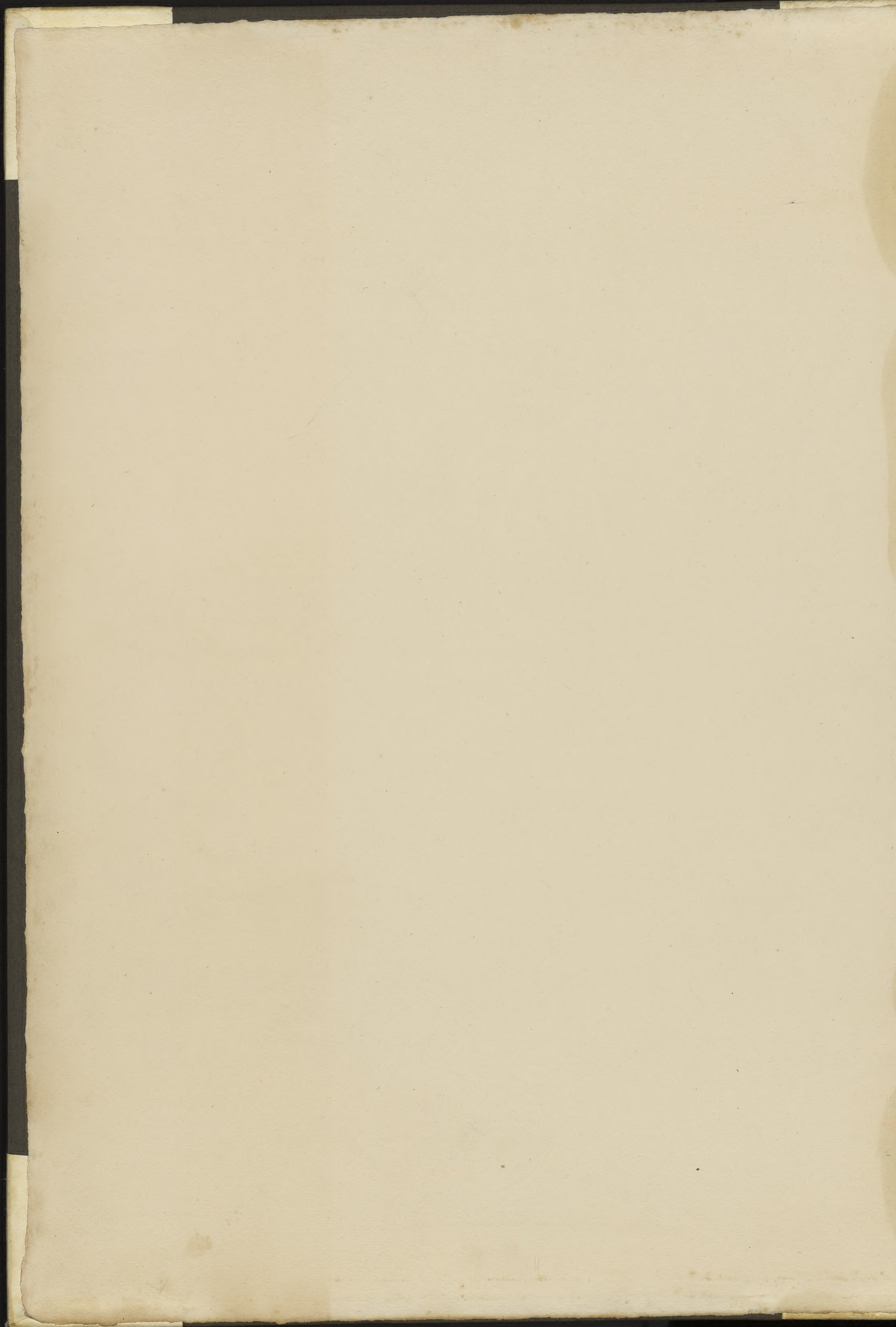

ANDREAE VESALII
ICONES ANATOMICAE

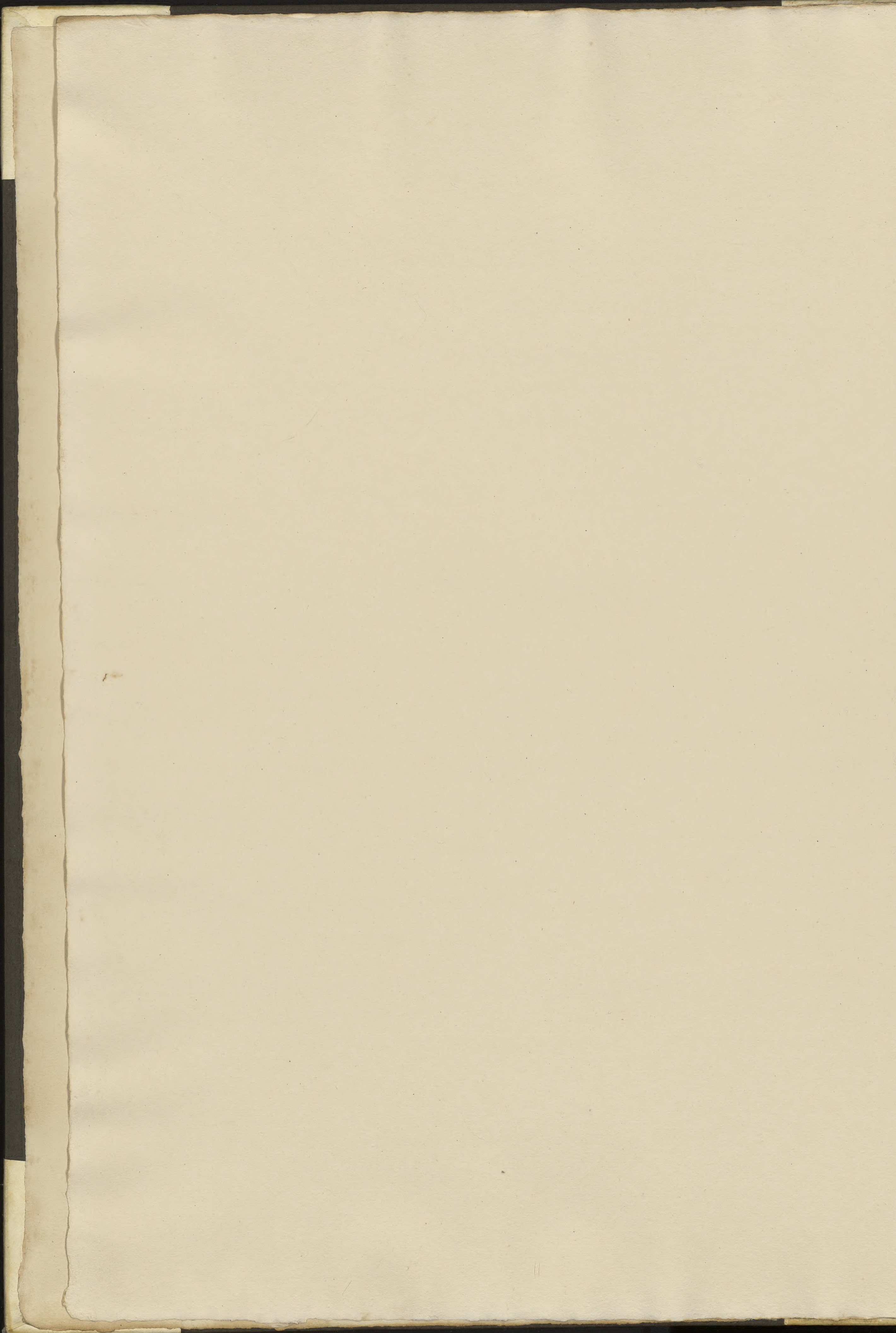

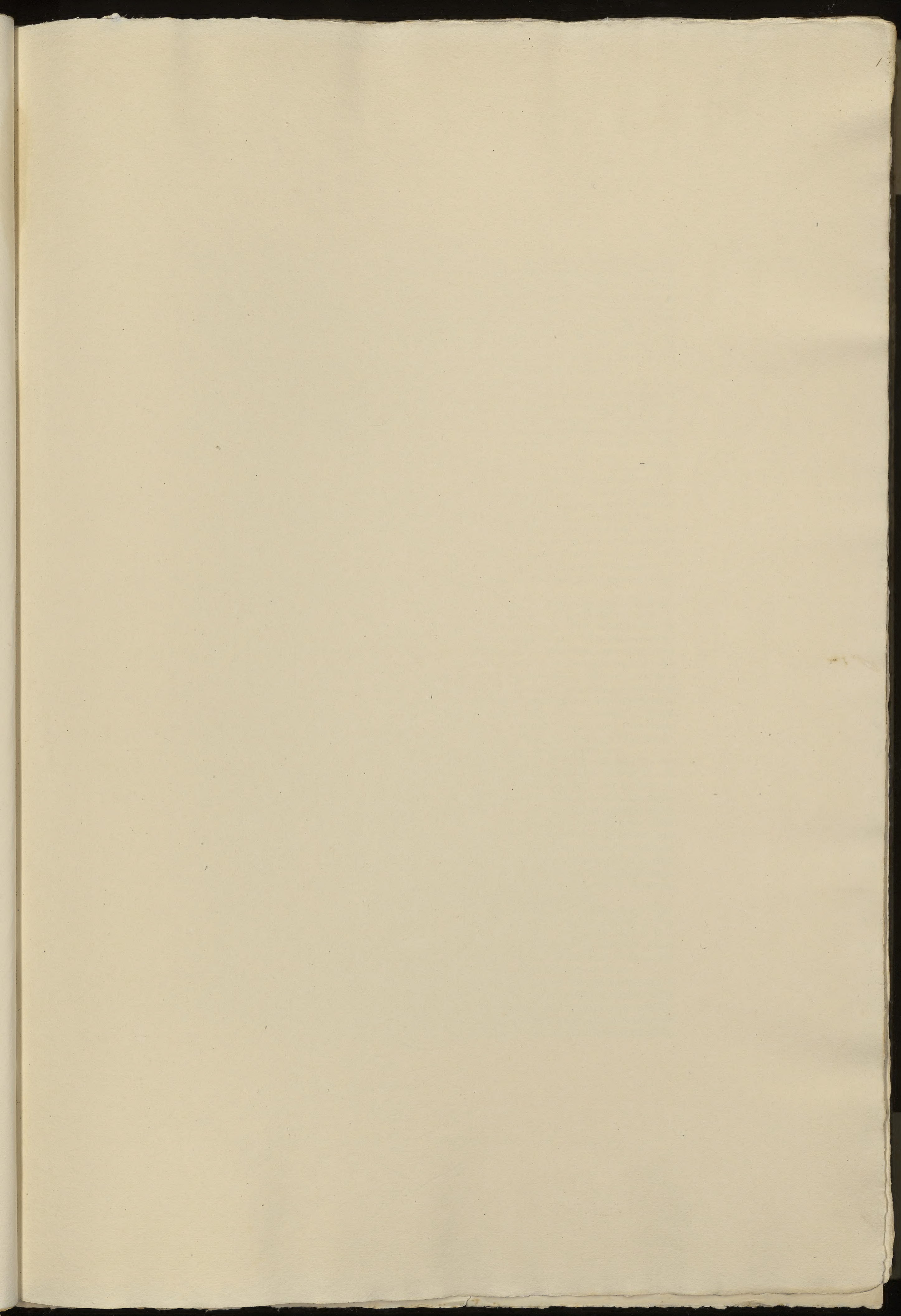

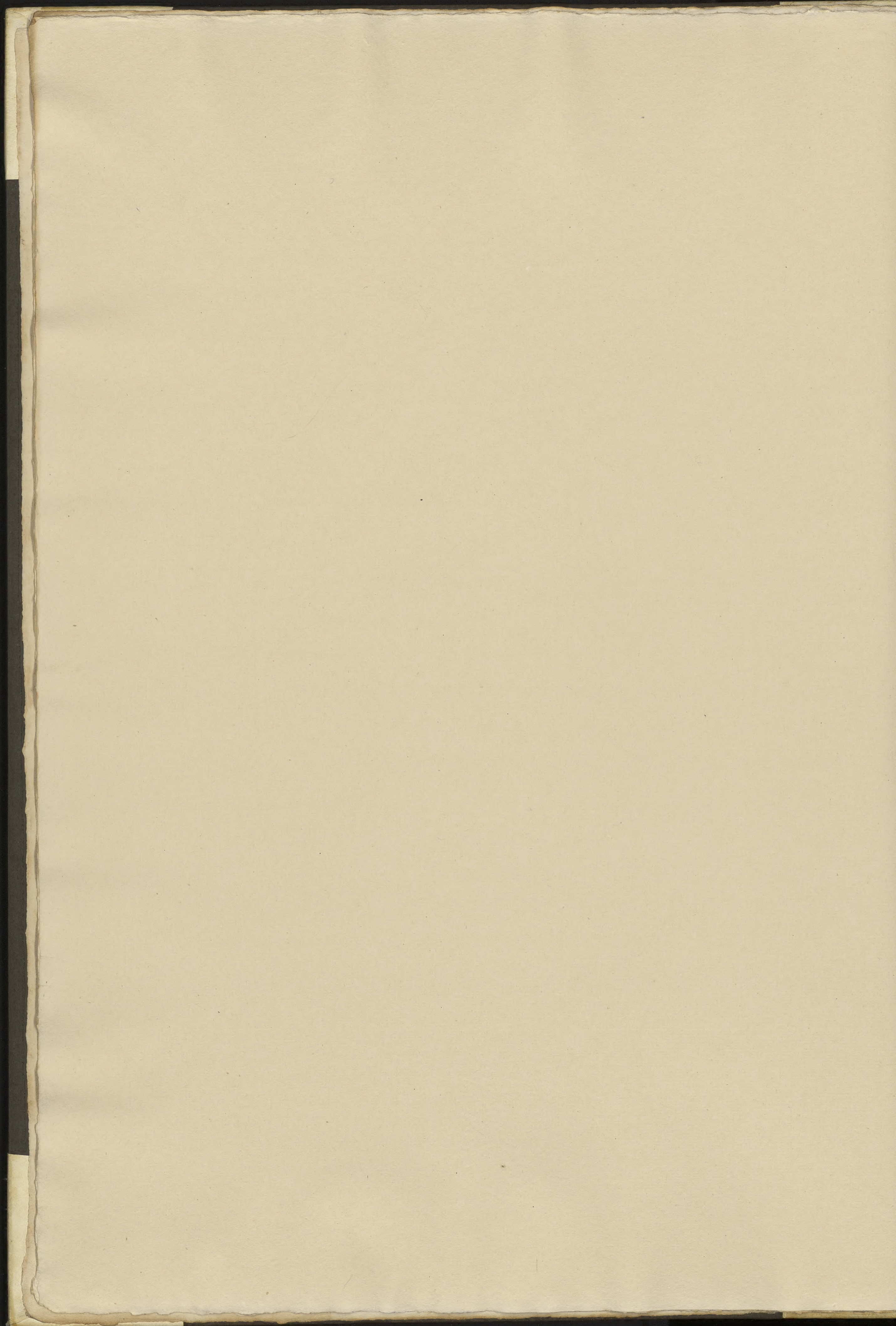

TO THE READER

THE PUBLICATION of the "Icones Anatomicae" of Andreas Vesalius was planned and promoted by the New York Academy of Medicine conjointly with the Library of the University of Munich where the wood blocks of the figures reproduced in this volume have been preserved. It has been published so that the excellence of the blocks which were cut in the lifetime and under the eye of Vesalius and only recently discovered might be shown to the best advantage by the great improvements made in modern printing. Moreover, the intention has been to provide the physician and the scholar, the antiquarian and the connoisseur of art with every one of the woodcuts which were printed in the famous works of Vesalius. Finally, it has been our purpose to draw attention to the singular genius of Vesalius, who demonstrated an art of dissection which first revealed the structure and anatomy of the human body, and to exhibit at the same time the perfection of these very accurate and skilfully executed illustrations which have never been surpassed by the work of earlier or later artists of Venice or elsewhere.

THE BLOCKS preserved in the Library of the University of Munich include almost all those found in the seven books of the "De Humani corporis fabrica," printed for the first time in 1543, and for a second time during the years 1552-55 [called hereafter the "second edition"], also those of the works of Vesalius printed in 1543 entitled "Suorum de Humani corporis fabrica librorum Epitome" and "Von des menschen cörper Anatomey". We regret exceedingly that the number of the large blocks of these works which are preserved does not include the very fine portrait of Vesalius nor the eighth block of the muscle figures in the second of the seven books which we shall refer to briefly as the FABRICA. Of the small blocks of the three works published in 1543, thirty-nine have been lost.

Fortunately through the kindness of friends, Dr. Archibald Malloch, Librarian of the New York Academy of Medicine, traced to the Library of the University of Louvain the wood block of the title-page of the second edition of the FABRICA written by Vesalius, the famous student of that university and native of Brussels. The great kindness of the Louvain Library made it possible to print from this wood block so that the title-page might be compared with that of the first edition. The editors express their sincere gratitude to those who preside over the Louvain Library.

Of the ten small blocks, probably cut by order of Johannes Oporinus in 1555 at Basel for the publication of the second edition, one (II, 34) is preserved in the Library of the University of Munich, and the rest, as well as those of the ornamental initial letters of both editions, have been lost. It is probable that the blocks cut in Venice at the expense of Vesalius for the volumes published in 1543 passed to his heirs after his death in 1564, while the blocks cut in Basel became the property of the heirs of Oporinus after his death in 1568 and thus had not the good fortune to be preserved. It is extraordinary that so many blocks have come down to us.

CONCERNING the Venetian wood blocks, Vesalius related in his letter to Oporinus, which is reprinted at the beginning of our volume, that he was forwarding them with the texts of the FABRICA and the EPITOME to him at Basel in the month of August, 1542. It has not yet been fully explained where these wood blocks remained after the publications of 1543 and the second edition of the FABRICA were completed, until the time of their discovery in the Library of the University of Munich. The next word which we have of them is from Felix Plater, who relates in the preface to his work published in 1583 that they had then been offered for sale at Basel. At the beginning of the 18th century the blocks appeared at Augsburg, where Andreas Maschenbauer published some of them in an abridged edition in 1706 and again in 1723. Whoever devotes himself in the future to the study of the teaching and works of Vesalius may possibly be successful in discovering that the blocks were already in Augsburg at the end of the sixteenth century. As physician in ordinary to Emperor Charles V, Vesalius attended the imperial diets summoned by Charles at Augsburg in 1547 and 1550. He enjoyed the hospitality of this city and made friends there with some of the humanists. Possibly these friends did all in their power to induce some citizen to purchase from the heirs of Vesalius the exquisite wood blocks which are a unique treasure to the physician as well as to the connoisseur of art.

The wood blocks apparently remained in Augsburg during the eighteenth century. About 1770 the physician von Woltter conveyed them to Ingolstadt. Here in 1783 Heinrich Palmaz Leveling used the blocks of the FABRICA and a few of those from the EPITOME in publishing the book which he entitled "Anatomische Erklärung der Original-Figuren von Andreas Vesal". Leveling, a teacher at the university, apparently assisted the Library of the University of Ingolstadt in acquiring the blocks. In 1800 this Library was transferred with the university to Landshut, and in 1826 to Munich. Some of the wood blocks were discovered in 1893 in the University Library of Munich by Dr. Hans Schnorr von Carolsfeld, the Librarian at that time. The others, particularly the large blocks of the EPITOME, were found in 1932 when Dr. Samuel W. Lambert, of New York, at the suggestion of Mr. Leonard L. Mackall, Consultant in Bibliography to the New York Academy of Medicine, asked that a search be made for the historiated woodcut initial letters of the two editions of the FABRICA. To our regret these initials could not be found. On the discovery of the blocks, the Bremer Presse, in association with Dr. Adolf Hilsenbeck, Director of the Library of the University of Munich, proposed that the New York Academy of Medicine should publish the present Atlas.

THE 227 BLOCKS in the Library of the University of Munich, and that at the Library of the University of Louvain, cut for the title-page of the FABRICA, are practically intact. No changes or improvements have been made in any of the original blocks and they have been reproduced in our volume just as they were. Only in the wood block of the eighth illustration of the EPITOME, the left hand which was injured has been supplied. Impressions have been pulled from the wood blocks in the hand press on damp paper manufactured from the best hempen fibres. The greatest possible care and skill have been exercised by the printer in preserving such valuable possessions.

Whenever the woodcuts in the 1543 edition of the FABRICA were replaced by new ones in that of 1555, those of both editions have been printed. The fifty-second wood block of the first book of the FABRICA, reversed in the original editions, has been correctly reproduced in this volume, so that now the guide symbols in the woodcut appear as they should. In order to reproduce all the blocks, the missing fifty, including the portrait of Vesalius and the eighth block of the muscles which were apparently lost or destroyed, have been reproduced photographically.

and marked with an asterisk. The portrait has been reproduced from the woodcut in copies of the *Fabrica* and the *Epitome* and has been restored in certain places.

THE LETTER from Andreas Vesalius to Johannes Oporinus, which explains the order and arrangement of the wood blocks, is reprinted at the beginning of our volume. This letter has been taken from the 1543 edition and supplemented by two small passages from that of 1555, in which the letter appears changed in several other minor particulars.

The text explaining the symbols used in the wood blocks, which forms, therefore, an index of the illustrations and their symbols, has been reprinted in our volume from the seven books of the *FABRICA* of 1555 and the *EPITOME* of 1543. It has been supplemented by passages from the 1543 edition of the *FABRICA* which deal with the illustrations peculiar to that edition. In reproducing the illustrations appearing in the text of both editions of the *FABRICA*, a portion of the text explaining them has been added in quotation marks.

The text has been corrected by the list of errata printed at the end of the 1555 edition of the *FABRICA*. In the "characterum index" on pages 29, 30 and 31 referring to the three figures of the skeleton of the first book, Dr. Alexander Marx, of New York, has corrected the obvious mistakes in the Hebrew words by consulting a copy of the same edition of that work of Avicenna from which Vesalius borrowed the Hebrew terms. The entire text of our volume has been taken from the copies of the first and second edition of the *FABRICA* in the possession of the Library of the University of Munich. The text of the *EPITOME*, however, has been printed from a copy owned by the Bavarian State Library. Copies of both editions of the *FABRICA* and a copy of the *EPITOME* in the Library of the Academy of Medicine, were also used in reading proof. Copies of the *EPITOME* have been found to show a few textual variations. For instance, in the *EPITOME* at Munich line 57 of the right hand column of the text on the back of the leaf bearing the signature G reads "apparentes" (page 113, line 13 of our volume), while it reads "proprie" in another copy of the *EPITOME*. The number of different readings is not known, as neither copies of the *EPITOME* nor of the *FABRICA* have been compared systematically with one another for that purpose.

THE FIGURES printed from the wood blocks are followed by a colotype of the woodcut called "venas thoracem nutriendes" from a copy of the "Epistola, docens venam axillarem dextri cubiti in dolore laterali secandam: et melancholicum succum ex venae portae ramis ad sedem pertinentibus, purgari" issued at Basel in 1539, in possession of the Bavarian State Library at Munich.

Collotypes of the so-called "Tabulae Anatomicae" have been added to the impressions made from the wood blocks. These have been faithfully reproduced from the copy printed at Venice in 1538 which is preserved there in the Bibliotheca Marciana. The only other copy of this very rare work which still exists is in the possession of the Library of the University of Glasgow. Professor Vittorio Putti of Bologna possesses one of the leaves of the "Tabulae Anatomicae". The Venice copy contains the leaf entitled, "σκελετόν a tergo delineatum" in duplicate. This duplicate leaf is stitched in at the end and differs from the original by the omission of the following sentence or colophon: "Imprimebat Venetiis B. Vitalis Venetus sumptibus Joannis Stephani Calcarensis. Prostrant vero in officina D. Bernardi. A. 1538." In making a faithful reproduction of the "Tabulae Anatomicae" from the Venice copy we have tried to restore them to their original condition by eliminating written notes and removing stains. We did not correct the erratum (Maistatis) in the last line but one on the last leaf, but this word is correctly printed (Maiestatis) in the Glasgow copy and also on the duplicate leaf of the Venice copy. In the third colotype, the letter "X", which was obliterated in the Venice copy has been supplied from that in Glasgow.

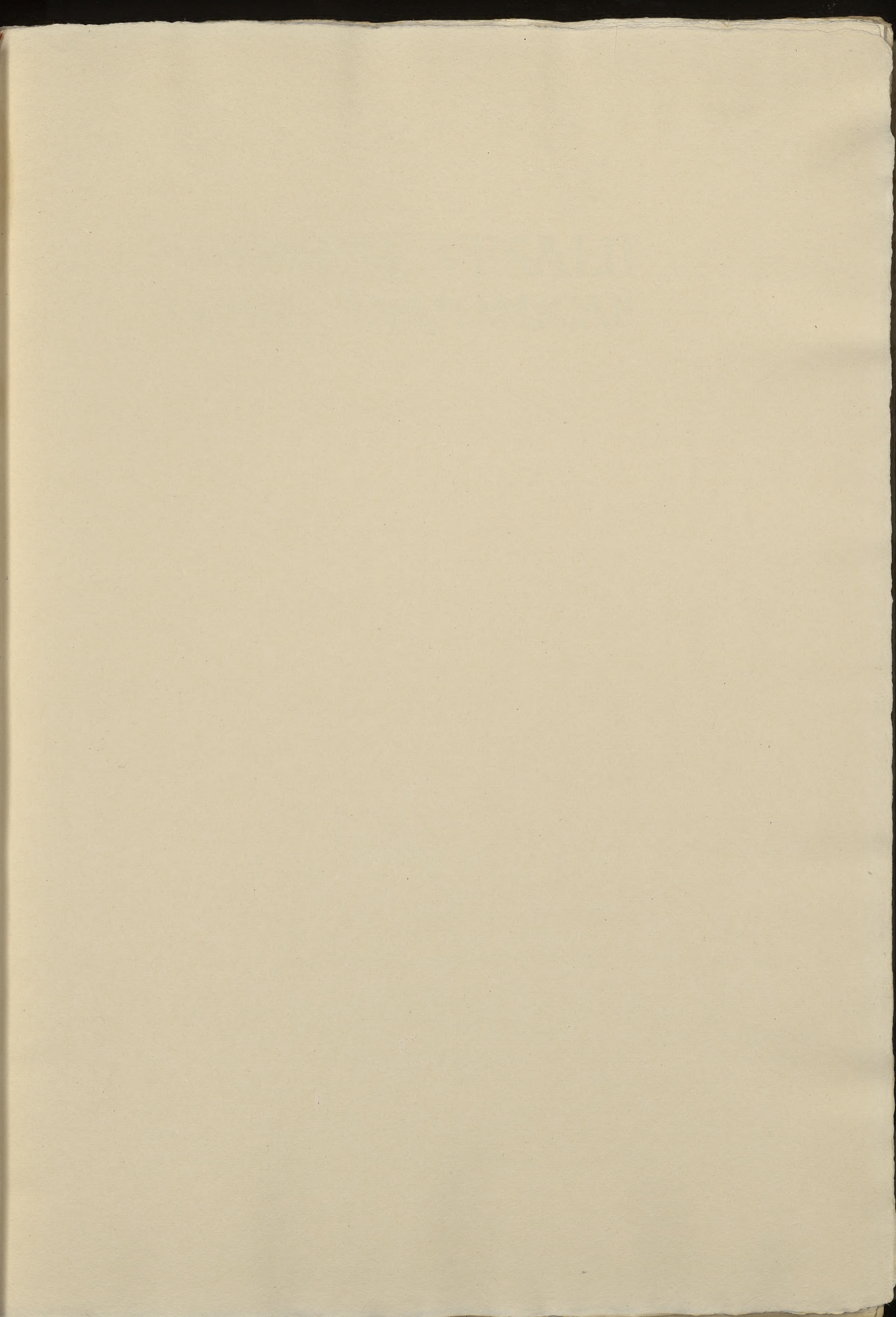
In addition, colotype reproductions of the three drawings of the title-page of the *FABRICA* preserved at the National Museum at Stockholm, the Library of the University of Glasgow, and in the collection of the late Dr. LeRoy Crummer at Los Angeles have been included in our volume. A reproduction in reverse of the title-page of the 1543 edition of the *FABRICA* has been added, so that the drawings and the woodcut may be compared.

THE PREFACE to the so-called "Tabulae Anatomicae", which is the first work of Vesalius and precedes the *FABRICA*, states that the three illustrations of the skeleton of the human body in this work were drawn by Jan Stephan van Calcar. Vesalius wrote: "Notwithstanding the fact that there are many who might deceitfully try to imitate these [illustrations], I have committed the matter to the printing press. To these illustrations we have added others showing my skeleton, made recently for the sake of students and drawn very fitly in three parts by Jan Stephan the celebrated painter of our time." Vesalius does not name the artist in the *FABRICA* or in the *EPITOME*. While he was busy with these texts Vesalius refers in his "Epistola . . ." published at Basel in April, 1539, to his celebrated anatomical work: "Wherefore, if bodies are available and Jan Stephan, the distinguished painter of our age, does not refuse to do his work, I shall never evade that task [of publication]" (page 66). Vasari, the contemporary and biographer of the artists of that time, wrote in the very famous book, published at Florence in 1568, entitled: "Le vite de' piu eccellenti pittori, scultori, e architettori": "As were also the eleven large sheets of anatomy, which were made by Andreas Vesalius, and drawn by Jan van Calcar the Fleming a very excellent painter . . ." (III, 1, page 319 [misprint for 309]). Later: "There was with him (Titian) amongst others Jan the Fleming . . . He made the anatomical drawings (for which he should be held in honour through all time) which the most distinguished Andreas Vesalius had cut and published with his work" (III, 2, page 818). And finally: "Also in the year 1545 at Naples I knew Jan van Calcar, a Flemish painter . . . He was the man who drew the anatomy for Vesalius" (III, 2, page 858).

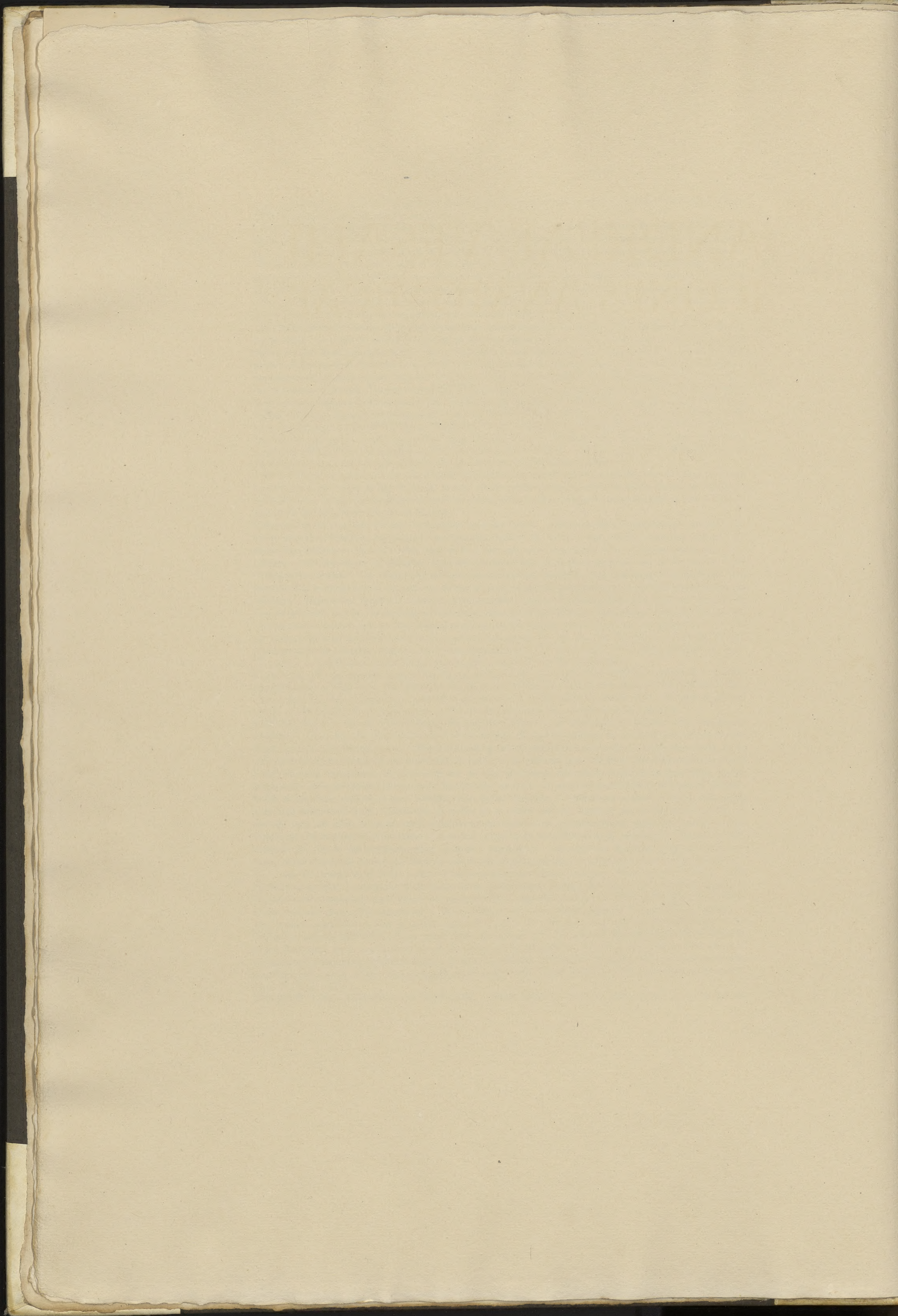
Jan Stephan van Calcar is now generally regarded as the artist who drew the illustrations reproduced in the *FABRICA* and the *EPITOME*. These wood blocks are imbued with the spirit of Vesalius and must be regarded as the first which were serviceable in the study of the science of anatomy. Moreover, they demonstrate the constitution and structure of the human body in an artistic perfection which was never again attained. From the unique association of a great scholar and an equally great artist arose a work which stands as an everlasting monument in science and art.

THE NEW YORK ACADEMY OF MEDICINE / THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MUNICH

ANDREAE VESALII
ICONES ANATOMICAE

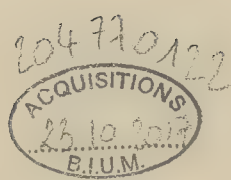

ANDREAE
VESALII
BRUXELLENSIS
ICONES
ANATOMICAE

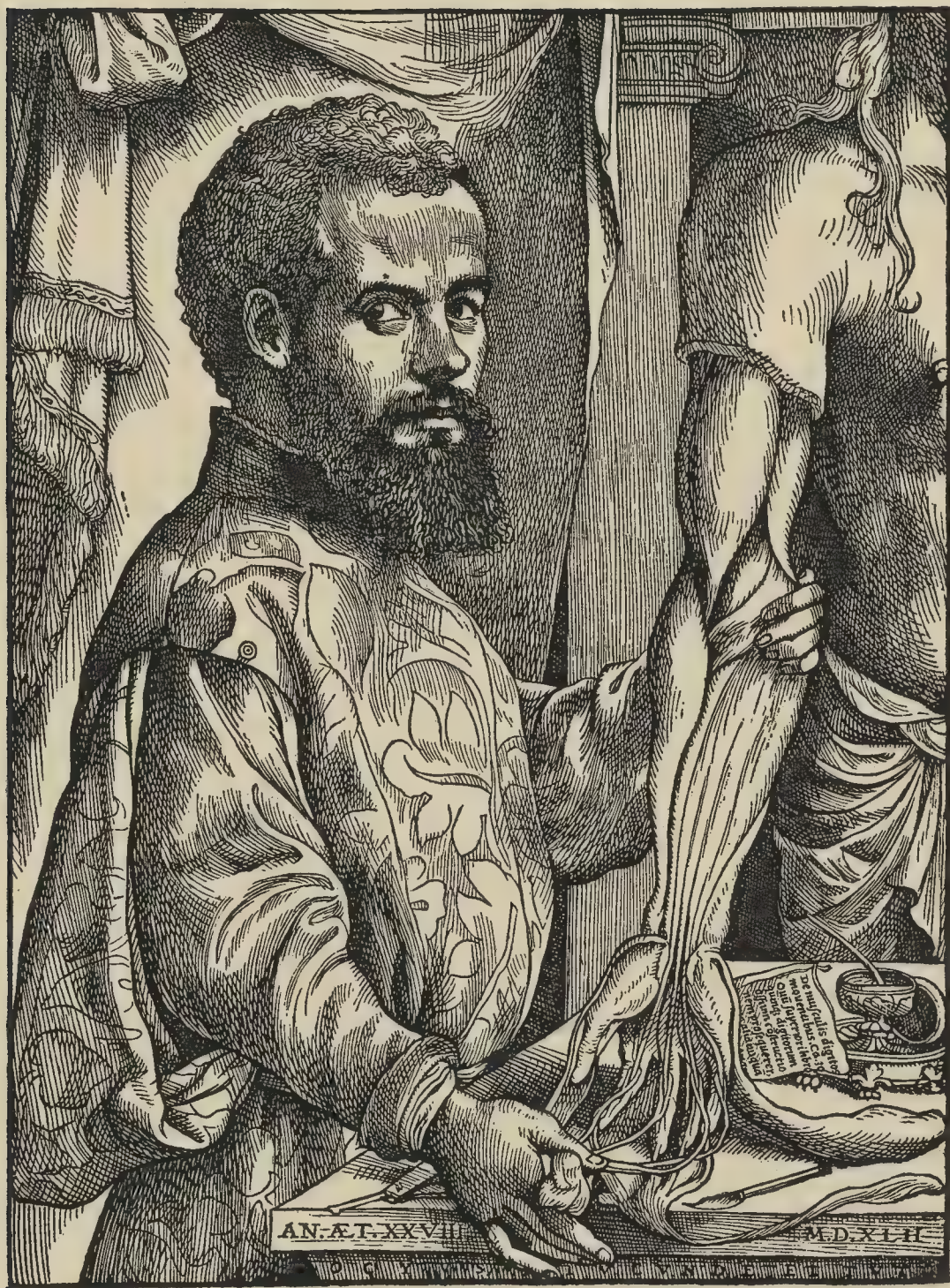
EDIDERUNT ACADEMIA
MEDICINAE NOVA-EBORACENSIS
ET BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS MONACENSIS
MCMXXXIV

Printed in Germany.

*TITULI EDITIONUM
HISTORIÆ DE HUMANI CORPORIS FABRICA
ANDREÆ VESALII*

BASILEAE, PER IOANNEM OPORINUM.

ANDREAE VESALII
BRUXELLENSIS, SCHOLAE
medicorum Patauinæ professoris, de
Humani corporis fabrica
Libri septem.

CVM CAESARAE
Majest. Galliarum Regis, ac Senatus Veneti gra-
tia & priuilegio, ut in diplomatis eorundem continetur.

B A S I L E A E.

VIVITUR INGENIO / CÆTERA MORTIS ERUNT

IOANNI OPORINO

Graecarum literarum apud Basilienses professori, amico charissimo suo.

S. ACCIPIES brevi simul cum his literis per Mediolanenses mercatores Danonos, tabulas ad meos de Humani corporis fabrica libros, et eorundem Epitomen sculptas. Utinam tam integre ac tuto Basileam perferantur, atque sedulo cum sculptore et Nicolao Stopio, hic Bombergorum negotiorum fidelissimo curatore, in humanioribusque studiis apprime versato iuvene, eas composui: ne aliqua ex parte atterantur, aliudve incommodum ipsis vectura inferat. Inter tabularum seriem exemplar frustatim reposuimus, simul cum impresso singularum figurarum typo, cui quo quaeque loco reponenda veniat, asscripsi: ne forte illarum ordo ac dispositio tibi tuisve operis negotium facesseret, figuraeque non ordinatim imprimerentur. In exemplari prompte discernes, ubi genus characterum sit immutandum. quandoquidem scripturae partem, quae organorum historiam complectitur, continuoque orationis contextu singulis capitibus absolvitur, lineis ab ea distinxi, quae ad characterum qui in tabulis sculpti occurrunt, explicationem iuvat: ob idque figurarum et earundem characterum Index appellatur. In continua orationis serie, nusquam figuris indicandis interrupta, literulas expendes, quas in officinis superlineares nuncupatis: quae illis respondent annotationibus, quas interiori margini non tanta industria, quanto labore et taedio, adhibui, ut lectori velut scriptorum essent commentarius, exprimens in quam figura pars, cuius mentio incidit, spectari possit: uti annotationes in exteriori margine obviae, eorum quae enarrantur argumentum quodammodo proponunt. In interioribus, ne essem prolixior, eam rationem observavi, ut quotiescunque figura indicatur, quae capiti, ubi annotatio spectatur, praefixa est, nullum capitis numerum indicem: quem alioquin appono, si figura alteri praepositur capiti. Rursus, si figura in libro ubi annotatio occurrit, inveniatur, libri numerum figurae haud subiicio. Quamobrem vero figuras hoc illo loco collocandas duxerim, in librorum titulis, et characterum indicibus abunde explicatum reperies. Notarum enim, quibus partes in delineatione quapiam insigniendae fuerunt, loco, characteres, quorum in officinis perpetuo usus est, in tabulis sculptissimus: primum fere a maiusculis, et dein aliis Latinorum orsi: insuper Graecorum minoribus: mox ab eorundem grandioribus, qui Latinis non sunt familiares: quum vero hi omnes non sufficerent, numerorum typos assumpsimus, et si quae alia notula in communibus typis occurrebat. In horum indicum descriptione observatum est, ut indicans, unamque privatam explicationem habens character, in margine liber collocetur. Si vero peculiarem non habeat indicem, ac veluti cum alio caractere exprimatur, ipsi punctum in margine subieci, ut una cum caeteris lectori in serie obvius fieret. Verum hanc rationem, ac potissimum cur characterum indicem cum partium historia confundendum non putaverim, alias ad te prolixius scripsi: nunc vero iis quibus possum modis hortor, et rogo pariter, ut omnia quam nitidissime et ocyus excudantur, utque in meis conatibus expectationi, quam omnes de tua Officina, nunc primum magno studiosorum commodo, felicique Musarum omine instituta conceperunt, satisfacias. Praecipuum studium in tabularum

impressionem erit impendendum, quod non vulgariter ac scholastice, velutque simplicibus duntaxat lineis sint expressae: nusquam picturae ratione (si interdum locum, quo res delineatae suffulcirentur, excipias) neglecta. Et quanquam hic iudicio valeas, nihilque non de tua industria et sedulitate mihi pollicear, hoc unum percuperem, ut inter excudendum id exemplar quam proxime imitareris, quod a sculptore speciminis sui loco impressum, una cum ligneis formis reclusum invenies. ita enim nullus character, quantumvis etiam in umbra reconditus, oculatum sedulumque lectorem latitabit. Et quod in hac pictura longe est artificiosissimum, mihi spectatu perquam iucundum, linearum in quibusdam partibus crassities simul cum eleganti umbrarum obfuscatione apparebit. Verum non est quod haec tibi praescribam, quum in papyri laevitate soliditateque, ac in primis in vestrarum operarum diligentia positum sit, ut singula, quale nunc mittimus exemplar, nosque hic aliquot impressimus, ex tua Officina omnibus proponantur, multisque fiant communia. Dabo operam, ut non ita multo post ad vos proficiscar, et si non toto impressionis tempore, saltem aliquandiu Basileae commorer, mecum formulam decreti Senatus Veneti allaturus, quo cavetur, ne quis tabularum aliquam absque meo consensu imprimat. Caesaris, quantumvis tu generale in omnes libros, quos primus imprimis, habeas, mater mea ad te Bruxella mittet. dudum enim mihi impetratum fuit: sed ut recentius esset, ad pluresque annos utile, hactenus non curavimus describendum. Regis Galliae, se mihi adepturum recepit ipsius apud Venetos Orator, Monspensuli antistes. Licet hac ex parte parum sim anxius: imo diplomatum exemplaribus ne paginam quidem occupandam duxerim. Nam quid Principum decreta apud bibliopolas, et in omnibus angulis nunc densissime satos typographos valeant, abunde in meis Anatomicis tabulis, ante annos tres Venetiis primum impressis, et postmodum misere passim depravatis, maioribusque interim titulis exornatis, est animadvertere. Augustae enim mea ad Narcissum Vertunum, Caesaris et regni Neapolitani primarium medicum, rarumque profecto nostrae aetatis medicorum exemplar, subducta epistola, nescio quis rabula Germanice est praefatus, et praeter meritum in Avicennam reliquosque Arabes blaterans, me inter quosdam succinctos Galenos connumerat, et (ut emptori fucum faceret) me coegisse in sex tabulas falso asserit, quae Galenus pluribus quam triginta libris diffuse complexus est. Dein Latina se Germanico idiomate donasse subiungens, attestatur Graecas et Arabicas voces ab ipso adhibitas: quum interim non solum tales omnino subduxerit, sed ea omiserit, quae convertere nequivit, quorumque nomine tabulae in primis debebant esse commendatiores. praeterquam quod Venetam sculpturam perverse istic sunt imitati. Hoc Augustano sculptore longe rudior imperitiorque extitit, qui Coloniae iisdem tabulis manum admovit: quantumvis illic nescio quis in typographi gratiam scribat, non tantum ex meis tabulis hominis constructionem melius quam ex humanae fabricae resectione intueri posse, verum etiam ipsos ex elegantissimis figuris fecisse multo elegantiores: quum tamen et picturam valde corruperint, et nervorum delineationem parum feliciter imitatam adiecerint, quam ego characterum adiecto indice, uni atque alteri amico, qui id tantisper dum ipse eam ederem, a me expetebant, ruditer delineaveram. Parisiis tres priores eleganter expresserunt,

aliis interim propter sculpturae (uti coniicio) difficultatem omissis: quum potius a prioribus, si studiosorum habita esset ratio, abstinendum fuisset. Caeterum Argentinensis ille, quem Fuchsius tantis conviciis ob quaedam denuo transcripta proscindit, quemque ego longe alio iure quam ipse plagiarium appellare possem, de studiis pessime est meritus, quod tabulas, quae nunquam satis magnae studiosis proponi poterunt, tam foede contraxerit, et turpissime pictas, ac praeter omnem rationem circumscriptas, cum Augustani versione, tanquam suas emisit. Huius gloriae is invidere visus est, qui undecunque citra delectum compilatis ex aliorum libris, imaginibus, Marpurgi et Francofordiae eius generis libros adhuc emittere pergit. Adeo ut divina illa et foelicissima Italorum ingenia leviter feram, et valde exosculer, quod aliud in Germaniae medicis iudicium ob sordidorum quorundam typographorum mancipia requirant, quae nullum non scripti genus, vilis alicuius praemioli a typographis emungendi gratia, congerere, emutare, transcribere, suoque nomine, ut novum quid editum videatur, decretaque Principum sileant, emittere audent. Haec eo scribo, ut intelligas, quam parum illa impressioni tuae adhibenda putaverim. quin potius significandum duxerim, me multo lubentius tabulas alicui industrio typographo quocunque transmissurum: quantumque in me esset, operam meam in rei literariae usum communicaturum: quam ut ineptus aliquis, cui pro mea virili rationibus omnibus obesse conabor, tabulas tanto labore in communem studiorum usum confectas imitaretur, illaeque turgido quopiam praefixo titulo, perinde ac si a me ita negligenter exiissent, in hominum manus venirent. Atque haec potissima est causa, cur tabulas meo sumptu paraverim, ac nunc iterum atque iterum abs te contendam, ut quam integerrimae et mundissimae a tuis operis servantur.

Vale. Venetiis, nono Calendas Septembres. Tuus And. Vesalius.

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM

TABULAE LIBRI PRIMI

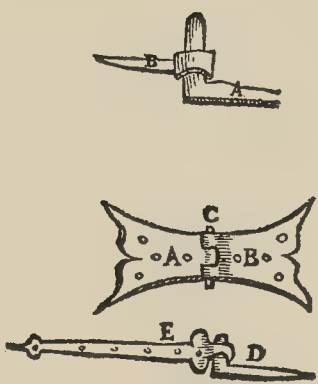
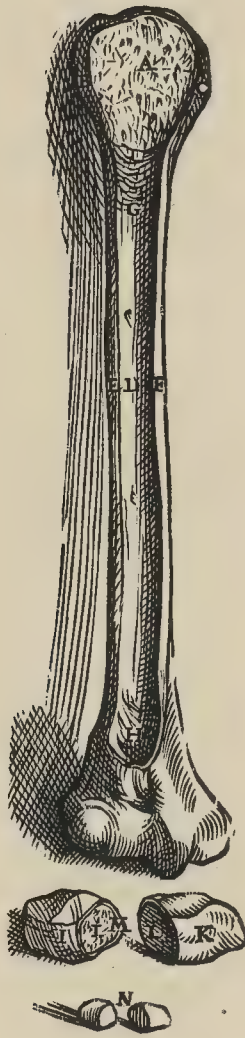
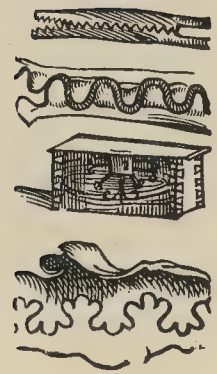
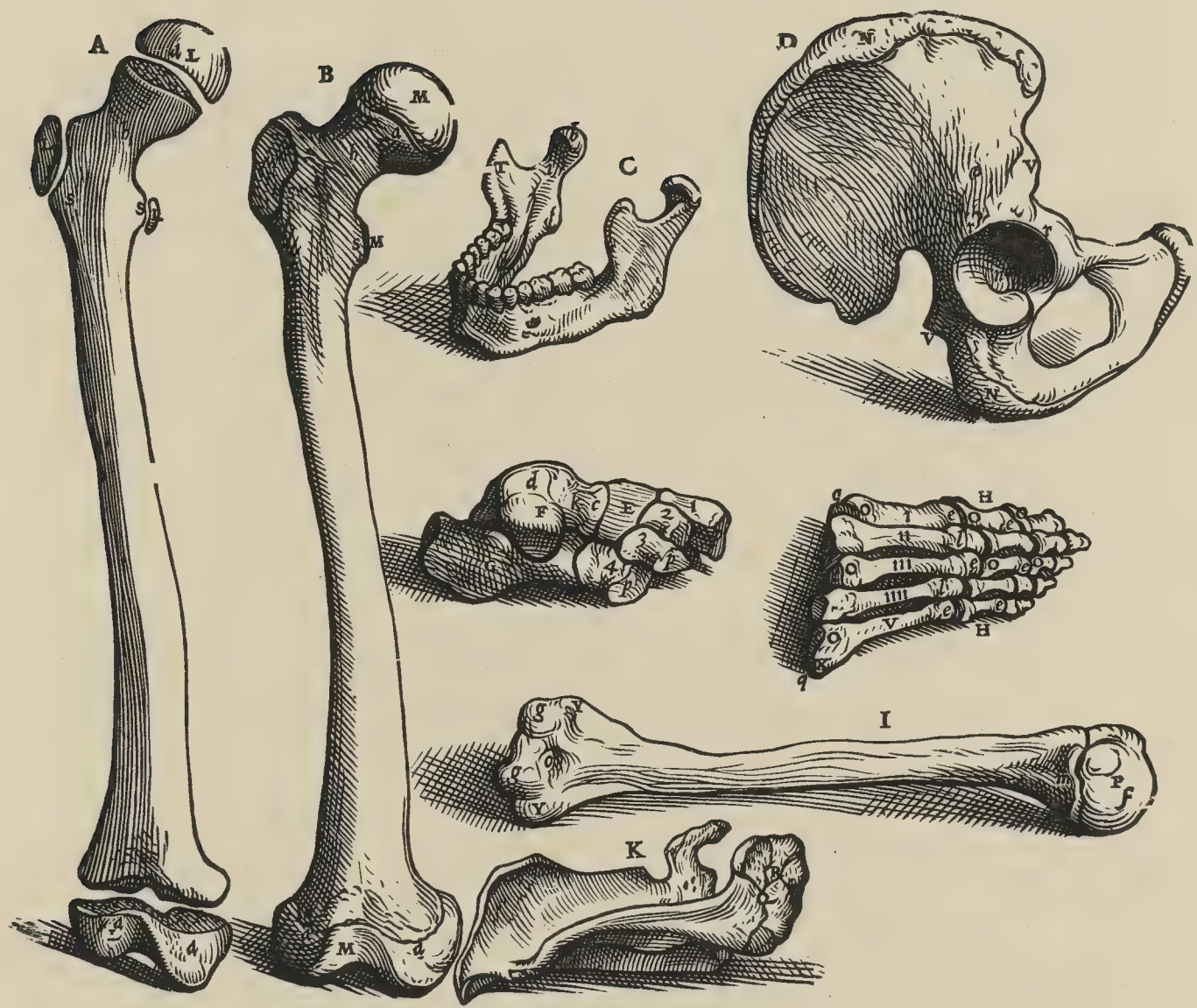

1
1

2

1.4*
1.5*

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI PRIMI /
IIS QUAE UNIVERSUM CORPUS SUSTINENT AC SUFFULCIUNT /
QUIBUSQUE OMNIA STABILIENTUR ET ADNASCUNTUR / DEDICATI.

PRIMI CAPITIS FIGURA

I,2

QUONIAM quae hic traditur ossium differentia in figuris, Capitibus singulis, quibus privatim os aliquod describitur, praepositis, et non fracta ossa ostendentibus, ita ut reliqua quae hoc Capite pertractantur, non est obvia, hic appinxi-
mus humeri secundum longitudinem dissecti alteram partem, quae ipsius capite, quod scapulae articulatur, cavernulas

- A. pumicis modo efformatas, et A insignitas commonstrat: quemadmodum et squamam illis cavernulis obductam, et
B, C. B notatam. C autem inscribitur portio exterioris superficiei istius ossis, hic conspicua, et dictae squamae contermina.
D, E, F. Insuper D sinum commonstrat ampliter cavum, qui solidissima crassaque ossis parte E ac F indicata circumdatus,
G, H. secundum humeri longitudinem exporrigitur. Ad sinus vero summum, ubi G reponitur, et imum ubi H visitur, osseae
occurrunt lineae, medullam hoc sinu contentam intexentes. Caeterum sub humero os cymbam referens, ac undecima
I, K. figura trigesimi tertii Capitis exprimendum, hic vero per medium dissectum, et I et K insignitum delineavimus, ut
L. ossis appareret substantia pumicis instar constructa. Ac utrumque quidem L, cavernosam fungosam'ue huius ossis
M. notat substantiam. M vero, squamam, quae ossis constituit superficiem, et undique illi fungosae substantiae circum-
ducitur. Praeterea huic ossi unum ossiculorum subiunximus, quae primo pollicis pedis internodio coarctata, in secundae
N. trigesimi tertii Cap. figura ω et ψ ostenduntur. Atque hoc ideo, N notatum, integre per medium divisimus, ut aliquod
os impense solidum, et cavernulis pene destitutum, in conspectum quovis pacto veniret.

TERTII CAPITIS FIGURA

I,1

PROPOSITA modo figura, aliquot ossa in hoc tantum delineantur, ut ossium partes et sedes, quarum nomina hoc
Capite persequar, in nonnullis saltem ossibus exprimantur. Cuiusmodi vero hic occurrant ossa, characterum index
docebit.

- A Dextrum femur, cuius appendices sua sede dimovimus, ac veluti quodam interstitio a reliquo osse disiunximus.
B Dextrum femur, cui appendices suis sedibus adhuc commissae haerent.
C Maxilla inferior, una cum humiliori dentium serie.
D Hic os dextro sacri ossis lateri coarticulatum, externa sede exprimitur.
Sub iam commemorato osse, et inferiori maxilla, pedis dextri ossa ita videntur, ut quatuor tarsi ossa, characteribus
1, 2, 3, 4. 1, 2, 3, 4 insignita, cum osse cymbae non absimili, ac E indicato, et talo F inscripto, et calcis osse G significato, a
E, F, G. quinque pedii ossibus I, II, III, IIII, V notatis, et digitorum ossibus H et H ostensis, adeo removeantur, ut sedes qua
I, II, III, etc. pedii ossa tarsi ossibus committuntur, intueri possit. Hac namque ratione sinus in superficie tantum insinuati, et
H, H. capita leviter admodum protuberantia, opportune commonstrantur.
I Pedii subiacet humerus, anteriorem ipsius sedem ostendens.
K Scapulae portio, in hoc ex dorso posteriori'ue parte depicta, ut spinam ipsius cum sua appendice lineis interstincta,
variisque partibus efformata ostenderet. Reliqui characteres ossium partibus ostendendis hunc in modum serviunt.
L etc. Quatuor L in femore A notato positus, quatuor femoris appendices indicantur.
M etc. Quatuor M in femore B notato locatis, etiam quatuor femoris appendices insinuantur, quarum circumscriptionem
lineae notant, quibus illae a reliquo femoris osse dirimuntur.
N, N Superius N in osse sacri ossis lateri commisso, appendicem notat ossis ilium. inferius autem N, appendicem ossis
coxendicis.
O etc. Aliquot O in pedii ossibus ponuntur, et deinde in primo secundoque pollicis osse, et primo secundoque medii digiti
appendices aliquot in his ossibus insinuantia.
P Humeri appendix.
Q Appendix spinae scapulae.
R Lineae, quae plures spinae scapulae appendicis portiones intercedunt.
S, S In utroque femore duo scripsimus S, femoris notantes processus.
T Processus acutus inferioris maxillae.
V, V Duo sunt processus, in osse alteri sacri ossis lateri coarctato.
X Processus superioris appendicis pedii ossis, parvo digito praepositi.
Y, Y Duo processus, seu tuber inferioris sedis humeri, qua cubiti ossibus articulatur.
a, a, a In utroque femore ter a ponitur, tria femoris ostendens capita.
b Caput maxillae inferioris dextrum.
c Caput tali, sinum ossis quod cymbam refert, subintrans.
d Caput tali, tibiae sinum subiens, quod et F notatur.
e, e, e Aliquoties in pedis figura e occurrit, capita notans pedii et digitorum ossium.
f Caput humeri superius, quod scapulae articulatur.
g, g Duo capita inferiora humeri, seu potius sedes, quibus ulna et radius articulantur.
h, h In utroque femore semel h ponitur, cervicem capitis indicans, quod coxendicis ossi immittitur.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertii Capitis figura)

- i Cervix in inferiori maxilla.
- k Cervix in talo.
- l, l Cervices pedii ossium.
- m Cervix in humero.
- n Acetabulum in coxendicis osse, cui femur inarticulatur.
- o Acetabulum in humero, anteriorem ulnae processum admittens.
- p, p, p Superficietenus exculpti sinus, qui in tarsi ossibus videntur.
- q, q Pedii ossium minime extuberantia tubercula.
- r, r Supercilia in coxendicis osse, ad superiorem acetabuli sedem conspicua. Si forte in cartilaginibus eiusmodi quoque ossium partes aut sedes contueri lubet, omnes fere quae in cartilaginibus spectari possunt, effigies cartilaginum trigesimo octavo Capiti praepositae commonstrabunt.

PRIMA QUARTI CAPITIS FIGURA PRIMAE EDITIONIS (etiam decima quarta decimi quinti capitis figura primae editionis)

I, 4

A, B HIC A ferrum seu cardinem notat, parieti infixum: B autem, ferrum quod ostio seu fenestrae nectitur.

PRIMA QUARTI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

I, 5

- A, B SUPERIORI figura cardo exprimitur, quo hic duos asseres haerere scribimus. ac A unum indicat ferrum, B alterum, quae clavo C indicato, ad mutuuum ipsorum ingressum firmantur.
- D, E Inferiori figura alius delineatur cardo, in quo D ferrum notat parieti infixum, E autem ferrum quo ostio aut fenestrae clavis affigitur.

"Ut ossium duae praecipuae spectantur differentiae, ita quoque mutui ossium contextus, duplex est potissimum ratio. Cardines enim, quibus plerunque duo asseres invicem haerent, sic mutuo gibbi sunt et cavi, ut unius ferri gibba in alterius ferri cava suscipiantur, et unius cava alterius gibba admittant, et clavus dein omnia simul gibba permeet. Cardines vero quibus ostia aut fenestrae parietibus firmantur, ita se habent, ut ferrum recta parieti infixum, tereti et tanquam ex perpendiculo sursum ducto emineat tubere, quod cavum ferri ostio fenestrae've clavibus firmati orbem subingreditur, adeo ut cavus ille orbis seu anulus aut vertebra teres excipiat tuber, et ferrum ex quo id educitur, vertebra illam mutuo ingressu admittat. Ad imaginem itaque priorum cardinum (praecipue si alterum ipsorum ferrum, unum duntaxat in sui medio gibbum habeat, et supra infraque excisum sit: alterum vero duo ostendat gibba, in eorumque medio excavetur) secundi et tertii quatuor digitorum manus et pedis committuntur articuli, et praeter alios quamplurimos, femoris ad tibiam articulus. Unum namque horum articulorum os duo habet capita in medio sinu quodam dirempta: alterum vero duos obtinet sinus, in medio tubere quodam distinctos. atque ita duo unius ossis capita, alterius ossis binos subeunt sinus: et unius ossis sinus, alterius ossis tuber admittit. Ad secundi autem cardinis formam, ulna videtur humero coniungi, quum orbicularis ulnae sinus ad humeri orbitam rotulam've flectitur et extenditur, seu alioquin advoluitur. quamvis insuper et in hoc articulo pleraque cum priori cardine conveniant."

SECUNDA QUARTI CAPITIS FIGURA

I, 3

Serrata compago. Instar unguium commissura. Asserum nexus. Limborum varia insuitio.

"Sutura compositio quaedam est, ad consutarum rerum similitudinem. Hanc nonnulli quum explicare student, serratam compagem structuramque, alii in unguem commissuram esse definiunt. Sed illi nobis in memoriam revocant, mutuuum serrarum contrario occurso ingressum, quo dentatae alterius serrae partes in alterius sinus subeunt. Hi vero, quae in unguem committi dicuntur, quum gibbae videlicet partes ad unguium figuram structae, in sinus quibus concinne excipi possunt, inseruntur, qua connexus serie arcarum seu lecticarum asseres subinde invicem compingi cernimus. Caeterum posteriores, suturae formam accuratius quam priores explicant. quemadmodum omnium proxime eam assimilant, qui suturas ad limborum suturae effigiem conferunt, quando, ut de unguibus diximus, panni unius flosculi in alterius sinus mutuis ingressibus consuuntur. Eiusmodi suturis ossa capitis magna ex parte compinguntur: et inter reliquas semper suturae speciem elegantissime ea ostendit, quam A litterae in occipitio comparamus."

QUINQUE QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 6 a-e

PRIMA figura, naturalis capitis seu calvariae forma, oblongam sphaeram utrinque leviter depressam referens, et anterieus posteriusque extuberans, delineatur.

Secunda, primam non naturalem capitis figuram demonstrat, in qua anterior eminentia periit.

Tertia, secundam capitis figuram non naturalem ostendit, in qua anterior eminentia deperditur.

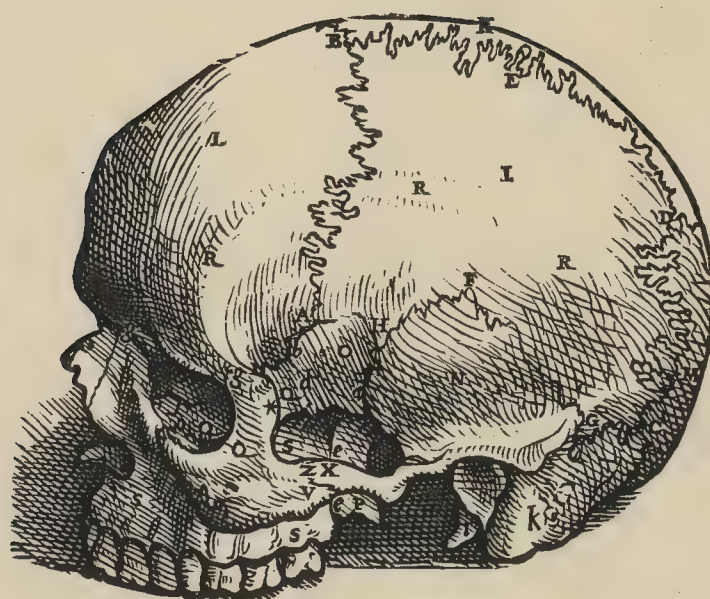
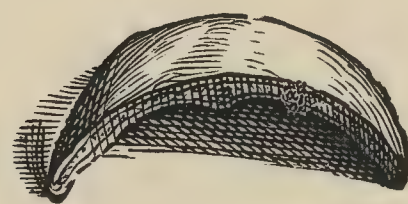
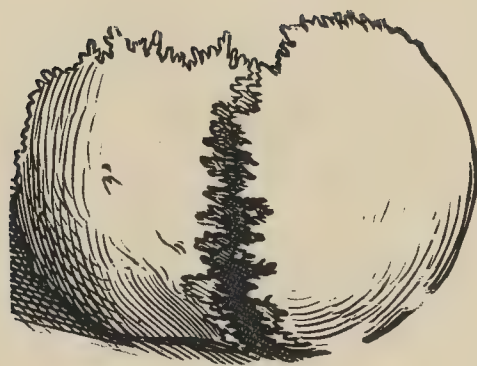
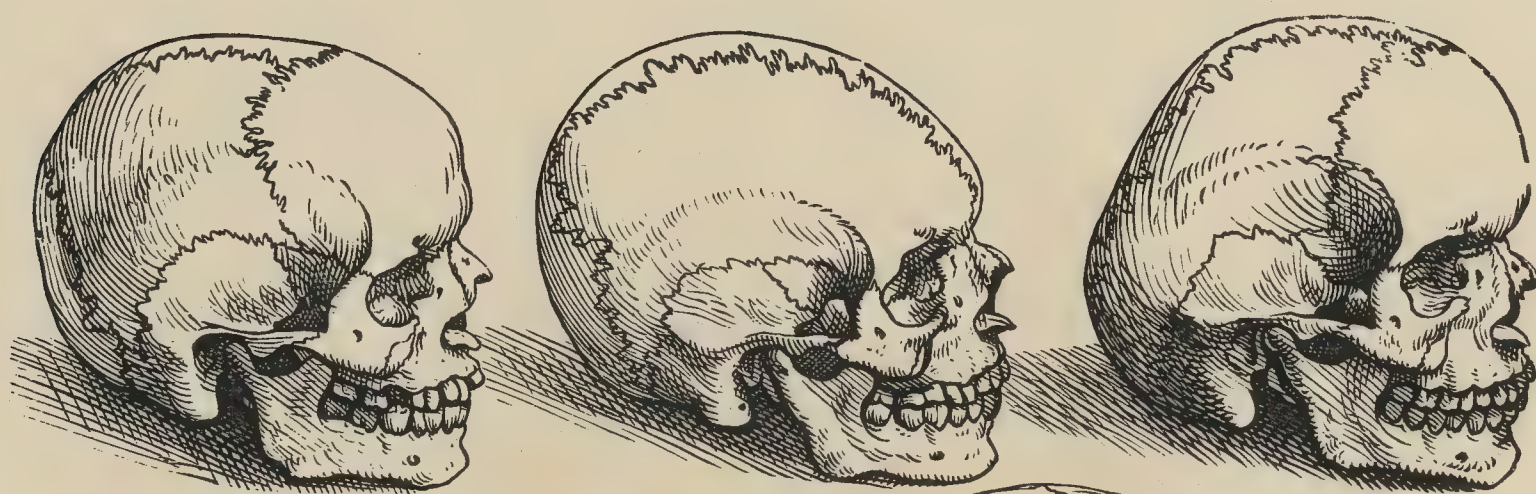
Quarta, tertia non naturalis capitis figura indicatur, in qua utrumque tuber, anterieus nimirum et posterius, intercidit.

Quinta, quartam non naturalem capitis figuram expressimus, in qua ambae naturalis figurae eminentiae ad latera, non autem antrorsum retrorsumque spectant.

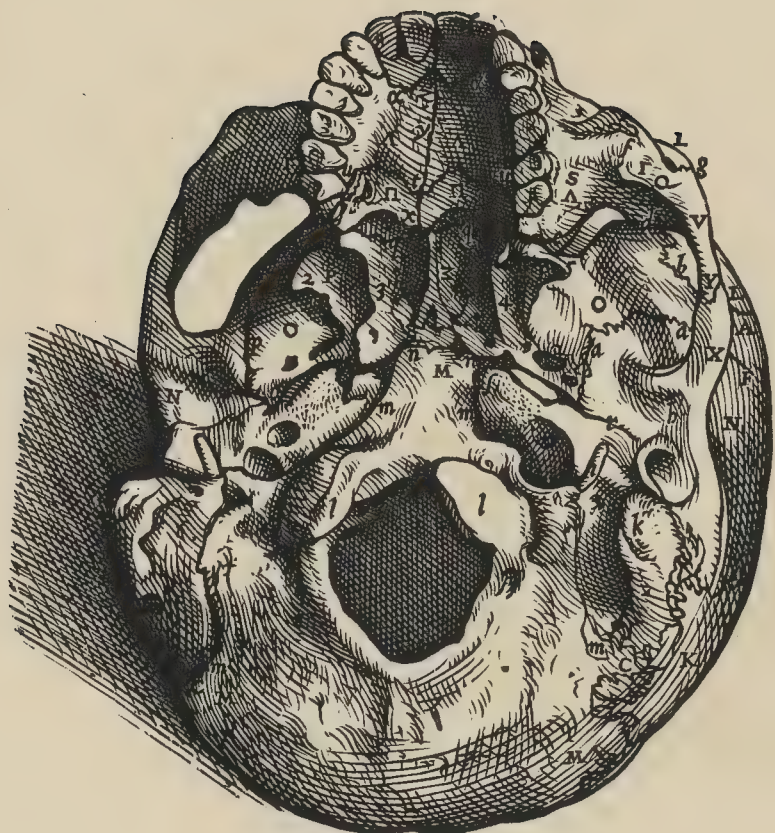

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA SEXTI CAPITIS FIGURA,

I,7

quae duas verticis ossium portiones invicem nonnihil seiunctas commonstrat, ut commodius artificiosissima suturae fabrica oculis subiiceretur.

SECUNDA SEXTI CAPITIS FIGURA,

I,8

portionem quandam ostendens verticis ossis, serra a reliqua ossis parte divisam, ut calvariae in fronte, vertice et occipitio proponatur substantia, quae duabus densis solidisque efformatur squamis seu laminis, quas vulgo capitis appellamus tabulas et diploas. hicque ipsarum superior exterior'ue *ei* insignitur, interior autem *oi*. In harum medio cavernosa ac veluti fungosa fistulosa'ue ossis consistit substantia, cui *ai* inscripsimus.

TERTIA SEXTI CAPITIS FIGURA,

I,9

integram calvariam absque inferiori maxilla in sinistro latere depictam exhibens.

QUARTA SEXTI CAPITIS FIGURA,

I,10

calvariam sinistro lateri magis incumbentem exprimit, ut et basis calvariae in conspectum nonnihil veniret. Aliquot vero suturarum causa, ab hac figura os iugale serra ademimus. ipsam namque superioris maxillae ossibus cognoscendis, et quibusdam calvariae foraminibus ostendendis subservire, suorum characterum insinuabit Index.

PRAESENS characterum index, tertiae ac quartae figurae communis erit, quod scilicet eidem fere characteres in utraque collocentur. et si casu quis aut tertiae, aut quartae figurae duntaxat peculiaris occurret, illi pro figurae ratione, aut 3 aut 4 subiiciam.

A, B Coronalis anterior'ue sutura earum quae transversim ducuntur. Huius dextra pars in tertia, sinistra vero in quarta spectatur.

C, D Posterior sutura transversarum, quae *A* Graecorum maiusculae litterae assimilatur. In tertia huius suturae sinistra pars conspicitur, in quarta vero dextra.

E 3 Sutura a medio suturae *A* referentis ad medium coronalis, seu a D ad B deducta.

F Squamosa conglutinatio, ac in tertia quidem figura videtur sinistra, in quarta autem dextra. Dein in ambabus a C ad

G. G intervallum notatur, quod non mutuo incumbentium squamarum, sed verae suturae constructionem ostendit.

H. Quod autem a G ad H per F porrigitur, vera squamaeformis est conglutinatio, verticis ossi et temporis ossi communis.

Ab H autem ad A indicatur glutinatio squamaeformis, ossi verticis et frontis ossi communis.

I 3 Sinistrum verticis os.

K Dextrum verticis os.

L Frontis os, quod unicum est.

M Occipitis os, similiter unum.

N Sinistri temporis os in tertia, dextri autem in quarta ostenditur.

O Os cuneiforme, quod unicum est, et coniugis experts.

P Cuneiformis ossis processus, vespertilionum alis comparati. Hi utrinque duo sunt, in quarta figura conspicui, et 2, 3, 4, 5. praeter P, etiam numeris his 2, 3, 4, et 5 notati, ac denique in quinta figura accuratius sese offerentes.

Q, Q, Q Primum in utroque latere superioris maxillae os, quod pluribus Q insignitur, ne forte sedem Q, quod d vicinius est,

*. notatam, aliud os a praesenti esse arbitraris. Linea inter duo Q consistens, ac * insignita, processum eius ossis delineat, qui cavitatem in tempore exculptam valde augeat.

R, R, R Lenis in frontis osse et verticis asperitas, a qua semicirculi modo temporalis musculus pronascitur.

S, S Quartum maxillae superioris os: in tertia sinistrum, in quarta dextrum notatur.

V, X 3 Calvariae sedes, quam os iugale appellamus. V hic notat processum temporis ossis, ad iugalis ossis constitutionem

Z 3. eductum. X vero, processum primi maxillae superioris ossis. Z autem sutura indicatur, dictos nuper processus

V, X 4. nectens, quibus iugale os efformatur. Porro V et X in quarta figura notant sedes, a quibus processus illos serra resecurimus.

a, a Suturae cuneiforme os circumscribentis intervallum, illi ossi ac temporis ossi commune.

b Suturae cuneiforme os circumscribentis intervallum, huic et frontis ossi commune.

c 4 Pars haec cuneiformis ossis interdum peculiare videtur ossiculum, squamae modo tenue, et linea a cuneiformi osse

g diremptum, quam g in quarta figura indicavimus. Verum haec non ita crebro se offert.

e Suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum, ipsi et maximo superioris maxillae ossi paulo ante S insignito commune.

f, f 4 In quarta figura f conspicis, praesenti Capiti nihil serviens: notatur enim sutura primo et quarto superioris maxillae ossibus communis, quam cum reliquis maxillae superioris suturis persequar.

g, g Sutura, frontis os a cuneiformi et maxilla superiori dirimens.

h 4 Sinus, cui capitulum inferioris maxillae inarticulatur.

i Temporis ossis processus, scriptorii stili modo prominens.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia et quarta sexti Capitis figurae)

- k Mamillaris processus, e temporis osse productus. Quarta figura utriusque lateris processum k notat.
 l, l4 Capita occipitii ossis, quae primae cervicis vertebrae sinibus articulantur. In horum medio foramen occurrit, dorsalis medullae causa caelatum. Verum ut praesenti Capite ossium foramina enarrare non instituimus, sic neque eadem hic Φ 4. characteribus insignienda duximus. Quamvis privatim in quarta figura Φ ponatur, ad quod a duodecimo Capite foraminibus dedicando remitteris.

QUINTA SEXTI CAPITIS FIGURA,

(etiam secunda noni Capitis figura)

I, 12

basim calvariae referens,

ET FIGURA INTERPOSITA

I, 11

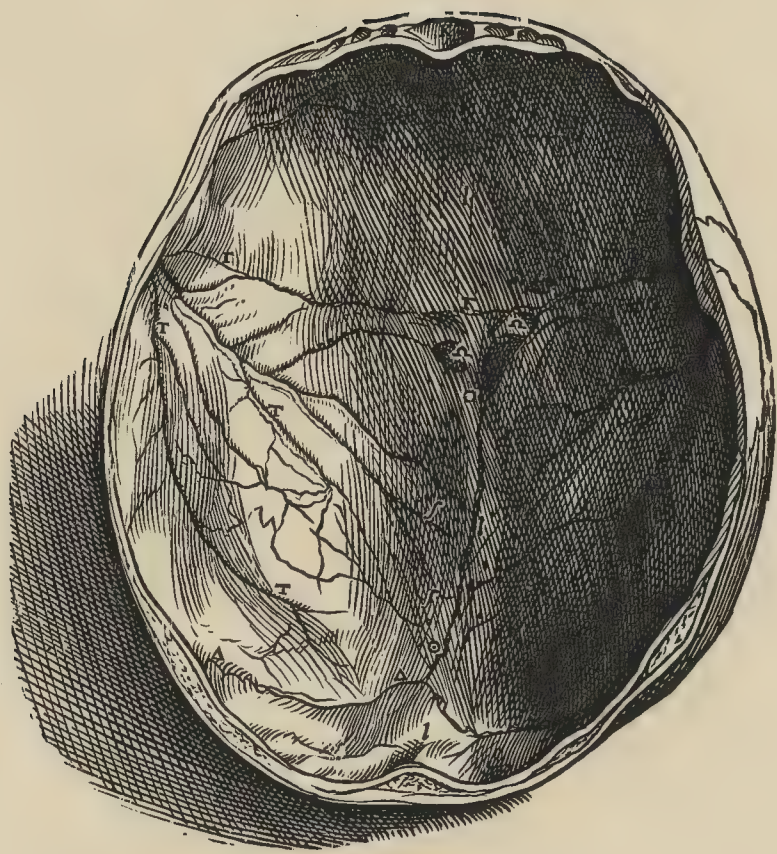
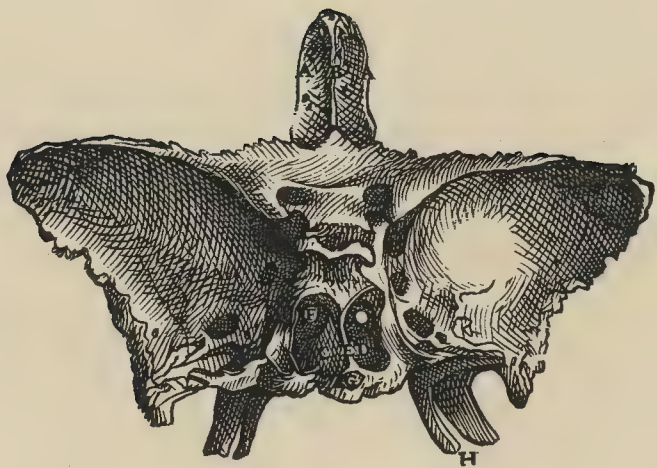
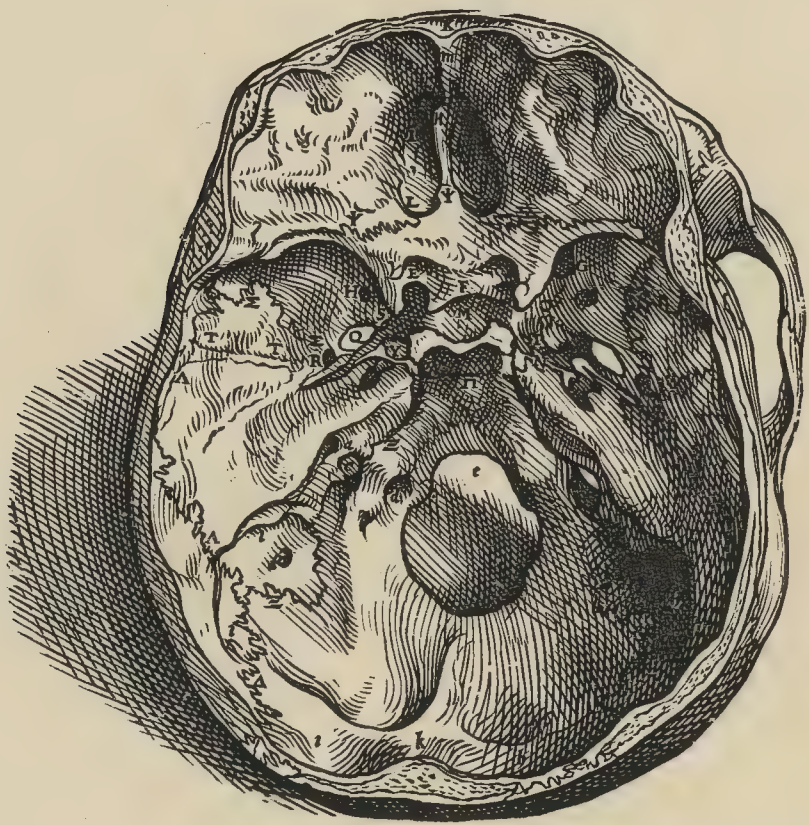
QUINTAE figurae multos characteres, tertiae et quartae figuris communes, in hunc modum adhibuimus.

- A Coronalis suturae extremum, in temporis cavo conspicuum.
 C, C Sutura Δ exprimens: atque hi characteres inferiorem huius suturae crurum partem notant, ubi hac non amplius suturae effigiem accurate commonstrat.
 F Squamaeformis conglutinatio non omni ex parte hic visitur. quare etiam alios characteres tertiae et quartae figurarum ipsi non accommodavimus.
 K Verticis sinistrum os, verum modica ipsius conspicitur portio.
 L Frontis os, cuius etiam modica pars hic occurrit.
 M, M, M Maximam occipitii ossis partem hic cernere licet, totam nimirum quae in calvariae basi consistit.
 N, N Utrique unum temporis os notatur.
 O, O Cuneiforme os.
 P, P Processus cuneiformis ossis, vespertilionum alarum imagini respondentes. Qui numero quatuor sunt, his characteribus 2, 3, 4, 5. bus 2, 3, 4, 5 notati.
 Q, Γ Primum maxillae superioris os, quod et Γ hic notavi.
 S, Δ Maximum quartum've maxillae superioris os, et hoc quoque peculiariter aliquot Δ indicatur.
 V, X Os iugale.
 Y Sutura ossis iugalis.
 a, a Suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum, illi et temporum ossi commune.
 b Suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum, illi ac frontis ossi commune.
 d Hac sede occultatur suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum commune illi et ossi externum angulum sedis oculorum constituenti.
 e Suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum, illi et quarto maxillae superioris ossi commune.
 f Haec sutura superiori maxillae peculiaris censetur, ac proinde hic non venit explicanda.
 g Sutura frontis ossi et superiori maxillae communis.
 h Sinus, cui capitulum inferioris maxillae inarticulatur.
 i Processus scriptorio stylo non absimilis.
 k Mamillaris processus.
 l, l Capita occipitii ossis, quae primae cervicis vertebrae coarctantur.
 m, m, m His characteribus, qui quintae figurae, ut et subsequentes, proprii sunt, notantur suturae Δ imitantis additamenta, per calvariae basim antrorsum deducta, atque ad se invicem, nempe ad n tendentia.
 n, n Linea, dicta nunc additamenta iungens, ac ossi cuneiformi et occipitis ossi communis.
 o, p Sutura a linea n indicata, in dextrum latus repens, inter os cuneiforme et sinistri temporis os. Verum ab n ad o non proprie sutura est, quemadmodum neque ab anteriori m ad n: sed rima, et ossis ab osse notabilis distantia, secus nimirum quam in aliis suturis harmoniis've occurrit.
 q, q Suturae os cuneiforme circumscribentis intervallum, illi et sextis superioris maxillae ossibus Π notatis commune.
 Π . Verum ut cuneiforme os suturis circumscribas, hanc quintam figuram et tertiam cum quarta intueri, singularum animadvertens characteres. Ab n igitur ad o, hinc ad p, a, ω , H, b, d, e, et q procede, atque ita utrinque cuneiforme os suturis terminatum fingito, sed non nisi hominis calvaria inspectioni adhibita, ut quae in omnem partem prompte verti poterit. quum interim hic tres simul tabulae inspiciendae sint, ut vel in externa calvariae sede id os circumscribas. quod quo levius praestes, suturam Δ similem cum suis additamentis, et linea occipitis ossi et cuneiformi communi, sutura denique cuneiforme os circumscribente, hic delineavi, iisdem characteribus in hac figura, atque in tertia, quarta, et quinta undique adiectis.
 r In hac quinta figura, ut et in quarta, temporis ossis linea notatur, inibi suturae modo os, cui auditorii meatus initium insculpitur, continens, et veluti a reliquo osse seiungens.
 $\int$ Ossis temporis asperitas et processus, quo id transversam respicit lineam, cuneiformi ossi et occipitis ossi communem, et n notatam.
 Σ Octavi capitis ossis processus, seu septum cavitatem narium intercedens. Reliqui characteres ostendendis superioris maxillae ossibus privatim conferunt.

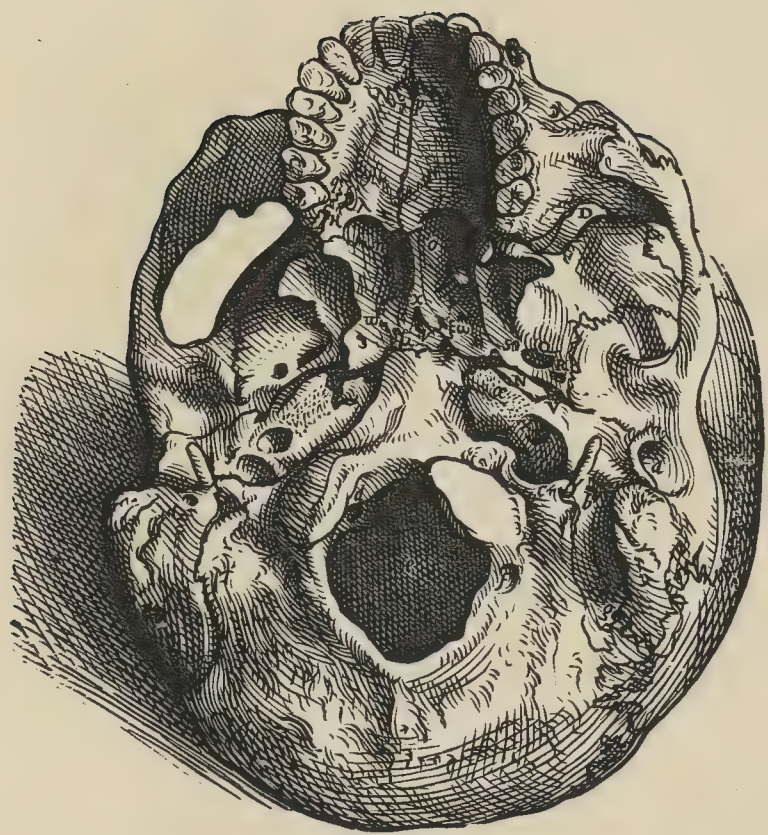
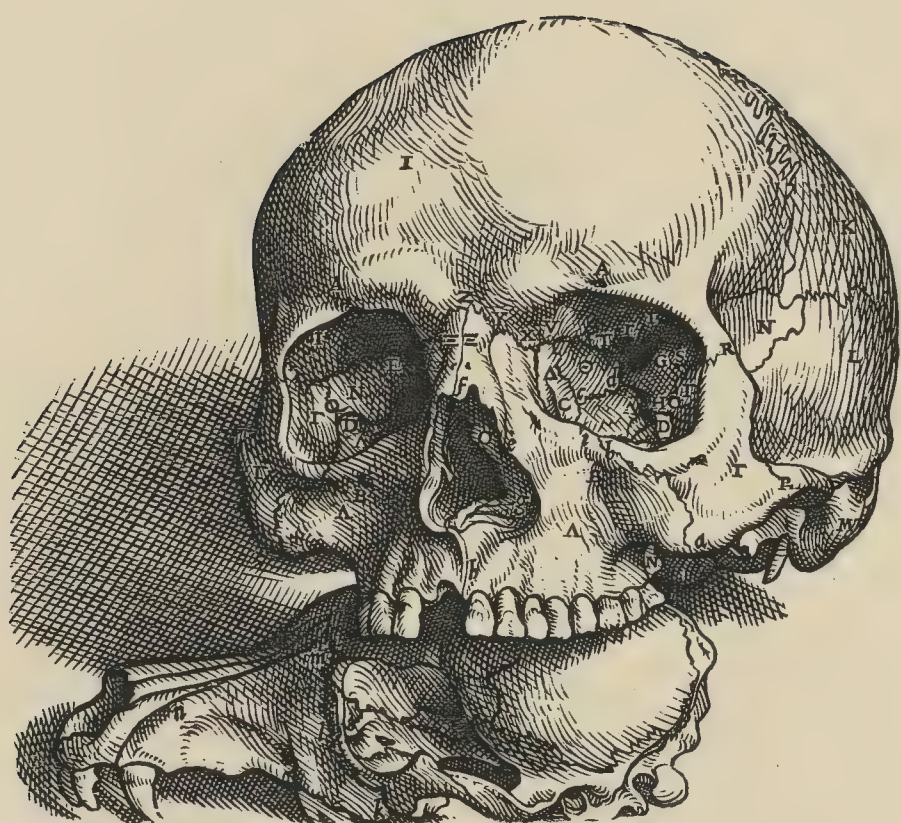

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

SEXTA SEXTI CAPITIS FIGURA,

(etiam tertia duodecimi Capitis figura)

I,13

internam calvariae basis sedem oculis subiiciens. Hic namque calvariam delineavimus, in qua superior ipsius pars, subsequenti figura exprimenda, ad eum modum ablata est, quo cerebri fabricam ostensuri, caput serra dividere consuevimus.

SEPTIMA SEXTI CAPITIS FIGURA,

(etiam quarta duodecimi Capitis figura)

I,15 (vide etiam figuram VII,2)

reliquam internae sedis calvariae partem commonstrans, figura sexta non expressam.

DUAE proxime praecedentes figurae pluribus ornantur characteribus. verum huc potissimum serviunt maiusculi Graecorum, capitis ossium suturas indicantes: quae in interna calvariae sede, qua cerebrum continetur, etiam se spectandas offerunt. Reliqui autem characteres in his figuris conspicui, calvariae foraminibus ostendendis conducent.

I, I 7 Coronalis sutura, non adeo exactam suturae compagem, ac in externa calvariae sede, exprimens.

Δ, Δ Sutura *Δ* literam referens, notatur in septima. Verum et in sexta *Δ* eam quoque indicat suturam.

Θ, Θ 7 Sagittalis sutura.

Λ, Λ 6 Squamosa sinistri temporis conglutinatio.

Ξ, Ξ 6 Additamentum sinistri lateris suturae *Λ* imitantis, quod per calvariae basim contendit.

Π 6 Linea cuneiformi ossi et occipitis ossi communis, quae duo suturae *Λ* imitantis latera additamenta've iungit.

Σ, Σ 6 Suturae os cuneiforme circumscribens intervallum, illi et temporis ossi commune.

Ψ, Ψ 6 Suturae cuneiforme os circumscribens intervallum, commune illi et frontis ossi, et octavo capitis ossi. Si itaque a *Π* ad *Σ*, et hinc ad aliud *Σ*, hinc vero ad primum *Ψ*, ac inde ad secundum *Ψ* perrexeris, cuneiforme os in sinistro latere internaue calvariae sede circumscribes. Unde si eosdem characteres in dextro latere ad suas suturas poni finxeris, eodem modo ut in sinistro latere, per characteres pergens, universum cuneiforme os complecteris.

OCTAVA SEXTI CAPITIS FIGURA

I,14

QUAMVIS modo tabularum frequentia lectori minime molestus esse velim, eoque potissimum nomine singula capitis ossa privatis insuper figuris non exprimam: tamen quia ossis cuneo comparati, et dein octavi capitis ossis circumscriptio, non ita prompte ac caeterorum capitis ossium intelligitur, praesenti figura cuneiforme os cum octavo capitis osse, a caeteris omnibus liberum, ea facie exprimitur, qua internam calvariae superficiem respicit. quod ideo maxime praestitimus, ut cavernae in cuneiformi osse plerunque occurrentes, in conspectu essent, uti characterum ostendet index.

A, B, A Octavum capitis os. verum *B* privatim septum insignitur, olfactus organorum sedes interstinguens.

C, D Duae praecipuae cuneiformis ossis cavernae.

E Septum indicatas modo cavernas interdividens.

F Alterius cavernae seu antri foramen, in narium amplitudinem pertinens.

G Cavitas in humiliori sede septi posita, quod duo potissima antra intersepit.

H Cuneiformis ossis processus, vespertilionum alis similes.

OCTAVI CAPITIS FIGURA,

I,17

variis efformata partibus.

HAEC figura, auditus organi ossicula exprimit. Praecipua enim illius figurae effigies, portionem ex dextri temporis osse exactam commonstrat: quae dein per medium divisa, duas quae in illius ossis cavitate reponuntur, membranas, una cum ossiculis ob oculos ponit: uti characterum index hunc in modum explicabit.

A, A Foraminis portio, quod ab aure introrsum ad membranam *B* notandam pertinet.

B Membrana transversim foramini obducta, quod ab aure in cavitatem fertur, in temporis osse auditus organi nomine exculptam.

C Unum auditus organi ossiculum, malleolo assimilatum.

D Quinti nervorum cerebri paris nervus.

E Quinti paris ramus, per caecum foramen ad musculum temporalem potissimum digestus.

F Quinti paris ramus, per foramen procedens, quo vena auditus organum petens excipitur.

G Series nervi quinti paris ad planam cavitatis sedem hic auditus organi occasione caelatae.

H Sedes orbicularem circulum referens, cuius anteriori sedi auditus organi ossiculum iam *I* notandum committitur.

I Alterum auditus organi ossiculum, quod incudi et molari denti comparatur.

K, K Cavernulae indicantur, quibus cavitas auditus organo parata, intus scatet.

L Mallei ab omnibus conterminis partibus liberi anterior facies.

M Mallei ab omnibus partibus liberi posterior facies.

N Incudis, seu molaris dentis ab omnibus partibus liberi anterior facies.

O Incudis, seu molaris dentis ab omnibus partibus liberi posterior facies.

P Incudis ac mallei, ita ut in aure committuntur, simul nexorum anterior facies.

Q Incudis ac mallei una iunctorum posterior facies.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA NONI CAPITIS FIGURA

(etiam prima duodecimi Capitis figura)

I, 16

HAEC figura anteriorem calvariae sedem exprimit, maxillae superioris ossa, quam datum est accuratissime, ostensura. Humanae autem calvariae caninam subiecimus, ut Galeni superioris maxillae ossium descriptio, leviori negotio a quovis intelligatur. Praeterea, ut oculorum sedes, ac in iis apparentes suturae ossaque apertius spectarentur, hominis calvariam occipitio inniti, et anteriori sede super caninam erigi oportuit. Praesentis autem figurae characterum indicem ita digeram, ut maiusculi Graecorum, maxillae superioris ossibus (quae sex utrinque erunt) primum adhibeantur: reliquis autem ossibus et suturis, ut sors fert, omnes accommodentur. Caeterum priores aliquot characteres ostendendis foraminibus capitis iuvabunt, quare etiam illi ad Caput his dicandum opportune reservabuntur. Sunt autem illi A, B, usque ad I.

- I, I Frontis os. I etiam ponitur in oculorum sedibus, eam frontis ossis partem notans, quae superiorem oculorum sedium regionem constituit.
- K Verticis os sinistrum.
- L Sinistri temporis os.
- M Mamillaris processus sinister, iuxta quem processus stylum referens etiam occurrit.
- N Cuneiforme os, in sinistri temporis cavo et in dextri oculi sede N insignitur. In sinistri autem oculi sede G et H reponuntur, idem os indicantia: quanquam illi characteres huius sedis foraminibus ostendendis peculiariter subserviant. Ad haec, N quoque reponitur ad intimum sinistri lateris dentem, notans cuneiformis ossis particulam, et dein suturam, id os a superiori maxilla hac in sede dividentem.
- T, T' Hoc os nobis primum maxillae superioris numerabitur. ac T' in oculi sede positum, huius ossis partem notat, in oculi sede conspicuam.
- Δ In sinistri oculi sede Δ tantum apparet, superioris maxillae secundum os indicans.
- Θ In sinistri quoque oculi sede Θ tantum occurrit, tertium maxillae superioris os indicans.
- Α, Α Quartum maxillae superioris os. Α in oculi sede positum, huius ossis partem notat, quae inferiorem oculi sedis regionem magna ex parte constituit.
- Ξ Quintum maxillae superioris os. Sextum vero in secunda figura II notandum, hic nullibi sese offert.
- O Narium septum, quod octavi capitis ossis cribri modo perforati processus habetur.
- P Sutura duos ossium processus committens, quibus iugale os efformatur.
- Q A Q ad S sutura notatur, cuneiforme os a primo maxillae superioris osse dirimens, ac hic in oculi sede conspicua, in dextrique oculi sede ad characterem Q clarius fere, quam in sinistri, apparens.
- R, S, T, V, X, Y, Z. Sutura frontis os a maxilla superiori et cuneiformi dividens. Ab R enim ad S, suturae intervallum notatur, frontis ossi et primo maxillae ossi commune. Ab S ad T suturae huius intervallum indicatur, frontis ossi et cuneiformi commune. A T ad V intervallum metitur, tertio maxillae ossi et frontis ossi commune. Ab V ad X intervallum insignitur, commune frontis ossi et secundo maxillae ossi. Inter X et Y intervallum consistit, quarto maxillae ossi ac frontis ossi commune. Ab Y vero ad Z significatur intervallum commune frontis ossi, et quinto maxillae ossi.
- a Maxillae sedes aspera, inaequalisque. Verum ab a ad b sutura indicatur, primo et quarto maxillae ossibus communis, ubi haec in anteriori calvariae sede est conspicuae.
- b A b ad Q suturae primum os a quarto dividens pars indicatur, quae in oculi sede est conspicua, quaeque in huius figurae sinistra oculi sede characteribus paucioribus occupata, est manifestior.
- c Ab V ad c sutura notatur, secundo ossi et tertio communis. Quicquid autem sursum per anteriora iuxta C et Δ ad X usque ducitur, secundum os a quarto dirimit.
- d d servit describendo tertio maxillae ossi. T enim ad V superiorem eius ossis sedem describit, V ad c anteriorem, T ad d posteriorem, c vero ad d inferiorem.
- e e ad Y suturam notat, quarto maxillae ossi et quinto communem.
- f f ac Z suturam insinuat, quinto unius lateris ossi et quinto alterius lateris ossi communem.
- g In narium amplitudine g ponitur, suturam indicans, qua septum narium a quartis maxillae superioris ossibus disiungitur.
- h Sutura, aut harmonia potius, quartis maxillae superioris ossibus communis, cuius beneficio illa invicem in mustacis vocata regione dirimuntur.
- i Ad superiorem foraminis B notati sedem, i ponitur, indicaturum quarti ossis suturam, quae elatius quam id foramen consistit, ipsique quarto ossi duntaxat peculiaris est.
- k Ab hoc caractere, eorum qui in canis calvaria occurrunt primo, ad l usque, sutura notatur a mala sursum ascendens, ad medium usque inferioris ambitus sedis oculi.
- l, m Ab l usque ad m sutura notatur, a medio inferioris regionis ambitus sedis oculi, ad supercilia usque iuxta internum oculi angulum ascendens.
- n Sutura ab illa quae externum nasi ossium latus circumscribit, inter caninum dentem et incisorem ipsi proximum delata.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

SECUNDA NONI CAPITIS FIGURA

(etiam quinta sexti Capitis figura)

I, 12

SECUNDA figura, calvariae basim palatumque exprimens, eam maxillae superioris ossium sedem proponit, quae praecedente figura non fuit obvia. Quanquam vero haec pluribus insignitur characteribus, eos tamen hic tantum explicabimus, qui ad maxillae superioris ossium spectant historiam.

- L Hic modica ossis frontis portio in conspectum venit.
O, O, P, P Cuneiforme os. Q, T Primum superioris maxillae os. S, A Quartum superioris maxillae os.
V, X Calvariae sedes, quam os iugale Anatomes peritis vocari, iam antea dictum est.
Y Sutura, quae duos processus os iugale efformantes committit.
d Hic latitat sutura, primo maxillae superioris ossi et cuneiformi communis. dein suturae primo ossi et quarto communis sedes, in temporis cavo conspicua.
e Sutura quarto maxillae ossi et cuneiformi communis.
f Suturae primo maxillae ossi et quarto communis pars, in anteriori maxillae regione apparens.
g Sutura frontis ossi et primo maxillae ossi communis.
II Sextum maxillae superioris os.
q Ab e versus q sutura sexto maxillae ossi et cuneiformi communis indicatur.
Z Septum narium, et sedes qua id a cuneiformi osse dirimitur.
t, u A t ad u transversa notatur sutura, sexto maxillae ossi et quarto communis.
x Ab x ad t sutura indicatur, duobus sextis maxillae superioris ossibus communis.
y Sutura notatur recta per palatum ducta, et quartis maxillae ossibus communis.
z Privatim indicatur foramen in anteriori palati sede, posteriorique dentium incisiorum regione apparens: ad cuius latus
a. interdum obscura occurrit sutura, transversim aliquousque in quarto superioris maxillae osse prorepens, et a insignita.

PRIMA ET SECUNDA DECIMI CAPITIS FIGURAE

I, 19 a - b

PRIOR, seu dextra huius Capitis figura, inferiorem maxillam una cum suis dentibus anteriori facie exprimit. Posterior figura, inferiorem maxillam simul cum humiliori dentium serie, posteriori sede delineatam exhibet. Figura autem tertio huius libri Capiti praeposita, et C insignita, maxillam a latere delineatam ostendit.

- A 1, 2 Alterum maxillae inferioris capitulum, quo illa temporis ossi dearticulatur.
B 1, 2 Cervix, seu collum capitis A insigniti.
C 1, 2 Alterius lateris acutus processus, cui temporalis musculus inseritur.
D 2 D in umbra latitat, sinistrae figurae amplum indicans sinum, cui tertius maxillam moventium inseritur musculus.
E 1, 2 Asperitas ad posteriorem inferioremque maxillae sedem conspicua, ad quam mansorius inseritur.
F 2 Foramen, tertii paris nervorum cerebri sobolem admittens.
G 1 Foramen, quo dicti nuper nervi surculus in humilium labrum procidit.
H 2 In haec tubercula maxillam detrahentes muscoli implantantur, et quidam linguae subservientes ab ipsis oriuntur.

TERTIA DECIMI CAPITIS FIGURA

I, 20

Peculiaris in maxillarum articulo cartilaginis effigies.

"Inferior maxilla utrinque in duos desinit processus, quorum alter in mucronem productus, musculi temporalis insertionem excipit, totus ab illius tendine complexus. Alter, qui posterior est, in capitulum transversim oblongum finit, sibi correspondenti sinui inarticulatum, qui ad iugalis ossis radicem et anteriorem auditus organi sedem temporis ossi insculpitur. Huic sinui, ut et maxillae capitulo, cartilago crustae modo obducitur. verum praeter hanc cartilaginem omnibus articulis pariter communem, inter sinum capitulumque alia reponitur cartilago laevis, tenuis, et mollis, ligamentique naturae, quod ad substantiam spectat, nonnihil compos. Haec ligamentis articulum in orbem continentibus, non autem ossibus, connata, durorum praesentis articuli ossium impetus exoluit, et quo minus mutuo affricu in validis assiduisque maxillae motibus ossa rumpantur, scite una cum cartilaginibus sinui et capitulo obnatis praestat."

UNDECIMI CAPITIS FIGURA,

I, 21

aliquot constans partibus.

HAC figura tam superioris maxillae, quam inferioris dentes, in altero tantum latere, quum scilicet utriusque lateris eadem sit ratio, exprimuntur. Si vero dentes maxillis adhuc infixos contemplari visum sit, superioris Capitis figurae inferiorem commonstrant seriem, quemadmodum tertia et quinta sexti Capitis figurae superiorem. ubi et quarta eius Capitis figura alveolos prompte ostendit, quibus dentes inibi evulsi infiguntur.

- A, A Dextri lateris octo superiores dentes. B, B Dextri lateris dentes octo inferiores.
1, 2 Duo dextri lateris incisorii. 3 Dens caninus dexter.
4, 5, 6, 7, 8 Quinque molares dextri. Porro numerum hunc tam inferiori quam superiori dentium classi accommodare integrum est.
C Basis notatur molaris dentis. D Acies dentis incisorii.
E Media molaris dentis pars hic delineatur, sinum in dentibus conspicuum ostensura.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA DUODECIMI CAPITIS FIGURA,

(etiam prima noni Capitis figura)

I, 16

anteriorem calvariae sedem exprimens, ac proinde omnia etiam foramina in oculi sede, maxillaque superiori, in hac superficie apparentia, ostendens. Caninum autem caput humanae calvariae subiectum, iam prius maxillae superioris ossibus suturisque indicandis unice, perinde ac tota haec figura, iuvit.

SECUNDA DUODECIMI CAPITIS FIGURA,

I, 18

exteriorem calvariae basis faciem, qua palatum respicit, proponens.

TERTIA DUODECIMI CAPITIS FIGURA,

(etiam sexta sexti Capitis figura)

I, 13

internam calvariae basis sedem commonstrans.

QUARTA DUODECIMI CAPITIS FIGURA,

(etiam septima sexti Capitis figura)

I, 15 (vide etiam figuram VII, 2)

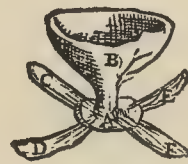
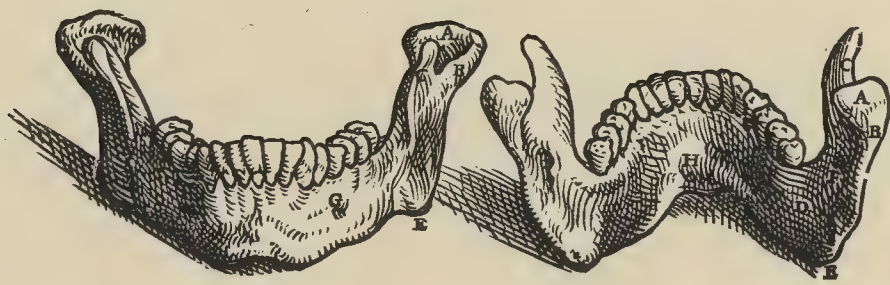
superiorem internae calvariae sedis partem spectandam offerens.

- AGE igitur characterum indicem aggrediamur, singulis characteribus eius figurae, cuius sunt peculiares, numerum subiicientes. Atque ita A in prima figura foramen, frontis ossi proprium notatur, ad medium supercili incisum, quo ramus minoris tertii paris nervorum cerebri radices ex oculi sede ad frontis musculosam cutem dispergitur. Hoc in utroque latere non semper perfectum orbiculareque existit foramen, sed subinde sinus duntaxat semicirculi ritu exculptus apparet. Aliquando in uno quidem latere foramen, in altero autem semicircularis tantum sinus, perinde atque hic, cernitur.
- B 1 Foramen, quo dictae minoris tertii paris nervorum cerebri radices soboles, ex oculorum sede in genas ad superioris labri et alarum nasi musculos procidit. Praesens foramen instar oblongi meatus in quarto superioris maxillae osse sculpsit: et in anteriori maxillae sede, ubi in prima figura B ponitur, foraminis huius ductus penitus in osse caelatur. per oculi vero sedem, ubi A in ipsa occurrit, tenui tantum ac squamae simillimo osse tegitur.
- C 1 Foramen nunc commemorato amplius, quod ex magno interno oculi angulo in narium cavitatem recta deorsum pertinet, secundo superioris maxillae ossi et quarto pariter commune. Istud portiunculae minoris tertii paris nervorum cerebri radices viam praebet, et nonnihil pituitae ex cerebro ad oculi sedem confluentis, ad nares transmittit. Caeterum praeter id foramen, aliud quoque grandius pituitae ex oculi sede in narium amplitudinem, hincque magis ad fauces quam nasum defluxui praeparatur. Quod quum profundius latitet, neque ullo pacto praepositis iam figuris indicari possit, quartam sexti Capitis specta figuram, a qua iugale os (quo cavum temporis exactius oculis subiceretur) exequimus, illi figurae Φ ascribentes, ut saltem foraminis huius in cuneiformi osse incisae sedes indicaretur. Quo autem id magis in calvariis conspectum fugit, eo minus quoque mirandum est, hoc quacunquē etiam dignum sit animadversione, hactenus dissectionum peritos latuisse.
- D 1, 2 Praesens foramen cuneiformi ossi et quarto maxillae superioris ossi commune, omnium quae in oculi sede conspiciuntur, facile maximum est, ac instar patentis rimae oblongum, commemoratae iam saepius minoris tertii paris nervorum cerebri radices ramulo viam dat in temporalem musculum, et mansorium ex oculi sede digesto. Dein nervulo cuidam paratur, quem iuxta quinti paris nervorum cerebri radicem exoriri nos primo reperimus. Simulatque enim nervulus ille proprio ductus foramine, ex calvariae amplitudine in oculi sedem procidit, foramine nunc D indicato in nuper dictos exporrigitur musculos, et illum qui in ore delitescens, maxillam inferiorem moventium tertius numerabitur. Quin etiam foramen hoc, praeterquam quod externo suo latere musculi temporalis hinc quoque educti initio commodam unde id prodeat sedem offert, pulchre una quoque iter praebet pituitae hac defluenti ad insigne in narium cavitatem pertinens foramen, quod in quarta sexti Capitis figura Φ notavimus.
- E 1, 3 E in tertia figura posito, et E in utrisque oculorum sedibus primae figurae obvio, foramen indicatur, in sedis oculi radice seu vertice elatissimum, et in cuneiformi osse incisum, quod foris, qua oculi sedem spectat, prorsus orbiculare cernitur, nervo visorio (cuius gratia exculptum est) amplitudine respondens. Verum interius, ubi cerebro propius accedit, iuxta externum ipsius latus, exiguum eundemque acutum obtinet angulum, qui venulae cum visorio nervo γ . hac excidente paratur. Angulum hunc γ notat. Is namque inter E et γ in tertia huius Capitis figura consistit.
- F 3 Huic sinui cuneiformi ossi hac in sede inciso, visoriorum nervorum coitus innititur.
- G 1, 3 G in primae figurae sinistra oculi sede occurrit: in tertia autem figura, G dextrum eius figurae latus ideo occupat, quod in sinistro latere foramen G indicatum, nusquam obvium sit, eo quod huius figurae calvaria in latus vel istius foraminis aliquo modo videndi causa inflexerimus [vide figuram I, 22]. Insculpsit autem cuneiformi ossi, ac humiliore sui parte paulo minus toto orbiculare est, elatiore vero in acutum longumque et angustum desinit angulum. Foramen hoc, etiamsi Galeno secus visum sit, nervi visorii foramen amplitudine vincit. et si similiter atque illud prorsus orbiculare esset, facile triplo aut quadruplo efficeretur amplius. Verum interim humilior ipsius pars (quam paulo minus toto orbicularem esse diximus) visorii nervi foraminis amplitudinem adhuc longe superat. Praesens foramen caelatur secundi paris nervorum cerebri, in oculi sedem progredientis gratia: dein minoris etiam tertii paris nervorum cerebri radices, quae frontis et totius fere faciei cuti, et occurrentibus sub illa musculis, ac insuper ad nares et musculos inferiorem maxillam attollentes digeritur. Haec quidem per humiliorem foraminis sedem procidunt, una cum insigni

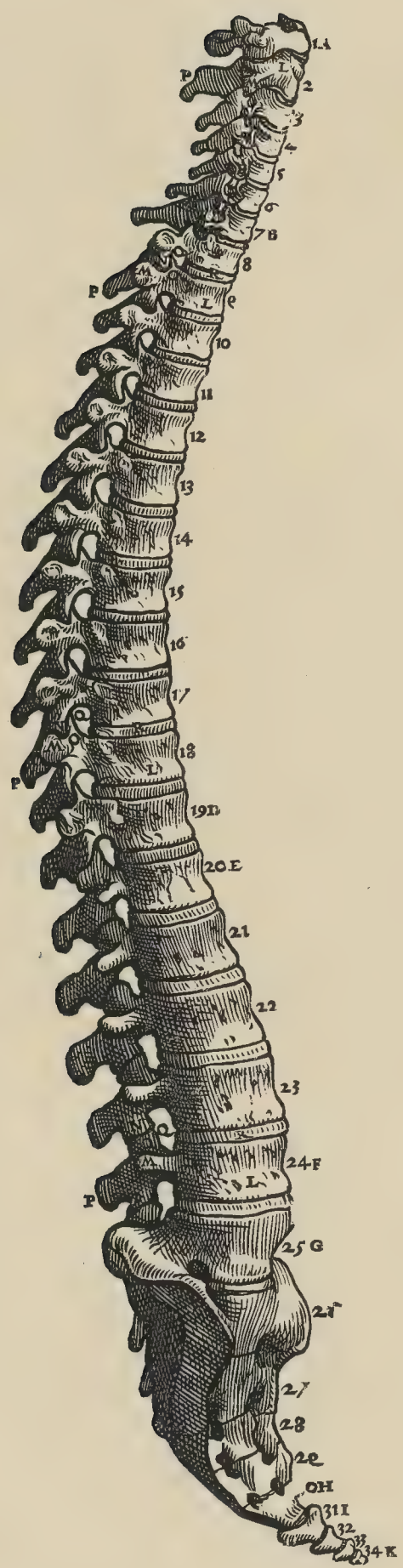

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quatuor duodecimi Capitis figurae)

- soporalis arteriae ramo, ex interna calvariae amplitudine elabente. Verum per elatiorem foraminis sedem, vena ex oculi sede, durae cerebri membranae hic distribuitur, et suae distributioni in calvariae basi sinus excultos habet, venularum tuberibus congruentes, et in ea calvariae sede conspicuos, cui in tertia figura Z inscribitur. Neque profecto nervis his duntaxat, et venae, et nuper dictae insigni arteriae, amplum id foramen excavatur: verum etiam pituitae ex cerebro in oculi sedem, et hinc in narium amplitudinem promananti. adeo ut non iniuria foraminis huius insignis amplitudo, venae et arteriae et nervis ipsam transeuntibus impar conspiciatur.
- H 1, 3 Foramen istud adamussim orbiculare, multo quam duo proxime commemorata arctius est, ac in cuneiformi osse, cui etiam insculpitur, longius procedit, nervulum transmittens, quem quum haud procul a quinto pari nervorum cerebri oriatur, minorem eius paris radicem vocabimus, unaque cum quinto pari describemus. Quia vero foramen hoc nonnunquam amplius, et veluti oblongius sese offert, et simul cum dicto nervulo graciliorem tertii paris nervorum cerebri radicem, cum secundo alias pari excidentem complectitur, ipsum in sinistro tertiae figurae latere sub G, aliter quam in dextro expressum conspicias.
- I 3 Hac sede in octavo capitis osse multa, sed exigua spectantur foramina, odorum et aeris in inspirationibus ad cerebrum ingressus nomine incisa. Haec non ut hactenus dicta, ipso ductu incessu've recta sunt, et utrinque pervia, sed obliqua, et anfractuosa, spongiarumque foraminibus similia. Inter reliqua tamen utrinque unum est rectum, et grande satis, quod primum quodammodo est, et anteriori frontis ossis sedi proximum, venam ad duram cerebri membranam ex narium amplitudine exporrectam transmittit. Verum caetera interim huius sedis foramina, etiam recta et utrinque pertusa viderentur, si modo interiora narium ossicula in ipsorum summo non pari semper numero reposita, et insigniter fungosa, et nonnihil membranea cartilagineaque eximerentur. Num vero haec foraminula pituitae cerebri expurgandae secundario efformentur, septimo libro pertractabimus. In praesentia tamen addendum duxi, his nunquam nisi oppleto, ac praeter naturam affecto cerebro, pituitam excolari, et levissima pituitae copia hac defluente, ea foramina obturari, aliaque gravedinis symptomata induci. Insuper admonendus es, in omnibus calvariis non aequae frequentia hic apparere foramina: quemadmodum et sedes, quibus olfactus reponuntur organa, non pariter amplae in singulis conspiciuntur. Caeterum canis animal minime pituitosum, at exactissimo odoratu praeditum, ut has sedes habet amplissimas, ita quoque permulta, admodumque patentia in illis cernuntur foramina, antrorsum, non autem ut homini deorsum, spectantia.
- K 3, 4 Cavitas inter duas frontis os constituentes squamas, ad superciliorum regionem in fronte et in superiori parte sedium oculorum reposita, et quibusdam reconditis foraminibus in narium amplitudinem pertinens, quam nonnulli olfactus organum esse asserunt, propter aerem in illa conclusum, quem odoratu mirifice necessarium esse non ambigimus. Quam vero haec cavitas ad frontis ossis levitatem in necessaria ipsius hic oculorum gratia crassitie et forma, plurimum conferens, capax sit, et qui osseis veluti fibris squamulisque interstinguitur, prompte observabis, si frontis os in superciliorum regione fregeris: est enim amplissima, et molliusculum corpus membranula obductum complectitur, quod medullae quodammodo respondet: universum tamen eiusmodi est, ut nullum simile in toto corpore reperias, praeterquam in cavernis antris've in cuneiformi osse conspicuis. Praeterea quibus Gallico morbo anterior frontis ossis squama eroditur, aut vulnere perfringitur, tanto impetu in expiratione aerem ex cavitate illa propelli cernimus, ut is etiam candelae lumen promptissime exufflet.
- L 3 Foramen, aut rima potius, talis formae, qualem unguis apice quis cerae imprimeret, quae durae cerebri membranae hic firmandae extruitur. Necesse quippe erat, non hic solum, ubi ea membrana multis foraminibus est pervia, verum aliis compluribus locis calvariae alligari, et duram membranam fibras vinculaque per calvariam transmittere. quamvis etiam rimas has aeri in cerebrum ducendo aliquid auxiliari intueberis, si illas intrusa seta, in nuperrime dictam frontis ossis cavitationem, nariumque amplitudinem desinere expenderis, ac denique in ossis cuneum imitantis antra pertinere animadverteris.
- M 3 Sinus in cuneiformis ossis medio incisus, ac glandulam continens, cui pituita ex cerebro defluens instillatur. Ab hoc sinu, qui laevis est, ac planus, et quodammodo quadratus, utrinque duo derivantur ductus, sinuum modo exculti: quorum prior ad secundum foramen nobis in oculi sedis radice enarratum, ac G insignitum tendit, et pituitam in oculi sedem, et hinc per foramina, quae prius C et Φ expressimus, defert. Posterior sinus ad asperum inaequaleque foramen, seu rimam potius deorsum porrigitur, qua pituita ori palato've potissimum influit, et aer quoque inter spirandum calvariam petit [vide figuram I, 24]. Rimam hanc temporis ossi et cuneiformi ossi communem, N notavimus in sinistro latere secundae figurae, et in dextro tertiae. Ductus vero et sinus non adeo commode (quum non admodum cavi videantur) in tertia figura se spectandos offerunt. quanquam interim priorem sinum O, posteriorem vero P in eadem figura indicaverimus: ut his adiutus characteribus, sinuum sedem in veris calvariis ocyus adinvenias. Processibus, qui orbiculatim circa sinum M insignitum apparent, ac inferiori mensae aut lecticae sedi veteribus comparabantur, dura cerebri membrana firmissime adnascitur, ac veluti ea sede sustinetur, qua hic a calvariae basi abscedit, insignioresque soporalium arteriarum ramos sibi subditos habet, qui commemoratis nuper pituitam deducuntibus viis seu sinibus perinde innituntur, ac si illorum potissimum nomine essent exculti, ipsaque pituita secundum arterias diffunderet. Caeterum mediam ossis cuneiformis sedem, in qua quadratus ille sinus M notatus consistit, simul cum sinibus ramos soporalium arteriarum continentibus, non esse extima sua superficie cavernosam, et spongiae modo foraminibus obsitam, multoque minus pituitam ipsi influentem tanquam per spongiam longiori mora (uti Galeni est sententia) colare, in sexto Capite cum totius cuneiformis ossis historia comprehendimus.
- Q 2, 3 Ad latus inaequalis asperaeque rimae seu foraminis N notati, versus anteriora magis, aliud occurrit foramen, in cuneiformi osse incisum, quod laeve est, et non adamussim orbiculare, sed circulo respondet utrinque modice in

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quatuor duodecimi Capitis figurae)

longum compresso. Hac enim effigie foramen insinuari decuit, quod duo teretia corpora invicem membranis connexa, simul erat transmissurum. Tertiū namque paris nervorum cerebri crassiori, praecipuaeque radici simul cum quarto pari viam praebet.

- R 2,3 Rursus ad externum foraminis Q indicati latus, aliud multo minus illo, et exacte orbiculatum, in cuneiformi osse cernitur, quo internae iugularis venae portio a soporali abscedens arteria, calvariam subintrat. Aliquando exiguum foramen ad internum latus foraminis, duo nuper commemorata nervorum paria transmittentis, observatur, eiusdem venae ramulo paratum. Verum id in uno calvariae latere raro visitur, atque adhuc multo rarius in utroque. Nos ta-
- S. men id foramen sinistro lateri hic quoque appinximus, ac S in secunda et tertia figuris insignivimus, quod una calvaria caeteris quas unquam vidi elegantior, virique mediae aetatis longe formosissimi, id foramen proponat.
- T, T3, 4 Sinus a foramine R indicato, per interiora calvariae venarum quasi serie ascendentes, et convexo dimidiatae venae correspondentes, in'que hoc caelati, ne calvariae os sinus in dura cerebri membrana venarum modo ductos premat, constringatque.
- V 2 Foramen hoc in externa tantum infernaque calvariae basis sede (idque non admodum prompte) est obvium: hinc enim oblique versus exteriora protensum, in auditorii organi cavitatem temporis ossi insculptam desinit. Quare etiam id paulo post cum aliquot eius cavitatis foraminibus delineatum, rursus subiiciam. Efformatur autem, ut viam porrigat quintae coniugationis nervorum cerebri ramulo, ab auditus organi cavitate hac ad musculos inferiorem maxillam attollentes excurrenti. Insuper hoc etiam foramine iugularis internae soboles auditus organum petit: ac aer etiam in temporis ossis antrum auditus organo proprium, per id foramen fertur. Id quod facile perceperis, si attracto in os aere, illum quasi per aures propellere conaberis, in auribus sonum percepturus ventorum, aut aquae turbinum sonis parum absimilem.
- X 2,3 Insigne foramen, maiori soporalis arteriae ramo calvariam ingredienti excavatum, quod non recta calvariam perforat, sed instar oblongi meatus, ex posterioribus oblique introrsum in priora temporis ossi insculpitur. Ossis pars hoc
- oe. foramine pervia, ubi deorsum ad fauces spectat, ac in secunda figura oe notatur, instar pumicis aspera inaequalisque visitur. Caeterum huius foraminis progressum commonstrant X in secunda et tertia figuris positum, et deinde haec quam modo adiicimus figura [vide figuram I, 23], in qua utraque X, ut et in maioribus figuris, situ invicem minime respondent. Hunc vero obliquum, et in osse longo tramite procedentem ductum, Natura fortassis effinxit longioris obliquiorisque arteriae soporalis incessus gratia: nimirum ut vitalis spiritus hoc errabundo ductus itinere, cerebro exquisitus praepararetur. Quare etiam Galenum in primis admiror, quem cum plerisque aliis foraminibus grande hoc foramen latuit: et qui per foramen tertiū et quarti paris nervorum cerebri Q indicatum, soporales arterias calvariam ingredi, in suo de Nervorum dissectione libro scriptum reliquit. Et quemadmodum de hoc foramine, neque canes, neque simias hic etiam intuitus, falsa posteris tradidit: ita non mirum est, ipsum mirabilem illum reticularem plexum sua imaginatione in hominibus quoque confinxisse, ac vasorum cerebri seriem non undiquaque veram posteris prodidisse.
- Y 3 E regione foraminis nunc dicti, ac X insigniti finis, qui calvariae cavitatem respicit, aliud foramen cuneiformi ossi proprium inchoatur, recta antrorsum in narium usque amplitudinem, meatus oblongi modo protensum, et arteriae ramo viam exhibens, qui a soporalis arteriae maiori portione calvariam ingrediente, ad nasum usque exporrigitur, inibi cum aliis eo porrectis arteriae surculis pulsum edens sensibilem.
- a 2,3 Meatus quinto nervorum cerebri pari adaptatus, auditorius've porus, cuius principium interius in calvariae amplitudine occurrens, a notatur in tertia figura posito. Exteriorem autem ipsius partem, quae ab aure excipitur, ac auriculae quodammodo imagine respondet, asperaque visitur, et scaphus nonnullis est nuncupata, secundae figurae a indicat. Meatus iste, etsi intus admodum amplus cavusque sit, adeo tamen tortuosus et anfractuosus, ac impense varius invenitur, ut non nisi rarissime, magnoque casu, impulsam transmittat setam. licet quo minus seta transmittatur, non ipsius meatus gyri anfractus've in causa tantum sint, verum etiam quod is ad aurem, et dein qua cerebrum respicit, arctior evaserit, quam in medio, ubi admodum amplus latusque, et impense varius occurrit [vide figuras I, 25 et I, 26]. Verum interim haudquaquam audiendus est Aristoteles, quum ab aure ad cerebrum nullum asserit pendere meatum. at in oris palatum usque semitam pertingere, et venam de cerebro eodem descendere inquit. In calvariae enim amplitudinem auditorius meatus pertinet, et venam quoque admittit: non quidem illam a cerebro assumens, verum ab interna iugulari calvariam ingrediente, a qua auditus organo ramus exporrigitur, per foramen iam antea V expressum, et quinti quoque paris nervorum cerebri surculo viam praebens. Praeterea si setam auditus meatui exterius indideris, hancque modicem in anteriora introrsumque oblique protruseris, in foramen V notatum, illam multo facilius quam in calvariae amplitudinem ferri conspicias.
- b 2 Foramen ex auditus organi cavitatis in temporis osse incisae medio, retrorsum ad hanc externae calvariae sedis iuxta mamillarem processum regionem pertingens, inque internam calvariae sedem nusquam pertinens. Hoc quia anfractuum et sui incessus labyrinthorum occasione impulsam ipsi setam aut plumbeum filum, non prompte ad auditus usque organi cavitatem transmittit, *τρυφλόν* Graece, et caecum Latine nuncupatur, ramulo nervi quinti paris nervorum cerebri praeparatum: quem quum Natura indurescere voluit, admodum callide per durissimi siccissimi ossis anfractuosum foramen illum deduxit.
- c 2,3 Foramen occipitis ossi et temporis ossi commune, ac sexto pari nervorum cerebri, et maiori internae iugularis venae ramo, minorique soporalis arteriae soboli paratum. Istud, quia hac transeuntia organa crassa sunt, amplum visitur, transeuntium corporum formae respondens. Non enim examussum circulare est, sed quodammodo geminum intortumque, et ipsius una pars (quae interior est) nervo ex calvaria antrorsum quodammodo elabenti paratur: altera vero (quae exterior est) venae et arteriae calvariam ad posteriora ingredientibus subservit [vide figuram I, 27].

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quatuor duodecimi Capitis figurae)

- d 2,3 Foramen in occipitii osse gratia nervi septimi paris nervorum cerebri incisum, quod quidem orbiculare est, sed ductu oblongum, obliquumque. Ex posterioribus enim, internaue calvariae sede antrorsum descendit, quo citius septimi paris nervus hoc ductus foramine, sexto pari committeretur: amboque simul cohaerentes, tutius aliquousque properent.
- e 2,3 Foramen unicum, caeterisque omnibus facile maximum, quod occipitis ossis medio dorsalis medullae gratia insinuatur.
- f 2 Non insigniter amplum foramen, quod ab externa calvariae sede, ex posteriori nimirum sede capitis occipitii ossis, quod primae cervicis vertebrae articulatur, incipiens, in internam calvariae sedem longo ductu per os fertur, in elatiori sede foraminis, quod septimum transmittit par, et d notatur, cessans. Hoc venae et arteriae gratia caelatur, per transversos vertebrarum cervicis processus sursum conscendentium. Caeterum in quibusdam calvariis id foramen in altero latere aliquando deesse reperiens, interdum etiam in utroque: verum tunc huius foraminis vices gerit septimi paris nervorum cerebri foramen, quod tunc non adamussim orbiculare cernitur, sed oblongum, et nervo simul cum vena arteriaque transmittendo idoneum.
- g 2,3 Foramen id ad posteriorem regionem processus mamillaris, iuxta suturae Δ referentis latus, in temporis osse caelatur, et transversim calvariam ingrediens, viam externae iugularis venae ramo hac calvariam petenti offert. Animadverti quoque interdum id foramen, modo in altero latere, modo in utroque defuisse.
- In tertia figura, non oscitanter sinus in interna calvariae amplitudine, qua cerebrum continetur, animadvertendus venit, in quem tria foramina c et f et g insignita, et venis arterisque transmittendis parata subeunt. A foramine enim c notato, et interna parte foraminis f insigniti, in dextra sinistraue calvariae sede sinus incipit, quem in sinistro h, h, h. latere h, h et h indicavimus, in dextro autem tribus i. Sinus isti oblique instar quartae circuli partis sursum in po- i, i, i. steriora tantisper conscendunt, dum dexter sinistro inibi committatur, ubi k reposuimus. Huius enim coitus sedes in media regione occipitis ossis visitur, quae inter elatissimam suturae Δ exprimentis regionem, et posteriorem foraminis k. dorsalem medullam transmittentis, ac e insigniti regionem, media consistit, et k inscribitur, ubi occipitis os crassissimum densissimumque esse, in eius ossis historia retulimus. Ex hoc duorum sinuum congressu, alius recta sursum fertur, sub eminentissima parte suturae Δ similis, et sub tota sagittali sutura, et frontis osse, usque ad olfactus organorum sedium septum, $\mathcal{H}$ quodammodo in tertia figura insignitum. Hunc sinum quarta figura aliquot l notatum m. gerit: tertia autem in frontis osse, litera m eundem indicat. Caeterum sinus hi exculpuntur durae cerebri membranae gratia: cuius vasis ipsos, ne illa calvariae ossibus premerentur, cedere tunc audies, quando cerebri vasorum non minus elegantem, quam parum ab aliis dissectionis professoribus animadversam seriem, in tertio libro exequar.
- n, o 2 Animum accomoda secundae figurae palato, in quo his characteribus ampla narium foramina septo quodam insigni x: x notato, ab invicem interstincta, et in faucium amplitudinem a naso tendentia, n ac o indicantur. quae etsi homini ad plurima conducant, praecipue tamen naturali inspirationi vocique censentur idonea.
- p 2 Foramen hoc iuxta posteriorem dentium incisiorum sedem ex palato in narium amplitudinem desinit, quartisque maxillae superioris ossibus commune habetur. Deinde hominibus unicum adest, equis vero et canibus geminum. Paratur autem gratia connexus, consensusque tunicae palatum succingentis, cum illa quae narium amplitudini obducitur. Portiuncula enim illius tunicae simul cum venula, et item arteriola, id pertransit.
- q 2 Ad palati finem, iuxta maxillae superioris sexta ossa, utrinque duo visuntur foramina: unum quidem altero prius, et λ . amplius. prius enim anterieusve, ac λ insignitum, notatu dignae est amplitudinis, ex palato sursum in posteriora ad oculi sedis verticem radicemve properans. Inibi enim desinit, ubi foramen occurrit, quod alterum pituitam in nares $\varkappa$. expurgantium esse retulimus, et sub litera Φ iam antea descripsimus. Posterius autem, $\varkappa$ notatur, estque exiguum omnino, et sursum ascendens, aliquando in idem foramen cum anteriori λ insignito terminatur: interdum vero peculiarem terminum, in sutura cuneiformi ossi et quarto superioris maxillae communi adipiscitur. Praeter foramina hactenus commemorata, si calvariam in manus sumpseris, alia quamplurima (sed exilia) observabis, venis transmittendis et membranarum nexibus exculpta. Visuntur vero huius generis aliqua e directo maioris interiorisve anguli sedis oculi, iuxta suturam secundo et tertio maxillae superioris ossi et frontis ossi communem. Haec in cavitatem pertinent, inter frontis ossis squamas comprehensam, et K prius indicatam. Horum quoque sedes in prima praesentis Capitis figura, T et V indicatur: quibus characteribus nuper dictam suturam suo loco expressimus. Deinde in frontis quoque osse iuxta superciliorum sedem huiusmodi quoque occurrunt foraminula: quemadmodum et in utroque nasi osse, quod quintum superioris maxillae recensuimus. Insuper in primo maxillae osse, quod externum oculi sedis angulum constituit, unum aut alterum huius generis foramen invenitur. Praeterea ossis cuneum referentis latera, quae temporum cava cum aliis ossibus constituunt, tali quoque foramine donantur. Ad haec, in lateribus sagittalis suturae in verticis ossibus, et potissimum iuxta suturam Δ similem, talia etiam apparent, quorum sedes in quarta figura ali- f, f. quot f in umbra latitantibus indicantur. Verum praeter commemorata, unum notatu dignae magnitudinis habetur interius in frontis osse, qua octavi capitis ossis anterior pars ipsi committitur, et anterior septi olfactus organorum m, $\mathcal{H}$. sinuum pars cernitur, nimirum inter tertiae figurae m et $\mathcal{H}$ conspicuum. Pertingit autem hoc foramen in frontis ossis cavitatem, superius K indicatam. In quarto quoque superioris maxillae osse, iuxta magnum interioremve oculi sedis angulum, dicti iam ordinis foramen etiam se offert. In basi vero ossis cuneum imitantis, extrinsecus, qua id septo μ, ν, ξ . narium committitur, subinde quina numero visuntur, ac tria quidem μ, ν, ξ insignita posterius consistunt, utrinque nimirum unum, et in horum medio tertium, quae antrorsum instar arcuissimorum meatuum producta, in narium amplitudinem desinunt. quamvis interim medii foraminis ν indicati finis, setam rarius admittat. Alia autem duo, ϖ, ω . quae ϖ et ω insignivimus, anterieus incipiunt, et recto tramite antrorsum quoque conscendentia, in oculi sedis

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quatuor duodecimi Capitis figurae)

verticem radicemque terminantur. Caeterum horum foraminum termini hic commode delineari nequeunt. quare etiam eo vehementius hortor, ut ex hominum calvariis potius, quam ex nudis ossium picturis, haec discas, foraminis cuiusque sedis coniecturam hinc a characteribus sumens, et considerate, an me aliquod foramen notatu dignum praeterierit, expendens. Supersunt adhuc in tertia figura et quarta Graeci maiusculi characteres, quibus in suturis calvariae indicandis, iampridem usi sumus: adeo ut nullus praeter Ω in quarta occurrens, veniat enarrandus. Illo enim sinus quidam in vertice notantur, quibus duram cerebri membranam innasci audies. Atque horum sinuum non eadem semper est series: quippe modo nulli, modo pauci, modo plures, atque hi varii, cernuntur: profecto (si quis me audit) illis animadvertendi, qui nimis prompte hanc verticis sedem urunt, aut in ossium fracturis nimium intrepide ac confidenter terebrant. Huc quoque referrem sinus duos cuneiformis ossis, in ipsius medio antrorum modo repositos, nisi iam ante in eius ossis historia ipsos descripsissem, perinde ac amplas cavitates in quartis maxillae superioris ossibus ad narium amplitudinis latera repositas.

QUINTA DUODECIMI CAPITIS FIGURA

I,22

QUONIAM praesens foramen obscure in huius Capitis figuris cernitur, hic foraminis dextri lateris effigiem delineavi, *ol, e.* atque humiliorem ipsius partem *ol*, superiorem vero, seu eiusdem foraminis angulum ε insignivi. Quanquam utriusque lateris foramen etiam pulchre in octava sexti Capitis figura in conspicuo sit.

SEXTA DUODECIMI CAPITIS FIGURA

I,24 (vide etiam figuram VII,20)

QUONIAM haec septimo libro peculiaris figura, quantumvis rudis, praesenti loco accuratius intelligendo non inutilis A, B, C. est, hic illam adieci, A glandulam indicans, cui pituita influit. B pelvim, ex tenui membrana cerebri extractam. C, D, E, F. D, E, F quatuor veluti ductus, a glande aut sinu potius, quo continetur, pituitam deducentes.

SEPTIMA DUODECIMI CAPITIS FIGURA

I,23

X, Y PRAESENS figura foraminibus X et Y notatis, promptius ostendendis iuvat. Complectitur enim utriusque lateris foraminum ductus, ea serie positos, qua illi in calvariam immissis setis, aut ex plumbo filis ferri cernuntur. Utrunque igitur X sinistrum foramen notat, maximo sinistrae soporalis arteriae ramo paratum. Utrunque vero Y foramen indicat, soporalis arteriae ramulum in narium amplitudinem excurrentem transmittens.

OCTAVA DUODECIMI CAPITIS FIGURA PRIMAE EDITIONIS

I,25

OCTAVA DUODECIMI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

I,26

V, a, b HANC rudem figuram in hoc apposui, ut foraminum ductus in conspectu esset, quae V et a et b notamus. Significet igitur rudi Minerva, utrunque a auditorium meatum. V foramen, superius V notatum. b autem, id quod mox sub litera b explicabitur.

NONA DUODECIMI CAPITIS FIGURA

I,27

θ, ι HIC seorsim quod modo describitur foramen expressimus, interiori quidem ipsius parti θ , exteriori autem ι ascribentes.

PRIMA ET SECUNDA DECIMI TERTII CAPITIS FIGURAE

I,28; I,29

PRIMA figura anteriorem faciem exprimit ossis *v* imaginem referentis, una cum minoribus elatioribusve ipsius lateribus, et ossiculis, quae his usque ad temporum ossium processus in styli modum exertos connectuntur.

Altera figura posteriorem ossis *v* referentis regionem commonstrat, simul cum elatioribus costis: verum interim illis ossiculis non delineatis, quae ad processus styli speciem exprimentes pertingunt.

A, B, C 1 Grandius mediumque ossis *v* referentis ossiculum, anteriori sede conspicuum. Verum A et B gibbam huius sedis *. regionem indicant. In horum characterum medio peculiare huius regionis apparet tuberculum, * notatum. C autem indicat sinum transversim oblongum, et in superiore medii istius ossiculi sede obvium.

D 2 Posterior grandioris ossiculi sedes, sinuata et cava.

E, F 1, 2 Humiliora ossis *v* referentis latera, quae cum medio ossiculo figuram *v* similem repraesentant.

G 1, 2 Connexus humilioris lateris, cum latiusculo grandiorique ossis *v* referentis ossiculo.

H 1, 2 Humilioris lateris apex, qui laryngis cartilaginis scutum exprimentis processui alligatur.

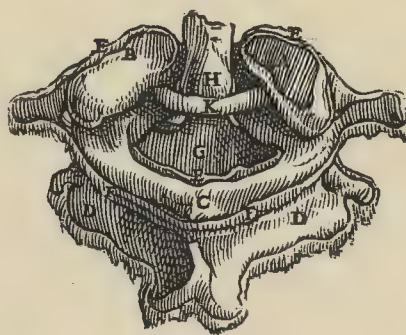
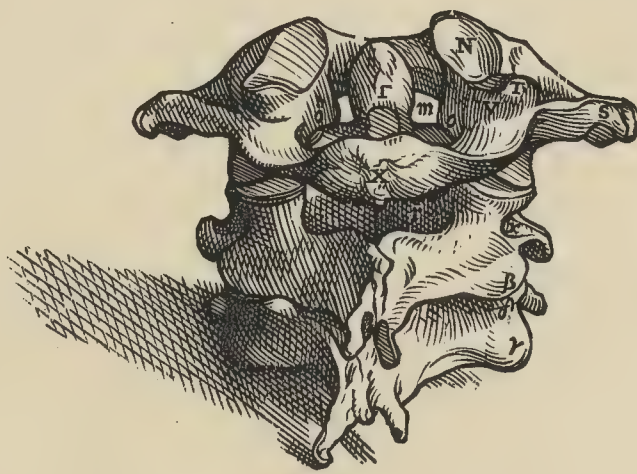
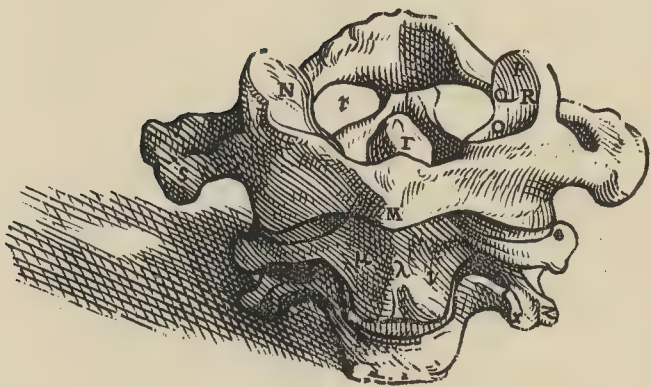
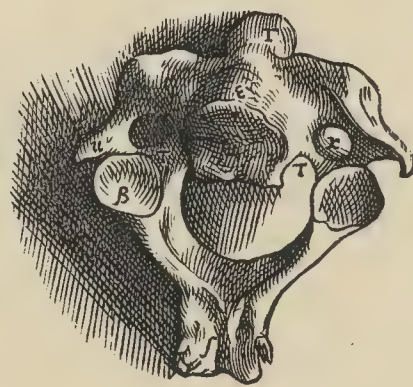
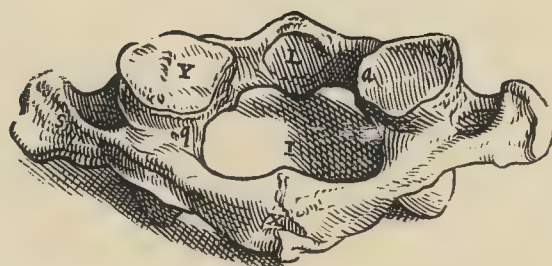
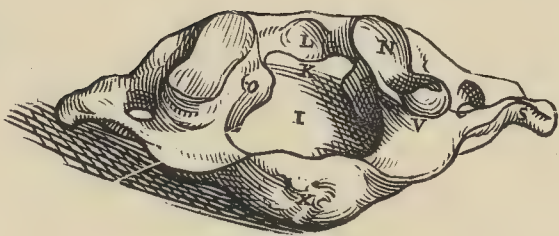
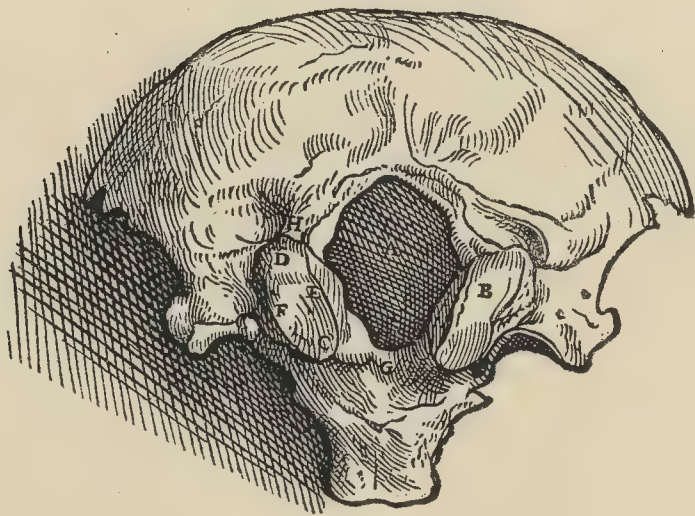
I, K 1, 2 Superiora ossis *v* referentis latera, humilioribus longe tenuiora, magisque teretia.

L, M, N 1 Tria ossicula, superioribus lateribus utrinque ut plurimum commissa. Caeterum ad ossis *v* referentis inspectionem etiam faciunt, praeter quintam musculorum tabulam ad characterem L, priores aliquot figurae duodecimi Capitis libri secundi ad A, B, C, D.

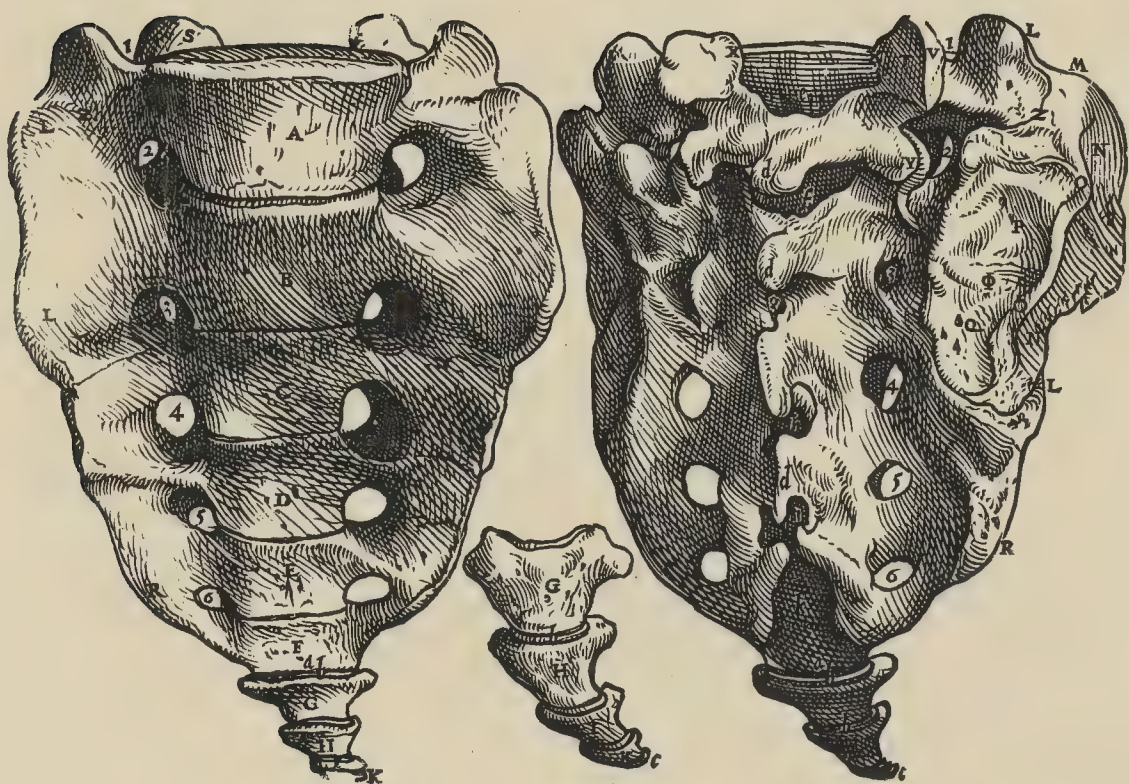
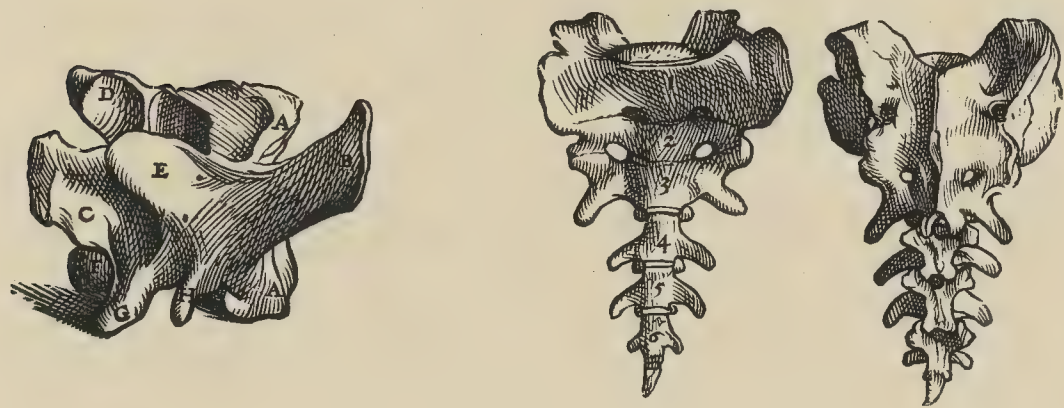
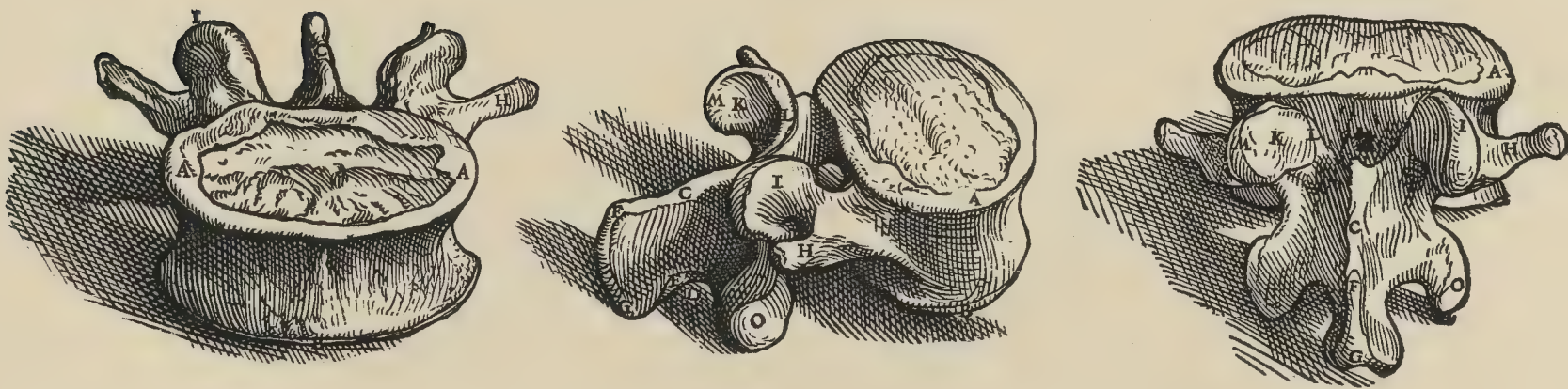
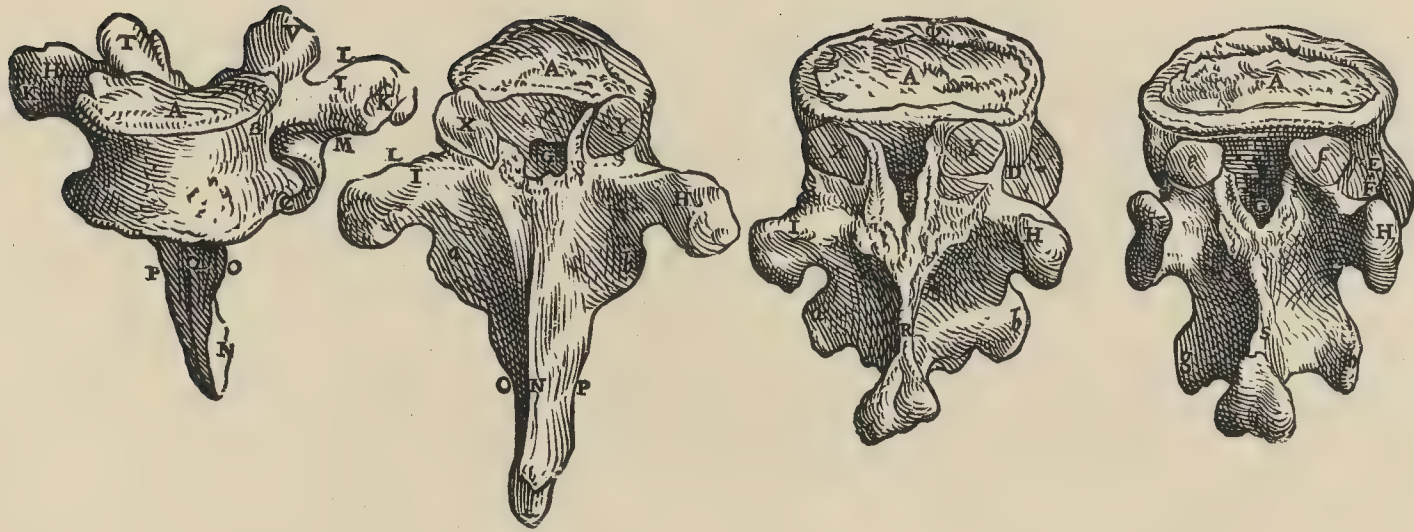

41^{a-c}
42

43^{a-b}
44^{*}

45
46^{a-b}

47^{a-c}

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURA

I, 30

HAC figura universi dorsi ossa ex latere expressimus, ut primum integer illorum cernatur contextus, ac postmodum singulae dorsi partes privatis Capitibus delineentur.

- A, B Collum septem constans vertebris, quae numeris internae ipsarum sedi appositis sigillatim notantur.
 C, D Dorsi pars, thoracem constituens, et duodecim formata vertebris.
 E, F Dorsi pars, quinque complectens lumborum vertebras.
 G, H Os sacrum, sex ossibus seu vertebris efformatum. I, K Os coccyx, quatuor exstructum ossiculis.
 L, L Aliquot vertebras L insignivimus, nimirum in tota dorsi compage secundam, nonam, decimam octavam, et vigesimam quartam: ita indicaturi vertebrarum partem, seu sedem, quam ipsarum corpus nuncupamus.
 M, M In iisdem vertebris M visitur, in quibus L occurrit, vertebrarum processus notans in latera exprorectos, atque ideo transversos, aut laterales nobis appellatos.
 N, N In octava totius dorsi fabricae vertebra N observabis, dein in decima septima, et vigesima tertia. Notantur autem N quidam vertebrarum processus deorsum nutantes, quibus superiores seu incumbentes vertebrae subditis articulantur vertebris. Hos processus ab ipsorum ductu, descendentes nominabimus.
 O, O In vertebris quae postremo commemoratis subiiciuntur, O visitur, indicans vertebrarum processus sursum spectantes, quibus superpositae subiacentibus articulantur, quosque ascendentes processus recte nuncupabimus.
 P, P Illis vertebris P inscribitur, quas prius L, M et O insignivimus. Notantur autem vertebrarum processus in corporis posteriora exerti, et aculeo ac spinae comparati.
 Q, Q Prope easdem vertebras Q reperis, quibus postremo enarratos characteres inscripsimus. Ac Q nullam vertebrae notat partem, sed foramen in vertebrarum consistens lateribus, et nervos a dorsali medulla pronatos transmittens.
 R, R Cartilagineum ligamentum, vertebrarum corpora interveniens. Caeterum quum tres figurae, et earum praecipue tertia, ad praesentis libri calcem positae, dorsum pariter commonstrent, non abs re illas etiam obiter hic intueberis, una cum tertii libri figuris, nervorum a dorsali medulla originem ducentium seriem exprimentibus, et ad undecimi eius libri Capituli initium repositis.

PRIMA, SECUNDA, TERTIA, QUARTA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 31; I, 32; I, 33; I, 34

QUINTA, SEXTA, SEPTIMA, OCTAVA, NONA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 36 a; I, 36 b; I, 35; I, 36 c; I, 36 d

DECIMA ET UNDECIMA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 38; I, 39

PRIMA figura, occipitii ossis partem ab aliis ossibus liberam, et in externa calvariae basis sede conspicuam, proponit.

Secunda, primam colli cervicis'ue vertebram anteriori superiori'que facie expressam continet.

Tertia, primae cervicis vertebrae superiorem posteriorem'que faciem oculis subiicit.

Quarta, primam cervicis vertebram inferiori posteriori'que facie delineatam exhibet.

Quinta, secundae cervicis vertebrae anteriorem commonstrat faciem.

Sexta, secundae cervicis vertebrae posteriorem faciem designat.

Septima, secundam cervicis vertebram inferiori facie spectandam offert.

Octava, tertiae cervicis vertebrae anteriorem superiorem'que faciem ostendit.

Nona, tertiae cervicis vertebrae posterior superior'que facies delineatur. Quoniam vero huius cervicis vertebrae inferior sedes secundae vertebrae inferiori sedi respondet, illam hic non apponimus, ne forte praesenti Capiti nimius tabularum acervus praeponatur. Atque hac etiam ratione, caeteras cervicis vertebrae tertiae subiectas singulatim non depinximus, praecipue quum illarum descriptio ex trium superiorum vertebrarum figuris prompte desumi queat.

Decima, trium primarum cervicis vertebrarum compago anteriori parte depicta cernitur.

Undecima, trium primarum cervicis vertebrarum contextus posteriori facie exprimitur.

A in 1 Foramen in occipitis osse, dorsalis medullae gratia excisum.

B 1 Dextrum occipitis ossis capitulum, quod primae coarticulatur cervicis vertebrae. Sinistrum vero capitulum, C, D, E C, D. et F insignitur. Siquidem C et D capituli notant longitudinem, seu ductum, quo longitudinem in horum capitulum, E, F 1. lorum descriptione metimur. Dein E insinuat internum latus capituli, quod magis deorsum, quam externum F insignitum protuberat.

G 1 Anterior foraminis dorsalem transmittentis sedes, quae ob teretis cuiusdam ligamenti insertionem aspera et inaequalis est.

H 1 Sinus in posteriori sede utrorumque capitulorum occipitis ossis incisus, ac viam primo dorsalis medullae nervorum pari porrigens.

I 2, 3, 4 Foramen transmittendae dorsali medullae in prima cervicis vertebra exculptum.

K 2, 3 Hic primae vertebrae corpus exculpitur, secundae vertebrae dentem, qui I' notabitur, suscepturum.

L 3, 4, 10 Sinus in posteriori sede corporis primae vertebrae incisus, ac cartilagine incrustatus.

M 2 Processus et tuberculum, in anteriori corporis primae cervicis vertebrae sede prominens.

N 2, 3, 10, 11 Dexter primae vertebrae sinus, quo dextrum occipitis ossis capitulum excipitur. Sinistrum sinum in secunda et decima

O, P, Q. figuris O, P, Q, R notavi: O quidem et P, eius sinus longitudinem indicaturus: Q vero, internum latus, longe ipso

R. exteriori R insignito, declivius.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Undecim decimi quinti Capitis figurae)

- S2,3,4,10,11 Transversus primae cervicis vertebrae processus dexter, cui sinister respondet.
T 2, 11 Foramen transverso primae vertebrae processui insculptum.
V 3, 11 In dextro tantum latere sinus primae vertebrae indicatur, qui cum occipitii ossis sinu H notato communem efficit ductum, quo primum dorsalis medullae nervorum par elabitur.
X 3, 4, 11 Hac aspera sede prima cervicis vertebra posteriori destituitur processu.
Y 4 Dexter primae cervicis vertebrae sinus, dextrum secundae vertebrae tuber c signandum excipiens.
a, b Sinistrum autem sinum a et b notavimus: a quidem internum ipsius latus, b autem externum indicantes.
c 5, 6 Dextrum secundae vertebrae tuber, seu insigniter depressum capitulum, commemoratum iam prius primae vertebrae
d, e, f. sinum Y insignitum subingrediens. d, e, f, sinistrum ostendunt capitulum. verum d privatim latus ipsius notat internum elatiusque. e vero externum, et depressius. f autem ea capituli partem, quae ad posteriora veluti extra circuli circumferentiam educitur.
I 7, 10, 11 Secundae cervicis vertebrae processus, quem a dentis imagine dentem vocabimus, qui etiam in quinta figura et
g. sexta conspicuus, pluribus notatur characteribus, privatim aliquid significantibus. g enim in quinta, tuberculum ipsius
h. notat cartilagine obductum. h in sexta, notat posteriorem dentis sedem, quae crassior est, magisque quam dentis
i. radix in posteriora extuberat. i sinum indicat, ad quem transversum ligamentum advolvitur, quod dentem in prima
k, l. vertebra constringit ac continet. k et l utrinque sinus insignitur, ad dentis principii radices'ue latera incisus, atque anterioris secundi nervorum dorsalis medullae paris propagines admodum exiguas transmittens. Caeterum foramen,
m, n. hoc sinu et primae vertebrae sinu efformatum, in undecima figura m signatur. Postremo n in quinta figura dentis notat mucronem.
o 3, 11 Sedes dextri lateris notatur aspera, inter primae vertebrae superiorem sinum N indicatum, et inferiorem Y indicatum consistens, ubi foramen non pervium conspicitur.
p 6 Sinus ad posteriorem secundae vertebrae tuberis c insigniti sedem exculptus, et cum sinu mox q notando commune foramen constituens, quo secundum nervorum dorsalis medullae coniugium in posteriora prosilit.
q 4 Primae vertebrae sinus, quo dicti iam foraminis pars efformatur.
r 10, 11 Via, seu foramen, dextram portionem secundi coniugii in posteriora transmittens.
f 5, 6, 7 Posterior processus, seu spina secundae cervicis vertebrae. t 9 Tertiae cervicis vertebrae spina.
u 5, 6, 7 Dextri lateris transversus secundae cervicis vertebrae processus, cui sinister correspondet.
x 5, 6, 7 Foramen transversi secundae cervicis vertebrae processus.
y, z 9, 10 Transversus sinistri lateris processus, tertiae cervicis vertebrae. Verum y internam partem, z autem externam notant.
α 8, 9 Foramen transversi tertiae cervicis vertebrae processus.
β 6, 7, 11 Dexter descendens secundae vertebrae processus, cuius sinus formam septima figura indicat.
γ 9, 11 Dexter descendens tertiae cervicis vertebrae processus. verum γ in nona et undecima posteriorem ipsius indicat sedem. Inferior autem ipsius sedes, seu sinus, imagine sinui respondet in septima β insignito.
δ 9, 11 Dexter ascendens tertiae cervicis vertebrae processus, ac nona quidem figura ipsius tuber ostendit.
ε 5, 6, 7, 10 Sedes, qua secundae vertebrae corpus deorsum porrigitur.
ζ 9 Sedes, qua tertiae cervicis vertebrae corpus declivius fertur.
H, θ, κ 9 Superior tertiae vertebrae corporis sedes sinuata. et H quidem sinum indicat, θ vero et κ utrinque prominentem ipsius processum.
λ, μ, ν 10 Anterior secundae vertebrae corporis sedes, in qua λ prominens indicat tuber, μ vero et ν utrinque depressa tuberis latera.
ξ, ϖ 8 Duo apices spinae tertiae cervicis vertebrae.
g 8 Inferior corporis tertiae cervicis vertebrae sedes. superior autem numeris 1, 2 insignitur.
ς 8, 9 Sinus inferiorem partem constituens foraminis, quo tertium dorsi nervorum par exilit.
τ, τ 7 Sinus superiorem dicti iam foraminis partem efformans.
1, 2, 3, etc. Hi characteres in octava figura, processuum tertiae cervicis vertebrae numerum indicant. Quandoquidem 1, 2 notantur duae eminentes partes superioris sedis corporis vertebrae. 3, 4 duo ascendentes processus. 5, 6 duo descendentes processus. 7, 8, 9, 10 transversus processus. 11 spina.

DUODECIMA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

I, 37

Hic peculiarem utriusque lateris cartilaginem nonnunquam a nobis observatam depinximus.

“Capitula in medio seu centro non aequè prominent, ac primae vertebrae sinus inter supercilia cavantur: non secus sane, quam si capitulorum latera procerius quam ipsorum medium exurgerent. Unde etiam fit, in nudis ossibus invicem adaptatis, sinus non adamussim capitulis respondere, et in illorum sinuum medio spacium non prorsus oppletum dehiscere. quod hominibus privatim accidit: canibus autem et equis, aliisque animantibus plurimum caput circumducen-
tibus, unum continuum amborum secundae vertebrae laterum est caput, et sinus quoque in prima cervicis vertebra continuus apparet, capiti illi concinne respondens. Hanc in hominibus inaequalitatem Natura subinde peculiari cartilagine corrigit, quae praeter cartilagine ossibus crustae modo obnatas, sinum et capitulum intercedit, ac ligamentis in orbem articulum continentibus duntaxat adnascitur, et superius inferiusque admodum viscoso humore, tanquam smegmate, oblinitur. In medio duorum secundae vertebrae capitulorum, ex superiori corporis sui regione, processus quidam insignis et altus, admodumque solidus enascitur, quem quod denti, ac potissimum hominis canino assimiletur.”

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA TERTIA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

I,40 (vide etiam figuram II,21)

QUAMVIS praesens figura privatim secundo libro sit propria, illam tamen huc reposui, quod iis quae hic traduntur A, B, C, D. intelligendis non mediocriter iuvet. Significetur itaque obiter A, B, C, prima cervicis vertebra. D et D secunda vertebra. G secundae vertebrae corpus. H secundae vertebrae dens. I teres ligamentum a dente occipitis ossi insertum. K transversum ligamentum, dentem in prima vertebra stringens.

DECIMA QUARTA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURA PRIMAE EDITIONIS

(etiam prima quarti Capitis figura primae editionis)

I,4

"Prima vertebra cardini confertur, ostio commisso: secunda autem, illi cardini quem parieti infixum videmus. Praeterea ligamentum transversim denti obductum, abunde commonstrat, primam vertebra nequaquam supra secundam flecti: si modo quiescente dente, prima vertebra antrorsum retrorsumque in flexu movenda esset."

QUATUOR DECIMI SEXTI CAPITIS FIGURAE

I,41 a-c; I,42

DUODECIM thoracis vertebrarum eas hic delineavimus, quas ostendendae illarum descriptioni sufficere duximus. Prima enim figura unam ex mediis thoracis vertebris anteriori parte delineatam ostendit, cui decem superiores thoracis vertebrae fere correspondent.

Secunda, eandem vertebra, quae prima explicatur figura, posteriori facie spectandam offert.

Tertia figura, thoracis undecima vertebra posteriori facie ostenditur.

Quarta, duodecimam thoracis vertebra posteriori facie expressam continet.

A 1, 2, 3, 4 In omnibus figuris A observatur, superiorem corporis vertebrae partem notans, cui inferior imagine correspondet. Φ . Φ vero in tertia figura positum, appendicem notat superiorem corporis vertebrae, quae adhuc post ossium coctionem et emundationem fere relinquitur, et in humiliori corporis sede aliam habet sibi similem.

B 1 Medium eius sinus, quem duabus vertebrarum corporibus communem esse dicemus, cuique costae radix inarticulatur.

C 1 Eiusmodi sinus pars in inferiori vertebrae corporis sede sculpsitur, quae tanto minor est superiori parte B insignita, quanto communis sinus costae articulandae paratus, ad subiacentem vertebra magis quam ad superpositam pertinet.

D 3 Sinus undecimae vertebrae, cui undecima dextri lateris costa inarticulatur.

E 4 Sinus duodecimae vertebrae, cui duodecima dextri lateris costa coarctatur.

F 4 Sinus asper et profundus, ex quo ligamentum prodit, duodecimam costam suae connectens vertebrae.

G 2, 3, 4 Asperum foramen, posteriori vertebrae corporis sedi, quae dorsalem medullam respicit, incisum.

Het 1, 2, 3, 4 Transversi processus vertebrarum thoracis.

K 1 Sinus in apice transversus processus, cui costa articulatur, conspicuus.

L 1 Sedes transversus processus, quam gibbam esse dicemus.

M 1 Sedes transversus processus cava.

N, O, P 1, 2 Spina, seu posterior processus. ac in secunda quidem figura superior spinae exprimitur sedes, in qua N et O et P tres lineas notant, triangularem figuram simul constituentes. et intervallum inter N ac O una est superficies superior, et aliud intervallum inter N et P altera est superficies superior. Verum prima figura tertiam spinae superficiem notat, quae inferior est, ac inter O et P consistit. Quod autem iuxta N in prima figura non umbratum cernitur, alterius superiorum superficierum est portio.

Q 1 Linea in tertia superficie extuberans, quae aspera et inaequalis est.

R 3 Spina undecimae thoracis vertebrae.

S 4 Spina duodecimae thoracis vertebrae.

T, V 1 Vertebrarum thoracis, quae supra duodecimam consistunt, ascendentium processuum anterior sedes.

X, Y 2, 3 Ascendentium thoracis vertebrarum processuum posterior sedes, qua illi processus extuberant, et cartilagine incrustantur.

a, b 2, 3 Descendentium thoracis vertebrarum processuum exterior sedes.

c 1 Hic videtur dextri descendentis processus anterior sedes, quae cartilagine obducta sinuatur.

e, f 4 Ascendentes duodecimae thoracis vertebrae processus, undecimam subeuntes vertebra.

g, h 4 Descendentes duodecimae thoracis vertebrae processus, qui ascendentium primae lumborum vertebrae processuum sinibus inarticulantur.

TRES DECIMI SEPTIMI CAPITIS FIGURAE

I,43 a-b; I,44

QUONIAM omnes lumborum vertebrae eadem forma constant, unam duntaxat ipsarum triplici facie hic expressimus: Prima quidem figura anteriorem vertebrae faciem, Secunda latus, Tertia posteriorem faciem proponentes.

A 1, 2, 3 Appendix superior corporis vertebrae.

B 1, 2 Appendix inferior corporis vertebrae.

C, D, E, F, G His characteribus non in eadem figura obviis, spina simul notatur, ac singuli privatim in spina aliquid hunc in modum indicant.

C 1, 2, 3 Indicatur spinae lumborum vertebrae superior pars, seu lata asperaque ipsius linea.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres decimi septimi Capitis figurae)

- D 2 D latitat in umbra, sub spina secundae figurae, notans lineam inferiorem spinae.
 E 2 E non procul a D distat, notans alterius lateris sinum, ad latus lineae D insignitae consistentem.
 F, G 2, 3 Appendix spinae, triangulum referens, qui in basi G notatur, in acuto autem angulo F insignitur.
 H 1, 2, 3 Alterius lateris transversus processus.
 I 1, 2, 3 Ascendens alterius lateris processus. Verum K, L et M in secunda figura et tertia expressius alterius lateris ascendens
 K, L. notatur processus. K enim sinus insignitur. L vero antierius eiusdem sinus labrum, seu supercilium.
 M M autem posterius supercilium indicatur.
 O 2, 3 Descendens alterius lateris processus. O in tertia figura positum, eius processus caput notat.

QUARTA DECIMI SEPTIMI CAPITIS FIGURA

I, 45

- QUO leviori opera processuum hoc Capite privatim describendorum sedem formamque assequaris, praesenti figura
 A, A, B. caudatae simiae lumborum vertebrae dextra facie expressimus. in qua A et A vertebrae illius notant corpus. B trans-
 C, D, E. versum processum hic manifesto sursum spectantem. C spinam, quae etiam sursum vergit. D et E duos indicant
 F, G, H. ascendentes processus. F vero et G duos descendentes processus insinuant. Postremo H indicatur processus, quo hu-
 manae lumborum vertebrae privantur.

TRES DECIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

I, 47 a - c

- PRAESENTES figurae universum dorsi ossium, quae lumborum vertebrae subiiciuntur, contextum exprimunt. ac
 prima quidem figura, quae dextrum latus occupat, anteriorem horum ossium faciem spectandam proponit. Secunda
 vero in sinistro consistens latere, posteriorem ostendit faciem, modice in latus delineatam, sinus commonstrand
 gratia, cui dextrum ilium os coarctatur. Tertia autem figura in dictarum medio reposita, integrum coccyx os ea forma
 magnitudineque oculis subiicit, qua id in vegetae aetatis hominibus plurimum observatur.
 A, B, C, D, E, F, G, H, I, K. Hi characteres in prima figura decem denotant ossa, quintam lumborum vertebrae subsequentia:
 quorum sex superiora, sacri ossis loco in homine habiturus sum: quatuor vero inferiora (quae etiam G, H, I, K in
 tertia figura insinuantur) mihi coccyx, seu (uti interdum loquimur) coccygis os appellabuntur.
 L, L, R In prima figura notantur transversa ossium sacrum os constituentium processus. verum hic L et L privatim indicant
 amplitudinem processus secundi ossis. R autem, et in hac, et in secunda figura, ostendit processus transversa quinti
 M. ossis tuberculum, cui nonnulla implantantur ligamenta. In secunda itaque figura L, M, L et R transversos processus
 ossis sacri ossium insinuant.
 N, N, deinde O, O, postremo P, Q, et Φ in secunda figura ossis sacri dextrum sinum notant, cui dextrum ilium os con-
 nectitur, et qui postmodum in plures sinus et tubera subdividitur. N enim et N notatur ipsius oblongus sinus, et
 O, O. anterior. O vero et O tuberculum indicant, instar amplexus cuiusdam lineae prominens, ac anteriorem sinum N et N
 P, Φ , Q. notatum, a posteriori P, Φ et Q insignito dirimens. P enim superiorem sinus posterioris sinum notat, Q autem in-
 feriolem. Φ vero tuberculum designat, superiorem sinum ab inferiori interdividens.
 S In prima et secunda figura, primi ossis dexter ascendens notatur processus.
 T, V, X Hi characteres in secunda figura tantum apparent. ac T quidem notat sinum ascendens processus, cui capitulum
 descendens dextri processus quintae lumborum vertebrae inarticulatur. V vero et X, sinus huius antierius posterius-
 que notant supercilium. quanquam interius etiam supercilium in secundae figurae ascendente sinistri lateris processu,
 X insignivimus.
 Y In secunda figura connexus frequenter apparens significatur, quo primi sacri ossis descendentes processus, ascenden-
 tibus secundi ossis ad eum modum committuntur, quo hac sede lumborum vertebrae articulari, iam multo antea
 didicisti.
 Z In prima secundaque figuris connexus notatur transversa processus primi ossis, cum transverso secundi ossis processu.
 a In prima figura et secunda, indicatur inferior extuberansque sexti ossis pars, quae primo coccygis ossis ossi coarti-
 culatur.
 b, b In tribus figuris insinuat cartilagosum ligamentum, coccygis ossis commissuras intercedens.
 c In secunda et tertia insignitur cartilago, mucroni coccygis ossis adnata.
 d, d In secunda, sacri ossis ossium spinae, posterioresve processus ostenduntur.
 e, f, g, h, i, k Hi characteres in secunda figura admodum latitant, notantes dorsalis medullae in osse sacro iter, foraminaque hic inter
 spinarum intervalla subinde conspicua.
 1, 2, 3, 4, 5, 6 His numeris in prima et secunda, inscribuntur foramina, nervorum a dorsali medulla in sacro osse complexa originem
 ducentium, quae sex constituunt paria, quorum quinque inferiora in anteriori ac posteriori sacri ossis sede excidunt.

QUARTA ET QUINTA DECIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

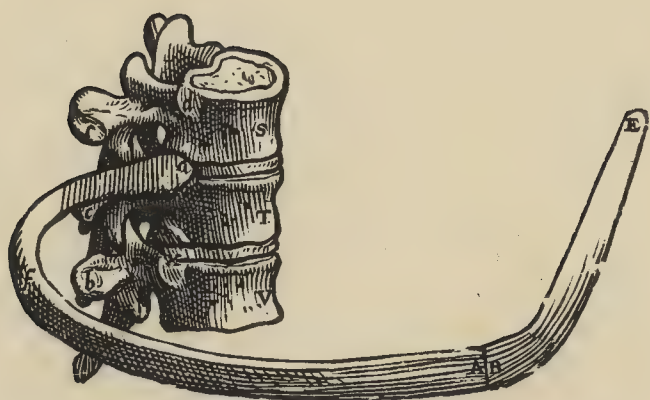
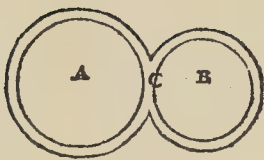
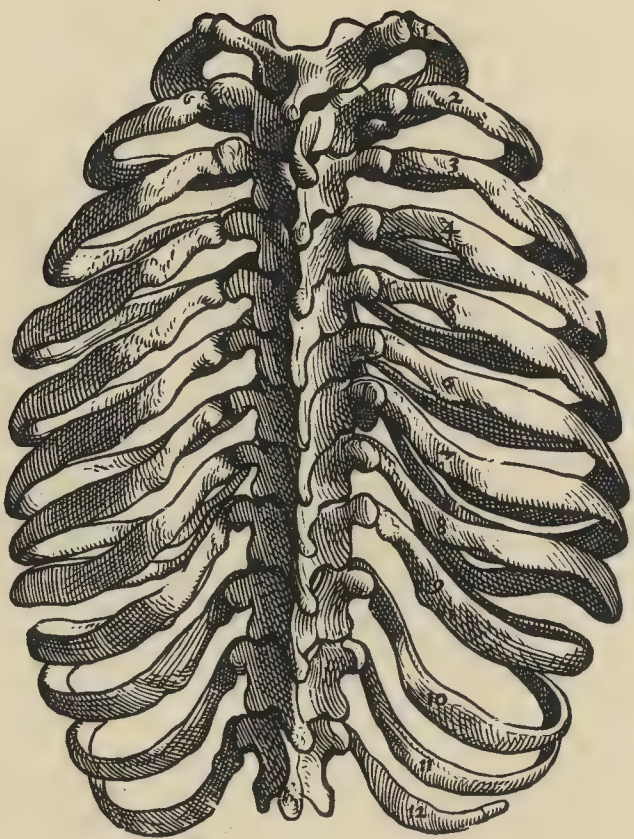
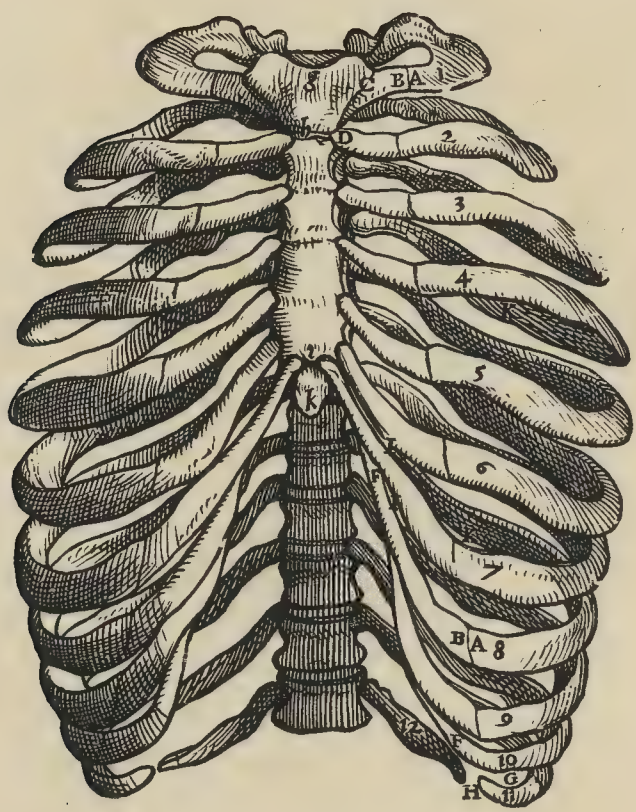
I, 46 a - b

- QUONIAM in praesentis Capitis contextu, Galeni gratia, simiarum et canum sacri ossis et coccygis mentio incidet,
 non ab re duximus, et hic quoque ea ossa, uti in simiis observantur, exprimere: quarta quidem anteriorem sedem sacri
 ossis et dein coccygis explicantes, quinta vero eorundem ossium posteriorem sedem proponentes. Numerus igitur ille
 1, 2, 3, 4, 5, 6. 1, 2, 3, 4, 5, 6 indicat ossa, quorum sexto cartilago privatim subnascitur.

I
56 a-b
57

58*. 59*

60. 61 a-b

50

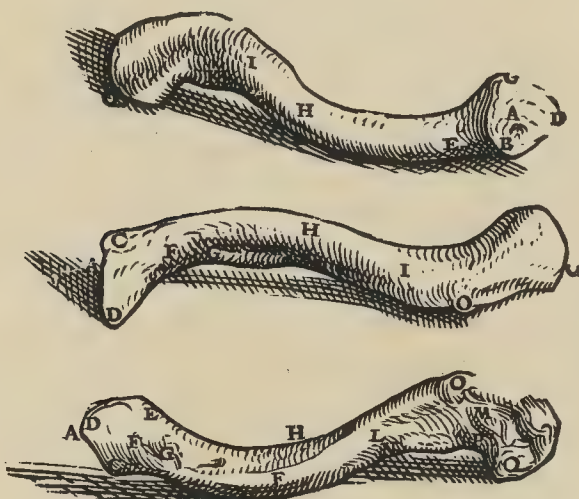
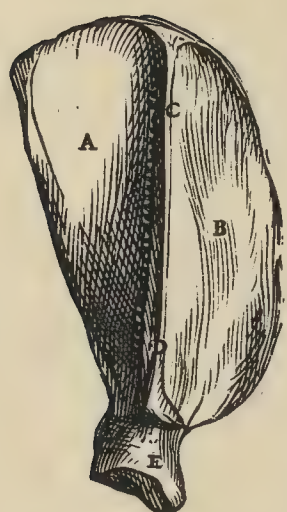
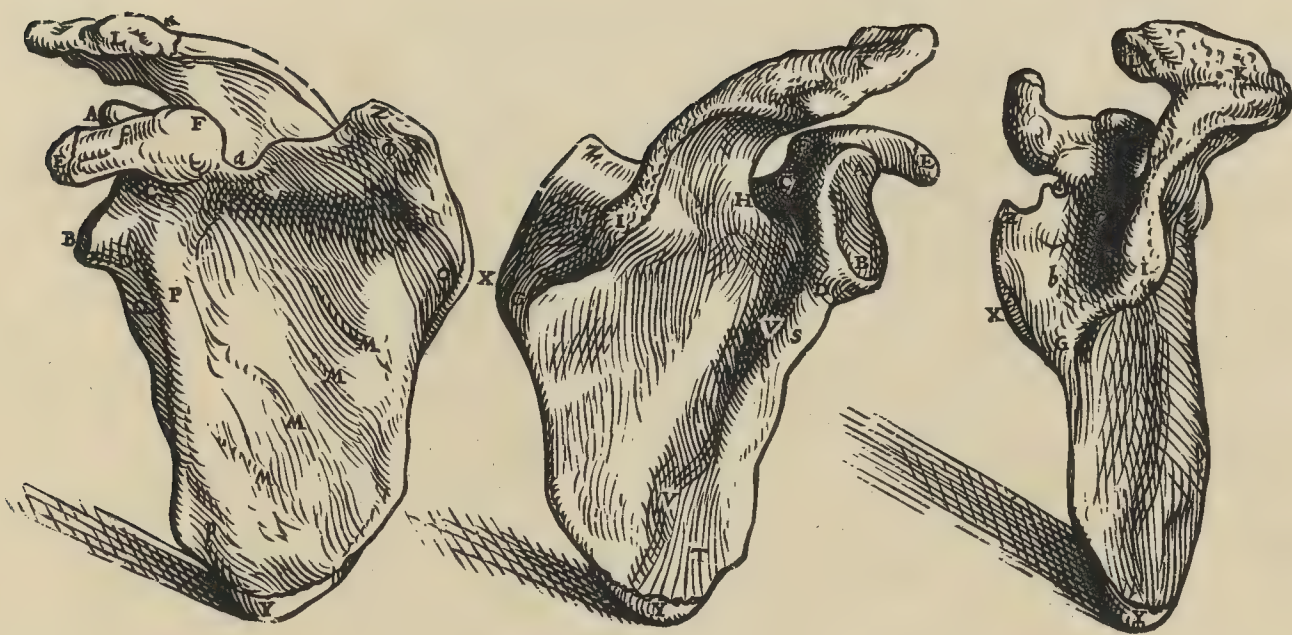
62. 63*

51

51

64. 65

I
56 a-b
57

58*.59*

60.61 a-c

62.63*

64.65

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA DECIMI NONI CAPITIS FIGURA,

I, 48

qua thoracis ossium integra compago anteriori facie exprimitur, duodecim nimirum thoracis vertebrae, et duodecim utrinque costae, una cum pectoris osse pluribus efformato ossibus.

SECUNDA DECIMI NONI CAPITIS FIGURA,

I, 49

posteriorem integrae thoracis ossium compagis faciem proponens.

TERTIA DECIMI NONI CAPITIS FIGURA,

I, 55

ex mediis vertebrarum thoracis, tres continet vertebrae, dextro latere expressas, una cum media eiusdem lateris costa. Atque huius figurae beneficio, costarum ad vertebrae articulationem, dein et costarum quoque ductus ostenditur.

QUARTA DECIMI NONI CAPITIS FIGURA,

I, 51

exprimitur costae posterior et vertebrae proxima portio, ut capitula exacte in conspectum venirent, quibus novem superiores costae vertebrae articulantur. Praeterea huius costae partem effregimus, ut ossea costarum interiori in sede ostenderetur substantia, Φ indicata.

QUINTA DECIMI NONI CAPITIS FIGURA,

I, 52

portionem exhibet duodecimae costae posteriori facie, et qua duodecimae thoracis vertebrae coarctatur, depictam. Hanc quoque, ubi Φ positum cernis, a reliqua sua portione effregimus, osseam costae substantiam ostensuri.

SEXTA ET SEPTIMA DECIMI NONI CAPITIS FIGURAE,

I, 50 a-b

anteriorem et posteriorem pectoris ossis a cartilaginibus costarum liberi partem proponentes.

- B, B 1, 3 CARTILAGINEAE costarum substantiae principium. Linea enim B et A intercedens, eius substantiae cum ossea coalitum notat.
- C 1 Primae costae cartilaginis cum pectoris osse coalitus.
- D 1 Secundae costae cartilaginis cum pectoris osse articulationem, a qua etiam prompte subsequentium quinque costarum articuli species colligitur.
- E 3 Cartilaginis capitulum, quo secunda costa ac quinque subsequentes, pectoris ossi inarticulantur.
- F, F 1 Terminus cartilaginis illegitimarum costarum, qui acutus spectatur.
- G 1 Sedes, qua undecimae costae cartilago a decimae cartilagine frequenter dehiscit.
- H 1 Sedes, qua duodecimae costae cartilago ab undecimae perpetuo dirimitur.
- I, I 1 His sedibus costarum cartilagineae inaequaliter protuberant, sua intervalla plerumque opplentes.
- K, K 1, 4 Hac regione internae mediarum costarum sedi sinus oblongus exculpitur, cui vena, arteria et nervus insident.
- L 4 Capitulum, quo costae vertebrarum corporibus articulantur.
- M 4 Capitulum, quo costae transversorum processuum apicibus articulantur.
- N 5 Species capituli, quo undecima et duodecima costae vertebrae articulantur.
- O 4, 5 Tuberculum, in costarum posteriori sede iuxta apicem transversae vertebrae, cui costa articulatur, processus consistens, ad quod undecimus dorsum moventium musculus coimplantatur.
- Q 4 Intervallum, inter L et M apparens, quod asperum ligamenti producendi gratia efficitur.
- R 4 Haec quoque sedes, insertionis musculi thoracem moventium quarti gratia potissimum exasperatur.
- S, T, V 3 Tres simul contextae vertebrae.
- X 3 Sinus duobus vertebrarum corporibus communis, cui costae capitulum inarticulatur.
- a 3 Costae ad vertebrae corpus articulus.
- b 3 Sinus in transverso vertebrae exculptus processu, cui costa etiam articulatur.
- c 3 Costae ad transversum processum articulus.
- d 3 In suprema vertebra S insignita, etiam d talis sinus indicatur, qualem inter mediam et infimam vertebra X expressimus.
- e 3 Sinus articulandae costae in transverso processu caelatus, vertebrae S insignitae.
- f 3 Costae regio in posteriora maxime exprorecta. Ab a igitur et c ad f costa a vertebra deorsum oblique in posteriora fertur: ab A vero et B ad E, sursum in anteriora circulatim reflectitur.
- g, h, i, k 1 His characteribus in prima figura pectoris os notatur. ac g quidem ad h, primum pectoris indicatur os. h vero ad i usque, secundum. i ad k usque, tertium. k autem mucronatam pectoris ossis notat cartilaginem. Verum iam exactius pectoris os in sexta et septima aggrediemur.
- l 6 In anteriori primi ossis sede protuberans instar trianguli pars, quae t, q, et r posset circumscribi.
- m, n 6 Sedes utrinque ad partem eam protuberantem depressa.
- o 7 Posterior primi ossis sedes, quae utcunque cava cernitur.
- p 6, 7 Sedes primi ossis, cui primae costae cartilago innascitur.
- q, r 6 Sinus primi ossis, quibus claviculae capitula articulantur: ac r etiam in septima figura dextrum indicat sinum.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Septem decimi noni Capitis figurae)

- f 6, 7 Sedes inter duos claviculae nomine insculptos sinus consistens, quae lunae modo excavatur.
t 6, 7 Hac sede primum os secundo committitur.
u 6, 7 Communis primi et secundi ossis sinus, cui secundae costae cartilago coarctatur.
x, y, z, α , β 6, 7. Sinus secundi ossis, quibus cartilaginee tertiae, quartae, quintae, sextae et septimae costarum inarticulantur.
 γ , δ , ϵ 6, 7 His sedibus interdum in pueris secundi ossis distinctiones apparent, perinde ac si id ex pluribus efformaretur ossibus, per unionem mutuo coalescentibus.
 ζ 6, 7 Hoc tertium pectoris ossis os censetur, quod in cartilaginee ensis mucroni non absimilem, ac *H* in sexta et septima *H*. notatam, finitur. Foramina, quibus interna pectoris ossis sedes abundat, etsi notis non indicentur, sese facile demonstrant. Iuuerit modo, tres quoque figuras obiter inspicere, quibus ad praesentis libri calcem totus ossium contextus triplici facie proponitur. Deinde non mediocriter iuuerit, octavae musculorum tabulae, et decimae quartae tabulae thoracem hic contueri: quod illae veriore thoracis formam, costarumque ductum ostendant, quam ex illis ossibus delineari queunt, quae nostra industria rursus compinguntur, et non satis obliquum costarum ductum commonstrant. unde etiam maius quam deceat intervallum, inter humillimae costae apicem et ilium ossis spinam referunt.

PRIMA VIGESIMI CAPITIS FIGURA

I, 53

- HAEC figura magnae arteriae et arterialis venae radices perfunctorie exprimit, ab omnibus connatis corporibus partibusve divisas, et duobus circulis simillimas. Ac *A* quidem arteriae magnae radicem notat, *B* vero arterialis venae radicem. *C* autem connexum, quo vasa ea invicem in ipso exortu connascuntur. Verum conduxerit haec ex sexti libri figuris, potissimum autem octava et decima, petere: quas huic Capiti praeponerem, si non iisdem figuris paginas occupare vereretur.

SECUNDA VIGESIMI CAPITIS FIGURA

I, 54

"Ne forsitan hoc libro os aliquod praetermisiste videamur, iam osseae cordis substantiae facienda est mentio. Galenus namque ab elephantis corde, a quopiam suorum familiarum os eximiae magnitudinis exectum prodidit: et grandium quidem animalium cordibus os, minorum vero cartilaginee ascribit. Ego autem hactenus, uti in nullo corde, ita neque in humano (quod humida admodum, si reliquis animalibus conferatur, est constitutione) exquisitum os reperi: eaque sede, qua Galenus cordis os constituit, substantiam observo cartilagineam, quae mea quidem sententia nihil est aliud, quam magnae arteriae et venae arterialis radices, a corde principium ducentes. Quippe radices haec, in quibus membranarum bases consistunt, quae materierum e duobus illis vasis in cor refluxui praeficiuntur, multo duriores sunt, quam reliqua illorum vasorum substantia, adeo ut radices cartilaginis natura participare nonnihil videantur: quae in bobus, et magis adhuc in cervis, siccissima osseaeque temperie donatis, ita tempore indurescit, ut quadrupedum costarum cartilaginee in album et friabile os, extrinsecus cartilaginee tanquam membrana obductum, degenerare scripsimus. Hae itaque vasorum radices perinde ad se mutuo sunt conterminae, ac si duos circulos in puncto invicem committeres, continuasque, ita ut dexter circulus venae arterialis esset radix, sinister vero (qui amplior existeret) magnae arteriae. Ubi autem circuli mutuo committerentur, is locus esset, quo haec vasa suis orbibus simul connascuntur, uniunturque, ac ubi praecipua osseae cartilaginis consisteret portio, quae oblonga et veluti teres esset: tota nimirum sede, qua illae radices invicem committuntur, et reliquae interim circulorum portiones essent resectae. Ac proinde per me licebit radices has, pro animalis in quo incidet temperamento, et magis adhuc aetate, aut cordis cartilaginee, aut os vocare, modo accurate ipsarum naturam quis intueatur, neque una cum Galeni sectatoribus, ipsius sensa admodum oscitanter eruentibus, tam stolidus sit, ut cordis os instar *A* aut *v* efformatum sibi persuadeat."

TRES VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

I, 56 a-b; I, 57

- PRIMA figura internam, seu anteriorem scapulae dextrae sedem exprimit.
Secunda, dextrae scapulae externam posterioremve sedem ostendit.
Tertia, scapulam dextri lateris in latum depictam continet, ut sinum gibbae exteriorisque scapulae sedis proponeret, qui inter elatiorem scapulae costam, et scapulae spinam consistit.
A, *B* 1, 2 Scapulae sinus, cui humeri caput articulatur.
C, *D* 1, 2 Cervix seu collum scapulae.
E, *f*, *F* in prima figura, et *E*, *F* in secunda, interiorem insinuant processum scapulae, in quo *F* protuberantem notat partem, cui clavicula alligatur, et pene innititur. *E* vero, processus huius appendicem. *f* autem, asperam commonstrat partem, a qua ligamentum pronascitur, hinc in superiorem scapulae processum pertinens.
G, *H* 2 Radix spinae scapulae, seu ipsa scapulae spina, quae in homine superiorem scapulae educit processum, in quo *K* et *L* in prima figura et tertia, et *L* in secunda quoque, occurrunt, privatim aliquid indicantia.
I 2, 3 Scapulae spinae pars crassior, interdum appendice decorata.
K 1, 2, 3 Ubi *K* in prima et tertia consistit, coalitus incedit appendicis processus superioris scapulae, cuius mediae sedi *K* secundae figurae insistit.
L 2, 3 Sinus superioris processus scapulae, leviter caelatus, et articulandae claviculae accommodus.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres vigesimi primi Capitis figurae)

- M, M, M 1 Instar obliquarum linearum tubercula, quae sinus perinde in scapulae cavo constituunt, ac si illi a costarum convexis essent impressi.
- N, O 1 Sedes in interna scapulae regione magis cavae, quae secundae figurae literis G et H respondent.
- P 1 Protuberans crassiorque inferioris costae pars, quae in internam scapulae sedem prominet.
- p 1 Hac sede inferior scapulae costa latus'ue efficitur acutius, ideoque magis prominet, ut tertius brachium moventium musculus hinc promptius exoriretur.
- Q 1 Scapulae inferioris costae asper sinus, unde interior cubitum extendentium pronascitur musculus.
- S 2 Ad scapulae externam sedem protuberans inferioris costae pars.
- T 2 Impressio et amplitudo inferioris costae, unde tertius brachium moventium musculus nascitur.
- V, V 2 Hic externa scapulae sedes propter crassitiem inferioris costae insigniter cava cernitur.
- X 1, 2, 3 Appendix basis scapulae, ad principium ipsius spinae coalita.
- Y 1, 2, 3 Appendix inferioris anguli basis scapulae.
- Ø 1 Superioris anguli sedes, in internam scapulae regionem modice protuberans.
- Z 1, 2, 3 Superior basis scapulae angulus.
- a 1, 3 Semicirculare foramen, seu sinus, in superiore costa scapulae conspicuus.
- b, c 3 Sedes in externa scapulae regione, inter spinam et elatiorem scapulae costam consistens. Verum b privatim scapulae sedem hic notat tenuissimam, et quodammodo pellucidam. c autem foraminulum indicat hic frequenter apparens, et venulae inibi scapulam nutriturae viam praebens.

QUARTA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURA

I, 60

- PRAESENTI figura externam seu posteriorem canis scapulae sedem in hoc delineavimus, ut prompte expendereetur hominis scapulae ad canis, aut ovis differentia, quam in summo humero, aut superiori scapulae processu notabimus.
- A, B. Significet igitur A et B scapulae gibbum, seu dorsum. ac A quidem ipsius inferiorem sedem, B autem superiorem, et C, D. animantis collo capiti'ue propinquiorem, C et D spinam scapulae notent, super scapulae cervicem non excedentem.
- E. E scapulae cervicem.

QUINTA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

I, 58

Hac figura cartilaginem scapulae sinum adaugentem utcunque expressimus.

"Quamquam interim Natura, quum scapulae sinum ita leviter non sine maxima occasione exculsisset, illumque non valde amplum longumque creasset cartilaginem quandam ligamenti substantiae compotem, in hoc sinu crebro effingit, qua ipsum auget, profundiorque efficit, nimiamque luxandi promptitudinem impense corrigit. In huius enim sinus ambitu ea cartilago ponitur, scapulae interim, neque etiam humero connata, sed tantum ligamenti articulum in orbem amplexantibus adnexa, illisque cartilaginibus proxime respondens, quae instar crescentis lunae in genu articulo semper occurrunt. Huius itaque cartilaginis externa sedes crassa est, sensimque ad sinus centrum ducta gracilescit, ac multo ante centrum desinit: quasi quis sinum in ambitu anulo auget, cuius corpus instar trianguli esset contusum: et istius trianguli externum latus, exteriorem articuli ambitum respiceret: inferius vero latus sinui incumberet: superius autem, humeri caput spectaret. adeo ut istius cartilaginis beneficio, quotiescunque reperitur, sinus scapulae profundior evadat, et interim cartilago impetui compressionique ossium facile cedens, laxum huius articuli motum minime cohibeat."

SEXTA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURA

(etiam quarta vigesimi secundi Capitis figura)

I, 62

Peculiaris cartilago claviculae cum superiori scapulae processu articuli.

"In anteriori processus sede, iuxta ipsius extremum, sinus adeo leviter et superficietenus insculpitur, ut num capitulum, num sinus sit, aegre diiudices. Huic modice prominens claviculae capitulum articulatur, validissimisque ligamentis constringitur. interveniente hic peculiari cartilagine, illi prorsus simili, quam in maxillae inferioris cum capite articulis observari retulimus, quae scilicet utrinque qua ossa spectat, laevis et lubrica est, ligamentisque articulum amplectentibus duntaxat continuatur. Dicti itaque modo processus pars, quae scapulae dorso proxima est, Spina, uti iam scripsi, opportune nominatur: quae etiam in canibus, ovibus et equis cernitur. Processus vero partem, quae a scapula antrorsum versus exteriora abscedit, ac sensim dilatescit, inque solis hominibus, et animalibus clavicula donatis, observari potest, summum humerum appellamus."

TRES VIGESIMI SECUNDI CAPITIS FIGURAE

I, 61 a-c

ET FIGURA INTERPOSITA

I, 59

PRIMA praesentis capitis figura, dextri lateris claviculam anteriori externa'ue et superiori sede expressam habet. Secunda, posteriorem interiorem'ue claviculae faciem, una cum superiori ipsius sede ostendit. Tertia, inferiorem claviculae sedem commonstrat.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres vigesimi secundi Capitis figurae et figura interposita)

- A 1, 2, 3 Claviculae capitulum, quod pectoris ossi articulatur.
 B 1 Capituli huius primus angulus. C 1, 2, 3 Secundus capituli angulus.
 D 1, 2, 3 Capituli nuper commemorati tertius angulus. In prima tamen figura, universa triangularis capituli circumscriptio est conspicua literis B, C et D. perinde ac in figura, manifestioris doctrinae gratia, indici characteris D hic superposita.
 E 1, 2 In anteriori claviculae sede protuberans notatur linea, e directo primi anguli B insigniti consistens.
 F 2, 3 F et G in tertia figura, protuberans linea inferioris sedis claviculae indicatur, quam F et G in secunda figura utcunque etiam ostendunt.
 G 2, 3 G privatim indicatur asperitas, ad lineae F insignitae posteriora apparens.
 H 1, 2 Claviculae longitudinis medium, quod teres esset, nisi linea F insignita, inferiori ex parte protuberaret.
 I 1, 2 Hac sede clavicula ad superiorem scapulae tendens processum, dilatescit, superiorique sede (quae etiam I ad K usque notatur) gibba est.
 K 1 Asperitas in ea claviculae sede conspicua, ubi haec anteriori sui parte maxime cava cernitur.
 L, M 3 Latiusculae sedis claviculae inferior pars, leviter sinuata, et aspera, non autem superioris partis modo gibba.
 N 3 Hac sede clavicula etiam aspera est, perinde ac iuxta M, ex qua ligamentum ad internum scapulae processum fertur.
 O 2, 3 Claviculae sedes maxime retrorsum introrsum'ue protuberans, et huius sedis peculiare tuber.
 P 3 Locus insigniter asper, in inferiori claviculae sede conspicuus, qua superiori scapulae processui coarticulatur.
 Q 1, 2, 3 In tertia figura Q capitulum insignitur, quo clavicula superiori scapulae processui committitur. In prima vero figura et secunda, Q sedes indicatur, qua id capitulum consistit.

QUARTA VIGESIMI SECUNDI CAPITIS FIGURA

(etiam sexta vigesimi primi Capitis figura)

I, 62

QUINTA VIGESIMI SECUNDI CAPITIS FIGURA

I, 63

- R HANC figuram integrum erit praesentis Capitis quartam constituere, in qua pars R insignita, cartilaginem exprimit
 S. articulo claviculae cum superiori scapulae processu peculiarem. Altera autem pars, S indicata, cartilago est peculiaris claviculae cum pectoris osse articulo.

PRIMA ET SECUNDA VIGESIMI TERTII CAPITIS FIGURAE,

I, 64; I, 65

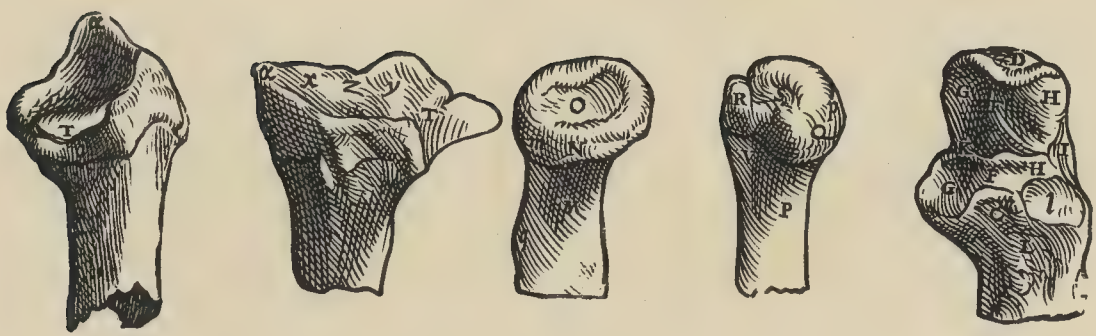
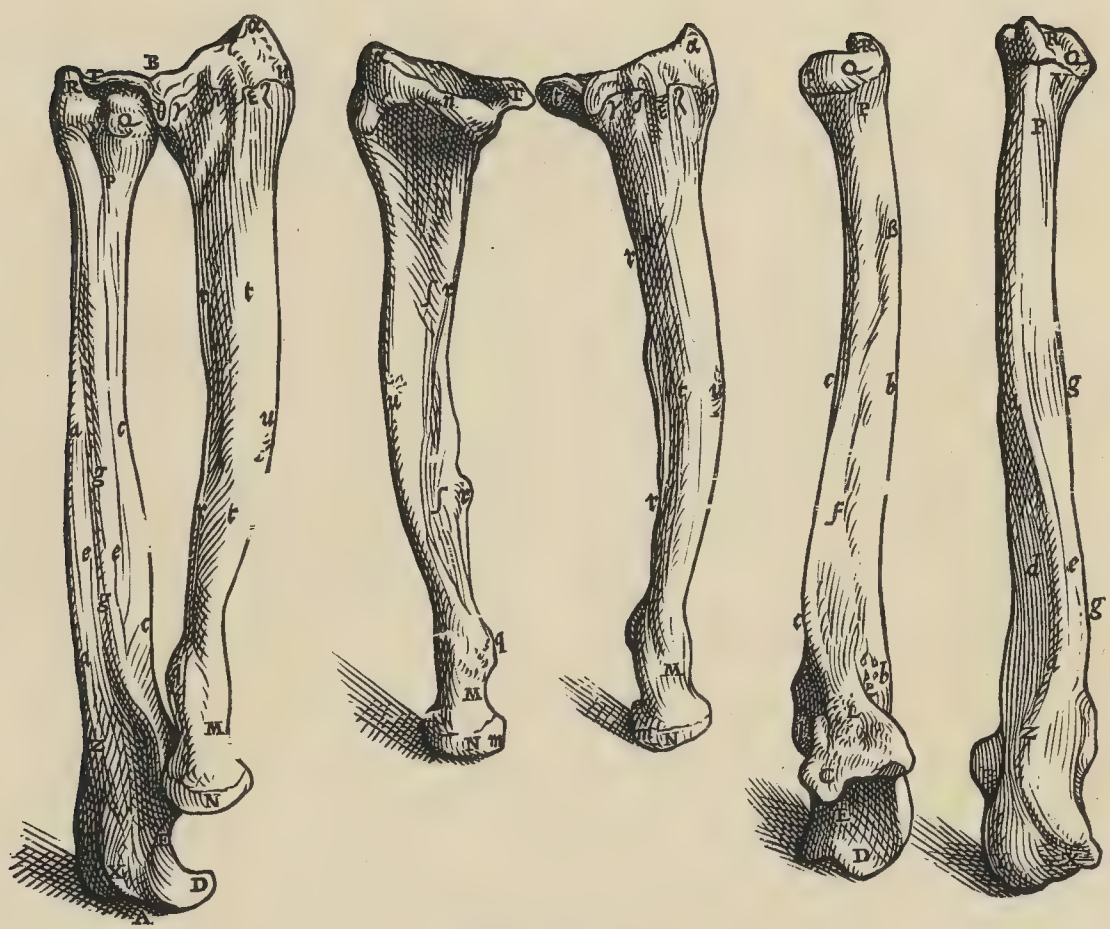
dextri humeri anteriorem et posteriorem faciem referentes.

- A, B, C, D, E, F, G, H. HORUM characterum alii in prima figura, alii vero in secunda obvii sunt, indicantes humeri appendicem, uti modo subiiciam, valde variam.
 A, B, C In ambabus figuris rotundum humeri caput circumscribitur, quod scapulae inarticulatur.
 D, E His characteribus in prima figura externum asperumque humeri appendicis caput notatur, cui ligamenta articuli inseruntur. Verum D rursus externi huius capitis anterius caput tuber'ue indicat. E vero posterius, quod in secunda figura magis quam in prima est conspicuum.
 F, G Duo isti characteres in prima, et G tantum in secunda, sinum indicant patulum, qui interius humeri appendicis caput ab exteriori dirimit.
 H, I 1 Sinus externum caput in duo dividens, ac externo capiti anterioris musculi cubitum flectentium paratus. Ac H quidem ipsius sedem in humeri appendice notat, I vero eam quae in humeri cervice consistit.
 K, L, M 1, 2 Humeri rotula, ad quam ulna flectitur et extenditur. ac K quidem sinum rotulae notat, L vero internum sinus latus, M autem externum.
 N 1 Sinus ad superiorem rotulae partem in humeri anteriori sede incisus.
 O 2 Sinus ad superiorem rotulae partem in humeri posteriori sede admodum alte excavatus.
 P 1, 2 Humeri caput, cui radius articulatur, cuique exterioris humeri tuberis nomen tribuimus.
 Q 1, 2 Hac sede humerus ad magnum usque suae longitudinis intervallum plurium musculorum exortus occasione, instar acutae lineae protuberat.
 R 2 Sinus in exteriori humeri tubere, quarti manum petentium nervi gratia exculptus.
 S 1, 2 Interius nobis appellatum humeri tuber, quod musculorum educendorum nomine potissimum eminet.
 T 1 Interioris tuberis sinus, tertio nervo manum adeuntium paratus.
 V 2 Sinus interioris tuberis, quo quintus brachium petens nervus vehitur.
 X, Y, Z 2 Posterior humeri secundum suam longitudinem sedes. ac X quidem notat partem superiorem, quae sinuata est: Z vero inferiorem, quae gibba cernitur. Y impressionem indicat, ad quam quartus nervus brachium accedens revolvitur.
 a, b, c, d 1 Anterior sedes humeri, in qua b insinuat prominentem eius partem: a vero et c locum, qui utrinque ad illam partem deprimitur. Deinde tres isti characteres simul notant inferiorem anterioris humeri sedis partem sinuatam: d vero superiorem, quae gibba visitur.
 e 1, 2 Asperitas paulo supra medium longitudinis humeri conspicua, et praecipuam portionem educens musculi cubitum flectentium anterioris.
 f 1 Asperitas in anteriori humeri sede, potissimum vero ad latus ipsius externum apparens, cui brachium attollens musculus praecipue inseritur.

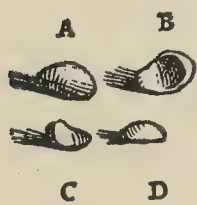
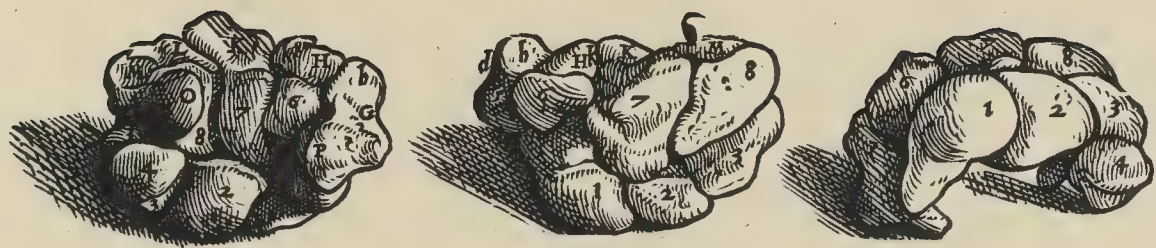
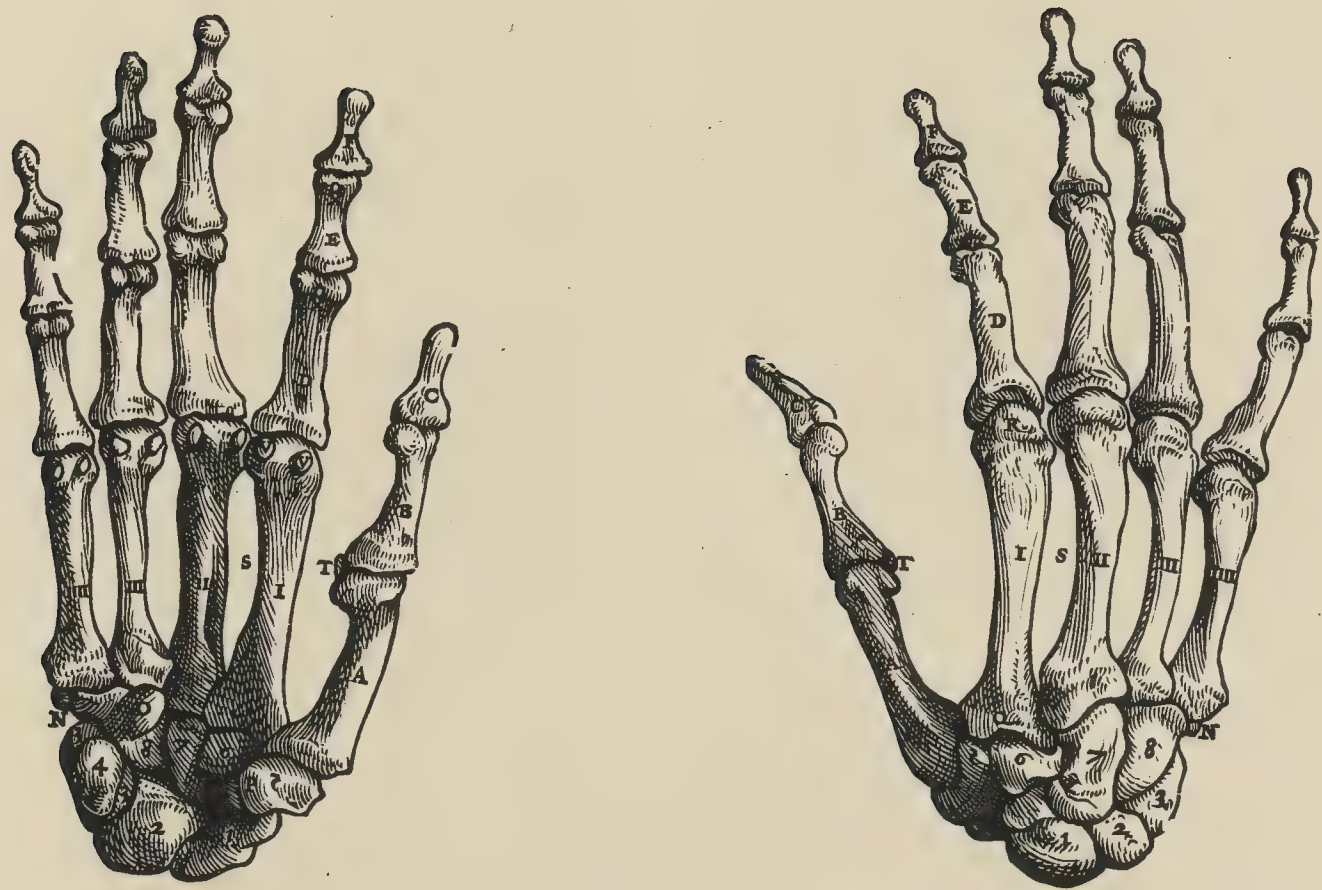

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA VIGESIMI QUARTI CAPITIS FIGURA,

I, 67

sinistri cubiti duo exprimens ossa, anteriori facie delineata. Quod vero in hac, uti et in subsequentibus fere huius Capituli omnibus figuris, sinistri lateris ossa sint obvia, quum tamen alioquin quodammodo semper dextra potius, quam sinistra explanentur, fortuito et casu hinc accidit, quod in lignis seu formis, pro sinistris dextra hic depinximus. quamvis interim in ossibus, dextrum'ue an sinistrum proponatur, nihil intersit.

SECUNDA, TERTIA, QUARTA, QUINTA, SEXTA VIGESIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

I, 66 a - e

SEPTIMA, OCTAVA, NONA, DECIMA, UNDECIMA VIGESIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

I, 68; I, 69 a - d

SECUNDA vigesimi quarti Capituli figura, utrumque sinistri cubiti os, radius nimirum et ulna, exteriori facie proponitur. Tertia, solus radius interna sede: quarta autem, radius externa sede delineatur. Quinta internam ulnae sedem, sexta vero externam exprimit. Septima sinistri radii inferiorem ostendit portionem, cui brachiale inarticulatur: atque hanc partem veluti ex inferiori, seu alias ulnam spectante facie, ita delineavimus, ut sinus in conspicuo sit, quo ulnae capitulum hic iuxta brachiale excipitur. Octava figura, ad dextrum cubitum, perinde ac tres ipsam sequentes, perti-
nens, inferiorem radii portionem exteriori facie sic delineatam continet, ut sinus pateat, cui brachiale inarticulatur. Nona superiorem radii portiunculam indicat, in qua sinus observatur, quem humeri caput subintrat. Decima inferiorem ulnae portiunculam exhibet, partem quae brachiale spectat ostendens. Undecima superiorem ulnae partem expressam offert, in qua sinus tuberaque et processus occurrunt, quibus humeri orbita seu rotula adaptatur.

- A, B 1, 2 Intervallum his characteribus inclusum, Cubitus vocatur. ac A superiorem ipsius notat partem, quae humero coarctatur: B vero inferiorem, quae brachiale spectat.
- C 1, 5, 11 Anterior processus ulnae, humeri sinum subiens, in elatioris humeri rotulae sedis anteriori parte caelatum. Et C quidem in prima figura internam processus notat sedem, cartilagine incrustatam: in quinta vero et undecima externam sedem indicat, asperam et inaequalem.
- D 1, 2, 5, 11 Posterior ulnae processus, sinum intrans, in humeri posteriori sede ad elatiorem ipsius rotulae regionem exculptum. Ac D in prima quidem, et secunda, et quinta, internam processus sedem indicat: in undecima autem externam, seu posteriorem.
- E 1, 2, 5 Ulnae sinus, humeri rotulam excipiens. Hunc sinum undecima figura exactius, ut modo subiiciam, notat. F et F
F, E. tuber, quod secundum sinus huius longitudinem fertur. G et G, latus tuberis internum. H et H, latus tuberis, seu,
G, G. si mavis, sinus ulnae, externum. I et K, sinus huius sedes, qua in suis lateribus infima ipsius parte a laevi cir-
H, H. cumferentia nonnihil intermittitur, ligamentorumque producendorum gratia aliquantulum asper et modice foratus
I, K. cernitur.
- L 1, 5, 11 Processuli, seu magna asperitas in radice anterioris ulnae processus C insigniti conspicua, et quorundam musculorum exortui et insertioni aptam sedem parans.
- M 1, 2, 3, 4, 9 Cervix seu collum radii.
- N 1, 2, 3, 4, 9, O 9. Radii capitulum, cui sinus insculpitur, quem humeri caput ingreditur. Sinum hunc O in nona figura indicat.
- P 1, 2, 5, 6, 10 Ulnae cervix. Q 1, 2, 5, 6, 10 Ulnae appendix notatur.
- R 1, 2, 5, 6, 10 Ulnae appendicis processus, quem stylo scriptorio comparamus.
- S 10 Sinus appendicis ulnae, cui cartilago iam T notanda adnectitur, seu potius innascitur.
- T 1, 2, 3, 4, 7, 8 Cartilago, quae ulnae appendicis maximam portionem a brachiali dirimit. ac T quidem in prima et octava, cartilaginis sedem indicat, qua primum a radii appendicis sinu, x, y et z indicando, pronascitur. In secunda vero sedem notat, qua cartilago radii appendici adnascitur. In tertia, cartilaginis sedes indicatur, brachiale respiciens. In quarta, cartilaginis sedes, ulnae incumbens, occurrit.
- V 2, 6 Sinus in ulnae appendice, et ossis ulnae, cui appendix adnascitur, sede, in hoc paratus, ut alterius brachiale extendentium musculi tendinem deducat.
- X, Y, Z Hi tres characteres in sexta, et X ac Z in secunda, triangulum circumscribunt, qui in ulna excarnis gibbusque est. Verum Z privatim trianguli notat verticem.
- a, a 1, 2, 6 Prima protuberans ulnae linea.
- b, b 1, 2, 5 Secunda protuberans ulnae linea. Verum β privatim in prima et quinta figuris, huius lineae sedem indicat, oblique β . secundum cervicem ulnae ductam.
- c, c 1, 2, 5 Tertia protuberans ulnae linea.
- d 1, 6 Ulnae latus, prima linea et secunda circumscriptum.
- e 2, 6 Ulnae latus, prima et tertia linea circumscriptum.
- f 1, 5 Latus ulnae, inter secundam lineam et tertiam consistens.
- g, g 2, 6 Linea illi ulnae lateri peculiaris, quod prima linea tertiaque continetur.
- h, i 1 Duo hi characteres sedem utranque notant, qua radius ulnae coarctatur. ac h quidem sedes indicatur superior, et humero proxima. i vero inferior, et brachiali contermina.
- k, k 1 Tota hac sede (eo quod radius arcuatim obliquatur) duo cubiti ossa invicem dehiscunt.
- l 5, 11 Sinus ulnae incisus, in quo radii capitulum volvitur.
- m 3, 4, 9 Radii capituli sedes, quae ulnae sinui, I insignito insidet.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Undecim vigesimi quarti Capitis figurae)

- n 1, 3 Inferioris radii appendicis interior sedes notatur: in reliquis autem figuris, secunda nimirum, quarta, septima et octava, exterior sedes extenditur, aliis characteribus ornata.
- o 7 Sinus in radii exculptus appendice, in quo ulnae appendix excipitur.
- p 5, 10 Protuberans ulnae appendicis pars, radii sinum o indicatum ingrediens.
- q 1, 2, 3, 4, 9 Amplus abruptusque radii processus, cui tendo musculi cubitum flectentium anterioris inseritur.
- r, r 1, 2, 3, 4 Acuta radii linea, ipsius inferna sede, qua secundum cubiti longitudinem ulnam respicit, extuberans.
- s, s 1, 3 Internum lineae r prius insignitae latus.
- t, t 2, 4 Externum lineae r indicatae latus.
- u 2, 4 Hac sede radius asper est, ut duo ex quatuor ipsi peculiaribus musculis, hic validius insererentur.
- x, y, z 1, 8 Sinus in radii appendice, articulando brachiali incisus. Et z quidem notat sinus tuberculum nonnihil prominens, et sinum ipsum veluti geminum constituens, cuius partes x et y indicari possunt.
- a 1, 3, 4, 6, 7, 8 Radii appendicis maxime eminens portio, quae sinum cui brachiale articulatur, interiori sede adauget.
- γ, δ, ε, ζ, η His characteribus in secunda et quarta figuris gibba externaque inferioris radii appendicis regio, cum ipsa ossis cui appendix coalescit sede, notatur. et singuli characteres aliquem huius sedis sinum privatim indicant. γ quidem primum
- θ. sinum, δ secundum, ε et ζ tertium, η quartum. In secunda autem figura θ sinum indicat, radio ulnaeque communem. Sinus isti vehendis serviunt tendinibus.

PRIMA ET SECUNDA VIGESIMI QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 70; I, 71

TERTIA, QUARTA, QUINTA VIGESIMI QUINTI CAPITIS FIGURAE

I, 72 a-c

SEXTA VIGESIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

I, 73

DUAE priores figurae non praesenti tantum serviunt Capiti, verum etiam tribus ordine iam subsequentibus, quibus manus partes quoque explicantur. Prima enim figura internam manus ossium sedem proponit. Secunda vero, eorundem ossium externam ostendit faciem. Quatuor autem figurae, has seriatim subsequentes, huic Capiti sunt propriae, ac duntaxat octo brachialis ossa varia facie expriment. Illa namque quae tertia inscribitur, octo brachialis ossium simul in sua sede commissorum internam faciem commonstrat. Quarta, eadem ossa externa facie delineata completitur. Quinta superiorem brachialis ossium partem continet, qua cubito articulantur. Sexta, brachialis ossium infernam ostendit sedem, cui primum pollicis os, quatuorque postbrachialis ossa coarctantur. Characterum vero index erit huiusmodi.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Octo his numeri characteribus, octo brachialis ossa in omnibus sex figuris insigniuntur, si modo in illa superficie, in qua brachiale se offert, omnia in conspectum veniant.
- I, II, III, IIII In prima et secunda figura notantur quatuor postbrachialis ossa.
- A, B, C 1, 2 Tria pollicis ossa.
- D, E, F 1, 2 Tria indicis ossa. atque eadem ratio in caeteris est digitis.
- G 3, 6 Quinti brachialis ossis sinus, sedesque, cui primum pollicis os articulatur. Sinus huius longitudinem transversim in a, b. sexta figura ab a ad b metimur. Internam vero sedem c, externam autem d notat. ac d quidem in quarta figura etiam c, d. est conspicuum.
- H 3, 4, 6 Sedes sexti brachialis ossis, cui postbrachialis os indicem suffulciens coarctatur. h vero in quinto osse sedem indicat, h. quam idem quoque postbrachialis os contingit.
- K 3, 4, 6 Sedes septimi brachialis ossis, cui postbrachialis os, medium digitum sustinens, coarctatur. k vero in eisdem figuris k. sedes indicatur, qua idem postbrachialis os, sextum brachialis os contingit.
- L 3, 4, 6 Sedes octavi brachialis ossis, cui postbrachialis os, anulari praepositum, coarctatur.
- M 3, 4, 6 Sedes octavi brachialis ossis, cui postbrachialis os, parvum digitum sustinens, coarticulatur.
- N 1, 2 Ossiculum subinde accumbens externo lateri articulationis octavi brachialis ossis, ad postbrachiale os, quo parvus digitus sustinetur.
- O 2, 3, 6 Processus octavi brachialis ossis, in internam brachialis sedem protuberans.
- P 2, 3, 6 Processus quinti brachialis ossis, ex quo transversum pronascitur ligamentum, quod in octavi ossis processum O notatum insertionem tentans, tendinibus obducitur, ex cubito internam manus sedem adeuntibus.
- Q 2 Appendix postbrachialis ossis indicem sustinentis superior, quae brachiali coarctatur.
- R 2 Appendix postbrachialis ossis indici praepositi inferior, quae capitulum constituit, primi indicis ossis sinum subiens, quaeque longe manifestior est superiori.
- S 1, 2 Intervallum occurrens inter postbrachialis os indici praepositum, et id quod medium sustinet. In caeteris autem postbrachialis ossibus eadem appendicum intervallorumque est ratio.
- T 1, 2 In prima figura, ex duobus sesaminis ossibus internae secundi pollicis articuli sedi praepositis, internum os notatur: in secunda vero figura, externum.
- V, V 1 Duo sesamina ossicula, primo indicis articulo praeposita.
- X. X 1 Inferiori X ossiculum notatur sesaminum, secundo indicis articulo praepositum. Superiori vero, ossiculum tertio indicis articulo attributum. In caeteris digitis eadem quae in indice horum ossiculorum est ratio.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

VIGESIMI SEPTIMI CAPITIS FIGURA

I, 75 a - c

tres continens tabellas.

- OSSIUM digitorum seriem duae priores figurae, ad initium vigesimi quinti Capitis repositae, commonstrant: quemadmodum et tres integrum ossium contextum exprimentes figurae, ad huius libri calcem locandae. Figura autem hic occurrens, ac in tres veluti tabellas digesta, digitorum articulos oculis subiicit. Harum enim prima, duo exprimit ossa: quorum alterum A insigniui, estque postbrachialis os, indicem sustinens. alterum B indicatur, estque primum indicis os ab externa sede, quemadmodum et illud postbrachialis os, delineatum. Praesenti itaque tabella, primi digitorum articuli effigies proponitur. C enim caput rotundum notat postbrachialis ossis. D vero sinum primi ossis, quo caput C insignitum excipitur.
- E, F Secunda tabella primum indicis quoque os notat, E notatum, et secundum pariter F insignitum: ut horum ossium delineatio secundi quatuor digitorum articuli speciem proponeret. G itaque et H duo indicant capitula primi indicis ossis. I vero et K sinus secundi ossis, quos duo primi ossis capitula subintrant. L autem sinum significat, in medio capitulorum primi ossis consistentem, ac in quem tuberculum secundi ossis inter duos sinus I et K notatos promiens, et M insignitum subingreditur.
- N, O Tertia tabella secundum indicis os N insignitum, et tertium O notatum proponit, tertii cuiusque digiti articuli speciem ostensura, quam quia penitus secundo quatuor digitorum articulo respondet, aliis characteribus non oblitteravimus. Verum istas articulorum imagines etiam ex duabus primis vigesimi quinti Capitis figuris petere, integrum est. Varias autem digitorum appellationes, cum caeteris ossium nominibus ad huius libri calcem reperies.

VIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA

I, 74

- HUIUS Capiti praecipue famulatur prima figura, vigesimo quinto Capiti praeposita, et internam manus sedem una cum ossiculis hoc Capite describendis commonstrans: ad characteres nimirum N, T, V, X et X. quorum etiam N et T, in secunda eius Capitis figura cernuntur. Item huc impense facit secunda figura, trigesimo tertio Capiti praelocanda, ad characteres μ , ψ , ω et *. Quin etiam figurae integram ossium compagem referentes, et ad primi libri calcem positae, haec ossicula k notata proponunt.
- Caeterum privatim hac tabella duo delineantur ossicula, primo pollicis in pede internodio subiecta, ac in secunda trigesima tertii Capitis figura ω et ψ insignita. ac A quidem hic notat interioris ossiculi inferiorem sedem, terrae innitentem: B eiusdem ossiculi superiorem sedem, quae caput spectat pedii ossis pollicem sustententis. C exterioris minorisque ossiculi superiorem sedem indicat: D vero humiliorem.

TRES VIGESIMI NONI CAPITIS FIGURAE

I, 76 a - c

- HIS tribus figuris os delineatur, dextro sacri ossis lateri commissum. ac prima quidem anteriorem ossis sedem eo situ exprimit, quo id in scelecto ab anteriori regione inspecto se offerret. Secunda figura, huius ossis sedem undecunque exprimit, quae externa est, corporisque interiora non spectat, eo nimirum situ, quo id integram ossium compagem ex dextro latere intuenti occurreret. Tertia figura opposito situ internam huius ossis sedem appositissime ostendit. Caeterum etsi omnes harum figurarum notae privatim aliquid, ut mox persequar, indicent, ipsis tamen obiter integrum quod hic delineatur os, in ilium os, et coxendicis, pubisque, tanquam in peculiare ipsius sedes, subdividere licebit. ut nimirum in secunda figura a c, per b, ad S: ac rursus in tertia, ab S, per N, ad c lineam duci fingeres, ilium os a coxendicis osse quodammodo terminantem. Quicquid enim supra hos habetur characteres, ilium os nuncupabitur.
- Φ . Quod autem inter hos characteres, et in secunda figura inter V, per f , et h, ad Φ : et in tertia inter V, per O, et f , ad Φ intercluditur, coxendicis ossis loco nobis erit. Reliqua vero totius ossis sedes, pubis os appellabitur: quae scilicet in secunda figura ad sinistram latus characterum V, f , h, et Φ consistit: in tertia autem ad dextrum latus V, O, f , et Φ .
- A, B, C, C, D, D, E, F, G in 3. Sedes ilium ossis notatur, quae sacri ossis transversis nequitur processibus. ac A quidem et B privatim indicantur sinus, quos anterior trium superiorum ossis sacri ossium transversorum processuum protuberans pars subit. Et B rursus ossis ilium pars indicatur, instar cultri acuta, tenuisque. C et C oblongum tuber ilium ossis, processuum sacri ossis oblongo sinui congruens. D et D longus ilium ossis sinus, qui sacri ossis tuber dorsi spinae modo protuberans admittit. E et F et G sedes ilium ossis, non adamussim sacri ossis sinibus tuberibusque respondens. quanquam E et F duo veluti tubera indicentur, sinus sacri ossis obscure ingredientia. G autem sinus notatur, qui ossis sacri tuber admitteret, transversim duos illos sacri ossis sinus intercedens.
- H, I, 2, 3 Quicquid ad dextrum H et I in secunda figura habetur, et in tertia ad sinistram, portionem ilium ossis indicat, posterius quam transversorum sacri ossis processuum amplitudo eductam.
- L, R, R, P in prima: Q vero, H, R, R, P in secunda: et P, L, H, Q in tertia, appendix ilium ossis indicatur. Caeterum L internum appendicis latus privatim notatur. R vero et R externum appendicis latus, interno minus compressum. P anterius appendicis extremum, Q posterius appendicis extremum.
- K, K 3 Sedes ad horum characterum sinistram latus, in ilium ossis interna regione consistens, nono dorsum moventium musculo principium praebet.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres vigesimi noni Capitis figurae)

- M, M, O 3 Tuber, a quo principium decimi femur moventis muscoli pendet. Amplitudo autem, quae P, L, K, K, M, N, S in tertia figura circumscribitur, principium offert septimo femur moventi musculo.
- T 1, 2, 3 Sinus in elatiori coxendicis ossis sede caelatus, et sexto ac septimo femur moventibus musculis, una cum prima crus petente nervo, viam praebens.
- S 1, 2, 3 Tuber externum latus dicti nunc sinus constituens, iliumque ossi et coxendicis pariter commune.
- X 1, 2, 3 Tuber internum dicti nuper sinus latus efformans.
- Z, Y 2 Prima in ilium ossis dorso admodum obscure apparens linea.
- a, b 2 Secunda dorsi ilium ossis linea.
- e, f, g 1, 2 Sinus, acetabulum'ue coxendicis ossis, cui femur inarticulatur. Porro g separatim huius sinus sedem notat, laevi cartilagine non incrustatam, altiusque quam reliqua sinus superficies insculptam.
- i, i 1, 2 Supercilia acetabuli in coxendicis osse caelati.
- h 1, 2 Sedes ubi supercilia intercidunt, ac veluti sinu quodam insigni donantur.
- c 2, 3 Sedes, qua nervus caeterorum corporis maximus, atque ex pluribus nervis conflatus porrigitur.
- d 2, 3 Processus coxendicis ossis, a quo ligamentum ad sacrum os enascitur.
- k 1, 2, 3 Sinus coxendicis ossis, ad quem decimus femur moventium musculus, veluti ad rotulam reflectitur.
- l, m, n, o, p, q in secunda figura, l autem duntaxat in prima, coxendicis ossis appendix notatur. ac l quidem posterior appendicis terminus insignitur, q vero anterior: m autem prima appendicis impressio, o secunda, n tertia, p ad q usque quarta. quae singulae peculiarium musculorum parantur initiis.
- u 1, 2 Sedes, qua dextrum pubis os, cartilaginis interventu sinistro coalescit. Sed u in prima figura privatim notat ossis asperitatem, a qua cartilago abscessit: in secunda vero, externa eius ossis sedes visitur, quae musculorum educendorum occasione aspera est.
- r 1, 2, 3 Pubis ossis foramen, omnium ossium foraminum patentissimum.
- V 1, 2, 3 Sinus superiori pubis ossis sedi incisus, quo maxima crus petens vena et arteria, ac in viris seminaria vasa deducuntur.
- f 1, 2, 3 Sinus in elatiori foraminis pubis ossis sede insculptus, ac venae cuidam et arteriae, tertioque crus petenti nervo, viam porrigens.
- t 1, 2, 3 Hac sede pubis os nonnihil, ne nimium extenuetur, crassescit, et in viris secundum penis musculus, et alterum ipsius corpus, educit.

PRIMA ET SECUNDA TRIGESIMI CAPITIS FIGURAE,

I, 77a; I, 77b

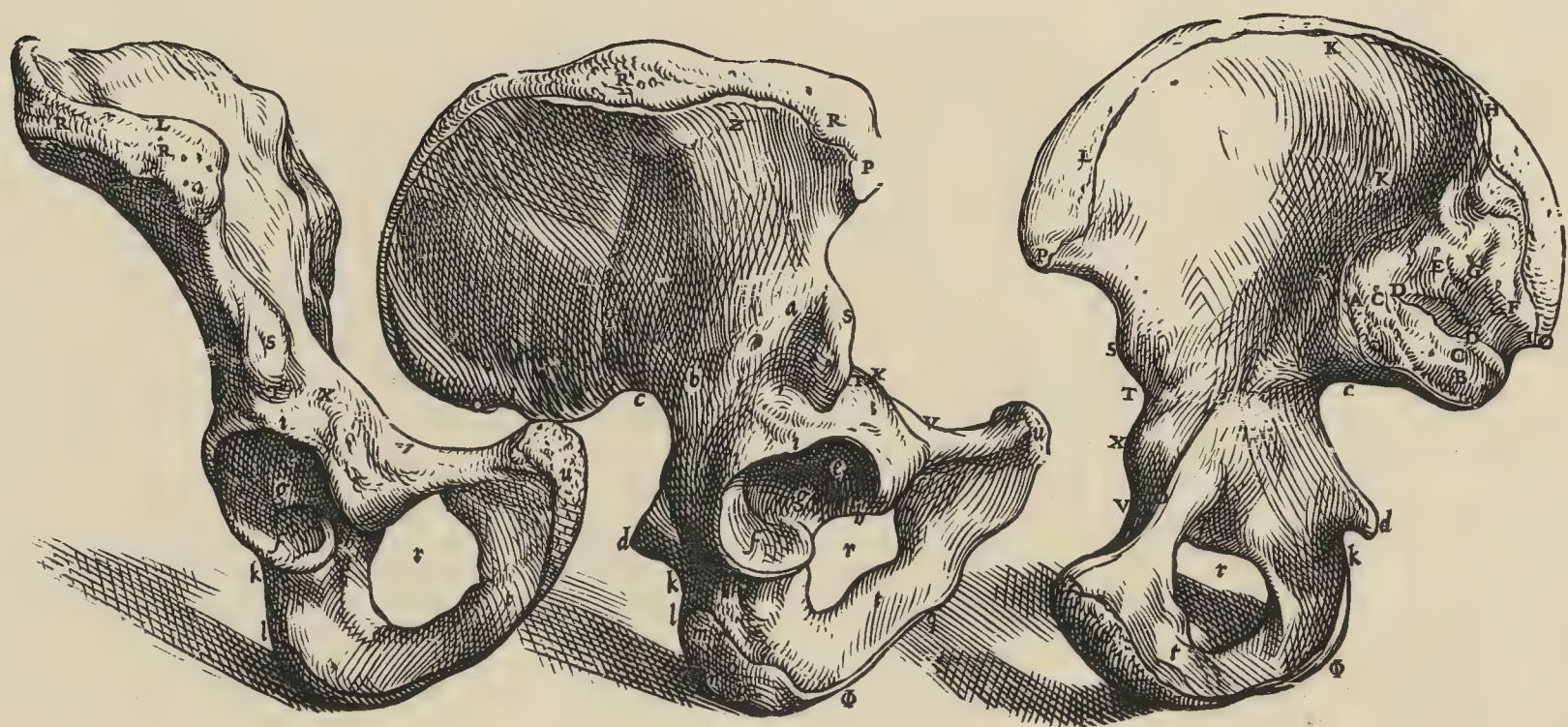
dextri femoris os posteriori et anteriori facie delineatum referentes.

- A 1, 2 CAPUT femoris, acetabulum ossis coxendicis subiens.
- B 1 Sinus, femoris capiti insculptus, et teretis ligamenti insertionem a coxendicis osse excipiens.
- C 1, 2 Appendicis, rotundum femoris caput efformantis, cum reliqua femoris portione coalitus.
- D 1, 2 Cervix femoris.
- E, F 1, 2 Inferiora femoris capita. ac E quidem internum, F vero externum notat.
- G 1, 2 Haec linea coalitum indicat appendicis, duo inferiora femoris capita constituentis.
- H 2 Sinus, qui utrisque capitibus E et F insignitis est communis, ac quem patella subit.
- I 1 Sinus ac intervallum, duo inferiora femoris capita invicem dirimens.
- K 1 Ab hac sede interioris capitis primus pedem moventium musculus initium ducit.
- L 1 Hinc secundus et tertius pariter pedem moventes muscoli exoriuntur.
- M 1 Huic interni capitis sedi, quinti femur moventium muscoli tendo inseritur.
- N 1, 2 Sinus in externo inferiorum femoris capitum exculptus latere, quo quartus tibiam moventium musculus vehitur.
- O 1 Hac sede internum latus interioris femoris capitis compressum est, ut hac tendines primi, secundi, tertii et quinti tibiam moventium musculorum aptius porrigerentur.
- P 1 Hac regione idem interioris capitis latus insigniter protuberat, et dictorum iam tendinum reflexui est accommodum.
- Q, R, S, V, X, Y. Exterior femoris processus. verum singuli characteres non in utraque figura simul obvii, aliquid privatim, ut modo subiiciam, indicant. Q quidem in prima et secunda coalitum appendicis huius processus ad reliquum os. R autem in prima, sinum internae praesentis processus sedi caelatum. S vero in prima figura, primam exterioris processus impressionem. Caeterum T, T in prima, insignitur aspera linea, deorsum a prima impressione ducta: V autem in secunda, exterioris processus secunda impressio: X vero, tertia impressio. At Y in ambabus figuris quarta indicatur impressio.
- a, b 1, 2 Interior femoris processus. Verum b privatim in secunda, hic appendicis indicat coalitum.
- c, c 1 Linea aspera, a radice interioris processus deorsum oblique gratia octavi femur moventium muscoli procedens.
- d, d 1 Linea secundum femoris longitudinem protuberans, et quinti femur moventis muscoli insertionem admittens.
- e 2 Hac sede femur amplum, ac veluti compressum est, quum interim reliqua fere longitudine teres sit.
- f 2 Aspera sedes, a qua octavus tibiam moventium musculus sui exortus initium ducit.

I
78^{a-d}

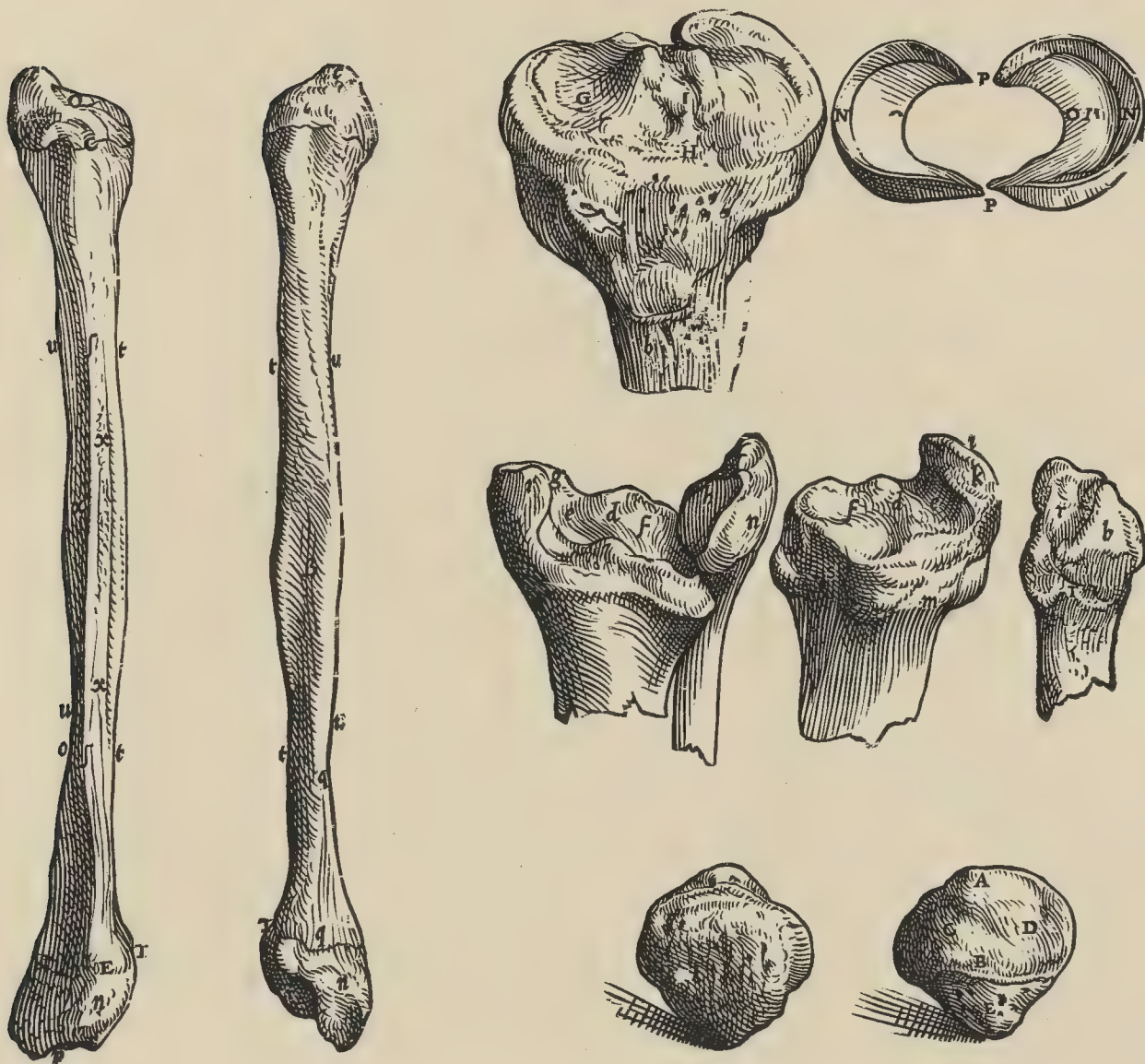
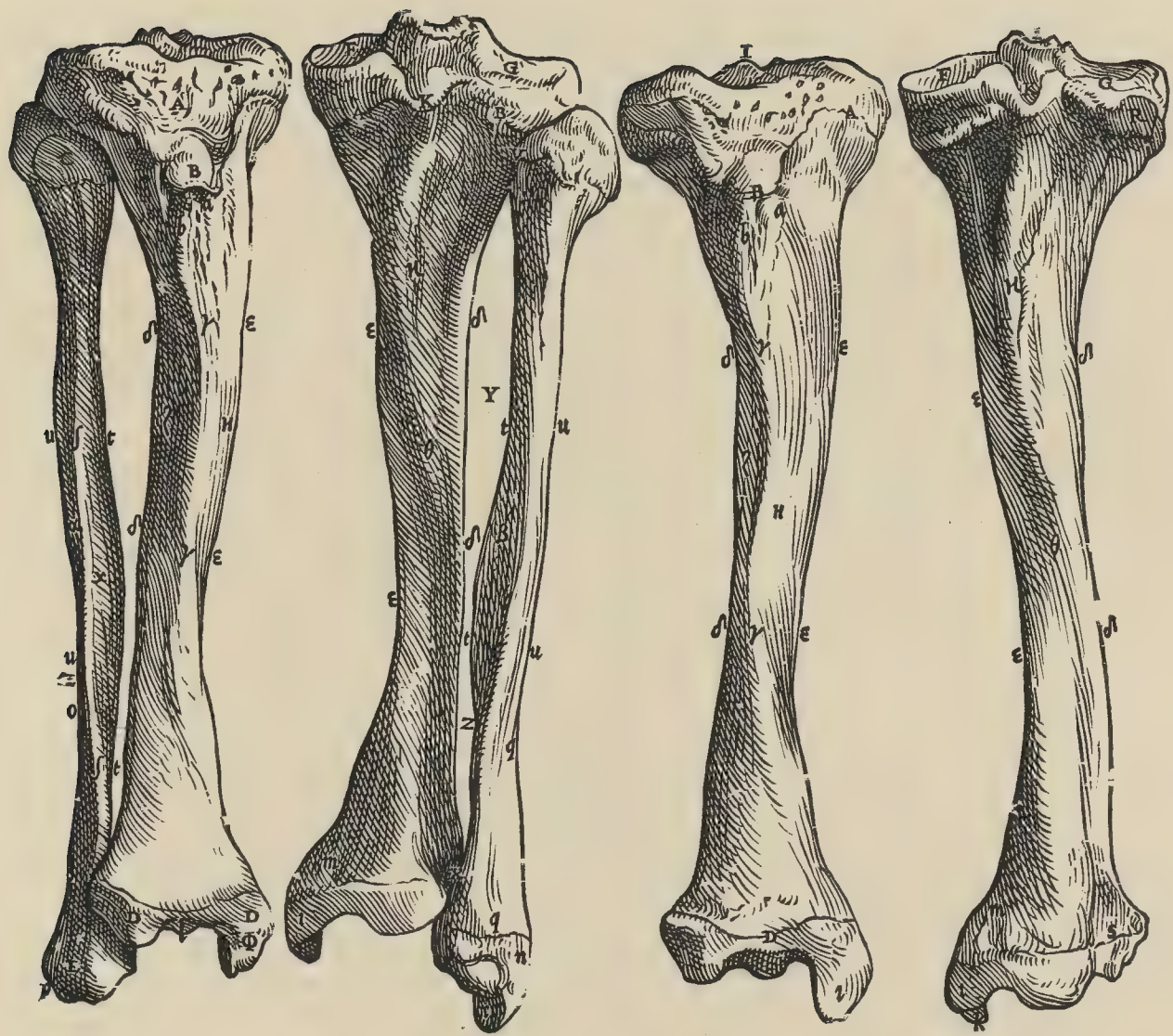
79^{a-b}

80^{a-b}

81^{a-b}
82^a

83^{a-b}

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA, SECUNDA, TERTIA, QUARTA TRIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

I, 78 a - d

QUINTA ET SEXTA TRIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

I, 80 a - b

SEPTIMA ET OCTAVA TRIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

I, 79 a - b

NONA, DECIMA, UNDECIMA TRIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

I, 81 a - b; I, 82

UNDECIM huius Capitis figurae ad dextram spectant tibiam, ac prima utrunque in tibia locatum os anteriori facie exprimit, crassius nimirum, interiusque, quod tibiae os vocabimus: et gracilius, quod exterius positum, fibula nobis potius quam sura nuncupabitur. Secunda figura, tibiae os simul cum fibula posteriori facie appositissime delineatur. Tertia, solius tibiae ossis anterior sedes commonstratur. Quarta, tibiae ossis posterior facies oculis subiicitur. Quinta, fibulam anteriori facie exprimit. Sexta, fibulam posteriori sede delineatam exhibet. Septima, tibiae ossis superiorem ostendit sedem, cui femur articulatur. Octava, duas continet cartilagineas, quae sinus adaugent, quibus femoris capita in tibiae ossis sinibus excipiuntur. Nona, imam tibiae ossis et fibulae sedem anteriori parte proponit, ut cavitas in conspectum veniret, tali cum tibia articulationi parata. Decima, solam tibiae ossis infimam sedem posteriori ex parte delineatam offert, qua talus excipitur. Undecima, internum latum inferioris fibulae sedis commonstrat, quod talo articulatur. Characterum autem index erit huiusmodi.

- A, B His duobus characteribus in prima figura, superior tibiae ossis appendix notatur. In tertia vero et secunda, indicatur linea coalitum commonstrans appendicis cum reliqua ossis portione.
- C Appendix superior fibulae in prima figura indicatur, in quinta autem coalitus appendicis cum reliquo osse insignitur.
- D In prima appendix tibiae inferior, in tertia appendicis illius coalitus indicatur.
- E In prima appendix fibulae inferior, in quinta coalitus appendicis ad os notatur.
- F, G 2, 4, 7 Sinus tibiae ossis, quibus inferiora femoris capita articulantur.
- H, I, K 7 Tibiae ossis tuber, sinus, quibus femoris capita excipiuntur, dirimens. ac H quidem ipsius anterior sedes indicatur, I vero media, et impensius prominens. K autem posterior. Atque hi characteres in eius tuberis sedibus, quae sinuantur, obviunt. et horum K et I in secunda figura, tertia et quarta, idem quod in septima, indicant.
- L 8 Cartilago, externum tibiae ossis sinum adaugens, quo externum femoris caput excipitur.
- M 8 Cartilago, internum tibiae ossis sinum augens, cui internum femoris caput articulatur.
- N 8 Hac sede cartilagineas, tibiae ossis sinus augentes, videntur crassissimae.
- O 8 Hac sede nuper dictae cartilagineas sunt tenuissimae, ac ante sinuum centrum deficiunt.
- P, P 8 His sedibus illae cartilagineas in apices terminantur.
- Q 5 Fibulae sinus leviter caelatus, cui tibiae ossis capitulum iam R indicandum coarticulatur.
- R 4 Tibiae ossis capitulum, quod fibulae superius coarctatur.
- S 4, 10 Sinus tibiae ossis, quo id inferiorem fibulae sedem excipit.
- T 5, 6, 11 Internum fibulae latum, quod tibiae ossi inferius committitur.
- V 2 Contextus superior fibulae ad tibiae os.
- X 2 Contextus inferior fibulae ad tibiae os.
- Y 2 Intervallum, quo fibula a tibiae osse inter suos articulos dehiscit.
- Z 1, 2 Hac sede fibula non recta ducitur, sed introrsum nonnihil obliquatur, exteriorique latere sima fit.
- a, b 1, 3, 7 Anterior tibiae ossis sedes, in quam musculi tibiam extendentes inseruntur.
- c 5, 6 Superioris fibulae appendicis processus, cui tendo quarti tibiam moventis musculi inseritur.
- d, e, f, g, h 9 Sedes, cui superior tali pars lateraque articulantur. ac d quidem, et e, et f superiorem huius sedis regionem in nona et decima figuris commonstrant. Deinde rursus d notat eius regionis tuber. e vero et f partem huius regionis utrinque ad tuberis d notati latum altius quam ipsum tuber insinuatam. Porro g sedis huius internum latum indicat, quod ab externo latere constituitur processus inferioris appendicis tibiae ossis, quem Φ in prima figura indicat. Caeterum h in nona et undecima externum huius sedis, quae talo aptatur, latum ostendit, ab interno constitutum latere appendicis inferioris fibulae, in prima figura E notatae.
- Φ , i In prima figura Φ , processus indicatur inferioris appendicis tibiae ossis, qui exterior est malleolus. Caeterum i in secunda, tertia, nona et decima, eundem appendicis processum notat.
- K 4, 10 Sinus interioris malleoli, ex quo cartilagineum ligamentum talo inseritur.
- l 1, 3, 9 Sinus asper et inaequalis in anteriori sede inferioris appendicis tibiae ossis conspicuus, a quo ligamentum cartilagineum ad tali cervicem pronascitur.
- m 2, 4, 10 Hac sede sinus spectantur, qui tres tendines ad pedis inferiora protensos deducunt.
- n 2, 5, 6, 9 In prima figura E externum notat malleolum. is namque aliud nihil est, quam inferior fibulae appendix, qui in plerisque figuris n indicatur.
- o, p 1, 5 Umbrata haec fibulae sedes, ab o ad p usque pertinens, ea fibulae pars est, quae nuda, nullisque musculis tecta, ante sectionem se offert.
- q, q 2, 6 Hac sinuata fibulae sede, septimi et octavi musculorum pedem moventium tendines reflectuntur.
- r 2, 6, 11 Sinus inferioris fibulae appendicis, a quo ligamentum in talum fertur.
- f, f 1, 5 Prima fibulae linea, seu primus eiusdem angulus.
- t, t 1, 2, 5, 6 Secunda fibulae linea. u, u 1, 2, 5, 6 Tertia fibulae linea.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Undecim trigesimi primi Capitis figurae)

- $x, x 1, 5$ Primum fibulae latus. Verum x et x privatim huius lateris lineam indicant, inibi gratia muscoli pollicem extendentis modice prominentem.
- $\alpha, \alpha 1, 5$ Secundum fibulae latus.
- $\beta, \beta 2, 6$ Tertium fibulae latus.
- $\gamma, \gamma 1, 3$ Prima tibiae ossis linea.
- $\delta, \delta 1, 2, 3, 4$ Secunda tibiae ossis linea.
- $\varepsilon, \varepsilon 1, 2, 3, 4$ Tertia tibiae ossis linea.
- $\zeta 1, 3$ Primum tibiae ossis latus.
- $\eta 1, 3$ Secundum tibiae ossis latus.
- $\theta 2, 4$ Tertium tibiae ossis latus.
- $\kappa 2, 4$ Aspera tertii tibiae ossis lateris linea, cui musculus in poplite latitans inseritur.

PRIMA ET SECUNDA TRIGESIMI SECUNDI CAPITIS FIGURAE,

I, 83 a; I, 83 b

anteriorem et posteriorem patellae faciem ostendentes.

- A, B DEXTRI cruris patellae tuber, sinum inferiorum femoris capitum subiens.
- C Sinus, qui interno femoris capiti adaptatur.
- D Sinus patellae, gibbo externi femoris capitis congruens.
- E Hac parte patella inferiori sua sede tibiae os spectat, et veluti processum educit, qui similiter atque tota anterior ipsius sedes, tendinibus tibiam extendentibus innascitur, quemadmodum pulchre ostendit octava musculorum tabula, caractere k , qui innascitur characteribus g, h, i . Foraminula vero hac parte, ut et in patellae anteriori sede conspicua, etiam citra characterum operam prompte observantur.

PRIMA ET SECUNDA TRIGESIMI TERTII CAPITIS FIGURAE

I, 84 a-b

TERTIA, QUARTA, QUINTA, SEXTA, SEPTIMA, OCTAVA, NONA TRIGESIMI TERTII CAPITIS FIGURAE

I, 85 a-g

DECIMA ET UNDECIMA TRIGESIMI TERTII CAPITIS FIGURAE

I, 86 a-b

DUODECIMA ET DECIMA TERTIA TRIGESIMI TERTII CAPITIS FIGURAE

I, 87 a-b

PRIMA figura integram dextri pedis ossium struem superiori facie exprimit. Secunda, dextri quoque pedis ossium compagem ea sede delineatam proponit, cui stantes innitimur. Tertia, dextri pedis talus anteriori facie ita oculis subicitur, ut ipsius superior pars in conspectum veniat. Quarta, eiusdem tali inferior sedes ab anteriori facie exprimitur. Quinta, talus ab interno latere spectatur. Sexta, talum conspiciendum offert, externo latere designatum. Septima, dextri pedis calcis os anteriori sede ita exprimitur, ut externum ipsius latus magis quam internum appareat. Octava, calcis os ab interno latere ostenditur. Nona, calcis ossis externum latus commonstrat, et perinde ac duae praecedentes, superiorem calcis sedem depictam exhibet. Decima, pedis os cymbam referens anteriori facie, qua tarsi ossibus committitur, delineatum cernitur. Undecima, eiusdem ossis posteriorem refert sedem. Duodecima, quatuor tarsi ossium simul nexorum anterior facies conspicitur, cui pedii ossa coarctantur. Decima tertia, quatuor tarsi ossium posterior facies spectatur, quae calci et ossi naviformi est contermina.

$\Gamma 1, 2$ Talus. $\Delta 1, 2$ Calx. $\Theta 1, 2$ Cymbam referens os.

1, 2, 3, 4 His numeri characteribus in prima figura, secunda, duodecima et decima tertia, quatuor tarsi indicantur ossa.

I, II, III, IIII, V. Quinque pedii ossa in prima figura notantur, quae in secunda etiam citra characterum appositionem sunt conspicua.

$\Lambda, \Xi 1, 2$ Digitorum pedis ossa.

A, B, C, D 3, 5, 6. Tali tuber, inferiori tibiae ossis appendici articulatam. ac A quidem ad B, primum huius tuberis latus indicat: C vero ad D, secundum: et A ad C, tertium: B autem ad D, quartum.

E, E 3 Sinus dicti iam tuberis tali, secundum ipsius longitudinem insculptus.

F, F 3 Duae tali tuberis partes, elatius quam sinus E indicatus prominentes.

G 5 Internum tali tuberis latus, quod cartilagine incrustatum, interno malleolo committitur.

H 6 Tali tuberis sinus, externo ipsius lateri insinuatus, qui cartilagine similiter obductus, externum malleolum excipit.

I 5 Sinus tali asper, cui ligamentum cartilagineum ab interno procedens malleolo inseritur.

K 6 Tali sinus, cui ligamentum cartilagineum ab externo malleolo pronatum innascitur.

L, M 5, 6 Duo sinus, quos posterior tali regio versus internum latus spectandos exhibet, qui deducendis reflectendisque musculorum tendinibus parantur, hac pedis inferiora subeuntibus.

N 3, 4, 5, 6 Tali cervix.

O 3, 4, 5, 6 Tali caput, ossis cymbam referentis sinum subiens.

P 7, 8, 9 Calcis ossis caput, cartilagine obvolutum, et in tali sinum O notandum ingrediens.

Q 4 Tali amplius sinus, calcis caput P iam indicatum admittens.

R 7, 8, 9 Calcis ossis sinus, cui inferior tali capitis sedes S iam indicanda articulat.

S 4 Inferior tali capitis, quod ossi cymbam referenti articulat, sedes, calcis sinum subiens.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tredecim trigesimi tertii Capitis figurae)

- T, T 4 Asper tali sinus, ex quo cartilaginea ligamenta calci inseruntur.
- V, V 7, 8, 9 Asper calcis sinus, cui cartilaginea ligamenta ex nuper dicto tali sinu immittuntur.
- X, Y, Z 2 Calcis ossis sedes, quae pede in terram firmato, deorsum spectat. Verum Y et Z in secunda, et Y in octava, et Z in nona, privatim huius sedis processum notant, musculis quibusdam educendis aptum, et propinquius reliqua calcis sede terrae innitentem.
- a, b 7, 8, 9 Ab a ad b, superioris calcis sedis intervallum notatur, a posteriori tali regione ad posticam calcis deductum.
- c 2, 8, 9 Postica calcis sedes.
- d, e 2, 8 Internum calcis latus. Verum e privatim sedem notat, qua tendines quidam hac reflectuntur, pedisque inferiora petunt.
- f, g 1, 7, 9 Externum calcis latus. Verum g separatim huius lateris regionem insinuat, cui septimi et octavi pedem moventium musculorum tendines exporriguntur.
- h, i 7 In septima figura, anterior calcis sedes est conspicua. et h quidem eius sedem indicat, quae talo committitur. i vero eam notat, quae ossi cubum imitanti articulatur.
- k 11 Admodum cavus ossis cymbam referentis sinus, tali caput O signatum suscipiens.
- l, m, n 10 Anterior ossis cymbae assimilati sedes, tres per quam leviter prominentes commonstrans superficies, quibus tria interiora tarsi ossa coarticulantur.
- o, p, 11, et o in 10. Superior ossis cymbam referentis sedes, qua pedis superiora spectat.
- q, r 10, et q in 11. Inferior ossis cymbam referentis sedes, terram intuens. Verum q privatim huius sedis sinum indicat, quo sextus pedem moventium musculus deducitur.
- s, t, u 13 Tres planae trium interiorum tarsi ossium superficies, quae naviculari coarticulantur ossi.
- x 13 Osis cubum referentis sinus, in superficie leviterque caelatus, quo calci id articulatur.
- a, β 12 Osis cubum referentis sedes, cui pedii os, anularem suffulciens digitum, et illud quod minimo praeponitur, planis superficiebus coarctantur.
- γ 12, 13 Osis cubo assimilati sedes, quae tertio tarsi coarctatur ossi.
- δ 12, 13 Osis cubo assimilati sedes, externum pedis spectans latus.
- ε 12, 13 Osis cubo assimilati superficies, in pedis superiori consistens sede.
- ζ 2, 13 Osis cubo assimilati sedes, terrae innitens.
- η 2 Sinus ossis cubo assimilati, ad quem septimi pedem moventium muscoli tendo reflectitur.
- θ 13 Processus tertii tarsi ossium, cui quintus pedem moventium musculus inseritur.
- ι 12 Sedes intimi tarsi ossium, cui pedii os pollicis praepositum articulatur.
- κ 12 Huic secundi tarsi ossis sedi, pedii os indicem sustinens coarctatur.
- λ 12 Huic tertii ossium tarsi sedi, os pedii articulatur, cui medius innititur.
- μ 1, 2 Ossiculum ad externum articulationis latus obvium, quo pedii os, parvo praepositum digito, ossi cubum exprimenti committitur.
- ν, ν 1, 2 Intervalla, sedesque, quibus pedii ossa invicem dehiscunt.
- ξ, ξ 1, 2 Capitula pedii ossium, sinus primorum digitorum ossium subeuntia.
- ω 2 Processus pedii ossis pollicem suffulciens, cui septimi pedem moventis muscoli tendo implantatur.
- φ 2 Processus pedii ossis, minimo praepositi, cui octavi pedem moventis muscoli tendo implantatur.
- ς, τ, υ 1, 2 Tria indicis ossa. Eadem ratio medii, anularis, minimique est.
- φ, χ 1, 2 Duo pollicis ossa.
- ψ, ω 2 Duo ossicula, pedii ossi pollicem sustinenti supposita, ac in sesaminorum numerum relata.
- * 2 Ossiculum secundo pollicis internodio praepositum. Reliqua autem pedis sesamina ossicula, nullis notis insignivimus.

DUAE TRIGESIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

I, 95 a - b

HIS duabus figuris unguem ita expressimus, quemadmodum conspici solet, quum a manu ad sceleti praeparationem cocta, aut pede, divellitur. Ac dextra quidem figura, internam unguis regionem, seu cavum ipsius denotat, altera A, B. interim unguis gibbum ostendente. Caeterum A hic unguis sedes indicatur, ante consectionem apparens. B vero sedes insignitur, quae mollis est, nullibique detegitur, ac veluti radix unguis censenda venit.

TRIGESIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

I, 96

HAC figura superioris inferiorisque palpebrae cartilaginem a reliquis partibus liberam delineavimus.

PRIMA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA,

I, 88

totius asperae arteriae, ab omnibus partibus liberae, anteriorem faciem exprimens.

SECUNDA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA,

I, 89

asperae arteriae caudicis tantum, posterior facies delineatur. ab re enim fuisset, huic etiam figurae, ramorum in pulmonis substantiam pertinentium seriem appingere, quum illam prima figura abunde oculis subiiciat.

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TERTIA, QUARTA, QUINTA, SEXTA, SEPTIMA, OCTAVA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

I, 90 a-f

NONA ET DECIMA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

I, 91 a-b

UNDECIMA, DUODECIMA, DECIMA TERTIA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

I, 92 a-c

DECIMA QUARTA ET DECIMA QUINTA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURAE

I, 93 a-b

HARUM figurarum prima, quae tertia inscribitur, primam laryngis cartilaginem ex dextro latere expressam ostendit. Figura autem, quae quarta ordine est, eiusdem cartilaginis internam seu posteriorem faciem proponit. Quinta, eadem cartilago externa seu anteriori facie delineatur. Sexta, secundae laryngis cartilaginis anteriorem commonstrat faciem. Septima, secundam laryngis cartilaginem ex dextro latere expressam continet. Octava, secundam laryngis cartilaginem posteriori ex facie depictam offert. Nona, laryngis tertia cartilago ex dextro latere delineatur. Decima, tertiae cartilaginis anterior sedes occurrit. Undecima, eandem cartilaginem posteriori facie oculis subiicit. Duodecima, inferiorem laryngis operculi sedem ostendit, qua id laryngis cavitatem spectat. Decima tertia, superiorem laryngis operculi sedem continet, quae palatum respicit. Decima quarta, unam asperae arteriae trunci cartilaginem, C modo extractam, anteriori externa've facie videndam obiicit. Decima quinta, eandem cartilaginem posteriori facie proponit, quae internam asperae arteriae amplitudinem spectat.

A, B 3, 4, 5 Duo elatiores primae cartilaginis processus.

C, D 3, 4, 5 Duo humiliores primae cartilaginis processus.

E, F in 8, in 7 vero duntaxat E. Secundae cartilaginis sedes, quibus inferiores primae cartilaginis processus coalescunt.

G, H 3, 4, 5 Hac sede prima cartilago arcuissima brevissimaque visitur, subinde lineam ostendens, quae dextram cartilaginis partem a sinistra instar duarum cartilaginum dirimit.

I 6, 7 His sedibus secundae cartilaginis regio spectatur, laryngis internam amplitudinem respiciens. Reliquis autem sedibus, quae his tribus figuris conspiciuntur, secunda cartilago exteriorem laryngis regione seu amplitudinem constituit.

K, L 6, 7 Inferior secundae cartilaginis sedes, perfectum efformans circulum. ac K quidem huius partis anteriorem notat regionem. L vero posteriorem inferioris huius sedis regionem indicat, deorsum processus instar eductam, ac in octava etiam figura L insignitam.

M 7, 8 Linea, spinae modo in posteriori secundae cartilaginis sede protuberans.

N, O 8 Sinus in posteriori secundae cartilaginis sede, ad lineae illius M notatae latera incisi.

P, Q 6, 7, 8 Duo secundae cartilaginis tubercula, seu capita, sinus tertiae cartilaginis subeuntia.

R, S 9, 10, 11 Duae tertiae cartilaginis partes.

T 9, 10, 11 Haec tertiae cartilaginis regio vacua est, ac duntaxat membraneis ligamentis occupatur.

V, X 9, 10, 11 Tertiae cartilaginis sedes, quibus secundae cartilagini articulatur.

Y, Y 9, 10 Tertiae cartilaginis processus, qui lingulam laryngis efformant.

Z 9, 10, 11 Tertiae cartilaginis regio, vasorum parti assimilata, qua manus lavaturis aquam affundimus.

a 12, 13 Laryngis operculi basis, quae primae laryngis cartilagini continuatur.

b 12, 13 Apex, seu in posteriora antrorsumque versus dorsum eminens laryngis operculi regio. Praeter quindecim figuras modo explicatas, huc cum primis faciunt figurae Capiti vigesimo primo lib. secundi praeponendae, quibus laryngis musculi explicabuntur. inter caeteras autem, illas opportune non minus quam si hic locarentur, inspicias, quae illarum figurarum tres postremae habebuntur, quibus laryngis lingulae seu rimae imago, quam fieri potuit accuratissime, delineatur.

DECIMA SEXTA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA,

I, 94

anuli, quo Turcae sagittantes utuntur, effigies.

"Inferior cartilaginis secundae pars, ubi laryngis posteriora constituit, nonnihil tenuis cernitur, deorsum magis, quam reliqua ipsius inferioris partis sedes, porrecta: idque, ut musculi ex remotiori sede initium ducerent, qui recta per cartilaginis secundae longitudinem expansi, tertiae cartilagini inseruntur. Huic cartilagini nullum nomen est inditum: ac idcirco peculiari quodammodo nomine, Innominata vocari potest. Si quis tamen sedulo eius effigiem inspexerit, atque alicuius rei formae illam conferre, tandemque hinc nomen indere voluerit, vix aliam ipsi conformiorem adinveniet, illo Turcarum anulo, quem sagittantes dextro imponunt pollici, ut eius anuli beneficio arcus nervum robustius trahant. Is enim anulus illa parte, qua pollicis interiora respicit, anteriori secundae cartilaginis sedi similis visitur: qua vero externam pollicis sedem tegit, posteriori secundae cartilaginis regioni utcunque convenit."

QUADRAGESIMI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

(vide figuram II, 46, pag. 62)

QUADRAGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

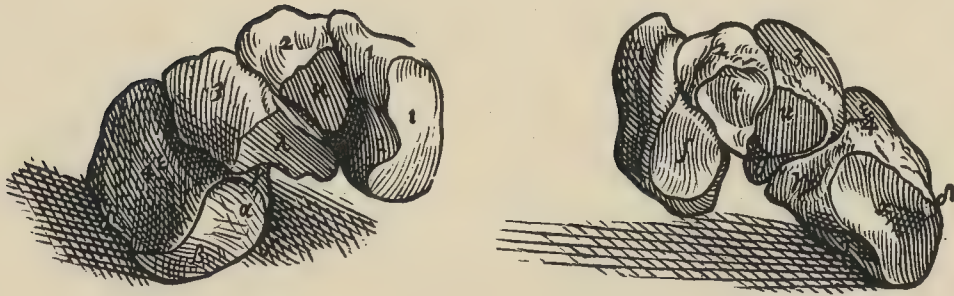
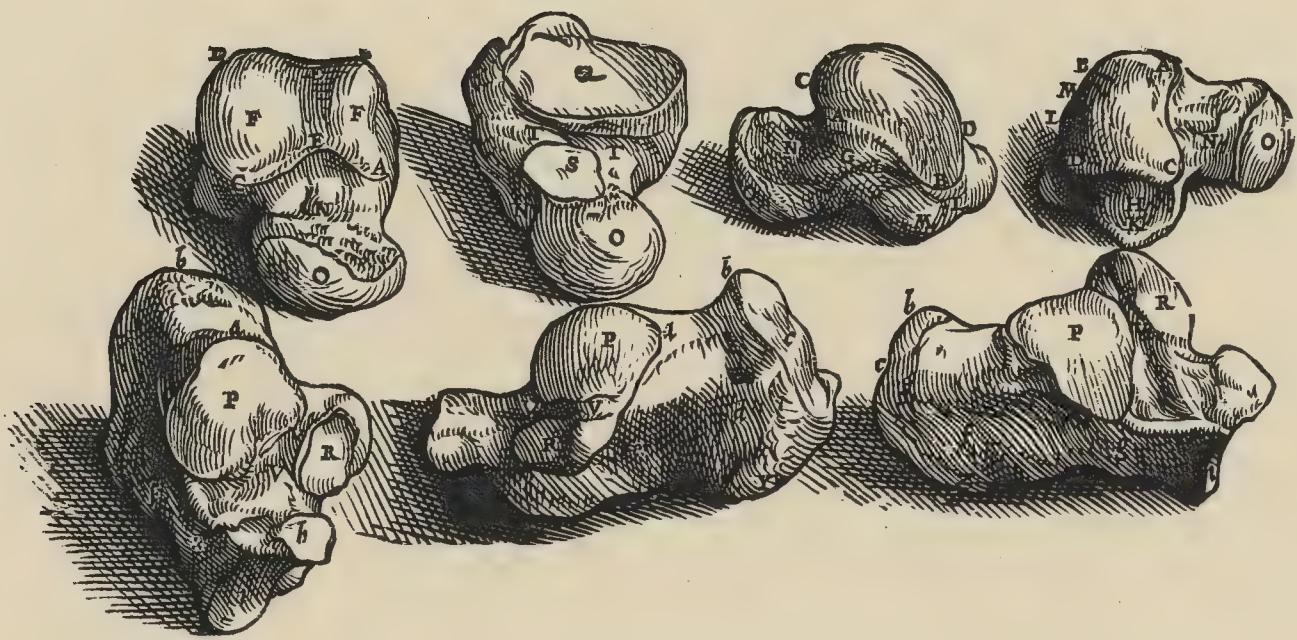
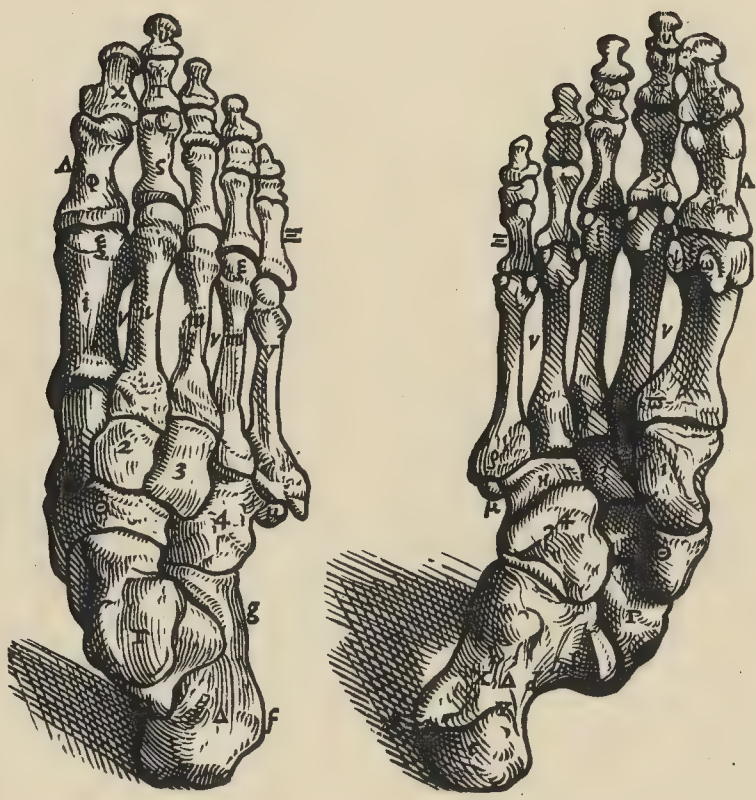
Anatomicorum instrumentorum delineatio.

(vide figuram II, 48, pag. 62)

88-89

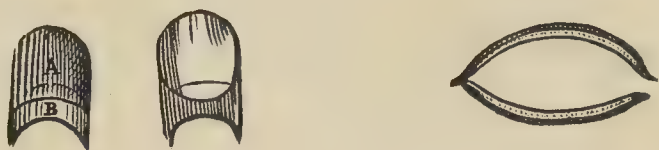
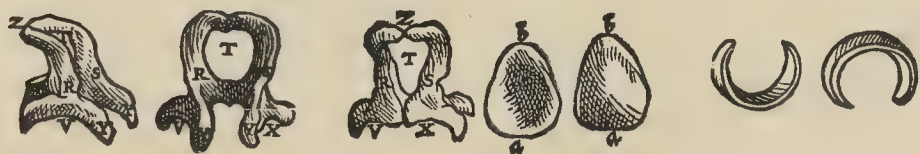
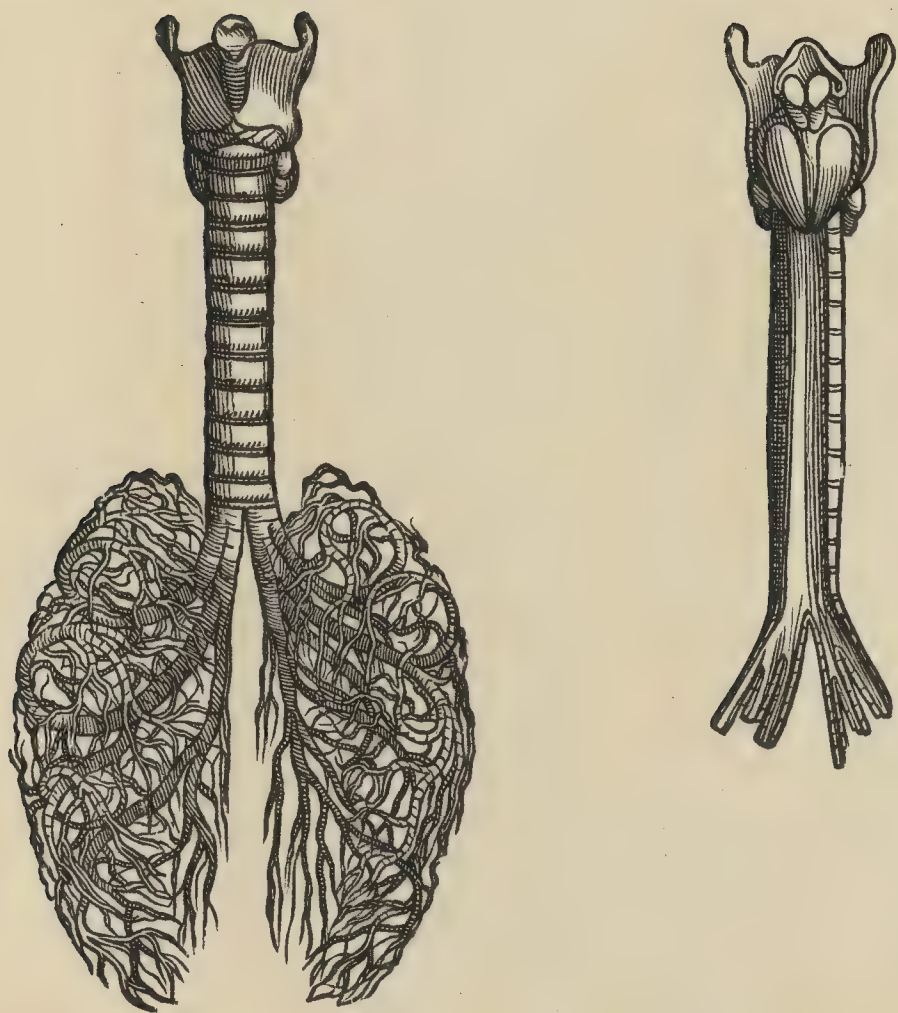
90-f

91-a-b
92-a-c
93-a-b

94

95-a-b
96

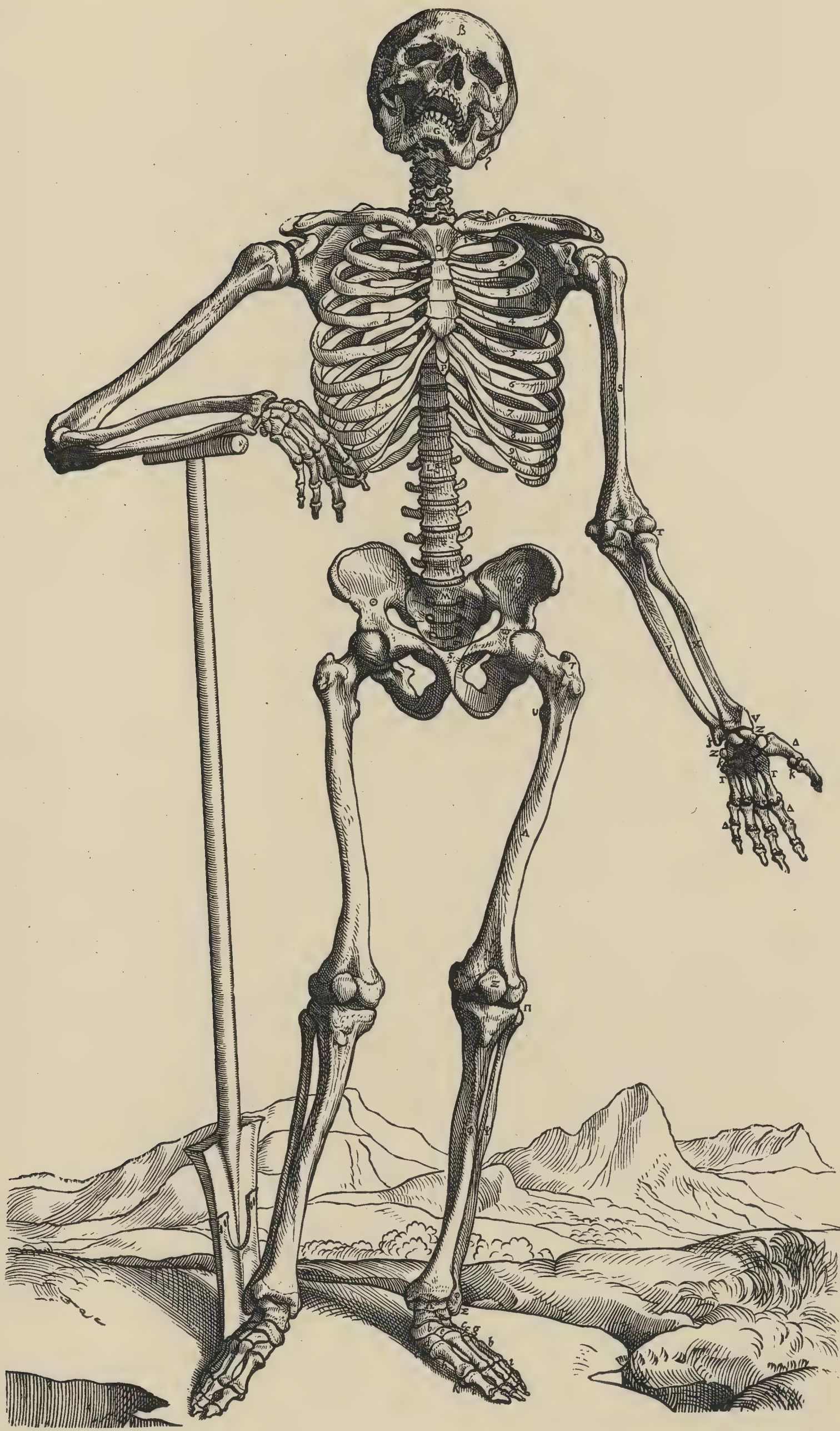

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TRES UNIVERSUM SKELETON EXPRIMENTES FIGURAE

I, 97; I, 98; I, 99

- TRIBUS figuris, quibus tota ossium strues exprimitur, quasque integras nuncupare soleo, iidem fere inscribuntur characteres. quanquam si quis illorum alicui tantum figurae peculiaris sit, ex numero prompte observabitur, quem singulis characteribus modo in Indice subiiciam, quo potissimum institui ossium nomina (sed citra ipsorum rationem) ascribere: primum ea collocaturus, quibus toto sermonis contextu praecipue utor: dein Graeca, mox (si quae alia sint) Latina, probatioribus recepta autoribus: idque ita, ut ordo hic vim quandam habeat. His succedent Hebraea, verum aliqua ex parte adhuc Arabica, quum scilicet ex Hebraeo Avicennae interprete propemodum omnia, a familiari mihi amico Lazaro Hebraeo de Frigeis (cum quo in Avicennae lectione versari soleo) sint transcripta. Atque illis nominibus ideo latinas literas subiungendas duxi, quod horum pleraque in Arabum libris latinitate donatis adhuc occurrant: ac proinde etiam merito post haec locum habebunt alia in Latinis Arabum interpretibus passim obvia, simul cum iis quae in nostrae aetatis manualium medicorum libris leguntur. Os itaque Graecis nominatur *ὀστέον*, Hebraeis autem *עצם* hezem. Cartilago autem *χόνδρος*, *השחוסים* hascechusim. Caeterum ossium nomina opportune auspicabimur a calvaria, quae Graecis dicitur *κρανίον*, *κόγχος*, *κύτος*, *κωδέλα*, *σκαφίον*. Calva, cerebri galea. Atque ita nonnullis totam capitis molem, uti in coemiteriis occurrit, aut alioquin vulgo pingitur, vocare libuit: aliquibus vero eam duntaxat partem, quae crinibus ornatur, cuius circulus *στεφάνη* et *περίδρομος* nuncupatur. *תיק המוח* tech hamoach, *קדרת המוח* chederath hamoach. theca et olla capitis, testa capitis, et scutella capitis, asoan. Suturae, quibus capitis ossa invicem committuntur, generatim vocantur *ῥαφαί*, *שלבים* scelavim. senan, direzan, adoren, complosa.
- A 2, 3 Sutura coronalis, *στεφανιαία*. *הכלילי* hachlilii, *קשת* chasethii. arcualis, sutura puppis.
- B 2, 3 Graecorum maiusculum *Λ* referens sutura, *λαμβδοειδής*, et ab *υ* similitudine *ὕψιλοειδής*. *למד* lamdii. laude, hypsili, sutura prorae.
- C 3 Sagittalis sutura, *ὀβολιαία*, *ῥαβδοειδής*. Instar teli, veru, aut virgae secundum capitis longitudinem prorepens sutura. *חיי* checii, *שפוד* scefodii. nervalis, idque potissimum, ubi haec coronali committitur: qui locus etiam zeudech, idque in primis Mesuae vocatur.
- D 2, 3 Haec compago, verae suturae imaginem non exprimens, cum sua coniuge vocatur, contextus squamarum modo commissi, *λεπιδοειδής*, *κροταφία*, temporales, squamaeformes. *חלפיים* chelaphiim. Corticales, mendosae. Reliquae calvariae suturae, et contextus alii ipsius omnes, propriis destituuntur nominibus.
- α 2, 3 Hoc os, perinde ac suum coniunx, vocatur os verticis, *βρέγματος*, *κορυφής*. Sunt quibus utraque, syncipitis ossa nuncupantur. *עצם הקרקר* hezem hachodchod. Nervalia, paria, arcualia: quanquam alii ita iugalia vocitent ossa. Parietalia, quo nomine nonnullis temporum ossa dicuntur. ossa rationis, seu cogitationis.
- β 1, 2, 3 Frontis os, *μετώπον*, quibusdam sincipitis. *עצם המצח* hezem hamezzech. Coronale, os puppis capitis, os inverecundum, os sensus communis.
- γ 2, 3 Occipitis, seu occipitii os, *ὀπίον*. *עצם העורה* hezem hahoreph. Laude os, pyxis os, os prorae, os memoriae. Sunt qui et basillare (quod magnam capitis basis portionem constituat) nuncupent: etiamsi id nomen cuneiformi ossi privatim inditum fuerit.
- δ 2, 3 Temporum ossa utrinque singula, *κροταφῶν*, *κορσῶν*, *κοῤῥῶν*, *λεπιδοειδής*, aliquibus etiam *λιθοειδής*. lapidea, lapidosa. *הצדעים* hazedahim, *עצמות האבניים* hazzamoth haavniim. aurium: etiamsi id nomen duobus ossiculis accom-
- q, *. modari possit, auditus organi constructionem ingredientibus, et in scamno, cui secunda figura cubitis innititur, q, et * expressis. Quandoquidem q, ossiculum notat incudi aut molari denti assimilatum: * vero, id quod malleolo, aut femoris ossi comparamus. Quia vero haec ossicula priscis Anatomes professoribus fuerunt incognita, non mirum est, illa nominibus destitui. Caeterum temporum ossa quibusdam tymparum, mendosa, parietalia, dura, armalia dicuntur.
- ε 2 In temporis osse processus, styli acus'ue imaginem referens, *στυλοειδής*, *γραφοειδής*, *βελονοειδής*, *πληκτρον*. calcar capitis. *חמו מרהץ* [lege *חמו מרהץ* aut *חמו מרהץ*!] chemo marhezz. Os calaminum, sagittale, clavale, acuale.
- ζ 1, 2, 3 Temporis ossis processus, uberis papillam referens. *μαστοειδής*, mamillaris, *עצם פממ* hezem potmii.
- E 2, 3 Os cuneo comparatum. *σφηνοειδής*, Galeno *κατὰ τὴν δρεῶσαν ὀστούν* (etiamsi palatum vix contingat) circumscribitur, *πολύμορφον*. Cuneiforme, palati os, basillare: quamvis sic etiam appellent occipitis os. *מושב המוח* moscau hamoach. Baxillare, paxillum, os colatorii, os cribratum, cavilla: quanquam et ita talum quoque vocent.
- η 2 Sedes calvariae, quam lapidosam dicimus.
- θ 2 Cuneiformis ossis processus, vespertilionum alis assimilati. *περιγοειδής*. *עצם כנפי* hezem chenaphii.
- F 1, 2, 3 Haec sedes, simul cum sua coniuge in altero latere, vocatur ossa iugalia et coniugalia. *ζυγώματα*, *ζυγοειδής*, *ζυγώδη*, *σζυγωδής*, *καγκρός*. *עצמות הזוג* hazamoth hazogh. Ossa paris, paria quae nomina illi etiam temporum ascribunt ossibus, ansae ossium temporum, arcualia ossa. Octavum capitis nobis enumeratum os, quod cribro, aut colo, et quibusdam spongiae confertur, ob idque *ήθμοειδής* et *σπογγοειδής* nuncupatur: uti et vulgo cristatum dicitur, nullibi sese offert in tribus his integram ossium compagem exprimentibus tabulis, quum in interna tantum occurrat calvariae amplitudine, quemadmodum ostendit octava figura Capitis sexti, ad A, B, A. Nisi forte, quia narium septum constituit extra dictam amplitudinem, id aliqua ex parte videri quis contendat.
- Superioris maxillae duodecim ossibus nullum inscripsimus characterem, quod privatis destituantur nominibus. Caeterum superior maxilla dicitur *σιαγών*, *γένυς*, *γένος*. mandibula. *הלחי העליון* halechi hahelion. quae nomina et inferiori
- G. maxillae, G in tribus figuris notatae, accommodantur, quam Halyabatis interpres privatim Faucem vocat. Dentes, *ὀδόντες*, *שניים* scinaim, plurimum in utraque maxilla sedecim figuntur: quorum quatuor medii anterioresque, incisorii vocantur. *τομείς*, *διχαστήρες*, *κτείνες*, *γελασῖνοι*. risorii, quaterii *המחתכים* hamechathechim. quadrupli. Verum

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres universum skeleton exprimentes figurae)

duo medii barbaris privatim duales appellantur. Qui utrinque incisoriis proximus est, caninus vocatur: suntque ita utriusque maxillae duo canini. *κυνόδοντες* או *מתלעות* chelaviim, aut methalehoth. Mordentes, hos quidam quoque risorios vocaverunt. Quinque autem utrinque insequentes, molares appellantur. *μύλται, γόμφοι*. molares, maxillares, paxillares, mensales, Cicero genuinos: quo nomine alii eos appellant, qui post pubertatem fere crescunt, ac Graecis *σωφρονιστήρες, κραντήρες, ὀπίγονοι* vocantur: nostris dentes sensus ac sapientiae et intellectus, serotini, aetatem complentes, dein cayseles. *נאגד* nauaghid, neguegidí, nanged, alhalm. Molares vero, Hebraeis dicuntur *טוחנות* tochanoth.

- H 2 Os v referens (quod in secundae figurae mensa depictum iacet) *ὀφίλοειδές, ὄσειδές, λαμβδοειδές, παραστάτη, φαρύγετρον*. os v aut A imaginem exprimens. *עצם לעאמי או למדיי* hezem lhami aut lamdii. Linguae os, et fulcrum, gutturis os, os laude, os morsus Adam. Alfaic.
- I, K, L, M, N. His characteribus, in tribus figuris fere conspicuis, dorsum notatur, quod *ῥαχίς, ἄκανθα, ῥῶτον, ἱερὰ στήνις*, spina, tergum, hominis carina, *שררה* scidra nuncupatum, multis extruitur vertebris, *σπονδύλοις*, cubis. *חוליות* chulioth. Verticulis, ossibus fusi, quae in posteriori sede acutum educunt processum, qui spina, *ἄκανθα*, Siminea, adsenasem, senasem vocatur. Caeterum ab I ad K indicatur cervix. *τράχυλος, ἀχίη*, collum. *צוואר או גרון* zavor vel gharron. Tenon, athlas, quod nomen alii septimae cervicis vertebrae duntaxat tribuunt. Porro a K ad L vertebrae insigniuntur thoracis, *θώρακος*, aliquando et *ῥῶτον, μεταφρένον*. pectoris, interdum dorsi simpliciter. *חזה* chaze. Interscapilii. Ab L ad M vertebrae lumborum. *ὀσφύος, ἰξύος, ποιδῶν*. renum. *מתנים* mothnaim. Alchatin. Ab M ad N os sacrum proponitur. *ἱερὸν, πλατύ*. latum. *פי המכעת* עצם pi hatabahath. Lumbare, ossa clunium, clavium, alagas, agit, abhans, abhaum, vetula, osanium, osanum, quae nomina subsequenti iam ossi a quibusdam tribuuntur. N itaque inscribitur coccyx os. *κόκκυξ, σπονδύλιον, ὀρθόσπυγιον, ὀῤσαῖον*. עצם haze. Caudae os, alhosos: dein reliqua, quae ossi sacro ex quorundam interpretum sententia ascripsimus nomina.
- O 1, 2, 3 Pectoris os. *στέρνον*. quo nomine nonnulli superiorem ossis partem appellant, inferiorem tunc *στήθος* nuncupantes. *עצם החזה* hezem hehace. thorax, asser, cassos, scutum cordis. Superiorem huius ossis sedem, quae iugulum constituit, vocant furculam superiorem: et sedem inferiorem, appellant furculam humiliorem.
- P 1, 2, 3 Mucronata pectoris cartilago, ensi comparata. *ξίφοειδής*, ensiformis. *עצם בדליי רחב* hezem bedelii rachau. גרונני gheroni, אלחנגרי alchangri: quibus nominibus universum pectoris os subinde donatur. Malum granatum, ensifoidis, cultralis, epiglottalis cartilago, scutum, clypeus oris stomachi, medium furculae inferioris.
- 1, 2, 3, etc. usque ad 12. In tribus figuris duodecim thoracis costae, tam verae ac legitimae, quam nothae, spuriae'ue, vel mendosae indicantur. *πλευράι*. *צלעות* zelahoth. Spuriae vocantur etiam *ῥωαί*.
- Q 1, 2, 3 Claviculae. *κλεῖδες*. claves, iugula. Sunt qui et has humeros appellarunt. *שכם* scechem. Furculae.
- R 1, 2, 3 Scapula. *ὀμοπλάτη, ἐπινώτιον, πλάτη, ὤμος*. Haec Latinis plerumque etiam humerus nuncupatur, scoptulum oper-tum, scoptula. *כתף* chatheph. Spatula, clypeus et scutum thoracis. Caeterum λ in tribus figuris, superior scapulae insignitur processus, quem summum humerum fere vocamus, *ἀκρώμιον*: aliquando autem Hippocrati *τοῦ ἀκρωμίου ὀστέον*, Galeno etiam nonnunquam *ἀγκυροειδής, κορακοειδής, κατακλείς, ἐπωμὶς* dictus. Summus armus, *אגרום* agrasso chartom, *פי העורב* pi hahorev. Rostrum porcinum, caput scapulae. *alacharam, mandhar, algorab, μ.* destructum. Processus autem scapulae interior inferior'ue, in prima figura μ indicatus, dicitur *ἀγκυροειδής*, et Galeno interdum *κορακοειδής, σιγμοειδής*. Anchorae formis, C literam referens processus. *עין הכתף* haiin hacateph. Oculus scapulae, quo etiam nomine scapulae spina nuncupatur.
- S 1, 2, 3 Humerus, seu brachii os, *βραχίον*. Brachium. sunt quibus ulna vocetur. *קנה הזרוע* chane hazeroha, עצר hazad. Parvum brachium, adiutorium brachii, canna brachii, aeth.
- T, V 1, 2, 3 Tota haec sedes, cubitus nobis, Celso autem brachium nuncupatur. *πῆχυς, ὀλένη, ὄλενος, πηγόν*. Cubitus, ulna: quae nomina etiam inferiori huius sedis ossi tribuuntur: *זנדין* zandin, *זרוע* zeroha. שתי עמודים scete hamudim. Asaid, aseid, alsahad.
- X 1, 2, 3 Superius in cubito os, radius nobis appellatum. *κερὰς, παραπήχιον*. *עמוד העליון* hamud hahelion. Focile minus brachii, canna, arundo minor brachii.
- Y 1, 2, 3 Cubiti inferius os, ulna nobis dictum, eisdemque cum toto cubito vocibus donatum. *προπήχιον*. *עמוד התחתון* hamud hatachthon. Focile maius brachii, canna, ac arundo maior et inferior brachii. Huius processum, in secunda figura ν insignitum, Graeci nuncupant *ὀλέκρانون, κόβιτον, ἀγκῶνα*: Latinorum quidam gibberum, gibbum. Additamentum ξ. necatum. Processus autem ξ insignitus, ac stylum referens, *στυλοειδής* nuncupatur.
- Z, Z 1, 2, 3 Brachiale. *καρπός*. Palma quibusdam. *רסג* rasegh. Rascha, raseta. ascam, ossa rasete.
- Γ 1, 2 Postbrachiale. *μετακάρπιον, ἄνδρων, στήθος, κτεῖς, κτενίον*. permultis palma, pectus manus, pecten. *כף היר* masrech chaph haiad. alselanuat.
- Δ, Δ 1, 2, 3 Digniti. *δάκτυλοι*. *אצבעות* ezbahoth. Horum ossa dicuntur *φάλαγγες, σκνταλίδες, κόνδυλοι*. Agmina, acies, articuli, internodia. Dein singulis digitis privata tribuuntur nomina. Pollex enim, seu primus, dicitur *μέγας, ἀντίχειρ*, magnus, promanus. Secundus, *λίχανός*, index. Tertius, *μέσος*, medius, impudicus, infamis, verpus. Quartus, *παράμεσος, ἱατρικός*. anularis, medicus, cordis digitus, et potissimum sinister. Quintus, *μικρός*, parvus, minimus, auricularis.
- Θ 1, 2, 3 Ossa sacri ossis lateribus commissa, quorum utrinque unum est, in tres veluti sedes (etsi continuum sit) a dissectione nis professoribus distinctum. ac prima quidem o insignitur, ilium os nuncupata, *λαγόνων, עצם הכסל* hezem hachesel. ω. Alharta, anachae, interdum lumbare. Secunda autem sedes, mediaque ac ω insignita, coxendicis os nuncupatur, *ισχίον*, עצם הירך hezem haiarech, coxae os: quibus nominibus plerisque totum os etiam vocatur, uti et *ἀνώνυμον*. Althavorat, g. pixis os, femoris os, sed valde perperam. Tertia vero sedes, anteriorque, ac g insignita, pubis os dicitur, *ῥήβης*, pectinis,

LIBRI PRIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres universum sceleton exprimentes figurae)

- הערוה גבי gabe haherva, אלעאנא elhana. Penis os, pudibundum, et fenestratum os. hoc etiam barbari femoris os subinde appellant. Verum universum os Hebraeis dicitur עצמות גב הערוה hazamoth ghab haherva.
- ς 1, 2, 3 Coalitus pubis ossium. verum privatim cartilago hic insignitur, eorum ossium unionem interveniens.
- Α 1, 2, 3 Femur, seu femoris os, femen. μηρόν. פכר pachar, הירך haiarech. Os coxae, coxa, agis, anchaе os. Quibusdam crus appellatur.
- τ 1, 2, 3 Exterior femoris processus, qui rotator et natis fere nuncupatur, τροχαντήρ μέγας, γλυντός. Malum granatum testiculorum. tharuca, trachametra maior. Minor vero interiorque processus, υ insignitur.
- Ξ 1, 2, 3 Patella. μύλη, επιμύλης, μυλακρίς, κόγχη, κόγχος, επιγονατίς. Mola, scutiforme os, genu rotula. עין או מגן הארכובה. Oculus genu, polus, adaicon, rasga, alrasafe, aresfatu.
- Π, Σ 1, 2, 3 Haec pars universa Celso crus nuncupatur. quanquam Galeno σκέλος dicitur, quicquid a coxendicis osse, ipsis'ue inguinibus, ad extremum usque digitorum pedis pertinet: femur nimirum, tibia, et pes ipse. Nominatur itaque secus pars haec, Π et Σ intersepta, tibia, κνήμη, שוק scoch. Quibus nominibus huius quoque sedis grandius interiusque os, Φ. cui Φ inscripsimus, obvium est, quod tibiae os fere nuncupamus, προκνήμιον, et interdum αντικνήμιον appellatum, חנה הגדול chane hagadol. Focile maius, et arundo, et canna maior, seu domestica cruris. Caeterum exterius graciliusque Ψ. os, Ψ insignitum, ac fibula nobis dictum, appellatur περόνη, παρακνήμιον. Sura. קנה הקטן chane hatchaton. Focile minus, canna, et arundo minor cruris.
- φ, χ 1, 2, 3 Inferiores tibiae ossis et fibulae sedes, malleoli appellatae, σφυρά, πέσα: Latinorum autem nonnullis male tali appellantur. שתי קצוות הבולטים משני הקנים sete chezzavoth haboletim miscene hachanim. Claviculae, cavillae, cahabin. Ac φ quidem interiorem indicat malleolum, χ autem exteriorem.
- Ω 1, 2, 3 Talus, ἀστράγαλος, ἄστρος. Latinis interpretibus quibusdam parum recte malleolus appellatur, fortassis huc quorundam non Anatomicorum sententia ductis, qui τῇ σφύραν malleum, neutro autem genere τὰ σφυρά talos potius significare contendunt. הקרסול hacharsul, ערקום harcchom. Balistae os, seu balistae nux, cavilla, chahab, alsochi.
- a 2, 3 Calx. πτέρνα, καλκάνεος. Calcis os. עקב hachev. Alrip, calcar pedis.
- b 1, 2 Os cymbam scapham'ue referens. σκαφοειδές. Naviculare, naviforme. עצה השוה או ספינה קטנה hezem hascave, aut sephina chetana.
- c, c 1, 2, 3 Haec pedis pars, quatuor efformata ossibus, nobis tarsus, ut et Graecis, fere nuncupatur. רסג rasegh. Raseta pedis, d, e, f. et ossa rasetae pedis. Tria autem interiora, d, e, f insignita, privatim χαλκοειδή quibusdam appellantur. extimum g. vero, ac g notatum, vocamus os cubum tesseram'ue referens. κυβοειδές, πολύμορφον. Cubiforme, quadratum. כרד"י chardii, עצה נפרד hezem niphrad. Grandinosum, varium, nerdi.
- h, h 1, 2, 3 πεδίον. planta, planum, vestigium, et solum. μετάτασος, στήθος. Pectus, et pecten. מסרק הרגל masrech hareghel. Alselameet.
- i, i 1, 2, 3 Pedis digiti.
- k 1, 2, 3 Characterē k ossicula notantur sesamina, σήσαμοειδή. אלתסמיניאת elthesaminiath. Alsemseminiae.

PRIMI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

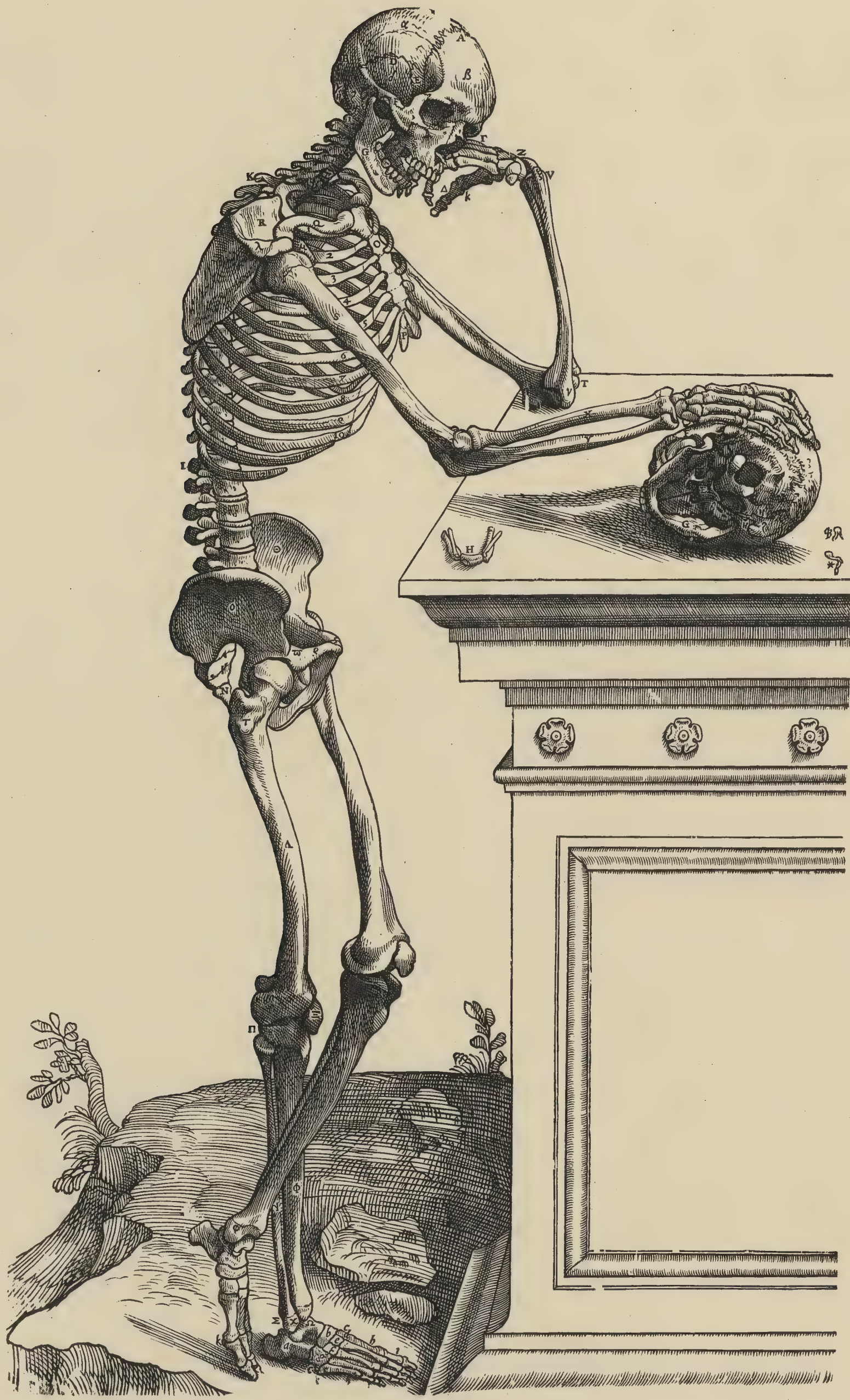

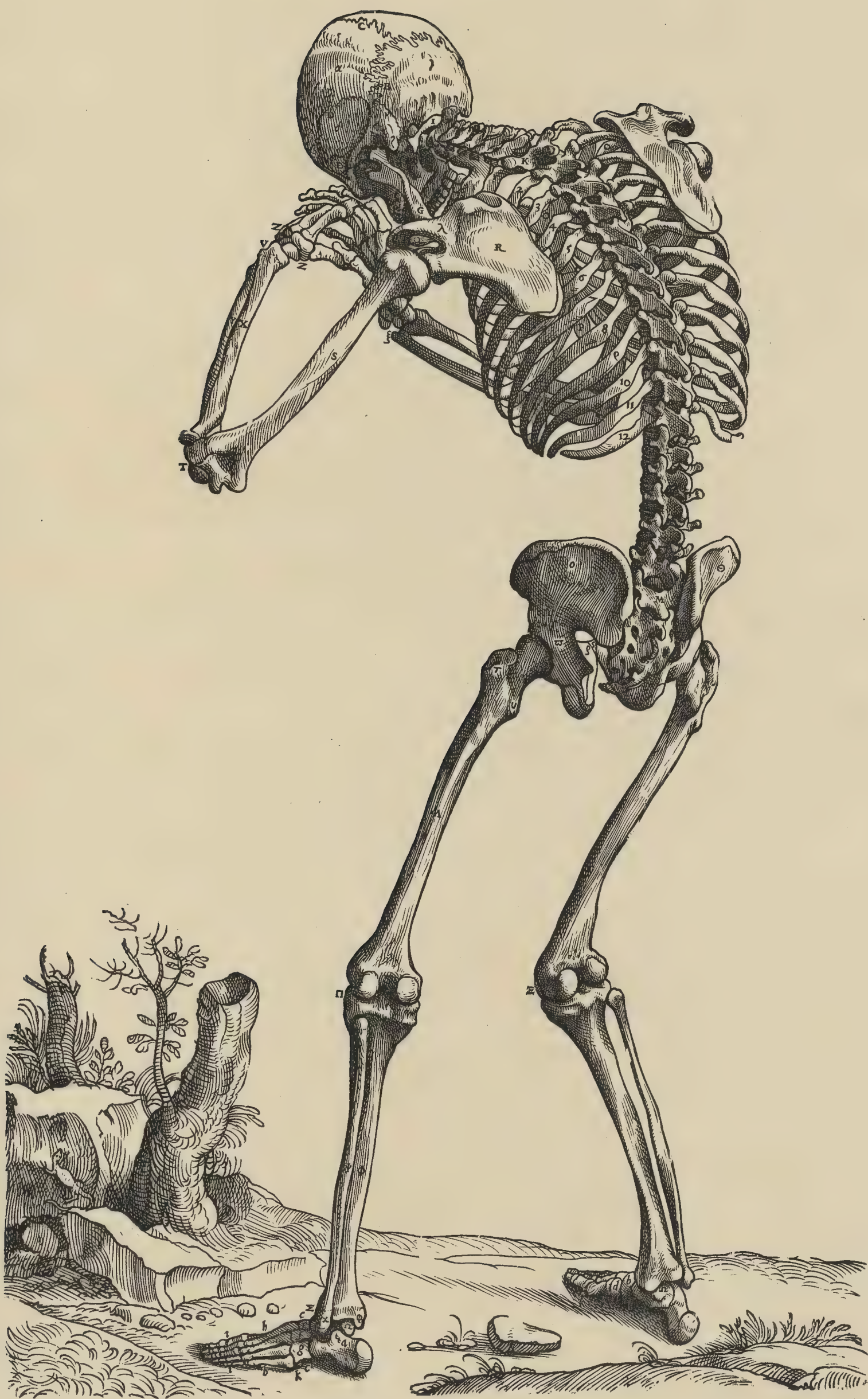

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI SECUNDI

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI SECUNDI/
LIGAMENTIS OSSA CARTILAGINESQUE INVICEM COMMITTENTIBUS /
ET MUSCULIS /VOLUNTARIORUM MOTUUM INSTRUMENTIS /DEDICATI.

TABULAE seriatim modo sequentes, omnibus fere secundi libri Capitibus communes erunt. Primae enim quatuordecim, integros exprimunt homines: harumque ordine prima, anteriorem viri faciem delineatam continet: secunda latus ostendit: tertia, quarta, quinta, sexta, septima, octava, anteriorem faciem quoque proponunt, in hoc illud've latus, pro musculorum, qui indicantur, natura et situ, magis repositam. Sex vero octavam consequentes, posteriorem corporis faciem referunt, omnes propemodum ita effigiae, ut musculi in praecedente tabula omnino conspici, in sequente resecti, ab insertione pendeant. Deinde omnes tabulae ita invicem congruunt, ut uni, quae anteriorem exprimit faciem, alia succedere possit, posteriorem exhibens. Integrum namque erat, tertiae subiungi nonam, mox quartam, dein decimam: insuper quintam, illi vero undecimam: postmodum sextam, ab hac duodecimam: deinceps septimam, quam sequeretur decima tertia: cui rursus succederet octava, et huic decima quarta. Unde etiam non inopportune feceris, si utraque serie has musculorum tabulas intuearis, atque quid singulae potissimum expriment, ex ipsarum earundemque characterum indicibus obiter requiras, quo promptius a Capitum contextu ad eas recurras. Perpaucis enim secundi libri Capitibus peculiare figurae praeponuntur: iis nimirum duntaxat, quorum musculi communibus figuris scite omnes exprimi nequiverunt. in quorum numero sunt, oculum moventes musculi, laryngis musculi, peni peculiare, et recto intestino et cervici vesicae proprii. Dein primi Capitis fronti tabella adhibebitur, ligamentorum differentiis ostendendis praecipue apta: et secundi Capitis initium eas ostendet figuras, quae musculorum compositioni intelligendae sunt idoneae.

Porro non suffecerit, in una tabula musculum aliquem intueri, etiamsi illum caractere insigniverim: sed ut videas, ubi nam quisque emineat, alteri've succumbat, passim tibi is venit inquirendus, et potissimum spectandus, ubi totus se offert. quod fere fit, ubi peculiariter uni musculo plures characteres adhibentur, praecipue quum is extra aliorum ordinem maiusculo Graecis caractere peculiari notatur. Quod vero in integras tabulas, musculorum effigies ita digesserim, neque singulis Capitibus singuli articuli cum suis musculis appicti sint, ea potissimum occasione factum puta, quod illi, si privatim articuli pingerentur, a nemine, nisi Anatomes peritissimo, possent distingui. Nunc autem, quum omnia cohaereant, cuius obviu est, qua sede quisque musculus reperiatur: adeo sane, ut prorsus fuisset operae precium, integras ad hunc modum tabulas delineari, quantumvis etiam seorsim articuli fuissent expressi. Insuper si singulis Capitibus suos musculos adhibere, vel aliqua ratione necessarium fore putassem, non hoc usu studiosi caruissent: quandoquidem praeter sumptum, nullus labor insuper mihi impendendus erat. Ex his namque integris tabulis necessario sculptis, particulas singulas articulos've seorsim transcendendos dare, non maioris mihi esset operae, quam ex chartis, quibus tabulae iam impressae sunt, nunc caput, nunc brachium, nunc crus aut thoracem, utut visum esset, abscindere, et sculptori offerre. Ad haec, idem semper labor lectori in vertendis foliis impendisset, quum eadem pagina et musculorum effigiem, et characterum indicem, ac deinde musculorum descriptionem historiamque continere nequeat.

PRIMA MUSCULORUM TABULA

II, 1

PRIMA tabula anteriorem corporis faciem exprimit, a quo cutis cum adipe, et omnibus in superficie extantibus nervis, venis et arteriis resecui, nulla etiam relictis carnae vocatae nobis membranae portione, vel in illis sedibus, quibus haec muscosa evadit, quasque omnes in tertia potius tabula, iam multis locis dissecta, quam in hac expressimus, ut ista simul cum secunda et nona illis carnae membranae sedibus non ita obscurarentur: quin commode id universum proponerent, quod pictores et sculptores in musculorum ratione solum fere expendunt. Verum quid aliae potissimum commonstrent tabulae, ipsarum characterum edocebit index. Praesentis autem tabulae characteres, ut modo subiiciam, se habent.

- A Glandulae quamplurimae notantur, quae sub aurium radice, ad posteriorem inferioris maxillae sedem repositae, cavitatem hic opplent, tutaeque vasorum distributioni praeficiuntur. Hac sede, qua glandulae reponuntur, citra characteris adminiculum, praescissae hic auris foramen observatu est facillimum.
- B Sinistri lateris musculus, ab inferiori maxilla in os *v* referens insertus.
- C Musculus a pectoris osse pronatus, qui cum suo coniuge inseritur in os *v* referens.
- D Musculus gracillimus, a superiori scapulae costa, in os *v* referens insertus: ac in quarta musculorum figurae *V* et *V*, in quinta autem *R* et *S* notatus. Sedes, quae utrinque ad literae *D* latera visitur, cavaque est, nervos continet sexti paris nervorum cerebri, interioribus venis iugularibus, et arteriis soporalibus concomitatos.
- F Musculus, a pectoris osse et clavicula, in mamillarem temporis ossis processum, carnea insertione implantatus, et caput moventium septimi paris alter.
- G Portio musculi scapulam moventium secundi. Praesentis musculi aliud nihil hic est conspicuum, quam quod in claviculam, et summi humeri sedem claviculae connexam, inseritur. Verum in nona figura totus apparet musculus, *T* et *A* insignitus.
- H Sedes haec iugulares venas exteriores transmittit. quare etiam citra omnem musculi distinctionem, in vivis (nisi forte qui spiritum validius contineant, iugularesque turgidas reddant) solum cava apparet. Vena autem hinc resecta, et mucosis quibusdam membranulis ademptis, ille occurrit musculus, quem *D* insignivi: et etiam unus, qui a prima

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima musculorum tabula)

thoracis costa, in anteriorem transversorum processuum cervicis vertebrarum sedem insertus, C in octava musculorum tabula notatur.

- I Claviculae anterior sedes, quae excarnis occurrit.
- K Musculus brachium attollens, cuius principium a clavicula, summo humero, et scapulae spina enascitur: atque hic ipsius pars spectatur, a clavicula et summo humero pronata.
- L Musculus, brachium pectori adducens.
- M Pectoris os, excarne apparens. nam musculus pectori brachium adducens ad ossis latus, primum carneus esse incipit. et quamvis dexter sinistrum nervoso, et membranae modo tenui exortu contingat, ob hoc tamen in vivis adhuc hominibus pectoris os non prorsus occultatur.
- N Sub axilla N latitat, partem notans musculi, brachium deorsum versus dorsum detrahentis, ac sequenti tabula T indicandi.
- O, O Haec digitorum imago, musculi aliquot insertiones indicat, qui in octo superiores thoracis costas insertus, inspirationi famulatur, et in octava musculorum tabula F et F insignitur.
- P, P Ista digitorum effigies, exortus est musculi abdominis oblique descendentis, quem pluribus characteribus hic notare non libuit: quemadmodum neque recto etiam abdominis musculo notam adhibui, quod prorsus adhuc sub obliquorum nervosis tenuitatibus, et musculo brachium pectori adducente, reconditus sit: utcumque etiam tubera, quae secundum abdominis longitudinem porrecta conspicias, recti abdominis musculi sint. quae quo minus extuberent, obliquorum tendinum tenuitatibus non inhibentur: quemadmodum neque cutis crassities in non admodum obesitas obstat, quo minus eadem ante sectionem spectentur.
- Q Anterior cubitum flectentium musculus.
- R Sub axilla R reconditur, notans dicti iam musculi, interioris capitis carnosam partem, peculiaris musculi ritu hic extuberantem.
- S, S Musculus posterior cubitum flectentium, quem duobus insignivi characteribus, ne sedes illis characteribus notatas, diversos esse musculos quis arbitraretur.
- T Musculus ab inferiori scapulae costa enatus, cubitique extensioni subserviens.
- V Superior musculus eorum qui radium in pronum agunt. Caeterum quum praesentis figurae cubitorum et manuum non eadem sit facies, haud inopportune dextro et sinistro lateri V ac subsequentes aliquot characteres adhibui.
- X Musculus, ante indicem postbrachiali insertus, idque flectens.
- Y Musculus, latum tendinem in manum producens. Sedes autem, quae utrinque ad huius tendinis latus in cubiti longitudine protenditur, nulloque characterе insignitur, musculus est, flexionis secundi quatuor digitorum articuli autor, quem quintae figurae Θ indicat.
- Z In dextro cubito indicatur musculus, ab interno humeri tubere principium ducens, qui recto brachialis ossi insertus, brachiale flectit.
  - a In utroque cubito musculus notatur, radium in supinum ducens: qui ab humeri osse natus, inferiori radii appendici implantatur.
  - b In utroque cubito musculus insinuat, bicorni tendine brachiale extendens.
  - c In utroque cubito indicantur duo musculi, ex ulna originem ducentes: quorum unus tendinem brachialis ossi offert, pollicem sustinenti: alter in binos dissectus tendines, unum primo pollicis ossi, alterum secundo et tertio inserit.
  - d In sinistra manu hic occurrit tendo musculi, pollicem versus indicem evertentis.
  - e In sinistra manu spectantur tendines, in exteriorem indicis sedem exporrecti.
- 3, 4, 5, 6 In sinistra manu notatur transversum ligamentum, in cubiti externa sede conspicuum. verum numeri characteres seorsim indicant, quot in hac manus superficie sinus anulique dissecantibus apparere possunt. Sunt autem omnes quatuor radio proprii, illisque tendinibus adaptati, in quorum regione numerum conspicias. In dextro cubito etiam 6 spectatur, idem quod in sinistro indicans.
  - f Musculus in dextra manu spectatur, externum volae latus occupans, ac parvum digitum a caeteris abducens.
  - g Ad internum latus musculi f insigniti, se offert portio musculi duorum parvi digiti primum os flectentium exterioris, seu os illud in externum latus magis inflectens.
  - h In sinistra manu, sedes musculi indicatur, pollicem indici proxime adducentis.
  - i In dextra manu musculus occurrit, pollicem ab indice plurimum abducens: atque ad demissius huius latus, portio eius musculi visitur, qui primum pollicis os flectentium est superior.
  - k Tunica, testem ac ipsius vasa seminaria involvens, quae hac in viris prorepunt. Mulieribus enim haec vasa, cum reliquis generationi famulantibus organis, in alto corporis reconduntur.
  - l Ad sinistri testis latus l occultatur, notans glandulas cavitatem hic in inguinibus replentes, qua insignis vena cum arteria crus adit. Glandulis enim resectis, hic magnus exurgeret sinus.
  - m Musculus, a pubis osse in femur procedens, et in octava tabula Σ notatus, femurque moventium octavus.
  - n Hac prorepunt duo musculi, quorum alter femoris motorum sextus habebitur, in octava tabula Θ notandus: alter vero septimus, in eadem tabula A indicandus.
    - o Ab ilium osse pronatus musculus, qui tibiae insertus, illius motorum primus est.
    - p A pubis ossium commissura enatus musculus, ac tibiam moventium secundus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima musculorum tabula)

- q Sextus inter tibiam moventes musculus, cuius carnosa substantia hic conspicitur: tendo autem ipsius adeo tenuis est, ut subiectorum illi musculorum circumscriptionem non obliteret. Quapropter etiam privatim hic se non ostendit, quemadmodum neque in secunda musculorum figura. in tertia tamen et quarta, adhibita scilicet sectionis quadam ratione, utcunque oculis subiicitur, in hac quidem caractere 3, in illa vero Φ notatus.
- r Praesens musculus, etsi cum aliis inibi ad superficiem repositis, nuper dicto membraneo tendine sexti tibiam moventium musculi obducatur, attamen sese ostendit: quemadmodum neque in musculosis, integra adhuc cute, conspectum fugit. Notat autem r privatim septimum tibiam moventium musculum.
- f Musculus supra coxendicis ossis articulum principium ducens, et inter tibiae motores nonus. Verum et hic membraneo obtegatur tendine, musculi tibiam moventium sexti.
- t Musculus, femoris os universum quodammodo amplexens, tibiamque moventium octavus, sexti etiam musculi tendine hic obtectus.
- u Sedes haec u notata, ad sinistram spectatur genu, estque quarti tibiam moventis musculi pars.
- x, y Tota haec tibiae ossis regio excarnis est, nulloque obtegatur musculo.
- z Musculus, pedis motorum ordine sextus, ac per transversum ligamentum in anteriori tibiae sede positum, et α indicandum, descendens, pedique ossi pollicem sustinenti insertus.
- α Musculus, quatuor pedis digitos extendens, qui sub musculo z insignito, maxima sui portione occultatur.
- β Quatuor digitos extendentis musculi portio, quae pedi in anteriora attollendo suppetias ferens, pedem moventium nonus censetur.
- γ Pollicem extendens tendo. Carnosa autem musculi hunc tendinem educentis pars, in alto aliis subiicitur musculis.
- α Transversum ligamen, in anteriori tibiae sede locatum, et quatuor ultimo notatis musculis viam porrigens.
- ϵ Exterior malleolus, seu fibulae excarnis pars.
- j Musculus fibulae exporrectus, qui in pedii os pollicem sustinens, insertionem molitur, ac pedem moventium septimus numerabitur.
- H Musculus, ab externo femoris capite pronatus, et pedem moventium secundus.
- θ Hunc characterem, et aliquot subsequentes, in dextro crure reposui, quod illis indicandi musculi, in eo sint conspectiores. θ itaque notatur musculus, ab interno femoris capite pronatus, pedemque moventium primus.
- i Tendo totius corporis gracillimus, ab illo enatus musculo, qui ab externo femoris capite principium ducens, pedem moventium tertius describitur.
- κ Maximus surae musculus, a commissura fibulae ad tibiae os enatus, pedisque motorum facile robustissimus, et quartus.
- λ Musculus, quatuor pedis digitorum tertium os flectens, modica sua parte hic se offert.
- μ Portiuncula quoque hic visitur, pedem moventium quinti. Verum haec, ut et musculi paulo ante in dextra potissimum tibia commemorati, dilucidius multo in dextra sequentis tabulae tibia, quam hic modo conspiciuntur.
- ν Transversum ligamentum, a tibia in calcem pertinens.
- ξ Musculus pollicem in internum latus agens, hique interno pedis lateri totus exporrectus.
- ω In dextro pede musculus notatur, pollicem aliis digitis adducens, seu illum in latus externum movens. Apparet ad haec, sub tendinibus musculi quatuor digitos extendentis, ac α notati, tendines indicem, medium et anularem in externum latus abducentes, qui commune sibi vendicant caput cum ea portione, quae pollici servit, ac ω inscribitur.

SECUNDA MUSCULORUM TABULA

II, 2

SECUNDA tabula primae, quod ad sectionem spectat, omnino correspondet, et in latus versa, eosdem cum illa com-
monstrat musculos, una cum ossium sedibus, in superficie prominentibus, quodammodoque excarnibus. Facies ita-
que propemodum univ[er]sa, et caput quoque, quum paulo minus toto sit osseum, literis nisi paucissimis in hunc
modum insignitur.

- A Temporalis musculus. Quicquid autem supra semicirculum hunc, quo temporalis musculi exortus circumscribitur, consistit, prorsus excarne est.
- B Os iugale. Foramen illud ad ossis huius terminum sese offerens, auditorius est meatus.
- C Musculus, a mandendo mansorius praecipue nuncupatus, et inter maxillam inferiorem moventes secundus describendus.
- D Musculus, buccarum motibus subserviens, qui ex una maxilla in alteram pronascitur.
- E Musculus sinister, ab inferiori maxilla in os ν referens productus.
- F Musculus, a pectoris osse in os ν referens insertus.
- G Musculus sinister, a superiori pectoris ossis sede principium ducens, et in humiliorem cartilaginis scuti imaginem repraesentantis regionem insertus. Is enim, quum sub musculo F insignito latitet, non prorsus in latere hic conspectum fugit.
- H, H Musculus a superiori scapulae costa ad os ν imagini simile properans, qui ablato adipe, et iugulari externa hinc diligenter execta, iuxta humilium H est conspicuus. Deinde superius H indicat etiam glandulas, ad auris radicem et internam inferioris maxillae sedem hic repositas.
- I A pectoris osse et clavicula principium ducens musculus, et in mamillarem temporis ossis processum insertus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Secunda musculorum tabula)

- K, L Musculus scapulam moventium secundus. ac K quidem notat superiorem ipsius partem, quae scapulam sursum trahit. L vero inferiorem, cuius beneficio scapula deorsum agitur. Ad dextrum latus L hic quoque dextri musculi portio sese ita offert, ut ad sinistram natem, dextram hac quoque figura conspicimus. Verum in nona musculorum tabula, utriusque lateris musculus literis *I* et *A* est spectatissimus.
- M Musculus brachium attollens, qui longe accuratius in quarta figura *E*, et in decima *A* indicabitur. quod ideo additum volvi, ne quis hunc musculum multis donatum impressionibus, plures esse ex vera hac integraque delineatione sibi persuadeat, praecipue quum hae impressiones, peritos sculptores pictoresque ludant: quos non hic solum, sed et in toto externo brachii latere velim esse attentissimos, quod male musculum, quem iam N notabimus, veluti in cubiti exteriora protrahant. Quanquam sane difficile sit, musculorum initia, quae ab externo humeri tubere, et linea ab ipso sursum ducta, seriatim oriuntur, in mortuis pulchre exprimere: quod vel levi solum inter excoriandum cubiti flexione et extensione, musculi ab illis capitibus educti, in cubiti flexus regione flaccescant, aliumque inflexum in mortuis quam vivis ostendant. Unde etiam quum subsequentes aliquot musculos explico, abs te quoque spectari velim nonae tabulae dextrum brachium: uti et decimae tabulae brachia, cum secunda figura secundi huius libri Capitis: quod scilicet in illis foelicius Naturam, quam in praesentis brachii musculorum S, T, V, X notandorum exortibus imitati fuerimus.
- N Quanquam ex subsequentibus characteribus nonnullos in utroque brachio repositos cernis, tantisper tamen sinistro duntaxat animum adhibebis, donec et dextri meminero. N itaque notatur posterior cubitum flectentium, qui in vivis altius supra brachium attollentis musculi insertionem enasci videtur, quam revera principium ducit: licet hic non nimis inferius incipiat, sed (quod pictoribus animadvertendum est) fortassis etiam elatius quam deceat.
- O Musculus cubitum extendens, qui ab humeri capitis scapulae articulati cervicē principium adipiscitur.
- P Musculus cubitum quoque extendens, cuius origo ab inferiori scapulae costa pendet.
- Q Hac sede duo dicti nuper musculi cubitum extendentes, in unum coeunt, non amplius duplicis musculi imaginem repraesentantes. Quod autem hic insignius quam reliquo progressu extuberant, praeter ipsorum partem summe carnosam alius cubitum extendentium in causa est, qui hic sub illis occultatus, ab humero seu brachii osse pronascitur, in duodecima figura X, in decima tertia autem d indicandus.
- R Hac parte cubiti extensionis autores in posteriorem ulnae processum, et articuli ligamenta implantantur, nerveam suae insertionis partem in triangularem hanc sedem porrigentes, quae excarnis ulnae est portio.
- S Musculus ab humero enatus, qui in inferiorem radii appendicem insertus, radium in supinum ducit.
- T Musculus, bicorni tendine brachiale extendens.
- V Musculus indicem, medium, et anularem praecipue extendens.
- X Musculus, extensionis parvi digiti primarius autor.
- Y Musculus brachiale extendentium inferior.
- a Musculus brachiale flectentium inferior.
- b, c Duo hic indicantur musculi, quorum superior b insignitus, brachiali inseritur: inferior autem, cui c inscriptum est, in duos diducitur tendines, unum primo pollicis internodio inserens, alterum duobus superioribus eiusdem internodiis implantans.
- 1, 2, 3, 4, 5, 6 His numeris notatur transversum ligamentum, in exteriori sede cubiti repositum, in totque rursus anulos divisum, quot numeros scripsimus. 1 enim indicat ligamentum radio ulnaeque commune. 2 ligamentum ulnae proprium. 3, 4, 5, 6 vero insinuant quatuor ligamenta radio peculiaria.
- d Sedes musculi, aut ipse etiam musculus, pollicem indici proxime adducens.
- e Tendo musculi pollicem ad indicem evertentis. Verum modo tempestivum est, et dextro brachio animum accommodare: ac partim easdem notas, quas in sinistro spectasti, partim vero novas intueri. Idem igitur significant N ac N, P, S, T, a. sed vix hic musculi a insigniti linea conspicitur. dein b, c, et 4, 5, 6, et d ac e idem in dextra, quod in sinistra manu referunt. Caeterum privatae dextrae manus notae sunt huiusmodi.
- Z Anterior cubitum flectentium musculus.
- f Musculus superior radium in primum moventium.
- g Musculus superior brachiale flectentium.
- h Latum in vola producens tendinem musculus.
- i Musculus gibbam scapulae sedem occupans, qui extrorsum brachium circumvertens, illud moventium septimus numerabitur.
- k Musculus brachium moventium tertius, quo illud retrorsum ad dorsum elatius, quam iam signando musculo ducitur.
- I* Praesentem musculum, qui brachium moventium quartus habebitur, nona tabula O, et detectum adhuc magis decima *Θ* ostendent. At quum externum secundum've ipsius latus nullibi opportunius quam in hac tabula ostendetur, hic aliquot characteres adiicere erit operaeprecium. Est itaque musculus hic, cuius beneficio brachium agitur deorsum, triangularis quodammodo figurae, cuius internum latus spinarum apicibus exporrigitur (qui praesenti musculo principium offerunt) ab l ad m pertinens. Exterius vero latus, quod a sacro osse sursum oblique in priora ad insertionem
- l, m. properat, ab m ad n usque pertinet. n enim insinuat huius musculi partem, suae insertioni proximam, quae citra alterius musculi dissectionem conspici nequit. Atque hoc latus est, quod in prima tabula N notat, in sequenti vero V. et rursus longe accuratius dextrum septimae tabulae brachium O litera hanc insertionem commonstrat. Tertium latus ab l ad n porrigitur, quod transversim ductum, humiliori basis scapulae angulo insternitur. Atque l etiam indicat huius musculi partem, musculo cui L inscripsimus subiectam.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Secunda musculorum tabula)

- Δ Ne parvum o in umbra ad pectoris sedes plus satis lateret, Δ inibi positum habes, musculum indicans, quo brachium pectori adducitur.
- o, o, o Huiusmodi formae, quasi anguli acutioris ritu procedentes, insertiones musculi sunt eius qui in octo superiores thoracis costas, manus modo insertatur.
- p, p, p Exortus abdominis musculi oblique descendentes, qui mutuo cum musculi iam dicti, et aliquot o insigniti insertionibus ingrediuntur. Quod autem in universa abdominis sede conspicitur, obliquus ille est musculus: quanquam rectus abdominis musculus nonnihil propter obliquorum tendinum tenuitatem (quemadmodum et ante sectionem) hic extuberet.
- q Principium primi tibiam moventium musculi, quem sequenti figura Σ notatum cernes. Hic autem in dextro femore q etiam indicatur.
- r Musculus tibiam moventium sextus, qui latum producit tendinem, omnibus fere femur amplexantibus musculis obductum. verum quum iste membranae propemodum ritu tenuis sit, subditorum ipsi musculorum inspectionem multo minus quam cutis ipsa hic occupat. Musculum hunc in tertia tabula Φ, et in quarta caractere 3 notabimus.
- ∫ Portio musculi tibiam moventium noni, quem in quarta tabula Φ exprimam.
- t Musculus tibiam moventium septimus, membraneo tendine sexti tibiam moventis musculi obtectus.
- u Musculus sinistram femur moventium primus. Qui vero dextrum femur agit, etiam magna ex parte hic se offert.
- x Regio maioris exterioris'ue processus femoris, quem rotatorem dicimus.
- y Conspicua, iam ablata cute, secundi femur moventis musculi pars. Reliqua autem primo femur movente musculo u superius indicato, et illo quem latum producere diximus tendinem, quemque r notavimus, occultatur.
- α Quartus tibiam moventium musculus, qui hic externo ipsius latere est spectatissimus, ac nullibi in dextro crure apparet.
- β In utroque femore tertius notatur tibiam moventium musculus.
- γ In dextro tantum femore indicatur secundus tibiam moventium musculus.
- δ In dextro crure bis δ posui, musculum indicaturus, quem quintum femoris motorem enumeraturus sum. In sinistro autem crure δ iuxta poplitem ponitur, quintum quoque eius cruris notans musculum.
- ε, ζ In dextro femore indicatur quintus femur moventium musculus. ac ε quidem huius musculi posteriorem partem indicat, ζ vero posteriorem anterioris partis portionem, quanta scilicet sese hac figura (quod et de caeteris adhuc magna ex parte latitantibus musculis intelligendum est) spectandam offert.
- η Musculus hic extuberans, tibiam moventium octavus censebitur.
- κ, θ Excarnis tibiae ossis pars: verum interior malleolus privatim κ notatur.
- λ In utroque crure suram constituentium indicatur musculus, quem pedem moventium primum numerabimus.
- μ Musculus in utroque notatur crure, pedem moventium secundus.
- ν Gracillimus totius corporis tendo, a musculo enatus, qui pedem moventium tertius habebitur.
- ξ Maximus suram constituentium musculus, ac pedem moventium quartus.
- ω Musculus, tertios quatuor digitorum pedis flectens articulos.
- g Portiuncula musculi, qui pedem moventium quintus erit.
- ς Transversum ligamen, ab interno malleolo in calcem pronatum.
- τ Musculus pollicem in internum latus ab aliis abducens digitis.
- υ Ligamentum, musculo secunda quatuor digitorum internodia flectenti obnatum, et lati manus tendinis vicem in planta gerens.
- φ In utroque crure musculus modice conspicitur, qui in anteriori tibiae sede locatus, pedem moventium est sextus.
- χ Musculus fibulae exporrectus, qui pedis motorum septimus numeratur.
- ψ Musculus nuper dicto substratus, pedemque moventium octavus. huius tendo, ut et septimi, sub transverso ligamento, mox Σ notando, est conspicuus.
- ω Musculus quatuor digitos extendens. ad latus autem sinistram characteris ω, occurrit huius musculi portio, bicorni tendine in pedii os ante parvum digitum inserta, quam pedem moventium musculorum nonum appellabimus, in quarta musculorum tabula Ω aptius expressum.
- Θ Tendo musculi, pedis pollicem extendentis.
- Λ Transversum ligamentum, tibiae ossi et fibulae commune, in utroque crure indicatur.
- Ξ Exterior malleolus, seu fibulae ossis excarnis sedes, triangulum quasi referens.
- Σ Transversum ligamentum, a fibula in calcem pertinens.
- Π Musculus, abductionis parvi digiti a reliquis autor.

TERTIA MUSCULORUM TABULA

II, 3

PRAESENS tabula, anteriorem corporis faciem exprimens, in hoc a prima musculorum tabula differt, quod musculos ex carnosa membrana constitutos, et aliquot etiam faciei musculos, ab adipe adamussim liberatos, commonstret: quodque magis ad musculorum disciplinam, quam priores duae, sit comparata, uti subsequens characterum index nunc insinuabit.

- A Rectae secundum frontem ductae lineae, frontis et superioris nasi sedis musculosam constituunt substantiam.
- B Temporalis musculus, supra quem carnea membrana fibris etiam carneis aliquando enutritur, et aures utcunque movet.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia musculorum tabula)

- C Musculus, interiorem oculi occupans angulum, et palpebram attollens.
D Musculus, palpebram deorsum trahens, et minorem exteriorem'ue angulum sibi vendicans.
E Mutuus palpebrae musculorum secundum palpebrae longitudinem connexus.
F Musculus, media sui parte nasi alam, altera vero superius labrum petens. Quemadmodum sane varium musculorum fibrarum in labiis implexum indicare non licuit, ita quoque characterum copia faciem alioquin satis obscuram, non sum aliter hic occupaturus.
G Malum, ac iugalis ossis anterior sedes, quae prorsus excarnia sunt.
H Musculus superiori labro proprius, ac a malo quasi a G pronatus.
I Musculi maxillam inferiorem moventium secundi origo, ipsaque adeo iugalis ossis sedes, musculo iam *I* notando vix oblecta.
I Musculus, carnosa constans membrana, et praecipuus buccarum labiorumque et anterioris colli cutis motuum dux, qui hic subditis sedibus in utroque latere haeret, reliqua carnosae membranae parte, quae carnea non efficitur, a corpore iam resecta. Quod autem ad praesentis musculi fibrarum progressum attinet, K ad L usque, musculi principium notat, e regione ossis pectoris, ac mediae claviculae sedis ossi pectoris proximae incipiens, cuius fibrae recto tramite M. sursum ad M exporriguntur. Ab L vero ad N, principii pars notatur, e regione reliquae sedis claviculae et summi N. humeri sedis incipiens, cuius fibrae oblique sursum in anteriora porriguntur. Deinde etsi ea musculi pars, quae in O. posteriori cervicis sede consistit, non sese spectandam offerat, nihilominus O ad auris radicem positum, transversas fibras illinc prorepentes utcunque ostendit. Quare etiam in musculi lateribus describendis, primum latus tibi fingendum est ab N ad O, secundum ab O ad H. K vero per L ad N, tertium indicabit latus. A K autem ad M, quartum habes latus. Intensius enim nigricans linea, a K ad M ducta, dextri musculi cum sinistro interstitii loco habenda est.
P Brachium attollens musculus, quem hic in anteriore corporis facie L, N et Q circumscribunt. quanquam inferius, Q. quam O consistat, sua insertione prorepat.
A Musculus brachium pectori adducens, qui in sequenti tabula simul venit inspiciendus. ibidem namque a suis liberatus initis, *A* perinde ac hic notatur, iisdemque fere characteribus ibidem atque hic ita circumscribitur. K ad L usque, principii ipsius pars, a clavicula originem ducens. K vero ad R, principii pars, ex media latitudine ossis pectoris pro-
R. nata. Quinetiam R notat musculi membraneam partem, quae ad mucronatae cartilaginis latus, oblique descendens
S. musculi abdominis nervosae tenuitati exporrigitur. S autem significat carneam musculi partem, a sextae et septimae
Q. costarum cartilaginibus, propter oblique descendentem abdominis musculum peculiariter exortam. Q praesentis musculi insertionis index est, qua inter brachium attollentem (qui P notatur) et priorem cubitum flectentium, Z indicandum, in humerum inseritur. Porro si latera ipsius, et fibrarum insertionem intueri animus sit, sequentem etiam
T. inspicito tabulam, quae praesentis musculi insertionem, Q et T (qui character illi tabulae est peculiaris) notatam exhibet: quo ad hunc modum, ambarum tabularum characteribus simul iunctis, quinque musculi latera metiaris. Primum a K ad L. Secundum a K ad R. Tertium ab L ad Q. Quartum ab R ad T. Verum in praesenti tabula lata musculi insertio occultatur. unde etiam fit quintum latus, a Q ad T pertinens, in quarta duntaxat tabula esse conspicuum.
V Musculus brachium deorsum trahens, idque moventium quartus.
5, 6, 7, 8 His numeris, insertiones aliquot musculi thoracem moventium secundi notantur. ac singuli numeri earum costarum, in quas hic conspicuae insertiones fiunt, sedes denotant.
⊖ Abdominis musculus, oblique descendens, qui cum suo coniuge universam abdominis sedem cooperit, et magnam quoque thoracis sedem integit. Praesentis musculi exortus, qui e costis pendet, etiam quodammodo numeris indicatur, quibus secundi thoracem moventis musculi insertiones significantur, quum scilicet exortus ille mutuo his insertionibus respondeat. Caeterum R ad X albam excarnemque abdominis ostendit lineam, quam aliter simplici colore non datur exprimere. et quanquam forte omnium exemplarium tabulas suis coloribus distinguere, esset quidem operae-precium, sumptus tamen quibusdam esset non admodum mediocri.
X Penis, sua cute, quam praeputium vocant, liberatus.
Y Vasa seminaria, sua adhuc tunica, quam peritonaeum educit, intacta.
Z Musculus anterior cubitum flectentium.
a, a Posterior cubitum flectentium musculus.
b Musculus cubitum extendens, qui ab humiliori scapulae costa principium sumit.
c Musculus, bicorni tendine brachiale extendens.
d Musculus, radium in supinum ducens, qui inferiori radii appendici implantatur.
e Superior radium in pronum moventium musculus.
A Musculus brachiale flectentium is, qui postbrachiali ante indicem inseritur. Ac f ipsius notat principium, g tendinis ex
f, g, h. musculi ventre exortum: h sedem, qua tendo negligentius secantibus desinere putaretur.
II Musculus, latum manus producens tendinem, cuius caput i indicatur, tendinis autem ipsius principium k. at l locum
i, k, l. insinuat, ubi tendo primum dilatescere incipit.
m Musculus alter inferiorque brachiale flectentium, qui quarto brachialis ossi praecipue implantatur.
n Hic obscure videtur portio musculorum, quorum alter brachiali, alter vero pollicis tendines offert: quibus in decima
E, et dein k et l inscribuntur.
o Excarnis primi pollicis internodii sedes.
p Musculus, ab indice pollicem remotissime abducens.
q Insignior duorum primum pollicis os flectentium.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia musculorum tabula)

- r Musculus, minimum digitum maxime a reliquis in latus amovens.
- Σ In dextro crure primus notatur tibiae motuum opifex, cuius initium *f* insignitur, t tendinis illius principium, u eius-
f, t, u, 2, 3. dem insertio. Caeterum character 2, insertionem secundi notat tibiam moventis musculi: 3 vero, insertionem tertii.
- Φ Sextus tibiam moventium musculus, cuius principium x notat: y vero sedem, qua carnosus esse desinit, membranae-
x, y. que modo toti femoris amplitudini obducitur. Non licuit aliter ipsius tendinem membranam'ue exprimere, quam hic modo in utroque femore observatur: in quo tenuissimam ipsius partem, interiori femoris sedi obductam, veluti laceram membranam dissecuimus, ut sectio aliquantisper membranae naturam commonstraret. Quicquid enim ad externum inaequalis illius lineae sectionis'ue latus habetur, ipsa adhuc est sexti musculi membrana, seu tendo.
- α Musculus tibiam moventium nonus.
- β Octavus tibiam moventium, magis in sinistro crure, quam in dextro, a sexto tibiae motuum autore detectus musculo. Septimo tibiam moventium musculo characterem non adhibui. nam etsi aliquo pacto sub sexti tibiam moventium tendine, seu membrana, perinde ac in musculosis viris sub cute, protuberare videatur: hac tamen figura, nulla sui portione est detectus.
- γ In inguinum regione indicantur musculi, quos femur moventium sextum et septimum recensebimus. Caeterum γ glandulas quoque inguinum insinuat, una cum sinu, ex quo vasa crus petentia resecui.
- δ Musculus femoris motorum octavus.
- ε Musculus, tibiae motus opificum secundus, cuius tendinem character 2 commonstrat.
- ζ, η Excarnis tibiae ossis pars. verum η privatim internum notat malleolum.
- ψ Sextus pedem moventium musculus. cuius exortum θ indicat: κ autem principium sui tendinis, cuius ductus citra
δ, κ. characterum appositionem manifestus est, quanquam ξ insertionis quasi ipsius sedem ostendat.
- λ Musculus septimus pedem moventium.
- μ Musculi pollicem extendentis tendo.
- ν Musculus quatuor digitos extendens.
- ξ Musculus pollicem a caeteris digitis in internum latus abducens.
- ο Transversum ligamen, in anteriori tibiae sede positum, et facta sectione, hic in latera reflexum.
- ω Tendo bicornis musculi pedem moventium noni.
- ρ Primus pedem moventium musculus.
- σ Pedem moventium quartus musculus.
- τ Longissimus gracillimusque tendo, a tertio pedis motuum autore productus musculo.
- υ Musculus, tertium quatuor digitorum os flectens.
- φ Musculus pedem moventium quintus.

QUARTA MUSCULORUM TABULA

II, 4

- QUARTA tabula quamplurimos praecedentis tabulae musculos, sectionis serie ademptos, commonstrat: et deinde plerosque, qui prioribus figuris nondum in conspectum venere, videndos offert. quod omnes ad octavam usque musculorum tabulam subsequentes, tantisper praestabunt, dum ossa anteriori facie nuda occurrant.
- Γ Musculus temporalis, cuius principium, semicirculo non absimile, A, B et C circumscribitur.
- D Ossis iugalis externa sedes, quae excarnis est.
- Δ Masseter, qui inter musculos inferiorem maxillam moventes secundus describetur. E huius musculi principium indi-
E, F. catur, a malo exortum. F principii ipsius portio, auri proxima. Atque ita ab E ad F totus ipsius principii ductus
G. secundum iugalis ossis longitudinem metitur. G infima musculi insertionis sedes notatur. Porro si musculum hunc triangulo assimilare lubet, E, F et G tres angulos tibi proponere finges: quorum tertius, G indicatus, tam est obtusus, ut etiam latus dici queat.
- H Nervulus minoris radices tertii paris nervorum cerebri, hac frontis musculosam compagem et elatiorem palpebram petens.
- I Nervulus dictae modo radices, ad superius labrum et externam alae nasi sedem propagatus.
- K Cartilago, in quam sinistrum nasi os desinit.
- L Ala nasi sinistra, dictae modo cartilaginis extremo alligata, incumbensque. Inter K et L, narium cute iam cum quibusdam membraneis ligamentis ablata, in conspectum venit anterior alae nasi musculus, nimisquam tenuis.
- M Musculus, a superiori maxilla in inferiorem insertus, ac buccas moventium in altero latere secundus.
- N Musculus sinister inferiori labro peculiarium, cuius sane corpus minori negotio, quam multiplex ipsius fibrarum intersectio delineari potest: quod etiam in musculo M notato usuvenit. Auris autem foramen citra O appositionem sese ostendit: uti etiam auris radices subditae glandulae, eum characterem quodammodo exprimentes.
- O Vix conspicua est eius musculi portio, qui inferiorem maxillam deorsum vellit.
- P Hac sede os υ referens reponitur.
- Q Musculus, a temporum ossis processu styli formam imitante enatus, ac ossi υ referenti insertus.
- R Musculus sinister, ab inferiori maxilla in os υ referens, insertionem tentans, cuius coniunx nonnihil quoque hic se spectandum praebet.
- S, T Dexter et sinister ossis υ referentis musculi, a pectoris ossis summo pronati.
- V, V Musculus gracilis et longus, qui a superiori scapulae costa ossi υ referenti implantatur.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quarta musculorum tabula)

- Θ Musculus capitis motibus subserviens, qui ab osse pectoris principium X notatum sumit: deinde aliam principii partem, Y indicatam, a claviculae sede, pectoris ossi proxima, obtinet. Caeterum Z insertionem ipsius insinuat, qua univ. versum mamillarem capitis processum amplexatur.
- a Clavicula, magna ex parte anteriori ipsius sede excarnis.
- b Musculi scapulam moventium secundi in latiore claviculae partem et summum humerum insertio.
- c Musculorum hic magnam obscuritatem pariunt vasa caput adeuntia, et nervi in brachium excurrentes.
- d Musculus, a clavicula in primam thoracis costam insertus, thoracemque moventium primus.
- Ξ Musculi brachium attollentis anterior pars: posteriorem vero decima ostendit tabula, adhuc in sua sede repositam, ac Δ praecipue insignitam. Proxime autem sequens tabula anteriorem hanc partem ab exortu liberam, reflexamque, ac γ notatam commonstrat. Porro in praesenti tabula, e, f et g conspicuam hic musculi brachium attollentis partem, trianguli ritu circumscribunt.
- h, Q, T, Δ Musculi brachium pectori adducentis insertio, quam in dextro brachio Q et T notavi, et ipsi musculo Δ quoque im- K, L, R. posui, ut hi characteres ad praecedentis tabulae notas referantur, ad quam quoque K, L et R spectant.
- i Pectoris os, liberum ab initis musculorum brachia pectori adducentium.
- 2, 3, 4 Secunda, tertia et quarta thoracis costae, ad quas reliquae seriatim subsequuntur: atque in harum intervallis, exteriores musculi intercostales sunt obvi. Lineae autem in costis ductae, atque ad characterum sinistram consistentes, ossa costarum ab earundem cartilaginibus determinant: sunt enim illae notae cartilaginibus inscriptae.
- k Musculus scapulam moventium primus.
- l Musculus thoracem moventium secundus.
- m In dextra axilla m latitat, musculum notans, quo brachium deorsum trahitur, idque moventium quartus nobis habetur.
- n Dextri lateris rectus abdominis musculus, hic altius quam oblique ascendens musculi nervosa tenuitas conscendens.
- o Abdominis musculus, oblique descendens, quem hic in posteriora ab abdomine reflexum finximus.
- II Abdominis musculus, oblique ascendens, ac totam sui lateris abdominis sedem amplectens. Hunc quodammodo circumscribunt o, n, p, q, et linea secundum inferiorem abdominis sedem, ad ilium os, et coxendicis, et pubis ducta.
- p, q Portio abdominis musculorum oblique descendentium, quae ad albam in abdomine apparentem lineam est relicta. Caeterum q privatim significat penis constructionem, qui ad pubis os, qua primum flaccidus, deorsum denuo propendit, dissectus est. Duo itaque velut insigniores circuli, duo ipsius sunt corpora: circulus autem sub illis consistens, meatus est, urinae seminique communis.
- r Ablatis iam testium et vasorum seminalium exterioribus involucris, testes hic cum suis vasis recta deorsum propendent.
- ∫ Exterioris tunicae testis ea hic adservata est portio, quae vocatum testis constituit musculum.
- t Musculus cubitum flectentium anterior, cuius interioris principii carnosae, et hic in dextro brachio valde conspicuae parti, nullum adhibui characterem: quum is hic, uti neque in sequenti tabula, adhuc auferri possit. Intervallum autem, inter duo ipsius apparens principia, humeri seu brachii os existit.
- u Musculus cubitum extendens, cui ab humiliore scapulae costa principium praebetur.
- x, x Posterior cubitum flectentium musculus.
- y Musculus superior radium in pronum ducentium.
- α Musculus radium in supinum agentium longior.
- β Musculus quatuor digitorum secundos flectens articulos.
- Σ Musculus, qui ab interiori humeri tubere ortus, et ulnae longitudini exporrectus, brachiale flectit. ac γ quidem ipsius γ, α. denotat initium: α vero, ipsius in quartum brachialis os insertionem.
- ε Alter brachiale flectentium musculus, qui a cubito sectionis serie resectus, deorsum hic pendet.
- ζ Musculus, primum parvi digiti internodium versus exteriora flectens.
- η Hic musculus propendit, parvum digitum a reliquis in externum latus abducens.
- θ Transversum ligamen, in interna brachialis sede obvium, tendinibusque hac repentibus obductum.
- ι Musculus maior primum pollicis os flectentium.
- κ Propendit hic ab insertione musculus, cuius beneficio pollicem ab indice removemus.
- λ Latus tendo manus, una cum ipsius musculo, a summis quatuor digitorum aciebus in dextra manu dependens. Praeterea hic in utriusque manus vola tendines occurrunt, mucosis membranis induti, atque ad digitos, quo illos flectant, protensi.
- μ Secundus femur moventium musculus.
- ν Primus femur moventium musculus, nonnihil hic quoque sese offerens: quod tabulae huius imago, ut externam tibiae sedem magis ostenderet, in latus sit posita.
- ξ Osis dextro sacri ossis lateri commissi sedes, a qua primum et sextum tibiam moventes reseuimus.
- Ϟ Characterē Ϟ sedes insignitur, maioris exteriorisque femoris processus.
- ϙ Nonus tibiam moventium musculus, cuius initium supra coxendicis articulum incipiens, o notatur. ω vero tendinis o, ω, ϑ ipsius principium: ϑ autem sedes indicatur, qua praesentis musculi tendo subditis connascitur tendinibus.
- ς Musculus femur moventium septimus, hac descendens, se offert.
- τ Musculus femur moventium sextus, suo tendine cum septimo musculo hac prorepens.
- υ In sinistro femore musculus υ insignitur, femur moventium octavus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quarta musculorum tabula)

- φ Quinti femoris motibus servientium musculi anterior portio hic spectatur.
 χ Secundus tibiam moventium musculus.
 ψ Octavus tibiam moventium.
 ω Septimus tibiam moventium musculus, in dextro femore insignitus, quod ibidem is sit conspectior.
 2 Primus tibiam moventium musculus, ab ilium ossis spina resectus, et a femore avulsus, ab insertione sua propendet.
 3 Sextus tibiam moventium musculus, ab ilium etiam osse liberatus, et a caeteris amplexantibus femur musculis, cutis modo abstractus, ab ea sede propendet, cui validissime iuxta superiorem fibulae appendicem inseritur.
 4 Sextus pedem moventium musculus, ab anteriori tibiae sede resectus, humi hic procumbit, ipsius tendine ad insertionem adhuc relicto, quae in sinistro pede magis quam dextro est conspicua, ad characterem 6. quemadmodum et sub dextro genu, tendinis primi tibiam moventium musculi insertio est eadem ratione asservata, caractereque 5 insignita.
 5, 6. tionem adhuc relicto, quae in sinistro pede magis quam dextro est conspicua, ad characterem 6. quemadmodum et sub dextro genu, tendinis primi tibiam moventium musculi insertio est eadem ratione asservata, caractereque 5 insignita.
 7 Septimus pedem moventium musculus.
 8, 9 Excarnis tibiae ossis pars, a cuius externo latere sextus pedem moventium musculus ablati est. Verum 9 privatim interiorem notat malleolum.
 Ψ Musculus quatuor pedis extendens digitos. Caractere 10 ipsius exortus insignitur. 11 vero ipsius sedes, qua portionem suam emittit, quam noni pedem moventis musculi loco numerabimus, et hic Ω notavimus. Caeterum caractere 12 musculi Ψ insigniti sedes inscribitur, quatuor tendines, quibus quatuor digiti extenduntur, pullulans.
 Ω Uti et iam paulo ante scripsi, Ω musculus notatur inter pedis motores nonus, qui bicorni tendine in pedii os, parvum digitum sustinens, insertionem 13 indicatam molitur.
 13. digitum sustinens, insertionem 13 indicatam molitur.
 14 Musculus pollicem extendens.
 15 Musculus pedem moventium octavus, hic sese parum offert spectandum.
 16 Musculus pedem moventium secundus. Reliquos autem in posteriori tibiae sede non notabimus, quod eadem hic cum tribus tabulis praecedentibus sit ratio.
 17 Portio musculi hic sese in pedis superiori parte offert, qui pollicem indici adducit.

QUINTA MUSCULORUM TABULA

II, 5

- QUEMADMODUM quarta tabula multos dissectos ablatosque ostendebat musculos, qui in tertia tabula erant integre conspicui: ita sane haec quinta sectionis serie plurimos ademptos habet, quos quarta penitus detexerat. unde etiam haec plerosque omnino proponit, quos sexta tabula resectos commonstrabit. Interim vero haud negligendum est, quod statim in huius libri initio monuimus, tabulas anteriorem corporis faciem exprimentes, mutuo cum illis sectionis ordine respondere, quae posteriorem faciem ostendunt: perinde scilicet, ac si haec decimam subsequeretur tabulam. Musculos namque, quos decima tabula resectos continet, haec nullibi facit obvios.
- A Foramen, quo nervulus tertii paris nervorum cerebri frontis, et superioris palpebrae musculosam petit substantiam.
 B Temporalis musculus.
 C Hic magna ossis iugalis portio est execta, ut temporalis musculi cum musculo nunc D indicando coitus in conspectum veniret.
 D Secundus inferiorem maxillam moventium musculus, quem mansorium fere appellamus.
 E Foramen, quo surculus tertii paris nervorum cerebri, ad superius labrum et alam nasi deducitur.
 F Amplus musculus, a superiori maxilla in inferiorem productus, ac buccarum motibus servientium in altero latere secundus.
 G Nervi utrinque ad hunc characterem occurrentes, labro inferiori exporriguntur. Caeterum superior characteris sedes, fungosam labrorum substantiam insinuat, ad utrumque labrum conspicuam.
 H, I Musculus, inferiorem maxillam deorsum trahens. Singuli characteres singulos eius musculi ventres notant, in quorum medio excarnis teresque musculi pars consistit.
 K Portio musculi caput moventis, qui a pectoris osse et clavicula enatus, toti mamillari processui inseritur.
 L Os v imaginem referens, a quo primum et secundum et tertium par eorum qui id movent musculorum reseuimus.
 M Primus et secundus linguae musculi ab osse v referente pronati.
 N Laryngis cartilago, scutum referens, et iam narrandis musculis adhuc oblecta.
 O Dexter duorum musculorum, qui ab osse v referente, in cartilagine scuto similem inseruntur.
 P Dexter duorum musculorum, qui a pectoris osse scutum imitanti laryngis cartilagini inseruntur. Ad huius musculi exterius latus, congeries visitur soporariae arteriae, interioris venae iugularis, et sexti cerebri nervorum paris.
 Q Asperae arteriae anterior sedes.
 R, S Musculus ossi v referenti proprius, et a scapulae superiori costa enatus. Singuli characteres singulos ipsius indicant ventres. Pars autem in horum medio consistens, eius musculi sedes est, tendinis substantiae non absimilis.
 T Portio musculorum secundi paris caput moventium.
 V Tertius scapulam moventium musculus, ex transversis superiorum cervicis vertebrarum processibus initium ducens.
 X Quoniam hic locus nihil aliud peculiariter, quam septima tabula in homine ostendisset: et quia in Galeni verba iurati, ipsius sententiae, quum haec pingerentur, plus aequo favimus: musculum hic ex cane delineatum cernis, quo homines prorsus destituuntur, et qui Galeno tertius thoracem moventium habetur, sequenti tabula integer I' notandus.
 Y Dextri lateris claviculam hic a pectoris osse avulsimus, adhuc summo humero connexam, et sibi adhuc musculum
 Z. servantem, qui thoracis motorum primus numerabitur, hicque Z insignitur.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quinta musculorum tabula)

- a Summus humerus, seu scapulae elatior processus.
- b Interior demissior'ue scapulae processus.
- c Ligamentum brachii ossis ad scapulam articuli peculiarium quartum ab interiori scapulae processu summum petens humerum.
- d Ligamentum teres, ab apice interioris scapulae processus, in anteriorem sedem externi capitis humeri insertum, ac huius articuli, post membraneum omnibus articulis commune, primum.
- e Aliud teres ligamentum, ex eminentissima scapulae acetabuli sede, ad externum quoque humeri caput procedens, atque huius articuli peculiarium ligamentorum secundum.
- f Hac sede duo ligamenta, d et e insignita, suis lateribus uniuntur, et velut transversum efformant ligamentum, transmittens caput externum musculi cubitum flectentium anterioris, ac mox } notandi.
- g Pectoris os, cui septem superiorum costarum cartilagine utrinque connectuntur.
- h Prima thoracis costa: reliquae dein etiam, una cum ipsarum intervallis, citra characterum opem sunt conspicuae.
- I Musculus scapulam moventium primus. i et k huius musculi principium notant, quandam manus speciem perinde
- i, k, l. in exortu, ac musculus ipsi succumbens, et m insignitus, in insertione repraesentans. l tendinem praesentis musculi indicat. Porro i, k et l simul, huius musculi trianguli speciem quodammodo ostendunt.
- m Musculus, qui a scapulae basi pronatus, octo superioribus thoracis costis inseritur.
- Δ Dexter rectorum abdominis musculorum. Ac n carneum recti abdominis musculi principium, triangulo non absimile
- n, o. notat. o principium eiusdem musculi nerveum inscribitur, pene universum efformans musculum. Toto intervallo, a
- p, q. p ad q pertinente, recti abdominis musculi internis suis lateribus invicem contingunt. Tota autem sede supra q, aut mox supra umbilicum consistente, tanto magis musculi mutuo seiunguntur, quanto altius conscendunt. Caeterum q notabit etiam obliquorum abdominis musculorum nervosae tenuitatis, ad transversum abdominis musculum, hac in
- r. parte ad pectoris usque sedem connexum. Porro r linea insignitur, quae carneam recti musculi partem finit, quaeque ultima ipsius insertionis in homine est portio, uti in quarta tabula ad characterem n est cernere. Intercapedine igitur
- f, t. ab r ad f pertinente, se offert recti simiae abdominis musculi tendo seu membrana, excarnis'ue musculi pars. t autem indicat carneam musculi sedem, primae costae et secundae thoracis insertam. estque latus ille tendo et carnea haec pars is musculus, quem Galenus quintum thoracem moventium enumerat, in hominibus haudquaquam, ut in caudatis simiis et canibus, conspicuus. Nos autem hic illum, Galenum intelligendi gratia, delineavimus, quod alioquin
- u, u, u. haec pectoris sedes, sequentium duarum tabularum pectoribus erat absque his musculis responsura. Postremo, u, u, u notantur inscriptiones, seu nervea delineamenta, transversim recto musculo impressa, quibus oblique ascendens musculi nervosa exilitas pertinacissime connascitur.
- x Linea haec portiunculam notat musculi abdominis oblique ascendentis, qua is transverso abdominis musculo inibi adeo valide committitur, ut inter dissecandum, nisi relicto eiusmodi signo, a transverso liberari nequeat.
- y Transversus abdominis musculus.
- α Oblique ascendens abdominis musculus, ab abdomine hic reflexus.
- β Vasorum seminalium portio. Caeterum tres illi quodammodo circuli, ad rectorum musculorum radicem, seu iuxta n et o ac p conspicui, idem quod in mox praecedente tabula, absecti nimirum penis constructionem ac naturam, oculis subiiciunt.
- γ Reversa est musculi brachium attollentis anterior pars: adeo ut sedes ipsius in conspicuo sit, quae anteriorem humeri articuli regionem proxime tegebat.
- δ In sinistro brachio insertionis pars adhuc reliqua est, musculi brachium attollentis.
- ε Excarnis nunc humeri pars, inter duo capita apparens, musculi cubitum flectentium anterioris.
- ζ Musculus cubitum flectentium anterior.
- η Musculus, cubiti extensionis autor, cuius principium ab inferiori scapulae costa pronascitur.
- θ, θ Posterior musculus cubitum flectentium.
- ι Superior musculus eorum qui radium in primum agunt.
- κ Radium moventium longissimus, cuius auxilio radium in supinum ducitur.
- Θ Quatuor digitorum secundum os flectens musculus, cuius principium sub musculo radium in primum agentium
- λ, μ. superiore, et ι notato, reconditum, λ insignitur. μ vero, musculi huius in quatuor carneas partes distributio indicatur, quae postmodum in singulos tendines degenerant.
- ν, ξ Transversum interioris brachialis sedis ligamentum, longa sectione divisum, et utrinque in latus reflexum. Verum ν praeterea musculum priorem primum pollicis os flectentium commonstrat. ξ autem musculum, cuius ope primum parvi digiti internodium extrorsum flectitur. Porro quod ad quatuor tendinum, secundum quatuor digitorum os flectentium seriem attinet, omnia sunt conspicua: quamvis interim tendinibus indicem et parvum digitum petentibus
- ο. ο inscripserim.
- ω Nonnihil hic sese offert musculus, quatuor digitorum tertium flectens os.
- g Portio musculi tertium pollicis os flectentis, qui in sinistro cubito est conspicior.
- * Musculus ulnae exporrectus, quo brachiale flectitur, hic ab exortu et ulna liberatus, a sua pendet insertionem.
- ς Secundus femur moventium musculus.
- τ Apparet hic obscure femoris caput coxendicis ossis sinum subiens, et ligamento adhuc obductum: sed τ in hoc praecipue adhibetur, ut cervix seu collum femoris hic indicaretur.
- υ Femoris magnus exterior'ue processus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quinta musculorum tabula)

- φ Femur moventium septimus, qui perinde ac tres modo subsequentes, modica tantum ex parte est conspicuus.
 χ Musculus femur moventium sextus.
 ψ Femur moventium octavus.
 ω Quintus femur moventium musculus.
 A Septimus tibiam moventium musculus. Characterē 2 ipsius amplum principium, a radice magni femoris processus enatum, indicatur. 3 hic in tendinem latum desinit, cum octavi et noni musculorum tibiam moventium tendinibus commixtum, unitumque. 4 haec linea illum in anteriori femoris sede terminat, ubi octavus musculus ipsi primum subiici incipit.
 E Octavus tibiam moventium musculus.
 II II octavum tibiam moventium musculum indicat: sed privatim sinum ostendit, cui nonus tibiam moventium musculus insidebat, quem mox characterē 5 notabimus. Maximam itaque sinus sedem octavus musculus constituit: verum septimus eius tantam portionem efformat, quanta a linea, characterē 4 insignita, ad umbram septimi musculi usque protenditur: ita sane, ut ab utrisque musculis sinus iste consurgat.
 5 Hoc characterē musculus insignitur tibiam moventium nonus, qui a suo exortu liberatus, et a femore avulsus, illic a genu pendet, ubi septimi et octavi tibiam moventium musculorum tendinibus commiscetur.
 6 Hic suo liberatus etiam initio, et a femore abstractus, ab insertionē propendit tibiam moventium secundus musculus.
 Σ In hac tibia, tibiae os anteriori sede prorsus excarne cernitur, propter hactenus resectos musculos: superest enim ex omnibus illi adnatis, tantum is quem modo φ notabimus.
 Φ Musculus, ab interno tibiae ossis latere et ligamento membraneo in tibiae longitudine ossa colligante enatus, ac pollicem pedis extendens. Huius tendinem 7 inscriptum conspicis.
 7 licem pedis extendens. Huius tendinem 7 inscriptum conspicis.
 8 Septimus pedem moventium musculus.
 9 Octavus pedem moventium musculus, parum se spectandum, quum septimo recondatur, offerens.
 Ψ Carnea moles, in superiori pedis sede reposita: quae in quatuor carneas partes digesta, quatuor educit tendines, et pollicem tresque ipsi proximos digitos in latus externum movet.
 Ω Hic prosternitur musculus quatuor extendens digitos, una cum ipsius portione, quam noni pedem moventium musculi vice recensuimus, ac cui iam (φ) characterem inscriptum cernis. Musculis posteriorem tibiae sedem occupantibus nullos adhibui characteres, quod ipsorum eadem cum praecedentibus tabulis adhuc sit series et copia.

SEXTA MUSCULORUM TABULA

II, 6

- SEXTAE tabulae caput in posteriora reflexum est, et maxillam inferiorem in summo mento divisam, et utrinque in latera diductam refert.
 A Hic eadem iugalis ossis portio resecta est, quam in quinta tabula quoque ademeramus. Notatur vero A privatim temporalis musculus, ablato iam mansorio musculo.
 B Acutus maxillae inferioris processus, cui temporalis musculus validissime inseritur.
 C Sinistra maxillae inferioris pars.
 D Musculus in ore delitescens, qui internae inferioris maxillae sedi, ubi latissima est, inseritur, eamque moventium tertius habetur.
 E Gurgulio, a palati fine propendens.
 F Glandula sinistra, amygdalae non absimilis, ac eminentissimae laryngis sede apposita: nisi etiam paulo altius in faucibus, quam larynx, consistat.
 G Lingua: verum superior characteris pars, laryngis operculo est contermina.
 H Hac sede plures capitis et colli motibus famulantes musculi confunduntur.
 I Musculus inferiorem maxillam deorsum trahens, hic ab exortu pendet.
 K Tertius hominis scapulam moventium.
 L Glandula insigniter carnea, quae sinistro laryngis radicis lateri adnascitur, ac in altero latere coniugem obtinet.
 M Aspera arteria, ipsi incumbentibus musculis iam libera.
 N Haec congeries, est vasorum et nervorum lateribus asperae arteriae exporrectorum. quanquam et musculi dorsum moventium primi aliqua ex parte hic se ostendant.
 I' Quoniam hanc pectoris collique sedem, illi similem delineare oportuisset, quam sequens ostendit tabula: non abs re fore duxi, ex cane hunc Galeni musculum exprimere, qui a transversis vertebrarum cervicis processibus originem O
 P, Q. notatam ducens, ad quartam usque costam carnosus fertur: ubi P notatus, in membraneum cessat tendinem Q insignitum, et deorsum ad aliquot adhuc costas pertinentem.
 R Musculus, a scapulae basi principium ducens, thoracemque moventium secundus.
 S, T. Pectoris os citra characterum impositionem conspicuum est, quemadmodum et costae, et earundem intervalla, una cum exterioribus musculis intercostalibus. Quo tamen melius singula expendas, significet S tertiae costae os, T tertiae costae cartilagineum, V musculum exteriorem intercostalium, in tertiae et secundae costarum ossium intervallo repositum, cuius fibrae deorsum in priora feruntur. X vero denotabit exteriorem intercostalium musculum, inter secundae et tertiae costarum cartilagineas conspicuum, cuius fibrae sursum in anteriora praeprae.
 a Arteria et vena, sub pectoris osse deorsum ad abdominis superiora propagatae, hicque a rectis abdominis musculis resectae.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Sexta musculorum tabula)

- Δ* Transversus abdominis musculus, quem costarum ductus, seu fines, et ossis sacri ossis sinistro lateri commissi regio, b. abunde hic circumscribunt. Caeterum b sedem notat, qua oblique ascendentis musculi tendo, transverso abdominis c. musculo pertinacissime adnascitur, priusquam rectum conscendat. c autem indicat asperitatem, quam musculorum oblique ductorum cum transversis musculis connexus inibi molitur, ubi recti musculi supra umbilici sedem, versus pectoris os mutuo dehiscunt.
- d Foramen, vasis seminariis virorum viam praebens.
- e Vena et arteria, in rectos abdominis musculos, conterminasque sedes sursum excurrentes, a magna vasorum crura adeuntium distributione.
- f Hic sinistri lateris rectus abdominis musculus, a pubis osse dependet, vasorum posteriori ipsius sedi commissorum seriem quoque proponens.
- g Spina ossis ilium, carnosus partibus duorum obliquorum abdominis musculorum liberata.
- h Scapulis et sinistro brachio mentem accommoda. ibidem namque h superiorem notat scapulae angulum, cui musculus scapulam moventium tertius, et K insignitus, inseritur.
- i Summus humerus, seu scapulae elatior processus.
- k Musculus brachium moventium quintus, scapulae sinum occupans, qui inter elatiorem ipsius costam, et superioris processus radicem, seu scapulae spinam, consistit.
- l Interior scapulae processus, anchorae imaginem referens.
- θ Musculus anterior cubitum flectentium, cuius exterius caput, quod a scapulae acetabuli supercilio nascitur, m notat.
- m, n. n vero indicat internum caput, ab interiori scapulae processu enatum. Quo tamen huius capitis nerveam partem a o. carnea exquisitius discernas, huius tabulae dextrum brachium spectabis, in quo n nerveam partem denotat, o autem p, q. carneam. Caeterum p duorum capitum coitum indicat: q vero tendinis, quem musculus hic educit, principium.
- r, r Musculus posterior cubitum flectentium.
- ∫ Musculus, cubiti extensionis autor, cuius principium ab humiliori scapulae costa enascitur.
- Δ Musculus radium moventium longissimus, cuius altissimam partem, quae hic oculis subiici potest, t indicat: ipsius t. enim ortus in nona musculorum tabula spectari potest, quae hunc musculus X insignitum habet, uti decima tabula u. illum litera e ostendit. Caeterum in hac tabula u praesentis musculi insertionem notat, quam in inferiorem radii appendicem molitur.
- x Musculus superior duorum, qui radium in primum ducunt.
- Ξ Musculus, tertium quatuor digitorum os flectens. et α quidem huius musculi caput insinuat. β autem sedem, qua α, β. musculus in quatuor partes carneas discinditur, quae singulos postmodum porrigunt tendines. Porro qua ratione ad tertium usque digitorum internodium tendines huius musculi porrigantur, et incumbens musculi tendines trans- γ. eant, hic in utraque manu est conspicuum. Sit tamen, doctrinae gratia, γ tendo, tertium medii digiti os accedens. δ. δ autem tendo, qui secundum os flectit, ut nunc dicam, cum caeteris sui musculi tendinibus, ex vola ad insertionem usque avulsus.
- ε Musculus secundum quatuor digitorum flectens articulum, qui suo principio, adeoque a cubito liberatus, a tendinum ipsius in secunda quatuor digitorum ossa insertionem propendet.
- ζ, ζ Hos characteres referre oportet ad quatuor musculos, quorum beneficio quatuor digiti adducuntur pollici, atque hi interno lateri tendinum tertium os flectentium exporriguntur.
- η, θ Musculus tertium pollicis os flectens, η notatur. θ autem ipsius tendinem proponit, inter musculos primum pollicis os flectentes, et eos qui secundum pollicis os flectunt, prorepentem.
- κ Musculus maior primum pollicis os flectentium, hic ab insertionem dependet.
- λ Musculus minor primum pollicis os flectentium, qui sub maiori κ indicato recondebatur. Inter λ vero et κ, primum pollicis os nudum excarneque apparet.
- μ Musculus primum parvi digiti os versus exteriora flectens. Tuberculum vero ante huius musculi initium apparens, ulnae est sedes, qua validiorem ligamenti exporrigit portionem brachiale cubito colligantis.
- ν Tertius femur moventium musculus, hic magna ex parte conspicuus.
- ξ Magnus exterior' ve femoris ossis processus.
- ο Musculus femur moventium septimus.
- ω Musculus femur moventium sextus.
- ρ Musculus femur moventium octavus.
- ς Quintus femur moventium musculus.
- Π Octavus tibiam moventium musculus, universum femoris os quodammodo amplexens. τ insinuat amplum huius τ. musculi principium, a radice magni femoris processus, et femoris collo enatum. Deinde Π privatim indicat sinus illius portionem, quo nonus tibiam moventium musculus continetur. Caeterum carnosae huius musculi partis termi- v. nus, instar semiglobi extuberans, in utroque femore v insignitur.
- φ Dependet hic musculus tibiam moventium septimus, cuius cavitas argumento est, qui octavum tibiam moventium am- plexetur musculus, et qui horum tendines una coeant. Quod ut commodius expenderes, in dextro genu septimus muscu- *. lus adeo ab octavi musculi tendine dissectus est, ut et patellae seu molae pars ibidem in conspectum veniat, * notata.
- χ, ψ Haec sedes, ad exteriorem genu regionem occurrens, ostendit portionem quarti tibiam moventis musculi. atque hic χ notat quarti musculi sedem, ipsius insertioni proximam. ψ autem eam partem absectam ostendit, cui coxendicis ossis appendix principium praebet, quum reliqua a femoris osse initium ducat.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Sexta musculorum tabula)

- Σ In sinistra tibia totum externum tibiae ossis latus conspicuum est. Id dico latus, quod ad externam sedem excarnis etiam ante sectionem partis habetur, quam et dextra tibia totam oculis subiicit. Caeterum Σ privatim notat ligamentum, tibiae os et fibulam, qua haec invicem dehiscunt, intercedens.
- ω Externus malleolus, et pars fibulae excarnis.
- Φ Musculus pedem moventium septimus. Character 2 ipsius exortum indicat. 5 tendinis principium, quod anteriori et 2, 5. posteriori parte, ac dein interius, qua fibulam spectat, carne adnutritur, ac 4 partem notat anteriorem carneam, 3 vero 4, 3. posteriorem.
- ψ Octavus musculus pedem moventium, magna sui portione sub septimo occultatus. Caeterum caractere 6 huius musculi tendo, ad posteriorem exterioris malleoli sedem reflexus, indicatur.
- Q Musculosa moles, cuius beneficio pollex et tres ipsi proximi digiti in externum latus ducuntur.
- 7 Hic procumbit musculus pollicem extendens, suaeque insertioni adhuc haerens.
- 8 Musculus parvum digitum in exteriora abducens, hac sede obuius est.
- 9 Secundus musculus pedem moventium.
- æ Musculus in dextro pede insignitur, pollicem in internum latus a caeteris digitis abducens. Posteriori dextrae tibiae sedi nullos adhibuimus characteres, quod ea cum praecedentibus tabulis prorsus respondeat.

SEPTIMA MUSCULORUM TABULA

II, 7

- SEPTIMAE musculorum tabulae corpus laxato fune, a quo inter pingendum pendebat, in posteriora tantum procidit, quantum resecto iam peritoneo, et omnibus quae illo amplexantur, videndo septo transverso sufficit. quod etiam in praesenti tabula ad sinistram ea forma appictum cernis, qua exectum, parietique suo lentore haerens, nobis apparuit. Quo minus autem dextra scapula, effractae alae ritu deorsum decumberet, illam funiculo ita suspendimus, ut univsum ipsius cavum in conspectu sit.
- A Gurgulio, a palati termino propendens, inferiori interim maxilla prorsus amota.
- B Aliquot cervicis vertebrarum corpora anteriori sede, qua musculis non obteguntur, se hic ostendunt.
- C, D Primum par musculorum dorsum moventium.
- E Stomachi seu gulae hic praesectae pars.
- F Asperae arteriae stomacho instratae pars, hic quoque iuxta iugulum a reliqua caudicis sui portione liberata. Caeterum vasa utrinque ad asperae arteriae latera occurrentia, soporales sunt arteriae, cum internis iugularibus venis, et sexto nervorum cerebri pari.
- G Musculus alter secundi paris dorsum moventium.
- H Scapulam moventium tertius, qui in dextro latere transectus est.
- I Musculus brachium moventium quintus, inter elatiorem scapulae costam, et superioris ipsius processus radicem repositus.
- I Musculus brachium moventium sextus, totam scapulae cavam anterioremve occupans sedem. Huius insertio K insignitur, reliquaque ipsius forma ex scapulae imagine deprehenditur. quanquam si praesentis musculi triangularem figuram volueris constituere, licebit K, L et L simul conferre.
- L, L Musculus thoracem moventium secundus, octo superioribus costis manus modo insertus.
- M Brachium agentium tertius, et ab inferiori scapulae costa, iuxta basis scapulae inferiorem angulum enatus.
- N, N Musculus cubitum extendentium, cuius initium superiori N insignitur, a scapula educitur.
- O Portio tendinis musculi brachium moventium quarti.
- P Cubitum flectentium posterior, qui totus fere hic est conspicuus.
- Q Radium in pronum constituentium superior.
- R, R Anterior cubitum flectentium, qui ab ossibus, unde initium duxit, liberatus, ac a brachio avulsus, a sua dependet insertione.
- S Radius.
- T Ulna.
- V Ligamentum inter radium et ulnam, qua invicem dehiscunt, intercedens.
- X Radium in pronum moventium inferior musculus, propemodum quadratus.
- Y, Y A dextro radio (qui cum universa manu magis quam sinistra attollitur) dependet a sua insertione longior radium in supinum ducentium musculus.
- a Minor primum pollicis os flectentium musculus, suo initio liberatus, ab illo cui inseritur osse tantum pendet.
- 1, 2, 3 Tribus his characteribus musculi notantur secundum pollicis os flectentes.
- b Dependet a sua insertione musculus tertium pollicis internodium flectens.
- c Musculus tertii quatuor digitorum ossis flexus autor, a cubito resectus, deorsum est reflexus. Hunc sedulo intuebere, quod illius tendinibus musculi attendantur, quatuor digitos pollicis adducentes: quorum is qui indicem movet, d insignitur, perinde ac reliqui tres, ab insertione dependens. Quinetiam tendinum musculi secundum quatuor digitorum e. os flectentis portiones hic adhuc servantur. ac portioni quidem indici propriae e inscripsi: tendini autem tertium indicis os flectenti, f. Caeterum in dextra manu dictorum musculorum duntaxat conspiciuntur insertiones. ac g in indice h, i. insertionem indicat musculi indicem pollicis adducentis: h insertionem tendinis secundum indicis os flectentis. i insertionem tendinis, qui tertii eius digiti ossis flexioni praeficitur.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Septima musculorum tabula)

Praesentis tabulae thorax, quod ad intercostales spectat musculos, praecedentis tabulae thoraci respondet: unde etiam characteribus non venit oblitterandus.

- Δ Septum transversum, cuius membraneus circulus in septo extra corpus expanso, et suo mucore parieti agglutinato, k, l, m, n. circumscribitur k, l, m, n. quod vero exterius hos characteres ambit, et foris existit, fibrisque interstinguitur, carneam o, p. septi partem esse putato. o, p. Duo ligamenta, seu tendines septi, vertebrarum in lumbis consistentium corporibus q. inserti. q. Septi scissura, qua id vertebrarum incumbit corporibus, ac magnam arteriam, venamque coniugis expertem transmittit, aut illis cedit, quarum orificia q in corpore huius tabulae positum indicat, quemadmodum et arteriae r, f. ramos in septum excurrentes. r Foramen septi, stomacho viam praebens, qui etiam r in corpore insignitur. f Foramen in septo transverso, venae cavae caudici paratum, qui in corpore f notatus conspicitur.
- t Musculus femur moventium sextus.
- u Musculus dorsum moventium nonus.
- x Femur moventium septimus, qui perinde ac sextus, propter ablatum peritoneum, magis quam in praecedentibus tabulis se offert.
- y Sacrum os hic insignitur, nervique aliquot ab ipsius medulla educti, obvii sunt.
- α Femur moventium octavus.
- β Quintus femur moventium.
- γ Tibiam moventium octavus.
- δ Musculus pollicem a caeteris digitis amovens, sua tantum haeret insertione.
- ε Dependet et hic quoque ab insertione muscosa moles, pollicem et tres ipsi proximos digitos in externum latum ducens. Quae vero in praesentis tabulae tibiis occurrunt, illis respondent, quae prioribus tabulis fuere obvia. hactenus namque ex posteriori tibiae sede nullus est absectus musculus: et in anteriori tibiae regione, hoc figurae situ, nihil praeter excarnem, etiam ante anatomen, tibiae ossis partem, est obvium.

OCTAVA MUSCULORUM TABULA

II, 8

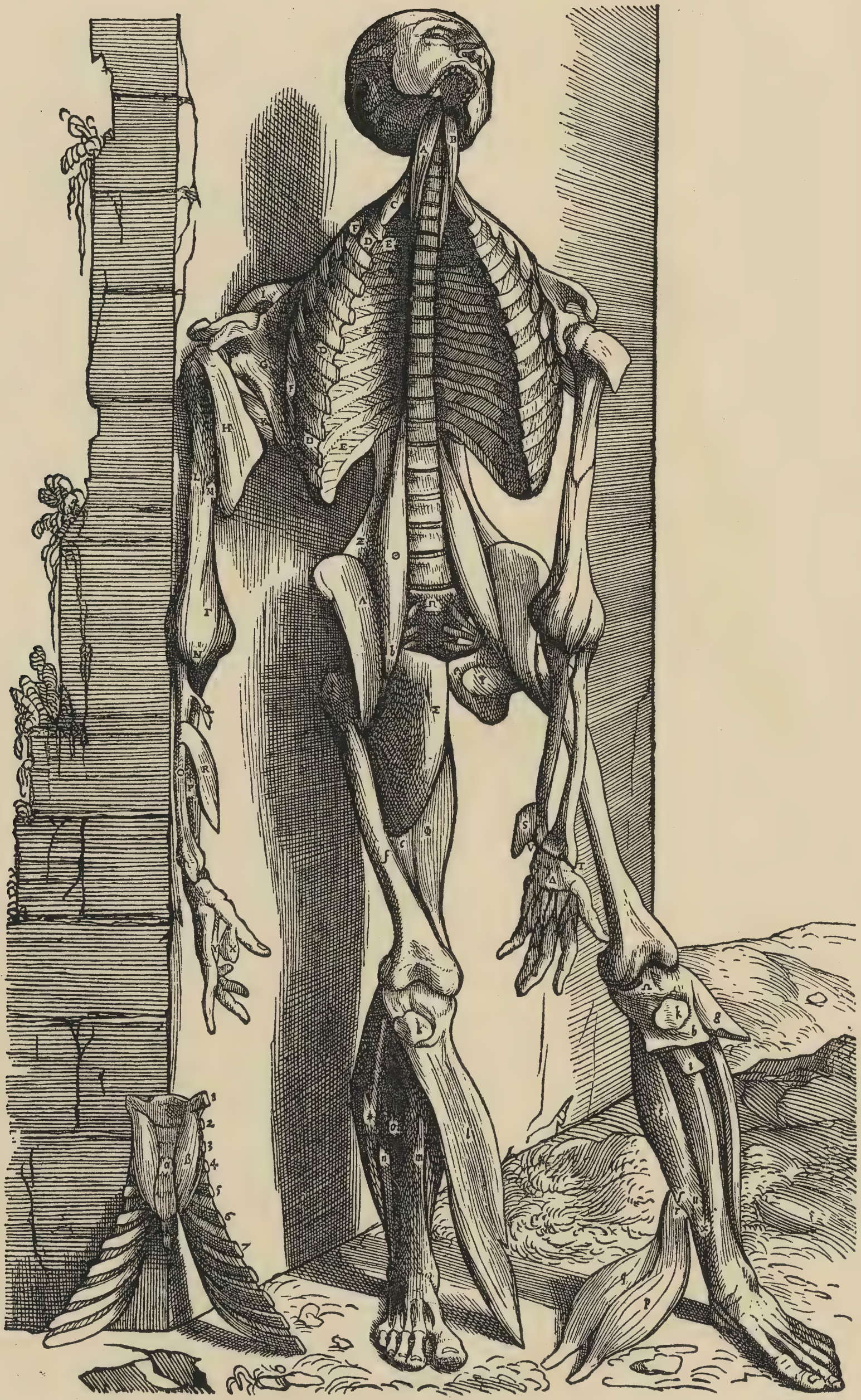
HAEC tabularum anteriorem corporis faciem exprimentium postrema est, musculos in anteriori hac sede ex sectionis serie adhuc reliquos proponens. Ut vero interiores intercostalium ostenderet musculos, et eos qui in interna thoracis sede pectoris ossis attenduntur lateribus, os illud una cum costarum cartilaginibus exectum, et sub dextrae manus indice ita propositum cernis, ut internam ipsius referat faciem, thoracis cavitatem respicientem.

- A, B Musculi collum, superioremve dorsi partem flectentes, dorsumque moventium primum coniugium.
- C Musculus a prima enatus costa, secundique dorsum moventium paris alter.
- D, D Exteriores musculi intercostales, in costarum ossium intervallis conspicui.
- E, E Interiores musculi intercostales, in costarum ossium intervallis obvi.
- F, F Musculus octo thoracis costis insertus, ipsiusque motorum secundus.
- G Utrinque scapula modo nuda excarnisque est, musculi F insigniti ope adhuc corpori haerens.
- H Musculus dependet, brachium antrorsum circumvertens, scapulaeque cavum occupans.
- I Musculus superiori scapulae basis angulo insertus, ipsamque agentium tertius, ab insertione pendens.
- I' Posterior cubitum flectentium musculus, cuius principii elatior exteriorque pars L insignitur, demissior vero interior-
- L, M, N. que pars M. Insertio autem praesentis musculi N indicatur.
- O Radius.
- P Ulna.
- Q Tendinis musculi cubitum flectentium anterioris pars.
- R Musculus ab insertione dependet, radium in pronum moventium superior.
- S Musculus a sinistra ulna dependet, radium in pronum ducentium inferior.
- T, V Sede T insignita, ligamentum, brachiale ad cubitum nectens, crassius apparet, ut etiam sede V notata.
- X Musculi ab insertione propendunt, secundum pollicis internodium flectentes.
- Δ In postbrachiali dilucidius exprimi nequiverunt octo muscoli, quatuor digitorum primos articulos flectentes. Caeterum Y. dextra manus in latum picta est, ut musculum Y insignitum offerret, qui primum indicis os introrsum flectit.
- Θ Sextus femur moventium musculus, cuius initium e vertebrarum procedens corporibus, a insignitur. b vero ipsius a, b. sedes indicatur, qua tendinem educere incipit.
- Δ Septimus femur moventium musculus.
- Ξ Musculus dorsum moventium nonus.
- Π Sacrum os, ex cuius anterioribus foraminibus nervi prosilire hic videntur.
- Σ Octavus femur moventium musculus, qui ut valde est carneus, nonnihil hic laxus propendit.
- Φ, c Quintus femur moventium musculus. Verum Φ privatim huius musculi partem notat posteriorem, c autem anteriorem.
- e Pubis ossis anterior sedes, quae hoc latere ex sectionis serie, carne est denudata.
- Ψ Musculus femur moventium nonus, anteriorem pubis ossis foraminis sedem occupans.
- Ω In sinistro genu tendines, septimi tibiam moventium musculi g insigniti, et octavi h indicati, et noni i notati, a genu g, h, i, k. reflexi sunt: ac patellam ipsis innatam, ac k insignitam, oculis subiiciunt. In dextro autem crure octavus tibiam l. moventium musculus, solus ab insertione ac integer dependet, l notatus, et patellam sibi innatam servans, cui etiam k inscripsimus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Octava musculorum tabula)

- m Tibiae ossis anterior sedes, omni prorsus musculo libera.
n Fibulae anterior sedes, ex dissectionis serie musculis omnibus iam denudata.
o Ligamentum inter tibiae os et fibulam inibi repositum, ubi haec ossa invicem dehiscunt.
* Qui hic spectantur muscoli, illi sunt, quos sexta musculorum tabula expressit literis Φ et Ψ , septimus nimirum et octavus pedem moventium. In superiori pedis sede modo nulli adhuc reliqui sunt muscoli, ossaque duntaxat ligamentis obducta, in conspectum veniunt. Caeterum muscoli, qui hactenus in tibiae posteriori sede fuere obvii, sectionis serie nunc auferri incipiunt. ac p, q notant primum ac secundum pedem moventium, a quarto eiusdem motus autore
p, q. musculo, t insignito, ad characterem $\int$ propendentes, quo privatim notatur tendo tertii pedem moventium muscoli, qui inter $\int$ et u deducitur.
u Musculi pars hic occurrit, quatuor digitorum tertium articulum flectentis.
x Hic obscure se offert pedem moventium quintus.
 α Pectoris ossis posterior, seu cor spectans sedes.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. His characteribus septem verarum costarum indicantur cartilagine. Reliquae autem quatuor cartilagine, octavae, nonae, decimae et undecimae costarum cartilagine sunt.
 β Musculus humanum thoracem moventium sextus.

NONA MUSCULORUM TABULA

II, 9

NONA tabula, omnium posteriorem corporis faciem exprimentium prima occurrit, nullum absectum habens musculum, praeter eos quos carnea membrana constituit, tertiaque tabula obvios fecit. Verum transversa in externa cubiti sede iuxta brachiale reposita ligamenta hic dissecuimus, quod prima et secunda tabulis abunde fuerint conspicua, et numerorum characteribus insignita.

- A Temporalis musculus.
B Os iugale.
C Masseter praecipue appellatus musculus, seu inter musculos maxillam inferiorem moventes secundus describendus. Auris vero foramen, cum ipsi subiectis glandulis, citra characterem est obvium.
D Musculus caput moventium, qui a pectoris osse et clavicula enatus, in mamillarem temporis ossis processum inseritur.
 Γ , Δ Musculus secundo loco inter scapulam moventes recensendus. Atque huius principium, ab occipitii osse pronatum, E, F, G. E ac F insignitur. E vero usque ad G, muscoli notatur principium ab occipite, ad octavae usque thoracis vertebrae H, I. spinam, a mediarum vertebrarum apicibus quodammodo enatum. H, I insertio indicatur, quam musculus in scapulae spinam, et summum humerum, latiusculamque claviculae sedem molitur. * hac sede praesens musculus, quasi membraneum semicirculum obtinet, seu carnosae ipsius fibrae in semicirculi hic cessant circumferentiam. Hac parte
K. K insignita, cervix collum'ue, thoracis elatissimae parti committitur. Lineae autem, latera'ue musculum circumscribentia, in hunc modum colliguntur. Ab E ad F prima protenditur, ad occiput transversim ducta. Quod autem huius extremum F notatum, non tantum ab auris radice distare hic videatur, quantum F removetur ab E, pictura in causa est, oculum fugiens: quod et sinistrum brachium, in anteriora porrectum, liquido commonstrat. quod forte $\delta\pi\tau\iota\kappa\eta\varsigma$ ignarus, plus aequo brevius esse arbitraretur. Porro secunda linea praesentis muscoli ab E per K ad G metitur. Tertia autem ab F ad H. Quarta ab H ad G. Atque his lineis musculus terminatur. Insertionis autem linea, ab H ad I protensa, et ille quoque ductus, qui ab I ad K metiri posset, nullae prorsus separationis divisionis'ue muscoli in partes, notae existunt.
L Musculus brachium attollens, eiusque motorum secundus.
M Musculus gibbam scapulae sedem occupans, brachiumque moventium septimus.
N Musculus ab humiliori scapulae costa pronatus, et brachium moventium tertius.
O Musculus brachium agentium quartus, sequenti tabula Θ insigniendus.
P In praesentis tabulae dextro latere, P indicat portionem abdominis muscoli, quem oblique descendentem vocamus.
Q Nonnihil in dextro brachio occurrit anterior brachium flectentium musculus.
R Posterior cubitum flectentium musculus.
S Musculus cubitum extendentium, cuius principium ab humeri pendet cervice.
T Musculus cubitum extendentium, cuius principium ab humiliori scapulae costa pronascitur.
V Ulnae sedes triangula, nullis oblecta musculis, excarnis'ue, ac praecipue insertionem excipiens nervosae cubitum extendentium musculorum insertionis.
X Musculus radium in supinum agentium, qui in inferiorem radii appendicem inseritur.
Y Musculus, bicorni tendine brachiale extendens.
Z Musculum Z insignitum, autorem extensionis indicis, medii ac anularis recensebimus, cuius initium a indicatur.
a, b. Sedes vero, qua carneus esse desinit, tendinesque educit, b insignitur.
 Θ Musculus, qui nobis parvi digiti extensionis autor recensebitur. Caeterum etsi in externa postbrachialis sede, et ad digitorum radicem aliquo modo exprimere conati sumus, qui duorum musculorum, quos Z et Θ insignivimus, tendines commisceantur, et varie latescentes, suismet ipsorum portionibus rursus uniantur: nihilominus tamen, quum haec commixtio omnibus non sit eadem, hanc ex variis sectionibus te potius quam ex hac unica delineatione, petere optaverim.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Nona musculorum tabula)

- A* Musculus brachiale extendentium, cuius principium *c* insignitum, ab humero pendet: insertio autem *d* indicata, in *c, d.* postbrachialis os perficitur, parvum digitum sustinens.
- E* In utroque cubito *E* insignitur musculus, brachiale flectens, quartoque brachialis ossi insertus, ac in nulla musculorum tabula aequae atque hic conspicuus. Quemadmodum et musculi latum manus tendinem producentis initium, hic ad *g.* characterem *g.* est obvium, una cum exortu musculi brachiale flectentis, qui postbrachiali insertus, *A* in tertia musculorum tabula notatur.
- e* Musculi hac oblique prorepentes, illi sunt, quorum alter unum tendinem brachialis ossi pollicem suffulcienti inserit: alter vero unum tendinem primo pollicis ossi offert, alium secundo et tertio pollicis ossi inserens.
- f* Musculus tribus pollicis ossibus externa sede insertus, et pollicem versus indicem evertens.
- g* Musculus pollicem indici proxime adducens.
- h* Musculus, parvi digiti a reliquis abductionis autor.
- II* Primus femur moventium musculus, *i, k, l, m* et *n* circumscribitur. Quandoquidem *i* usque ad *k*, sui principii partem *i, k, l, m, n.* notat, quae ex ossis ilium spina enascitur. *k* autem ad *l*, principii partem indicat, ab osse coccyge, infimaeque sacri ossis sede pendentem, ubi etiam sinister musculus dextro contiguus est. *m* indicat elatiorem ipsius insertionis partem. *n* autem insertionis infimam notat partem: quae quia inter musculos tibiam moventes hic penitus se insinuat, reconditque, omni ex parte non est conspicua.
- o* Secundus femur moventium musculus, magna ex parte primo adhuc obtectus.
- p* Sextus tibiam moventium musculus, in latum illum degenerans tendinem, qui femur amplexantibus musculis obvoluitur: attamen non ad eam pertingit crassitiem, ut subditos ipsi musculos obscurare possit, adeo ut illis quoque *q.* characteres iam sim inscripturus. Caeterum *q* notat huius sexti tibiam moventium musculi carnosae partis terminum.
- r* Septimus tibiam moventium musculus, membraneo tendine sexti tibiam moventium musculi obtectus.
- f* Quartus tibiam moventium musculus, septimi musculi posteriori sedi attensus.
- t* Tertius tibiam moventium musculus, in utroque crure (quemadmodum et subsequentes aliquot) notatus.
- u* Musculus, quem quinti tibiam moventium loco habemus.
- x* Apparet et hic quoque portio musculi femur moventium quinti.
- y* Musculus secundus tibiam moventium.
- a* Musculus tibiam moventium primus.
- β* Octavus tibiam moventium musculus.
- γ* Nonus tibiam moventium musculus, modica ex parte, ut et duo proxime praecedentes musculi, conspicuus.
- d* Hoc sinu, tibiam accedens arteria, una cum maxima cruris vena, et nervo quoque totius corporis crassissimo vehuntur.
- e* Musculus primus pedem moventium.
- 3* Secundus pedem moventium musculus.
- H* Septimus pedem moventium musculus.
- θ* Octavus pedem moventium musculus, sub septimo occultatus, modice admodum se hic spectandum offert.
- ι* Excarnis fibulae pars, ipseque adeo exterior malleolus.
- ⌘* Aliqua ex parte portiuncula hic occurrit, musculi pedem moventium noni: hic enim ipsius tendo ad insertionem suam se offert.
- λ* Musculus parvum digitum a caeteris abducens.
- μ* In sinistra sura, tendo tertii pedem moventium musculi notatur.
- ν* Interior malleolus.

DECIMA MUSCULORUM TABULA

II, 10

IN hac omnium tabularum decima, posteriorem vero faciem exprimentium secunda, musculi aliquot, qui in praecedente tabula erant prorsus conspicui, iam sectionis serie adempti dependent: multique in illa non obvi, hic sese com-
monstrant. Verum interim prorsus ablati sunt ille musculus, quem nona tabula *F* et *A* insignivimus, quod videlicet nusquam apte formam ipsius dependens ostendere potuisset, quorundamque musculorum inspectionem occupasset.

- A* Dexter primi paris caput moventium musculus.
- B, B* Secundi paris caput moventium dexter.
- C* Scapulam moventium tertius musculus.
- D* Clavicula, sectionis serie musculis hic denudata.
- E* Musculus humani thoracis motorum tertius, sequenti tabula *F* notandus.
- F* Musculus scapulam moventium quartus, cuius primum latus ad dorsi vertebrarum aliquot spinas deductum, a *G* ad *G, H.* *H* metitur. Secundum vero latus, ad scapulae basim pertinens, ab *I* ad *K* protenditur. Tertium latus a *G* ad *I*, et quartum ab *H* ad *K* pertinet.
- L* Musculus brachium moventium quintus, inter scapulae spinam, et elatiorem scapulae costam locatus.
- M* Scapulae spina, ac summus humerus, a secundo scapulam moventium musculo liber.
- A* Musculus brachium moventium secundus, quem in posteriori corporis sede prompte circumscripseris, si *P* musculi *P.* insertionem esse cognoveris. *P* namque ac *N* et *O*, trianguli modo, dictam musculi partem terminant, anteriori in *N, O.* terim parte *E* in quarta tabula musculorum insignita.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Decima musculorum tabula)

- Q Brachium moventium septimus musculus, gibbam scapulae sedem occupans.
R Musculus brachium moventium tertius, ab humiliori scapulae costa circa eius basim enatus.
☞ Hac sede aliquot dorsum moventes musculi exporriguntur, una cum humanum thoracem moventium quarto.
Θ Hunc musculum secunda tabula Γ insignitum proponebat: est autem is, cuius beneficio brachium deorsum, versus
S, T, V. dorsum vellitur, idque moventium quartus. S et T, musculi huius principii indicant longitudinem: V partem ipsius
X. insertioni proximam, quae hic ostendi nequit: verum in septima tabula O insignita, utcunque fuit obvia. X autem
musculi latus ea sede indicat, ubi ab ilium osse non amplius enascitur. Circumscribes vero praesentis musculi latera ab
Y. S ad T, dein a T per X ad V, insuper ab S ad V. Caeterum Y notabit inferiorem scapulae basis angulum hic extuberan-
tem, et tertio musculi latere intectum.
Z Oblique descendens abdominis musculi portio.
a Musculus, ab humiliori scapulae costa principium ducens, et cubiti extensionis opifex.
b Musculus, a cervice capitis humeri iuxta scapulam originem ducens, ac cubiti extensionis autor.
c Portio anterioris cubitum flectentium musculi.
d Portio posterioris cubitum flectentium musculi.
e Musculus radium in supinum agentium longior, qui a brachio ad humiliorem usque radii appendicem protenditur.
f Musculus, bicorni tendine brachiale extendens.
g Hac sede ligamentum conspicitur membraneum, superiorem radii partem humero colligans. Sunt vero ab hac sede
resecti tres musculi, qui deorsum a manu pendent.
h, h Hac sede, inter utrumque h, h occurrente, ulna iam carne omni, musculis've libera cernitur.
i Musculus brachiale flectentium, qui quarto brachialis ossi inseritur.
A, E, II Tres isti characteres, tria notant musculorum principia, ab ulna pronata. Primum A insignitum, illud est, quod radio
ante medium illius longitudinis insertum, musculum constituit, radium in supinum agentium breviorum. Secundum
k, l. principium E indicatum, illud est, quod in duas portiones, k et l notatas dirimitur. k enim eam significat portionem,
quae tendinem brachialis ossi pollicem proxime sustinenti offert. l vero inferiorem insinuat portionem, quae dein
m, n. bipartita, unam partem, quae m inscribitur, primo pollicis ossi inserit: alteram n indicatam, in secundum et tertium
o. pollicis ossa implantat. Porro tertium principium, II insignitum, illud demum est, quod in duas quoque partes, o et
p. p indicatas discinditur: quarum superior, o notata, tribus pollicis ossibus inseritur: inferior vero, p indicata, indicem
ac medium a pollice abducere creditur, etsi potissimum indicem adeat.
q Propendet ab insertione musculus, brachiale unico tendine extendens.
r Propendet hic quoque ab insertione musculus, parvum digitum praecipue extendens.
f Musculus a digitorum radicibus hic dependet, qui indicem, medium et anularem in primis extendit.
t Musculus, pollicem indici proxime adducens.
Σ Secundus femur moventium musculus, cuius exortum, semicirculi formae quodammodo respondentem, u et x notant.
u, x, y. quanquam u in anteriora magis adhuc deberet exporrigi, si praesens tabula in latus magis verteretur. Caeterum y
huius musculi indicat insertionem. unde etiam u, et x, et y, universum musculum circumscribunt.
α Magnus exteriorque femoris processus.
β Quartus femur moventium musculus.
γ Ligamentum a transverso quinti ossis sacri ossis processu, in acutum coxendicis ossis processum pertinet.
δ Ligamentum a dicto nunc sacri ossis processu in posteriorem elatioremque appendicis ossis coxendicis sedem in-
sertum.
ε Musculus femur moventium decimus, qui hac a posteriori pubis ossis sede reflexus, alium veluti musculum supra in-
fraque ipsi attensum commonstrat.
ζ Quoniam haec sedes, quantum ad musculorum seriem attinet, sequenti tabula, perinde atque hic erit conspicua, ner-
vum ab hac tabula non reseuimus, quem quartum femur petentium numerabimus, eum secunda tertiaque figuris,
Capiti undecimo libri quarti praeponendis, caractere 71 indicaturi. Praesens etenim nervus, is profecto est, secundum
quem ex calvariae cavitate, per dorsi vertebrarum foramen, quod dorsali medullae transmittendae paratur, descendens
humor, in pedes confluit, quem nonnulli haud infrequenter instar tepentis, alii instar frigidae aquae demanare, ac in
H. crus profluere sentiunt. Ad haec, eundem nervum in poplite η notatum cernis. quanquam H privatim ipsius grandiore
indiget portinem: quae etsi in alias quamplurimas soboles disseminetur, praecipua tamen ipsius parte, pedis inferiora
θ. inter calcem et interiorem malleolum petit. θ vero praesentis nervi in poplite bipartiti minorem insinuat ramum,
maxima sui parte in musculos digestum, exterius tibiae latus, et anteriorem eiusdem sedem occupantes: qui meher-
cule non minus quoque accurate, quam quivis corporis nervus est observandus, si non ob aliud, saltem propter
urentia medicamina, quae subinde hic aegris adhibentur, ut ulcus eorum vi inustum, humorem secundum hunc ner-
vum decurrentem expurget. Nam quod inuritur ulcus, huic nervi ramo, θ indicato, vicinum est: et quum paulo
inferius fiat, quam superior fibulae consistit appendix, ramus ille praecipua sua portione contingi nequit. Atque eus-
modi sane pleraque crebro sermoni adiicerem, nisi ridiculum arbitrarer, reliquas medicinae partes huic Anatomicae
misceri, aut ego etiam eiusmodi aliqua non essem privatim suo tempore, uti iam coepi, exaraturus.
κ, κ In utroque femore κ occurrit, musculum notans femur moventium primum, qui in sinistro crure integer a sua sede
reflexus est, insertione duntaxat corpori commissus, quae in dextro crure solum inibi reliqua est, ubi validissima
λ. spectatur: ubi autem leniter, membranaeque tantum ritu inserebatur, λ ascriptum cernis.
μ Septimus tibiam moventium musculus, non amplius membraneo sexti musculi tendine obtectus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Decima musculorum tabula)

- Φ Tertius tibiam moventium musculus, cuius caput *ν* insignitur: sedes vero tendinem primum educens, ξ. Insertionem *ν*, ξ. autem tertia musculorum tabula proponebat, caractere 3 insignitam.
- Ψ Quartus tibiam moventium musculus.
- ω, ω Quintus tibiam moventium musculus.
- ρ Quinti femur moventis musculi portio.
- ς Secundus tibiam moventium musculus.
- τ Portio octavi tibiam moventis musculi, resecto iam interim primo tibiam movente, qui alias hic in orbe occurreret. Quod vero ad musculos in tibia pedeque repositos attinet, omnia praecedenti conveniunt tabulae, ut et duodecimae, quam inibi characteribus primum occupabimus.

UNDECIMA MUSCULORUM TABULA

II, 11

ET FIGURA INTERPOSITA

II, 20

- A, A SINISTER primi caput moventium paris musculus.
- B, B Secundum par musculorum caput moventium, in sinistro tantum latere characteribus insignitum.
- * Musculus hic obscure occurrit, cuius beneficio inferiorem maxillam deorsum agimus.
- C Musculus scapulam moventium tertius.
- D Clavicula, hac in parte nunc musculis denudata.
- E Dependet hic musculus, a scapula ossi *ν* referenti insertus.
- F Humanum thoracem moventium tertius.
- G Brachium moventium quintus.
- I Musculus, scapulae gibbum sub illius spina occupans, ac brachium moventium septimus, cuius initium ab H ad I
- H, I, K. pertinet, insertionis vero sedes K indicatur: atque ita totus trianguli modo H, I et K circumscribitur.
- L Musculus ab humiliori scapulae costa ad humiliorem basis ipsius angulum originem ducens, brachiumque moventium tertius.
- M Hic musculus brachium moventium secundus, ab exortu liberatus, antrorsum tota parte reflectitur, quam proxime praecedens tabula, O, N et P circumscribebant. Atque ita interna musculi sedes, qua humeri articulo incumbit, hac tabula in conspectum venit, et trianguli vertex etiam quodammodo proponitur, ad cuius similitudinem veteres huius
- N, O. musculi initium describebant. N enim ea musculi pars est, quae basi scapulae fuit proxima: O autem illa, cuius initium a summi humeri cum clavicula articulo pendet. Dein si D eam musculi partem esse finxeris, cui clavicula initium largitur, prompte assequeris, musculi suo exortu liberi principium insigniter obtusum angulum referre, uti figura modo inserta comprobatur, qua tota musculi interna sedes exprimitur, articulum proxime integens. Atque hic A, B, C, musculi indicant principium: ab A quidem ad B, principii portionem, a summo humero et scapulae spina pronatam: a B vero ad C, reliquam principii partem, quae claviculae debetur. Postremo D musculi insertionis sedes insignitur. Quod autem ad trianguli obtusum attinet verticem, nulli non obvium est, B humilior ponitur, quam A et C, quibus characteribus triangulum terminari prompte animadvertis [vide figuram II, 20].
- P Dictus nuper brachium moventium musculus, ab omnibus, unde principium ducit, sedibus liberatus, ac ab insertionem duntaxat in dextro brachio pendens, pulchre ostendit, hanc transversim in humerum fieri.
- Q Humanum thoracem moventium quartus.
- R Musculus dorsum moventium undecimus.
- S Dorsum moventium decimus quintus, seu octavi dorsum moventium paris alter.
- T, T, V Characteribus T, T, duas costas earum quae iam sectionis serie deteguntur, insignivimus, V vero earundem costarum intervallum: ut intercostalium musculorum exterioris species observaretur, qui in costarum ossium intervallis consistunt.
- X Musculus thoracem moventium secundus.
- Δ Quintus humanum thoracem moventium musculus, hic universum se spectandum offerens.
- a, b Obscurum impenseque membraneum musculi oblique ascendens abdominis initium, a spinarum apicibus inter a ac b pronatum.
- c Musculus ab insertionem hic dependet, brachium moventium quartus.
- Θ Musculus cubitum extendens, cuius initium d insignitur, a cervice capitis humeri educitur, quod scapulae articulo
- d, e. tur. e autem sedem indicat, qua praesens musculus ab alio cubitum extendentium musculo, mox f indicando, amplius propter mutuum connexum distingui nequit.
- f Cubitum extendentium musculus, ab humiliori scapulae costa pronatus, ac cum musculo Θ insignito ad characterem e coiens.
- g Musculus cubitum flectentium posterior.
- h, h Longior musculus radium in supinum ducentium.
- Δ Musculus bicorni tendine brachiale extendens, cuius initium in dextro brachio i insignitur. sedes vero, qua tendinem
- i, k, l. educit, k indicatur. tendinum autem ipsius insertio, l notatur.
- m Musculus radium in supinum ducentium brevior.
- n Radius, dissectionis serie magna ex parte denudatus.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Undecima musculorum tabula et figura interposita)

- o Ulna. In horum ossium medio ligamentum occurrit, tota sede illa ossa intercedens, committensque, qua invicem dehiscunt.
- £ Secundum principium trium principiorum, quibus ulna seriatim originem praebet, ab ulna hic est resectum: et ut commode eius series tota constaret, illud, quasi quis manu id elevasset, depinximus: ne ab insertionibus deorsum
- p. pendens, manum obscuraret: aut si per manus interiora dependisset, ipsummet obscurum evasisset. Caeterum p eius
- q, r. principii pars est, quae tendinem brachiali offert. q autem tendo, primo pollicis ossi insertus. r vero is tendo, qui secundo et tertio pollicis inseritur ossibus.
- ƒ Musculus pollicem indici proxime admovens.
- II Tertium principium eorum quae ab ulna pronascuntur, hic ab insertionem sua pendens. Ac t quidem notat eius principii portionem, quae indici ac medio praecipue tribuitur: u vero eam quae pollicis est peculiaris.
- Σ Tertius femur moventium musculus, cuius initium z, y, x circumscribitur. Quod vero ad horum characterum latera, x, y, z. superiusque spectatur, ilium ossis dorsum est, primo secundoque femur moventibus musculis liberum. Caeterum
- a. α tertii illius musculi insertionem proponit.
- Φ Quartus femur moventium musculus, a tribus humilioribus sacri ossis ossibus initium sumens, et illic primum tendinem educens, ubi β conspicitur. Insertio autem ipsius sub α quoque consistit.
- γ Magnus femoris processus.
- δ Secundus femur moventium musculus, ab insertionem duntaxat deorsum pendet.
- ε, ζ Septimus tibiam moventium musculus. Quid vero ζ indicetur, ad characterem Ω paulo post commemoraturus sum.
- η Ligamentum ab osse sacro, in coxendicis ossis acutum pertinens processum.
- θ, ι, κ Musculus decimus femur moventium, hac ab interiori pubis ossis sede reflexus, ac veluti inter duos musculos, ι et κ insignitos, prorepens.
- λ Caput tertii tibiam moventium musculi, quod primum eorum censetur, quae a coxendicis ossis appendice pronascuntur. Musculus interim ipse, a femore avulsus, deorsum ab insertionem pendet, mox ε notandus.
- μ Caput quarti tibiam moventium, quod quatuor ut minimum capitum, a coxendicis ossis appendice pronatorum, secundum numeramus. Musculus autem ab hoc eductus capite, a femore est avulsus, ω paulo post insigniendus.
- Ψ Musculus, quem quinti tibiam moventium loco habemus, cuius initium ν insignitur, quod tertium eorum capitum
- ν, ξ. habetur, hinc a coxendicis osse eductorum. ξ vero praesentis musculi ostendit sinum, cui tertius tibiam moventium
- ο. alioquin insidet. ο hic quintus musculus in tendinem desinit, anteriori tibiae ossis sedi implantandum.
- Ω Subsequenti tabula musculum explicabo, quem femur moventium quintum recensemus, characteribus £, Σ et II inibi indicandum. In praesenti autem idem musculus, characteribus ϕ ac ϕ; tum ζ ac Ω insignitur, singulisque peculiaris musculi pars indicatur. Uterque enim character ϕ; posteriorem notat musculi partem, ζ vero et Ω anteriorem. Caeterum ζ privatim indicat eius anterioris partis anteriorem portionem. Ω autem posteriorem significat portionem anterioris partis.
- ω, ϑ Quartus tibiam moventium musculus, hic ab ipsius parte, quam femoris os educit, quaeque ϑ insignitur, pendet, ipsius capitis portione adhuc in exortu relicta, et μ superius notata.
- ς Musculus tibiam moventium tertius, ab insertionem pendens, cuius capitis portio in ipsius origine adhuc relicta, superius λ est insignita.
- τ Musculi tibiam moventium octavi portio. Tibiae autem nullum adhibui characterem, quod sequenti tabula iidem, qui hic modo, proponantur musculi, illic characteribus ex sectionis serie occupandi.

DUODECIMA MUSCULORUM TABULA

II, 12

- I' SINISTER primi caput moventium musculorum paris musculus, cuius principium A notat: B vero et C insertionem, A, B. quam in occipitis os molitur. D autem sedem indicat, qua dexter musculus a sinistro primum abscedit. Postremo E C, D. insinuat internum insertionis dextri musculi latus. Quare si illum musculum in trianguli formam agere visum fuerit, E. illum circumscribes lineis, A, B. A, C. B, C. Quinetiam si intervallum inter dextrum musculum et sinistrum consistens, quoque trianguli modo spectare volueris, circumscribes id opportune, a B ad E, dein a B ad D, et ab E ad D. F, F Sinistri lateris musculus secundi paris caput moventium, qui variis musculis, ut sequens tabula pulchre ostendet, est conformatus.
- G Scapulam moventium tertius.
- H, H Brachium moventium quintus.
- I Summus humerus, a connatis ipsi musculis liber. Caeterum neque costas, neque earundem intervalla characteribus in praesente tabula insignivimus, quod in hac eadem, quae in praecedente tabula, ad characteres T, T, V sit ratio.
- Δ Musculus humanum thoracem moventium quartus, cuius initium K insignitur: L vero sedes indicatur, qua primum K, L. longissimo dorsum moventium musculorum, N mox notando, non amplius pertinaciter (quemadmodum inferius a M, M. K ad L usque) adnascitur. Tendines autem praesentis musculi aliquot M, M indicantur.
- N Dorsum moventium undecimus musculus, seu dorsum moventium sexti paris dexter.
- O Dorsum moventium decimus quintus musculus, hic modice conspicuus.
- P Scapulae dorsi sedes, sub summi humeri radice, aut scapulae spina consistens, modo excarnis est, ob liberatum musculum, quem nunc Q notabo.
- Q Musculus brachium moventium septimus, dictam nuper scapulae sedem occupans. verum hic ab illa exectus, a sua dependet insertionem.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Duodecima musculorum tabula)

- R Musculus brachium moventium tertius.
 S Secundus thoracem moventium musculus.
 T Musculus cubitum extendentium, qui ab humiliori scapulae costa initium ducit.
 V In sinistro brachio musculus cubitum extendentium exterior, ab ea sede propendet, qua cum interiori, T notato, impense commiscetur. In dextro autem brachio propendens ea pars, resecta cernitur.
 X Hac sede ab humero carnea exoritur portio, quam secundi musculorum cubitum extendentium loco habebimus, sequentique tabula d notabimus.
 Y Musculus cubitum flectentium posterior.
 Θ Musculus radium in supinum ducens, qui ab humero multo superius, quam externum illius consistit tuber, inibi a, b. exoritur, ubi a asscripsimus, ipsius insertionem, quam in humiliorem radii appendicem molitur, b indicantes.
 A, c, d Musculus alter, cuius ope radius in supinum agitur. Huius initium c indicatur, insertio autem d insignitur.
 e Nervea portio, seu insertionis terminus musculi superioris radium in pronum agentium.
 f Radius.
 g Ulna.
 h Ligamentum, radium ulnamque, qua invicem dehiscunt, committens.
 i, k Hanc sedem, sinuum vehendis musculorum tendinibus paratorum, et cartilaginis ulnam a brachiali dirimentis nomine, pluribus ornassem characteribus, nisi illa superiori libro pulchre fuissent obvia, praecipue autem in secunda et quarta figuris Capitis vigesimi quarti.
 l Hac sede, iam ex sectionis serie musculis tendinibusque libera, aliter ligamenta, quibus ossa compinguntur, proponi nequeunt.
 m Postbrachialis os, anularem suffulciens digitum: quod ideo privatim notavimus, ut ossa postbrachialis ab ipsorum intervallis, musculisque illa occupantibus, interstingueres.
 n Hic musculus reponitur, pollicem indici proxime adducens.
 o Musculus, bicorni tendine brachiale extendens, ab insertione in dextra manu propendet: in sinistra autem suae insertionis termini duntaxat sunt asservati.
 p Hic bona transversus abdominis musculi pars occurrit.
 q Ilium ossis dorsum, nunc prorsus excarne, musculisque liberum spectatur.
 r Femoris caput, coxendicis ossis acetabulum subiens: aut ipsum potius ligamentum, praesentem ambiens articulum.
 ∫ Ligamentum, a sacro osse in acutum coxendicis ossis processum desinens.
 t Dependet hic ab insertione tertius femur moventium musculus.
 u Quartus femur moventium musculus, hic quoque ab insertione propendens.
 x Magnus exterior've femoris processus.
 α Decimus femur moventium musculus, cuius praecipuam partem in decima sexta musculorum tabula opportune spectabis, ad characteres F, G, H. Praesens autem tabula eam musculi partem commonstrat, quae ad peculiarem ipsi in coxendicis osse caelatum sinum reflexa, ad magnum femoris ducitur processum.
 β Musculus gracilis, ab acuto coxendicis ossis enatus processu, elatiorique musculi α insigniti sede exporrectus.
 γ Musculus similiter gracilis, a coxendicis osse etiam pronatus, et inferiori exporrectus parti eius musculi, quem α notavimus.
 E, Σ, Π Musculus femur moventium quintus. Verum E privatim notat posteriorem huius musculi partem, cuius caput α, ε. partim nerveum, ac α insignitum: et partim carneum, ε notatum, a coxendicis ossis appendice enascitur, hincque prod-euntium capitum numero quartum censetur. ∫ Hac sede posterior haec quinti femur moventis musculi pars, ad- H. modum carnea est, veri muris, ut ita dicam, effigiem prae se ferens. H Hic posterior quinti musculi pars in tendinem degenerat, interiori capitum femoris insertum. Caeterum Π et Σ, anteriorem quinti femur moventium musculi indicant partem: ac Π quidem eius partis posteriorem portionem, Σ vero anteriorem. Quo autem haec non admodum sane obvia, promptius percipias, eosdem illos Graecorum maiusculos characteres in sequenti tabula repositurus sum, in qua musculus suis principiis liberatus, duntaxat illa insertione adhuc fixus propendet, quam in interius femoris caput circa poplitem molitur: et characteres inibi iisdem quibus in praesenti tabula, musculi quinti sedibus, erunt obvi.
 θ Musculus tibiam moventium septimus.
 κ, κ Musculus tibiam moventium octavus.
 λ Ampla depressaque femoris ossis sedes, supra radicem inferiorum ipsius capitum, posteriori in sede consistens.
 μ, ν Quartus tibiam moventium musculus, in sinistro crure ab insertione pendens. ac μ quidem partem illius indicat, a coxendicis osse enatam: ν vero partem, cui femur principium praebet.
 ξ Tibiam moventium quintus musculus, a femore avulsus, et ab insertione tantum pendens.
 Φ Primus pedem moventium musculus.
 Ψ Secundus pedem moventium musculus. Caeterum huius musculi (perinde ac primi) principium duobus notatur ω. characteribus, ut duae utriusque principii partes melius occurrerent. Est enim principium partim carneum, ac ω insi- g, τ. gnitum: partim nerveum, ac ∫ indicatum. τ autem sedes significatur, ubi primum duo isti primi pedem moventium ∫. musculi contigui fiunt. ∫ Hactenus musculi illi in sura extuberant, hicque carnei esse desinunt: verum haec tubera, v. nona tabula etiam accurate exprimuntur. v Tendinis, qui e duobus praesentibus musculis educitur, principium.
 ω Initium musculi pedem moventium tertii, cuius tendinem proponit character et, in sinistra positus tibia.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA TERTIA MUSCULORUM TABULA

II, 13

- A, B, C, D, E, F, G, G. DEXTRA portio secundi musculorum caput moventium paris, in quo singuli characteres aliquid privatim insinuant. A enim indicatur musculus secundi paris, acuto principio ex transversis quintae et quartae thoracis vertebrarum processibus enatus. B musculi huius sedes, qua carneus esse desinit, ac velut in tendinem degenerat. Porro B quoque musculum significare debet, qui a septimae cervicis vertebrae spina enascitur, et cum musculo A insignito commiscetur. Congressus autem sedi, C inscriptum est, ubi uterque exacte carneus efficitur. D utriusque musculi insertionem notat. E secundi paris tertius in altero latere musculus indicatur, cuius etiam principium in alto latitat, insertionem interim ipsius ad F conspicua. Postremo G ac G, secundi paris carnea moles insignitur.
- H Musculus dorsum moventium quintus.
- I Portio musculi dorsum moventium sexti.
- K Decimus quintus dorsum moventium, seu eorum musculorum octavi paris alter.
- L Undecimus dorsum agentium, cuius principium a sacro osse pendens, L insignitur: ipsius vero ansulae, tendines'ue
- L, M. M, M notantur, superiori interim M ad huius musculi summum reposito.
- ⌵ Character ⌵, loco N positus, musculum dorsum moventium nonum indicat.
- O, O Musculus hic ab exortu propendet, thoracem hominis moventium quartus.
- P, P Hae costarum asperitates, earum tubercula referunt, in quae quartus thoracem moventium musculus inserebatur. Quod autem ad costas, earundemque intervalla attinet, eadem hic atque in aliquot praecedentibus tabulis est ratio.
- Q Scapulam moventium tertius.
- R Scapula, posteriori parte prorsus iam musculis liberata.
- S Brachium moventium tertius, hic pulchre conspicuus.
- T Secundus thoracem moventium musculus.
- V Tertium ligamentum peculiare articuli humeri.
- X Dependet musculus brachium moventium quintus.
- Y In utroque brachio posterior humeri pars, excarnis prorsus, musculisque libera cernitur.
- a Posterior cubitum flectentium musculus.
- b, c, d Musculi cubitum extendentes. Ac b is insignitur, qui ab humiliori scapulae costa initium ducit: c ille, qui ab humeri capitis cervice exoritur: d autem, carnosa pars, quae ab humero ad medium fere longitudinis ipsius originem sumit.
- e Radius.
- f, g Musculus radium in primum ducentium superior, cuius insertionem privatim g insinuat.
- h Dependet hic ab insertionem musculus radium in supinum moventium brevior.
- i Ulna.
- k Ligamentum, radium ulnae, qua haec ossa invicem dehiscunt, committens.
- l Resecto musculo, pollicem indicis proxime adducente, hic notatur is qui primum indicis os introrsum flectit.
- 1, 2, 3 Tribus his characteribus tres notantur musculi, secundum pollicis articulum flectentes. Quod ad ossa hic in manu, et ligamenta spectat, omnia praecedenti tabulae respondent.
- m Ilium ossis dorsum, quemadmodum et coxendicis ossis exterior sedes, prorsus excarne occurrit.
- n Coccyx os excarne, seu musculis ipsi adnatis liberum cernitur.
- o Ligamentum a sacro osse, coxendicis acuto processui insertum.
- p Femoris caput.
- q Magnus exteriorque femoris processus.
- r Hic ab insertionem propendet decimus femur moventium musculus, internam ipsius sedem, quae ossibus undique
- f, t, u. attenditur, commonstrans. Atque ita f, t, u, huius musculi tendines notant, ad coxendicis os reflexos.
- x, y, z Tribus his characteribus, carnosa indicatur pars, vaginae quasi modo decimum femur moventium musculum inibi deducens, qua ad coxendicis os reflectitur. Atque ita x huius carnosae partis supremam indicat sedem, y mediam, z autem infimam.
- α Musculus femur moventium nonus, hac ab anteriori ossis pubis foraminis sede magnum petens femoris processum.
- β, γ In dextro femore duae musculorum notantur insertiones, in parvum femoris factae processum. Ac β quidem insertionem indicat musculi femur moventium sexti, γ autem femur agentium septimi.
- δ, δ Musculus tibiam moventium octavus, universum femur propemodum ambiens.
- ε, ε Aspera femoris indicatur linea, cui quintus femur moventium musculus inseritur.
- Ξ, Π, Σ Quintus femur moventium musculus, ab interno femoris capite propendet, in quo Ξ posteriorem ipsius notat partem, Π vero et Σ anteriorem. atque hic rursus privatim Π posteriorem indicat portionem partis anterioris, Σ vero anteriorem partis anterioris portionem.
- Φ Musculus, in pedem moventium classe tertius enumeratus, ac principium Φ indicatum, a femoris externo obtinens
- ∫. capite: tendinem autem illic educens, ubi ∫ insignitur.
- η, η Musculus, quem in poplite latitantem vocamus.
- Ψ Quartus pedem moventium musculus, cuius initium ∂ indicatur. ipsius autem sedem, qua tendo duorum primorum
- θ, κ. pedem moventium musculorum illi primum pertinacissime adnascitur, κ notavimus. λ vero tendinis insignitur in
- λ. sertio, qui e duobus illis primis pedem moventibus et tertio consurgit.
- μ Hac sede tibiae os musculis liberum conspicitur, quemadmodum et magna portio exterioris capitis duorum humiliorum femoris capitum.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Decima tertia musculorum tabula)

- ν Tendo musculi pedem moventium octavi.
- ξ Tendo septimi pedem moventium, qui secundum posteriorem externi malleoli sedem, quemadmodum et tendo ν insignitus, hac reflectitur.
- Θ Praesenti caractere indicatam volui figuram, ad dextrum integri hominis hac decima tertia tabula expressi crus repositam, lapidique innitentem: quo tandem inferior pedis sedes oculis subiiciatur, et sectionis serie, musculi in hac apparentes, sensim in sequentibus tabulis proponantur. Significetur itaque primum ω ligamentum, seu membranea substantia, primo digitos moventium musculo obnata, latique tendinis vicem in planta subiens.
- ρ Musculus, pollicem a caeteris digitis introrsum abducens.
- ς Musculus, abductionis parvi digiti a caeteris opifex.
- τ, τ Primus secundusque pedem moventium musculi, in integro quidem homine a quarto pedem moventium propendentes: in ista autem figura, quam Ω proponit, sua sede adhuc repositi.
- υ Tendo tertii pedem moventium musculi, qui ζ in integro homine notabatur.
- φ Portio quarti pedem moventium musculi, quem in integro homine Ψ insignitum cernis.
- χ Tendo ex primo, secundo et quarto pedem moventium musculis conflatus, calcique insertus: quanquam χ hic privatim cavitatem proponat, inter anteriorem huius tendinis partem, et posteriorem sedem aliorum musculorum conspicuam, qui hanc tibiae sedem occupant.
- ψ, ω Excarnis, nullisque musculis, vel ante sectionem, obiecta tibiae ossis pars.
- * Hic portiones occurrunt musculi tertium quatuor digitorum articulum flectentis, et quinti pedem moventium.

DECIMA QUARTA MUSCULORUM TABULA

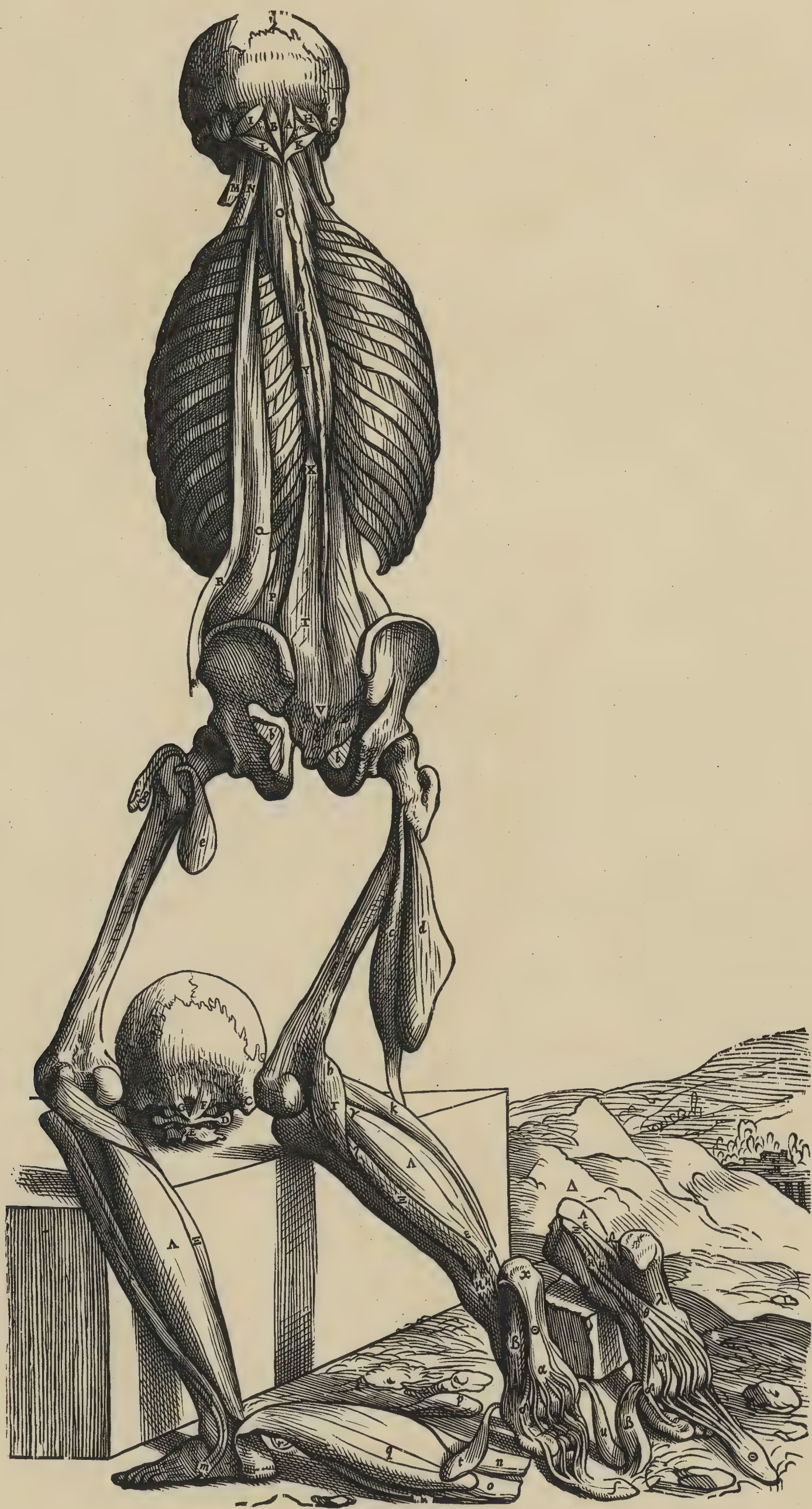
II, 14

- PRAECIPUA huius tabulae imago, iam sectionis serie scapulis et brachiis caret, et genua flectit, ut plantam altero crure spectandam proponeret. Ad genua vero, ne alia quaequam integra delineanda esset tabula, caput una cum duabus primis cervicis vertebrae reponitur, quartum musculorum caput moventium par ostensurum. Deinde dextro pedi (qui sectionis serie illi succedit, quem figura iuxta integriorem decimae tertiae tabulae imaginem reposita, et Ω indicata, A. commonstrat) alia accumbit figura, sectionis quoque ordine integrioris hic imaginis pedem subsequens, ac Δ insignita.
- A, B Tertium caput moventium par, a secundae cervicis vertebrae spina occipiti insertum.
  - C Mamillaris processus, tam in praecipua imagine, quam illa quae ad genua spectatur, conspicuus.
  - D Hic character, cum tribus subsequentibus, figurae ad genua locatae proprius est, transversum primae cervicis vertebrae indicans processum.
  - E Spina secundae cervicis vertebrae, atque ita etiam E secundam cervicis denotat vertebram.
  - F, G Quartum caput moventium musculorum par, a prima cervicis vertebra occipiti insertum.
  - H, I In cervice praecipuae imaginis insinuatur quintum par musculorum caput moventium.
  - K, L Sextum caput moventium par, a spina secundae vertebrae, transversis primae processibus insertum.
  - M Musculi scapulam moventium tertii pars, in primo musculi exortu relicta.
  - N Dorsum moventium musculorum tertius.
  - O Dorsum moventium septimus musculus, seu quarti paris alter.
  - P Character P in lumbis reponitur, notans nonum dorsum moventium musculus.
  - Q Undecimus dorsum moventium musculus, hic ab ultima ipsius insertione pendens, ac sinum R insignitum ostendens, quo decimo tertio dorsum moventium cedit: ipsius autem principium S indicatur.
  - R, S. T Decimus tertius dorsum moventium musculus, cuius principium V notatur, finis vero X: quod etiam principium V, X. decimi quinti dorsum moventium musculi indicat, iam Y insigniendi.
  - Y Decimus quintus dorsum moventium, cuius superius extremum, a insignitum, sub septimo dorsum agentium reconditur.
  - a. Costis et intercostalibus musculis nullos adhibui characteres, quod haec cum praecedentibus tribus tabulis sunt communia. atque eadem etiam ratione, ossa iam sectionis ordine denudata non explicantur, quod haec ex integris ossium figuris sint petenda. Conduxerit tamen, huius thoracis, ut et octavae tabulae thoracis, formam et costarum ductum cum illis conferre, quod omnia hic magis suo situ exprimuntur, quam ex ossibus, nostra industria rursus compactis, delineari queunt. Quocunque enim modo ossa connecto, semper mihi maius inter humillimae costae apicem et ilium os intervallum consurgit, quam omnibus suo situ in homine positis occurrit.
  - b, b Ligamentum, seu membrana, pubis ossis foramen occupans.
  - c Musculus sextus femur moventium, ab insertione propendens.
  - d Musculus septimus femur moventium, ab insertione quoque propendens.
  - e Hic musculus propendet femur moventium nonus.
  - f, g Pendet hic carnea pars, seu, si voles, privati musculi, decimum femur moventium deducens.
  - Γ, h, i Musculus, quem in poplite latitantem vocamus, cuius exortum h insignivimus, ipsius interim insertionem i notata.
  - k, k Septimus pedem moventium musculus, in utraque occurrens tibia.
  - l In sinistra tantum tibia notatur octavi pedem moventis musculi tendo, cuius insertio in pedii os, parvum sustinens, m. facta, m insignitur.
  - n, o A sinistri pedis calce quatuor humi prostrati pendent musculi, pedis motorum opifices. n enim et o, duos primos pedem moventium insinuant, p autem tertium, q vero quartum. Caeterum r privatim tertii musculi tendinem hic notat.
  - p, q, r.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Decima quarta musculorum tabula)

- f* Ligamentum, seu membrana pedis, a digitorum terminis pendet, quae lati in manu tendinis vicem gerebat.
t Dependet musculus, pollicem a caeteris digitis abducens.
u Musculus hic a sua insertione dependet, minimum digitum a reliquis in latus abducens.
Θ Musculus secundum quatuor digitorum os flectens. *x* ipsius principium a calce enatum, *α* illius in quatuor tendines
x, α. partitio. Caeterum qua ratione huius tendines divisi, subditos transmittant tendines, in dextro integrioris imaginis
 pede expressum habes. quanquam et figura *Δ* notata, haec etiam commonstret, musculum illum ab insertione pro-
 pendentem, et *Θ* quoque insignitum obtinens.
β Musculus, primum pollicis os introrsum flectens: qui in uno pede, suo loco asservatus, in altero ab insertione de-
 pendet.
Δ Musculus, secundum pollicis os flectens. *γ* in dextra tibia huius musculi notatur principium. Ea sede, qua superius
γ, δ. *δ* occurrit, praesens musculus ab interno ipsius latere tendinem educit, qui in carnea ipsius substantia aliquousque in-
ε. coeperat, iuxta characterem *ε*. Humilius autem *δ* in utraque etiam figura plantam referente, tendinem indicat, pollici
 iam proximum.
Ξ Musculus, quatuor digitorum tertium os flectens, cuius principium aliquantisper altius adhuc, quam *ζ*, sub musculo
ζ, η. in poplite latitante consistit. *η* tendo illius, ab interno etiam latere carnosae suae substantiae enatus, atque in pedis
θ. planta, in quatuor alios tendines inibi, ubi *θ* occurrit, divisus.
κ Hic sese ostendit portio musculi, quem inter pedis motores quintum numeramus.
λ Musculosa caro, quae in quatuor portiones diducta, tendinibus tertium quatuor digitorum os flectentibus exporrigitur,
 et quatuor pedis digitos ad pollicem movet. Ut vero et tendines illos, et has musculosae substantiae portiones accura-
ν. tius cognoscas, tendinem, qui tertium indicis os flectit, *ν* notatum conspicis: portionem vero, indicem pollici addu-
μ. centem, *μ*.

DECIMA QUINTA MUSCULORUM TABULA

II, 15 a-b

DUAE praesentis tabulae figurae, in ea servantur effigie, in qua integrioris imaginis decimae quartae tabulae dextra tibia
 simul cum pede sese exhibuit. Atque prior hic figura in sectionis serie figuram subsequitur, quam praecedens tabula
Δ notatam ostenderat. Posterior autem huius tabulae figura succedit priori. Notae vero harum figurarum ita se habent.

- A 1* Tibiae os.
B 1 Fibula.
C 1 Musculus a tibiae osse dependet, qui in poplite latitat.
D, E 1 Musculus quintus pedem moventium: ac *D* quidem ipsius notat principium, *E* vero tendinem, ab interno musculi
 latere pronatum.
F 1 Sinus, quo tendo vehitur musculi tertium quatuor digitorum os flectentis.
G 1 Sinus, cui tendo insidet, secundi pollicis internodii flexionis opifex.
H 1 Musculus pedem moventium septimus, hic adhuc ad fibulam, uti et subsequens, illique substratus, se offert.
I 1 Musculus pedem moventium octavus.
K 1 Sexti pedem moventium musculi tendinis portio, ad ipsius insertionem hic asservata.
L 1 Musculosa congeries, primum quatuor digitorum os flectens, absecta nimirum iam eius congeriei parte, primum
 pollicis os flectente.
M 1 Ossicula ad primum pollicis internodium reposita, quae a sesami seminis imagine nomen invenerunt, quaeque ab Ara-
 bibus et Occultis philosophis dimidiati ciceris formae assimilantur.
N 1 Pendet hic musculosa substantia, quae singulis quatuor digitorum internis lateribus portionem exporrigit, digitos pol-
 lici adducentem.
O 1 Musculus secundum pollicis os flectens, humi prostratus iacet, insertione sua tantum haerens.
P 1 Musculus tertium quatuor digitorum os flectens, ab insertione tantum haeret, ac humi extensus visitur.
Q 1 Portio tendinis secundum pollicis os flectentis, illi tendini commixta, qui tertium indicis os flectit.
R 2 Tibiae os.
S 2 Fibula, similiter ac tibiae os posteriori sede iam prorsus musculis libera.
T 2 Ligamentum membraneum, fibulam tibiae ossi illic committens, ubi haec ossa invicem dehiscunt.
V 2 Musculus pedem moventium septimus. *X* hac septimi musculi tendo, sub osse cubum tesseram'ue imitante reflecti-
X, Y. tur, et latescit quoque. *Y* tendinis huius in pedii os pollicem sustinens insertio.
a 2 Musculus sub septimo occultatus, et pedem moventium octavus, cuius insertionem *b* notat, quae in pedii os, parvum
b. suffulciens digitum, perficitur.
1, 2, 3 Tribus his characteribus, in secunda sinistra'ue figura, tres sinus indicantur, tendinibus a posteriori tibiae sede inferiora
 pedis subeuntibus exculpti. Atque *1* sinum notat, quo quinti pedem moventium musculi tendo vehitur. *2* sinum ten-
 dini tertium, quatuor digitorum os flectenti insinuat. *3* vero sinum indicat, nomine tendinis caelatum, cuius
 beneficio secundus pollicis articulus flectitur.
c 2 Musculus humi dependet pedem moventium quintus, in dextra figura *D* et *E* notatus, ac in sinistra figura ad inser-
d. tionem *d* insignitus.
e 2 Musculosa moles, primum quatuor digitorum os flectens, hic ab insertione pendet, a pedii ossibus, quae iam nuda
 excarneaeque spectantur, liberata.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA SEXTA MUSCULORUM TABULA

II, 16

DECIMAM SEXTAM tabulam licuisset statim tertiae musculorum tabulae subiicere: sed quoniam corporis duntaxat pars existit, huc eam reponere magis visum fuit, qua sinistri femoris, tibiae, pedisque interna facies, nullo liberata musculo, exprimitur, una cum osse sacro, et osse ipsius sinistro lateri commisso, ut decimus femur moventium musculus ea sui parte alicubi in conspectum veniret, quae internam pubis ossis et coxendicis ossis sedem occupat.

- A Os sacrum.
- B Osis sacri latus, cui dextrum ilium os committebatur.
- C Ligamentum a sacro osse, in coxendicis ossis appendicem pertinens.
- D Sinistri pubis ossis sedes, quae dextro pubis ossi committebatur.
- E Notatur quartus femur subiens nervus.
- E, F, G Decimus femur moventium musculus, cuius tres veluti partes, E, F, G insignitae, inscriptionibus quodammodo distinguuntur. Atque his partibus ab interna pubis ossis sede, et interna quoque coxendicis ossis regione, musculus iste carneus pronascitur. Ad sedem vero H indicatam, arctior redditur, et ad sinum sibi in coxendicis osse insculptum reflexus, ad magnum femoris perfertur processum.
- I Conspicua est portio septimi femur moventium musculi.
- K Portio sexti femur moventium musculi.
- L, M Primus tibiā moventium musculus, cuius sedes, qua iuxta internum femoris caput in tendinem cessat, M indicatur.
- N, O Secundus tibiā moventium musculus. N et O musculi huius principium, ab ossis pubis commissura pronatum indicant. M quoque, etsi in primo tibiā moventium ponatur musculo, huius secundi musculi etiam sedem notat, qua prorsus in tendinem desinit.
- P Nonus musculus tibiā moventium, parva ipsius portione hic conspicuus.
- Q Octavus tibiā moventium musculus.
- R Tertius tibiā moventium musculus, cuius tendo, quemadmodum et primi et secundi tibiā moventium musculorum, M quoque indicari potest. et promptissimum etiam est intueri, ubi nam musculorum tendines in anteriorem tibiae ossis sedem inserantur.
- S, T Quintus femur moventium musculus. verum S posteriorem eius musculi partem notat. T autem eius musculi anterioris partis posteriorem indicat portionem.
- V, V Quintus tibiā moventium musculus.
- X, Y Excarnis tibiae ossis pars. verum Y interiorem notat malleolum.
- a Primus pedem moventium musculus.
- b Secundus pedem moventium musculus.
- c Tendo tenuissimus, idemque summe gracilis, qui a tertio pedem moventium musculo educitur.
- d Musculus suram constituentium maximus, pedemque moventium quartus.
- e Musculus, quatuor pedis digitorum tertium os flectens.
- f Portio musculi pedem moventium quinti.
- g Tendo sexti pedem moventium musculi.
- h Tendines digitos extendentes.
- i Musculus, pollicem a caeteris digitis introrsum abducens.

PRIMA PRIMI CAPITIS FIGURA

II, 18

FIGURA hic in latere posita, universum femoris os exprimit, una cum tibiae osse, et fibula: quibus ea ligamenta adhuc connata haerent, quae primi Capitis contextu intelligendo subserviunt.

- A, B, C, D Femoris os.
- B Femoris ossis caput, sinum coxendicis ossis subiens.
- C, D Femoris ossis humiliora capita, quae tibiae articulantur.
- E, F, G, H Tibiae os.
- F Eminens superioris sedis tibiae ossis processus, qui sinum subingreditur, quem duo humiliora femoris ossis capita in ipsorum medio continent, et qui ligamentum mox X insinuandum educit.
- G Sedes tibiae ossis, qua complures vehuntur tendines eorum musculorum, qui anteriorem tibiae regionem occupant.
- H Interior malleolus.
- I, K Fibula. verum K exterior malleolus privatim insignitur.
- L, M Musculus notatur in sura maximus, pedemque moventium quartus, atque inter reliquos corporis musculos intensissime vivens. Verum M huius musculi tendinem, calcis ossi insertum, particulatim indicat. N autem portiunculam tendinis primi et secundi pedem moventium musculorum ostendit, quae quarto pedem moventi musculo connascitur, ac simul cum illo unita, calci inseritur.
- O Teres ligamentum, femoris os coxendicis ossi iungens.
- P, P Ligamentum, orbiculatim femoris cum coxendicis osse articulum amplexens.
- Q Ligamentorum portiones, ex magno externoque femoris processu in musculorum substantiam absumptae, ac potissimum in tibiā moventium septimi.
- R Portiunculae ligamentorum quoque, a radice interioris minorisque processus femoris pronatae, et in octavum tibiā moventem musculum praecipue degenerantes.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima primi Capitis figura)

- S, S Membraneum ligamentum, reliquis etiam omnibus articulis commune, quod universum genu articulum ambit: ea tantum parte excepta, cui mola patella' ve praeponitur.
- T Ligamentum, genu articulo proprium, quod externo ipsius lateri attenditur.
- V Ligamentum hoc, etiam genu articulo peculiare censetur, interno ipsius lateri attensum.
- X Ligamentum, ex tibiae ossis processu F notato, in femoris os insertum.
- Y Ligamentum, superiorem fibulae partem tibiae ossi connectens.
- Z Ligamentum, inferiorem fibulae partem tibiae alligans.
- a Membraneum ligamentum, fibulam tibiae ossi toto ductu, quo invicem haec ossa dehiscunt, committens.
- b, c Hic ligamentum notatur, tendines anuli ritu amplectens, qui a tibiae anteriori sede, in pedis superiora porriguntur. Ut vero ipsius natura exactius oculis subiiceretur, id sectione secundum longitudinem ducta divisum, unaque sui parte in latus reflexum finximus.
- d Ligamentum, a tibiae osse ad calcem insertum, et tendines hac ad pedis inferiora descendentes continens.
- e Ligamentum, a fibula ad calcem porrectum, et tendinibus hac pedis inferiora petentibus obductum.
- f Ligamentum cartilagineum, ab interno malleolo, in tali internum latus insertum.
- g Ligamentum cartilagineum, fibulam talo colligans.
- Huc sane et tabulam retulisse, trigesimo praesentis libri Capite proponendam, quae primae cervicis vertebrae ad secundam, et primae secundaeque ad caput connexum exprimit: nisi quam hic modo exhibui, omnem utcunque ligamenti differentiam et usum commonstraret.

SECUNDA PRIMI CAPITIS FIGURA

II, 45

"Generis ligamenta in externa cubiti sede, qua brachiale illi articulatur, sex visuntur: in interna vero brachialis regione, unicum insigniter validum. deinde in interna digitorum manus ac pedis sede, unicum quoque in tota fere ipsorum longitudine consistit. In anteriori insuper tibiae sede, qua pedi articulatur, unum quoque occurrit, amplum et validum. et alia denique inter tibiam et calcem, ac inter fibulam et calcem observantur, omnia potissimum in hoc creata, ne tendo in musculi contractione e proprio sinu assurgat. Nisi enim huiusmodi ligamentum anteriori tibiae sedi iuxta pedem praepositum, inter reliquos, quibus viam praebet, tendines, eos qui digitorum extensionis authores sunt, transmitteret et contineret: illi, quoties digitos tenderemus, antrorsum a tibiae et pedis articulo prominerent nihilo minus sane, quam si funiculum uni digito alligatum, ad genu usque protenderes, illoque digitum elevare conareris. funiculus namque ille, versus genu attractus, plurimum a pedis cum tibia articulo abscederet. At si alium funiculum transversim infimae tibiae sedi obligaveris, et sub illo eum quo digitum extendi volebam, traduxeris, funiculus iste, etiamsi protrahatur, non amplius a tibia rectus abscedet: sed tibiae pedique, transversus vinculi occasione toto ductu exporrectus, digitum elevabit."

PRIMA SECUNDI CAPITIS FIGURA

II, 17

- PRIMA huius Capitis figura, musculi structurae ratio, qua omnes dissectionis professores musculum formari hactenus tradiderunt, utcunque exprimitur. Quod enim inter Φ et Ω continetur, nervi cuiusdam est portio supra infraque abtruncata. verum haec characterum indice opportunius explicabuntur.
- A Nervi in plures soboles distribuendi portio.
- B Nervi A notati soboles, musculi constitutionem subiens.
- C Ligamentum, quod ab osse ad musculum constituendum pronascitur, cui aequa fere cum nervi sobole debebat esse proportio.
- D Ligamenti et nervi ad musculum efformandum congressus, ac prima in fibras distributio, musculique caput.
- E Sedes, qua fibrarum maxima est divisio, et qua musculi venter consistit.
- F Divisionis fibrarum concursus, commixtioque, et tendinis seu caudae musculi initium.
- G Tendinis pars, quae movendo ossi inseritur.

SECUNDA SECUNDI CAPITIS FIGURA

II, 19

- SECUNDA figura, musculorum humerum, seu brachii os, et cubiti ossa, et externam manus sedem ambientium fibras, a carne quodammodo liberas, commonstrat, una cum quarto brachium adeuntium nervo: ut hic, quam fieri posset commodissime, musculi fabricae natura oculis subiiceretur.
- H Humeri caput, quod scapulae articulatur.
- I Quartus brachium petens nervus.
- K Principium musculi cubitum extendentis, qui ab humeri capitis radice exoritur.
- L Principium alterius cubitum extendentis musculi, qui ab humiliori scapulae costa pronascitur.
- M Sedes, qua quartus brachium accedens nervus, duobus cubitum extendentibus musculis propagines offert.
- N Cubitum extendentium musculorum finis, seu eorundem in posteriorem ulnae processum insertio.
- O Posterioris ulnae processus pars, quae excarnis perpetuo cernitur.
- P Quartus brachium petens nervus, inibi conspicuus, qua posteriori sedi exterioris tuberis humeri innitur, ac musculis hinc ab humero principium ducentibus ramos offert.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Secunda secundi Capitis figura)

- Q Initium est cubitum flectentium musculorum posterioris.
 R Caput oblongi muscoli, qui radii appendici iuxta brachiale insertus, radium in pronum ducit.
 S Musculus, bicorni tendine brachiale extendens.
 T Musculus brachiale extendentium alter, qui e regione minimi digiti postbrachiali implantatur.
 V Musculus ulnae exporrectus, et brachiale flectens.
 X Musculus indicem, medium et anularem extendens.
 Y Musculus, quo minimum digitum praecipue extendi docebo.
 Z Carnea pars eius muscoli, qui in tres diductus tendines, unum brachialis ossi pollicem sustinenti inserit, secundum primo pollicis ossi, tertium secundo pollicis ossi et tertio.
 α Musculus, cuius beneficio pollex indici adducitur.

NONI CAPITIS FIGURA

II, 24

- C, D, E QUAMVIS tertia musculorum tabula, ad characteres C, D, E, hos musculos utcunque exprimat, hic tamen istam peculiarem locavimus figuram, in qua A primum indicat palpebrae musculus: b vero et C, musculi illius principium. D autem D, e, F. tem secundum musculus insinuat, cuius initium e notatur. Mutuus vero duorum musculorum connexus, F insignitur.

PRIMA ET SECUNDA UNDECIMI CAPITIS FIGURAE

II, 25 a-b

QUANDOQUIDEM in integris musculorum tabulis, oculi musculos depingere non dabatur, ipseque oculus ex calvaria ad musculorum ostensionem evellendus sit, hic ipsorum delineationem extra reliquorum musculorum proportionem reposuimus. Ac in harum prima quidem, oculus simul cum suis musculis, in ipsorum sede adhuc repositis, una facie delineatur. Secunda vero sex primos oculi musculos, ab insertione humi prostratos, commonstrat, septimo adhuc ad visorium nervum sua in sede asservato.

- A 1, 2 Anterior oculi sedes, in qua iris consistit.
 B 1, 2 Visorius nervus, inibi resectus, qua primum ex calvaria in oculi sedem delabitur.
 C, D, E 1 Tres in hac facie muscoli occurrunt, nondum scilicet aliquo musculo sua sede liberato.
 F, G 1 Intervallorum inter sex primos musculos consistentium, et adipe oppletorum, duo in hac facie apparent.
 H, I, K, L, M, N. Primi sex oculi muscoli. Verum H musculus notat, quo oculus sursum agitur: I, quo deorsum: M et N, quibus leviter circumagitur: K, quo ad maiorem oculi angulum ducitur: L, quo ad minorem angulum fertur.
 O Septimus oculi musculus, nulla ex parte a visorio nervo liberatus, sed ab adipe ipsum alioquin integente omnino detectus.

DECIMI SEXTI CAPITIS FIGURA EDITIONIS PRIMAE

(vide figuram I, 62)

PECULIARIS cartilago articularum inferioris maxillae cum superiori.

TRES DECIMI NONI CAPITIS FIGURAE

II, 26 a; II, 26 b; II, 27

PRIMA figura linguam, una cum ipsius musculis, a reliquo corpore liberatam, ex dextro latere commonstrat, musculorum dextri lateris naturam ac situm, quam fieri licet, proxime exprimens.

Secunda figura eadem, quae prima, oculis subiicit: verum ut primi linguae muscoli, ac item noni natura aliquo pacto hic magis, quam in prima conspiceretur, tertium et septimum linguae musculos sursum refleximus, quinto interim deorsum ab ipsius insertione propendente.

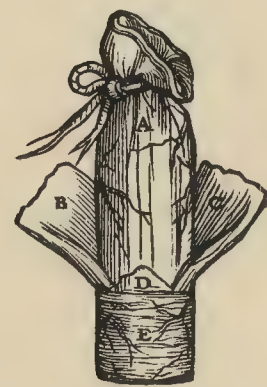
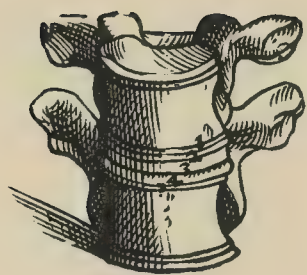
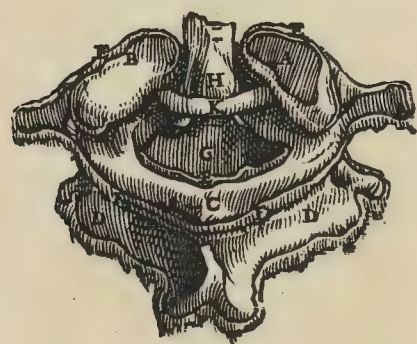
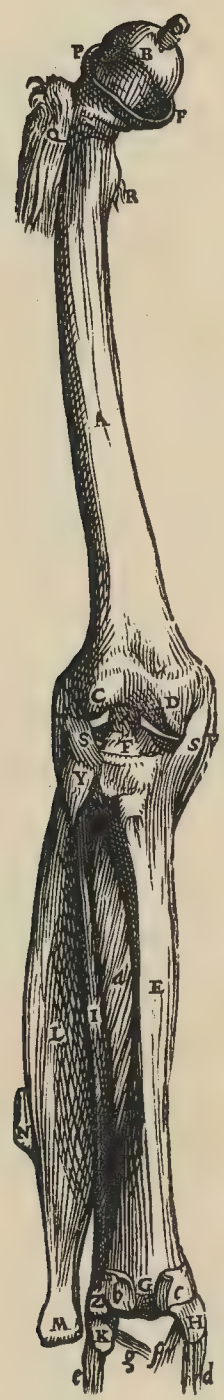
Tertia figura novem linguae musculos absectos habet: ac lingua secundum longitudinem divisa cernitur, linguae ligamento hic ab utrisque linguae corporibus dirempto, et corporum superficie, quae ligamento continuatur, hic apparente. Atque eum in modum hominis (ut semel dicam) linguae constructio est expressa, quo nobis hanc picturis assequi datum fuit.

- A, A, A 1, 2, 3. Linguae portio, ante consectionem in hiantem ore conspicua, et tunica adhuc obtecta, ipsi, ac toti ori, et stomacho, item et asperae arteriae communi.
 B, B 1 Haec linea dictae nuper tunicae partem notat, secundum inferioris maxillae latera ab ore dissectam. Linguae enim portio supra lineam consistens, illa adhuc obtegatur tunica: quae autem sub linea cernitur pars, hic (uti etiam nunquam) illa tunica non succingitur.
 C 1 Iam dictae prius tunicae portio, quam hic ab intimo palati una cum lingua praescidimus.
 D, D 1, 2 Primus linguae musculus.
 E 1, 2 Tertius linguae musculus. F 1, 2 Quintus linguae musculus.
 G 1, 2 Septimus linguae musculus. H 1, 2 Nonus linguae musculus.
 I, I 3 Linguae ligamentum, cui linguae corporum fibrae continuantur.
 K, K 3 Dextri linguae corporis fibrarum species.
 L, L 3 Sinistri linguae corporis fibrarum species. Verum hae adeo confunduntur, invicemque permiscuntur, ut visu, nedum pictura, eas queamus assequi.

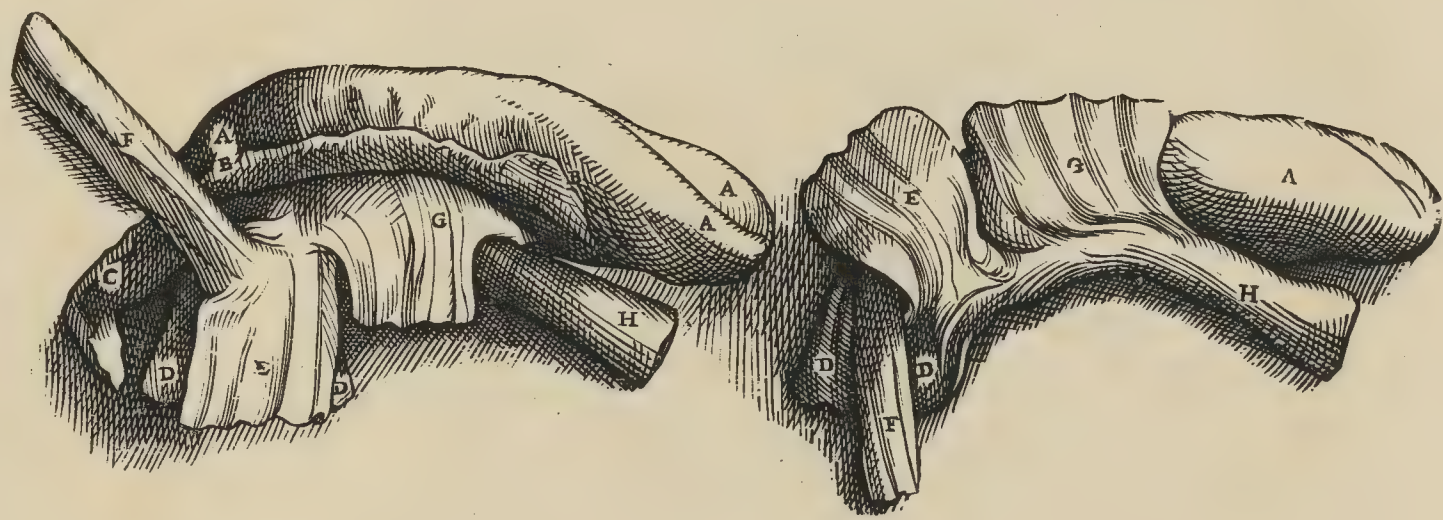
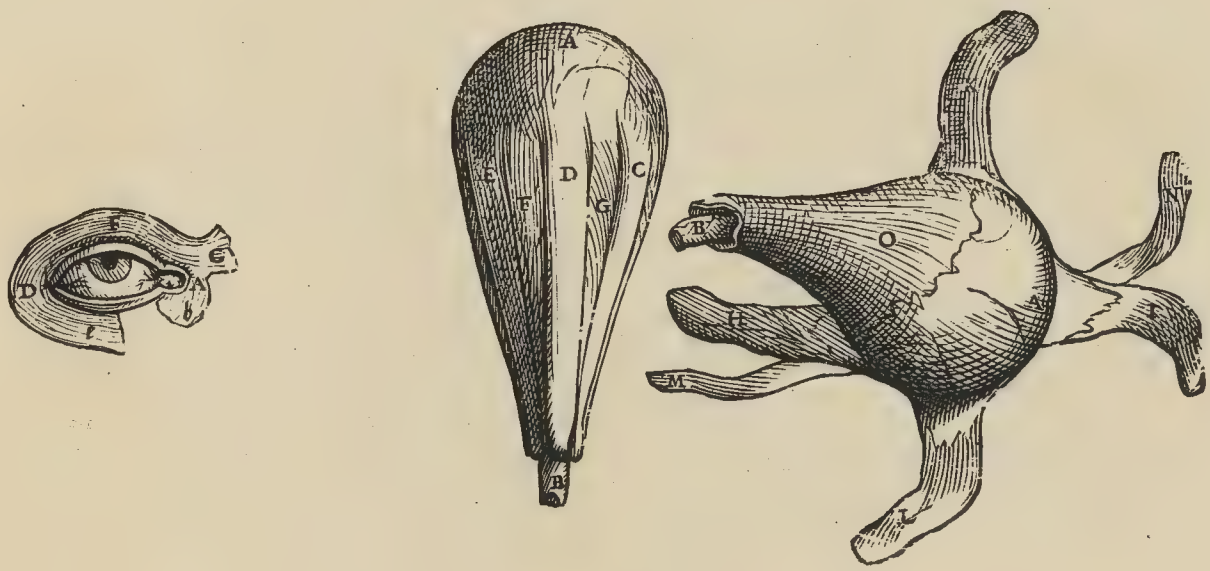

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA, SECUNDA, TERTIA, QUARTA, QUINTA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

II, 30; II, 28; II, 29; II, 31; II, 32

SEXTA, SEPTIMA, OCTAVA, NONA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

II, 35 a-c; II, 36

DECIMA, UNDECIMA, DUODECIMA, DECIMA TERTIA VIGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURAE

II, 37; II, 38; II, 39; II, 40

QUONIAM in integris musculorum tabulis, in praesentis libri initio seriatim positae, omnes laryngis musculi oculis subitici nequiverunt, non abs re fore putavi, in huius Capituli fronte privatim laryngis musculos hac figurarum copia exhibere.

PRIMA figura, ossis *v* referentis, et hic suis musculis omnibus propriis liberati anterior facies exprimitur, una cum anteriori laryngis, et asperae arteriae caudicis (qui in collo consistit) sede, nullo interim laryngis musculo resecto. Qui vero musculi hic sint conspicui, characterum index dilucide explicabit.

Secunda figura, eadem quae prima ex dextro latere commonstrat. quanquam hic non tantam asperae arteriae caudicis portionem (quum id frustra factum fuisset) asservaverimus: dein superiora ossis *v* referentis latera hinc etiam resecuimus. Tertia, secundae penitus respondet: nisi quod haec ex posteriori facie eadem quae illa ex latere commonstrat. Verum et hic studio superiora ossis *v* referentis latera, perinde ac in prima, delineantur.

Quarta anteriorem laryngis sedem, cum portione caudicis asperae arteriae proponit, resecto iam *v* referente osse, cum musculis ab illo et a pectoris osse laryngi oblatis. Servantur itaque adhuc ex communibus laryngis musculis, quintus et sextus, ac dein musculi laryngis operculo proprii.

Quinta figura, a quarta sectionis ordine nihil variat, sed eadem quae quarta, ex sinistro latere eleganter spectanda offert.

Sexta laryngem, a reliquo asperae arteriae caudicis liberatam, ita posteriori facie exprimit, ut neque stomachi, neque communis alicuius musculi portionem adhuc reliquerim, interea tamen nulla laryngis cartilagine sua sede dimota.

Septima laryngem ex dextro latere ita expressam continet, ut ipsius operculum iam resectum sit, una cum musculis primae cartilaginis secundam nectentibus. Dein primae cartilaginis in hoc latere inferior processus, a secunda liberatus est: ipsaque prima antrorsum, atque a secunda sic reflexa occurrit, ut media primae cartilaginis sedes, in posteriori regione nuda se spectandam offerat.

Octava a septima in hoc differt, quod hic rectos musculos illorum quatuor, qui tertiam cartilaginem secundae nectunt, rescidimus, ipsaque secunda cartilago magis detecta appareat.

Nona ab octava in hoc variat, quod praeter musculos nuper dictos, etiam quatuor musculorum tertiam secundae iungentium obliquos, et dein duos in tertiae cartilaginis basi positos, abstulimus, servatis duntaxat cum tribus cartilaginibus illis musculis, qui tertiam primae alligant.

Decima, ex anteriori laryngis sede se spectandam praebet, ablata iam prima cartilagine, et duntaxat cum secunda et tertia apparentibus musculis, tertiam primae committentibus.

Undecimam, ut et duas sequentes, ostendendae laryngis linguae seu rimae gratia delineavimus. Exprimitur itaque hic larynx, a reliquo asperae arteriae trunco, et suis communibus musculis libera: atque haec, asservato adhuc ipsius operculo, posteriori suae sedi incumbit, superiorem faciem commonstrans.

Duodecima in hoc ab undecima differt, quod haec inferiorem laryngis sedem delineatam contineat.

Decima tertia hoc a duodecima habet varium, quod laryngis rimam, seu lingulam, magis coarctatam oclusam've repraesentet. Caeterum characterum index erit eiusmodi.

- A In prima, secunda et tertia figuris, *v* referens notatur os, non prorsus suis membranulis liberum.
- B In prima, secunda et tertia, humilior ossis *v* referentis latus, superiori scutiformis cartilaginis alligatum processui, qui
- C C in secunda, tertia et quarta figuris indicatur.
- D, E In prima et tertia, superius notatur ossis *v* referentis latus, a secunda figura inibi resectum, ubi E ascriptum cernis.
- F Musculus ab ossis *v* referentis inferiori sede enatus, ac humiliori primae cartilaginis sedi insertus. In prima figura dexter et sinister est conspicuus, in secunda dexter duntaxat.
- G Musculus ex pectoris ossis summo, ad humiliorem primae cartilaginis sedem deductus. Prima dextrum et sinistrum exprimit, at secunda dextri tantummodo portionem.
- H Gula, seu stomachus, in secunda, tertia et quinta conspicuus.
- I Musculus ex posteriori sede stomachi, primae cartilaginis lateri insertus. Ac tertia dextrum et laevum fere universum ostendit, et potissimum utriusque initium: secunda dextrum, et minimam sinistri portionem. Quinta vero sinistri insertionem exprimit, ut etiam prima et quarta utriusque insertionem proponit.
- K Duo musculi, ab osse *v* referente enati, ac in laryngis operculi radicem inserti. Hi occurrunt in secunda figura, et tertia, et quarta.
- L Laryngis operculum, in secunda figura, et dein in 3, 4, 5, 6 et 11 conspicuum.
- M Glandulae, laryngis radici ad asperae arteriae latera adnexae, in 2, 3, 4 et 5.
- N Musculus a prima cartilagine ad secundam protensus, exterior've primam cartilaginem secundae iungentium. Dextri musculi et sinistri pars in prima videtur, uterque autem integer in quarta.
- O Musculus a secunda cartilagine in primam protensus, alterius'ue lateris interior secundam cartilaginem primae connectentium. In quinta solus sinister exprimitur.
- P Musculus ab infima secundae cartilaginis sede, posteriori in parte principium ducens, et tertiae cartilaginis insertus. Sexta dextrum et sinistrum ostendit, septima dextrum, et quodammodo sinistrum.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tredecim vigesimi primi Capitis figurae)

- Q Sedes iam dicti, ac P insigniti muscoli, in octava et nona.
 R Musculus a latere secundae cartilaginis, in tertiam cartilaginem insertus. Septima et octava dextrum duntaxat ostendunt.
 S Sinus secundae cartilaginis, in octava et nona notatur, cui inferior primae cartilaginis processus, T in octava et nona T. insignitus, connascitur.
 V Alter musculus duorum in tertiae cartilaginis basi locatorum. Sexta utriusque lateris musculum repraesentat, septima dextrum, et sinistri portiunculam, octava etiam dextrum.
 X In nona figura sinus indicatur, cui musculus insidet, tertiae cartilaginis basim in altero latere occupans, ac V iam expressus.
 a Musculus ex tota primae cartilaginis longitudine enatus, ac tertiae insertus, aut musculus primae cartilagini tertiam b. copulans. Decima dextrum a insignitum, et sinistrum b notatum indicat, ablata interim prima cartilagine. Septima vero, octava et nona, integrum dextri lateris musculum a indicatum exprimunt, et elatiorem sinistri sedem, quam ob hoc quoque b litera in illis figuris notavi.
 c Lingulae, seu rimae, in medio laryngis obviae, superior sedes, in decima figura conspicitur.
 d Inferior facies lingulae, quam in decima tertia magis, quam duodecima apertam expressimus.
 e, e Duo sinus, utrinque unus, qui clausa lingula, seu rima, in humiliori ipsius sede ad latera evadunt conspicui, in duodecima et decima tertia.
 f Callus in medio rimae laryngis apparens, ubi ipsa potissimum connivet, in decima tertia exprimitur.
 g Ne fortasse aliquid obscuritatis cartilagine literis non insignitae adferant, illas quoque notabimus. g itaque prima est cartilago, in anteriori parte se offerens, in prima figura, dein in 2, 4, 5, 12, 13.
 h Prima cartilago, in tertia figura, et 6, 7, 8, 9, posteriori facie se offerens.
 i Secunda cartilago, anteriori facie conspicua, in prima, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13.
 k Secunda cartilago posteriori facie spectatur, in sexta, 7, 8, 9, 11, 12, 13.
 l Tertia cartilago occurrit in secunda, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

DECIMA QUARTA CAPITIS VIGESIMI PRIMI FIGURA PRIMAE EDITIONIS

II, 33

DECIMA QUARTA CAPITIS VIGESIMI PRIMI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

II, 34

- PRAESENS figura, sextae huius Capitis fronti praepositae omni ex parte correspondet: nisi quod haec privatim musculos spectandos exhibet, quos a secundae cartilaginis spina, ad inferiores primae cartilaginis processus aliquando A, A, B. deductos vidi. A itaque et A prima laryngis notatur cartilago, B vero spina secundae cartilaginis. C autem et D duo C, D. muscoli, a secundae cartilaginis spina principium sumentes, ac in primam cartilaginem inserti.

VIGESIMI SEXTI CAPITIS FIGURA

II, 42 a-b

- I, Δ QUAMVIS muscoli huius, de quo in praesentia agimus, effigies, ex nona tabula ad I et Δ, aliisque his circumductis characteribus peti possit, nihilominus rudibus lineis in superiori figura hic illius circumscriptionem expressi. Inferiori vero effigie trapezion, quam obscure Galenus in quarto de Administrandis sectionibus libro proponit, delineavi. Per A, B, C. tinet itaque ab A ad B transversa linea, secundum occipitium protensa. Ab A vero ad C, linea recta ab occipitio, ad D. octavae usque thoracis vertebrae spinam ducta. A B vero ad D, linea oblique ab occipitio ad claviculam pertinens. A E. D ad C, linea oblique a clavicula ad spinam octavae thoracis vertebrae procedens. Postremo a D ad E, insertio muscoli in spinam scapulae, et summum humerum, et elatiorem claviculae partem facta notatur. In humiliori porro figura, F, G. F indicat trianguli rectangulum, et basim etiam: G vero lineam, toto ductu aequae distantem a basi. Universum autem spacium, quod ab F ad G habetur, *τραπέζιον*, seu mensalem figuram notat, a qua secluditur acutissimus praesentis trianguli angulus, supra G consistens.

TRIGESIMI CAPITIS FIGURA

II, 21 (vide etiam figuram I, 40)

- PRAESENS figura primam secundamque cervicis exprimit vertebrae, posteriori sede delineatas, una cum earundem ligamentis, hoc Capite describendis.
 A, B, C Prima cervicis vertebra, secundae connexa. Verum A privatim dexter primae vertebrae sinus, qui dextrum occipitis ossis caput suscipit, indicatur. B autem sinister sinus, cui sinistrum occipitis ossis caput insidet. C vero primae vertebrae sedes, ubi in spinam aliae terminantur.
 D, D, G, H Secunda cervicis vertebra.
 E, E, E Membraneum ligamentum, primam cervicis vertebram occipitis ossi colligans, aliqua ex parte hic primae vertebrae adhuc adnatum cernitur.
 F, F Ligamentum membraneum, primam cervicis vertebram secundae nectens vertebrae.
 G Corpus secundae vertebrae, dentem producens.
 H Dens, acutus've secundae cervicis vertebrae processus.
 I Teres ligamentum, a dente in occipitis os insertum, hic transversim absectum occurrit.
 K Transversum ligamentum, dentem in sinu continens, qui dentis gratia in prima cervicis vertebra caelatur.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA

II,43

A, B, C PRAESENTI figura, muscoli, quem hic describimus, fibrarum naturam et seriem, ac latera ruditer delineavimus. Significet igitur A ad B, ipsius latus vertebris exporrectum. C ad B, latus secundum costam ductum. C autem ad A, latus, quod ab anteriori costae sede, oblique sursum ad musculi apicem contendit.

"Musculus ex hac enatus basi, sensim arctatur, et in omnium cervicis vertebrarum transversos processus, interiore ipsorum sede implantatur, fibras sursum oblique intro producens. Fibrae enim a costae regione vertebris proxima principium ducentes, in transversum septimae cervicis vertebrae processum inseruntur. Deinde huic sedi proxime in ortu subsequentes, transverso sextae vertebrae processui adnascuntur: sicque continua serie insertionem moliuntur, ut illae tandem, quae costae cartilagini proximae sunt, primis cervicis vertebris implantentur, totusque musculus triangularem figuram referat, cuius primum latus primae thoracis costae exporrigitur: cui et id privatim obtigit, quod foramine quodam pervium sit, quo venae et arteriae in brachium excurrentibus iter exhibet. Secundum latus ad cervicis longitudinem, ipsiusque in transversos processus insertionem fertur. tertium vero, a costae cartilagine, ad transversum primae cervicis vertebrae processum pertinet."

SECUNDA TRIGESIMI OCTAVI CAPITIS FIGURA

II,44

D, B PRAESENS figura, muscoli quem hic persequimur, circumscriptionem aliquo pacto proponit, et D ad B latus, quod C, A. modo primum appellatur, terminat. C ad A, secundum. A ad B, tertium. C ad D, quartum.

"Secundus lumborum musculus, insignis, crassus et carnosus est, priori subiectus, sed illo longe brevior et amplior. Enascitur enim ex posteriori superiori ossis ilium cavitatis sede, quae e regione superioris sedis primi sacri ossis transversus processus habetur. deinde etiam ex tota illa ossis sacri quoque parte, musculus iste carneo crassoque admodum principio exoritur: et modice angustior redditus, sursum ad duodecimam thoracis costam protenditur, cui carnea insertione inferiori in parte inseritur. Ab interno autem latere musculus iste transversus omnium quinque lumborum vertebrarum processibus, secundum ipsarum longitudinem, ab interna sede inseritur, lateribus etiam vertebrarum, unde nervi primum emergunt, applantatus: adeo ut quadrangulum musculus hic constituat, cuius unum latus in ilium osse, et sacro, ad exortus radicem censetur: secundum, duodecimae thoracis costae longitudinis pars: tertium, ipsae lumborum vertebrae: quartum vero, a duodecima costa, ubi iam a duodecima vertebra aliquousque abscessit, ad externam exortus partem producit, quae propemodum ad medium ossis ilium spinae longitudinis consistit. Fibrae autem ipsius, ab exterioribus introrsum oblique ad superiora ascendunt: et quae ab osse sacro principium ducunt, quintae et infimae lumborum vertebrae inseruntur: quae autem has ordine versus ilium os, exteriusque latus insequuntur, sensim in superiores vertebrae desinunt."

QUADRAGESIMI CAPITIS FIGURA

II,22

UT leviori negotio, quae hic pertracto, assequaris, duas e thorace vertebrae, anteriori facie ex puerili corpore depictas

1. habes. In quibus 1 notat superioris vertebrae cartilaginem, sui corporis inferiorem appendicem, ipsumque corpus inter-
- 2, 3. venientem. 2 eiusdem vertebrae humiliorem appendicem. 3 cartilagineum ligamentum, superioris inferiorisque ver-
- 4, 5. tebrae appendices intercedens. 4 superiorem inferioris vertebrae appendicem. 5 cartilaginem, dictam modo appendicem suae vertebrae copulantem.

QUADRAGESIMI NONI CAPITIS TABULA,

II,41 a-d

quatuor figuris comprehensa.

HAEC quadragesimi noni Capitis tabula, quatuor complectens figuras, numero insignitas, non huic tantum Capiti, verum etiam et aliis plerisque utilis erit. Ne vero dein pluribus praefigenda sit Capitibus, hic omnes suarum notarum indices sum explicaturus.

- 1 Prima figura, corporis in mensa proni femora ostendit, in latera admodum distensa, et penis corpus, universo interim scorto cum testibus, cute, adipe, venis, nervis et arteriis undique absectis.
- 2 Secunda figura, nuda quodammodo commonstrat ossa, quae sacri ossis lateribus committuntur, quibusque hic femorum ossium portiones adhuc appendent, una cum ani et penis musculis, quos ab ipsorum exortu dependere finximus, ut penis corporum origo, urinaeque et semini communis meatus inibi in conspectu esset, qua sursum sub pubis ossibus flectitur.
- 3 Tertia, penem transversim dissectum in hoc ostendit, ut penis corporum substantia, et eorundem cum urinae meatu connexus oculis subiicerentur.
- 4 Quarta figura integrum commonstrat penem, una cum vesica hic exporrectum, ut proprius vesicae cervicis musculus aliquo pacto intueri possit.

A, B 1, 2, 3, 4 Duo corpora, penem quodammodo universum constituentia.

C, C 2, 4 Duorum penis corporum exortus. D 1, 2, 3, 4 Penis glans.

E, E 3 Fungosa rubraque penis corporum substantia.

F 3 Mutuus penis corporum connexus, et nervea eorundem substantia, quae orbiculatim fungosam substantiam complecti-

G 1, 2, 3, 4 Vesicae meatus, urinae seminique genitali communis.

[tur.

LIBRI SECUNDI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quadragesimi noni Capitis tabula)

- H, I 1, 2 Duo primi penis musculi, in prima quidem figura suam servantes sedem, in secunda autem ab eorundem principio dependentes.
- K, L 1, 2 Tertius et quartus penis musculi, qui in prima figura integri, in secunda vero ab origine sua pendentes conspiciuntur.
- M 1, 2 Musculus orbiculatim recti intestini finem ambiens, faeciumque excretioni praefectus.
- N 4 Vesicae cervicis musculus, urinam, ne praeter nostrum arbitrium defluat, cohibens.
- O, O 2 Membrana, pubis ossium foramina occupans.
- P 2 Teres ligamentum, a coxendicis osse in rotundum femoris caput insertum.
- Q 4 Vesicae corpus.
- R 4 Glandosum corpus, vasorum semen a testibus deferentium insertionem excipiens.
- S, S 4 Portiunculae meatuum, quibus urina e renibus in vesicam ducitur.
- T, T 4 Portiunculae meatuum, semen in vesicae cervicem eiaculantium. Musculos autem in prima figura femur amplexantes, characteribus non insignivimus, quod illi in musculorum tabulis diligentissime annotati fuerint.

QUINQUAGESIMI PRIMI CAPITIS FIGURA

II, 23

- RECTI intestini hic delineatur portio, cum suis musculis a corpore resecta, quam alias fere, dum reliqua eximimus intestina, in corpore adhuc relinquere solemus.
- A Rectum intestinum, quod in libri quinti figuris evadet conspicuum, praesertim autem octava figura, et vigesima.
- B, C Duo musculi, intestinum post egestionem sursum trahentes.
- Musculosa substantia, penis radici adnata, in mulieribus porro ad infimam pudendi partem commissa.
- D Insuper D sedes notatur, a qua in penem musculi duo pronascuntur.
- E Circularis musculus, ne praeter arbitrium excrementa deiciantur, praecavens.

QUADRAGESIMI CAPITIS LIBRI PRIMI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

II, 46

- A, B HAC figura instrumentum id expressimus, quo duriora ossa levi negotio perforantur. Significent itaque A et B duos
- C, C, D. stipites, qui mensae aut scamni alicuius angulo possunt infigi. C, C axim. D axis partem, cui ferrum, subulae in
- E. modum inditur. E vero arculum, quo axis circumvolvitur.

QUADRAGESIMI PRIMI CAPITIS LIBRI PRIMI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

(etiam septimi Capitis libri secundi figura primae editionis)

II, 48

Anatomicorum instrumentorum delineatio.

- PRAESENTI figura, mensae cuidam incumbentem finximus asserem, quo in vivorum sectionibus utimur: dein huic asseri omnia propemodum accommodavimus, quibus in dissectionum administrationibus, adeoque tota Anatome [quis uti posset.
- A, A Mensa, cui reliqua omnia modo seriatim indicanda supersternuntur.
- B, B Asser, vivis sectionibus administrandis idoneus.
- C, C Varia foramina, quibus laqueos pro animalis mole adhibemus, quum femora et brachia vincimus.
- D, D Eiusmodi anuli manibus pedibusque ligandis adaptantur.
- E Huic anulo maxilla superior, libera inferiori, catenula alligatur, ut caput immotum servetur, ac interim neque vox, neque respiratio vinculorum alias occasione praepediantur.
- F, F Diversa novacularum genera, quibus spongia accumbit.
- G Cultelli, ad earum speciem formati, quibus calami adaptantur.
- H Vulgaris qui mensae adhibetur culter. I Grandis ac validus culter.
- K Cultri e buxo parati. L Hamuli.
- M Varii styli, una cum siphone.
- N, N Obliquatae acus cum filo crassiore, quibus literarum fasciculos colligamus.
- n Minores acus, quas vulneribus suendis accommodamus.
- O Serra. P Forficula. Q Malleus ligneus.
- R Arundines, inflando pulmoni et aliis quibusdam partibus idoneae.
- S Filum aeneum, ossibus nectendis aptum.
- T Subula forandis ossibus parata. V Varia subularum ferramenta.
- X Forpex, intorquendis filorum extremis comparatus.
- Y Forpex, quo intorti, et ossa iam committentis fili reliquias praescindimus.

DECIMI NONI CAPITIS LIBRI SEPTIMI FIGURA

II, 47

HAC figura suem asseri, quem vivis sectionibus administrandis parare solemus, ac ultimo primi libri capite cum reliquis anatomicis instrumentis proposuimus, alligatam conspicias, ut modus quo in nostris scholis utimur, aliqua ex parte foret obvius.

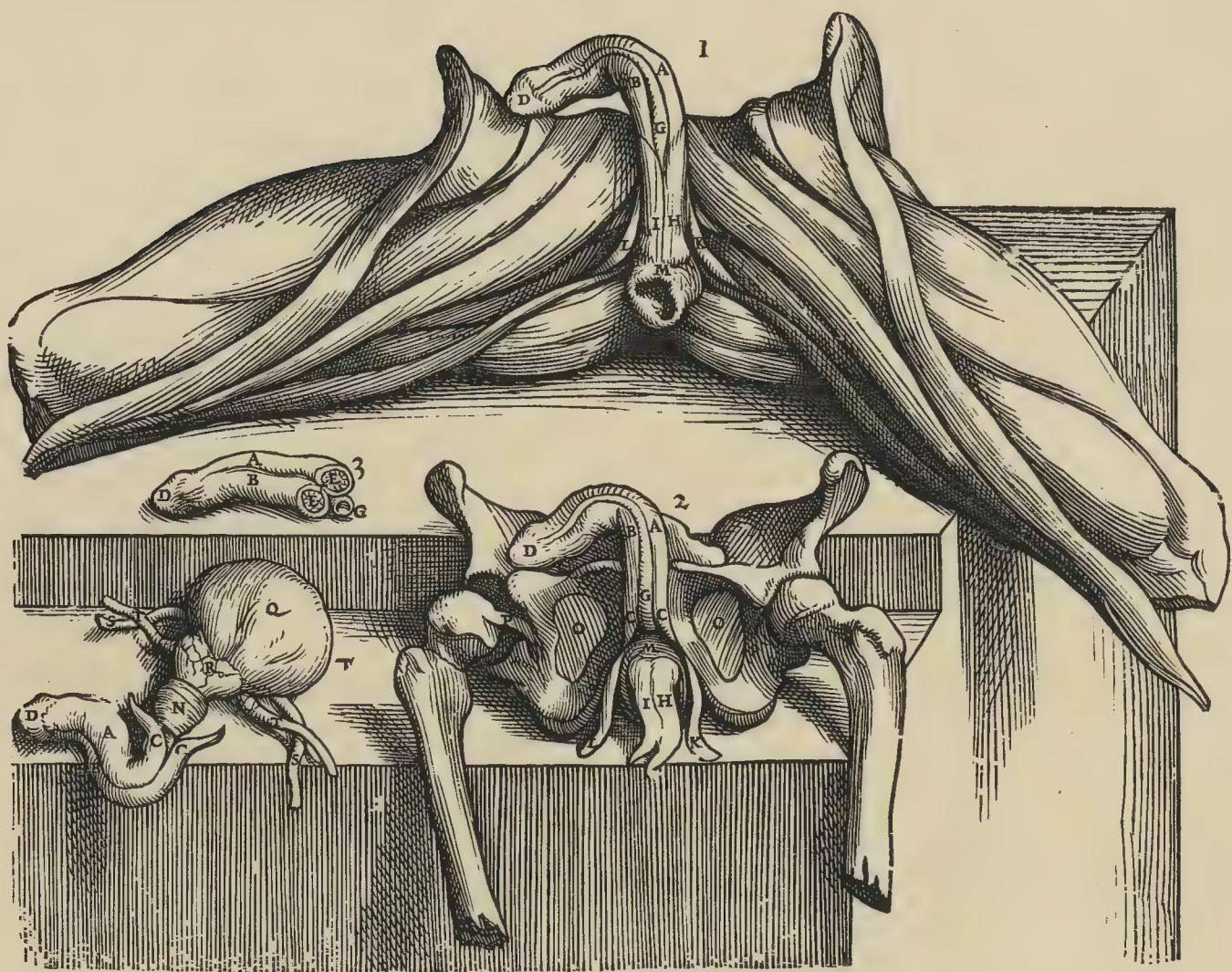
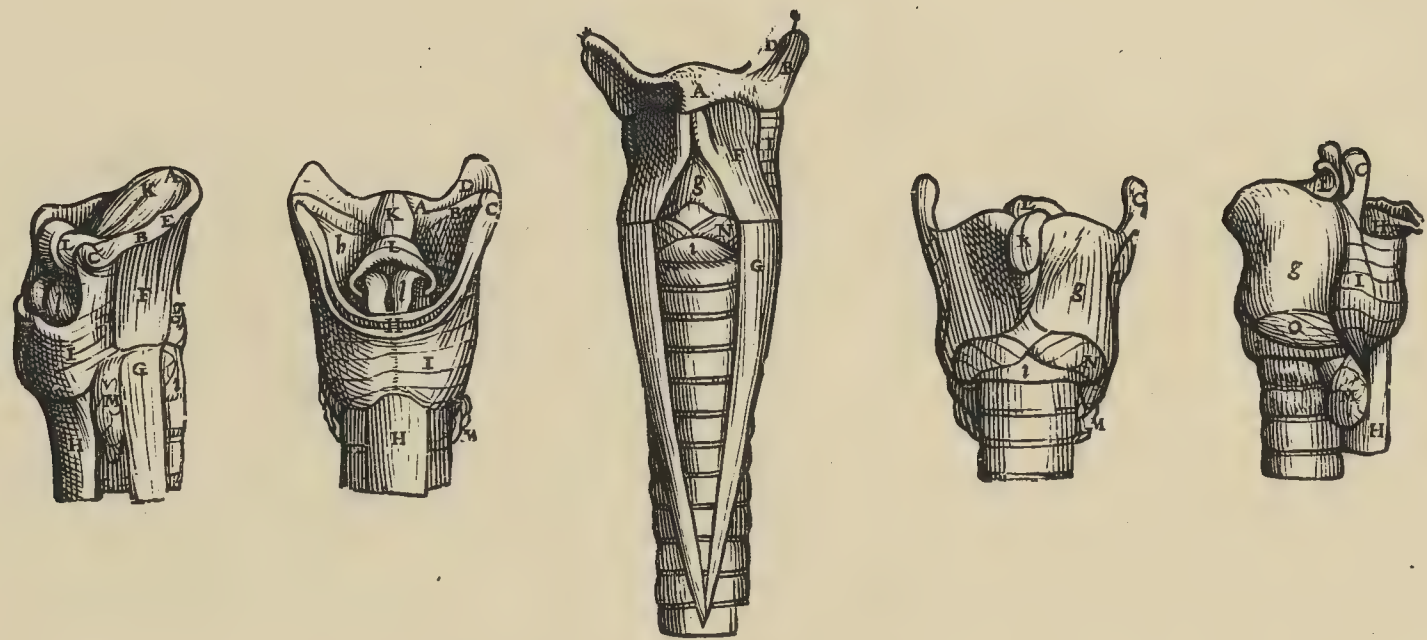
SECUNDI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

(62)

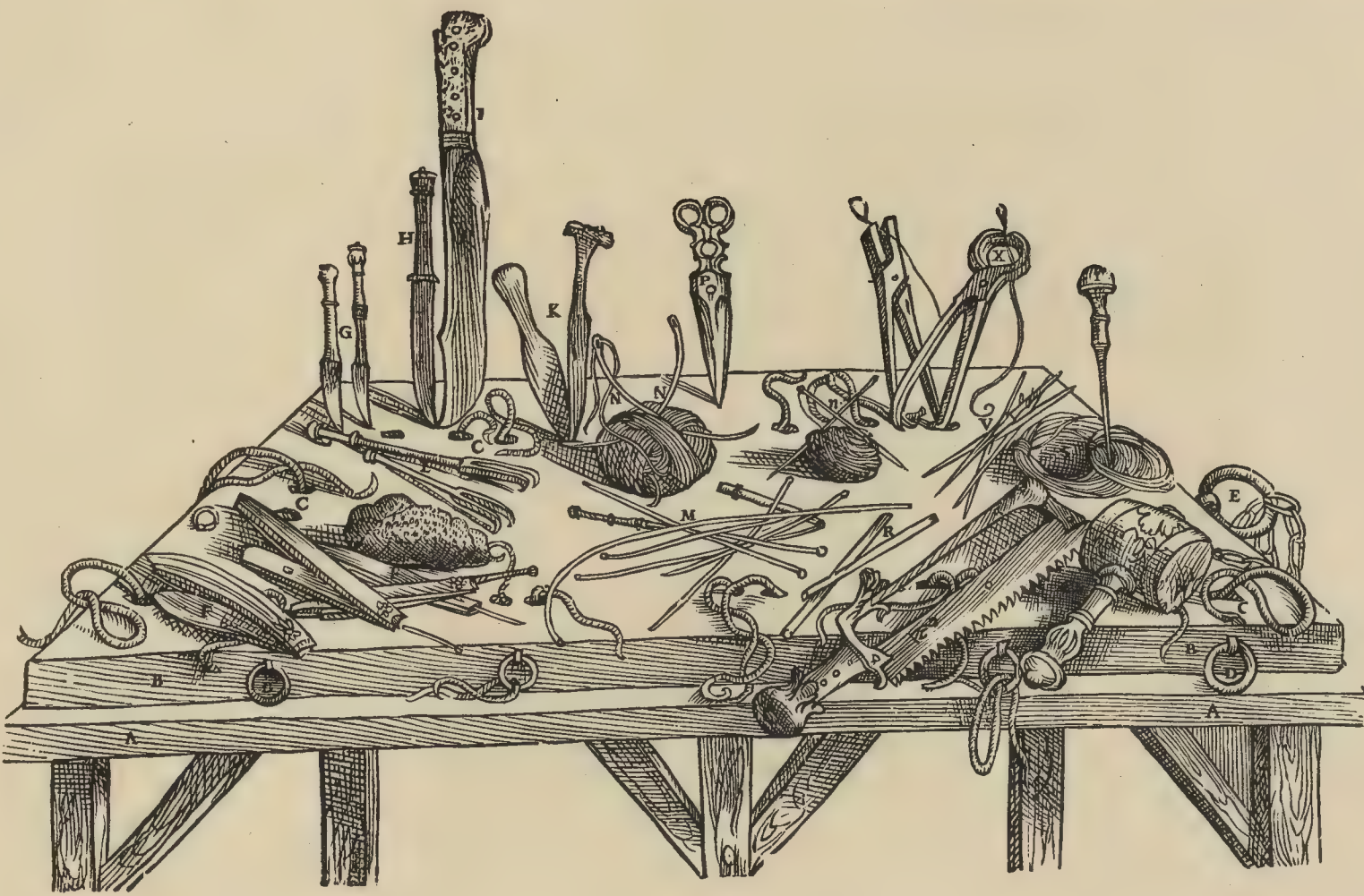
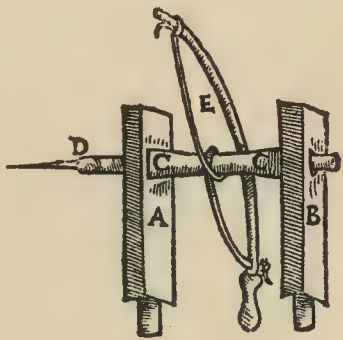
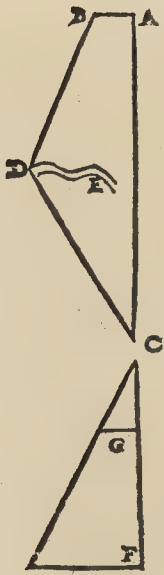

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI TERTII

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI TERTII/
QUO VENARUM ARTERIARUMQUE PER UNIVERSUM CORPUS
SERIES DESCRIBITUR.

PRIMA PRIMI CAPITIS FIGURA

III,5

- A, B, C RUDIS fibrarum delineatio, in qua A transversas indicat, B autem et C utriusque obliquarum generis differentias,
D. D vero rectas.
E At E triplicis fibrarum generis implexum quodammodo exprimit, quem mox subiicienda venae effigies accuratius proponet.

SECUNDA PRIMI CAPITIS FIGURA

III,6

- VENAE cavae portio, a dextro cordis sinu ad iugulum usque conscendens, qua fibrarum in venarum corpore naturam, doctrinae gratia studiose finximus. Si forte interim ramorum hic passim abtruncatorum rationem expetis, hanc
D, E, G, H, I. venae portionem integrae cavae venae delineationi quinti Capitis fini subiiciendae confer, in illa quid D, F, G, H, I, K, K, N, S, T, a. N, S, T, et a indicent, perpendens.

SECUNDI CAPITIS FIGURA

III,4

- ARTERIAE magnae, qua ex corde pronascitur, portionem hic dissectam apertamque finximus, ut arteriae conspicerentur tunicae. ac A quidem locum indicat, in quo potissimum ea occurrit tunica, quam araneae telae assimilamus.
B, B, 1, 2, 3. B autem et B interiorum notant arteriae tunicam. Numerus autem ille 1, 2, 3 insinuat tres membranas, magnae arteriae orificio praefectas, ac in decima sexti libri figura B, C, D notandas. Hic vero E et D duarum coronalium arteriarum originem ostendunt. Foramina autem in arteriae trunco ad vertebrae deorsum deflexo conspicua, earum propaginum sunt ora, quae costis, dein septo, et aliis ad renes usque organis digeruntur. Verum haec suo loco erunt dilucidiora: in praesenti enim figura tantum arteriae tunicas obiter adnotare visum fuit.

PRIMA QUINTI CAPITIS FIGURA

III,12

SECUNDA QUINTI CAPITIS FIGURA

III,1

- Venae portae, ab universis quibus committitur partibus liberae, integra delineatio, in ea proportionem expressa, ad quam secundum praesentem figuram aliquis iecur, bilis vesiculam, ventriculum, lienem, omentum, mesenterium et intestina, ex ipsorum magnitudine, ac insuper in illorum situ depingeret.
- A, A, etc. QUINQUE his characteribus, portae venae propagines indicantur, per iecoris corpus diffusae, et hic veluti iecoris formam secundum cavam ipsius sedem exprimentes.
- B Vena portae, qua primum a iecoris substantia libera et amplissima cernitur, ac veluti suum caudicem constituit.
- C, C Duo ramuli, bilis vesiculam adeuntes.
- D Vena ad posteriorem inferioris orificii ventriculi sedem excurrent.
- E Hac sede vena portae in duos maximos bipartitur truncos.
- F Truncus sinister et elatior.
- G Truncus dexter et humilior maximae distributionis venae portae.
- H Vena dextram fundi ventriculi sedem perreptans, et geniculatim illi sedi ac superioris membranae omenti dextrae parti ramulos praebens.
- I Vena duodeno intestino et ieiuni principio exprompta.
- K Vena, in dextram regionem gibbi ventriculi, qua id dorsum respicit, aliquot surculis digesta.
- L Vena, in dextram sedem inferioris omenti membranae, et colum intestinum, qua hac fertur, excurrent.
- M Soboles quaedam a sinistro trunco in glandosum corpus inferiori membranae omenti innatum, sparsae.
- N Vena insignis sub ventriculo, ubi dorso is innititur, versus elatius ipsius orificium oblique conscendens: quo priusquam pertingat, utrinque unam educit propaginem, O insignitam, et in ventriculum hac sede, qua dorso incumbit, digestam. P vero indicat praesentis venae reflexum, quem per dextrum orificii ventriculi latus in anteriorem ventriculi sedem molitur. Q autem reliquam praesentis venae seriem notat, quae instar coronae id orificium amplexatur.
- R Ramus venae superius ventriculi orificium ambientis, qui secundum elatiora ventriculi procedens, inferiori orificio surculos exhibet, soboles etiam satis frequentes in progressu ad anteriora posterioraque ventriculi dispergens.
- S Grandis utcunque vena, in inferiorem omenti membranam et colum intestinum, qua ventriculo exporrigitur, numerosa sobole procurrens.
- T, T Sinistri trunci, ubi is iam lienem est accessurus, partitio.
- V Venula in sinistram sedem inferioris membranae omenti distributa, cuius radicem in integra figura (quod subinde desit) duntaxat delineavimus, eius seriem hac peculiari figura, quam margini adhibemus, exprimentes, in qua T venam, quae lienem exporrigitur, commonstrat utrinque abtruncatam. praesens vero venula, V insignitur.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Duae quinti Capitis figurae)

- X, X Vena ab illis quae elatiora lienis petunt, in sinistrum ventriculi latus dispensata.
 Y Eiusmodi etiam vena hic, qualem utrunque X indicabat, insignitur.
 Z Vena in sinistram fundi ventriculi sedem perreptans, multasque soboles ventriculo superiorique omenti membranae offerens.
 a, a, a, a Venarum in lienis substantia distributio, adeo frequens, ut lienis imaginem facile ostendat.
 b, b, b Prima dextri portae venae trunci in mesenterium series, quae dein sane est infinita, et impense varia, priusquam suis extremis in intestina implicetur.
 c Vena colo intestino, qua recto continuatur, exporrecta, ac a venis diducta sinistram mesenterii partem potissimum intercurrentibus.
 d, d Vena sub recto intestino prorepens, et ramulos illi in progressu offerens.
 e, e Venularum soboles, recti intestini finem amplexantes.
 Praeter hanc figuram, cuius modo characterum indicem absolvi, aliae complures, quinto libro dedicatae, praesenti Capiti subserviunt, quibus illa exprimuntur organa, in quae portae soboles diffunduntur. Praecipue autem huc spectant secunda, tertia, quarta, decima, duodecima, decima tertia, decima quarta, decima quinta. Quinetiam ad praesentem historiam maxime facit figura ex horum librorum Epitome sumpta, quam ad huius libri calcem in hoc subnectam, ut venarum et arteriarum mutua series oculis obversetur.

TERTIA QUINTI CAPITIS FIGURA

III, 2

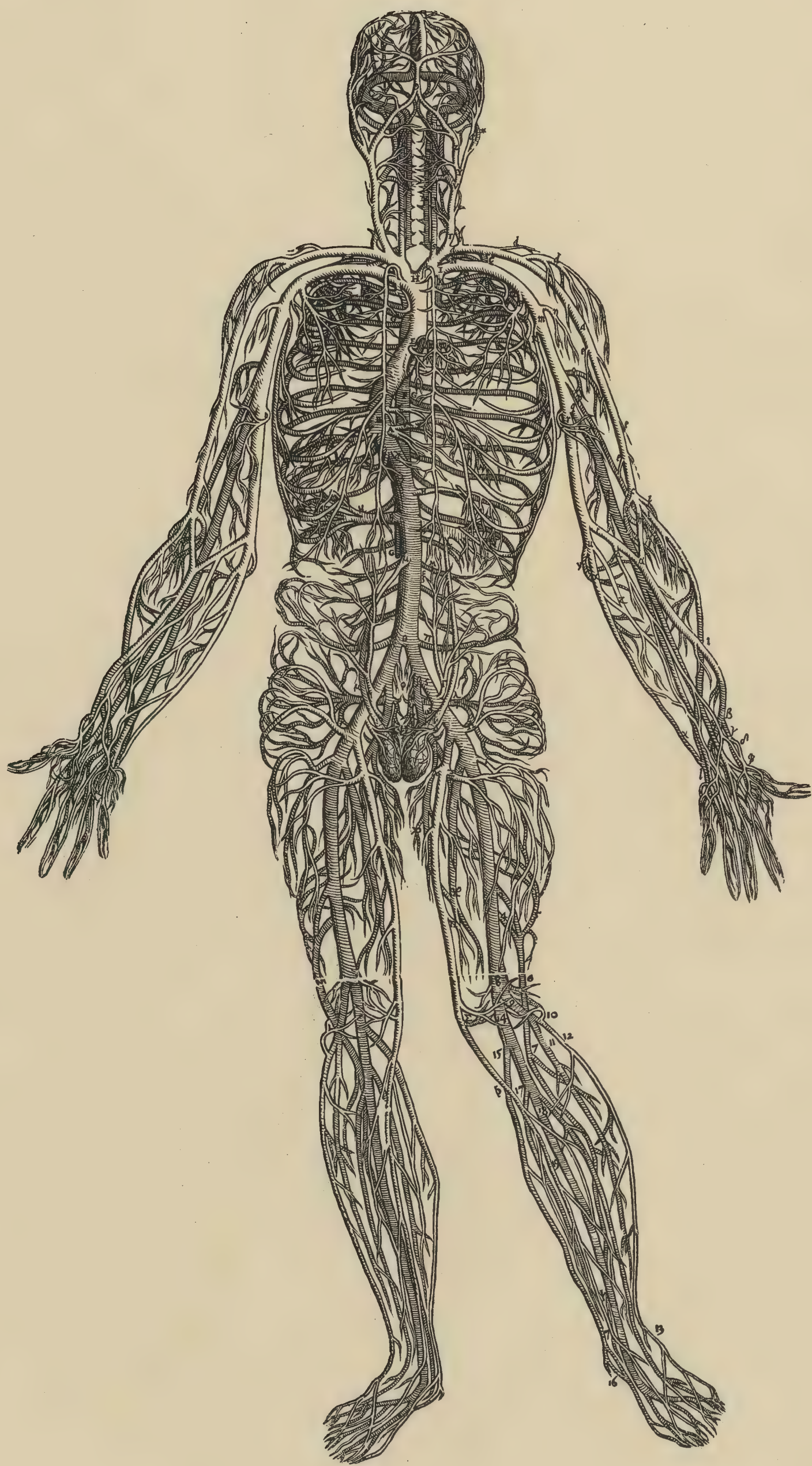
Integra et ab omnibus partibus libera venae cavae delineatio.

- A, A, A TRES isti characteres, in regione, qua iecur in huius figurae proportionem consisteret, obvii, propaginem notant, a vena cava in iecur perquam numerosa ramorum serie sinistrorsum distributam. Alteram autem propaginem, in dextram iecoris sedem similiter diffusam, characteribus non insignivimus: uti etiam nullas dextras venae cavae soboles, quae pariter utrinque habentur, et privatim nihil in altero latere sibi vendicant, ne fortassis characterum copia delineationem obscuraremus.
 a Gracilis soboles, a cava iecori sub grandibus illis propaginibus A indicatis digesta.
 B Venae cavae sedes, inter iecoris gibbum et septum transversum consistens.
 C Sinistra propago duarum, quas cava septo transverso offert, et a quibus etiam surculi in cordis involucrum septo obnatum pertingunt.
 D Cavae venae orificium, in dextrum cordis sinum pertinens, ipsumve forsitan cavae initium.
 E Vena, coronae modo cordis basim amplectens, ac deorsum per cordis substantiae exteriora ad ipsius usque mucronem surculos a se derivans.
 F, F Vena coniugis experts, quae a cavae dextro latere supra cor prodiens, declivis secundum dextrum vertebrarum latus ad secundam fere lumborum usque vertebram descendit.
 G, G Venae pari carentis propagines, quae costarum offeruntur intervallis, ac postmodum in dorsalem medullam, et in musculos vertebrae, ipsisque costis instratos, ac etiam in membranas, thoracis cavitatem intersepientes, surculos promunt.
 H Cavae sub pectoris ossis elatiori sede iuxta iugulum bipartitio.
 I Vena, primae thoracis costae innixa, atque ad alam transversim perducta, brachiique axillarem, postquam aliquot propagines diffudit, constituens.
 K Exilis vena, in sui lateris succingentem costas membranam soboles derivans, ad trium fere superiorum costarum intervalla.
 L Vena sub pectoris ossis sinistro latere ad abdominis usque superiora descendens, ramosque verarum costarum cartilagineum intervallis, ac demum thoracem intersepienti sui lateris membranae, ac etiam musculis pectori instratis, et abdominis cuti ramos exhibens. Praecipuum autem ramum sub recto abdominis musculo dispergit, qui supra umbilicum in aliquot finiens surculos, alterius venae, ab imo sursum ascendens, ac I' notandae, terminos respicit, ea
 M. nimirum sede, ubi M ascripsimus.
 N, N Vena per foramina transversis processibus vertebrarum cervicis insculpta, ad calvariam properans, ac dorsali medullae geniculatim ramos offerens: ut et in musculos quoque, inibi cervicis vertebrae adnatos, soboles dispensat.
 O Vena musculis humiliorem cervicis, et superiorem thoracis sedem iuxta vertebrae occupantibus, multiplici utcumque sobole exporrecta.
 P Vena ad musculos pectori instratos, et huius regionis cutem, et mamillam excurrens.
 Q Vena in posteriora thoracis proficiscens, ac in cavam scapulae sedem, vicinosque musculos derivata. Huic proximae sunt venulae in glandium axillae excurrentes, quarum hic una inter P et R est expressa.
 R Propago secundum thoracis latera deorsum ducta, et potissimum distributa in musculus, quo posterior axillae cavitatis sedes constituitur, brachiumque in posteriora deorsum vellitur.
 S Interior iugularis, quae graciles surculos asperae arteriae lateri, et hac deductis nervis spargit. quod vero ipsius praeter aliquot propagines reliquum est, in calvariam prorepat, et varie, ut in cerebri vasorum descriptione prosequar, inibi discinditur.
 T Exterior seu superficialis iugularis.
 V Exterioris venae iugularis iuxta fauces in duos ramos distributio.

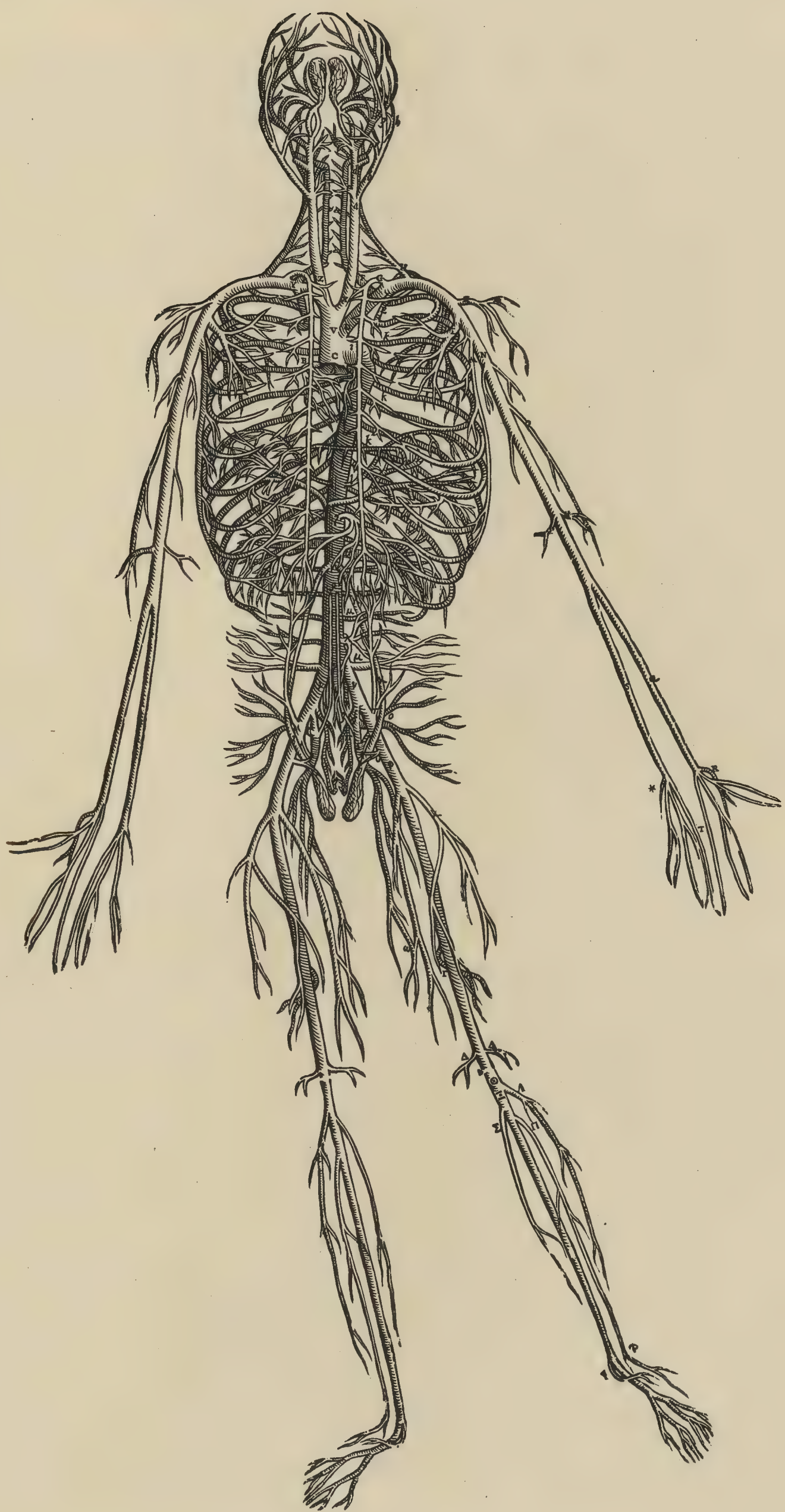

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia quinti Capitis figura)

- X Exterioris iugularis ramus, oris interiora subiens, ac varie in laryngem et ossis *v* referentis musculos, linguam, palatum, narium cavitatem, ac demum in calvariam tribus propaginibus, ac etiam aliquot surculis in oculos digestus.
- Y Exterior ramus divisionis externae iugularis, iuxta fauces factae, qui numerosa venarum serie in faciei musculos et
- Z. cutem, deinde ad tempora, et post aures, universamque capitis cutem digeritur. Ac Z quidem portionem huius rami
- 9, ae. Y notati insinuat, quae in faciem exporrigitur. Character vero 9, frontis venam indicat. ae, portionem secundum tem-
- *. pora sursum repentem. et * eam notat, quae post aures et ad occipitis cutem fertur. Reliqua venarum hic in capite series, ad cerebri vasa spectat: quam ob id characteribus non insignivi, quod haec peculiari figura, decimo quarto Capiti praeponenda, explicabitur. Quanquam interim si quis hanc cavae venae effigiem characteribus occupare voluerit, ad eum modum, quo nos illam finximus, quae huius libri adhibita calci, venas simul cum arteriis ostendet, primum characterem apponere licebit dextro lateri: ut is dextrum, seu primum, mihi sic appellandum, durae cerebri membranae sinum hic, quasi instar semicirculi porrectum, indicaret. Secundus character sinistro, seu secundo eius membranae sinui inscriberetur, qui in sinistro latere semicirculi quoque modo fertur. Tertius character tertio durae membranae sinui adhiberetur, qui illic incipit, ubi primus et secundus sinus, seu duo illi semicirculi invicem congregiuntur, et ubi ab ipsis alius semicirculus quodammodo sursum exporrigitur, cuius posterior pars, occipitio propinquior, adumbrata cernitur: anterior autem, quae frontem adit, lucida. Quartus autem durae membranae sinus, quem ex anteriori sede trium dictorum sinuum concursus pronasci, atque recta antrorsum duci, suo loco audies, hic non est delineatus. in figura tamen, huius libri calci insuta, *y* insignitur. Praeterea tribus illis characteribus quartus succederet, qui in primi durae membranae sinu radice positus, ingressum indicaret venae N notatae: deinde ingressum rami interioris iugularis etiam insinueret, qui per foramen sexto nervorum cerebri pari praecipue exculptum, calvariam subit. Quinto characterem internae iugularis ramus per proprium foramen in latera durae cerebri membranae excurrens insigniretur. Sextus ramum exterioris iugularis notaret, qui proprio foramine ad radicem posterioremque sedem processus mamillaris temporum ossi exculpto, calvariam subit. Ad haec, praeter alios characteres, etiam unus illis venulis inscribi posset, quae sub frontis vena 9 insignita, hic umbratae feruntur: ut scilicet venae etiam indicarentur, quae per calvariae sedem, cui olfactus organa incumbunt, et per foramen, secundi nervorum cerebri paris gratia caelatum, in calvariam repunt.
- a, a Utrunque a venam humerariam indicat. verum superiori a ipsius exortus ab externa iugulari T notata significatur: inferius autem a humerariae sedem notat, qua iam humeraria ex alto in brachii superficiem cutemque emergit. Verum quando hanc tabulam delineavi, profecto meis oculis fidem derogans, et Galeno nimium credens, hunc ortum humerariae venae tribui, quum alioquin hanc a vena I insignita, ad externum latus characteris N debuissim deducere: uti in sinistro latere eius figurae factum cernis, quae ad finem huius libri posita, post praesentem est picta, iam me in propria sententia aperienda audacior. unde etiam hunc meum errorem, meae in Galenum pietati ascribe quae etiam praeter sententiam, nimium profecto in fibrarum historia ad ipsius censa, non semel me produxit.
- b Humerariae propago, ab ipsius elatiori sede, non procul ab exortu, in posteriores cervicem occupantium musculos, ipsamque huius regionis cutem sparsa.
- c Humerariae propago, in gibbam scapulae sedem frequenti utcunque sobole excurrens.
- d, d Venae ab humeraria, priusquam ipsa penitus sub summo humero contorquetur, pronatae, ac in summi humeri sedis cutem, et superficiem musculi brachium attollentis, interdum quoque et ad mamillam digestae.
- e, e, e Tenuis venulae, ab humeraria in externae brachii sedis cutem, anterioremque regionem musculi cubitum flectentium prioris propagatae.
- f Humerariae iuxta externum humeri tuber in ramos partiti, qui invicem amplitudine inaequales visuntur.
- g Dictae humerariae partitionis ramus, non semper conspicuus, qui in altum immergens, iuxta musculos internum cubiti articuli latus ad inferiora occupantes, mox absumitur.
- h Alius dictae nuper partitionis ramus, qui sub cute deorsum oblique ad mediam sedem flexus cubiti deductus, cum axillaris venae ramo t notando coit, ac cum illo venam communem constituit, cui *a* ascriptum est.
- i, i Humerariae ramus, per radium in externam cubiti regionem oblique contendens, ac venulas passim in proximam ipsi
- k. cutem dispergens: inter quas fere praecipua superiori k insignitur, quam ad exteriorem cubiti articuli sedis cutem ad posteriora quodammodo digerit. Quando praesens ramus, in eum modum oblique repens, ad brachialis usque radicem
- l. eregione appendicis ulnae pertingit (nimirum ubi hic l spectatur) axillaris venae propaginis x notandae soboles ipsi commiscetur, ac una ab hac axillaris sobole et humerariae ramo vena consurgit, brachialis et postbrachialis sedem sub parvo digito, ipsumque adeo parvum digitum, et quodammodo anularem, varia ramulorum serie in externa manus sede accedens.
- m Axillaris vena, cuius nomina paulo post, perinde ac humerariae, recensebuntur.
- n Axillaris venae ramus, in capita derivatus musculorum cubitum extendentium.
- o Ramus nuper dictis musculis et posteriori brachii sedis cuti exporrectus.
- p Insignis propago, oblique deorsum sub humero, brachii've osse, versus exterius illius tuber ducta, quae musculis hinc principium ducentibus ramos exhibens, aliquousque in externam cubiti sedem cum quarto brachium petentium nervo fertur.
- q, r Axillaris venae in duos truncos distributio: quorum alter binis q insignitus, in alto semper, totoque ipsius ductu occultatur, ac eodem prorsus modo, quo manus arteria digeritur, quam in totius magnae arteriae figura, duodecimo Capiti praeponenda, licebit intueri. Alter vero axillaris truncus (cui r inscribitur, et quae tota orationis serie nobis axillaris vocabitur) passim sub cute excurrit, ac in varias soboles dispensatur. Caeterum hanc axillaris venae distributionem etiam superius fieri, quam hic delineavimus, observabis.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia quinti Capitis figura)

- f* Vena ab axillari in anterioris brachii sedis cutem, et nonnihil quoque in posterioris sedis cutem digesta.
t Anterior axillaris venae ramus, eius divisionis, quae hic iuxta interioris humeri tuberis cutem est conspicua. Praesens ramus, *t* insignitus, oblique ad mediam cubiti articuli flexus sedem sub cute fertur: ac cum humerariae ramo *h* notato coiens, communem efformat venam, *a* indicandam.
u Axillaris iuxta interius humeri tuber bipartitionis posterior vena, quae plures easdemque varias a se soboles diffundit.
x, x Posterioris venae *u* notatae ramus, qui sub ulna deorsum ad brachiale porrigitur, et passim in conterminam ipsi cutem digestus, sobolem offert humerariae ramo, brachiale iuxta minimum digitum conscendenti.
y Vena in posterioris articuli cubiti sedis cutem excurrent.
z, z Notatur multiplex venarum series, in interioris cubiti sedis cutem diffusa, et dein in interioris manus sedis cutem excurrent. Ac superius quidem *z* venam notat, ab axillaris venae ramo *t* insignito principium ducentem. Inferius autem *z* indicat propagines, quas axillaris venae ramus, *x* et *x* insignitus, internae cubiti regionem offert.
g Venularum Veneris monticulum implicantium, cum ramo *el* notando coitus. est namque ramus is propago illarum venarum, quae externam manus sedem inter pollicem et indicem perreptant.
a Vena communis, ab axillaris ramo *t* insignito, et humerariae ramo, quem *h* notavimus, conflata: quae per internam cubiti sedem, deorsum oblique radium conscendens, exporrigitur: ac tandem radium supergressa, in exteriorem cubiti sedem, propter inferiorem ipsius regionem, excurrit, ramulos quosdam in progressu ad proximam ipsi cutem dispergens.
β Communis venae iuxta humiliorem radii partem, qua brachiale respicit, divisio, *γ* aut *Y* aut *A* non absimilis: cuius
γ. quidem alterum crus, *γ* insignitum, externam manus sedem, pollicis ac indici subiectam, ipsumque pollicem et indicem
el, e. accedit, et ramulum *el* indicatum, in internam manus sedem digerit. Alterum autem crus, *e* insignitum, versus medium et anularem potissimum absumitur.
 Ramis externam manus sedem adeuntibus, varia a nostris medicis imponuntur nomina: quae quum inter se admodum pugnent, et passim sint obvia, aliquid de ipsis iam dicendum arbitror, hunc characterum indicem lubentius barbaris nominibus occupaturus, quam orationis, qua has venas describam, seriem. Graeci igitur et Latiniore medici, in cubito et manu paucas venas propriis nominibus appellarunt. Venam namque per brachii interiora alamque excurrentem, ac *r*, aut etiam *m* notatam, in utroque brachio, quia axillam seu alam perreptat, axillarem vocaverunt: quemadmodum et cubiti interiorem, quod scilicet per cubiti interiora potissimum exporrigatur. Verum privatim dextri brachii axillarem, iecorariam vocarunt, quod in iecoris affectibus illam dividere soleant. Sinistri autem brachii axillaris, lienaria ipsis dicitur, quod in lienis morbis hanc plerumque aperiant. Sic rursus *ἀμυαία*, seu humeralis, a insignita, simpliciter suum nomen obtinuit, quod per humerum in manum feratur. et cubiti etiam exterior est nuncupata, quoniam cubiti exterius latus perreptat. Hippocrates in libris de Articulis, hanc videtur crassam venam nuncupasse. Quia vero haec capitis morbis mederi creditur, etiam capitis vena vocitatur. Ramos vero *h* et *t* notatos, et venam communem, quam *a* notavimus, constituentes, medias venas nuncuparunt, quod scilicet ad flexus cubiti medium ducerentur, aut quod inter cubiti exteriorem venam et interiorem essent mediae. Ab obliquo autem ipsorum ductu, obliquas quoque illas vocarunt. Communem (quae *a* insignitur) nuncuparunt, quae ab illis ramis *h* et *t* notatis consurgit, atque interiori et exteriori cubiti venis communis est. Praeter haec nomina, vix alia apud illos reperias. At si Arabum libros leges, nominum acervi passim occurrent, eidem venae vix unquam accommodatorum. Quo autem aliquid certius de his quoque depromam, studiosorum gratia, qui me his nominibus in Anatome remorari solent, non gravabor Avicennae interpretis nomina hic recensere, quae Fen prima libri primi, doctrina quinta, Capite quarto leguntur. In quo Capite Avicenna ex proposito brachii venas describit, earum seriem a Galeni libro tertio de Administrandis sectionibus, aut potius ab Oribasio petens. Avicenna igitur, aut ipsius interpres, Spatularem vocat humerariae partem, a iugulari externa ad eam usque sedem ductam, qua humeraria brachii cutem primum subit, quae pars duobus a in nostra delineatione complectitur. Qua autem humeralis brachio exporrigitur, illam Cephalicam, quasi capitis venam nuncupat. Haec inter inferius a et *f* continetur. Humerariae ramum, quem *i* insignivimus, Funem brachii appellat. Axillaris ipsi Asellaris dicitur. Communis vero, *a* notata, Nigra: ubi autem haec oblique ad radium contendit, Basilica ipsi vocatur. Alterum communis venae divisionis, quam *β* notatam, *γ* aut *Y* assimilavimus, crus *e* insignitum, ac anularem et medium quodammodo petens, in postbrachialis sede Syelen Avicennae appellatur. Verum alias subinde apud Arabes et barbaros illam Syelem vocari observabis, quae iuxta brachiale ab humerariae ramo *i* notato, et axillaris venae propagine *x* insignita, constituitur, et *l* notatur. cui eadem quae axillari medicorum vulgus nomina imponit, hanc quoque Salvatellam et Salubrem vocans. Quanquam rursus communis venae ramum *γ* notatum, versus pollicis et indicis regionem exporrectum, alii Salvatellam vocent, huic eadem quae humerariae nomina largientes. Ad haec, axillaris medicis potissimum Basilica, interdum et Nigra, aliquando et Funis brachii nuncupatur. Humeraria etiam ocularis et auris, quod scilicet earum partium inflammationibus medeatur. Nisi forte horum nominum impositores adeo stulti fuerint, ut cum Aristotele, et illis qui hodie venas, a me recte antea pictas, turpiter in lucem suo nomine emisserunt, arbitrati sint, humerariae ortum sub aure primum esse. Caeterum communis vena, etiam Media, Mediana, et Corporalis vulgo dicitur.
3 VENAE cauae portio, qua partibus sub iecore repositis nutrimentum administratur.
H Vena in pinguem membraneamque sinistri renis tunicam, conterminasque sedes excurrent.
θ Grandis vena, ad dextrum renem exporrecta. *ι* Grandis vena, sinistram renem petens.
κ Propago a vena in dextrum renem deducta, in pinguem renis dextri tunicam excurrent.
λ, λ Seminalis vena sinistra. *μ, μ* Seminalis vena dextra.
ν Seminalium venarum sedes, qua hae primum implicari, varicumque modo convolvi incipiunt.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia quinti Capitis figura)

- ξ Venae geniculatim a cava in dorsalem medullam, quae lumborum vertebris continetur, ac demum ad ipsas lumborum vertebrae, ipsisque accumbentes musculos et peritoneum digestae.
- o Venae cavae supra ossis sacri initium in duos truncos distributio, A, aut inverso v, aut V non absimilis.
- π Ramus transversim in peritoneum et lumborum carnes, abdominisque musculos distributus.
- φ Ramuli aliquot, in superiora ossis sacri foramina missi.
- g, s Sinistri trunci magnae illius super os sacrum bipartitionis in duos ramos distributio, quorum interior g notatur, exterior s.
- τ, τ Interioris rami, quem g notavimus, exterior propago, in musculos anteriorem ilium ossis sedem occupantes, et in clunium cutem conterminasque partes frequenti ramorum serie transversim digesta.
- v Interioris rami g insigniti interior propago, eiusque propaginis rami humilioribus sacri ossis foraminibus distributi,
- χ, ψ. χ vero et ψ reliquas interioris huius propaginis soboles, uti hac parva tabella eas delineare datum est, exprimunt. Porriguntur autem illae ad ani musculos, vesicae fundum et cervicem: mulieribus etiam ad humiliorem fundi uteri sedem, ipsumque adeo uteri collum.
- ω Vena ab exteriori ramo, quem s indicatum conspicis, deprompta, atque cum reliquo interioris rami g notati coiens, qua id pubis ossis foramen perreptat.
- ε, ε Hac sede vena, pubis ossis foramen permeans, praeter alios ipsius surculos, venulam in coxendicis acetabulum porrigit, hicque in istius regionis musculos disseminatur.
- ρ Venae pubis ossis foramen transeuntis ramus, cutem ad internam femoris sedem subiens.
- κ Congressus dictae nuper venae, cum ramo magnae in crus distributae venae, quem 2 notabimus.
- Γ Vena ab elatiori sede exterioris magni illius trunci rami s insigniti, qua is peritoneum perforat, principium ducens, quae peritoneo et abdominis musculis cutique ramos offert: quorum praecipuus sub recto abdominis musculo sursum conscendit, et supra umbilici regionem in aliquot dissectus surculos, eas respicit soboles, quae huc, ubi M consistit, a vena sub pectoris osse deducta pertingunt.
- Δ Propago venae in crus tendentis, quae transversim ad genitalia conterminasque sedes excurrit.
- Θ Prima magnae crus petentis venae propago, per anteriorem femoris tibiaeque sedem sub cute deorsum ad summum usque digitorum pedis perreptans.
- Α Propaginis Θ insignitae ramus, femoris interiora ad inguina accedens.
- Ξ Dictae propaginis ramus, ad anterioris femoris regionis cutem versus exteriora digestus.
- Π Propaginis Θ insignitae ramus, primo tibiam moventium musculo oblatus.
- Σ Dictae propaginis soboles, in anteriorem et posteriorem genu sedes dispensatae.
- Φ Hac sede propago Θ indicata, per sedem tibiae anteriorem, sub cute in varios multiplicesque ramos disscinditur, hicque opportune, dum sanguinem mittimus, aperitur.
- Ψ Hac ad anteriorem interioris malleoli sedem nuper dicta propago ducitur, atque uti cernere est, in pedis superiora terminatur.
- Ω Ramus a grandi vena crus petente, in anteriorem coxendicis articuli regionem exporrectus, eiusque sedis musculis et cuti soboles utrunque frequentes derivans.
- 1 Ramus septimo nonoque tibiam moventium musculis, et cuti femoris iuxta externam ipsius sedem surculos deducens.
- 2 Grandis ramus, in quintum femur moventium musculum digestus.
- 3, 4 His duabus propaginibus invicem coeuntibus vena constituitur, quae inter musculos posteriorem femoris sedem occupans, sursum in femoris cutem ramos 5 insignitos porrigit, et maiori praecipuaque sua portione 6 indicata,
- 5, 6. pantes excidens, sursum in femoris cutem ramos 5 insignitos porrigit, et maiori praecipuaque sua portione 6 indicata,
- 7, 7. sub cute per poplitem genu've flexum fertur, et in surae cutem ad calcem usque digeritur, 7 et 7 notata.
- 8 Utrunque ad characterem 8 conspicitur soboles, a magna crus petente vena musculis oblata, qui ab inferioribus femoris capitibus principium sumunt. Atque ita praesens character venam inibi notat, ubi inter commemorata nunc femoris capita repens, in duos truncos discinditur.
- 9 Exterior truncus bipartitionis a magna vena in poplite facta.
- 10 Ramulus exterioris trunci 9 insigniti, ad genu anteriorem anterioremque regionem sub cute exporrectus.
- 11 Portio exterioris trunci secundum fibulam internae septimi et octavi musculorum pedem moventium sedi oblata.
- 12 Portio exterioris trunci, externam tibiae pedisque sedem sub cute perreptans. Caeterum ubi haec portio externae pedis sedi exporrigitur, caeterisque pedis cutem adeuntibus venis commiscetur, 13 inscriptum obtinet.
13. sedi exporrigitur, caeterisque pedis cutem adeuntibus venis commiscetur, 13 inscriptum obtinet.
- 14 Interior truncus divisionis, quam magna vena in poplite molitur.
- 15 Ramus interioris trunci 14 insigniti, per internam tibiae sedem, versus posteriora tamen magis, in surculos dissectus,
16. pedisque internum latus sub cute accedens, ubi etiam 16 inscriptum habet.
- 17 Ramus interioris trunci, secundum quartum pedem moventium musculum in tibiam digestus.
- 18 Interioris trunci propago, quae inter tibiae os et fibulam, versus anteriores tibiam amplexantes musculos ducta, per transversum ligamentum in anteriori tibiae sede iuxta pedem occurrens fertur, ac in musculos finitur, digitos in externum latus moventes.
- 19 Reliquum interioris trunci, quod inter musculos reconditum, post anteriorem malleolum inferiora pedis subit, ac tandem in omnes digitos absumitur.
- Praeter hanc venae cavae nudam delineationem, cuius characterum indici modo finem imposui, ac dein plerasque quinti, sexti et septimi librorum figuras, huc in primis ea spectat, qua ad tertii huius libri calcem, venarum arteriarumque simul seriem exprimere conatus sum.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA SEXTI CAPITIS FIGURA

III,7

HAC figura finxi cavae seriem, quam necessario moliretur, si uno principio aliquousque progredienti enata, in duos truncos ad cordis dextrum latus discinderetur. Quo autem hoc Galeni argumentum toties ab ipso repetitum, et hactenus optimae demonstrationis loco habitum, accuratius observes, confer praesentem figuram cum aliquot sexti libri, et potissimum cum quinta, et etiam cum totius cavae figura: ut animadvertas, qui illam citra divisionem adhuc obliquari oportuerit, ut ex dextro dorsi latere ad ipsius medium tandem pertingeret.

SECUNDA SEXTI CAPITIS FIGURA

III,15 (vide etiam figuram V,20)

- A, A. PRAESENS figura, iecoris gibbum, posterioremque ipsius sedem commonstrat. ac A quidem et A indicant elatiorem gibbi regionem, septo transverso versus anteriora conterminam. B vero et B regionem humiliorem. C cavae venae pars notatur, qua haec septum permeat, ipsique ramos exporrigit. D ad E usque sedem indicat, qua cava iecoris substantiae adnascitur. H portae venae portiunculam insinuat. Caeteri characteres alio quam ad praesens Caput referuntur.

TERTIA SEXTI CAPITIS FIGURA

III,14

HAEC figura venae cavae portionem oculis subiicit, posteriori iecoris sedi exporrectam, quam longa sectione secundum posteriorem venae sedem ducta dissecui, ac dein distendi, ut propaginum foramina, quae cava in iecur diffundit,

- A. aut quae cavam constituunt, in conspectum venirent. Ac utrumque A, propaginis, quae a cava in dextram iecoris B, B. sedem disseminatur, orificium, et ipsam denique propaginem notat. B vero et B propaginem indicant, quae per sinistram iecoris sedem spargitur. C autem et C parvas soboles insinuant, quae iecori etiam a cava, praeter duas maximas propagines, diffunduntur. Nihil enim interesse velim, an propagines has, et soboles, a iecore enatas, cavam constituere, an a cava in iecoris substantiam diffusas esse dicam. Caeterum D cavae venae sedes notatur, qua haec septum permeat, ipsique ramos depromit.

PRIMA ET SECUNDA SEPTIMI CAPITIS FIGURAE

III,8 a-b

DUABUS his figuris geminas venae pari carentis series expressimus, quae ab illa variant, quam integra venae cavae

- A, B. delineatio indicavit. Notat autem hic A venae sine pari truncum. B ipsius ramum, qui in sinistram ductus, in plures C. digeritur propagines. C vero privatim in inferiori figura, insinuat cavae venae caudicis portionem.

TERTIA SEPTIMI CAPITIS FIGURA

III,9

QUARTA SEPTIMI CAPITIS FIGURA

III,10

QUINTA SEPTIMI CAPITIS FIGURA

III,11

PRIMAM distributionis externae iugularis venae seriem, nuda cavae delineatio docet: reliquas vero tres, privatis et nunc seriatim hic repositis formulis expressi, ac earum primae eosdem characteres, quos integrae delineationi, accommodavi, ratus ex illa hanc ita facilius posse perpendi.

NONI CAPITIS FIGURA

III,13

QUONIAM in nuda integraque cavae venae figura, venarum ad renes, eorundemque pinguem tunicam pertinentium, ac dein seminalium venarum originem, ita atque frequentius secantibus occurrit, expressimus: praesenti figura quam-

- A, A, a. dam differentiam, quae hic describitur, pingere visum est. Notet itaque A, A, a, H, θ, ι, κ, λ, μ, ξ, ξ, ο, et π, idem H, θ, ι, κ, λ. quod in nuda cavae figura. B vero ramum, a cavae caudice ad sinistri lateris seminalem venam porrectum, ac cum μ, ξ, ξ, ο, π. ipsa coeuntem. C ramulum significet, a vena pronatum, quae dextro reni offertur, atque is ramus dextrae seminali B, C. venae commiscetur.

PRIMA UNDECIMI CAPITIS FIGURA PRIMAE EDITIONIS

III,16

- A. NUDA umbilici venae delineatio, eius nimirum partis quae in natis obvia est. atque hic A venae sedem notat quae B, C, D. umbilicum spectat, B vero sedem qua haec iecori inseritur, C et D vero ipsius in iecoris substantia seriem ruditer exprimit. Unde etiam quinti libri figurae huc maxime spectantes veniunt examinandae, trigesima videlicet, quae quatuor tabellis foetus involucra cum ipso foetu proponit. Dein secunda eius libri figura, quae umbilici portionem ex sectionis serie relictam ostendit: ac insuper umbilici venae, et arteriarum, et urinarii meatus, qui foetus urinam peculiariter educit. Praeter alias eiusdem libri figuras, quae umbilici venae in iecur insertionem oculis subiiciunt, nimirum duodecima, et vigesima.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

PRIMA UNDECIMI CAPITIS FIGURA

III,3

Integra totius magnae arteriae ab omnibus partibus liberae delineatio.

ET FIGURA INTERPOSITA

III,23

- A ARTERIAE magnae initium, quod ex sinistro cordis sinu educitur.
- B, B Duae arteriae, cordis basim coronae modo succingentes.
- C Magnae arteriae caudicis in duos truncos bipartitio.
- D Arteria oblique sursum ad primam sinistri lateris costam contendens.
- E Ramus, qui quatuor superiorum sinistri lateris costarum intervallis soboles derivat.
- F Ramus per transversos cervicis vertebrarum processus ad calvariam usque prorepens, et geniculatim dorsali medullae vicinisque musculis soboles offerens, ac in sinistrum durae membranae sinum cessans.
- G Ramus sub sinistro pectoris ossis latere ad umbilici usque sedem excurrent, a quo surculi digeruntur in verarum costarum cartilaginum intervalla, et hinc in musculos pectori instratos: insuper in sinistram, qua thoracis cavitas intercipitur, membranam, et abdominis musculos.
- H Ramus posteriores cervicem occupantium musculos accedens.
- I Ramus ad cavam scapulae regionem ac adstratos illi musculos prorepens.
- K Ramus ad humeri cum scapula articulum et summi humeri inferiora propagatus, nusquam interim ad cutem excidens.
- L Propago in musculos anteriorem thoracis sedem integentes sparsa.
- M Propago secundum thoracis latera deorsum procidens, ac musculo brachium deorsum trahenti intertexta. Inter L et M ramulus occurrit, eorum unus qui hic in alae glandulas disparguntur.
- N Arteria simul cum interiori axillaris venae trunco in brachium excurrent: ac primi illi surculi, sub N mox conspicui, in musculos humerum seu brachii os amplexantes propagantur.
- O Ramus secundum posteriorem humeri sedem, una cum quarto in brachium pertinente nervo, aliquousque in externam cubiti sedem revolutus, ac undique in alto interim latitans.
- P, P Hi ramuli articulo cubiti cum humero sunt peculiares.
- Q Arteriae brachium petentis ramus, radio exporrectus, ac tandem pollicis et indicis medioque digitis surculos offerens.
- R Surculus ab arteriae ramo Q insignito, versus manus exteriora, inter primum pollicis os, et postbrachialis os, quo index suffulcitur, deductus.
- S Ramus ulnae exporrectus, et parvo, anulari, medioque digitis soboles communicans.
- * Ramulus musculis elargitus, externum volae latus constituentibus.
- T Arteriarum in manu series.
- V Amplior ascendentis arteriae trunci portio, quae recta ad iugulum contendens, in duos impares ramos dirimitur.
- X Sinister graciliorque divisionis in iugulo factae ramus, sinistram soporalem constituens arteriam.
- Y, Z Duobus his characteribus dexter in iugulo factae divisionis insignitur ramus, sinistro longe amplior. Verum Y privatim propaginem indicat, quae in dextro latere prorsus in easdem soboles digeritur, in quas arteriam D insignitam, in sinistro latere disseminari conspicis. Z autem privatim dextram soporalem notat, quam, uti et sinistram, Arabum interpretes apoplecticam, et somni, et letargicam, et subeteni, et decolationis venam appellant, quae nomina plerique iugularibus venis accommodant.
- a Sinistrae soporalis arteriae in faucium regionibus in duos ramos distributio.
- b Exterior dictae iam et a insignitae distributionis ramus, in faciem et tempora posterioraque auris excurrent. Interior vero ramum, sub characteribus c et d nunc explicabimus.
- c Arteriarum ad laryngem, fauces et linguam series.
- d Soporalis arteriae pars, calvariam petens, atque iuxta basim calvariae in duos distributa ramos: quorum alter, qui sinistrum durae membranae sinum subit, hic qua in calvariam mergitur, abtruncatus est: quod praesenti figura eius membranae sinus non duxerim delineandos, eos postmodum cum integra cerebri vasorum serie, ad frontem decimi quarti Capitis, peculiari figura exhibiturus: ex qua etiam alterius rami, soporalis arteriae calvariam ingredientis, distributionem petes: et si visum fuerit, huic delineationi ex illa characteres adiciēs, qui fere essent, L, q, r, f, u, u, x, a, [β, γ, α].
- e Propago rami paulo ante b indicati, penitus inter faciei musculos excurrent.
- f Rami b insigniti sub auris radice distributio: cuius anterior ramus, g notatus, per tempora fertur: posterior vero, cui g, h. h inscripsi, secundum auris posteriora sub cute pariter atque ille spargitur.
- i TRUNCUS magnae arteriae, deorsum ad dorsi vertebrae explicatus.
- k, k, k Propagines utrinque ad octo inferiorum costarum intervalla protensae, a quibus dorsali etiam medullae, ac musculis dorso et thoraci adnatis, ramuli offeruntur.
- l Septi transversae arteriae.
- Veritus ne characterum copia integram magnae arteriae delineationem, alioquin hic satis obscuram, penitus corrumpere, privata hac effigie modo utendum duxi: quae superius, ubi septo transversa arteriae l indicatae offeruntur, inferius vero ad seminalium arteriarum, quas t et x indicabimus, exortum, veluti ex magnae arteriae caudice dissecta cernitur. In praesenti itaque figura, iam enarrandis propaginibus duas radices pinxi, quum integra arteriae delineatio m. unicam (ut frequenter etiam occurrit) tantum habeat. Indicet igitur m utriusque, aut unius duntaxat radices exor-
- n, o, p. tum. n dextrum ramum. o surculum in humiliorem omenti membranam hic exporrectum. p propaginem in dextram

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima undecimi Capitis figura et figura interposita)

- q. ventriculi sedem, qua dorsum spectat, atque inferius orificium educit, excurrentem. q ramum duodeno intestino et ieiuni
r. initio exporrectum. r propaginem ad dextram fundi ventriculi sedem deductam, ventriculoque et superiori membranae
f, t, u. omenti ramulos exhibentem. f bilis vesiculae arteriolas. t arteriam iecori distributam. Caeterum u insignitur sinister
x. ramus, qui potissimum lienem adit. x propago secundum posteriorem ventriculi sedem, ad ipsius usque elatius orifi-
cium progrediens. y eius propaginis ramuli, in ventriculum, qua dorso innititur, derivati z ramus, orificium ventriculi
a. superius coronae modo cingens. a ramus, secundum elatiorem ventriculi sedem inferius illius orificium accedens.
β. β grandis in demissioem omenti membranam excurrent propago, quae etiam colo intestino multis surculis impli-
γ, d. catur. γ surculus in humiliorem omenti membranam hic ad sinistrum latus excurrent. d et d arteriae, lienis cavum
e. subeuntes. e arteria sinistram fundi ventriculi sedem petens, ac ventriculo ipsique superiori membranae omenti soboles
j. derivans. j ramuli ab aliis lienem accedentibus arteriis, in laevum ventriculi latus deprompti.
j In integra delineatione, et ea quam hic indici adhibuimus, aliud j occurrit, quo insignitur arteria, in superiorem ac
propemodum universam mesenterii sedem propagata, et suis propaginibus in ieiunum intestinum, et ileum, et coli
partem, a iecore ad dextrum renem conspicuam, sparsa.
H Dextrum renem accedens arteria. θ Arteria, quae in sinistrum renem exporrigitur.
l, l Dextri lateris seminalis arteria. x, x Sinistri testis seminalis arteria.
λ Arteria humiliorem mesenterii sedem subiens, ac potissimum in colon intestinum excurrent, qua id a lienis regione
ad rectum intestinum pertinet, cui etiam a praesenti arteria soboles diffunduntur.
μ, μ Propagines geniculatim lumborum vertebrae accedentes, et in peritoneum et musculos vertebrae adnatos distributae.
Propago autem ad humilium μ consistens, caeterisque grandior, ad abdominis usque latera excurrit.
ν, ν, ν Magnae arteriae supra os sacrum in duos truncos distributio. Verum isti characteres etiam surculos notant, ab humi-
liori arteriae regione in ossis sacri foramina derivatos.
ξ Interior ramus sinistri trunci iam dictae divisionis.
o Interioris rami exterior propago, in musculos excurrent, qui externam ilium ossis sedem et coxendicis articulum
integunt.
π Interioris rami ξ notati interior propago, in humiliorem ossis sacri sedem, vesicam, et vesicae cervicem, ipsumque
penem: in mulieribus vero, in inferiorem uteri fundi regionem, et pariter in illius cervicem, surculos diffundens.
g, g Hic etiam arterias appinximus, quarum sinistra ab umbilico hic inter ξ et ζ ad interiorem ramum ξ insignitum perinde
pertinet, ac si versus umbilicum ab ipso derivaretur.
ζ Interioris rami ξ insigniti reliquum, quod ab externo ramo trunci divisionis quae supra os sacrum fit, portionem ascen-
scens, per pubis ossis foramen in crus delabitur: et inibi in musculos pubis os occupantes digestum, suo termino cum
alia arteria, ψ mox signanda, coit.
τ Propago exterioris rami, sursum ad rectum abdominis sui lateris musculum conscendens, atque praecipua ipsius sobole
umbilici regionem petens, reliquos autem surculos transversim in humiliorem abdominis sedem dispensans.
v Surculus transversim secundum pubis os ad pudenda prorepens.
φ Sedes exterioris rami, qua is modo in crus delabitur, in ipsamque disseminari incipit.
χ Ramus maioris crus petentis arteriae, in musculos propagatus, anteriorem femoris sedem occupantes.
ψ Ramus ad quintum femur moventem musculum, et eos qui internam femoris sedem occupant, digestus, unoque
ω. ipsius surculo, inibi ubi ω repositum est, cum illius arteriae coiens finē, quam per pubis ossis foramen procidere dixi-
mus, ac ζ insignivimus.
Γ Ramus in musculos posteriorem femoris sedem occupantes excurrent.
Δ, Δ Hic grandis arteria inter duo humiliora femoris capita reconditur, et utrinque ramulum offert genu articulo et pedem
moventium musculorum capitibus, inibi principium ducentibus.
Θ In poplite iam consistens magna arteria, ipsiusque in impares portiones divisio.
Λ Ramus fibulae exporrectus, sub septimo et octavo pedem moventium musculus.
Ξ Praecipua magnae arteriae crus adeuntis portio, per tibiae posteriora descendens.
Σ Ramus quarti pedem moventium musculi posteriori sedi oblatas.
Π Ramus, qui per membraneum ligamentum, tibiae ossi fibulam colligans, in tibiae anteriora excurrit, pedisque supe-
riora inibi ubi Φ insignitur, per transversum anterioris tibiae sedis ligamentum accedit.
Ψ Propago internam pedis sedem versus eius superiora petens.
Ω Arteriae in humiliori pedis regione ad digitos series.

DECIMI TERTII CAPITIS FIGURA

III, 20

HAC figura portionem arteriae a tergo finximus, ut aliquo pacto series proponeretur, qua haec ramos costarum in-
tervallis ex posteriori ipsius sede digerit.

PRIMA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURA

III, 17

PRAESENTI figura, vasorum cerebri nuda proponitur delineatio, a venis arteriisque incoepta, priusquam illae penitus
in calvariam merguntur. Ne autem ramorum frequentia, pleraque obscurarentur, unius duntaxat lateris vasorum
seriem (nisi quandoque res secus exigat) delineatam conspicias.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima decimi quarti Capitis figura)

- A Interior iugularis, qua iam calvariae proxima est.
 B Soporalis arteria.
 D Prima calvariam petens vena.
 E Quarta vena.
 K Prima calvariam ingrediens arteria.
 M Dexter seu primus durae membranae sinus.
 N Sinister durae membranae sinus, quem secundum nuncupamus.
 O Primi et secundi sinuum congressus.
 P, P Tertius durae membranae sinus.
 Q Tertii sinus finis, osseo commissus septo, quo olfactus organorum sedes interdividuntur.
 R Quartus durae membranae sinus.
 S, S Ductus a dextro sinu in durae tenuisque membranarum sedes ipsi proximas excurrentes.
 T, T Ductus ex tertii sinus latere in tenuem membranam diffusi, et ac si abtruncati essent, hic depicti.
 V, V Ramuli ab infimo tertii sinus angulo in eum durae membranae processum derivati, qui dextram cerebri partem a sinistra seiungit.
 X, X Tertii sinus surculi, cum illis commissi vasculis, quae per verticem calvariam subingrediuntur.
 Y, Y Exiguæ propagines, ab elatissimo quarti sinus angulo in durae membranae processum aliquousque excurrentes, qui dextram cerebri partem a sinistra hic supra cerebellum interdividunt.
 a, a Ductus a dextro quarti sinus angulo deprompti, et in duram cerebri membranam, qua cerebello hic incumbit, ac dein in tenuem et cerebelli et cerebri membranam diffusi.
 b Ductus a quarto pendens sinu, ac secundum totam longitudinem, humilioremque sedem eius durae membranae processus excurrentes, qui dextram cerebri partem a sinistra dirimit.
 c, c, c Surculi sursum a commemorato iam ductu, in dictum quoque durae membranae processum derivati.
 d, e A quarto sinu propagati ductus, qui venarum prorsus modo, tenui membrana suffulti, secundum cerebri longitudinem, supra callosum cerebri corpus ducuntur. Ac unus quidem d insignitus, parti dextrae cerebri attenditur: alter vero e notatus, sinistrae parti exporrigitur.
 f Ductus a quarti sinus humiliori sede in tenuem cerebelli membranam propagatus.
 g Ductus f notati propago, per cerebri anfractus gyrosque in humillimam dextri cerebri ventriculi sedem pertingens, ac cum hac ascendente arteria, quam y notabimus, coiens.
 h Ductus f notati propago retrorsum repens, varieque in tenuem cerebelli membranam dissectus.
 i Praecipua quarti sinus propago, sub cerebri corpore, fornicis camerae've modo extracto, ad interiorem usque sedem tertii ventriculi cerebri procurrens, et varie in ramos dissecta, rursusque instar reticuli cuiusdam in se collecta, et carnea quadam substantia undique intertexta, quae illi respondet, quam inter uterum et externum foetus involucrium haberi cernimus.
 k Propaginis i notatae in duas partes dissectio: in qua l partem indicat dextro exporrectam cerebri ventriculo, m vero
 l, m. eam quae sinistrum adit, hicque abtruncata cernitur.
 n Tertiae calvariam ingredientis venae surculus, ad auditus organum exporrectus.
 o, o, o Series sinus durae membranae, in quem tertia vena exhauritur, cui perpetuo sinus attenditur, in quem tertiae arteriae ramus r notandus absumitur.
 p, p Propagines eorum quos iam ultimo commemoravimus sinuum, in tenuem cerebri membranam sparsae.
 q Divisio tertiae et maximae calvariam subeuntis arteriae, quam mox ab ingressu molitur.
 r Ramulus tertiae arteriae, qui in durae membranae sinum absumitur, secundum cerebri latera excurrentem, et o, o, o notatum.
 s, t. Ramulus tertiae arteriae, per proprium foramen in narium cavitatem digestus, et quodam surculo t insignito, nasi extremum accedens.
 u, u Duo grandes rami eius divisionis, cui q inscribitur.
 x Propago ex grandium illorum ramorum, quos u et u notavimus, coitu, per secundi paris nervorum cerebri foramen, ad oculum praecipue excidens.
 α Propago crassior dicti modo congressus, quae duram cerebri membranam perforat, ac mox in duos ramos bipartitur, β et γ insignandos.
 β Ramus propaginis α notatae, in tenuem cerebri membranam frequenti sobole hic dispersus.
 γ Ramus propaginis α insignitae, dextrum accedens cerebri ventriculum, et plexum efformans, qui secundinis confertur,
 δ. et hic δ notatur.
 Praeter hanc figuram, cuius modo characterum indicem absolvimus, huc fere spectant omnes septimi libri figurae: et ea quoque, quam huius libri calci adhibemus.

SECUNDA ET TERTIA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

III, 21 a-b

- 1, 2, 3 UTERQUE triangulus, tam superior, quam inferior, tribus costis quartae circuli partis modo curvatis constat, 1, 2, 3 insignitis. Verum superior duo latera 1, 2 introrsum obliquata gerit: tertium autem 3 insignitum, extrorsum. Inferior triangulus tria latera 1, 2, 3 notata, introrsum curvata exhibet.

LIBRI TERTII FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

QUARTA ET QUINTA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

III, 22 a-b

Trianguli species, cavitati quarti sinus correspondens.

Triangulus, cavitati respondens primi, secundi et tertii durae membranae sinuum.

"Quartus sinus suo ductu cerebelli longitudinem, et durae cerebri membranae inter cerebellum et cerebrum processum haud excedit, dextrae et sinistrae cerebri partibus et cerebello aequae conterminus: ac proinde id sibi privatim vendicans, quod sit brevissimus, et nusquam calvariae vicinus. Praeterea ipsius cavitas correspondet triangulo trium aequalium costarum, quae omnes ex aequo introrsum curvantur. Infimam enim costam imprimit extuberantior, ac teres quodammodo in cerebelli longitudine prominens portio: duas vero superiores costas incurvant dextra sinistraque cerebri partes, hic non in acutum, sed in obtusum angulum cessantes. Caeterum tres priores sinus, duas costas introrsum, tertiam vero extrorsum obliquatas gerunt."

PRIMA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

III, 18

PRIMA figura exhibetur nuda, et ab omnibus partibus liberae venae arteriosae delineatio: cuius orificium apertum finxi, ut tres membranae, sanguinem e pulmone in dextrum cordis sinum regurgitare prohibentes, in conspectum

1, 2, 3. venirent. notantur autem illae notis 1, 2, 3.

A Sedes, qua arterialis vena ex cordis dextro sinu originem ducit.

B Interior arterialis venae tunica, quintuplo propria venae tunica crassior.

C Exterior venae arterialis tunica, peculiari venarum tunicae crassitie respondens.

D, E Arterialis venae caudicis in duos truncos divisio. ac E quidem dextrum truncum indicat, multiplici sobole dextrae

F. pulmonis sedi distributum. F vero sinistrum indicat truncum.

G, G Arterialis venae per pulmonis substantiam series.

SECUNDA DECIMI QUINTI CAPITIS FIGURA

III, 19

HAEC figura nuda omnibusque partibus liberae venalis arteriae delineationem proponit, ipsiusque characteres ita se habent.

H Venalis arteriae a corde pronascens initium. Huius vasis orificii membranas, quia in corde consistunt, hic simul cum vase, ut in arteriali vena, non expressimus.

I Indicatur crassities simplicis arteriae venalis tunicae.

K, L Prima venalis arteriae in duos truncos divisio, mox in ipsius ortu facta.

M, M Series venalis arteriae, per pulmonis corpus innumeris propaginibus digesta.

ULTIMA TABULA LIBRI TERTII

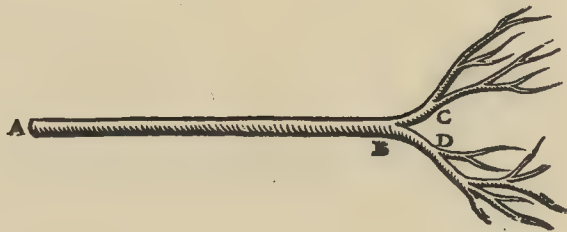
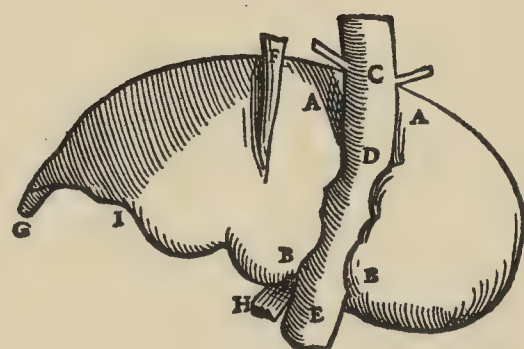
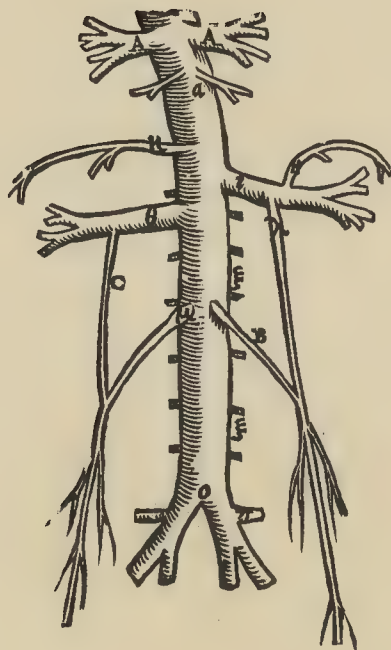
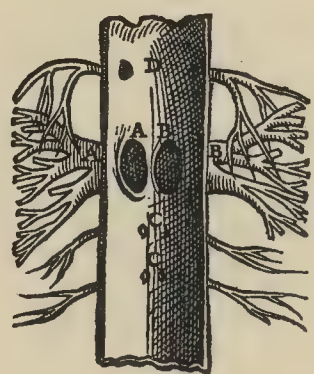
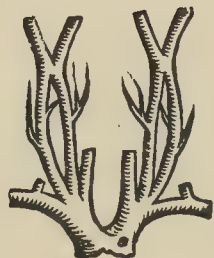
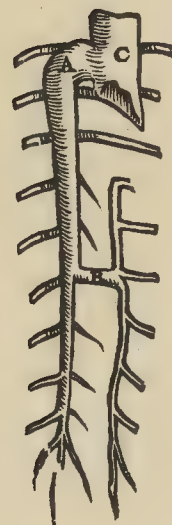
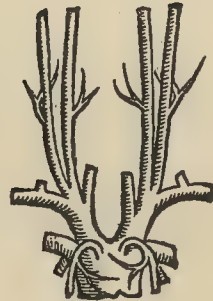
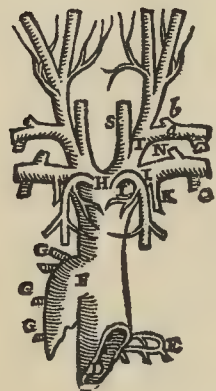
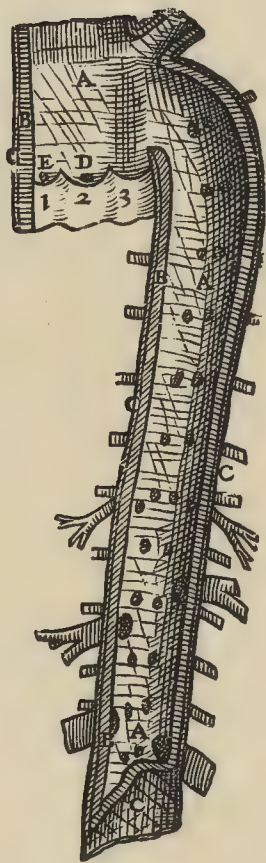
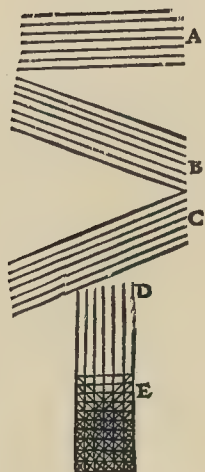
(vide figuras Epitomes 20, 18, 10, 19, 14, 21, 17, 16, pag. 129, pag. 130)

TERTII LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

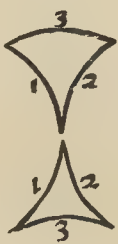
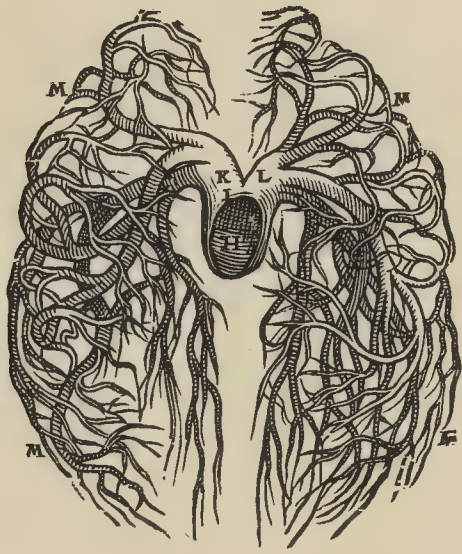

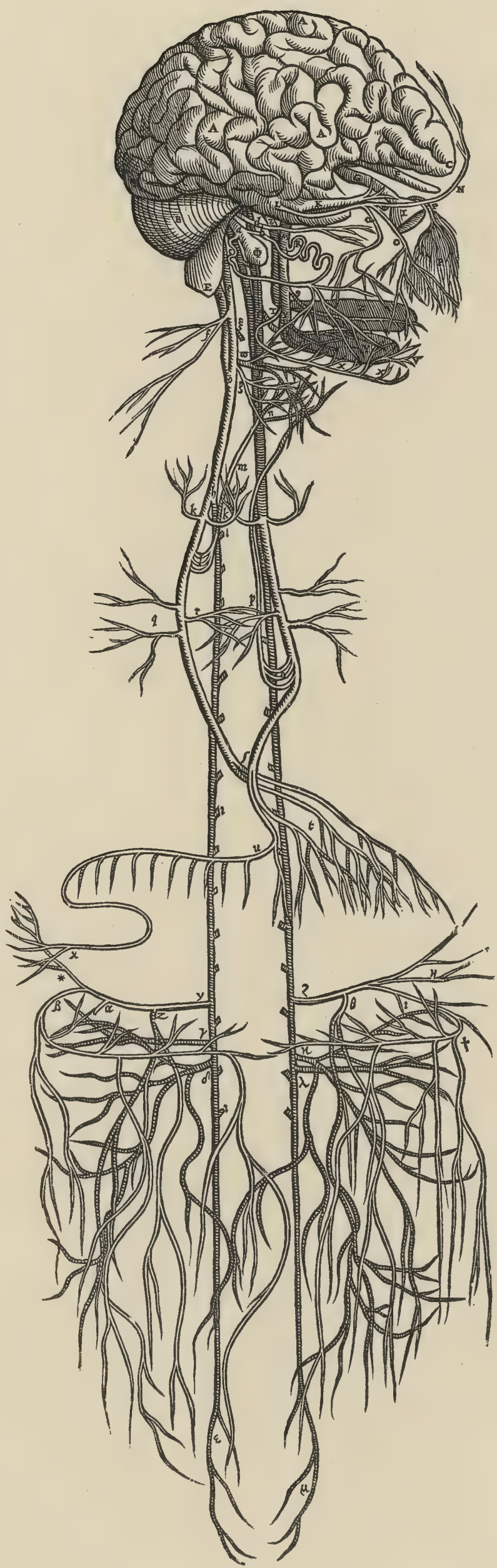

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI QUARTI

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI QUARTI /
NERVIS PROPRII.

PRIMA ET SECUNDA PRIMI CAPITIS FIGURAE

IV,4; IV,1

Duarum figurarum, quae novem subsequentibus Capitibus communes erunt, prior figura, qua totius cerebri et cerebelli a membranis ipsa involventibus liberorum basis exprimitur, ut nervorum cerebri exortus opportune oculis subiceretur. Hic enim simul cum primis illorum nervorum exortibus, tota ea dorsalis medullae pars delineata est, quae a primo ipsius principio ad eam usque sedem pertinet, qua haec in cervicis vertebra labitur.

DUARUM figurarum, novem modo subsequentibus Capitibus communium secunda, dextrum latus proponens integri cerebri ac cerebelli, dictaeque in priori figura dorsalis medullae partis, cum nuda septem cerebri nervorum parium serie, in dextro latere expressa. Quanquam et sinistros septimi sextique parium nervos hic quoque delineaverimus, propter variam sexti paris in utroque latere seriem. Caeterum universae figurae proportio, ea depicta est magnitudine, qua corpus circumscriberes, cuius vesica in infima figurae sede consisteret, et cuius thorax et abdomen ex anteriori parte conspiceretur, facie interim versus sinistrum humerum conversa, prorsusque ex dextro latere sese offerente.

A, A 1, 2 Cerebrum notatur.

B, B 1, 2 Cerebellum.

C 1, 2 Substantiae cerebri tuber, huius lateris, cui characteres adhibiti sunt, mamillarem cerebri processum vulgo nuncupatum efformans.

D 1 Dorsalis medullae principium, ex cerebri pendens basi.

E 1, 2 Dorsalis medullae pars, iam calvariae amplitudinem egressura, et in utrisque figuris inibi abtruncata, ubi haec elatissimam subit vertebram.

F 1, 2 Olfactus organo subservientes processus, nervis similes: at calvariae cavitatem, qua cerebrum continetur, notatu digna portione non egredientes.

G 1, 2 Visorii nervi, seu primum cerebri nervorum par. In prima figura sinistri nervi principium G insignitur, in altera autem dextri nervi in oculi sedem ductus.

H 1 Visoriorum nervorum coitus.

I 1, 2 Oculi tunica, in quam visorius nervus expanditur.

K 1, 2 Secundum nervorum cerebri par.

L 1, 2 Tertiū nervorum paris minor et gracilior duriorque radix.

M 1, 2 Tertiū paris maior crassiorve radix.

N 2 Minoris radices tertiū paris propago, frontis musculosam cutem accedens.

O 2 Minoris radices tertiū paris propago, ad superiorem maxillam procidens.

P, P 2 Propago minoris tertiū paris radices, in narium degenerans tunicam, quae humiliori P privatim indicatur.

Q 2 Minoris radices tertiū paris propago, in temporalem musculus digesta.

R 2 Maioris tertiū paris radices ramus, capreoli vitis instar convolutus, qui in temporalem inseritur musculus: ac duos a quinto nervorum pari ramos, b et c notandos, admittens, in mansorium musculus, et buccarum musculos, et cutem quoque diffunditur.

S 2 Maioris tertiū paris radices ramus, superiorum molarium dentium gingivis, ipsisque adeo dentibus soboles seriatim distribuens.

T 2 Maioris radices tertiū paris propago, in maxillae inferioris os prorepens.

V 2 Propaginis T insignitae ramus, inferiori labro multiplici sobole oblatas.

X, X 2 Surculi a propagine T notata ordinatim in dentium inferiorum radices diffusi.

Y, Y 2 Maxima maioris tertiū paris radices portio, in tunicam linguae soluta.

Z 1, 2 Quartum nervorum cerebri par. Verum humilior Z in secunda figura palati tunicam denotat.

a 1, 2 Quintum nervorum par, auditui dicatum. Φ autem in utraque figura privatim huius paris portionem indicat, quae in Φ concavitatem temporis ossi, auditus organi gratia insculptam, expanditur.

b 1, 2 Ramulus quinti paris, ex ipsius anteriori parte enatus.

c 1, 2 Quinti paris ramulus, qui per caecum repens foramen, tandem, ut et ramulus b insignitus, cum tertiū paris propagine, capreoli modo intorta, ac R in secunda figura notata, coit.

d 1, 2 Nervus non procul a quinti paris principio enatus, qui ab aliis Anatomes professoribus praeteritus, in musculos maxillam inferiorem moventes exporrigitur, nobisque minor quinti paris radix quodammodo appellatur.

e 1, 2 Sextum nervorum cerebri par, cuius utrorumque nervorum series in secunda figura exprimitur. ac sinister quidem nervus est, qui umbrosus sub quinto pari quodammodo ducitur. Dexter autem magis candicat, et ipsi aliquot subsequentes characteres privatim adhibitos cernis.

f 2 Sexti paris ramus, musculos posteriorem cervicis sedem occupantes accedens.

g 2 Sexti paris ramuli, in quosdam laryngis musculos hic in descensu transversim propagati.

h 2 Sexti paris ramus, costarum dextri lateris radicibus exporrectus.

i, i 2 Portiunculae intercostalium nervorum, sexti paris ramum hac descendentem adaugentes.

k, k 2 Rami nervorum sexti paris, in musculorum deprompti capita, quae a superiori pectoris ossis sede, et claviculis principium ducentia, sursum feruntur.

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima et secunda primi Capitis figurae)

- l 2 Dexter nervi sexti paris ramuli, recurrentem dextri lateris nervum efficientes.
m 2 Dexter nervus recurrens, seu reversivus.
n 2 Soboles dextri recurrentis nervi, laryngis dispensatae musculis.
o 2 Sinistri sexti paris nervi soboles, recurrentem sinistri lateris nervum constituentes.
p 2 Sinister nervus recurrens.
q 2 Sexti paris ramuli, in pulmonis tunicam excurrentes.
r 2 Ramuli sexti paris, membraneo cordis involucri impliciti. A sinistri nervi surculis, iis quos r indicavimus, correspondentibus, cordis nervulus principium ducit.
f 2 Sexti paris nervorum portio, quae stomacho committitur, et series quoque, qua utriusque lateris nervus bipartito scinditur. ac dexter sinistram superioris ventriculi oris sedem adit, sinister vero eius orificii dextrae parti implicatur.
t 2 Sexti paris surculi, in superius ventriculi orificium et proximas illi ventriculi sedes disseminati.
u 2 Ramus sexti paris nervorum dextram orificii ventriculi sedem adeuntium, qui secundum elatiorem ventriculi regionem ductus, tandem in iecoris cavum absumitur, ubi x ascriptum conspicis.
y 2 Prima propago rami nervorum sexti paris, qui dextri lateris costarum radicibus exporrigitur, atque ut proximi aliquot characteres ostendent, in ramulos diffunditur.
z 2 Ramulus propaginis y notatae, qui in dextram sedem inferioris omenti membranae et colon intestinum hic digeritur.
a 2 Soboles primae illius propaginis, duodenum accedens intestinum, et ieiuni initium.
β 2 Soboles dextram fundi ventriculi sedem perreptans, ac frequentes surculos ventriculo et superiori omenti membranae
* 2 Propaginis y notatae series, in iecur et bilis vesiculam. [dispergens.
γ 2 Propago dextrum accedens renem.
α 2 Propago in dextram mesenterii regionem, et huius sedis intestina frequenti serie diffusa.
ε 2 Nervorum series, dextram vesicae regionem subinde implicans.
j 2 Prima propago nervi sexti paris rami, sinistri lateris costarum radicibus exporrecti.
θ, ι 2 Duae propaginis j insignitae soboles, quae inferiori membranae omenti, et colo intestino, qua sub ventriculo repit,
η 2 Series nervorum qui lienii inseruntur. [offeruntur.
† 2 Hac cruce ramum propaginis j notatae insignivi, qui sinistram fundi ventriculi sedem perreptans, ventriculo et superiori membranae omenti surculos derivat.
κ 2 Propago in sinistram mesenterii et eius sedis intestina excurrentes.
λ 2 Sinistram renem accedens propago.
μ 2 Series ramulorum sinistram vesicae latus admodum obscure implicantium.
ν ι, 2 Septimum cerebri nervorum par. In secunda etiam figura ambos huius paris nervos delineavimus, ν insignitos.
ξ 2 Septimi paris propago, musculis dispensata, a stylum imitante temporum ossis processu enatis.
ο 2 Septimi paris cum sexto coitus.
ω 2 Septimi paris series, compluribus linguae ac ossis ν referentis, et laryngis musculis intertexta.
1, 2, 3 Numeri characteres in priori figura ad dorsalis medullae principium iuxta D conspicui, tria indicant foramina: quorum duo lateralia, 1 et 3 insignita, illa demum sunt, per quae arteriarum soporalium rami ad dextrum et sinistram cerebri accedunt ventriculos. Medium vero foramen, 2 indicatum, illud est, quo pituita ex tertio cerebri ventriculo ad pelvim ducitur, quae pituitam excipit.

TERTII CAPITIS FIGURA

IV,5

- A, B, C HUIUSMODI fere dextri sinistrique ventriculorum ductus visitur. ac A et B superiorem sinistri ventriculi indicant
D. sedem, A quidem anteriorem eius sedis partem, B vero posteriorem. C regionem notat, quae declivis antrorsum ducitur ad D, quod ventriculi extremum terminumque hac in parte indicat. At haec in cerebrum exprimentibus septimi libri tabulis sunt longe evidentiora, potissimum autem in quarta, et quatuor illam seriatim subsequentibus.

QUARTI CAPITIS FIGURA

IV,8

- A PRAESENTI figura, nervorum quos hic describimus ductus exprimitur. ac A cerebri portiunculam indicat.

NONI CAPITIS FIGURA

IV,6

QUAMVIS nuda septem nervorum cerebri parium delineatio, ad finem primi Capitis posita, omnem sexti paris seriem ostendat, atque ita pariter nervos recurrentes exprimat, non abs re me facturum arbitror, si peculiarem eorum tabulam una cum arteriae magnae et asperae partibus, quantum scilicet ad ipsorum seriei ostensionem attinet, hic contextui Capitis interiecero, quum horum nervorum adeo frequens medicis sit mentio, et intuitus pariter ob summum Naturae miraculum nulli non sit longe iucundissimus.

- A Arteriae magnae ex sinistro cordis ventriculo exortus, ubi haec duas coronales promit arterias.
B Arteriae magnae truncus, deorsum ad spinam reflexus.
C Arteriae magnae ramus, oblique sursum ad primam sinistri lateris costam tendens, ac in sinistram postea brachium excurrentes.
D Arteriae magnae portio, iugulum petens.

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Noni Capitis figura)

- E Arteria transversim in dextrum brachium procedens. Quas vero haec, et illa quam D insignivimus, soboles diffundant, ex nuda arteriae magnae figura, decimo Capiti tertii libri subiuncta, petas licebit.
 F, F Soporalis dextri lateris arteria. G, G Sinistra soporalis arteria.
 H Asperae arteriae caudex.
 I, K Duo asperae arteriae trunci, in quos haec primum ad pulmones finditur.
 L Larynx, asperae've arteriae caput.
 M Glandula, laryngis radici ad latus utrinque connata.
 N Dexter sexti nervorum cerebri paris caudex. O Sinister sexti paris caudex.
 P Dextri nervi ramuli, ad arteriam quae dextrae exporrigitur axillae, revoluti, et in unum coeuntes nervum, qui interdum unico constat ramulo.
 Q, Q Dexter nervus recurrens.
 R Sinistri sexti paris caudicis surculi, qui ad arteriae magnae truncum versus inferiora corporis deductum, reflectuntur.
 S, S Sinister nervus recurrens. Reliquae vero sexti paris nervorum propagines, hic passim detruncatae, in nuda cerebri nervorum tabula spectandae sunt.

PRIMA DECIMI CAPITIS FIGURA

IV,7

Prima trium figurarum, quae subsequentibus Capitibus communes habentur.

- PRAESENS figura duabus modo consequentibus figuris, quae nervorum a dorsali medulla prodeuntium nudam seriem ostendunt, potissimum subservit. Hac namque sola dorsalis medulla, ab ea sede, qua e cerebri basi principium sumit, ad extremum ipsius usque finem, ex humiliori sacri ossis sede procidentem, delineatur.
 A Dorsalis medullae initium, e cerebri basi pronatum.
 B Hac regione dorsalis medulla, calvariae amplitudinem egrediens, primam cervicis subit vertebram: adeo, ut ipsius pars, adhuc in calvaria consistens, ac quinque quodammodo nervorum cerebri posteriora educens paria, ab A ad B metiatur.
 C Hac sede dorsalis medulla non amplius simplex, ac velut solida, deorsum ducitur: verum imaginem refert multorum funiculorum, qui simul commissi, recta tenduntur.
 3, 4, 5, 6, 7 His characteribus nervorum radices notantur, a dorsali medulla, priusquam e calvaria labatur, prodeuntium. Sunt autem radices hae eorum cerebri parium, quae singulis characteribus indicantur. Numeri autem in dextro figurae latere repositi, triginta nervorum indicant paria, quae a dorsali medulla, in dorsi ossibus iam consistente, producuntur, uti in characterum adhuc reliquorum indice modo explicabimus.
 D, 7 Inibi ubi dorsalis medulla, iam dorsi ossa subiens, primum ipsius nervorum par educit, B conspicitur, quod cum D in sinistro latere, et caractere 7 in dextro, intervallum dorsalis medullae denotat, cervicis vertebrae comprehensum, septemque ex illis proferens paria.
 E, 19 Duodecimo pari nervorum, quos dorsalis medulla in thoracis vertebrae contenta profert, E et 19 adhibentur. atque ita etiam media inter D et E, aut 7 et 19 consistentia undecim paria, citra characterum operam sunt obvia.
 F, 24 Quinto pari eorum nervorum, quos dorsalis medulla, lumborum vertebrae complexa, emittit, F et 24 accommodavimus. adeo, ut inter E et F, aut inter 19 et 24, etiam reliqua quatuor occurrant paria, lumborum vertebrae ascripta.
 G, 30 Sexto pari nervorum, a dorsali medulla in osse sacro reposita prodeuntium, G et 30 accommodavimus, ita ostensuri sex nervorum paria, et dorsalis medullae partem, ad sacrum os relatam.
 H Dorsalis medullae extremum, quod inconiugatum ab ossis sacri fine procidit.

SECUNDA DECIMI CAPITIS FIGURA

IV,2

TRIGINTA parium nervorum quae a dorsali medulla, dorsi ossibus contenta, originem ducunt, nuda delineatio, quae trium subsequentibus Capitibus communium figurarum secunda numeratur.

TERTIA DECIMI CAPITIS FIGURA

IV,3

TERTIA trium figurarum subsequentibus Capitibus communium, quae ossium dorsi contextum posteriori facie ita commonstrat, atque modo praecedens eundem anteriori facie oculis subiicit. Dein universa dorsalis medullae nervorum series hac figura depingitur, quae superiori figura minus apte spectari potest, et cui characteres non satis commode illic ascribere licuit. Caeterum in utrisque figuris dorsalem medullam adhuc in dorsi ossibus repositam finximus, ut nervorum parium numerus et egressus in procinctu ocyus esset, quodque iam ante in prima figura, dorsalis medullae ossibus liberae effigiem proposuimus.

ET FIGURA INTERPOSITA

IV,9

QUANDOQUIDEM hic characterum Index ad duas nunc praecedentes pertinet figuras, quae multos characteres una habent communes, et dein plerosque seorsim proprios, non inopportune has notas 2, 3 characteribus pro ipsorum ratione subscribam. et licet numeri characteres in figuris passim quoque sint obuii, notis tamen illis modo subiungendis parum obscuritatis accessurum arbitror.

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

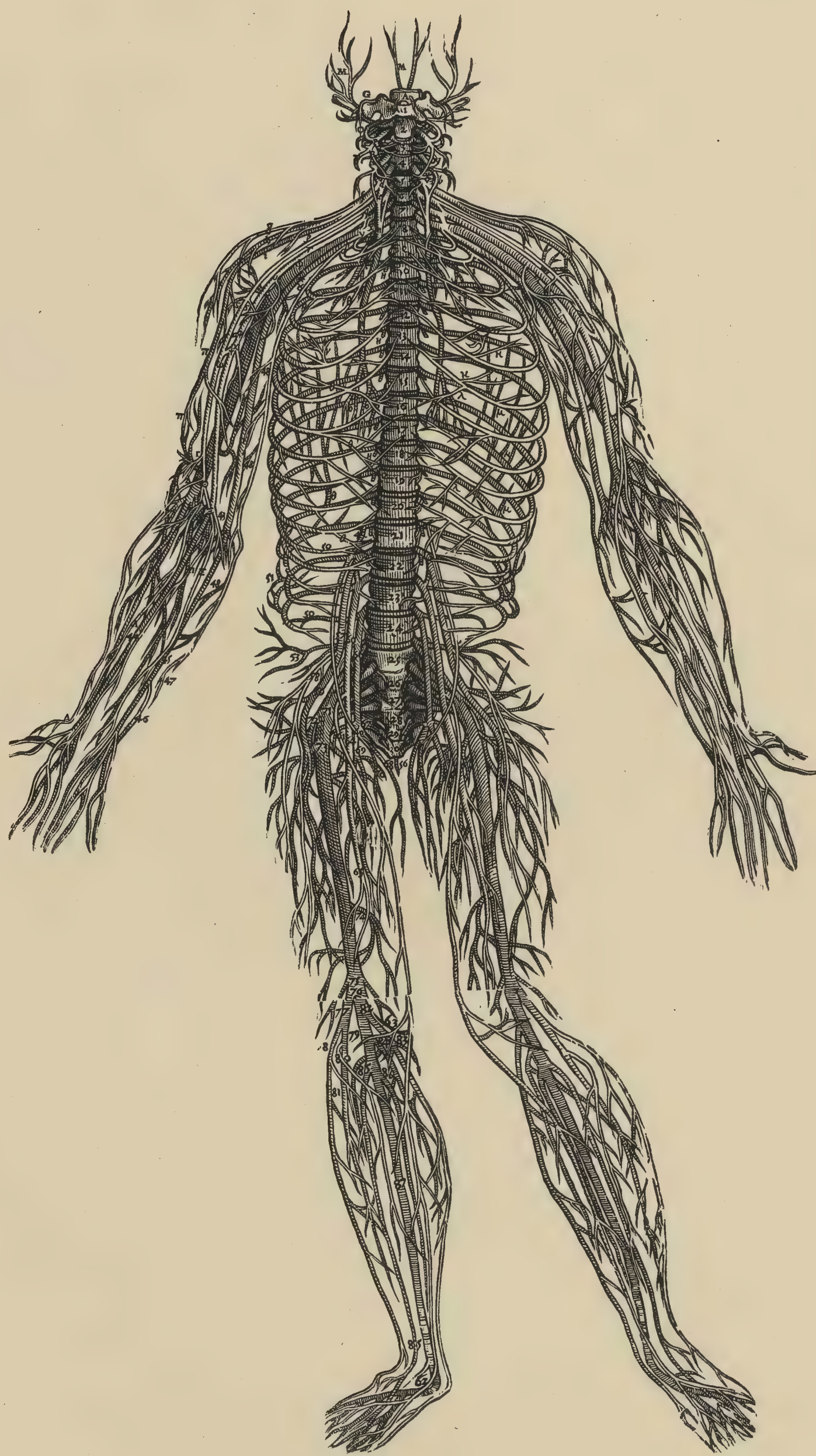
(Tres decimi Capitis figurae)

- A 2, 3 Dorsalis medullae sedes, qua primum ea vertebrae ingreditur.
 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. 2. Septem cervicis vertebrae.
 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. 2. Duodecim thoracis vertebrae.
 20, 21, 22, 23, 24. 2. Quinque lumborum vertebrae.
 25, 26, 27, 28, 29, 30. 2. Sex sacri ossis ossa. Os autem quod coccyx nobis in homine dicitur, hic non appinximus, quia dorsalem medullam non continet, nullusque nervus ab ipso elabitur. Caeterum numeri characteribus, quibus iam dorsi ossa insignivimus, etiam dorsalis medullae nervorum paria indicabimus, quae ad elatiorem sedem eius spectant ossis, cui numerus inscribitur. Priusquam tamen nervorum seriem nunc explicabimus, dorsi ossa in tertia figura notabimus.
- B 2 Prima cervicis vertebra.
 C 3 Prima thoracis vertebra. atque ita a B ad C septem cervicis notantur vertebrae.
 D 3 Prima lumborum vertebra. a C itaque ad D duodecim thoracis vertebrae indicantur.
 E 3 Principium ossis sacri. unde etiam a D ad E quinque lumborum vertebrae in conspectum veniunt, et sub F totius sacri ossis posterior sedes.
 F 3 Primi paris nervorum dorsalis medullae iam in vertebris positae posterior propago.
 G 2, 3 Posterioris primi paris propaginis series. notatur autem praecipue ramus ipsius, transversum primae vertebrae processum accedens, et inibi in musculos aliquot digestus.
 H 2 Anterior primi paris propago.
 I 3 Secundi paris posterior propago. atque hoc etiam character eius propaginis minor ramus insignitur.
 K 3 Posterioris secundi paris propaginis crassior ramus.
 L 3 Coitus tertii paris rami, in secunda figura S notandi, cum secundi paris ramo, K iam indicato.
 M, M 2, 3 Crassioris secundi paris rami series, ad verticis et occipitii cutem.
 N 2 Anterior secundi paris propago.
 3. 2 Tertium par.
 O 2, 3 Posterior tertii paris ramus, retrorsum ad spinam secundae cervicis vertebrae reflexus, ac inter musculos vertebris hac sede adnatos latitans. Quando vero spinam contingit, extrorsum fertur per mutuum congressum dextri lateris musculorum cervicis posteriora occupantium, cum musculis sinistri lateris: atque hinc rursus oblique in latera ducitur. Hunc sane ductum omnium parium a tertio hoc, ad vigesimum quartum usque posteriores rami imitantur.
 P 2 Anterior tertii paris ramus, qui in quatuor dirimitur propagines. ac Q in secunda figura primam indicat, musculis Q, R. cervicem flectentibus insertam. R in secunda et tertia indicat propaginem, quae cum quarti paris propagine Y notanda S. congregitur. S in secunda figura tertiam notat, quae posterioris secundi paris propaginis grandiori ramo K notato T. inibi commiscetur, ubi L in tertia figura scripsimus. T in secunda et tertia quartam anterioris tertii paris rami insinuat propaginem, musculis insertam, qui transversis vertebrarum committuntur processibus.
 4. 2 Quartum par. Veritus ne characterum copia praesentes nervorum tabulas, neutiquam profecto casu ludoque a me paratas, oblitteraret, quarti paris characteres in sinistrum latus reieci: ut dextrum latus, alioquin pluribus oneratum characteribus, hac saltem sede liberum esset, ipsaeque quinti paris et subsequentium parium notae opportunius accommodarentur.
 V 2, 3 Posterior quarti paris ramus.
 X 2, 3 Anterior quarti paris ramus, in ternas diremptus propagines. Y in secunda figura indicatur prima propago, tertii paris Y. propaginem R insignitam admittens. a in eadem figura insignitur secunda propago, in musculos dispensata, transa, b. versos vertebrarum processus occupantes. b similiter in secunda figura notatur tertia propago, quinti paris portionem e indicandam, ad septi transversi nervi constitutionem accedens.
 5. 2 Quintum par.
 c 2, 3 Quinti paris posterior ramus.
 d 2, 3 Quinti paris anterior ramus, ab ipsius interno latere ramulum musculis cervicem flectentibus exporrigens, qui inter d et characterem 6 in secunda figura est conspicuus.
 e 2 Propago anterioris quinti paris rami, maximam constituens septi transversi nervi portionem.
 f 2, 3 Anterioris quinti paris rami propago, quae inter musculos occultata, ad summum perreptat humerum. Characteres Γ , Γ . in tertia figura hoc modo Γ , Γ conspicui, huius propaginis soboles notant, musculis scapulam attollentibus oblatas.
 g 2, 3 Propaginis f notatae ramus, in cutem exporrectus, quae summum integit humerum, et musculum quo brachium attollitur.
 h 2, 3 Propaginis f notatae ramus, musculi brachium attollentis parti insertus, quae a clavicula et summo humero, qua is claviculae articulatur, principium ducit.
 i 2, 3 Propaginis quam f insignivimus ramus, brachium attollentis musculi parti insertus, quae a scapulae spina exorditur: soboles autem rami i notati, quae in brachii cutem exporrigitur, cum brachii nervorum notis π in secunda et tertia figura indicabitur.
 6. 2 Sextum par.
 k 3 Posterior sexti paris ramus.
 l, m Nescio qua incuria l et m in secunda figura omiserim: num scilicet in apponendis characteribus eos praeterierim, quum in sinistro latere fortassis illos adhibitos arbitrarer: an vero appositos sculptor non expenderit. Utcunque sit, ad sinistrum latus e, tuo marte adscribes l, ut sexti paris anteriorem indices ramum. m vero accommodabitur illi surculo, quem a sexto pari versus n, hoc est, septi nervum, deduci conspicias. Atque id figura hic inserta monitus, multo praestiteris

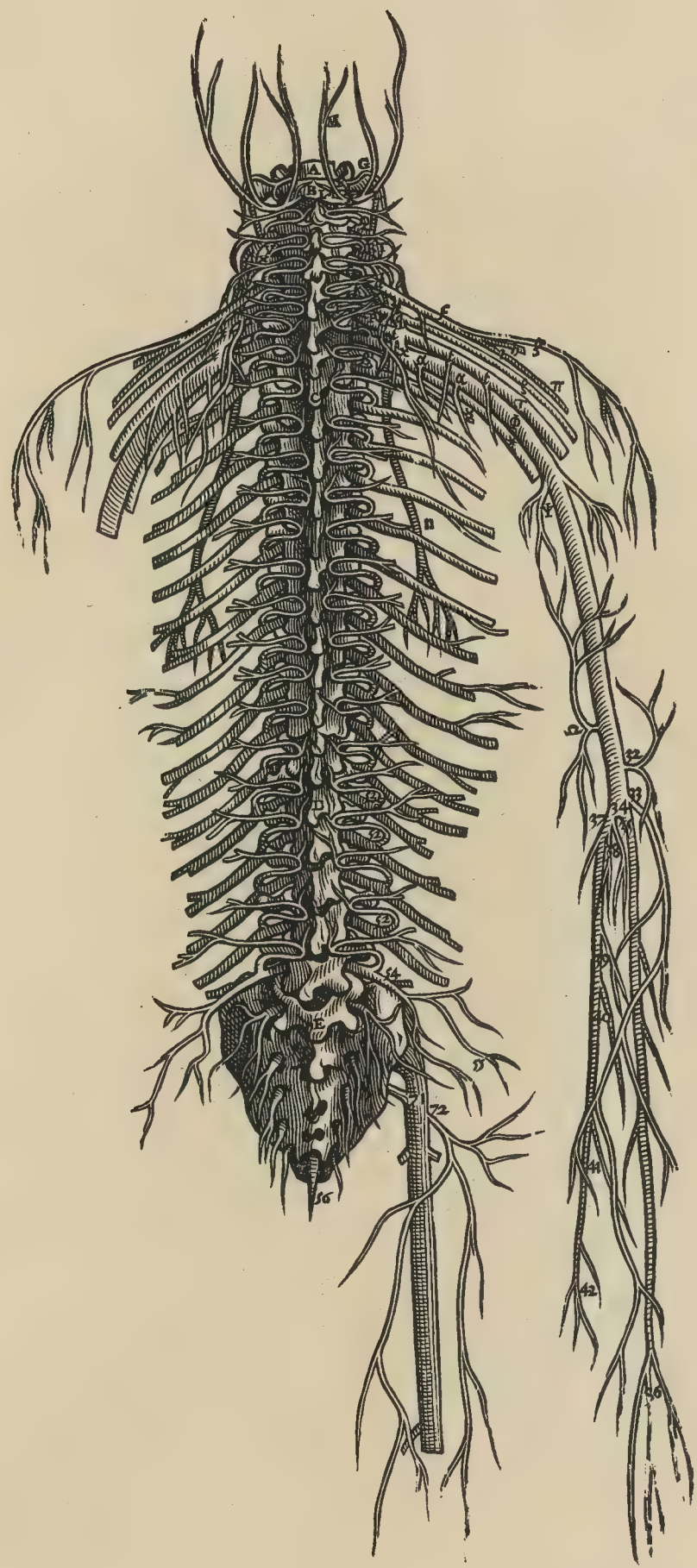

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres decimi Capitis figurae)

- praestiteris facilius, quam ego, delineationem forte vitiaturus, et nihil interim promoturus, iam sculpta ac praelo subiicienda tabula, l et m caeteris characteribus adiacere possem.
- n, n 2, 3 Septi transversus nervus, ex tribus surculis b, e et m conflatus. Quod vero utriusque lateris nervus et in secunda figura et in tertia obliquo ductu incedat, hinc fit, quod intersepientes thoracem membranae, propter cordis involucrum, quod inibi amplexantur, hac sede extuberant.
- o, o 2 Septi transversus nervi in septum series.
- p 3 Sexti paris ramus, cavam scapulae sedem petens, et variis oblatus musculis.
- q 2, 3 Anterioris sexti paris rami cum proximorum parium ramis implexus, portioque brachium accedens.
7. 2 Septimum par.
- r 3 Posterior septimi paris ramus, similiter atque alii huius sedis rami sparsus.
- ∫ 2 Congressus septimi paris cum proximis paribus, qui nervos in brachium deducit.
- t, t, t 3 Propagines sunt septimi paris, seu potius nervi brachium petentis tertii, ac τ notandi, quae in huius sedis musculos scapulam et brachium moventes accedunt.
8. 2 Octavum par, seu parium dorsalis medullae in thoracis vertebrae repositae primum.
- u 3 Posterior octavi paris ramus.
- x 2, 3 Octavi paris congressus cum septimo pari, a quo in brachium aliqui exporriguntur nervi.
- y 2 Octavi paris propago, per superiorem primae costae sedem ad pectoris usque summum prorepens.
- α, α 3 Surculi octavi paris, seu potius quarti brachium adeuntis nervi, in huius sedis musculos diffusi.
9. 2 Nonum par.
- β 3 Posterior noni paris ramus.
- ϑ 2 Ne γ vicinum ipsi y offenderet, anteriorem noni paris ramum ϑ insignivimus, hic quoque notantes eius rami propaginem, primae costae exporrectam.
- ∫ 2 Propaginis ϑ insignitae surculi, in musculos thoraci hic instratos protensi. Verum huiusmodi surculi in subsequenti- bus paribus exprimentur dilucidius.
- 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. 2. Paria nervorum a nono pari ad vigesimum usque notantur, quibus eadem pene propaginum, et potissimum ad costarum intervalla est series.
- h, h 2 Surculi intercostalium nervorum, sexti paris nervorum cerebri ramum augentes, qui sub tunica costas succingente harum radicibus exporrigitur.
- θ, θ, θ 2 In dextro secundae figurae latere rami notantur, ab intercostalibus nervis in musculos varia serie excurrentes, qui thoraci insternuntur. Verum in sinistro latere paulo expressius eiusmodi ramos insignivi. Nam ι et ι ramos indicant in elatiorem partem exporrectos musculi brachium pectori adducentis, cuius fibrae deorsum oblique, ut et praesentes κ, κ. rami, porriguntur. κ vero et κ rami indicantur in humiliorem eius musculi sedem excurrentes, ac oblique sursum λ, λ. reflexi. Porro λ et λ rami ostenduntur, oblique descendenti abdominis musculo exporrecti. μ et μ rami insinuantur, in μ, μ. musculum propagati, cuius ope brachium versus dorsi humiliora ducitur.
- ν 2 In dextro latere ν ponitur, indicaturum nervi sobolem, papillae quodammodo elargitam.
- o, o 2 Ramuli a decimo octavo pari et decimo nono, accedentes principium musculi femur moventium sexti.
- π, π, 2, 3 Primus nervus brachium accedens, qui in externae brachii sedis cutem digeritur. Verum in secunda et tertia figuris, ϑ secundus brachium subingrediens nervus erit, τ tertius, Φ quartus, * quintus, x sextus.
- ρ 2, 3 Secundus brachium petens nervus, quem Galeni auctoritati nimium addictus, graciliorem quam oportuit expressi, secus ac in figura huius libri calci insuta, quam tunc delineavi, quum meis oculis plus fidei, quam Galeni libris tribuere coepi.
- ς, ς 2 Secundi nervi propagines, quae capitibus anterioris cubitum flectentium musculi digeruntur.
- τ 2, 3 Tertius brachium accedens nervus. Quod vero secundus et tertius nervus paulo magis quam natura se habent, in brachii exteriora delineati sint, in hoc factum putato, ut nervi invicem in pictura magis quam natura distantes, omnia ad- mussim oculis subiiciant.
- υ 2 Tertii nervi propago, in brachii cutem aliquousque excidens, inter musculum pectori brachium adducentem, et eum qui brachium sursum ducit.
- φ 2 Tertii nervi ramulus, capiti oblatus musculi cubitum flectentium posterioris.
- χ 2 Tertii nervi propago, in cutem anterioris brachii sedis diffusa.
- ψ 2 Hic congressus tertii nervi portionis cum secundo notatur. verum iam saepius observavimus tertium nervum a secundo augeri: uti in figura etiam pinxi, huius libri calci adhibita.
- ω 2 Secundus nervus post congressum suae portionis cum tertio nervo, deorsum prorepens.
- Γ 2 Secundi nervi surculus, capiti exporrectus longi, et radium in pronum ducentis musculi.
- Δ, Δ 2 Nervi secundi ramus, secundum radium ad brachiale usque properans, ac externam primi pollicis internodii sedem sub cute inibi ascendens, ubi humilior Δ reponitur.
- Θ 2 Nervi secundi ramus, iam dicto crassior, qui mox in duas propagines dividitur.
- Λ 2 Rami quem Θ insignivi elatior propago, sub cute secundum internum latus repens longi, et radium in pronum ducen- tis musculi.
- Ξ 2 Rami Θ insigniti inferior propago, iam Π et Σ notanda.
- Π, Σ 2 Inferioris illius propaginis Ξ notatae duo praecipui rami, secundum internam cubiti sedem ad volam usque frequenter exporrecti, quemadmodum et in dextra delineatum est manu.

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres decimi Capitis figurae)

- Φ 2, 3 Quartus brachium subiens nervus. Huius nervi propagines, etiamsi accurate in secunda et tertia delineatae sint figura, tertiae tamen duntaxat characteres adhibiturus sum, ne secunda plus satis hic obfuscetur.
- Ψ 3 Quarti nervi propagines, musculis cubitum extendentibus diffusae.
- Ω 3 Quarti nervi ramus, in cutem posterioris brachii et cubiti articuli sedis exporrectus.
32. 3 Quarti nervi propago, cutem accedens humiliori sedi externi lateris brachii obductam.
33. 3 Quarti nervi soboles, in exterioris cubiti regionis cutem ad brachiale usque protensa.
34. 3 Divisio quarti nervi, qua iam externo humeri tuberi insidet.
35. 3 Elatior dictae modo divisionis ramus.
36. 3 Elatioris rami 35 notati, in exteriorem pollicis, indicis et medii sedem propaginum series.
37. 3 Demissior ramus divisionis 34 indicatae, qui ulnae ad brachiale usque exporrigitur.
38. 3 Propagines demissioris rami 27 insigniti, quae musculis inseruntur, ab externo humeri tubere initium ducentibus.
- 39, 40, 41. 3 His notis propagines notantur demissioris illius rami, qui ulnae exporrigitur, quas offert trium musculorum initiis, ab externa ulnae regione secundum ipsius longitudinem pronatis.
42. 3 Rami 37 insigniti finis, ac surculi, quos is articulo brachialis cum cubito praebet.
- * 2, 3 Quintus brachium ingrediens nervus.
43. 2 Tertii et quinti brachium accedentium nervorum series, in musculos internam cubiti sedem occupantes.
44. 2 Tertii nervi ramus, radio exporrectus, ac in internam sedem pollicis, indicis et medii digestus.
45. 2 Quinti nervi ramus, ulnae attensus, et propagines derivans internae sedi minimi digiti, et anularis, et medii.
46. 2 Rami 45 insigniti propago, externae sedi minimi digiti, et anularis, et medii oblata.
- ζ 2, 3 Sextus in brachium pertinens nervus.
47. 2 Sexti nervi finis, non procul a brachialis cum cubito connexu desinens.
- 48, 48. 2 Surculi passim a sexto nervo in cutem, cui is exporrigitur, excurrentes.
- 20, 21, 22, 23, 24. 2. Quinque paria nervorum e lumborum vertebrae egredientium.
- 49, 49. 2 Ramus a vigesimo pari principium ducens, et cum seminali arteria ad testem plerunque exporrectus.
- 50, 50. 2 Series nervorum per abdominis musculos.
51. 2 Rami a nervis qui abdominis musculis offeruntur, in musculum excurrentes, quo brachium versus dorsi humiliora ducitur.
- 52, 52. 3 Posteriores rami nervorum e lumborum vertebrae procedentium. Porro ramuli qui in secunda figura hos characteres 20, 21, 22 spectant, illi sunt, qui ramum augment sexti paris nervorum cerebri costarum radicibus exporrectum, ac etiam ramuli sunt in principium sexti femur moventium musculi excurrentes. Ramuli autem 23 et 24 spectantes, illi sunt, qui musculis hanc dorsi partem flectentibus offeruntur.
- 25, 26, 27, 28, 29, 30. 2. Sex sacri ossis nervorum paria. Ramuli illi qui numero proximi sunt, illi censentur, qui vesicae et uteri quoque cervicibus implicantur, anique musculos pariter accedunt.
53. 2 Primi paris ossis sacri, seu vigesimi quinti paris propago, internae ilium ossis sedi, ipsisque adeo abdominis musculis hinc ab ilium osse prodeuntibus exporrecta.
54. 3 Vigesimali quinti paris propago, gibbum ossis ilium accedens, et musculis eam sedem occupantibus, cluniumque cuti ramos offerens. Huc et a subsequentibus quoque paribus ramuli pertinent.
55. 3 Ramus est propaginis 54 insignitae, qui hic musculis exporrigitur.
56. 2, 3 Dorsalis medullae terminus absque coniuge, indivisusque procidens.
57. 2 Primus femur crus've subiens nervus.
58. 2 Primi cruris nervi ramus cutem accedens.
59. 2 Primi cruris nervi portio, musculis exteriorem femoris sedem occupantibus implicita.
60. 2 Secundus in crus prorepens nervus.
61. 2 Secundi nervi ramus, per internam femoris et tibiae sedem ad summum usque pedem sub cute repens.
62. 2 Rami 61 insigniti, in pedis summum distributio.
63. 2 Rami 61 insigniti, notatu dignae soboles, cuti anteriorem genu sedem, et interiorem quoque versus poplitem ambienti digestae.
64. 2 Secundi crus petentis nervi portio, femoris profundiora subintrans.
65. 2 Portionis, quam 64 notavimus, ramus facile primarius, ac quinto femur moventium musculo insertus.
66. 2 Tertius in femur pertinens nervus.
67. 2 Tertii femur petentis nervi soboles, in musculos digestae, pubis ossis foramen occupantes.
68. 2 Tertii femoris nervi ramus, in cutem exporrectus.
69. 2 Tertii femoris nervi portio, in alto permanens, et musculis implicita.
70. 2 Praecipua modo dictae portionis soboles, musculo distributa tibiam moventium secundo.
71. 2, 3 Quartus, idemque crassissimus in femur procedentium nervus.
72. 2, 3 Quarti nervi propago, in posterioris sedis femoris cutem magna ex parte diffusa.
73. 2 Quarti nervi soboles, in musculorum capita digestae, a coxendicis ossis appendice exorta.
74. 2 Quarti nervi ramus, primum quarti tibiam moventium musculi portioni a femoris osse principium ducenti oblatus, ac mox in cutem excurrent, quae inferiori sedi obducitur posterioris regionis femoris et genu articuli.
75. 2 Quarti nervi rami, initiis musculorum ab inferioribus femoris capitibus pronascentium oblati.
76. 2 Quarti nervi in duos crassitie impares truncos divisio, inter humiliora femoris occurrens capita.

LIBRI QUARTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tres decimi Capitis figurae)

77. 2 Gracilior exteriorque dictae modo divisionis truncus.
 78. 1 Trunci 77 insigniti ramus, cuti subtensus externam tibiae sedem et externum pedis latus investienti.
 79. 1 Praecipua exterioris trunci portio, fibulae cum tibiae osse connexum petens.
 80. 1 Ramus praecipuae illius portionis 79 indicatae, qui anteriorem tibiae sedem sub cute implicat.
 81. 1 Pars praecipuae portionis 79 insignitae, secundum fibulam inter septimum et octavum pedem moventium musculos exporrecta.
 82. 1 Interior crassiorque truncus divisionis, quam quartus femur adeuntium nervus in poplite molitur.
 83. 1 Ramus internam tibiae sedem versus suram et internum pedis latus sub cute perambulans.
 84. 1 Ramus in cutem sparsus surae potissimum obductam.
 85, 85. 1 Propago, quam crassior quarti nervi truncus in anteriora tibiae mittit, per ligamentum fibulam tibiae ossi tota sede committens, qua haec ossa invicem dehiscunt. Propago ista per transversum in anteriori tibiae regione occurrens ligamentum fertur, in superiori pedis sede absumpta.
 86. 1 Propago inter quartum pedem moventium musculum, et duos primos pedem quoque moventium musculos excurrentem.
 87. 1 Reliquum interioris trunci quarti femur adeuntis nervi, quod tandem secundum interiorem malleolum pedis humiliora petens, singulorum digitorum inferiori sedi binos surculos exporrigit.
 Praeter figuras, quarum modo indicem absolvimus, quaedam ad praesentis libri reponetur finem, nervorum imaginem grandiori quam superiores forma non ineleganter exprimens, et ad horum librorum Epitomen praecipue apparata: adeo ut ad illam quoque ex interiori iam subsequantium Capitum margine venias nonnunquam remittendus.

DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURA

IV, 10

- PRAESENTI figura nervorum brachium accedentium plexum, de quo in huius Capitis contextu mox agetur, et qui supra primam thoracis costam in colli latere consistit, nudum exprimere ita conatus sum, quemadmodum in postrema dissectione is mihi Patavii occurrit. Ut vero delineatio esset apertior, omnes ramos qui a quinto, sexto, septimo, octavo et nono paribus alio quam in brachium deducuntur, resectos finxi: uti contra omnes sunt conspicui in figura huius libri calci adhibita, et huius plexus imaginem ita exprimente, ut neutiquam pigere debeat et illam quoque istius plexus occasione intueri. Characteres autem, quibus haec figura insignitur, ita se habent.
- 5, 6, 7, 8, 9 Radices parium nervos qui brachium subeunt constituentium, illic resectae, qua a vertebrae iam procidere. Nervi vero brachii illic sunt abtruncati, ubi iam in brachium prolabantur.
- A Portio quinti paris, a qua tandem nervus deducitur, qui brachium subeuntium primus numeratur.
 B Secundus nervus.
 C Tertius nervus.
 D, D Quartus nervus, qui hic ex posteriori sede prodit congressus quinti paris et sexti, portionemque assumit ex posteriori
 E. sede congressus septimi paris: ac deinde sub octavi paris nonique congressu prorepens, etiam ramum E insignitum ab illo ita atque hic expressimus assumit.
 F Quintus brachium petens nervus.
 G Sextus brachium petens nervus.

ULTIMA FIGURA LIBRI QUARTI

(vide figuram Epitomes 8, pag. 127)

QUARTI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

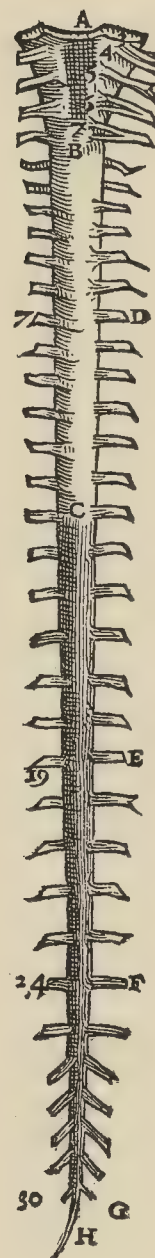
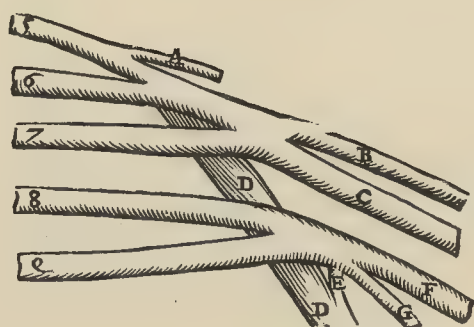
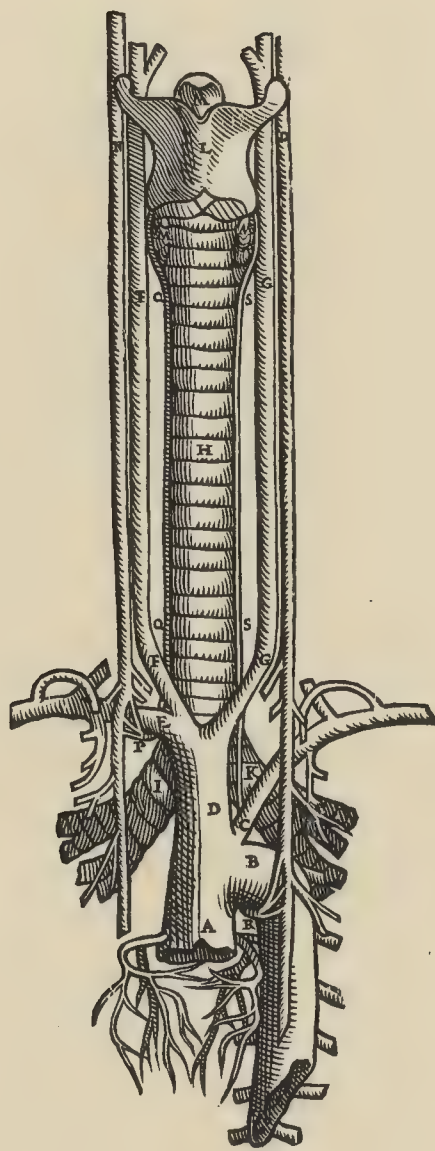
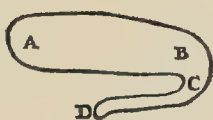
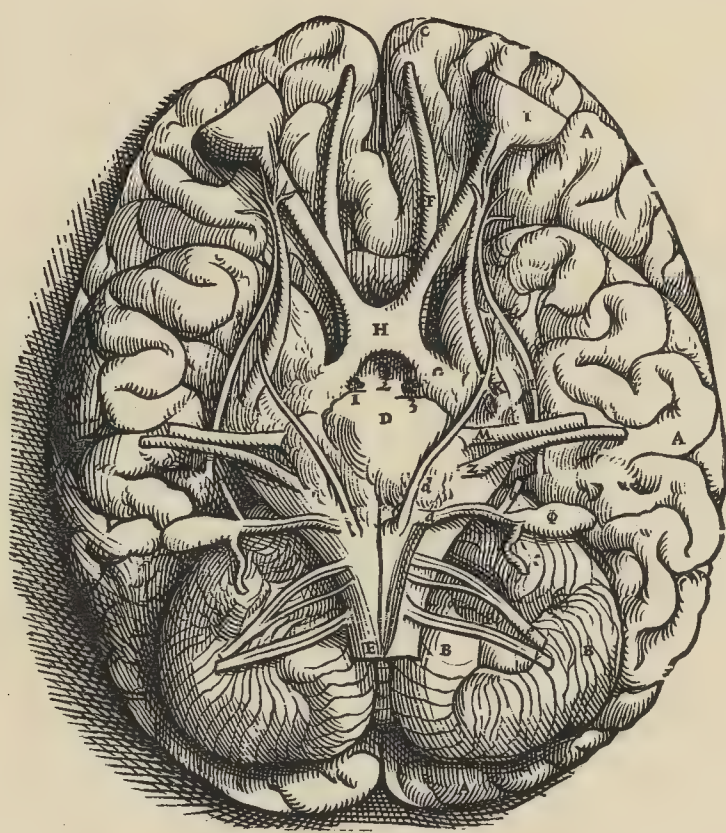

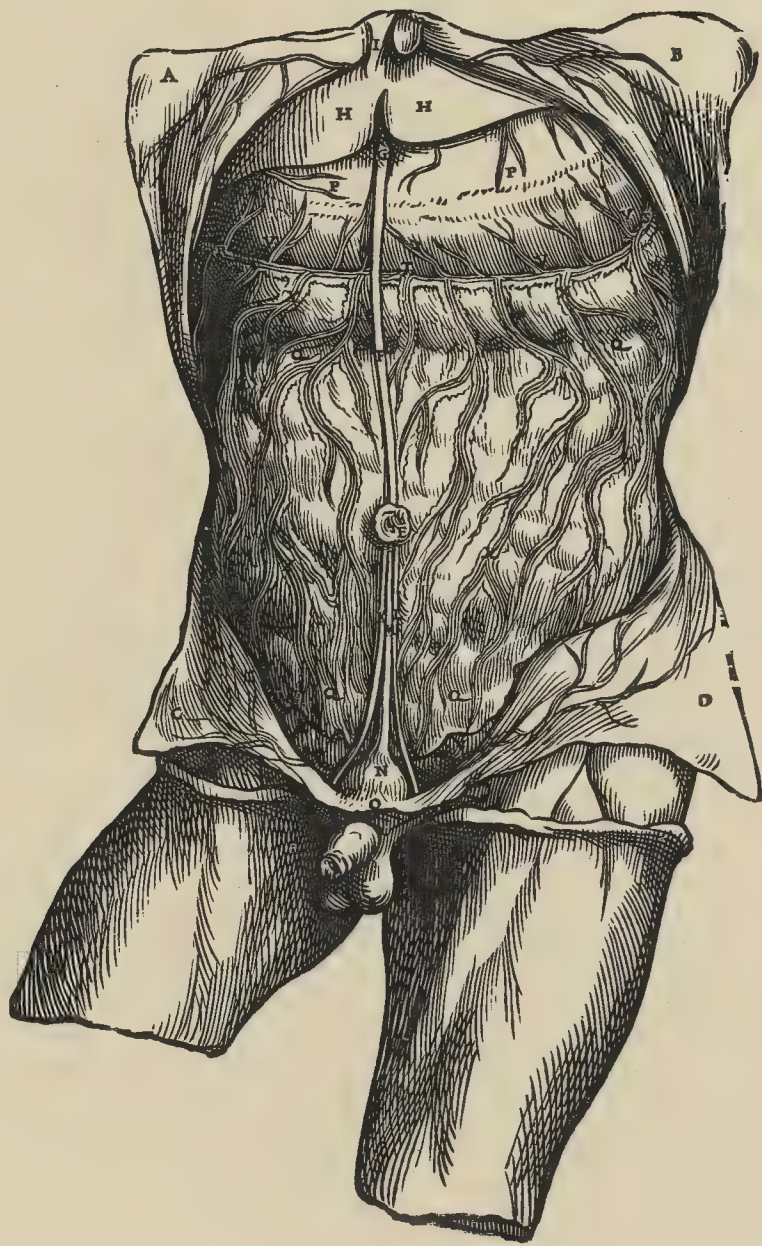
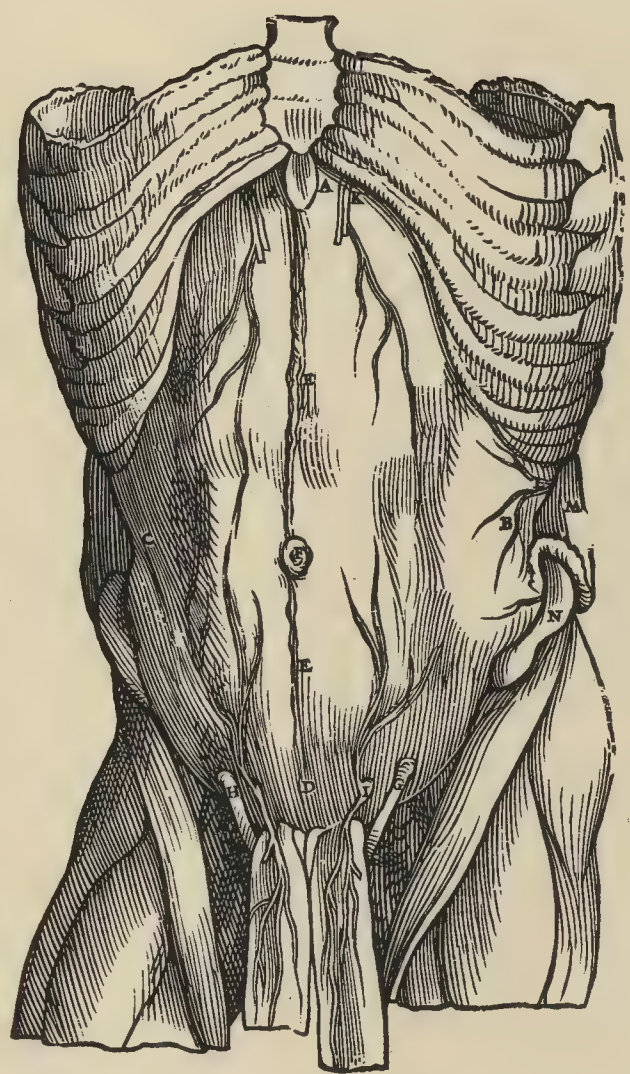

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI QUINTI

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI QUINTI /
ORGANIS NUTRITIONI QUAE CIBO POTUQUE FIT / ET DEIN PROPTER
PARTIUM CONNEXUM AC VICINIAM INSTRUMENTIS GENERATIONI
FAMULANTIBUS DEDICATI.

PRIMA QUINTI LIBRI FIGURA

V,1

PRAESENTI figura tanta humani corporis portio delineatur, quanta ad peritoneum ostendendum sufficit: exprimitur enim hic anterior peritonei sedes, sectionis serie ab octo abdominis musculis libera, nulla ex parte dissecta.

A, A, B, C, D. His characteribus peritoneum insignitur.

E, E Linea a mucronata pectoris ossis cartilagine ad pubis usque ossium commissuram procedens, cui oblique descendendum et oblique ascendendum, et transversim procedentium abdominis musculorum nervosae tenuitates pertinacissime connascuntur.

F Umbilicus, quem inter dissecandum etiam adeptis abdominis musculis, gratia opportunae umbilici vasorum demonstrationis, reservare solemus.

G Seminaria sinistri lateris vasa, suis membranis, quas a peritoneo mutantur, adhuc obvoluta.

H Seminaria dextri lateris vasa.

I Vena ac arteria, quae potissimum inferiori sedi rectorum abdominis musculorum exporriguntur, quorum et hic quoque propendet portio, pubis ossibus adhuc connexa.

K Vena et arteria, quae sub osse pectoris exporrectae, in anteriorem abdominis sedem prolabantur, praecipue rectis abdominis oblatae musculis, ac superiorem abdominis sedem universam quoque implicant: quemadmodum illae quas I insignivimus, per humiliorem, et pubis ossibus viciniorem abdominis regionem expaciantur.

L Soboles venarum in peritonei latera excurrentium, ac ab illis venis deductarum, quae aut a coniuge carente vena, aut a cava geniculatim pronascuntur, qua ipsius caudex lumborum vertebrae colligatur.

M Transversi abdominis musculi portio, a peritoneo divulsa, retrorsumque flexa.

N Ilium ossis sedes hic nuda conspicitur, cui obliqui transversique abdominis committebantur musculi. Verum quum praesenti figura, uti etiam subsequentibus omnibus, ea duntaxat organa explicare visum sit, quae hoc pertractabuntur libro, non est quod illas quoque indicem partes, quae figuris ob hoc adduntur, ut describendae partis sedes in conspectu promptior esset: cuiusmodi in hac figura est thoracis inferior sedes, abdominis musculis, et iis qui brachia et scapulas agunt, libera: ut et femorum initia, cute duntaxat denudata.

SECUNDA QUINTI LIBRI FIGURA

V,2

HAEC figura primam sectionis serie subsequitur. hic namque peritoneum recta linea a pectoris ossis mucronata cartilagine ad pubis usque os ita divisum est, ut umbilici vasorum nullum vitaverim: dein transversa sectione a sinistro ilio ad dextrum ducta, quatuor peritonei anguli ab anteriori corporis sede in posteriora reflexi conspiciuntur. Praeterea umbilici quoque pars, una cum ipsius vasis, quae peritoneo prius connectebantur, oculis subiacet. Ad haec, praesens figura iecoris portionem, et ventriculi sedem, ac omenti intestinis obducti situm indicat, quem omentum obtinet, quum manibus ipsum versus pubis os inter dissecandum trahitur, si quando sursum versus sinistrum latus (uti plerumque accidit) retractum adinvenitur.

A, B, C, D Quatuor peritonei partes dissectae, ac in posteriora reflexae, adeo ut interna anterioris peritonei sedis regio hic ex sectionis serie in conspectum venerit.

E Umbilicus a peritoneo liberatus.

F Vena ab umbilico in iecur porrecta.

G Venae umbilici in iecoris rimam ingressus.

H, H Portio iecoris, ex gibba ipsius sede apprens.

I Praecipuum ligamentum iecur septo transverso connectentium, quod versus dextrum latus mucronatae cartilaginis consistit. Scutum enim id ad sinistrum latus I conspicuum, mucronata est pectoris ossis cartilago.

K Dextra arteria ab umbilico secundum dextrum vesicae fundi latus ad ramum quandam magnae arteriae praeprae.

L Sinistri lateris arteria, ab umbilico secundum vesicae sinistram sedem, ad sui lateris quandam arteriae magnae ramum exporrecta.

M Meatus, quo a vesicae fundo foetus urina inter duas illum involventes tunicas expurgatur.

N Vesicae fundus. O Peritonei ad vesicae fundum nex.

P Ventriculi anterior pars, quae neque iecore, neque omento obtegatur. Caeterum haec ventriculi sedes ob hoc amplior apparet, quod ventriculus quem hic depinximus, impense inflatus fuerat: quemadmodum et huius cadaveris vesica paulo quoque elatius solito, supra pubis ossa superiori sua parte efferebatur.

Q, Q, Q, Q Omentum. R Vena et arteria simul cum nervo dextrae sedi inferioris partis ventriculi exporrectae.

S Sinistri lateris vasa, quae sinistram fundi ventriculi sedem amplexantur.

T Hac sede dextri lateris vasa sinistris committuntur: ac proinde etiam R, T et S suturam indicant, cuius Aristoteles tertio Historiae de animalibus libro, ut et quarto de Animalium partibus, meminit, quum a medio ventre omentum oriri dependereque asserit.

V, V Vasorum ventriculi fundum perreptantium soboles, huc geniculatim in ventriculum sparsae.

X, X Venarum arteriarumque propagines, superiori omenti membranae exporrectae, et multo adipe undique cinctae.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TERTIA QUINTI LIBRI FIGURA

V,3

TERTIA figura secundam administrationis ordine subsequitur, ac humiliores omenti membranam a superiori divulsam laceratamque gerit. Superior enim omenti membrana anteriori thoracis sedi hic est exporrecta, et vi sursum simul cum ventriculo ex peritonaei amplitudine evulsa, ut vasorum series in conspectu foret, quae ad posteriorem ventriculi sedem in inferioris membranae omenti superiori parte admodum numerosa consistit, utque etiam inferioris membranae omenti ortus ac natura promptius spectaretur, quae hic ita in sinistrum latum, sursumque collecta cernitur, atque universa omenti pars intestinis alioquin obducta, sursum convulsa inter dissecandum plerumque occurrit. Intestina autem nusquam perturbata, suo loco hic iacent: uti et lien quoque, cuius etiam pars oculis hac figura subiicitur. K, L, M, N et O eadem hic atque in secunda figura notantur. nam K indicat umbilici arteriam dextram, L vero sinistram. M meatum, quo foetus urina in exterius ipsius involucri excernitur, quique hic, ut et arteriae, abtruncatus conspicitur. Caeterum N vesicam notat: O autem peritonaei cum anteriori vesicae sede connexum. In hac figura peritonaei angulos, qui secunda figura A, B, C et D insigniti erant, reseuimus.

- a, a Superioris membranae omenti posterior sedes, qua inferiorem membranam integro adhuc omento spectat.
- b, b Extuberans haec sedes, ventriculus est, superiori membrana omenti tectus.
- c, c Inferior omenti membrana. Caeterum extuberans pars, cui duo superiora c et c inscribuntur, colum est intestinum, qua ventriculi exporrigitur fundo, ac inferiori membrana omenti, vice mesenterii utitur.
- d Hic lien quoque, etsi omento obducitur, protuberans sese ostendit, ad quod etiam pellucida omenti iuvat substantia. Inferior omenti membrana hic modo, qua ventriculo subiicitur, quampluribus notanda erat characteribus: verum quo minus illam characterum copia obliterarem, eos in subsequenti figura ponendos duxi. praecipue quum levi opera lector eosdem characteres utrisque figuris inibi adhibitos fingere possit, ubi ambae figurae idem exprimunt.

QUARTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,4

HAC figura omentum suis quibus adnascitur, aut potius a quibus initium ducit, partibus liberum, et nulla interim alia sede divulgum delineatur, integraque sua constructio, et praecipue venarum, arteriarum et nervorum per ipsum series, et glandulosa corpora ipsi innata commonstrantur. Insuper quam concinne omentum sacculo, aut perae, aut minoribus piscatorum retibus assimiletur, hac quoque figura discitur.

- e, e, e Omenti circulus, seu orificium, quo id initium ducit.
- f, f, f Omenti superioris membranae anterior facies.
- g, g, g Inferioris omenti membranae anterior facies. at haec non integra, ut superioris membranae anterior facies, hic conspicitur: quum ea tantum inferioris membranae sedes obvia sit, quae ventriculo substernitur, atque ad colon usque intestinum, qua id ventriculo exporrigitur, pertinet, reliqua interim inferioris membranae parte adhuc a superiori membrana oblecta, et sequenti figura utcunque proponenda.
- h, i, k Tribus his characteribus ad sinistrum latum superioris membranae omenti positus, omenti constructio insignitur. Nam h omenti partem notat membranam, venis arteriisque et adipe quoque carentem. i vero vasa indicantur, k autem adeps vasis attensus adnatusve exprimitur. Atque ut istos characteres hac omenti parte reposui, ita etiam quavis ipsius sede eos potuisse collocari, nemo ambigit.
- l Venae portae caudex, qua ex iecore prodiens, inferiori membrana omenti continetur ac suffulcitur.
- m Arteria, iecoris cavum et bilis vesiculam petens, nervoque concomitata, qui a dextri lateris sexti nervorum cerebri paris nervi ramo, dextri lateris costarum radicibus exporrecto depromitur, ac iecoris cavum, bilisque vesiculam adit.
- n Principium venae posteriorem inferioris ventriculi orificii sedem potissimum accedentis, et arteriam habentis coniugem.
- o, o Arteria et vena et nervus, secundum superioris omenti membranae principium, dextrae fundi ventriculi sedi exporrecti.
- p, p Illorum vasorum quae dextrae fundi ventriculi sedi exporrigitur surculi, corpus ventriculi implicantes.
- q, q Dictorum iam vasorum, quae fundi ventriculi dextrae sedi exporrigitur propagines, in superiorem omenti membranam sparsae.
- r Vena arteriaque duodeno intestino et ieiuni intestini principio exporrectae, nervulumque socium frequenter admittentes.
- ∫ Portae venae in duos truncos bipartitio. quod vero venas r et o indicatas hic elatius quam in nuda portae venae figura delineaverimus, in hoc factum putato, quod earum venarum ortus in hunc modum subinde variet.
- t Dexter seu grandior venae portae truncus, in mesenterium, adeoque in ipsa intestina excurrans.
- u Vena in posteriorem ventriculi sedem citra arteriae consortium distributa.
- x Vena cum arteria et nervo in dextram inferioris membranae omenti sedem sparsa, ac colon quoque intestinum hac parte accedens.
- y Vena simul cum arteria in ventriculi posteriora excurrans, et tandem coronae instar superius ventriculi orificium amplectens. verum huius venae arteriaeque tanta duntaxat delineatur portio, quanta inferiori membrana omenti sustinetur.
- α Hic grandior mesenterii arteria nonnihil se offert, etiamsi minimo intervallo inferiori membrana omenti suffulciatur.
- β Truncus arteriae, qui inferiori omenti membranae intertextus, ventriculo, iecori, bilis vesiculae, colo, qua id ventriculo exporrigitur, ac dein lien ramos depromit, nervosque has partes adeuntes concomitatur.
- γ Vena simul cum arteria et nervo, mediam potissimum sedem subiens inferioris membranae omenti, et ramos quoque offerens colo intestino, qua ad ventriculi prorepat fundum.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quarta quinti libri figura)

- α Vena coniugis arteriae expers, quae sinistrae sedi inferioris omenti membranae pauculas soboles (ut et ipsa gracilis est) diffundit.
 ε Venarum, arteriarum et nervorum in lienem series.
 ζ Vena pariter cum arteria nervoque, ventriculi fundi sinistrae sedi exorrecta.
 Η, Η Glandulosum corpus, inferiori membranae omenti innatum, vasorumque robori praefectum.
 θ Glandulosi corporis, quod duodeno intestino subnascitur, portio.

QUINTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,5

QUINTA figura omentum aliter prorsus quam quarta figura expressimus. totam namque coli intestini partem e corpore resectam huc reposuimus, quae a iecoris regione secundum ventriculi fundum ad lienem usque pertinet, atque in hominibus vocata nobis inferiori omenti membrana ad dorsum continetur. Dein cum ea coli parte, inferior omenti membrana oculis quoque subiicitur, magna iam superioris membranae omenti portione distracta et absecta, ut omenti ad colum intestinum connexus coalitusque quovis tandem modo demonstraretur, inferiori interim membrana non ita atque in tertia figura in sese convoluta, et supra colum quasi contracta.

- A, A, B, C, D. His characteribus eius omenti partis portio insignitur, quae a dorso pronata, ventriculi posteriori regioni subiicitur, ac mesenterii quasi modo duabus sibi instratis membranis efformatur, coli partem secundum ventriculi fundum exorrectam continentibus. Caeterum B, C, D privatim quaedam, uti modo subiungam, insinuantur.
 B Prima vena a sinistro portae venae trunco in humiliorem omenti membranam sparsa, cum comite sibi arteria, et attenso ipsi plerunque nervulo.
 C Secunda vena, eaque insignis, a sinistro etiam portae venae trunco in inferiorem omenti membranam diffusa, et prae caeteris huc pertinentibus venis, colo intestino oblata cum coniuge ipsi arteria, cui quibusdam sedibus nervulus attenditur.
 D Haec vena similiter a porta tum omento offertur, quum vena nuper C insignita, hanc omenti et coli intestini sedem non satis implicat.
 E Hic vinculo coli intestini pars est intercepta, et postmodum praesepta, quae iecoris cavo substernitur, aut dextrae iecoris sedi maxime est contermina.
 F Coli intestini portio hic quoque vinculo est intercepta, quae lienem incumbit. atque ita totam coli regionem asservamus, quae ventriculi fundo exporrigitur, ac G et G insignitur.
 H, H, H His characteribus inferioris membranae omenti pars indicatur, quae sub dicta nunc coli sede G et G notata, caeteris incumbit intestinis, unicaque est membrana a colo intestino quodammodo pronata, ubi superiora H, H conspicis. Vasa autem hanc partem passim intertextentia ab illis pendent, quae colo intestino alioquin qua secundum ventriculi fundum incedit, offeruntur.
 I, I, I Portio in hunc modum hic relicta est eius omenti partis, quam superiorem membranam vocamus: quae quum magna ex parte est divulsa, prompte etiam ostendit, qui omentum sacculo aut perae conferri queat.

SEXTA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,6

tertiam sectionis serie subsequens, iecur, ventriculum et intestina in propriis ostendit sedibus: omento interim, qua a ventriculo enascebatur, coloque intestino continuum erat, prorsus resecto, ne forte id relictum, alicuius organi sedem obliteraret. Praeterea ut singula opportunius oculis subicerentur, costarum aliquot fines (uti inter pingendum factum est) effregimus, ipsas una cum peritoneo septoque transverso illis connato in posteriora reflectentes. Vesica autem hic respondet tertiae ac secundae figurarum vesicae. Caeterum quia praesentis figurae characteres magna ex parte cum duabus nunc succedentibus communes sunt, non abs re erit, ante illarum indicum explicationem eas figuras proponere, ac dein communem characterum indicem subiicere.

SEPTIMA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,8

qua tenuium duntaxat intestinorum ductum delineavimus, aliqua etiam ventriculi et coli intestini simul cum caeco asservata portione, ut praesens figura iam subsequenti facilius conferatur. Quod autem coli intestini initium paulo magis quam par sit, ab ipsis tenuibus intestinis abductum videatur, in hoc factum arbitrator, ut sola gracilia in conspectum accurate venirent: potissimum quum coli intestini circum tenuia situm ingressumque sexta figura pulchre proponat.

OCTAVA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,9

qua caeci intestini et coli et recti imago ductusque commonstratur, una cum ilei intestini extremo, et musculis recto intestino propriis.

SUBSEQUENS modo characterum Index, sextae, septimae et octavae figuris communis est. Si quis vero interim character harum alicui peculiaris sit, illi pro figurae numero aut 6 aut 7 aut 8 adiciam: characteres vero, quibus huiusmodi nulla subiungetur notula, tribus figuris communes censebis.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Octava quinti libri figura)

- A 6 Mucronata pectoris ossis cartilago.
 B, B 6 Peritoneum una cum disruptis costis, illisque adnato septo transverso retrorsum atque in latera flexum.
 C 6 Primarium ligamentum, quo iecur humanum septo transverso colligatur.
 D, D 6 Gibbi iecoris magna sedes.
 E 6 Portiuncula venae ab umbilico iecori insertae.
 F, F 6 Ventriculi anterior sedes, quae hic ampla occurrit, quod viri huius ventriculus cibis admodum erat turgidus.
 G 6 Lienis sinistrum latus, seu ipsius pars in corporis anteriora vergens.
 H 7 Ventriculi portio, quae inferius ventriculi constituit orificium, seu intestinorum principium, quod hic chordula ligatum finximus.
 I, K 7 Pars intestinorum ab I ad K protensa, vulgato nomine nunc duodenum intestinum, nunc intestinum duodenum digitorum longitudine, nobis vocatur.
 L 7 Ieiuni intestini initium, graciliumque intestinorum sedes, qua haec primum in anfractus convolvi, antrorsumque assurgere incipiunt.
 M 7, 8 Ileii intestini terminus, atque adeo gracilium intestinorum finis. Verum quaenam sede ieiuni intestini terminus, aut ilei intestini principium sit ponendum, augurari nequeo: quum toto ductu, qui ab L in septima figura ad M usque pertinet, nullibi insigne discrimen occurrat, quo ieiunum ab ileo liceret interstinguere.
 N Extuberans crassorum intestinorum initium.
 O Appendiculus iste admodum tenuis, et vermis in modum convolutus, caecum intestinum nobis appellatur.
 N, P, Q, R, S, T 6, 8. Colum intestinum his characteribus insignitur: verum singuli privatim aliquid notant. N enim ad P usque coli intestini ductum notat, a dextri renis sede ad iecoris usque cavum pertinentem. A P vero ad Q coli ductus insinuat, secundum ventriculi fundum a iecoris cavo ad lienis usque regionem protensus. A Q autem ad R ductus coli occurrit, a lienis regione ad pubis os, secundum sinistrum ile procedens. Caeterum ab R ad S (quod in octava figura privatim visitur) coli indicatur ascensus anfractusque, quem sursum ad umbilici usque regionem molitur. At S ad T usque progressum notat, dicti nunc ascensus ad recti usque intestini initium.
 V, V 6, 8 Depressa coli intestini secundum ipsius longitudinem sedes.
 X, X 6, 8 Coli intestini utrinque ad depressam eam sedem V et V insignitam extuberantes semiglobuli, quos cellulas vulgus [vocat.
 Y 6, 8 Recti intestini initium. Quicquid vero sub Y consistit, rectum est intestinum.
 Z 7 Portio meatus bilem in intestina perferentis.
 a 8 Musculus recti intestini finem orbiculatim amplexens, et intempestivae faecium excretioni praefectus.
 b, c 8 Duo musculi rectum intestinum post faecium excretionem sursum contrahentes.
 d 8 Hac sede rectum intestinum virorum peni, et mulierum uteri cervici, musculosae substantiae interventu connascitur.
 e, f 6 Duae arteriae foetui peculiares.
 g 6 Hoc caractere vesicae fundus indicatur: uti et meatus, quo foetus urina e corpore ipsius educitur, quemque hic, ut et nuper commemoratas arterias, abtruncatum finximus.

NONA QUINTI LIBRI FIGURA

V, 7

- HAC figura recti intestini, et coli quoque, qua id recto continuatur, partem expressimus, intestinorum tunicas aliquo tandem pacto commonstraturam.
 h Prima intestinorum tunica, quae et intima est, ac solis transversis circularibusve conformatur fibris.
 i, i Secunda intestinorum tunica, quae transversis quoque constat fibris. attamen rectis etiam eo donatur pluribus, quo recto intestino vicinior est.
 k, k Mesenterii portio, quae rectum intestinum ossi sacro committit, ac tertiam ipsi exporrigit tunicam.
 L, L Tertia intestinorum tunica, a mesenterii pronata membranis.

DECIMA QUINTI LIBRI FIGURA

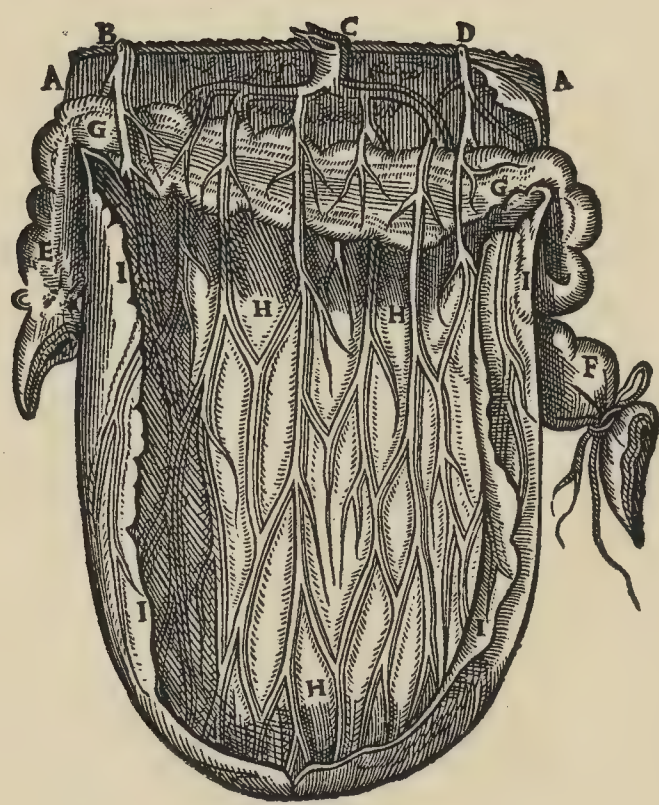
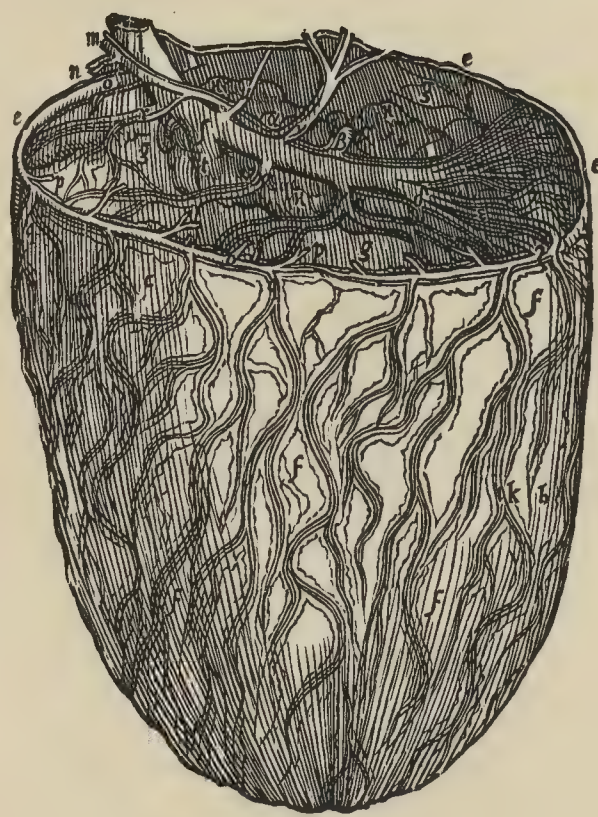
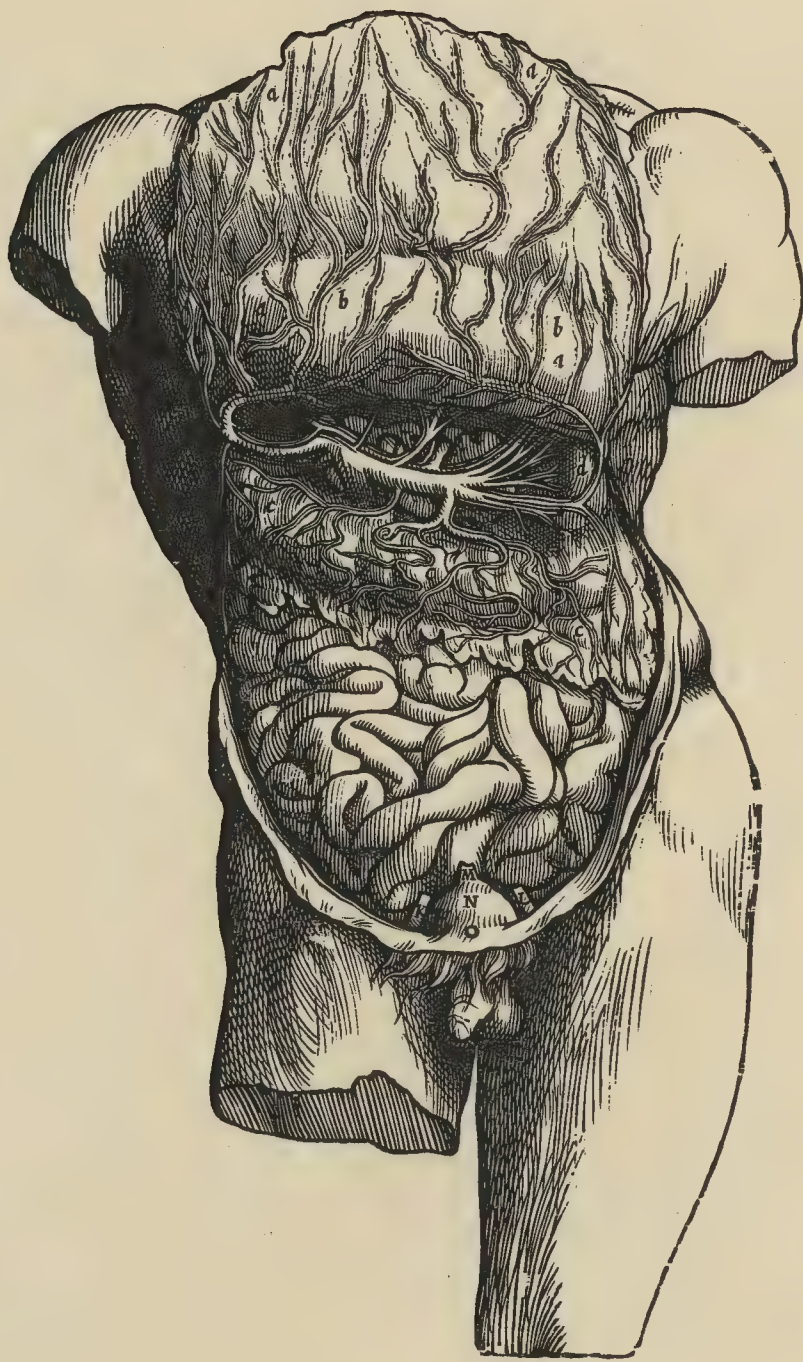
V, 10

- UT decima figura, quae sectionis serie sextam subsequitur, mesenterii situm quam appositissime oculis subiiceret, gracilia intestina undecunque ad latera sursum deorsumque invicem manibus diducta continet: ac proinde mesenterii commonstrat centrum, et rationem qua mesenterium intestinis vasa porrigit, intestinaque dorso connectit. Ad haec, mesenterii etiam partem ostendit, quae coli finem, et rectum quoque intestinum dorso alligat.
 A, B, C, D Portiones peritoneae, aperto iam abdomine in latera extrorsum flexae.
 E, E, E Tenuia intestina.
 F Caecum intestinum.
 G, G, G Colon intestinum.
 H Recti intestini initium.
 I Vesica, cui peritoneum ea potissimum sede connascitur, ubi alteram ipsi offert tunicam.
 K Mesenterii centrum, eaque dorsi pars, qua id a peritoneae membranis initium ducit, quae magnam arteriam et cavam venam hic vertebrarum corporibus adnectunt.
 L, L Corpus glandulosum, mox in ipsa vasorum distributione positum, quae mesenterii centro inseruntur.
 M, M Glandulae vasorum distributionibus interiectae, quas vasa in ipso per mesenterium moliuntur progressu.

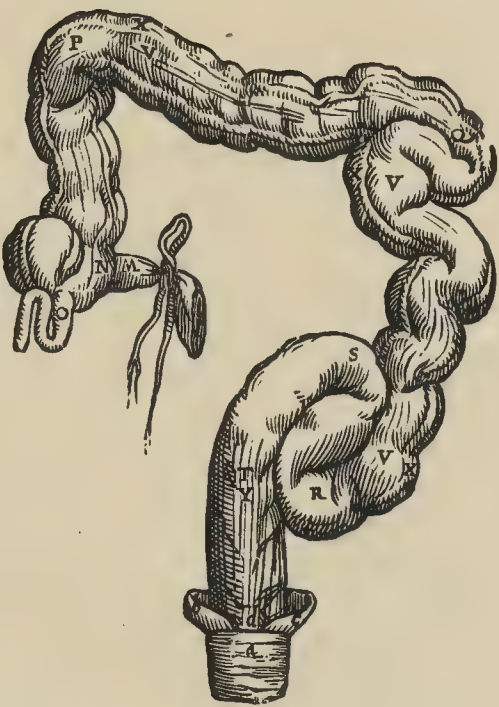
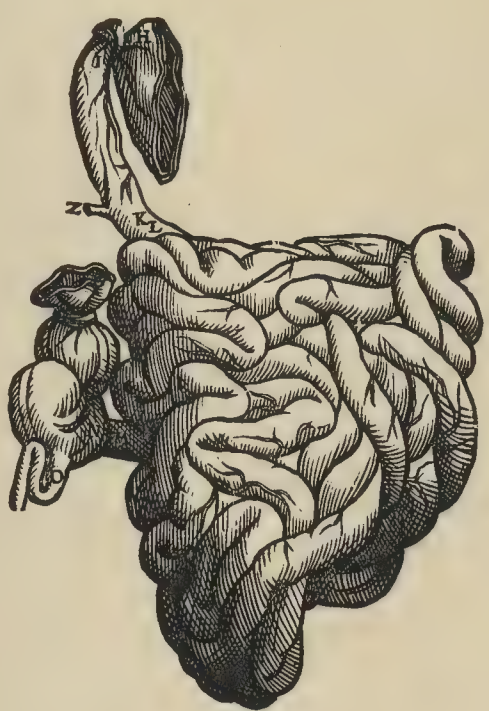
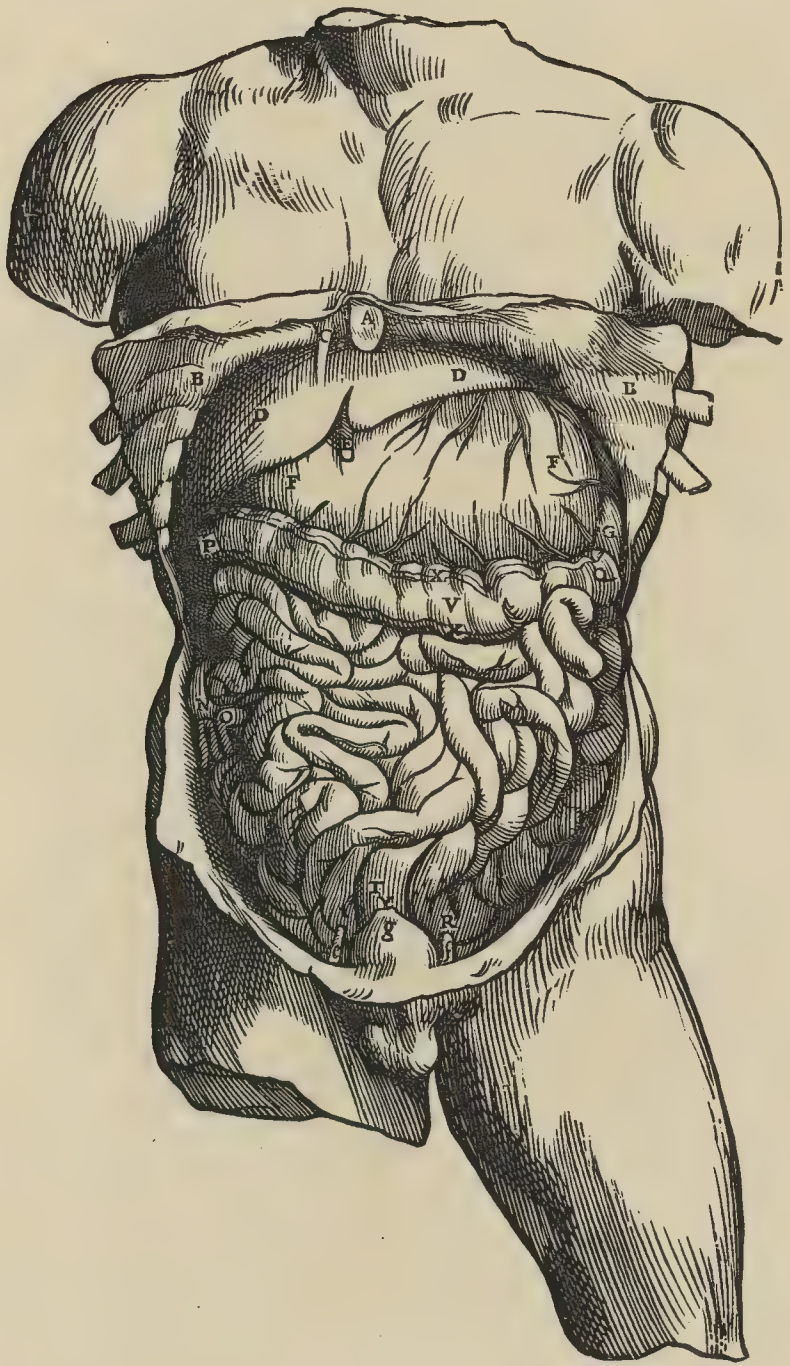

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

UNDECIMA QUINTI LIBRI FIGURA

V,11

UNDECIMA figura ipsum duntaxat delineatur mesenterium, e corpore exemptum, omnibusque partibus ipsi con-
natis liberum, praeterquam ab inferioris membranae omenti portione, qua colon dorso inibi colligatur, ubi secundum
inferiorem ventriculi sedem procedit.

- K Character K, ut et in decima figura, mesenterii indicat centrum.
L, L Hi quoque characteres, similiter atque in decima, glandulosum corpus notant, totius mesenterii maximum.
M, M Glandulae illis interpositae vasorum dissectionibus, quae iam intestinis appropinquant.
N, O His characteribus mesenterii circumscribitur pars, tenuia intestina dorso alligans.
P P ad Q usque mesenterii indicat portionem, colon intestinum dorso affirmantem, qua id a dextri renis sede ad cavum
usque iecoris protenditur.
Q Q ad R usque inferioris omenti membranae partem notat, quae colon tota illa sede dorso committit, qua id secundum
ventriculi fundum exporrigitur.
R R ad S usque mesenterii insinuat portionem colo intestino tota ea sede propriam, qua id a lienis regione ad rectum
usque intestinum pertinet.
S, T Quod S et T intercluditur, mesenterii pars est, rectum intestinum dorso nectens.
V Hac sede mesenterii naturam exprimere conati sumus, quandoquidem unam mesenterii membranam ab altera ungui-
X, Y. bus divulsam pinximus: uni quidem X, alteri vero Y adhibentes. In harum membranarum medio, mesenterii vasa
excurrunt, et ipsius adeps, ut et glandulae, etiam continentur, quemadmodum in vigesima quarta huius libri figura
quoque est cernere, ad characteres F, F et G, G.

DUODECIMA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,13

quae iam praecedentibus integris figuris sectionis serie succedit. Habet enim dissectum peritoneum, et omentum quo-
que in hac ablatum est, et costas aliquot etiam hic effregimus, quo universum iecoris cavum opportunius delineari
posset. Dein ventriculi quoque apparent orificia, quem perinde ac intestina in sinistram latum depressimus, ut in con-
spectu esset mesenterii pars, ac venae portae in ipsum series, et insuper bilis meatus in intestinum insertio, uti chara-
cterum index huic figurae et subsequenti modo communis insinuat.

DECIMA TERTIA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,12

nudam bilis vesiculae, eiusdemque meatuum delineationem exprimens.

- PRAESENS characterum Index, duodecimae et decimae tertiae figuris habetur communis. ac proinde quum character
occurret duodecimae figurae peculiaris, illi 1 subiungemus, illis qui decimae tertiae privatim inscribuntur, 2 adiecturi.
Si vero quis utrisque figuris simul communis erit, illi 1 et 2 addetur.
H, H 1 Peritoneae una cum costis eversi portio.
I, K 1 Cavum iecoris.
L 1 Portiuncula gibbae sedis iecoris.
M 1 Iecoris sectio, cui foetum alens vena primum inseritur.
N, N 1 Rimae ac impressiones et tubercula in iecoris cavo iuxta venae portae exortum conspicua. N vero superius, seu sini-
strum, seu ipso T vicinior, sedem indicat, qua ab umbilico procedens vena, iecoris cavo, ubi portae caudex prodit,
inseritur. Ab M enim ad sinistram N usque foramen pertinet, quod libere quodammodo per iecoris corpus umbilici
transmittit venam, ad sedem illo N insignitam.
O 1 Ligamentum sinistram iecoris partem (quae in angulum quodammodo acutum desinit) septo transversio hic colligans.
Ø 1 Sinus iecori hic incisus, ac stomacho cedens, ubi is superiori ventriculi orificio continuatur.
P, Q 1 Ventriculus sinistrorsum veluti ex peritoneae cavitate pressus.
R 1 Ventriculi superius orificium, seu stomachi finis, una cum venis, arteriis, et nervis id orificium amplexantibus.
S 1, 2 Humilius ventriculi orificium, ipsiusque duodeni intestini initium, quod in duodecima figura secus quam secundum
naturam se habet, antrorsum refleximus, ut in conspectum veniret bilis vesiculae meatus in ipsum insertus, ac mox c
notandus.
T 1 Nervus iecoris cavo insertus, et a nervis diductus ventriculi superius orificium implicantibus.
V 2 Bilis vesicula. Haec in utrisque figuris est conspicua: verum privatim illam duntaxat in decima tertia figura caractere
notavi. ac proinde primum decimae tertiae, ac dein duodecimae mentem hic et in subsequentibus aliquot characteribus
accommoda, quod duodecimam characteribus haud obscurandam duximus.
X, X 2 Bilis vesiculae meatus per iecoris corpus inter portae venae et cavae item venae ramos exporrecti.
Y 2 Venae portae propago in iecoris substantiam diffusa.
Z 2 Venae cavae propago in iecoris substantiam digesta. Volui enim hic utcunque exprimere vasorum in iecoris substantia
situm, qui scilicet portae venae rami propaginibus cavae subiiciantur, et quo nam pacto in horum medio bilis vesiculae
meatus excurrant. Quamvis interim modo secantibus, portae venae propagines, cavae venae propaginibus continuae
esse videantur.
a 2 Concursus coitus've meatuum bilis vesiculae, qui per iecoris corpus digeruntur.
b 2 Vesiculae bilis cervix, cui meatus ex iecore ductus, ac a notatus inseritur, communisque efficitur.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Decima tertia quinti libri figura)

- c 1, 2 Bilis vesiculae meatus, in duodenum insertus intestinum. In decima tertia figura duodenum intestinum humiliori sede d. apertum finximus, ne meatus illius insertio d notata lateret.
- e 2 Arteria in iecoris cavum et bilis vesiculam digesta.
- f 2 Nervulus iecori et bilis vesiculae communis, et a sexti paris nervorum cerebri propagine depromptus, quae dextri lateris costarum exporrigitur radicibus.
- g 2 Tenuae portae venae propagines, in bilis vesiculam excurrentes.
- h 1 Portae venae caudex.
- i, i 1 Glandulosum corpus, quod duodeno intestino adnascitur, vasaque ipsi exporrecta opportune sustinet.
- k, l, m 1 Mesenterium. Verum singuli characteres privatim quid indicant. k enim venae portae dextri seu grandioris trunci distributionem in mesenterium notat. l vero, glandulosum corpus in mesenterio primis vasorum distributionibus praefectum. m autem, mesenterii insinuat partem, cui colon intestinum tota illa sede committitur, qua a dextri renis sede ad iecoris usque cavum pertinet. Hic namque colum intestinum a mesenterio divulsum est, quo mesenterii centrum aptius delinearetur.
- n 1 Vena quae sub posteriori recti intestini sede deorsum protenditur, ipsique recto intestino soboles porrigit.
- o 1 Vesicae fundi superior pars etiam hic est conspicua.
- p 1 Quod hic extuberat, dexter est ren, sua pingui membrana adhuc obtectus.
- q 1 Meatus urinarius, a dextro rene urinam in vesicam deducens.
- r 1 Vena et arteria seminales dextri lateris.
- / 1 Vas semen a dextro teste versus cervicis vesicae initium perferens.

DECIMA QUARTA QUINTI LIBRI FIGURA,

V, 14

anteriorem integri ventriculi et stomachi faciem exprimens, una cum venis, arteriis et nervis ventriculo insertis.

DECIMA QUINTA QUINTI LIBRI FIGURA,

V, 15

integri ventriculi et stomachi posteriorem exhibens faciem.

CHARACTERES hoc Indice explicandi, partim utrique figurae communes sunt, partim nunc huic, nunc illi peculiare: ac proinde communes, his notis 1 et 2 indicabimus: peculiaribus vero decimae quintae figurae characteribus, istam 1 subiiciemus, decimae sextae autem figurae propriis characteribus hanc 2 notam addemus.

- A 1, 2 Stomachi pars, in oris amplitudinem pertinens, hic a faucibus praesecta cernitur.
- A, B 1, 2 Ab A ad B usque ductus stomachi notatur, recta super mediam vertebrarum cervicis et quatuor superiorum thoracis sedem descendens.
- B, C 1, 2 A B ad C usque ductus stomachi pertinet in dextrum latus super quintam et aliquot sequentes thoracis vertebrae modice declinans.
- C, D 1, 2 A C ad D usque ductus stomachi ductus insignitur, ex dextra sede sinistrorsum supra magnam conscendens arteriam, et per septum transversum in ventriculi superius orificium pertinens.
- E, E 1 Duae tonsillae, quae non procul a stomachi sede in oris cavitatem pertingente distant.
- F, F 1, 2 Glandulosum corpus stomacho frequenter adnatum, qua quintae thoracis vertebrae corpori insidet.
- G 1, 2 Superius ventriculi orificium.
- H 1, 2 Inferius ventriculi orificium.
- I 1, 2 Superior ventriculi pars.
- K, K 1, 2 Ventriculi demissior pars, seu fundus.
- L, L 1 Anterior ventriculi sedes.
- M, N, O 2 Posterior ventriculi sedes.
- P 1, 2 Duodenum intestinum, quod hic ad ieiuni intestini principium resectum finximus.
- Q 2 Bilis vesiculae meatus, in duodenum intestinum insertus.
- R 2 Hic character in interna dicti nuper intestini sede visitur, insertionem meatus illius notans, quem modo Q insigniui.
- S 2 Glandulosum corpus duodeno intestino subnatum, vasaque illi intestino exporrecta suffulciens.
- T 1, 2 Dextri nervi sexti paris nervorum cerebri propago, ad stomachum exporrecta, multiplicique serie in elatius ventriculi orificium distributa.
- V 1, 2 Propago sinistri nervi paris sexti nervorum cerebri stomachum amplectens.
- X 2 Sinistrae propaginis ramus, secundum elatiorem ventriculi sedem ad iecur usque excurrans, hinc qua iecori proximus est, Y insignitus.
- a 2 Prima (uti doctrinae studio nuncupare eam solemus) ventriculi vena et arteria.
- b 2 Secunda ventriculum accedens vena, quae coniuge caret arteria.
- c 1, 2 Tertia ventriculi vena, cum coniuge arteria, et nervo quoque, secundum dextram ventriculi fundi regionem exporrecta.
- d 1, 2 Quarta ventriculi vena, coniugem obtinens arteriam, et elatius ventriculi orificium coronae ritu amplectens.
- e 1 Rami iam dictae venae et arteriae, qui secundum ventriculi elatiorem sedem ad inferius usque ipsius orificium confertur.
- f 1, 2 Quinta vena, simul cum coniuge arteria et nervo, sinistram sedem fundi ventriculi perreptans. [tendunt.
- g, g 1, 2 Aliae venae ac arteriae, ab illis pronatae vasis, quae lieni inseruntur.

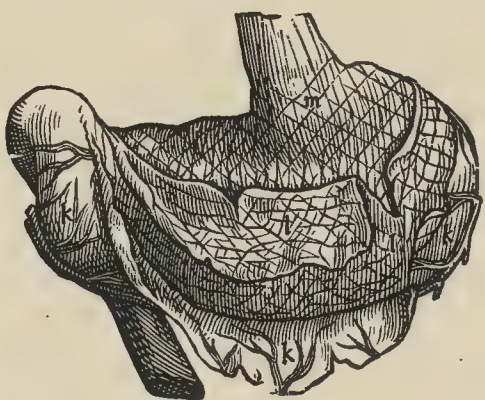
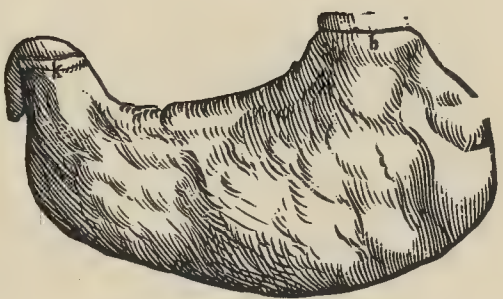
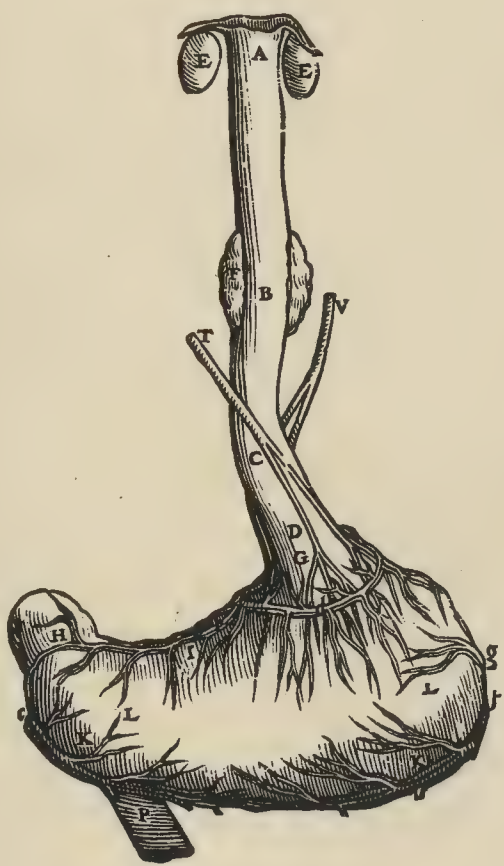

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA SEXTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,16

HAC figura ventriculum a stomacho ac intestinis liberavimus, ac dein invertimus, ut interior ventriculi sedes, seu superficies cibos et potus amplectens, in conspectum veniret. Occurrit vero hic posterior ventriculi pars: non autem, ut in subsequenti, aut decima quarta figura, anterior.

- h Circulare ventriculi tuber, ea sede conspicuum, ubi stomachus ventriculo continuatur, aut ubi elatius ipsius consistit orificium.
- k Tuber orbiculatum, in humiliori orificio ventriculi apparens.

DECIMA SEPTIMA QUINTI LIBRI FIGURA

V,17

PRAESENS figura ventriculi tunicarum seriem, numerumque et naturam, quantum pictura assequi potuimus, docet.

- k Tertia ventriculi tunica, a peritonaeo pronata, atque hic a ventriculo magna ex parte divulsa.
- l Secunda ventriculi tunica, minus quam tertia a ventriculo divulsa.
- m Prima intimaque ventriculi tunica, hac in parte a duabus exterioribus tunicis libera.

DECIMA OCTAVA QUINTI LIBRI FIGURA

V,20 (vide etiam figuram III,15)

DECIMA OCTAVA figura, iecoris gibbam posterioremque sedem una cum cauae venae caudicis portione exprimit.

- A, A Iecoris gibbi superior pars.
- B, B Iecoris gibbi posteriorisque sedis infima regio.
- C Cavae venae sedes, qua septum permeat, ipsique soboles exporrigit.
- D, E Hoc intervallo sedes notatur, qua cauae caudex posteriori iecoris sedi innascitur.
- F Portio praecipui iecur septo alligantis vinculi.
- G Ligamentum, iecoris partem in sinistra maxime exporrectam septo transverso alligans.
- H Venae portae portio.
- I Sinus, quo iecur stomacho cedit, qua is sinistro ventriculi orificio continuatur.

DECIMA NONA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,19 a-b; V,21 a-b

quae quatuor complexa tabellis, seu imaginibus, lienem omni ex facie commonstrat: ipsius autem situm, et ex portione magnitudinem, vigesima quae mox subiicietur figura, literis O, O, P explicabit.

- PRIMA effigies, seu tabella, lienem anteriori facie exprimit, una cum omenti portione, seu inferioris superiorisque
- A. omenti membranarum partibus. A namque lienis sinistrum indicat latus, dextra interim ac media ipsius sedibus
- B. B. omento intectis. B, B enim et B inferioris omenti membranae portionem indicant, lienis vasa deducentem. C vero et
- C. C. C superioris omenti membranae portionem significant, qua ad ventriculum vasa perferuntur, ab illis vasis pronata, quae in lienem iamiam inserenda veniunt.
- D SECUNDA tabella, lienis cava regio exprimitur, ab omnibus quae illi committuntur partibus libera. ac hic D notat
- E. F. superiorem lienis sedem, E inferiorem, F sinistram, G dextram. H vero et H lineam indicant in cava lienis regione
- G. H. conspicuam, cui lienis vasa inseruntur, et omenti membranae innascuntur.
- TERTIA tabella, lienis gibbum commonstrat.
- QUARTA, lienis quoque cavam sedem delineatam continet. At huic privatim duas indidi sectiones, ut lienis substan-
- I, K. tia conformatioque oculis subiiceretur. Atque hic I et K dictas modo sectiones indicant.

VIGESIMA QUINTI LIBRI FIGURA

V,18

PRAESENS figura sectionis serie duodecimae succedit: ab hac enim omnia intestina execuimus, relictis duntaxat ventriculi portione, superioris orificii ventriculi sedem commonstrante. atque ita haec figura pleraque indicat, quae nunc opportune cum characterum indicibus seriatim insinuabuntur.

- A, A Portio septi transversi, peritonaeo succincta, atque una cum costis aliquot sursum reflexa.
- B, B Cava iecoris sedes.
- C Iecoris ligamentum, quo ipsius sinistra pars septo alligatur.
- D Venae per umbilicum iecori exporrectae portio, ubi et sinus ille indicatur primum hanc admittens venam, quae per privatum ipsi in iecore humano incisum foramen ad iecoris usque sedem perreptat, ubi hic G non procul a K adhibetum conspicis.
- E Hac sede iecur sinum obtinet, quo cedit stomacho, per septum transversum ad elatius ventriculi orificium contendenti.
- F Superius ventriculi orificium, ventriculique portio.
- G, G Lineae, impressiones'ue, tuberaque, in iecoris cavo, ubi portae venam educit, conspicua.
- H Bilis vesicula.
- I Portae venae caudex hic abscissus. Verum I quoque radices exortus'ue indicat duarum venularum bilis vesicam ad-
- K Iecoris nervus, ab illis propagatus, qui elatiori ventriculi implicantur orificio. [euntium.
- L Arteria iecori et bilis vesiculae communis.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Vigesima quinti libri figura)

- M Nervus a sexti nervorum cerebri paris propagine initium ducens, quae dextri lateris costarum exporrigitur radicibus. atque hic nervus iecori pariter et bilis vesiculae communis censetur.
- N Bilis vesiculae meatus hic abtruncatus visitur, qui ad intestina pertinet.
- O, O Lienis anterior cavaque regio. P Lienis linea, cui vasa ipsius implantantur.
- Q Vena cava.
- R Magna arteria.
- S Radices arteriarum in ventriculum, iecur, lienem, omentum, mesenterium, ipsaque demum intestina excurrentium.
- T Dexter ren, pingui sua adhuc obductus tunica.
- V Sinister ren, pingui ipsius adhuc involutus tunica.
- X Vena in sinistri renis pinguem diffusa tunicam.
- Y Vena pinguem dextri renis accedens tunicam.
- a Vena arteriaque dextro reni serosum sanguinem deducentes.
- b Vena arteriaque in sinistrum renem protensae.
- c, c Meatus, ex dextro rene urinam in vesicam deferens.
- d, d Meatus, quo sinistri renis urina in vesicam ducitur.
- e Seminalis vena, sinistrum accedens testem. f Seminalis vena dextri testis.
- g, g Surculi a seminalibus venis, qua peritoneaeo committuntur, in ipsoque adeo versus testes progressu, ad peritoneaeum derivati.
- h Seminalis arteria, dextrum testem petens. i Arteria seminalis, quae sinistro testi est propria.
- k Arteriae in humiliorem mesenterii sedem ad colon intestinum et rectum excurrentis radix.
- l Arteriae magnae super cavam venam ascensus, ac ipsius magnae arteriae et caevae supra ossis sacri initium in duos truncos divisio.
- m, m Praecipuae venae ac arteriae earum quae geniculatim a magnis vasis lumborum carnibus, ipsique peritoneaeo offeruntur.
- n Arteriae magnae soboles, sacri ossis foramina accedentes.
- o Recti intestini pars, a colo liberata, et, ut inter secundum fit, vinculo intercepta.
- p Vesica, urinae receptaculum.
- q Vasis semen a teste ad penem deferentis portio, qua secundum pubis os deorsum ad vesicae cervicis initium retorquetur.
- r Cutis, quae penem investiebat.
- s Scortum, a tunicis testes involventibus resectum, hucque reflexum.
- t Carnosae membranae pars, quae haud secus atque scortum, utrumque ambiebat testem.
- u Tunica, a peritoneaeo inibi pronata, ubi id seminariis vasis iter praebet. estque haec testis tunica, earum quas testibus singulis proprias peculiaresque ascribimus exterior.
- x Denudati penis portio.

VIGESIMA PRIMA QUINTI LIBRI FIGURA,

V,23; V,22; V,24

quae tres proprias continet tabellas, sectionis serie invicem subsequentes, ac appositissime renum sinus, meatuumque urinariorum principia ostendentes.

PRIMA tabella sectionem secundum renis longitudinem per gibbum ipsius inductam habet adeo profundam, ut in α . secundum renis pertingat sinum, interim nulla renis substantiae ablata portione. Significetur igitur α dextri renis β . anterior pars, β vero posterior.

γ, γ Orificia ramorum primi sinus renis, seu ipsius membranei corporis, quibus invicem illi rami coeunt. Hic enim rami necessario per sectionem in mutuo coitu dividuntur.

δ, δ Primi sinus renis corpus, seu membraneum corpus, in quod vena et arteria renis terminantur.

ϵ Foraminulum hoc, urinarii meatus est initium.

λ Urinarii meatus pars.

ζ, H Super membraneum corpus δ et δ insignitum, secundus renis consistit sinus: cuius interius, et corpori illi membraneo proximum latus, in hac sectione tantum apparet. Eius enim partes, quae in exteriora ad utrumque septi ex renis substantia conformati latus producuntur, ipsumque sinum velut bipartitum efficiunt, nisi specillo in circuitu sub ζ hic et H deducto intueri nequis. Septum namque illud praesenti sectione in duas partes, anteriorem scilicet et posteriorem, divisum cernitur: ac H quidem partem ipsius notat anteriorem, ζ vero posteriorem.

SECUNDAE tabellae omnia cum nuper commemorata sunt communia: nisi quod universa propemodum renis substantia, septum illud (cuius in primae tabellae indice memini) constituens, cultello orbiculatim adempta sit. neque aliter sane septi illius figuram ob oculos ponere licuit. Conspicitur hic itaque secundus renis sinus universus, at non quemadmodum externo suo latere est bipartitus, eo quod septum abstulerim, sinum hunc in exteriori ipsius latere dirimentem. α igitur, et β , et γ , et λ , eadem hic quae in prima tabella notant. Circulus autem in hac tabella inter α et θ . β ductus, secundum renis indicat sinum. θ vero anteriorem partem primi sinus, seu membranei corporis, qua haec in ι . ramos discinditur. ι corporis membranei posteriorem partem indicat. adeo ut θ et ι simul membraneum notent corpus, seu primum renis sinum. κ autem urinarii meatus insignitur regio.

TERTIA tabella primi sinus seu membranei corporis ramos omnes insinuat: renis enim substantia, quae summis eius sinus ramis adnascitur, penitus derasa est. Atque haec citra characterum operam sunt obvia.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

VIGESIMA SECUNDA QUINTI LIBRI FIGURA

V,26

PRAESENS figura sectionis serie vigesimae succedit. in hac namque costarum aliquot fines effracti, et extrorsum sursumque retorti occurrunt, ut iecoris gibbum ita hic spectaretur, ut ipsius cavum in vigesima figura erat in conspicuo. Renes etiam pingui ipsorum tunica denudati, sese hic offerunt, et venarum arteriarumque seminalium exortus ductusque etiam ostenduntur. Verum in hac figura privatim a cavae venae caudice ramulum pronasci effinximus, sinistrae seminali commixtum venae. Praeterea peritoneum, qua vasis seminariis iter praebet, una cum tunica ab ipso pronata, testemque et sui lateris vasa seminaria amplexente, dissectum est, unde etiam seminaria vasa et testes cum suis musculis obvia sunt. Insuper pubis ossa invicem ita dirempta, atque adeo reflexa videntur, ut invicem insigniter dehiscant, et vesica, et glandosum corpus vesicae cervici proprium, una cum ipsius musculo, et penis corporibus, eorundemque progressu, oculis subiiciantur. Quod autem praesenti figura, a dextro femore cutem prorsus, et a sinistro aliqua ex parte ademimus, neminem ambigere reor.

- a, a Peritonaei pars, cum septi transversi portione, et effractis costis sursum extrorsumque reflexa.
- b, b Iecoris gibbum.
- c, c Cava iecoris sedes, aliqua ex parte hic conspicua.
- d Praecipuum iecoris ligamentum, ad dextrum latus mucronatae cartilaginis consistens, et hic a iecoris anteriori sede, magna ex parte divulsum.
- e Ligamentum, quod iecoris partem in sinistro protensam septo committit.
- f Venae portae caudex, una cum arteria et nervis iecur petentibus, et bilis vesiculae meatu intestina petente, hic vinculo est interceptus, et dein praesectus.
- g Venae cavae caudex.
- h Arteriae magnae truncus, deorsum ad vertebrarum corpora exporrectus.
- i Principium venae pinguem sinistri renis tunicam adeuntis.
- k Radices arteriarum in intestina excurrentium, et ventriculo, iecori, bilis vesiculae, lieni, et ipsi demum omento ramos [offerentium].
- l Initium venae dextri renis pingue involucrum petentis.
- m Vena ac arteria dextrum accedentes renem.
- n Vena ac item arteria sinistro reni serosum sanguinem deducentes.
- o, o Dextri renis pingue involucrum, ab anteriori sede renis liberatum.
- p, p Sinistri renis pingue involucrum, ab anteriori etiam sede sui renis divulsum, et peritoneo, unde principium ducit, adhuc connexum.
- q, q Et dexter et sinister meatus, quo urina e renibus in vesicam fertur, q insignitus est.
- t Seminalis vena, dextrum accedens testem.
- u Principium seminalis venae dextrum testem adeuntis, quod instar rotundi tuberis prominet.
- x Seminalis vena, sinistro testi exporrecta.
- y Venula a venae cavae caudice pronata, ac venae seminali sinistrae commixta, unita've. Quamvis enim haec venula rarius occurrat, tamen quum in aliis figuris sinistra vena absque hac delineatur, illaque hic nihil obscuret, ipsam exprimere visum est.
- α Seminalium arteriarum origo.
- β Surculi, quos venae seminae peritoneo inibi depromunt, qua ipsi connexae, deorsum ad pubis ossa contendunt.
- γ Dextrae seminalis venae, et item arteriae, per peritoneum supra pubis ossis, coxendicisque regionem descensus, et ascensus pariter vasis semen a teste deferentis, quod H, I et X mox notabitur.
- δ Venae seminalis et arteriae commixtio, et corpus quod varicum imagini conferam, initium.
- ε Varicosi corporis in testem insertio.
- ζ Testis intimo ipsius involucri adhuc obiectus.
- Η Principium vasis semen a teste deferentis.
- ι Sedes, qua deferens semen vas sursum secundum testis humillimam sedem reflectitur, et a teste ipsi non amplius connatum, abscedere incipit.
- κ Hic semen deferens vas nullam amplius convolutionum ostendit speciem, at sursum instar nervi teres porrigitur.
- ν Vesica, urinae receptaculum.
- ξ Glandulosum corpus, vesicae cervicis initio adnatum, et semen deferentium vasorum insertionem excipiens.
- ρ Circularis vesicae cervicem ambiens musculus.
- ς, τ Duo penem constituentia corpora, quorum sinistrum a suo principio, quod a sinistro pubis osse ducitur, liberatum est: dextrum autem corpus suo principio adhuc pubis dextro ossi firmatur. Praeterea hic S nostri figura in conspicuo est, quam penis flaccidus languidusque cum vesica effingit.
- v Venarum et arteriarum nervorumque penem adeuntium series, tam apte ac in huiusmodi figuris id moliri datur, expressa.
- φ, χ Peculiarium testis involucri exterioris, inibi a peritoneo pronatum, ubi φ ascripsimus: ubi vero χ locatur, ea huius involucri sedes notatur, qua id infimae testis parti connascitur.
- ψ Testis musculus, iam dicto involucri innatus.
- ω Musculus femur moventium septimus hic se spectandum offert, qua super coxendicis os deorsum ducitur.
- * Recti intestini portio, quae in corpore, dum intestina aliqua auferuntur, relinqui consuevit. Supra hanc recti intestini portionem, venae cavae et arteriae magnae circa ossis sacri regionem distributio eleganter quoque visitur.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

VIGESIMA TERTIA QUINTI LIBRI FIGURA

V,27 a-f; V,28 a-e

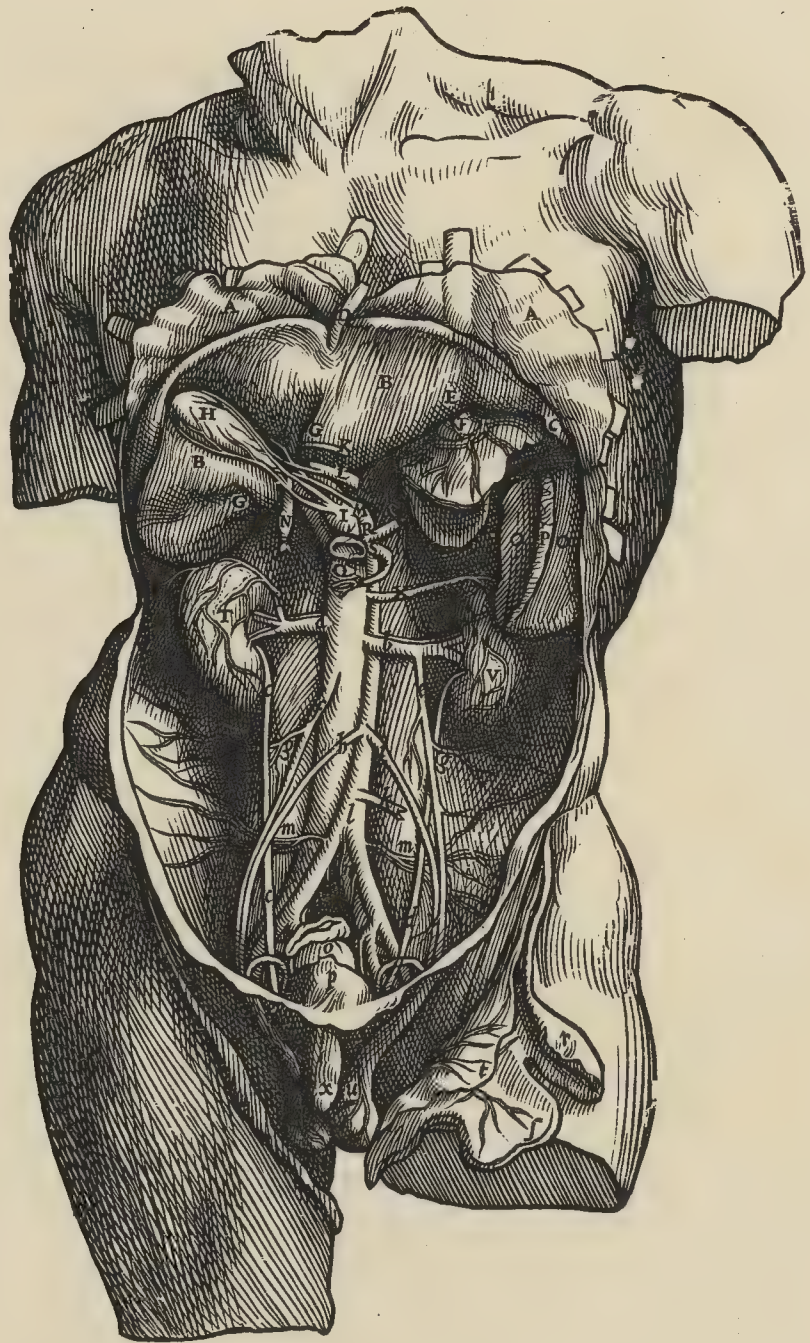
VIGESIMA TERTIA figura, multas peculiares obtinens effigies, tabellas'ue, simul cum illa quae mox praecessit, ac ordine vigesima secunda fuit, potissimum ad virilium organorum generationi subservientium inspectionem facit: et ambas, quum primum characteribus insignirentur, decimo tertio huius libri Capiti praeponendas ducebam. unde etiam in utrisque eadem prorsus est characterum ratio. Verum quod iam satius fore arbitrer, omnes praesentis libri figuras hic seriatim collocari, privatum indicem huic vigesimae tertiae figurae dedicabo, characteres qui huic et vigesimae secundae communes sunt, denuo non gravate explicaturus. Porro in hac vigesima tertia figura duae sunt praecipuae tabulae, quarum unam non inopportune dextram, alteram vero sinistram appellabimus. ac in utrisque quidem tabulis renes, vesicam, et seminaria organa, cum venae cavae et arteriae portionibus execta e corpore finximus. Atque haec quidem in dextra, anteriore facie: in sinistra autem, posteriore delineantur. et in dextra adhuc privatim vesicam, et ipsius cervicem, seu meatum semini urinaeque communem, aperuimus, quum haec in sinistra adhuc sint integra: quemadmodum in characterum explicatione dicturus sum diffusius, simulatque tabellas expressero, quae sinistrum latus, et inferiorem praesentis vigesimae tertiae figurae sedem occupant, ac maiusculis Latinorum literis in hunc modum notantur.

- A, B Duabus his tabellis dextrum testem anteriori facie, at magis secundum sinistrum latus ostendentibus, idem exprimitur. Verum superior tabella A insignita, ab inferiori B indicata in hoc differt, quod ipsa semen deferentis vasis situm inturbatum ostendat: quum interim inferior deferentis semen vasis partem, quae secundum testis anteriora sursum fertur, neque amplius testi adnascitur, ex sua sede sinistrorsum habeat reflexam, detrusam'ue, ut insertio applicatioque venae et arteriae seminalium ad testem in conspectum veniret. At haec characterum utrisque tabellis communium opera, iam reddentur dilucidiora.
- C Vena et arteria seminales, illic abtruncatae, ubi iam ex magna peritonaei cavitate excidentis, invicem implicantur, commiscunturque, ac corpus quod varicosum mihi appellabitur, efformare incipiunt. Atque ita huius varicosi corporis, quod pyramidi assimilabitur, conus, C insignitur.
- D Basis varicosi corporis, seu sedes qua vena et arteria seminales testi inseruntur, et ramulos in testis intimum involucrium et testis substantiam spargunt.
- E Vasis semen a teste deferentis initium.
- F Reflexus vasis semen deferentis secundum humiliorem testis sedem.
- G Sursum conscendens deferentis semen vasis portio, et ipsius regio, in qua testi connasci desinit.
- H Praesens tabella, deferentis semen vasis portionem ostendit, quae testis intimo connata erat involucrio: et foraminula illa asperitatesque cernuntur, quae post sectionem in eius vasis sede conspiciuntur, quae involucrio illi connascebatur.
- I Hac tabella, eadem vasis semen deferentis portio, quae et mox praecedente, delineatur. verum haec sedem eius portionis ostendit, quae gibba est, testisque involucrio non connascitur.
- L Testis, a quo semen deferens vas absectum est, ipseque adhuc testis cum intimo ipsius involucrio et varicoso corpore remansit.
- M Haec tabella, eadem cum tabella L notata indicat. verum ut illa anteriorem testis faciem exprimebat, ita haec posteriorem: et duae subsequentes notae utrique sunt communes.
- N Prima venae et arteriae seminalium commixtio, seu varicosi corporis conus.
- O Varicosi corporis basis, et in testis substantiam, ipsiusque intimum involucrium insertio.
- P Testis suo intimo adhuc obductus involucrio, sed a varicoso liberatus corpore, et superiorem ipsius regionem ostendens, in qua varicosum illud corpus inseritur. Apparent namque hic foramina ramulorum varicosi corporis, qui (uti dicebam) testi implantantur.
- Q In hac tabella intimam testis tunicam involucrium'ue novacula dissecui, et ex altero latere a testis substantia eius involucrii partem R notatam diremi, in posterioraque reflexi, ut ductus in conspectum venirent, qui a ramis involucrium intertextentibus in testis substantiam pertinent. Alteram vero huius involucrii partem S insignitam, testi adhuc connatam reliqui.
- T Hic testis per medium dissectus iacet, vasorum per ipsius substantiam diffusorum, ac V et V insignitorum naturam, V, V. distributionisque seriem commonstrans. Qui vero modo subsequuntur characteres, duabus grandioribus et magis praecipuis vigesimae tertiae figurae tabulis proprii habentur.
- 1 Hac numeri nota indicatur anterior renis regio.
- 2 Posterior renis regio.
- 3 Superior renis regio.
- 4 Inferior renis regio.
- 5 Externum renis latus.
- 6 Internum renis latus: in quo 6, 7 et 8 sinum eius lateris indicant. verum 6 privatim notat eius sinus tuber: 7 autem et 7, 8, sinus eius angulos, impressionesque.
- g Venae cavae caudex, inibi abscissus, ubi primum sub iecore consistit, dorsique medium spectat.
- h Arteriae magnae truncus, inibi resectus, ubi primum sub septo transverso in peritonaei cavitatem fertur.
- k Radices arteriarum, quae mesenterio et inferiori membranae omenti digeruntur.
- l Venae pinguem dextri renis tunicam petentis principium.
- m Vena et arteria dextro reni serosum sanguinem deducentes.

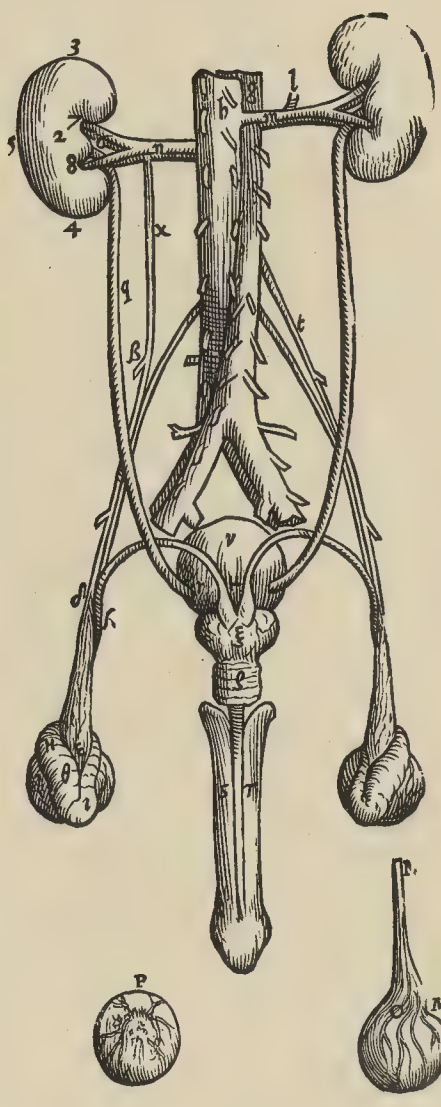
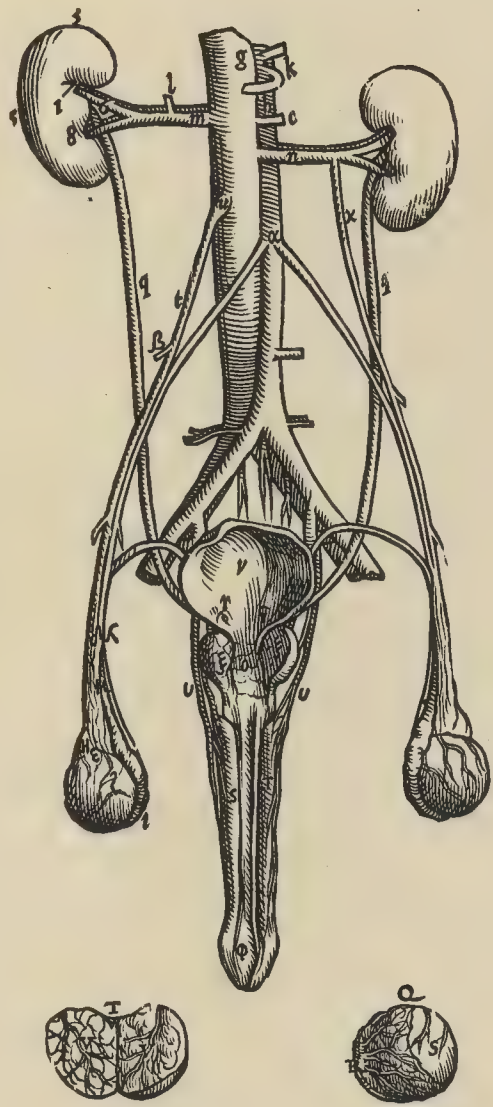
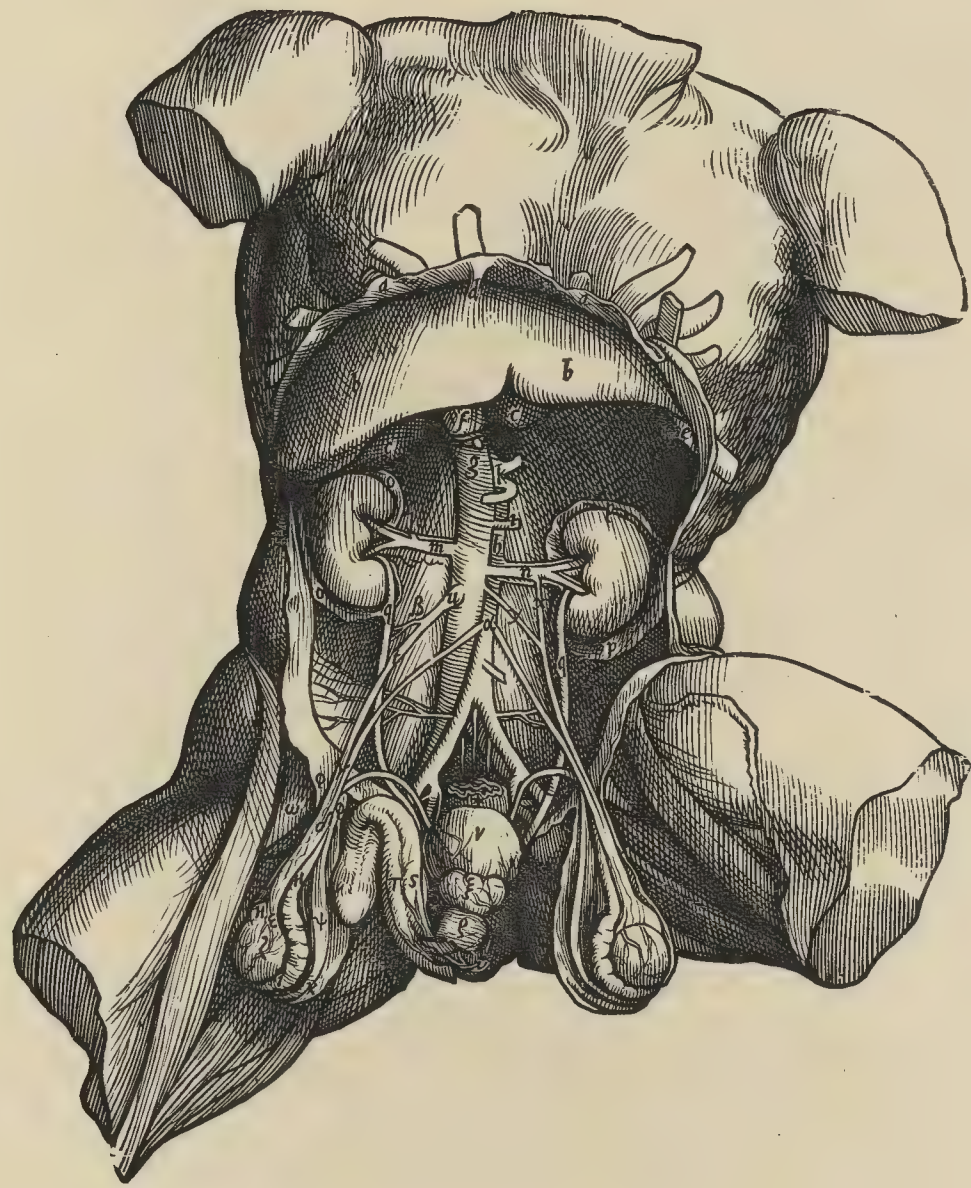

v
18
26

19-20

20-21

22-23

22

23-24

25-26

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Vigesima tertia quinti libri figura)

- n Vena et arteria sinistro reni in serosi sanguinis ductu famulantes.
- o Venae in pinguem sinistri renis tunicam excurrentis origo.
- q, q Meatus urinam e renibus in vesicae amplitudinem deportantes.
- r Meatum urinam e renibus deducendum, in vesicam insertio. ac in dextra quidem tabula orificia, quibus hi meatus in vesicam pertinent, et membranei processus his orificiis praefecti, indicantur. in sinistra autem tabula sedes spectatur, qua illi meatus primum vesicae applantantur.
- t Seminalis vena dextra.
- u Tuberculum, seu protuberans seminalis venae dextri lateris principium.
- x Vena seminalis, sinistram petens testem.
- α Seminalium arteriarum ex magnae arteriae caudice initia.
- β Radices surculorum, quos venae seminales peritoneae offerunt, qua ipsi secundum lumborum regionem committuntur.
- α Venae arteriaeque seminalium coitus, commixtio'ue, et varicosi corporis initium.
- ε Venae et arteriae seminalium ad testem insertio, seu varicosi corporis basis.
- ζ Testis, intimo ipsius involucri adhuc obiectus.
- η Principium vasis semen a teste deferentis.
- θ Descensus vasis semen deferentis secundum posteriorem testis regionem.
- ι Locus, quo deferens semen vas, rursus secundum testis humiliora sursum fertur, neque amplius testi connascitur, uti ab η per θ ad ι connatum cernitur.
- κ Sedes deferentis semen vasis, ubi primum nervi modo citra omnem revolutionem spiram'ue sursum properat.
- λ Hac sede semen deferens vas ad posteriorem regionem venae ac arteriae seminalium reflexum, in peritoneae cavitatem contendit.
- μ Dextri semen deferentis vasis cum sinistro coitus, propter vesicae cervicis initium.
- ν Vesica. Haec in dextra tabula privatim adaptata est, suam commonstrans cavitatem.
- ξ Glandulosum corpus, vasorum semen deferentium insertionem excipiens, ac in dextra tabula longa sectione ad meatus usque urinarii cavitatem dissectum.
- ο Amplitudo cavitatisque cervicis vesicae, in quam vasa semen a testibus deferentia insertionem moliuntur.
- ρ Musculus vesicae cervicem ambiens, ac urinae excretioni praefectus.
- ς, τ Duo penem potissimum constituentia organa.
- υ Venae ac item arteriae penem cervicemque vesicae accedentes.
- φ Sedes notatur meatus urinae seminique communis, quae reliquo ipsius ductu amplior in penis glande visitur.

VIGESIMA QUARTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,29

HAC figura muliebris corporis truncus humi stratus exprimitur, cuius peritoneum una cum abdominis musculis adaptum est, ac in latera (uti inter secundum fit) reflexum. Deinde intestina omnia a mesenterio praesequimus, recto intestino adhuc in corpore relicto, simul cum integro mesenterio, cuius membranas hic aliqua ex parte invicem diremimus, ut mesenterii natura oculis subiceretur. Verum praesens figura in hoc potissimum delineata est, ut uteri et vesicae positum ita ostenderet, quemadmodum in hac muliere, utero nobis nulla ex parte moto, is occurrit. Nulla enim hic ab utero divulsa est membrana: sed omnia integra ita hic visuntur, quemadmodum in mediocriter obesis mulieribus, iam amotis intestinis, secanti obviam veniunt. Mulieres namque adeo pingues sunt, ut longo etiam morbo enecatae, et macilentissimae, nullam vasorum seriem (nisi membranis mutuo diremptis) ostendant.

- A, B, C, D Anterioris peritoneae sedis interior superficies.
- E, E Mesenterii pars, tenuia intestina dorso connectens.
- F, F Altera mesenterii membrana notatur, ab altera quam G et G insignivi divulsa. Utraque autem membrana vasorum
- G, G. per mesenterium seriem, et glandularum vasorum distributionibus interpositarum naturam indicat.
- H, H Hac mesenterii parte colon intestinum, qua recto erat proximum, continebatur.
- I Hac mesenterii parte, coli intestini initium, dein caecum quoque intestinum consistebant.
- K Rectum intestinum inibi praeseptum, ubi colon desinit, quae sedes est eregione connexus sacri ossis cum infima lumborum vertebra.
- L Anterior uteri fundi sedes, a qua nihil prorsus avulsum cernitur.
- M Dexter mulieris testis.
- N Mulieris sinister testis, cuius anterior pars hic tota oculis subiicitur, quum interim dextri testis modica videatur portio: idque ideo accidit, quod dextrum testem ita delineaverimus, quemadmodum uterque testis membrana tegitur, seminaria mulieris vasa deducende, atque a peritoneae nata: sinistram vero testem illa membrana solius manus beneficio deteximus. Haec namque membrana anteriori testis sedi nulla ex parte adnascitur, sed incumbit solum.
- O, O Membrana a peritoneae dextra sede pronata, et testem dextrum una cum huius lateris seminalibus vasis, ac illis quae elatiorem uteri sedem implicant, venis et arteriis dorso committens, utrumque pariter continens, et denique cum alterius lateris membrana secundam uteri tunicam constituens.
- P Hac in nuper dicta membrana carnae excurrunt fibrae, dextrum uteri constituentes muscolum.
- Q, Q His characteribus sinistrae lateris membrana notatur, quae illi correspondet, quam nuper O, O indicarunt.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Vigesima quarta quinti libri figura)

- R, S Uteri cervicis anterior pars, inter R et S ea adhuc obducta tunica, quam peritonaei partes illi offerunt, quae ipsi vasa exporrigunt, deducuntque, ac illum peritonaeo adnectunt. Caeterum intervallum inter R et S consistens, uteri cervicis amplitudinem quodammodo significat. Rugae vero hic conspicuae, illae sunt, quas uteri cervix in se collapsa, neque alias distenta, inter secandum commonstrat.
- T Vesica, cuius posterior facies hic potissimum spectatur. Ita enim in figurae huius delineatione oculum direximus, ac si in prostrato corpore, posteriorem vesicae sedem, quae uterum spectat, potissimum cernere voluissemus. Si enim praesens muliebre corpus, similiter ac id quod modo subsequetur, erectum arbitraris, etiam secus atque res se habet, uteri fundum multo elatius ipsa vesica delineatum esse, tibi persuaderes.
- V Umbilici portio, a peritonaeo inter secandum liberata, et una cum vasis foetui peculiaribus hic deorsum reflexa.
- X Portio venae ab umbilico iecur petentis.
- Y Meatus a vesicae fundi elatissima sede ad umbilicum pertinens, ac foetus urinam inter duo ipsius involucra deducens.
- Z, et ϕ Huc una cum caeteris umbilici vasis reflexae sunt duae arteriae secundum vesicae latera prorepentes, ac magnae arteriae ramis, pubis ossium foramina potissimum adeuntibus, insertae, seu continuae.

VIGESIMA QUINTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,33

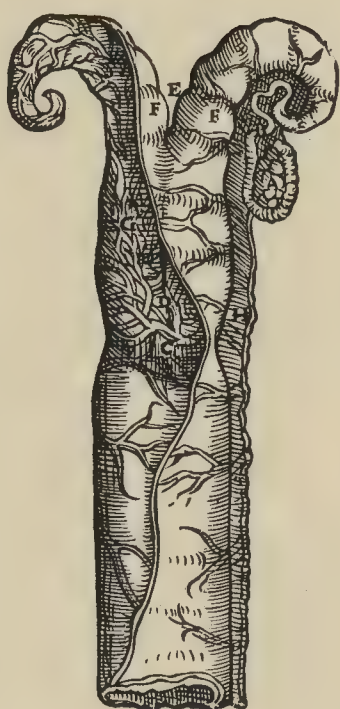
A DEXTRA praesentis figurae mamilla cutem abstulimus, ut quam fieri posset proxime mamillarum natura hic oculis subiiceretur. Deinde ventriculum, et cum intestinis mesenterium et lienem reseuimus, recto interim intestino non secus quam in mox praecedente figura adhuc relicto. Ad haec, uterum suo exteriori quod peritonaeum ipsi porrigit involucro quodammodo spoliavimus, omnes membranas quam licuit accuratissime passim, ideo amputantes, ut vasa seminis materiam testibus deferentia, et alia semen a testibus utero deducunt, in conspectum venirent. Vesicam vero deorsum in sinistrum latus refleximus, una meatum qui vesicae a dextro rene urinam defert, abrumpentes, ut urinariorum meatuum insertio appareret, ipsaque vesica, uteri inspectionem non occuparet. Postremo, pubis ossium portionem ab hac figura exsecuimus, quo uteri cervix ac vesicae etiam collum apposite viderentur.

- A, A Venae ad mamillas subinde excurrentes, ab illis quae cuti summo humero obductae offeruntur.
- B Venae ab illis pronatae, quae per axillam in manum porriguntur.
- C Praecipuum mamillae corpus.
- D, D Glandulae ac adeps undecunque corpori illi glandoso ac C insignito adstratae.
- E, F, G, H Peritonaei anterioris sedis interior superficies. est enim hic anterior peritonaei regio, ad latus, et sursum deorsumque flexa.
- I, K Venarum ac item arteriarum sub pectoris osse deorsum ad abdominis superiora, a iugulo repentium portiones.
- L Gibba iecoris sedes.
- M Iecoris cavum hic quoque aliqua ex parte conspicuum.
- N Venae ab umbilico iecur petentis portiuncula, et cavae sedis iecoris pars.
- O Venae portae caudex, hic simul cum vasis ipsi attensis praesectus.
- P Vena cava.
- Q Arteria magna.
- R Arteriarum ventriculum, iecur, lienem, omentum, ac intestina petentium radices.
- S Principium venae pinguem sinistri renis tunicam implicantis.
- T Vena ac arteria, dextro reni serosum humorem deducentes.
- V Vena ac arteria, sinistro reni serosum humorem deferentes.
- X Principium venae pinguem dextri renis tunicam adeuntis.
- Y Dextri renis anterior sedes.
- Z Anterior sinistri renis facies.
- a, a Meatus a dextro rene urinam in vesicam deducens, et ad humilium a effractus. portio autem huius meatus reliqua, ac b. vesicae adhuc continua, b insignitur.
- c, c Meatus urinam a sinistro rene in vesicam deferens.
- d, d Dextra seminalis vena, cuius initium elatius d indicat.
- e Seminalis vena, sinistrum petens testem.
- f Seminalium arteriarum ortus.
- g Seminalis arteria dextra.
- h Seminalis arteria sinistra.
- i, k, l Anterior uteri fundi pars. ac i privatim dextrum fundi obtusum indicat angulum. k autem notat angulum sinistrum. l vero insinuat regionem uteri, ubi ipsius fundi consistit orificium, ipsiusque cervix inchoatur.
- m Rectum intestinum, hic a colo caeterisve intestinis absectum. Quo minus autem utrumque figurae latus inibi ubi par utrinque est ratio, characteribus onerem, uni duntaxat lateri eas iam opportune adhibebo.
- n Venae ac arteriae seminalis portio, superiorem uteri fundi accedens sedem.
- o Venae ac item arteriae seminalium portiones, testem adeuntes, et invicem coeuntes, corpusque instar pyramidis constituentes: cuius conum o indicat, p vero ipsius basim insinuat, testi commissam.
- q A nuper dicto corpore, pyramidis formam exprimente, eiusmodi vascula in membranas excurrunt, testem peritonaeo committentes.

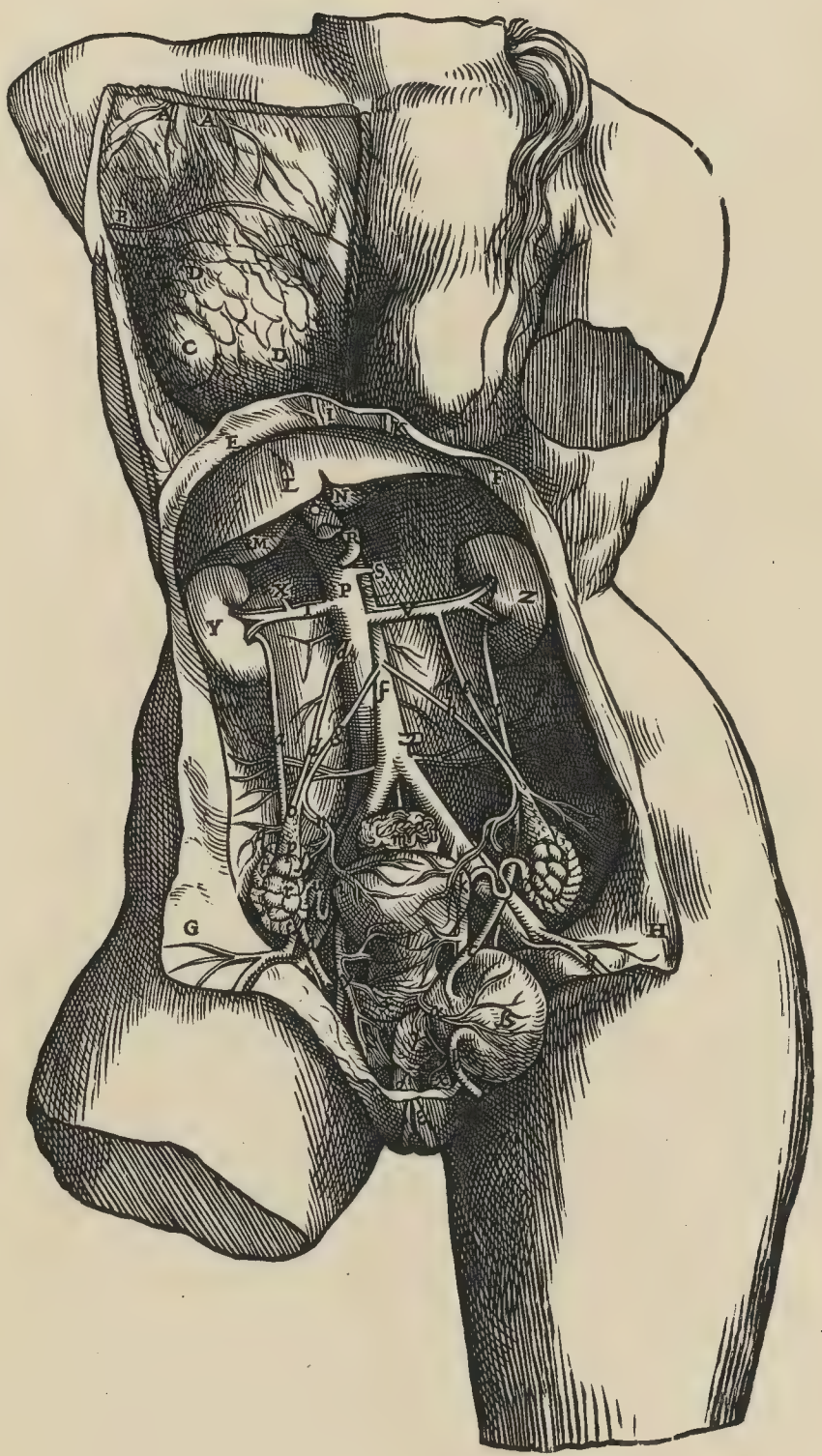

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Vigesima quinta quinti libri figura)

- r Testis anterior facies.
- f Vasis semen a teste in uterum deferentis initium.
- t, t Vasis semen a teste in uterum deferentis reflexus, quos id vermis imaginem pulchre referens, circum testis latera
- u Vasis semen deferentis ad uterum progressus. [conficit.
- x, x Uteri cervix.
- y Vasa inferiorem uteri fundi sedem ac uteri cervicem implicantia.
- α Vena vesicam ab illis vasis accedens, quae uteri cervicem intertexunt. atque hic etiam character urinariorum meatuum insertionem notat.
- β Vesicae fundi posterior sedes, cui etiam α inscriptum est.
- γ Vesicae cervicis musculus.
- δ Hac sede vesicae cervix uteri cervici implantatur.
- ε Cuticulares cervicis uteri orificii carunculae. Atque hic uteri colles, et cervicis ipsius orificium, citra characterum operam neminem latent.
- ζ Arteriae humillimam mesenterii partem accedentis radix.
- η Vasa ab illis quae crus adeunt venis ac arteriis sursum ad abdominis musculos, ad umbilici usque regionem ascendentia.

VIGESIMA SEXTA QUINTI LIBRI FIGURA

V,34

PRAESENS figura uterum una cum illum peritoneao alligantibus membranis a corpore exsectum commonstrat. ipsiusque cervix adeo hic sursum est convoluta et eversa, ut fundi uteri orificium in conspectu sit. Vesicae vero fundum et cervicem pariter sectione aperuimus, ut vesicae cavitas, meatuumque urinariorum insertio in propatulo essent.

- A Uteri fundi anterior facies, nulla membrana prorsus detecta.
- B, B Uteri cervix, uti iam diximus, extrorsum involuta.
- C Fundi uteri pars, glandis in pene modo ad superiorem uteri cervicis sedem protuberans.
- D Orificium fundi uteri.
- E, E Membrana uterum peritoneao connectens, ipsiusque vasa continens.
- F Sinister uteri testis.
- G Vena et arteria seminales.
- H Portio venae ac arteriae seminalium, superiorem uteri fundi sedem accedens.
- I Portio arteriae et venae seminalium, testem accedens.
- K Vas semen a teste in uterum deducens.
- L Vesicae cavitas.
- M Urinariorum meatuum insertio.
- N Urinariorum meatuum frustula hic propendent.

VIGESIMA SEPTIMA QUINTI LIBRI FIGURA

V,30

PRAESENS figura uterum a corpore exemptum ea magnitudine refert, qua postremo Patavii dissectae, et quae saepius pepererat, proceraeque admodum staturae fuit, mulieris uterus nobis occurrit, vulgarem uterorum molem utcumque excedens. Atque ut uteri circumscriptionem hic expressimus, ita etiam ipsius fundum per medium dissecuimus, ut illius sinus in conspectum veniret, una cum ambarum uteri tunicarum substantiae in non praegnantibus crassitie.

- A, A. B, B Uteri fundi sinus.
- C, D Linea quodammodo instar suturae, qua virile scortum donatur, in uteri fundi sinum leviter protuberans.
- E, E Interioris ac propriae fundi uteri tunicae crassities.
- F, F Interioris fundi uteri tunicae portio, ex elatiori uteri sede deorsum in fundi sinum protuberans.
- G, G Fundi uteri orificium.
- H, H Secunda exteriorque fundi uteri tunica, a peritoneao pronata.
- I, I, I Membranarum a peritoneao pronatarum, et uterum continentium portionem, utrinque hic asservavimus.
- K Uteri cervicis substantia hic quoque conspicitur, quod sectionem, qua uteri fundus divisus est, inibi incoepimus.
- L Vesicae cervicis pars, uteri cervici inserta, ac urinam in illam proiciens.
- Uteri colles, et si quid hic spectandum sit reliqui, etiam non appositis characteribus, neminem Naturae operum studiosum latent.

VIGESIMA OCTAVA QUINTI LIBRI FIGURA

V,31

HAEC figura canum, non praegnantem exprimit uterum, quem propter Veterum descriptiones hic humano utero adicere visum est: uti magis adhuc vaccinum, quem modo subiungemus.

- A Vena et arteria seminales.
- B, B Venae et arteriae seminalium portiones, uteri superiori sedi vasa porrigentes.
- C Testis, ac vas semen a teste deferens.
- D, D Membranae uterum peritoneao committentes, et secundum exterius'ue ipsius involucrum efformantes.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Vigesima octava quinti libri figura)

- E Vena ac arteria, uteri cervicem et humiliorem fundi partem implicantes.
- F Dextra fundi uteri pars, exteriori ipsius tunica adhuc universim obducta.
- G Sinistra fundi uteri pars, quam media ex parte, exteriore ipsius liberavimus involucro. G enim exterius involucrum,
- H. H vero interius notant.
- I Sinistri lateris vas, semen deferens, hic a teste liberatum, ac in ipsius sede servatum.
- K Regio, qua fundi uteri orificium consistit.
- L Uteri cervix, etiam sinistra ex parte exteriori involucro detecta.
- M Portio cervicis vesicae.
- N Cutis ad pudendum adhuc reliqua.

VIGESIMA NONA QUINTI LIBRI FIGURA

V,32

PRAESENTI figura vaccini uteri fundum, et ipsius cervicis portionem ita delineavi, ut magna fundi cervicisque sedes exteriori uteri tunica sit detecta, interiorque tunica ob id oculis subiiciatur.

- A Testis sinister.
- B Vas semen deferens a teste in uterum.
- C Sedes orificii fundi uteri.
- D Sedes, qua uterus primum sua interiore tunica geminus fit, ac veluti duae uteri partes constituuntur, quae simul unaque longo adhuc intervallo, exteriori uteri tunica obteguntur.
- E Hac sede prorsus duae uteri partes, etiam cum exteriori uteri tunica invicem, arietum cornuum modo dirimuntur.
- F, F Exterior uteri tunica, his sedibus adhuc servata.
- G Interior uteri tunica, innumeris ac vermium implexu non absimilibus vasis intexta, quaeque hic etiam C et D indicari
- H Hic adhuc visitur membranae portio, uterum sinistra in sede peritoneao committentis. [possent.

TRIGESIMA QUINTI LIBRI FIGURA PRIMAE EDITIONIS,

V,35 a-d

quatuor peculiaribus complexa tabulis.

- PRIMA tabula uterum masculino foetu turgidum, in anteriori ipsius sede una longa et altera transversa sectione divisimus, uteri fundi tunicarum partes in latera, atque adeo ab extimo foetus involucro diducentes.
- A, B, C, D Interna superficies uteri, quae ante sectionem foetus involucris obducebatur.
- E, E Exterior uteri superficies. atque elatius E uteri apicem seu angulum dextrum notat, sursum dextrorsumque magis quam sinister, quod hic masculus utero geratur, exporrectum.
- F Primum extimum'ue foetus involucrum.
- G, G Secundum foetus involucrum hic quoque magna ex parte visitur.
- H Uteri cervicis pars, cui in altero latere venam et arteriam adnatam reliquimus, quae in humiliorem uteri fundi sedem potissimum dispensatur.
- I Dexter uteri testis hic quoque, ut ipsius in gravidis situs videretur, adhuc relictus.
- SECUNDA tabula foetus involucra illacera ex utero dempta commonstrat.
- K Extimum foetus involucrum.
- L, L Secundum foetus involucrum: quod quum pellucidum membranae modo sit, in ipso complexum cum tertio involucro foetum nonnihil conspici sinit.
- TERTIA tabula extimum foetus involucrum, et secundum longa sectione divisimus, ac utraque a tertio involucro seducta, hic una cum tertio involucro adhuc integro expressimus.
- M, M Tertium intimum'ue foetus involucrum: quod quia egregie pellucidum est, foetum nonnihil eo situ ostendit, quo is in ipso iacet.
- N Venarum arteriarumque series ex primo foetus involucro umbilicum petens.
- O, P, O, P Secundum foetus involucrum: atque O et O internam ipsius indicant superficiem, P vero et P externam.
- Q, R Primum foetus involucrum: atque Q externam notat superficiem, R autem internam. Vasorum autem per tertium et secundum involucrum series, etiam citra notarum opem prompte dignoscitur.
- QUARTA tabula foetum omnibus suis tunicis liberum, itaque iacentem exprimit, quemadmodum in utero magna Naturae providentia secus quam Anatomicorum vulgus arbitratur, in omni media figura locatur. Falsissimum nanque est, quod ita conglobatus, aut (ut sic dicam) sphaericus iaceat, ut genibus faciem contingat, itaque in extrema prorsus figura reperiatur. imo si hunc verum ipsius situm observaveris, nullius prorsus articuli motum magis invenies medium minus'ue laboriosum, atque is est quem modo singuli obtinent articuli. Caeterum in hac figura M, M, N, O, P, O, P, et Q, ac R idem notant quod tertia tabula: nisi quod M et M internam superficiem insinuant tertii seu intimi
- S. involucri, S autem hic privatim indicatur vasorum umbilici progressus, qui inter umbilicum et vasorum cum tertio involucro connexum habetur, quique longo ducitur intervallo, nodis aliquot interdum, aut, ut verius dicam, varicosis tuberibus donatus, e quorum numero obstetrices ridicule futuram adhuc prolium copiam praesagiunt, etiam quum hunc progressum (uti interdum fit) collo obductum cernunt: addentes illam quam suscipiunt prolem, suspendio necandam. Eiusmodi nanque permulta, si unquam alibi mulieres, quum parturientibus adstant, et non nisi magnis precibus nos admittunt in medium, et potissimum apud Italas bene peritas, effutiunt.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TRIGESIMA QUINTI LIBRI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS,

V,36 a-d

quatuor peculiaribus complexa tabulis.

TRIGESIMA figura quatuor tabellis, seu peculiaribus effigiebus constante, foetus humani tunicas seu involucria exprimere conatus sum, quae de novo cum foetu in uteri fundi cavitatem ac sinu generantur.

PRIMA itaque tabella, uterum dextro suo apice magis extuberantem, ac veluti masculino foetu turgidum effinximus, quem in anteriore parte una sectione longa, et altera transversa dissecuimus: ut dein uteri tunica in latera extrorsumque reflexa, et a foetus exteriori involucrio divulsa, id in conspectum veniat, simul cum carne illi obnata substantia, quemadmodum iam subsequens characterum Index proponet.

- A, B, C, D Interna superficies uteri, quae ante sectionem, ac ipsius in exteriora eversionem ac inflexum, foetus involucri obducebatur.
- E, E, E Sedes, quae uteri venae ac arteriae sese aperiunt, ac nova veluti vasa illis adgenerantur, quae in varia multiplicique eorundem collectione attexam habent carneam substantiam, quam praecipuae lienis substantiae conferimus, quaeque firmandis continendisque vasis hic etiam praeficitur.
- F, F Exterius foetus involucrium, hic quoque magna ex parte visitur, ubi membraneum prorsus est, neque dicta iam carne substantia illi obnascitur: adeo ut E, E, E simul cum F, F exterius involucrium foetus designent.
- G Uteri cervicis pars, adhuc ex sectione reliqua.
- H Vena et arteria membranarum utrinque uterum et ipsius cervicem continentibus nectentibusque suffultae, et a magnis vasis post illorum supra sacri ossis summum divisionem enatae, uterumque varie implicantes.
- SECUNDA tabula foetus involucria ita refert, atque se habent, quum carne quae exteriori involucrio obnascitur, vasaque continet, substantia, ab utero est divulsa, ac foetus cum suis involucriis alias non laceratis, inter dissecandum ex utero liberatus, exemptusque, mensae alicui aut pelvi imponitur.
- I, I, I Carne, lienisque carni similis substantia, exteriori foetus involucrio obnata: et in prima tabella E, E et E insignita.
- K, K Exterius foetus involucrium illis sedibus hic notatur, quibus carne ea quam I, I et I indicavimus, substantia non obnascitur. Quia autem involucrium his regionibus membraneum prorsus est, et exiguis tantum venulis et arteriis proprii ipsius usus gratia ornatum: haud mirum quoque est, id pellucidum esse, interiorisque veluti involucri effigiem nonnihil modo transparere.
- TERTIA tabella, sectionis quodammodo serie exterius involucrium aperuimus, et ab interiori involucrio abstractum, in latum reposuimus, ut modo interius involucrium adhuc integrum, cum foetu illi incluso facile occurrat.
- L, L, L, M Exterius foetus involucrium ac L, L, L exteriorem ipsius notant superficiem: M vero interiorem, quae alias interiori foetus involucrio est proxima.
- N Corpus, et veluti funis aut corda quaeque, in quam venae et arteriae ab utero in exterius foetus involucrium pertinentes, ac per carneam lienisque substantiae similem substantiam sparsae, ad umbilici tandem vasorum constitutionem colliguntur, et ab exteriori involucrio interius hic petunt, ubi meatus desinit, foetus urinam inter exterius involucrium et interius mediam diffundens.
- O, O Interius foetum ambiens involucrium, omnino membraneum, praeter venulas quasdam, et arteriolas, sparsim per ipsum excurrentes. Quandoquidem vero istud involucrium exactius pellucidum est, foetum quoque in suo fere, quo in utero consistit, situ proponit.
- QUARTA tabella exterius quoque involucrium ab interiori reflexum habet. Verum id interioris suae superficiei amplius exhibet sedem, quam in tertia tabella: ut scilicet carnae ipsius, et lienis carni non absimilis substantiae effigies sese hic offerret, quam in interiori involucrii superficie per pellucidam membranae partem ea substantia exprimit, alioquin in externa tantum involucrii superficie consistens. Deinde hac tabella interius etiam involucrium longa sectione divisum est, et a foetu abstractum, utranque suam proponit superficiem. Atque ita hic praeter umbilici vasorum ductum, inter foetum et ipsius involucria occurrentem, etiam foetus spectatur, ea propemodum figura, qua plurimum in utero recumbit, et quae omnibus partibus pulchre videtur media, lassitudinique ob id minus obnoxia.
- P, Q Exterius foetum ambiens involucrium. ac P quidem externam ipsius notat superficiem: Q vero internam, quae etiam S et S insignitur, etiamsi illis characteribus aliud quid privatim indicetur.
- R Carnea substantiae exteriori foetus involucrio obnatae portio hic externa sua sede conspicitur, qua illam utero alias connatam reperimus.
- S, S, T In internam exterioris involucrii superficiem, quae laevis et lubrica, membranaeque existit, hunc in modum transparent vasorum collectio et series, quae ab uteri vasis pronata, per carneam digeruntur substantiam, exteriori involucrio obnatam, quae una quoque per pellucidam alioquin membranam hic spectatur. Ac S et S vasorum fere orbem indicant, T autem extremam collectionem.
- V, V Exterior superficies interioris involucrii.
- X, X Interior superficies interioris involucrii.
- Y, Y Vasorum umbilici progressus, qui ab interna superficie interioris involucrii hic in foetum pertinet, quem alias satis conspicuum, characteribus non insignivimus.
- Nihil obstat, his trigesimae figurae tabellis illam adiciere, ac veluti cum tertia tabella enumerare, quae decimi septimi Capitis contextui inseretur, membraneam, impenseque mollem et amplam ostensura vesicam, quae non raro inter duo foetum universum amplectentia involucria consistens, quodammodo a meatu foetus urinam ex umbilico deferente producit, tertiaeque foetus membranae loco non paucis dissectionum professoribus recensetur, illam farciminis speciei aliquo tandem pacto conferentibus.

LIBRI QUINTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TRIGESIMA PRIMA QUINTI LIBRI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

V,38

PRAESENTI figura, Galeni descriptionum occasione, exterius canini foetus involucrum delineatur: ut discrimen in conspectu esset, quo id ab hominis involucro differt. Haec namque figura sectionis serie secundae respondet tabellae, trigesimae figurae, qua foetus humani involucra, perinde ac si integra, neque ullibi dissecta, ab utero evulsa essent, exprimuntur. Praeter quam igitur quod haec figura secundum proportionem ea tabella oblongior est, etiam prorsus aliam ostendit imaginem eius carnosae substantiae, quae exteriori involucro obnata, lienis substantiae a me assimilatur, hic A et A insignienda.

- A, A Carneae substantia exteriori superficiei exterioris canini aut suilli foetus involucri obnata, quae transversim orbiculatim'ue totum involucrum, secus quam in homine, ambit et complectitur.
- B, B Exterioris canini foetus involucri sedes, carnea ea substantia, quam A et A indicavimus, non obiecta: sed membranea, et venulis quibusdam et arterioliis interstincta apparens.

TRIGESIMA SECUNDA QUINTI LIBRI FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

V,39

HAC figura bubali foetus involucra in eum modum delineavimus, quo canini foetus involucra in trigesima prima figura, et humani foetus involucra in secunda trigesimae figurae tabella exprimuntur: perinde scilicet, ac si aperto per sectionem utero, foetus involucra nullibi laesa, ab ipso essent distracta, ac huc ab utero seposita. Adhibemus vero hanc quoque figuram iis quae hominis partibus ostendendis faciunt, ut discrimen appareret, quo vaccae, bubalae, caprae, cervae, cornutorumque adeo et acetabula in uteris post conceptum vere demonstrantium animalium foetus involucra, ab hominis foetus, ac rursus a canis, aut suis, aut alicuius plures foetus simul educentis, ac a me interim dissecti animalis foetus involucri differunt. Mirum namque est, quam eiusmodi discrimen autorum scripta perturbet, intellectuque ardua reddat, quum in uteris et involucri animalium nullam statuunt differentiam: quumque omnia invicem respondere autumantes, quod animal ipsi potissimum dissecuerint, descripserint'ue, non exprimunt. Quandoquidem vero nostrae orationis in partium historia contextus, quantopere eiusmodi figurae etiam utiles sint, abunde testabitur, praesentis effigiei characterum indicem nunc tantum subiiciam.

- A, A, A Exterius bubalae foetus involucrum, hic quibusdam sedibus insignitur, quibus membraneum conspicitur, et illam substantiam non habet obnatam, quae nunc B, B et B venit indicanda.
- B, B, B Sedes, quibus exterius bubalae foetus involucrum utero connectitur, vasaque admittit, et carnea ea substantia consistit, quae lienis substantiae comparatur: hicque ita sparsim occurrit, ut nigrae leopardorum pellis maculae.
- C, C, C Series concursusque venarum et arteriarum per exterius foetus involucrum ad umbilici vasorum productionem digestarum.
- D Sedes, ad quam venae arteriaeque per exterius involucrum sparsae magis colliguntur, ipsisque umbilici vasis constituendis sunt proximae.

DECIMI CAPITIS FIGURA

V,25 a-b

DUABUS his figuris medicorum de urinae excolatione commentum exprimere conatus sum. ac superiore quidem figura renem ab ipsius gibbo versus sinum cavum'ue dissectum finxi, inferiore autem renis duntaxat media spectatur portio. Caeterum quid singulis indicetur figuris, ipse characterum Index in hunc modum edocebit.

- A Vena et arteria, serosum sanguinem reni offerentes.
- B, B Sinus, in quem medici venam et arteriam nuper dictas serosum sanguinem profundere docent.
- C, C Sinus, in quem urina ex iam dicto sinu colaretur.
- D Renis substantia, orbiculatim sinus hos amplectens.
- E Beatum et nugacissimum renis colatorium, seu membrana cribri modo pervia, et urinam ex sinu B indicato in sinum C insignitum, una cum bile promanare sinens.
- F Urinam e rene ad vesicam deferens meatus.

DECIMI SEPTIMI CAPITIS FIGURA SECUNDAE EDITIONIS

V,37

HAC figura utcunque membraneam vesicam expressimus, quae, quum foetus urina inter illius involucra vagans non

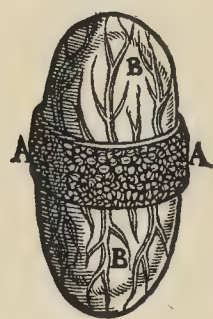
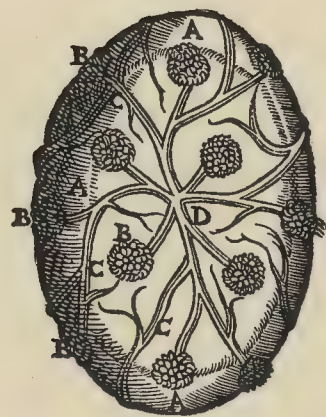
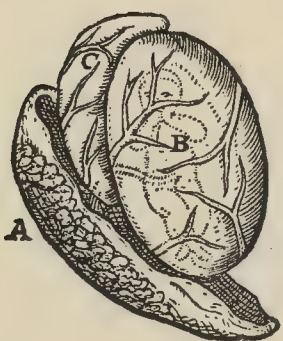
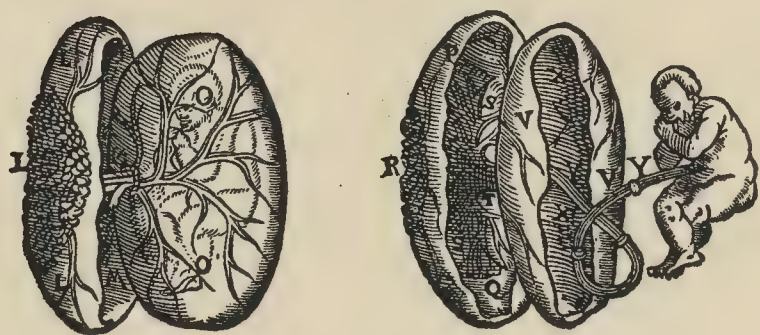
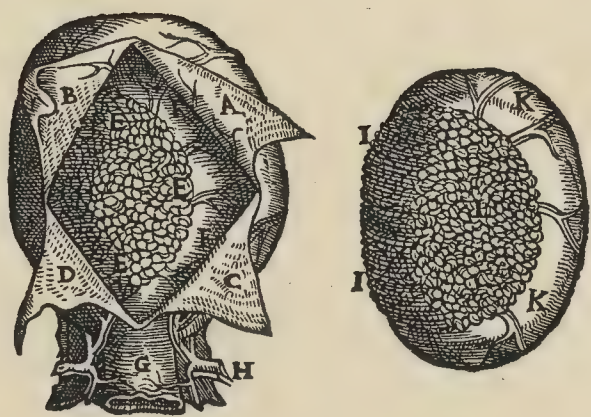
- A. defluit, ex meatu urinam per umbilicum deferente expanditur. Significet itaque A, exterius foetus involucrum, secundum longitudinem dissectum, et ab interiori involucro B notato, et adhuc hic integro, divulsum. C autem insignitur mollis admodumque tenuis membrana, vesica'ue, foetus urinam sibi in utero asservans.

QUINTI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

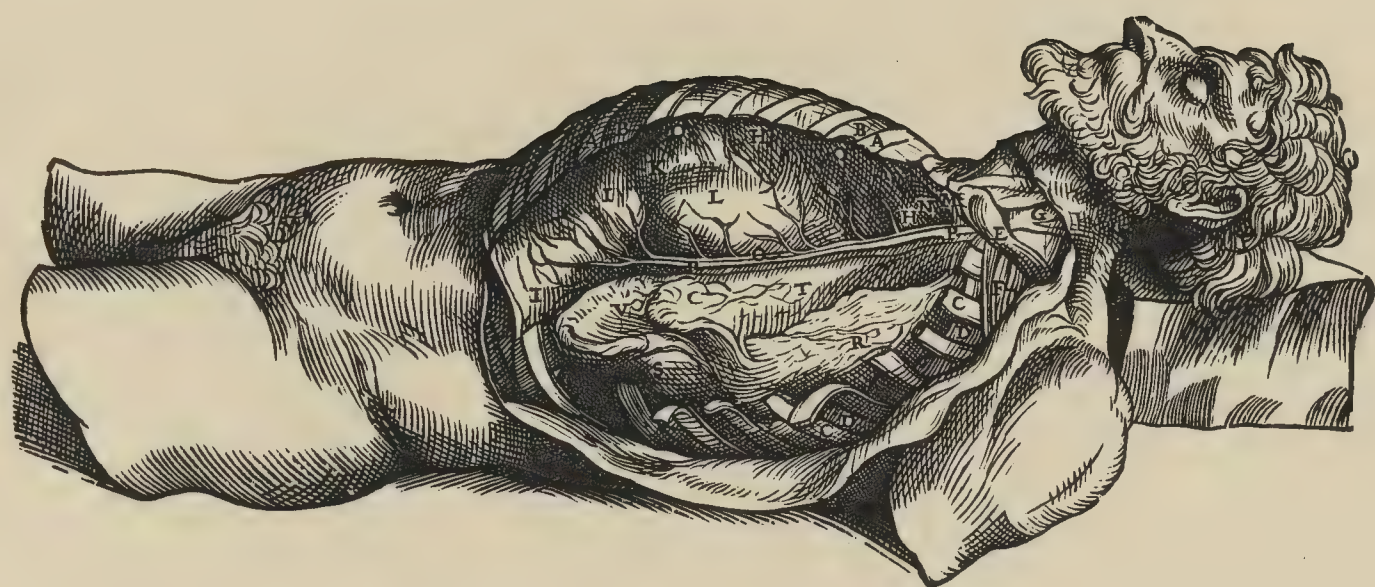
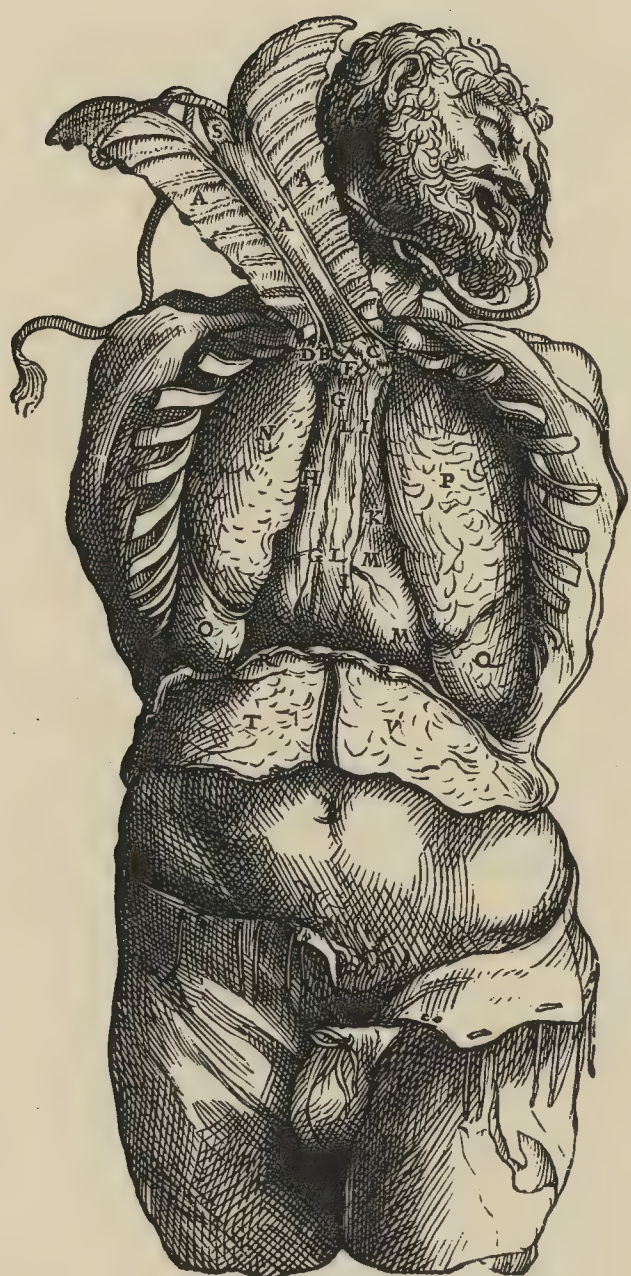

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI SEXTI

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI SEXTI/
CORDI IPSIQUE FAMULANTIBUS ORGANIS DEDICATI.

PRIMA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,2

PRAESENS figura tantam hominis in dorso cubantis partem ex sinistro latere commonstrat, quantam ostendendae thoracis sedi sufficere arbitrati sumus. Ab interiori itaque thoracis sede, et lateribus, ac dein ab aliqua colli regione cutem primum hic ademimus: ac dein musculis, qui costis obducuntur, resectis, costarum ossa a suis cartilaginibus una cum pectoris osse liberavimus: et costarum ossibus (ut inter secandum fit) effractis, costarum cartilagines sursum versus dextrum latus attraximus: ut thoracis cavitas, hancque intersepientes membranae, et pulmo, reliquaque in conspectum venirent, quae modo in characterum Indice significabuntur.

- A, A Sinistri lateris costarum indicantur cartilagines, una cum pectoris osse, dextrorsum sursumque tractae.
B, B Intercostales musculi, intervalla cartilaginum occupantes.
C, C Costarum a cartilaginibus seiunctarum ossa. D, D Intercostales musculi, intervalla ossium adimplentes.
E Clavicula hic nuda, atque in sua sede adhuc asservata, cernitur.
F Venarum, arteriarum, nervorumque in axillam perreptantium series.
G Exterior iugularis vena hic, mox avulsa cute, secantibus occurrens.
H, H Sinistra thoracis cavitatem inter dividens membrana, superficie ipsius sinistra hic conspicua: quam etiam L, M, N et O indicant.
I, I Septum transversum, ea superficie hic apparens, qua sinistram cavitatis thoracis sedem respicit.
K Sedes, ubi sinistra interdividentium thoracem membranarum, septo connascitur.
L Haec protuberans sedes, cordis gratia hic in sinistrum adeo prominere. id namque una cum suo involucri inter membranas thoracem interdividentes comprehensum, in sinistrum longe magis quam in dextrum porrigitur. atque huius potissimum tuberis occasione, praesentem figuram ex sinistro potius quam dextro latere expressimus.
M Vena sinistro pectoris ossis lateri exporrecta, et tandem in superiora abdominis distributa.
N Arteria sinistro pectoris ossis lateri exporrecta, et similiter ac vena M insignita, abdominis petens superiora.
O, O Ramuli hic notantur, quos vena M insignita, et arteria N notata, in sinistram porrigunt membranam, thoracem interdividentem.
P, P Nervus septi transversus sinister, hic conspicuae thoracem intersepientis membranae superficiei in progressu adnatus.
Q Vena in hominibus potissimum a iugulo una cum septi transversus nervo deorsum excurrentes, et membranae thoracem intersepienti ramulos derivans.
R, S, T, V Pulmonis pars, sinistram thoracis cavitatem occupans. ac R et S huius partis sedem notant, quae costis, seu ipsas succingenti membranae proxima est, gibba'ue cernitur. T vero et V eius partis sedem indicant, quae priusquam collaberetur, exteriori superficiei sinistrae membranae thoracem interdividentis committebatur. Rursus R et T partis huius pulmonis superiorem insinuant fibram, seu lobum. S autem et V inferiorem.

SECUNDA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,1

PRAESENS figura, qua erectum, non autem humi prostratum virum finximus, primam sectionis serie subsequitur. etenim anteriori thoracis sede, et lateribus cute et musculis, qui illis adnascebantur, denudatis, ac costarum cartilaginibus ab ossibus liberatis, ipsisque ossibus extrorsum effractis, tandem pectoris os una cum ipsi coarctatis cartilaginibus, ab utrisque thoracem intersepientibus membranarum fabrica accuratius adhuc quam in prima figura exprimeretur. superficies obvia esset, et membranarum earum fabrica accuratius adhuc quam in prima figura exprimeretur.

- A, A Pectoris os, una cum costarum ipsi commissis cartilaginibus interior, seu thoracis cavitatem spectans superficies.
B, C Duae venae, a iugulo pectoris os petentes, et ad elatiorem abdominis usque sedem excurrentes.
D, E Duae arteriae, venas nuper commemoratas ad umbilici usque regionem concomitantes.
F Glandulae sub elatissima pectoris ossis sede in iugulo repositae, vasorumque distributioni praefectae.
G, G Dextrae membranae thoracem interdividentium membranarum sedes, quae dextro pectoris ossis lateri adnascebatur.
H Dictae modo membranae dextra, seu pulmonem spectans superficies.
I, I Sinistrae membranae thoracis cavitatem interdividentium membranarum pars, quae sinistro pectoris ossis lateri ante sectionem connata fuerat.
K Dictae modo membranae sinistra, seu pulmonem respiciens superficies.
L, L Intervallum indicatur inter duas thoracem interdividentes membranas inibi conspicuum, ubi humano pectoris ossi continuantur.
M, M Haec protuberans regio, cordis indicat situm. cor enim una cum ipsius involucri immotum, inter membranas thoracem intersepientes hic collocatur.
N, O, P, Q Pulmonis gibbum, sedes'ue costis contermina indicatur. neutra namque ex parte pulmonis partes in latera refleximus. Verum N et O duas fibras dextrae partis pulmonis insinuant: N quidem elatiorem, O vero humiliorem atque ita etiam in sinistro latere P quidem elatiorem, Q autem humiliorem proponit.
R, R Septi transversus sedes, quam a mucronata pectoris ossis cartilagine hic S insignita, et dein a cartilaginibus quae pectoris S. ossi non coarticulantur, mucronibus, liberavi.
T, V Cutis deorsum ab anteriori thoracis sede eversa, eaque superficie conspicua, qua musculis obducebatur.

LIBRI SEXTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TERTIA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,3

QUONIAM duae praecedentes figurae, cordis ac pulmonis situm abunde indicant, praesentem figuram (uti et subsequentes universas) tanquam e thoracis cavitate evulsam delineavimus: ne si singulis figuris truncum corporis appinxissemus, negotium frustra operosius redderetur. Tertia itaque figura, adeptis modo membranis thoracem interdividentibus, cor suo vestitum involucri continet, una cum pulmone, et septi transversi portione, cui in hominibus magna amplitudine cordis involucri connascitur.

- A Hic venae cavae portionem sursum conscendentem, et magnam arteriam praescidimus, tanta duntaxat vasorum cordis
- B. asservata portione, quanta ipsius involucri origine ostendenda sufficit. ubi enim hic B ascripsi, illic involucri pertinacissime cavae venae et magnae arteriae et venae arteriali adnascitur, ab illis vasis non secus quam a corde, toto illo
- C. intervallo abscedens, quod a B ad C pertinet. C enim cordis basis sedem regionem've indicat.
- D, E, F Cordis involucri anterior sedes, cordis figuram nuci pineae non admodum absimilem referens. D enim et E basim notant, F vero mucronem.
- G Ab F ad G sedes insignitur, qua cordis involucri septo transverso in hominibus, secus multo quam in canibus adnascitur. Caeterum venulae hic in cordis involucri conspicuae, non cordis, at ipsius involucri sunt. id namque in hominibus tam crassum validumque visitur, ut cordis color per illud vix transpareat.
- H Septi transversus pars. I, I Septi transversus nervi.
- L, M, N, O Pulmo. at singuli characteres singulas humani pulmonis fibras lobos've insinuant.

QUARTA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,4

HAC figura cordis involucri longa sectione divisimus: idque in latera deflectentes, cor et cordis vasa anteriori ipsorum sede deteximus, corde interim immoto.

- A Sedes, qua cordis involucri, cordis vasis supra illius basim continuatur, adnascitur've.
- B, B Cordis involucri, ab anteriori cordis sede in latera reflexum.
- C, D, E Cordis anterior sedes. ac C quidem et D ipsius indicant basim, E vero mucronem.
- F Vena cava.
- G Arterialis vena.
- H Magna arteria. Venalis autem arteria, nisi corde in dextrum latus (uti sexta ostendit figura) reflexo, nulla ex parte conspici potest.
- I Dextra cordis auricula. K Sinistral cordis auriculae apex.
- L, L Venae ac arteriae, a vasis basim cordis cingentibus pronatae, atque huc ex posteriori cordis sede, adeoque sinistro ipsius latere antrorsum reductae.
- M, N, O, P Pulmonis indicantur fibrae, lobi've. Q Septi transversus pars.

QUINTA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,5

PRAESENS figura, una cum pulmone cor exprimit, ab ipsius involucri iam sectionis serie penitus liberum: ac in sinistrum latus in hoc reflexum, ut venae cavae ad cordis basim continuitas oculis subiiceretur.

- A Cordis dextrum latus, magnaue ipsius posterioris sedis regio.
- B Dextra cordis auricula.
- C Vena cava, qua in dextrum cordis ventriculum dehiscit, aut ab illo pronascitur.
- D Venae cavae portio, septum transversum permeans.
- E Septi transversus pars.
- F Venae cavae portio, iugulum petens, quam hic vinculo cum comite ipsius arteria excepimus, ac dein praesequimus.
- G Venae pari carentis initium. H Arteriae magnae radix.
- I Arteriae magnae truncus, qui deorsum ad spinam explicatur.
- K Portio nervi sinistri, sexti paris nervorum cerebri, a quo subsequens figura, cordis nervulum depromi ostendit.
- L, M, N, O Quatuor pulmonis fibrae.
- P Hic aliqua vasorum pulmonem adeuntium series conspicitur.

SEXTA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,6

PRAESENS figura cor in dextrum latus ita devolutum proponit, ut mox praecedens figura id ad sinistrum latus ostendebat reflexum. Atque ut illa venae cavae ad cordis basim continuitatem indicabat, sic praesens venalem exprimit arteriam, et sinistram cordis aurem, et cordis denique nervulum. Ut vero huius ductus esset manifestior, arteriae magnae aliquot propaggines, et quasdam asperae arteriae et nervorum sexti paris cerebri portiones huic figurae adnexas reliquimus.

- A, B, C Cordis sinistrum latus, et posterioris ipsius sedis magna regio.
- D Venae et arteriae, cordis basim cingentes.
- E, E Venae et arteriae, a vasis cordis basim ambientibus deorsum per cordis longitudinem exporrectae.
- F Sinistra cordis auricula. G Arteria venalis.

LIBRI SEXTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Sexta sexti libri figura)

- H, H Arteriae venalis soboles, in sinistram pulmonis partem excurrentes. quae vero in dextram feruntur, oculis non patent: quod illarum radix sub corde mox in arteriae venalis ortu ad dextram pulmonis sedem prorepat.
 I Venae arterialis principium.
 K Arterialis venae pars, sinistram pulmonis partem petens.
 L Arterialis venae pars, dextrae pulmonis parti distributa, ac secundum posteriorem caudicis magnae arteriae sedem reflexa.
 M Apex dextrae cordis auriculae.
 N, N Vena cava. O Magnae arteriae caudex.
 P Magnae arteriae portio, deorsum ad dorsi vertebrae detorta.
 Q Magnae arteriae portio, sinistram axillam obliquo ductu accedens.
 R Arteriae magnae portio, iugulum petens.
 S Arteriae magnae portionis iugulum petentis dextra pars.
 T Dextrae eius partis S insignitae ramus, praecipua sua portione dextrum petens brachium.
 V, X Soporariae arteriae, secundum asperae arteriae latera ascendentes.
 Y Asperae arteriae caudex.
 a Dexter nervus sexti paris nervorum cerebri.
 b Ramuli, quos nervus a insignitus ad dextri recurrentis nervi constitutionem digerit.
 c Dexter recurrens seu reversivus nervus. d Sinister nervus sexti paris nervorum cerebri.
 e Sinistri nuper commemorati nervi surculus, sinistrae pulmonis parti oblatus.
 f Ramuli sinistri nervi d insigniti, a quibus sinister recurrens nervus constituitur.
 g, g Sinister recurrens nervus.
 h Nervulus secundum venam arterialem exporrectus, ac cordis basis centrum adiens.
 i, k, l, m Pulmonis indicantur fibrae. n, o Septum transversum.

SEPTIMA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,7

- HAEC figura cor a pulmone et septo transverso liberum ostendit, cuius dextrum ventriculum unica sectione, ab anteriori sede orificii venae cavae ad cordis usque mucronem ducta, aperuimus, et quoad fieri potuit, eundem distendimus: ut id venae cavae in hunc ventriculum pertinens orificium, et ipsi praefectae membranae, in conspectum venirent. Dein ut interior quoque dextrae cordis auriculae superficies oculis subiiceretur, eam intro eversam finximus.
 A Venae cavae pars, septum transversum permeans. B Venae cavae pars, iugulum petens.
 C, C, C Orificium venae cavae, in dextrum cordis sinum pertinens.
 D, E Orificia ascendentis et descendens venae cavae partium.
 F Dextra cordis auricula inversa, et inaequalem fibrosamque ipsius internam notans superficiem.
 G Coronalis venae principium.
 H, H, H Protuberans in venae cavae orificio circulus.
 K, L, M Tres membranulae, venae cavae orificio praefectae.
 N, N Fibrae ab inferiori sede membranularum venae cavae orificii, deorsum ad ventriculi dextri latera mucronemque ductae.
 O, O Carneae partes, quae fibras nuper dictas amplexantur, teretemque formam exprimunt.
 P Haec ventriculi dextri cavitas versus venae arterialis orificium spectat.
 Q, R Crassities substantiae dextrum cordis ventriculum constituentis.

OCTAVA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,8

- OCTAVA figura in hoc a septima differt, quod insuper in hac ex dextri cordis ventriculi sede, quam P in septima figura notabat, sectionem duxerim in venae arterialis usque cavitatem: quodque eius venae orificium ita distenderim, ut membranae ipsius apte in conspectum veniant.
 A Venae cavae portio, iugulum petens.
 B Arteriae magnae caudex.
 C, D Venae arterialis orificium. Verum singuli characteres indicant singula foramina ramorum, in quos arterialis venae caudex primum discinditur.
 E, F, G Tres membranae, arterialis venae orificio praefectae.
 H, H Cordis ventriculorum notatur septum, seu sinistram latum dextri cordis ventriculi. atque ita hic universa dextri ventriculi cordis cavitas in conspectu est.
 I Una membranarum venae cavae orificio adnatarum.
 K Dextra hic pendet cordis auricula, adhuc inversa, et cum cordis substantia, cui proxima est, reflexa.

NONA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,9

- PRAESENS figura cor refert, cui una sectio ex arteriae venalis orificio ad cordis usque mucronem ita inducta est, ut venalis arteriae orificium simul cum sinistro cordis ventriculo distendatur, apparentibus una membranis illi orificio praefectis, et inversa cordis sinistra auricula, ut et haec internam ipsius superficiem ostenderet.

LIBRI SEXTI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Nona sexti libri figura)

- A Magnae arteriae caudex.
 B Venae arterialis portio. C, C Venalis arteriae orificium.
 D, D Protuberans in venalis arteriae orificio circulus.
 E, F Duae venalis arteriae orificio praefectae membranae.
 G, G Fibrae ab humiliori dictarum membranarum sede deorsum ad sinistri cordis ventriculi latera protensae.
 H, H Carnea cordis substantia, eas quas modo G et G insignivi fibras amplectens.
 I Sinistra cordis auricula, introrsum inversa.
 K Septum cordis ventriculorum, aut sinistri cordis ventriculi dextrum latus.
 L Hac sinistri ventriculi amplitudo ad magnae arteriae orificium conscendit.
 M, M Substantiae cordis, qua sinistrum ipsius ventriculum constituit, crassities.

DECIMA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,10

DECIMA figura, idem cor, quod in mox praecedente, proponitur. verum hic amplius ex sinistri cordis ventriculi dextra elatiorique sede sectionem ad arteriae magnae cavitatem usque duximus, ut distento quoque eius orificio, tres membranae illi praefectae una conspicerentur.

- A Arteriae magnae orificium.
 B, C, D Tres membranae, in arteriae magnae orificio obviae. verum harum trium (uti inter dissecandum crebro fit) una, cui B inscripsimus, per medium dissecta est, et utrinque altera ipsius pars conspicitur.
 E, F Principia duarum coronalium arteriarum.
 G Coronalis venae et coronalis arteriae hic apparet portio per transversum discissa.
 H Arteriae venalis orificium.
 I, K Duae membranae, venalis arteriae orificio appositae.
 L Sinistra cordis auricula introrsum inversa.
 M Fibrae ab humiliori membranarum ad venalis arteriae orificium occurrentium sede, ad sinistri cordis ventriculi latera
 N Carnea cordis substantia, dictas nuper fibras adaugens, amplectensque. [pertinentes.
 O Portio venae arteriosae.
 P, Q Cordis substantiae crassities, ubi haec sinistrum cordis efformat ventriculum.
 R Cordis ventriculorum septum, aut potius sinistri ventriculi dextrum latus.
 S, S Hic ad arteriae magnae radicem dura et veluti cartilaginosa cordis visitur substantia, quae quibusdam animalibus evadit [ossea.

UNDECIMA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,11

HAEC figura integrum alias cor per transversum dissectum ostendit, ut cordis substantiae secundum ipsius ventriculos crassities in conspectum veniret, unaque ventriculorum quasi effigies et praestantia proponerentur.

- A Cavae venae pars. B Dextra cordis auricula.
 C Arteriae magnae caudex. D Vena arterialis.
 E Sinistra cordis auricula, cui portio appendet venalis arteriae. Atque hi characteres, cordis basim insinuant.
 F Cordis mucro.
 G, G Dexter cordis ventriculus. H, H Sinister cordis ventriculus.
 I, I Septum cordis ventriculorum: aut ea cordis pars, quae dextrum latus sinistri ventriculi constituit, ac in dextrum ventriculum protuberat, illius sinistrum latus efformans.

DUODECIMA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,12

PRAESENTI figura, anterior pulmonis sedes, a qua cor cum ipsi conterminis membranis praeseptum fuit, delineatur: quae inferiori, terramque spectanti bubuli pedis sedi non admodum imagine absimilis visitur.

- A, A Stomachi, quo cibus in ventriculum fertur, pars.
 B Asperae arteriae trunci portio.
 C Vena arterialis. D Venalis arteria.
 E, F, G, H Quatuor pulmonis fibrae, seu lobi. Verum G et H privatim pulmonis sedem indicant, quae septi transversi gibbo, thoracis cavitatem spectanti, congruit.
 I Septi transversi portio, hic flaccide propendens.

DECIMA TERTIA SEXTI LIBRI FIGURA

VI,13

HAEC figura, pulmonis ex thorace evulsi posteriorem notat sedem, quae superiorem bubuli pedis regionem forma utcunque exprimit.

- A Asperae arteriae portio, posteriori ex sede hic conspicua.
 B, C, D, E Quatuor pulmonis fibrae, seu lobi.

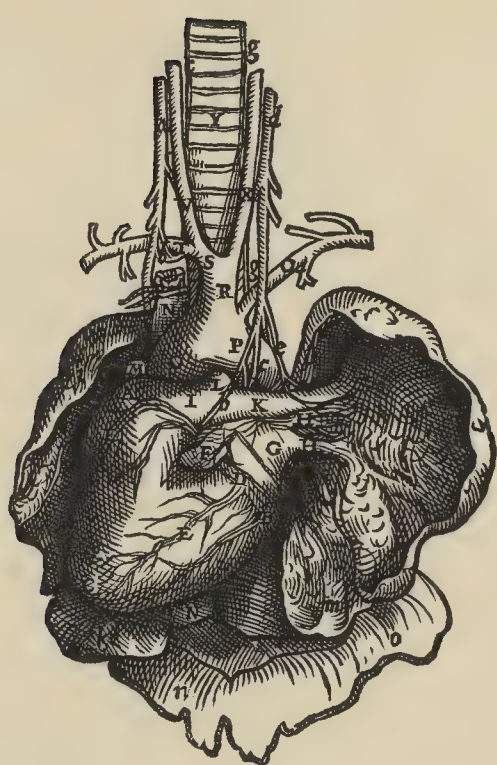
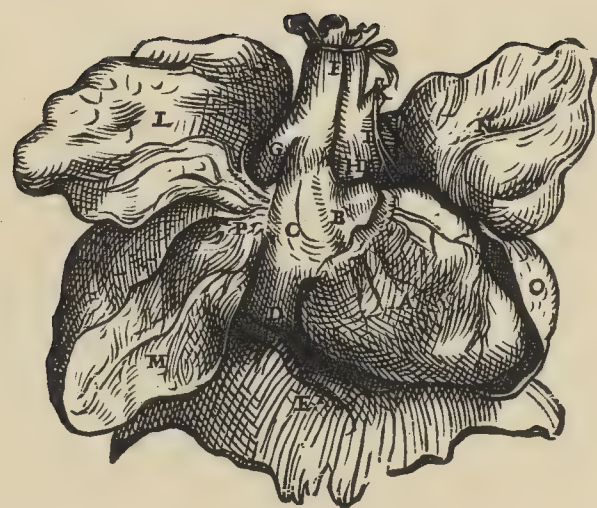
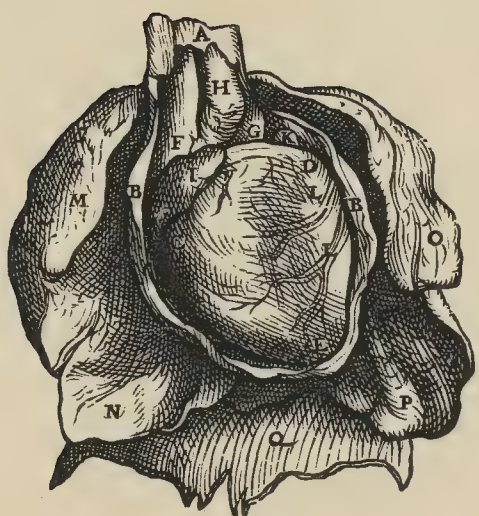
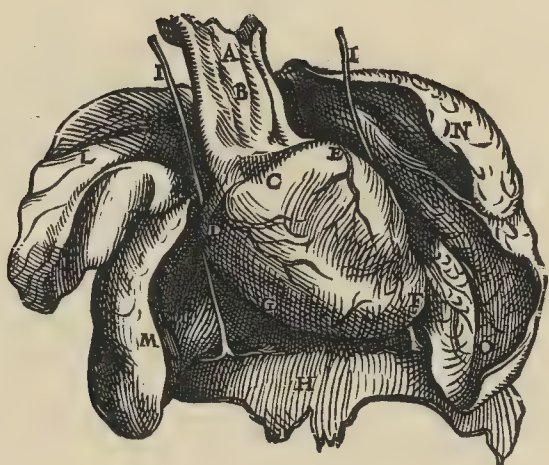
SEXTI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

(100)

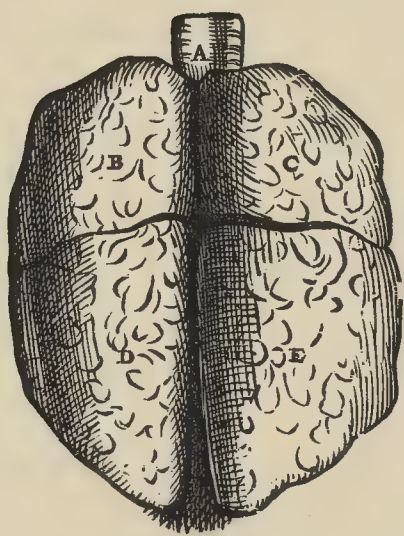
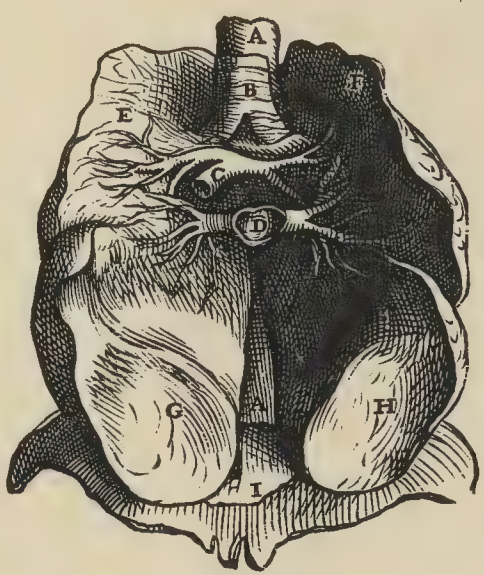
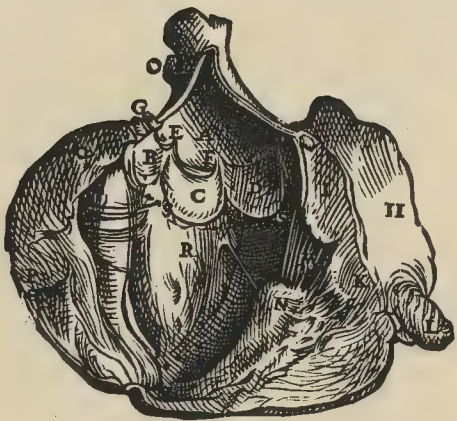
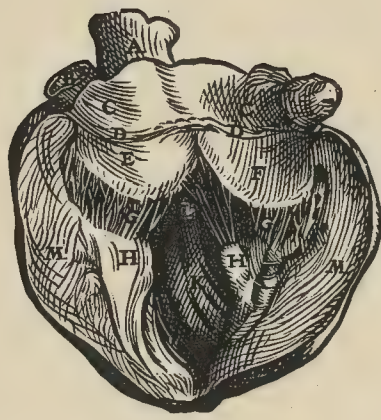
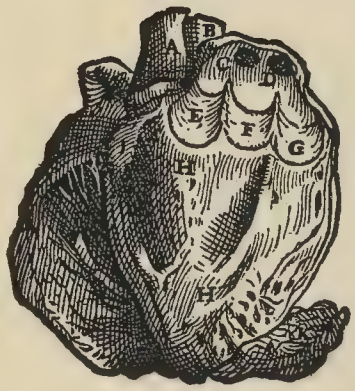
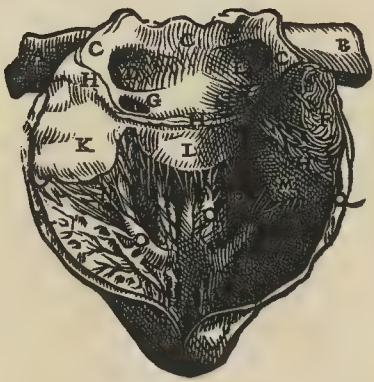

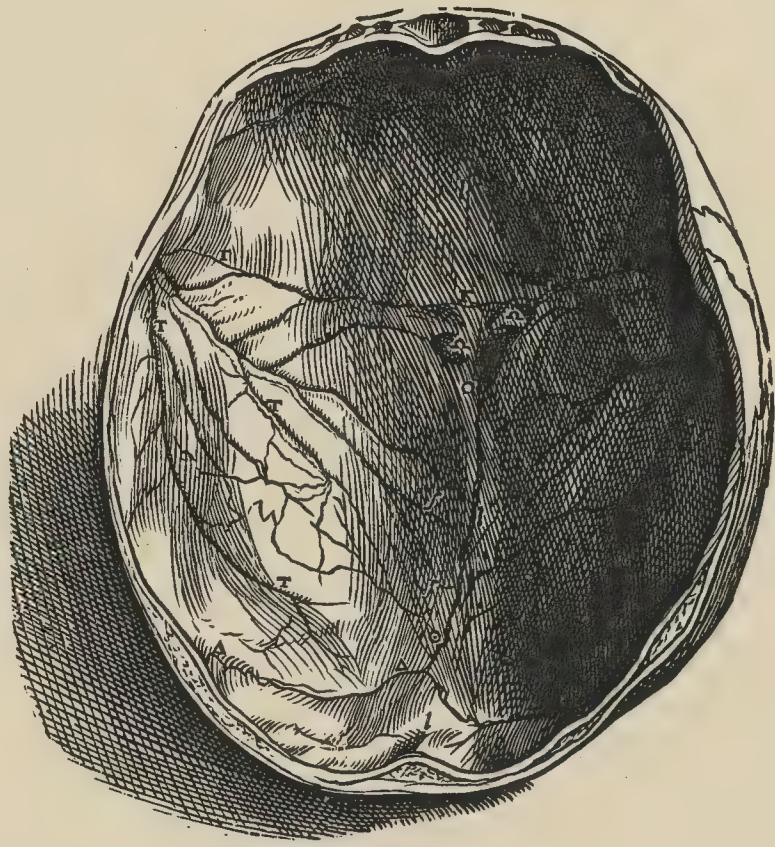

ANDREAE VESALII
DE HUMANI CORPORIS
FABRICA LIBRI SEPTEM
—
TABULAE LIBRI SEPTIMI

ANDREAE VESALII DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRI SEPTEM.
INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM LIBRI SEPTIMI /
CEREBRO PRINCIPIS ANIMALISQUE FACULTATUM SEDI /
ET SENSUUM ORGANIS DEDICATI.

PRIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,1

ET FIGURA ADDITA

VII,2 (vide etiam figuram I,15)

(vide etiam quartam duodecimi Capitis libri primi figuram)

Superioris calvariae partis, quam a prima figura sectionis serie divisimus, interior superficies.

PRIMA septimi libri figura, humanum caput ita adaptatum exprimit, quemadmodum id cerebro ostendendo, concinne a collo inferiorique maxilla dissecantibus liberatur. Praeterea tantam calvariae partem orbiculatim serra abstulimus, quanta quoque omnium quae in calvariae continentur cavitate videndorum gratia, auferri solet. Ut vero eius ablatae partis imago hic quoque occurreret, septimam sexti Capitis libri primi figuram praesenti figurae subiecimus, quod hac interior illius calvariae partis superficies adamussim exprimitur: quae universum id ante sectionem integebat, amplectebaturque, quod prima figura potissimum proponit. Haec namque duram cerebri membranam adhuc illaesam, neque aliqua ex parte pertusam, vulneratam'ue, oculis subiicit: quamvis interim istius membranae vincula divulsimus, quae per calvariae suturas, membranae illam exterius cingentis gratia efformandae, porriguntur. Dein cum his fibris pariter vascula sunt effracta, quae per calvariae foraminula et suturas deducta, ipsi durae membranae, ac illi quae calvariam obcingit, communes censentur. Caeterum duorum qui figuram ambire conspiciuntur orbium humiliores, cutis et membranae ipsi subditae constituunt, elatior autem ipsa est calvaria. Universum vero hoc orbe complexum, multisque characteribus insignitum, duram cerebri membranam refert.

- A, A Dextrum durae cerebri membranae latus, seu eius membranae pars, dextram cerebri regionem ambiens.
- B, B Sinistrum durae cerebri membranae latus.
- C, C, C Tertius durae membranae sinus, secundum capitis longitudinem exprorectus, et hic nulla ex parte per sectionem adaptus.
- D, D, D Duo invicem appositi ductus, venarum modo in duram cerebri membranam secundum ipsius universum latus excurrentes.
- E Venam referens durae cerebri membranae ductus, in quem sexta calvariam ingrediens exhauritur vena.
- F, F, F His characteribus venulae indicantur, a dura cerebri membrana per calvariae foraminula ad capitis cutem, membranamque calvariam obcingentem, transmissae, quarum frequentiores et crassiores iuxta F maxime latitantis sedem plerumque observantur.
- G, G, G Portiunculae fibrarum, a dura cerebri membrana per coronalem suturam ad calvariam obcingentis membranae constitutionem prosilientium.
- H, H Portiunculae fibrarum, quibus sagittalis sutura viam offert.
- I, I Sedes, a qua fibrae porriguntur per suturam A Graecorum similem.
- K Unum durae membranae tuberculum eorum quae inaequalibus calvariae sinibus, plerumque iuxta sagittalis suturae cum coronali coitum obviis, adnasci solent. Caput, ex quo hanc primam depinximus figuram, tribus eius generis donabatur tuberibus, quorum unum K insignivimus, et utrinque ad anterius H unum quoque se offert.
- L Cavitas frontis ossi iuxta superciliorum sedem propria, quae inter secundum subinde aperitur, si quando frontis os non procul a superciliis serra dividitur.

SECUNDA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,3

SECUNDA figura, sectionis serie primam subsequens, tertium durae membranae sinum longa sectione secundum capitis longitudinem ducta, adaptum commonstrat. Insuper ad huius tertii sinus latera, per capitis quoque longitudinem duas deduxi sectiones, utrinque nimirum ad sinum singulas, quae duram membranam duntaxat penetrarunt, et durae membranae latera ab eo membranae separarunt processu, qui dextram cerebri partem a sinistra dirimit. Praeter tres iam commemoratas sectiones, in utroque latere aliam molitus sum, quae ab auris regione ad verticem pertingens, solam quoque duram divisit membranam, ut illa postmodum apte a tenui membrana posset diduci, deorsumque (ut hic factum cernis) reflecti. Occurrit itaque hic tenuis cerebri membrana prorsus illaesa, cerebroque proxime obducta, et vasorum ipsius seriem in hactenus denudata regione eleganter commonstrans.

- A, A, A Elatior sedes durae membranae processus, dextram et sinistram cerebri partes intercedentis. atque haec sedes A et A notata, tertii durae membranae sinus costa est, calvariam contingens, et hic per medium dissecta.
- B, B Hic tertii durae membranae sinus cavitas est in propatulo.
- C, C Orificia, vasorumque initia, ex tertio durae membranae sinu in tenuem membranam pertinentia. Atque hic quidem vasorum orificia in conspicuo sunt, a laevo huius sinus latere in tenuis membranae partem pertinentium, quae sinistrae cerebri sedi obvolvitur. Orificia autem a dextro latere pronata, hic non conspiciuntur: verum initia occurrunt
- D, D, D vasorum in tenuem membranam, qua dextrae cerebri sedi obvolvitur, propagatorum, ac D, D et D insignitorum.
- E, E, etc. Tenuis membrana, cerebrum investiens.
- F, F, F Ductus, vasa'ue in tenui membrana secundum cerebri involutionum seriem excurrentia.
- G, G, G Propagines notantur a ductibus secundum durae membranae latera excurrentibus, in tenuem membranam pertinentes.
- H, H, H Durae membranae portiones, a tenui membrana divulsae, et deorsum reflexae.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

TERTIA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,4

IN tertia figura, a tota cerebri parte supra sectionem consistente (quam, id ostensuri, orbiculatim serra in calvaria molimur) utranque cerebri membranam, tenuem nimirum et duram, avulsimus: ac durae membranae processum, dextram cerebri partem a sinistra dirimentem, et in secunda figura adhuc in sua sede servatum, ab osseo divisimus septo, quo odoratus organorum sinus distinguuntur. Dein processum hunc, ut ipsius spectaretur effigies, super sinistram cerebri sedem explicatum reliquimus, dextra et sinistra cerebri partibus adeo ab invicem manuum opera diductis, ut callosi corporis superior sedes se hic spectandam offerat.

- A, A, A Dextra cerebri pars.
- B, B, B Sinistra cerebri pars.
- C, C, C Hic passim cerebri convolutiones, gyri et anfractus indicantur.
- D, D, D Durae cerebri membranae processus, dextram cerebri partem et sinistram intercedens, hincque ex sua sede super sinistram cerebri partem productus.
- E, E, E Quum primum dissecantes, dextram cerebri partem a sinistra diducere contendimus, tunc manu ea vasa effringuntur, quae ex tertio durae membranae sinu in tenuem membranam utrobique pertinent. ac proinde quum in huius figurae administratione id quoque nobis faciendum fuerit, effracta eorum vasorum initia hic oculis subiiciuntur.
- F Ductus, venae modo in humiliorem sedem durae membranae processus excurrens, qui dextram cerebri partem a sinistra disternit: atque hic ductus a quarto durae membranae sinus anteriori sede enascitur.
- G, G, G Ductus iam ante F insigniti propagines, in eundem durae membranae processum aliquousque sursum excurrentes.
- H, H, H Surculi ab humiliori angulo tertii durae membranae sinus propagati in durae membranae processum, quo dextra cerebri pars a sinistra dirimitur.
- I, I Principia sunt ductuum, qui a quarto durae membranae sinu, venarum prorsus modo in tenuem cerebri membranam secundum superiorem callosi corporis regionem perferuntur, hincque una cum tenui membrana sunt avulsi.
- K Initium vasis a quarti durae membranae sinus termino pronati, et sub eo cerebri corpore, quod testudini seu camerae instar arcus constructae assimilamus, in tertium cerebri ventriculum, et dehinc ad plexus constitutionem excurrentis, quem secundae seu foetus involucris comparamus.
- L, L Cerebri callosum corpus.
- M, M Sinus utrinque ad callosi corporis latera in cerebro conspicui: quos hic aliter quam modo praestitimus, exprimere nequeas, quum angusti sint, et angustiores rimas plurimum referant.
- N Durae cerebri membranae processus, dextram cerebri partem a sinistra interdividentis, portio, quae septo seu octavi capitis ossis processui connascebatur, olfactus organorum sinus dirimenti.
- O, O Tenuis membranae portiones, a cerebro divulsae.
- P, P Durae cerebri membranae portiones, huc deorsum ex sectionis serie deflexae.

QUARTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,5

IN quarta figura omnes durae tenuisque membranarum partes, quae in prioribus figuris occurrerunt, reseuimus: ac dein dextram sinistramque cerebri portionem sectionis serie ita ademimus, ut iam cerebri ventriculi in conspectum venire incipiant. Primum namque secundum dextrum callosi corporis latus, ubi sinus altero M in tertia figura notatus consistit, longam moliti sumus sectionem, quae per dextrum cerebri ventriculum ducta, dextrae cerebri partis eam portionem abstulit, quae supra sectionem habebatur, qua orbiculatim calvariam serra divisimus. Atque quum idem quoque in sinistro latere absolvimus, sinistram cerebri partem ita hic reposuimus, ut superiorem sinistri ventriculi sedem aliqua ex parte commonstret, calloso interim corpore in capite adhuc servato.

- A, A, A Cerebri adhuc in calvaria relictis pars dextra.
- B, B, B Pars sinistra cerebri adhuc in calvaria relictis.
- C, C, C Portio cerebri sinistra, quae sectionis serie a reliquo cerebro ablata, hic resupina iacet.
- D, D, D Lineae partim cerebri anfractus, et partim varium cerebri substantiae colorem commonstrantes. quicquid enim extra lineas consistit, quasi luteum et subcineritium magis est: quicquid intra lineas habetur, adamussim album visitur.
- E, F. Hac itaque ratione sedes E et F insignitae, apparent luteae. quibus vero G et H inscribuntur, prorsus albae sunt, et
- G, H. nonnunquam rubris maculis interstinctae.
- I, I, I Callosum corpus, utrinque a cerebri substantia, cui alioqui continuatur, ex sectione liberum.
- K, K Callosi corporis portiuncula, adhuc sinistrae cerebri parti, quae adempta est, continua.
- L, L Dexter cerebri ventriculus.
- M, M Sinister cerebri ventriculus.
- N, N Sinistri ventriculi superioris sedis portio.
- O, O Plexus cerebri, ab imagine quam cum secundina seu foetus involucris similem obtinet, *χοροειδής* nuncupatus.
- P, P Araneorum modo graciles venae, dextri et sinistri ventriculorum substantiae hoc in loco connatae, ac ab illis diductae vasis, quae nuper commemoratum plexum extruunt.
- Q Venulae a iam commemoratis vasis plexum efformantibus, in tenuem cerebri membranam sub callosi corporis anteriori sede huc excurrentes, et incerta serie (quemadmodum et venulae P notatae) inter resecandum se offerentes.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

QUINTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,6

QUINTA figura, quod ad relictam in calvaria cerebri portionem attinet, nulla ex parte cum praecedente figura variat: atque id solum habet proprium, quod callosum corpus hic anteriori sua sede a cerebro primum liberavimus: ac dein elevatum, in posteriora refleximus, septum dextri ac sinistri ventriculorum divellentes, et corporis instar testudinis extructi superiorem superficiem ob oculos ponentes.

Ab A ad A, A, A itaque et B, B, B, ac dein D, D, D, et E et F, et G et H, eadem hic indicant, quae in quarta figura. Sic quoque et Q usque. L, L, et M, M, et O et P et Q eadem insinuant.

R, R, R Notatur inferior callosi corporis superficies. est enim id sua sede motum, atque in posteriora reflexum.

S, T, V Superior corporis instar fornici seu testudinis extructi superficies, et veluti ipsius triangularis circumscriptio, quam ab S ad T, et a T ad V, et ab V ad S metimur.

X, X Dextrum ventriculum et sinistrum intercedentis septi inferior pars, corpori testudinem referenti continua.

Y, Y Septi iam commemorati superior pars, calloso corpori continua. Hoc namque septum non aliter quam modo disruptum est, depingi licuit. Et alia quoque parata fuit figura, in qua duae manus (uti inter secandum facere consuevi) callosum corpus nondum in anteriori ipsius sede liberatum, modice attollebant, quo speculum seu septum adhuc integrum oculis subiiceretur. Verum quum non adeo concinne negotium in pictura, atque in ipsa sectione, successerit, eam figuram, ne frustra paginam oblitteraret, reieci.

SEXTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,7

HAEC figura, quod ad cerebri portionem in calvaria relictam spectat, etiam quartae correspondet: a quinta in hoc differens, quod corpus testudinis modo fabricatum, anteriori sua sede a cerebri substantia liberaverimus, id sursum in posteriora reflectentes, ut inferior ipsius superficies in conspectum veniret, et vas illud etiam cerneretur, quod a quarto durae membranae sinu pronatum, sub corpore testudinis modo extructo fertur, et plexuum tandem non minimam partem constituit, quos secundarum imagini veteres assimilarunt.

A, A, A Corpus testudinis modo extructum, hic inferiori ipsius superficie, qua tertii ventriculi superiorem constituit sedem, conspicuum.

B, B Portio corporis instar testudinis efformati in dextro ventriculo, a cerebri substantia hic principium ducens.

C Portio corporis testudinem forma et usu referentis, quae ex sinistro cerebri ventriculo pronascitur.

D, D Dexter cerebri ventriculus.

E, E Cerebri sinister ventriculus.

F Arteria per inferiorem posterioremque dextri ventriculi sedem a dextrae soporalis arteriae ramo, duram cerebri membranam perforante, huc in dextrum ventriculum conscendens.

G Arteria in sinistrum cerebri conscendens ventriculum.

H Vas a quarto durae cerebri membranae sinu principium ducens, ac sub corpore instar testudinis efformato, in communem dextri et sinistri ventriculorum cavitatem, seu tertium ventriculum properans, totoque incessu miris modis [implexum.

I Vasis H insigniti in duas portiones divisio.

K Vasis H insigniti divisionis altera portio, dextrum cerebri petens ventriculum.

L Portio nuper commemorati vasis, sinistrum accedens cerebri ventriculum.

M Plexus dextri ventriculi, secundinarum imagini comparatus, atque ab arteria F insignita, et vasis H indicati portione, quam K notavimus, constitutus.

N Plexus sinistrum cerebri ventriculum occupans, ac ex vasis G et L insignitis conflatus.

O, O Huiusmodi venulae cerebri substantiae hic obnascuntur, ab illis productae vasis, quae K et L notavimus.

P A venis quae cerebri substantiae hic offeruntur, ramusculi extra ventriculorum amplitudinem hac ad tenuem cerebri membranam pertinent.

Q Meatus ex communi cavitate dextri ac sinistri ventriculorum, seu a tertio cerebri ventriculo recta declivis pertinens versus pelvim, quae cerebri pituitam excipiens, eam infundibuli modo defert.

R, S Canales sinus'ue leviter in ventriculorum substantia exculpti, et pituitam ad meatus nuper Q insigniti orificium deducentes.

SEPTIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,9

PRAESENS figura a tribus proxime praecedentibus plurimum variat. in hac namque ea cerebri substantiae, quam in illis adhuc ex sectionis serie reliqueramus, pars ablata cernitur, quae dextri sinistrique ventriculorum sedem in illis figuris conspicuam efformabat. dein tota quoque cerebri portio, quae cerebello adhuc innitebatur, hic quoque resecta est: ut durae membranae occurreret processus, cerebellum ac cerebrum intercedens. Insuper durae membranae hic consistentes sinus, etiam hac figura aperuimus: et vas a quarto durae membranae sinu in cerebri ventriculos pertinens, ex tertio cerebri ventriculo sublevatum, et a plexibus secundinae similibus avulsum, in posteriora refleximus: ut tertii cerebri ventriculi, seu communis dextri sinistrique ventriculorum concavitatis sedes in conspectum melius veniret, una cum eius cavitatis meatibus.

A, A Cerebri substantiae adhuc in calvaria reliquae dextra pars.

B, B Cerebri substantiae adhuc in calvaria asservatae sinistra pars.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Septima septimi libri figura)

- C, C, C Lineae hic passim obviae, illis correspondent, quas tres modo praecedentes figurae similiter commonstrarunt. Verum quia huiusmodi lineae substantiae've cerebri diversitas inibi duntaxat consistit, ubi cerebrum tenui membranae vicinius est, praecedentes figurae eam solum in lateribus ostenderunt: haec autem, quum tantam cerebri portionem ablatam habeat, ut iam apparens superficies in basi non procul a tenui membrana distet, etiam hoc cerebri substantiae in colore discrimen, et dictae nunc lineae in basi spectantur. Quod itaque lineis hic intercipitur, ac D, D, D insignitur, E, E, E. subluteum est, et subpallidum: quod vero extra lineas consistit, cuique E, E, E inscribuntur, album est, prorsusque candicans.
- F Portio soporalis arteriae, secundum humiliorem angustiolemque dextri ventriculi sedem sursum ad plexus secundinas imitantis constitutionem prorepens. Caeterum si perpenderis, qua'nam sede hic F reponatur, et qua'nam in sexta figura occurrat, prompte observabis, qui dexter cerebri ventriculus (quemadmodum et sinister) ex posteriori sua sede instar cornu arctatus, deorsum in anteriora per cerebri substantiam ducatur. Hic namque, ubi plus substantiae cerebri, quam in sexta figura abstulimus, praesens arteriae portio F notata, antrorsum magis vergit, quam F in sexta, eandem quoque insinuans arteriae portionem, ubi iam posteriorem ventriculi sedem conscendit. Atque id F et G subsequentis figurae magis liquido ostendunt, in qua huius ventriculi ductus nomine, adhuc plus cerebri substantiae, quam in hac quae ordine septima est, abstuli.
- G Arteriae soporalis portio, secundum humiliorem posterioremque sinistri ventriculi sedem sursum prorepens.
- H Humillima sedes tertii ventriculi: quam, ut aptius cerneretur, nonnihil distentam finximus.
- I Meatus recta declivis ex tertio cerebri ventriculo pertinens, cerebrique pituitam ad pelvim huic excipiendae paratam deferens.
- K Meatus ex tertio cerebri ventriculo inter cerebri testes natesque, in cavitatem cerebello et dorsali medullae communem pertinens.
- L Glandula nuci pineae non absimilis, et vasorum ex quarto durae membranae sinu cerebrum petentium fulcrum.
- M, N Hanc cerebri partem, tenui adhuc membrana cerebri obductam, testes et nates cerebri appellamus.
- O, O, O Durae cerebri membranae processus, portio've, inter cerebellum et cerebrum reposita. Qui hanc accedunt, aut per ipsam excurrunt instar venarum ductus, partim a primo secundoque durae membranae sinibus, partim vero a quarto pronascuntur.
- P, P Durae cerebri membranae dexter seu primus sinus.
- Q, Q Durae cerebri membranae sinister seu secundus sinus.
- R Primi et secundi durae membranae sinuum congressus, quem Graecorum nonnulli *ληνόν*, quod est torcular, appellarunt.
- S Principium tertii durae membranae sinus.
- T Quartus durae membranae sinus, similiter atque alii hic per sectionem adaptus.
- V Vas a quarto sinu durae membranae in cerebri ventriculos porrectum, hic autem in posteriora ex sua sede reflexum.
- X, X Hac sede cerebellum dura cerebri membrana non obtectum, sese offert.
- Y Ductus, venarum modo a quarto durae cerebri membranae sinu in tenuem membranam pertinentes, qua cerebellum ipsique cerebri testes induuntur.
- Z, Z Durae membranae sedes, qua ossi omnium totius corporis ossium durissimo, et auditus organum intus continenti, adnascitur. hanc namque calvariae regionem incumbente ipsi cerebro deteximus.

OCTAVA SEPTIMI LIBRI FIGURA

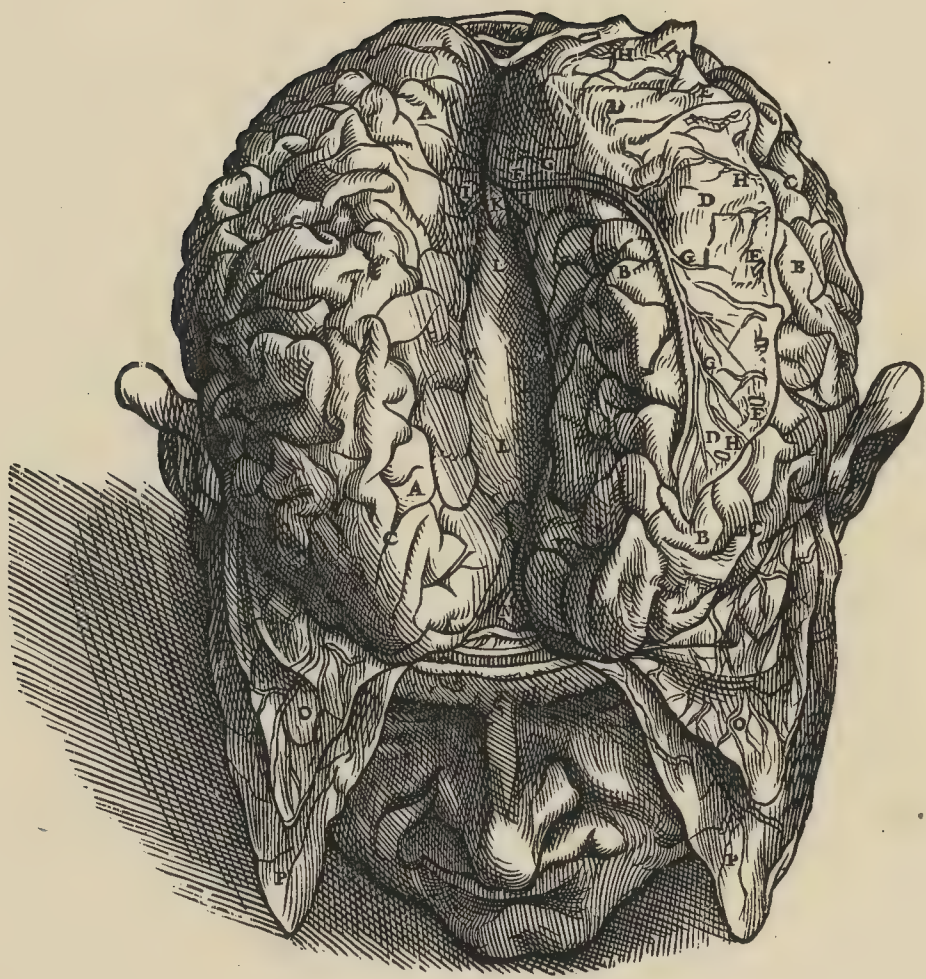
VII, 10

- OCTAVA figura a septima in hoc variat, quod hic adhuc cerebri plus resecurimus, et cerebri testes longa sectione in hoc diviserimus, ut meatus occurreret ex tertio ventriculo in quartum pertinens. Ad haec, durae membranae portio cerebello obducta, hic dissecta, atque in posteriora reflexa cernitur. Quum itaque praesens figura pleraque cum septima habeat communia, in hac A A, et B B, et C C, et D D, et E E, et F et G et H, idem quod in septima, indicant. Verum ad H. arteriae F et G insignitae, tanto magis hic quam in septima antrorsum vergunt, quanto magis cerebrum versus basin in septima quam in sexta ablatum est.
- I Meatus recta declivis descendens, cerebrique pituitam ad pelvim deferens.
- K Meatus pituitae deducendae paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu, qui ex tertio ventriculo inter testes in quartum ventriculum pertinet.
- L Ne L in umbra prorsus latitaret, aut si suo poneretur loco, et eius nomine, quo in conspectu esset, umbra veniret exsculpenda, itaque delineatio hic omnino vitianda, id L ad anteriorem cerebelli partem reposui, foramen meatumque notaturus, qui ex tertio cerebri ventriculo in quartum fertur.
- M Glandulam hic adhuc reliquimus, quae pineae nucis formam ostendens, vasorum ex quarto durae membranae sinu in cerebri ventriculos pertinentium fulcrum efficitur.
- N, O, P, Q Quatuor his characteribus corpus id indicatur, quod ante sectionem unicum est, atque in septima figura M et N insignitur: hic vero ex sectionis serie divisum diductumque occurrit. ac N et O eius corporis sedes indicant, quibus testium nomen accommodatur. P vero et Q, illas insinuant sedes, quas nates fere nuncupamus.
- R, R, R Cerebellum, tenui adhuc obductum membrana.
- S, S, S Vasa, venarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.

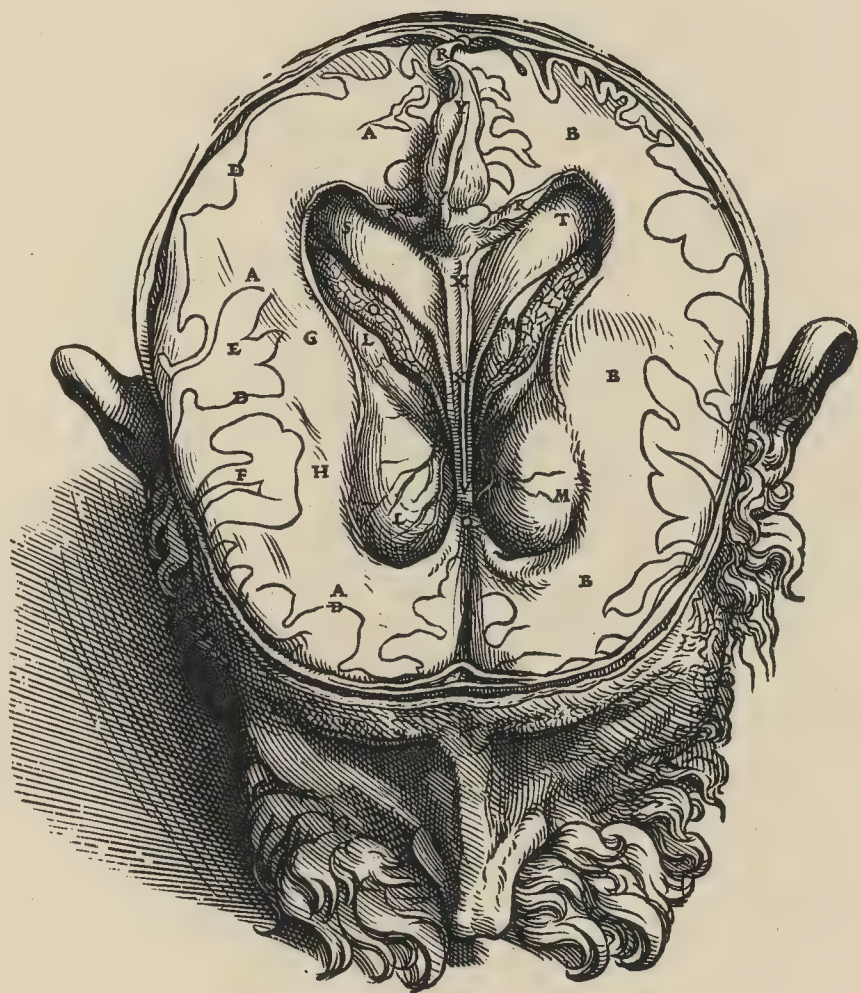
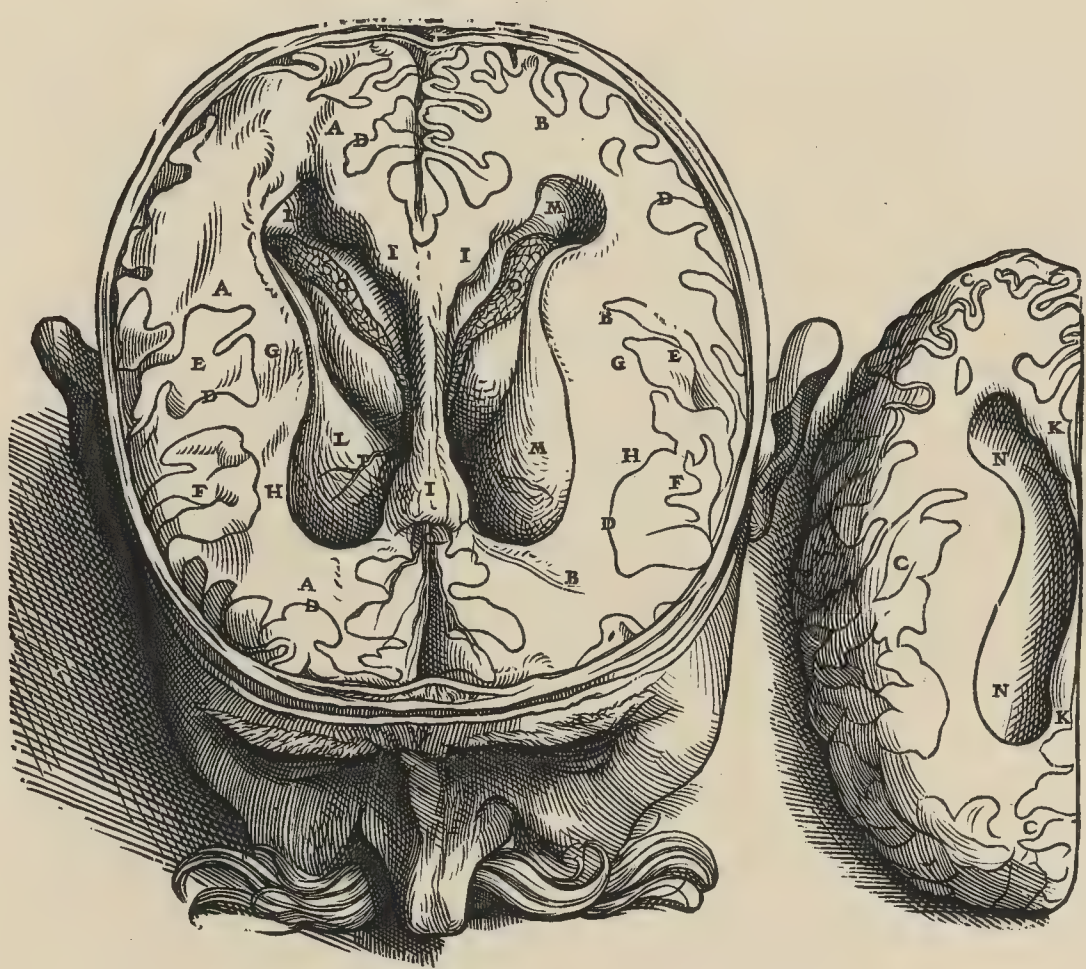

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Octava septimi libri figura)

- T, T Propagines vasorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias, quae secundum dextri et sinistri ventriculorum cerebri posteriora sursum conscendunt, plexus efformaturae, quos secundinae dissectionum procures contulerunt.
- V, V Durae membranae processus, qui superiorem cerebelli sedem a cerebro dirimebat.
- X, X Propagines notantur a vasis, dictum nuper durae membranae processum implicantibus, in tenuem membranam, qua cerebellum vestitur, excurrentes.
- Z, Z Idem hic Z et Z notant, quod in septima figura: duram videlicet cerebri membranam, ossi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

NONA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII, 12

IN hac figura, eadem cerebri portio, quae in octava, servatur. verum praesens figura in faciem prorsus reposita, eum durae membranae processum abscissum habet, qui cerebrum a cerebello dirimit. deinde cerebellum hic deorsum e sua calvariae sede manibus protractum, ac deorsum modice inversum propendet: ut ipsius regio, calvariae alias contigua, oculis subiiceretur, et dorsalis medullae cavitas videretur, alteram quarti ventriculi partem constituens. Ad haec, praeter venarum quarundam et nervorum progressus, etiam primus et secundus durae membranae sinus hic aperti adamussim exprimuntur.

- A, A Cerebri portio adhuc in calvariae amplitudine reliqua, et hic in sua sede adhuc asservata.
- B, C, D Tribus his characteribus cerebellum deorsum ex sua sede reflexum indicatur, tenui membrana adhuc involutum, ac dorsali medullae connatum. Verum B privatim cerebelli dextram indicat sedem, calvariae sinui P notando correspondentem. D vero sinistram, quae illi calvariae sedi insidet, cui R inscribam. C autem cerebelli media pars insignitur, vermi non absimilis, et suis finibus eos constituens processus, quos vermium imagini comparamus.
- E Posterior terminus mediae partis cerebelli, qui vermiformium processuum posterior recensebitur.
- F, G, H Dorsalis medullae pars, adhuc in calvaria consistens. ac F et G huius partis seu dorsalis medullae sedes indicant, quibus cerebellum connascitur. H vero sedem dorsalis medullae significat, e calvariae amplitudine procidentem.
- I Dorsalis medullae sinus, calami quo scribimus mucroni non absimilis, ac mediam cavitatem constituens ventriculi medullae dorsali et cerebello communis.
- K Vasa seu ductus venis quam simillimi, et hac in cerebellum ab illis vasis pertinentes, quae in primum et secundum durae membranae sinus exhauriuntur. atque ut hi ductus frequentes admodum sunt, ita etiam non semper pari propagantur serie.
- L Et hac quoque ductus venae similis in tenuem cerebelli membranam porrigitur, ab illis vasis quae hac in parte duram cerebri membranam intertexunt.
- M Quintum cerebri nervorum par. N Sextum cerebri nervorum par.
- O Septimum par nervorum cerebri. atque hic videre est, quot surculis duo postrema cerebri nervorum paria principium a dorsalis medullae initio, nequaquam vero a cerebello, ducant.
- P, Q, R Sinus occipitis ossis, quibus correspondet cerebelli figura. nam B cerebello inscriptum, P congruit. C autem, Q. D vero, R.
- S, S, S Dexter seu primus durae membranae sinus, hic cultelli mucrone adaptus.
- T, T, T Sinister, seu secundus durae membranae sinus. In nulla autem cerebri delineationum, horum sinuum incessus ita conspicue, ac in praesenti, oculis subiicitur.

DECIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII, 8

HAC figura eam cerebri portionem expressimus, quae dorsalis medullae educit initium: dein cerebellum a dorsalis medullae hic conspicua parte ademptum est: et cerebri testes, et nates, et glans, pineae nucis imaginem referens. ac postremo cavitas ea dorsalis medullae, quae cum cerebelli cavitatem quartum cerebri efformat ventriculum, hic pariter exprimuntur.

- A, A Cerebri pars, dorsalem producens medullam, hinc ex reliquo cerebro resecta.
- B Meatus ex tertio cerebri ventriculo in quartum sub cerebri natibus tendens: cuius terminum, in quartum pertinentem.
- C. ventriculum, C insignivi.
- D Cerebri glans, nucis pineae imagini a dissectionis professoribus assimilata.
- E, F, G, H His characteribus, cerebri testes ac nates indicantur. videntur namque dissectionis procures gratia lineae inter E ac F, et inter G et H conspicuae, superiora tubera E et G insignita, ab inferioribus F et H notatis distinxisse: ac superiora testes vocavisse, quod illis glans, penis quasi modo incumbit: inferiora autem, nates, quod meatus ex tertio ventriculo in quartum pertinentis terminus, podici conferri possit.
- I, K Sedes duae, quibus dorsalis medullae initium cerebello adnascitur.
- L, M, N, O Cavitas dorsalis medullae initii, alteram partem quarti ventriculi constituens, calami cavitati assimilata, quam scribentes atramento intingimus. Sedes enim L insignita, eius calami cavitatis parti respondet, quae indici scribentis proxima est. M autem et N angulis illis assimilari possunt, quae in cavitatis calami lateribus consistunt. O vero mucronem, quo characteres formamus, exprimit.
- P Dorsalis medulla hic praesecta est, qua in vertebrae procidens, calvariam egreditur.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

UNDECIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,11

HAC figura cerebellum a calvaria, ipsaque adeo dorsali medulla avulsum et supinum iacet, humiliorem suam sedem, qua dorsalem spectat medullam, commonstrans. Ac proinde regiones ipsius, quibus dorsali medullae continuatur, ac sinum insuper ostendit, qui alteram portionem efformat quarti ventriculi, cerebello et dorsali medullae communis. Porro ad humiliorem praesentis figurae sedem, tanquam ex alio quovis cerebello exsectos pinximus fines mediae partis cerebelli, ut exactius processuum vermīs imaginem referentium natura conspiceretur.

- A, A Dextra cerebelli pars, tenui membrana cerebellum investienti liberum, uti etiam totum cerebellum hic ea membrana denudatum apparet.
- B Sinistra cerebelli pars.
- C, c Media cerebelli pars. ac C notat huius partis anteriorem regionem, c vero posteriorem.
- D, d Fines terminique mediae partis cerebelli: quorum anteriorem D indicat, posteriorem vero d.
- E Cerebelli sinus, qui cum dorsalis medullae sinu quartum ventriculum constituit.
- G, G His sedibus cerebellum dorsali medullae adnascitur.
- H Anterior finis mediae partis cerebelli hic, ac si ab alio cerebello is resectus esset, expressus.
- I Posterior finis mediae partis cerebelli, a quopiam cerebello exectus.

DUODECIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,13

HAC figura caput a sinistro latere exprimitur, dextro nonnihil sublevato. Ex calvariae autem cavitate cerebellum hic evulsimus, ea tantum cerebri relicta portione, quae in octava et nona figuris adhuc servabatur. Verum illa cerebri portio hic in sua non consistit sede: sed elevata est, et in posteriora ab ipsa calvariae basi aliquousque reflexa: ut tandem in conspectum venirent cerebri processus, forma nervis non absimiles, et olfactui subministrantes: quorum sinister e sua sede cum ipso cerebro elevatus est: dextro adhuc durae cerebri membranae, qua octavo capitis ossi obducitur, [connexo.

- A, A Cerebri pars dextra.
- B, B Sinistra cerebri pars, tenui membrana adhuc, quemadmodum et dextra pars, obvoluta.
- C Dextrum olfactus organum, in sua sede adhuc servatum.
- D Sinistrum olfactus organum, una cum cerebro in posteriora reflexum.
- E Sedes, cui sinistrum olfactus incumbit organum. eaque regio durae membranae hic indicatur, quae odoratus nomine hac in sede multis, sed exiguis foraminibus pervia cernitur.
- F Vena calvariam petentium sexta, hic in duram cerebri membranam aliquot surculis excurrans.
- G Septum, sedes olfactus organis incisās interdividens.
- H Durae cerebri membranae processus portio, qui dextram cerebri partem a sinistra dirimit.
- I, I Cerebrum, quod passim excavatae sibi in calvaria cavitati respondet, hic quoque ad frontis ossis regionem sibi insculptis cavernis congruit, et levibus tuberibus prominet, quae alii mamillares cerebri vocarunt processus.
- K Vena calvariam petentium quinta, cui iter praebet foramen secundo nervorum pari exsculptum.
- L L, ut et subsequentes characteres, in umbra occipitii cavitatis latitat, et parvi etiam est momenti: quandoquidem M. calvariae tantum indicat sinum, cui dextra cerebelli pars congruit. M sedem, quae mediam cerebelli partem respicit.
- N, O. N sinum, in quem sinistra cerebelli pars reponitur. O vero dextrum seu primum sinum indicat durae membranae.
- P, O. P autem tertium. Q secundum, seu sinistrum.

DECIMA TERTIA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,14

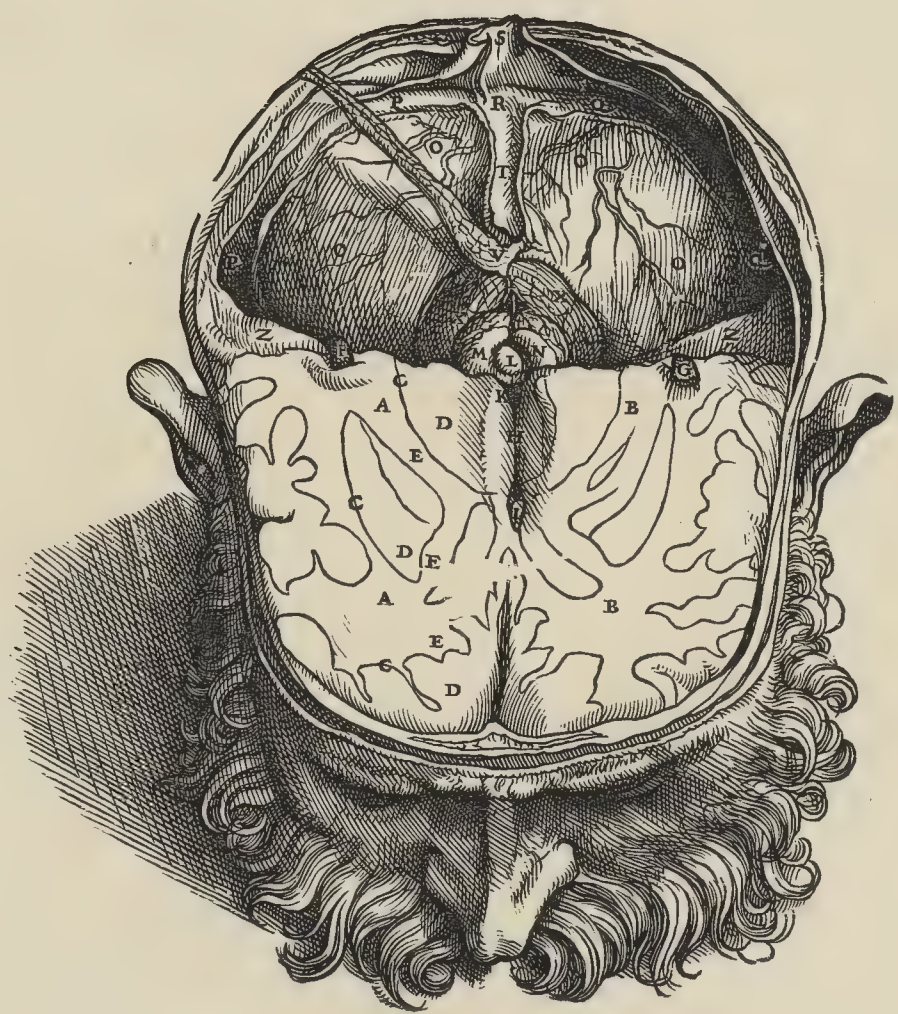
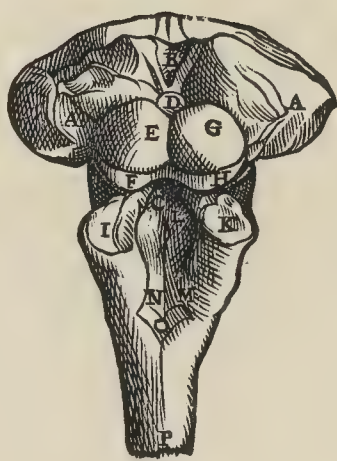
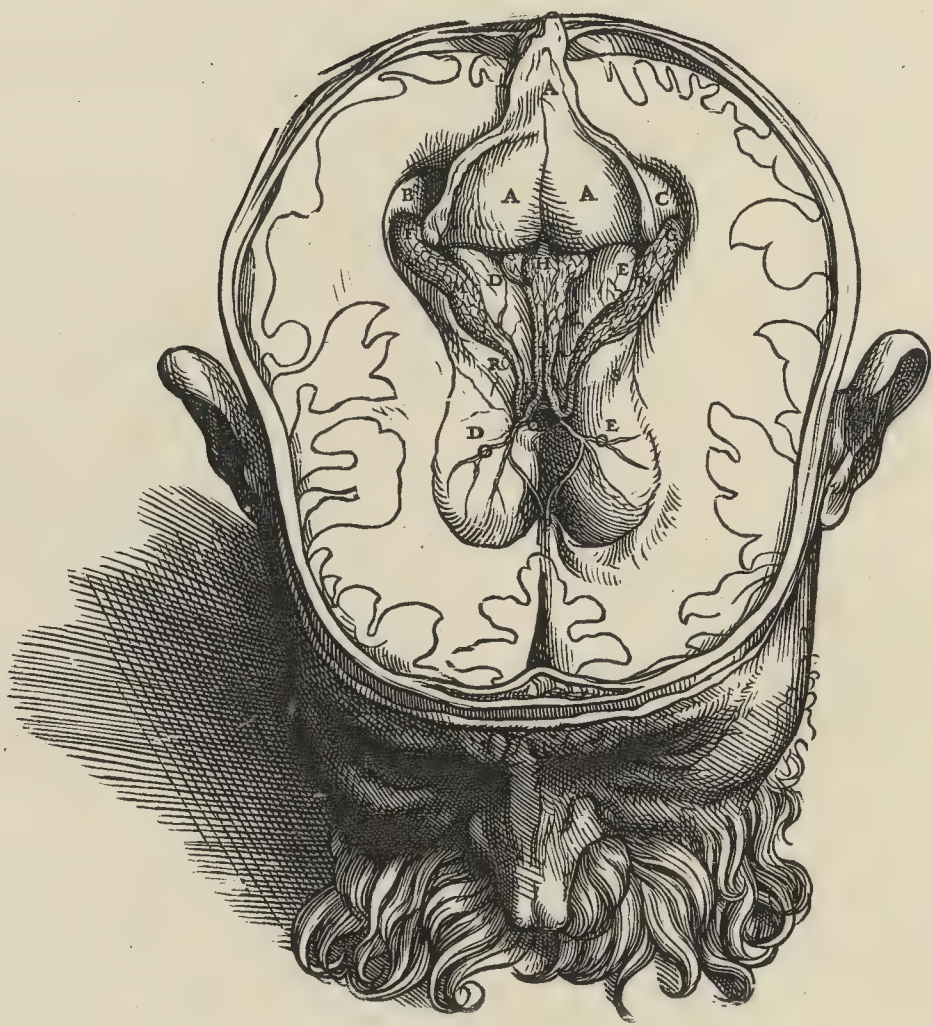
HAEC figura occipitio prorsus innititur: universaque cerebri substantia, quae adhuc reliqua erat, in posteriora deorsum deflexa pendet: ut olfactus organa, et coitus visoriorum nervorum, et maximi soporalis arteriae rami, in conspectum venirent.

- A, A Dextra cerebri pars, quam adhuc tenuis cerebri obtegit membrana.
- B, B Sinistra cerebri pars.
- C, C Cerebri tubera, a papillarum similitudine mamillares processus nuncupata.
- D, D Sinus seu sedes olfactus organis paratae.
- E Septum, olfactus organis paratas sedes interdividens.
- F, F Sinus calvariae, quibus mamillares cerebri processus C et C insigniti congruunt.
- G, G Utrunque notatur vena calvariam ingredientium sexta.
- H Vena calvariam ingredientium quinta.
- I Vas venae correspondens, quod in tenuem cerebri membranam a vasis excurrit in dura membrana consistentibus.
- K Principium eorum ductuum, qui per durae membranae latus excurrunt, perinde ac si venae essent arteriis commissae.
- L, L Olfactus organa, hic una cum cerebro a dura membrana deorsum divulsa.
- M Nervorum visoriorum coitus.
- N Visorius nervus, dextrum petens oculum.
- O Visorius nervus, sinistrum petens oculum.
- P Soporalis arteriae ramus, duram cerebri membranam perforans, ad latus glandis cerebri pituitam excipientis.
- Q Arteriae P notatae propago, dextrum accedens cerebri ventriculum.
- R Arteriae P notatae propago, hic in tenuem cerebri membranam sparsa.
- S Portio pelvis, cerebri pituitam excipientis.

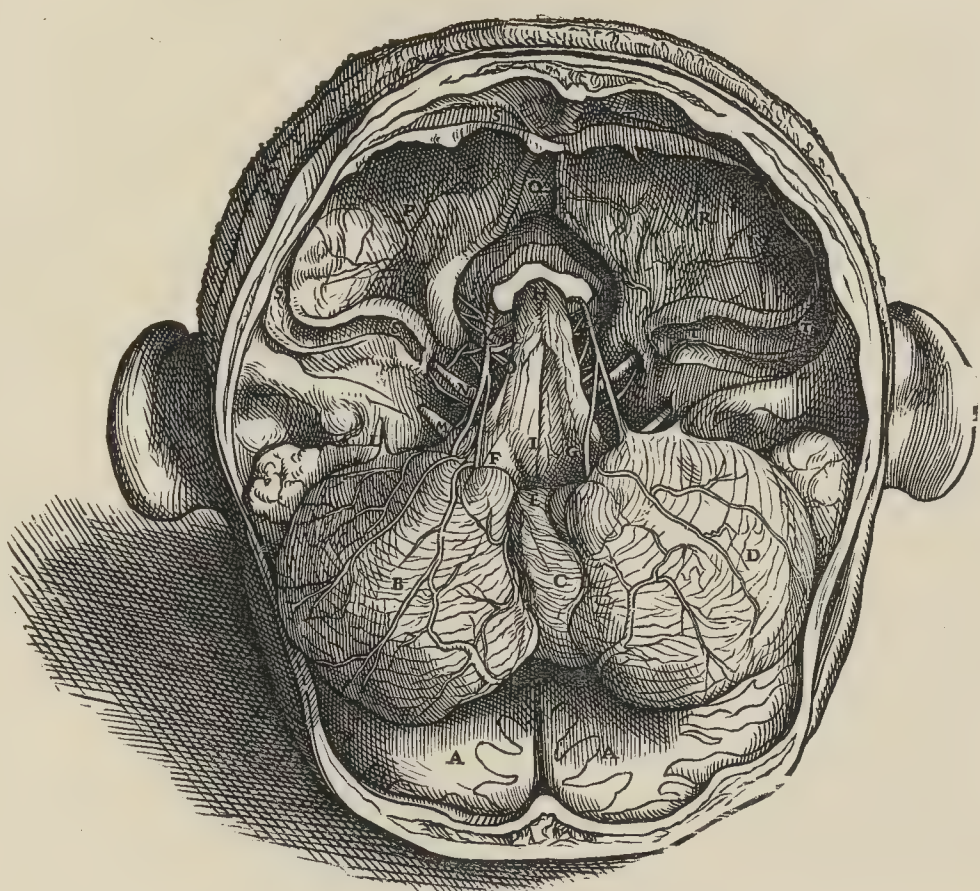
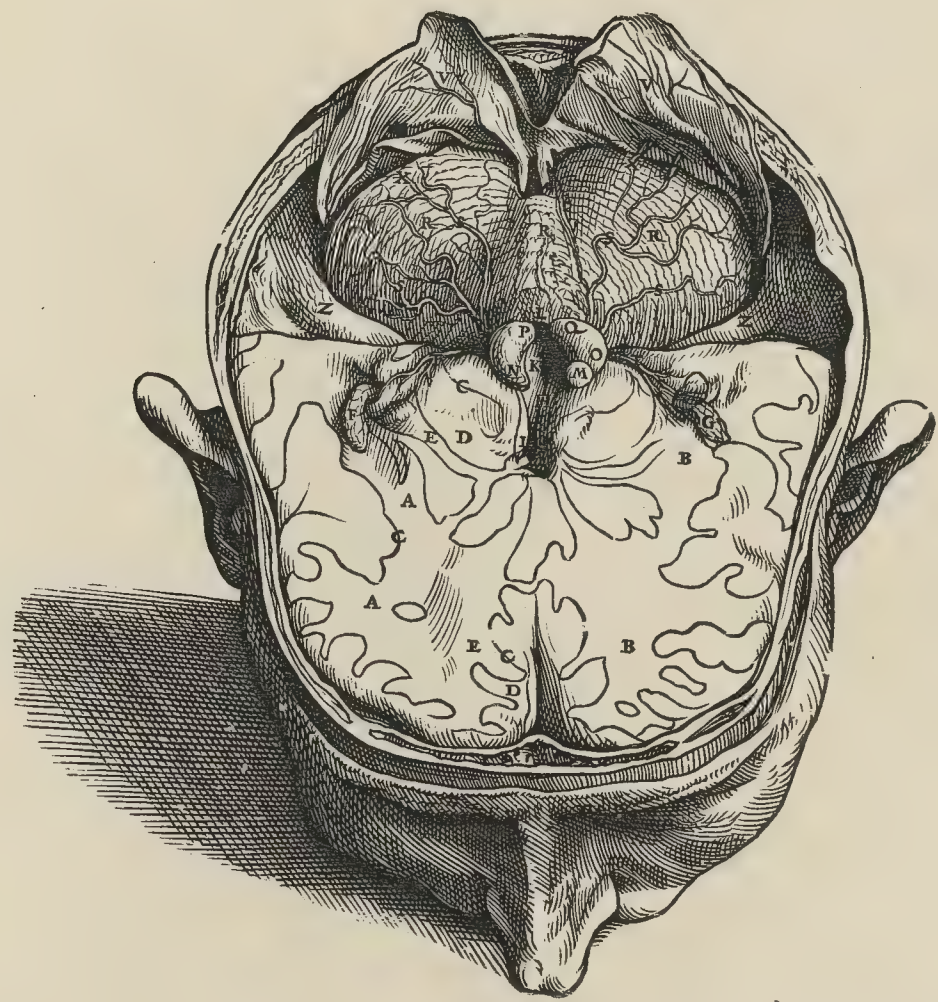

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA QUARTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,15

CAPUT hic in sinistram aurem reclinatum iacet, calvariae cavitatis basim exprimens, dura cerebri membrana adhuc succinctam. Atque tanta nunc duntaxat cerebri dorsalisque medullae asservatur portio, quanta cerebri nervorum paribus videndis sufficit. Visoriorum porro nervorum exortum coitumque reseui, ne pelvis nimium lateret, quo cerebri pituita excipitur.

- A, A Modica cerebri portio, una cum dorsalis medullae initio.
- B, B Nervi visorii, ea parte hic tantum conspicui, qua calvariae cavitatem egrediuntur.
- C, C Pelvis, cerebri pituitam excipiens.
- D Hic in pelvim pertinet meatus, cerebri pituitam ex tertio ventriculo deducens.
- E Dextrae soporalis arteriae ramus, duram membranam ad latus dextrum glandis perforans, qua cerebri pituita
- F Sinistrae soporalis arteriae ramus, duram cerebri membranam perforans. [excipitur.
- G Secundum cerebri nervorum par.
- H Tertii paris nervorum cerebri gracilior radix. I Tertii paris nervorum cerebri crassior radix.
- K Quartum nervorum cerebri par, tertii paris crassiori radici conterminum.
- L Minor radix quinti paris nervorum cerebri. M Quintum nervorum cerebri par, seu maior quinti paris radix.
- N Sexti paris nervorum cerebri principia ac surculi.
- O Septimi paris nervorum cerebri principia ac surculi. Si quid in hac figura spectandum sit reliquum, id absque characterum opera prompte, vel ex proxime praecedentibus figuris percipitur.

DECIMA QUINTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,16

PRAESENTI figura portionem eam cavitatis calvariae dura cerebri membrana adhuc succinctam depinximus, quae supra ossis cuneum imitantis medium habetur, una cum modo indicandis organis. Abs re namque fuisset, integrum caput harum particularum gratia delineare.

- A, B Nervorum visoriorum portiones.
- C Sinistri lateris arteria, quae duram membranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam, partim vero in dextrum cerebri ventriculum digeritur. D Dextri lateris arteria.
- E Hic pelvis collecta, et a tenui membrana cerebri omnino divulsa, propendet, qua cerebri pituita ex tertio illius defluens ventriculo excipitur.
- F Foramen, quo pelvis infundibuli modo extractae finis glandem petit, cerebri pituitam excipientem.
- G, G Secundi paris nervorum cerebri portiones.

DECIMA SEXTA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,18

HAC figura nudam depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, una cum pelvi, seu infundibulo, quo pituita huc deferitur, quodque hic flaccidum propendet. A lateribus vero, arteriarum soporalium portiones, quae reticularem plexum efformare dicuntur, ita hic expressimus, uti nobis inter secandum occurrere. Atque ut eae arteriarum portiones sese varie secantibus offerunt, ita quoque varie eas delineavimus.

- A Glans, cerebri pituitam excipiens.
- B Pelvis, seu infundibulum, cerebri pituitam super modo dictam glandem deferens.
- C, C Arteriarum portio, quae secundum foraminis ipsius gratia in calvaria exsculpti ductum oblique fertur.
- D Sinistrae arteriae ramus in durae cerebri membranae sinistrum latus excurrans.
- E Arteriae sinistreae portio, per proprium foramen ad narium usque amplitudinem pertingens.
- F, F His sedibus diversam arteriarum sedem delineavimus. ac dextrum quidem F arteriam notat ea seriem ductam, ut hic in ramos non dirimatur. sinistrum autem F arteriam hanc in duos ramos, qui mox in unum rursus coeunt, dissectam insinuat.
- G Arteriae sinistreae portio, duram cerebri perreptans membranam, ac partim in sinistrum cerebri ventriculum, partim in tenuem membranam hic cerebri basi obductam digesta.
- H Propago sinistreae arteriae, per foramen secundi paris nervorum cerebri calvariam egrediens, ac nervum dein visorium oculumque petens.

DECIMA SEPTIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,17; VII,19

- A, B, C, D. itaque A et B, arterias calvariam subeuntes, moxque in mirabilem illum plexum diffusas. C vero et D ramos, in quos plexus illius propagines colliguntur, quique illis prorsus arteriis magnitudine respondent, quas A et B indicavimus. Caeterum E glandem notat, pituitam cerebri excipientem.

PRAESENTI figura, arteriarum ad glandis cerebri pituitam admittentis latus reptantium seriem depinximus, quam in ovium ac boum capitibus fere observamus. Hanc autem proponere libuit, ne quis nos latere arbitraretur, quae

- A, B. illorum animalium hic cum homine sit differentia. Significat autem in hac figura A dictam iam saepius glandem: B et C. C arteriarum sedem, qua primum calvariam ingrediuntur.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

DECIMA OCTAVA SEPTIMI LIBRI FIGURA

VII,20 (vide etiam figuram I,24)

PARVA hac figura erectam finximus pelvim, seu cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipsi subditam distillat. ac
A, B, C. dein hic finximus quatuor ductus, a glande pituitam per proxima glandi foramina deferentes. Indicet igitur A glandem,
D, E, F. cui pituita instillatur. B pelvim, qua haec ducitur. C vero et D, E, F meatus ad faciliorem pituitae huc decumbentis
egressum paratos. Porro praeter has septimi libri figuras, ad eorum potissimum cognitionem spectantes, quae in cal-
variae habentur cavitate, etiam huc faciunt duae figurae mox ad finem primi Capitis libri quarti additae, et septem
parium nervorum cerebri delineationem exprimentes. quum vero illic earum indicem non admodum succinctum
necessario complexi simus, abs re prorsus esset, easdem hic quoque reponere. Praeterea figurae, oculi constructionem
exprimentes, etiamsi ad septimum referantur librum: tamen Capiti decimo quarto, quod oculorum fabricae dedicabi-
tur, illas praeponam, quum nulli alteri quam illi famulentur Capiti.

PRIMA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURA

VII,21

HAEC figura, earum quae praesenti Capiti praeponuntur prima, alteram oculi partem exprimit, una sectione ab
anteriori sede per posteriorem, atque ita per nervum visorium divisi: perinde scilicet, ac si quis divisae secundum
longitudinem cepae alteram partem ea superficie delinearet, qua alteri parti connata continuaque fuerat. Atque hoc
etiam modo coelos, et quatuor elementa, in plano depingere solemus.

- A Humor crystallinus.
- B Tunica anteriori humoris crystallini sedi obducta, tenuissimaeque ceparum pelliculae instar pellucida.
- C Humor vitreus.
- D Nervi visorii substantia.
- E Tunica, quam reti assimilamus, quamque resoluta dilatata'ue visorii nervi efficit substantia.
- F Tenuis cerebri membranae portio, quae nervo obducitur visorio.
- G Uvea tunica, in quam tenuis visorium nervum induens membrana degenerat, ac expanditur.
- H Hac sede uvea tunica in posteriora comprimitur, et corneam illi obductam non contingit tunicam.
- I Pupilla, seu foramen, quo uvea est pervia.
- K Tunica ab uvea initium ducens, et ciliis seu palpebrarum pilis imagine correspondens, ac interstitium pariter vitrei
humoris ab aqueo.
- L Durae cerebri membranae portio, nervum visorium obvolvens.
- M Dura oculi tunica, quam dura cerebri membrana constituit.
- N Durae oculi tunicae pars, quae cornu instar pellucida visitur.
- O, O Humor aqueus.
- P, P Musculi oculum moventes.
- Q Adhaerens, alba'ue oculi tunica.

SECUNDA, TERTIA, QUARTA, QUINTA, SEXTA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

VII,22 a-e

SECUNDA figura crystallinum duntaxat humorem anteriori sede ita exprimit, atque is omnibus illum ambientibus
partibus liberatus, e directo intuenti occurreret.

TERTIA figura nudum prorsus crystallinum humorem commonstrat, ea sede se ostendentem, qua ex latere ab aliquo
R. spectaretur. Verum R asperitatem sedemque crystallini humoris notat, cui oculi tunica, palpebrarum pilos referens,
connascitur.

QUARTA figura humorem vitreum ita effictum commonstrat, quemadmodum is, si suam, quam in oculo obtinet,
S. formam reservaret, in anteriori ipsius sede conspicuus esset, quum crystallinus humor ex illo evulsus esset. S enim
cavitatem ipsius indicat, in quam media crystallini humoris pars reponebatur.

T QUINTA figura vitreum humorem eadem facie, qua quarta, exprimit: verum adhuc ipsi crystallinus humor T
notatus innatat.

V SEXTA vitreum humorem ex latere exprimit, una cum crystallino, qui ipsi innatans, V notatur.

SEPTIMA, OCTAVA, NONA, DECIMA, UNDECIMA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

VII,23 a-e

SEPTIMA figura aqueum humorem (etsi alias fluidus sit) ex latere ita exprimit, quemadmodum in oculo consistit, et
X. adhuc anteriorem crystallini humoris sedem integit. X namque crystallinum humorem in praesenti figura notat. ac

Y. Y eam humoris aquei sedem indicat, qua uveae tunicae pars in ipso (dum integer est oculus) continetur, quae a cornea
abscedit, distatque.

a, b OCTAVA figura vitreum humorem a notatum, et aqueum b insignitum, simul commonstrat, ita invicem dissitos,
quemadmodum ea dirimuntur tunica, quam palpebrarum pilis non perperam in effigie assimilamus. Huius tuniculae
c. sedes inter hos humores consistens, c indicatur.

NONA figura tunicam anteriori crystallini humoris sedi obnatam, et insigniter pellucidam, hique ab ipso humore
liberatam, a latere exprimit.

LIBRI SEPTIMI FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quinque decimi quarti Capitis figurae)

DECIMA figura crystallinum humorem a latere ostendit, adhuc ea tunica intectum, quam nona figura expressit. d, e. atque hic d tuniculam indicat. e vero crystallini humoris partem insinuat posteriorem, et illa tunica non obductam, sed in vitreo humore, quum integer est oculus, natitantem.

UNDECIMA figura anteriorem seu posteriorem partem indicat tunicae, quam uvea producit, quaeque palpebrarum g, g. pilis assimilatur. Caeterum haec circulo g et g notato ab uvea pronascitur: circulo autem f et f insignito, humori crystallino inseritur, adnascitur'ue.

DUODECIMA, DECIMA TERTIA, DECIMA QUARTA, DECIMA QUINTA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

VII, 24 a-d

h, h DUODECIMA figura tunicam, quam undecima ostendit, adhuc crystallino adnatam continet. h enim et h tunicam i. notant: i vero, humorem crystallinum.

DECIMA TERTIA figura tunicam ostendit, quam reti dissectionum periti comparant, quaeque hic a latere exprimitur,

k. una cum nervi visorii substantia k insignita, et cerebri membranis libera.

DECIMA QUARTA figura uveae tunicae internam ostendit superficiem. hic enim ipsam eversam, uti inter secandum

l. nonnunquam involvitur, evertitur'ue, delineavimus. l itaque portiunculam notat tunicae, in quam visorii nervi substantia dissolvitur. m sedem, in qua anterior uveae regio introrsum seu in posteriora comprimitur.

DECIMA QUINTA figura externam uveae tunicae superficiem ex latere delineatam continet, una cum nervi visorii

n. substantia, tenui adhuc membrana cerebri obducta. n enim nervi visorii substantiam notat, hic a tenui qua involvitur

o. membrana liberam. o tenuis notatur membrana, nervi visorii substantiam integens, et hic a dura membrana, quae p, p. ipsam quoque ante sectionem obvolvitur, denudata. p, p venarum arteriarumque a dura oculi tunica in uveam pertinentium sunt portiunculae, iam ex sectionis serie effractae. q, q sedes, qua uvea tunica anteriori in parte comprimitur, et

r. a cornea abscedit. r foramen, uveae pupillam constituens.

DECIMA SEXTA, DECIMA SEPTIMA, DECIMA OCTAVA, DECIMA NONA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

VII, 25 a-d

DECIMA SEXTA figura duram oculi tunicam ex latere commonstrat, transversa sectione in hoc divisam, ut series in f. conspectum veniret vasorum ab ipsa in uveam pertinentium. Significet igitur f nervum visorium, una cum duabus t, t. illum involventibus membranis abtruncatum, et venis arteriisque concomitatum. t vero et t venas arteriasque per u, u. duram oculi tunicam excurrentes. u autem et u uveam tunicam, hic propter durae scissionem, conspicuam, et ramulos x. durae tunicae vasorum excipientem. Caeterum x sedem indicat, ubi dura oculi tunica instar cornu laevigatur, pellu- y. cidique cernitur. Sedi autem y notatae, pupillae respondet foramen.

DECIMA SEPTIMA figura integram nudamque durae oculi tunicae externam superficiem ex latere exhibet, una cum

a, β. magna visorii nervi portione: in qua α notat ipsius substantiam, β vero tenuem qua obducitur membranam, γ autem γ, δ. duram cerebri membranam, δ venas arteriasque nervum visorium concomitantes. Porro x, et dein y, idem hic atque x, y. in decima sexta indicant.

DECIMA OCTAVA figura oculum a palpebris liberatum, atque ex sua in calvaria sede erutum, una cum ipsius musculis nondum disiunctis, a latere exprimit. atque ε nervum indicat visorium. ζ et ζ musculos oculum moventes. η et η, η, θ. η adhaerentem oculi tunicam. θ maiorem oculi circulum, seu iridem, ubi adhaerens membrana desinit, corneaeque η. tunicae pertinacissime adnascitur. η autem sedem notabit, eregione pupillae seu minoris circuli consistentem.

λ DECIMA NONA figura anteriorem oculi integri, et a palpebris tantum liberi, sedem exprimit. atque hic λ carunculam

η, θ, η. insinuat, in maiori oculi sedis angulo repositam. η vero, et θ, et dein η, idem hic ac in praecedente figura indicant. Caeterum si alicui oculi enarrationem ab extimis ipsius partibus primum persequi visum sit, is inverso oculi figurarum ordine, decimam nonam secundae loco habebit, et decimam octavam tertiae, atque ita deinceps.

VIGESIMA ET VIGESIMA PRIMA DECIMI QUARTI CAPITIS FIGURAE

VII, 26; VII, 27

TUNICULA cepis pelliculae modo pellucida, anteriorique humoris crystallini sedi obnata.

DECIMI NONI CAPITIS FIGURA

(vide figuram II, 47, pag. 62)

SEPTIMI ET ULTIMI LIBRI FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

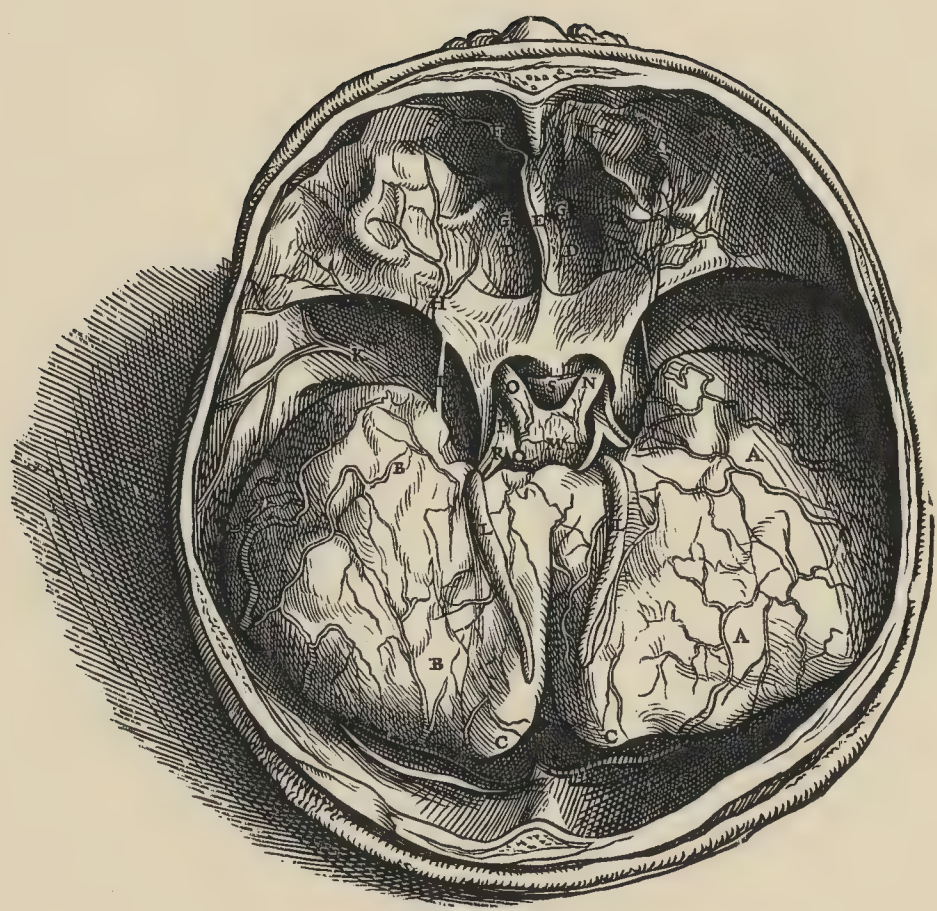

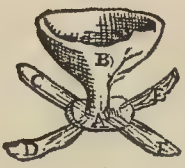
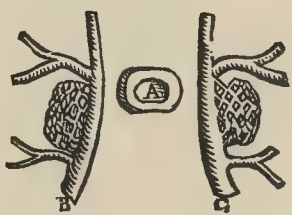
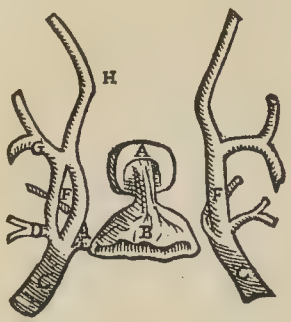
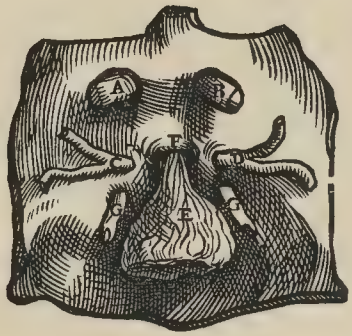
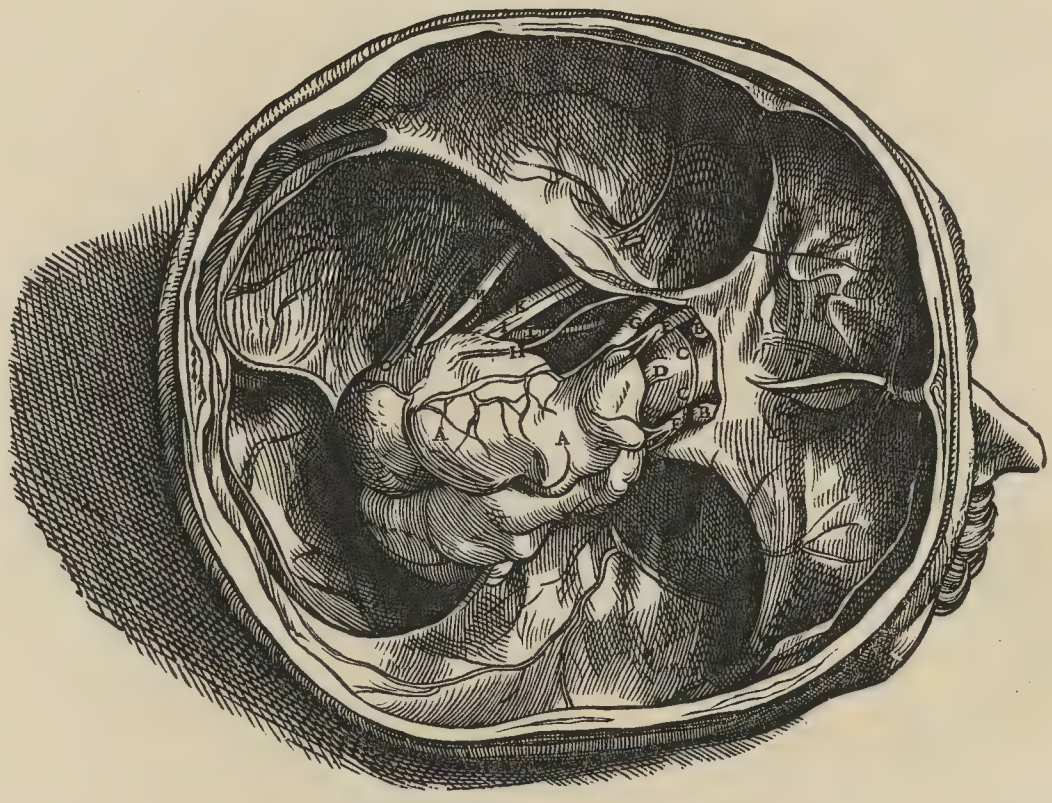

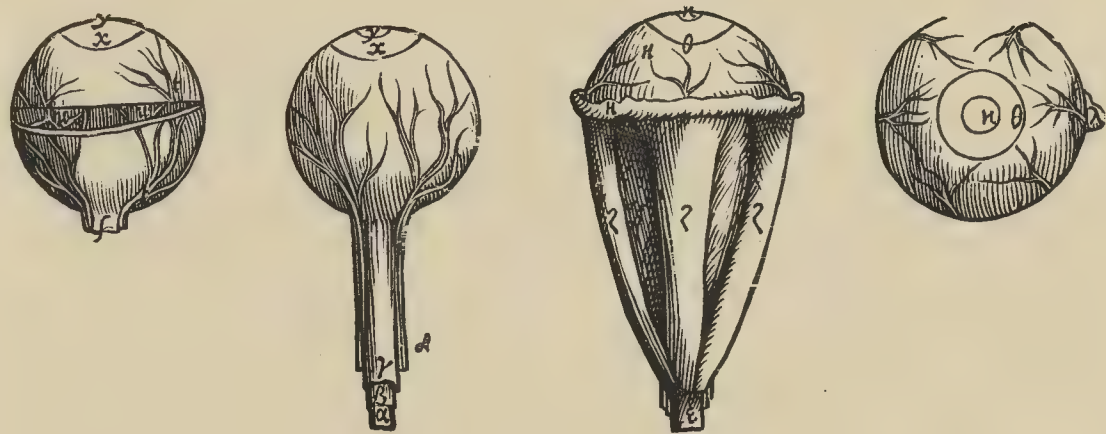
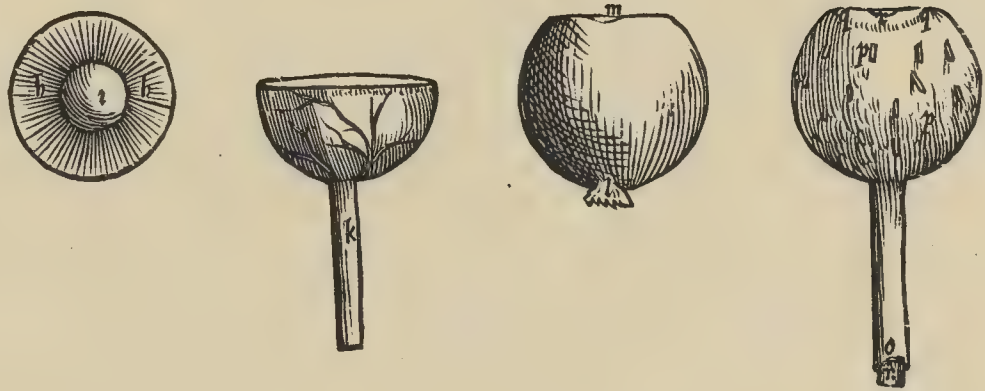
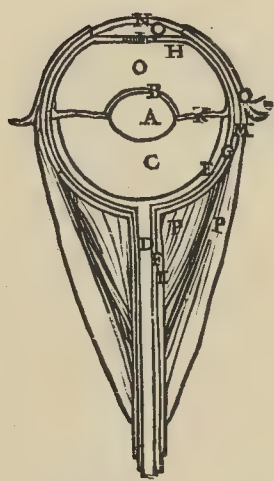

ANDREAE VESALII
SUORUM DE HUMANI
CORPORIS FABRICA
LIBRORUM EPITOME
—
TABULAE

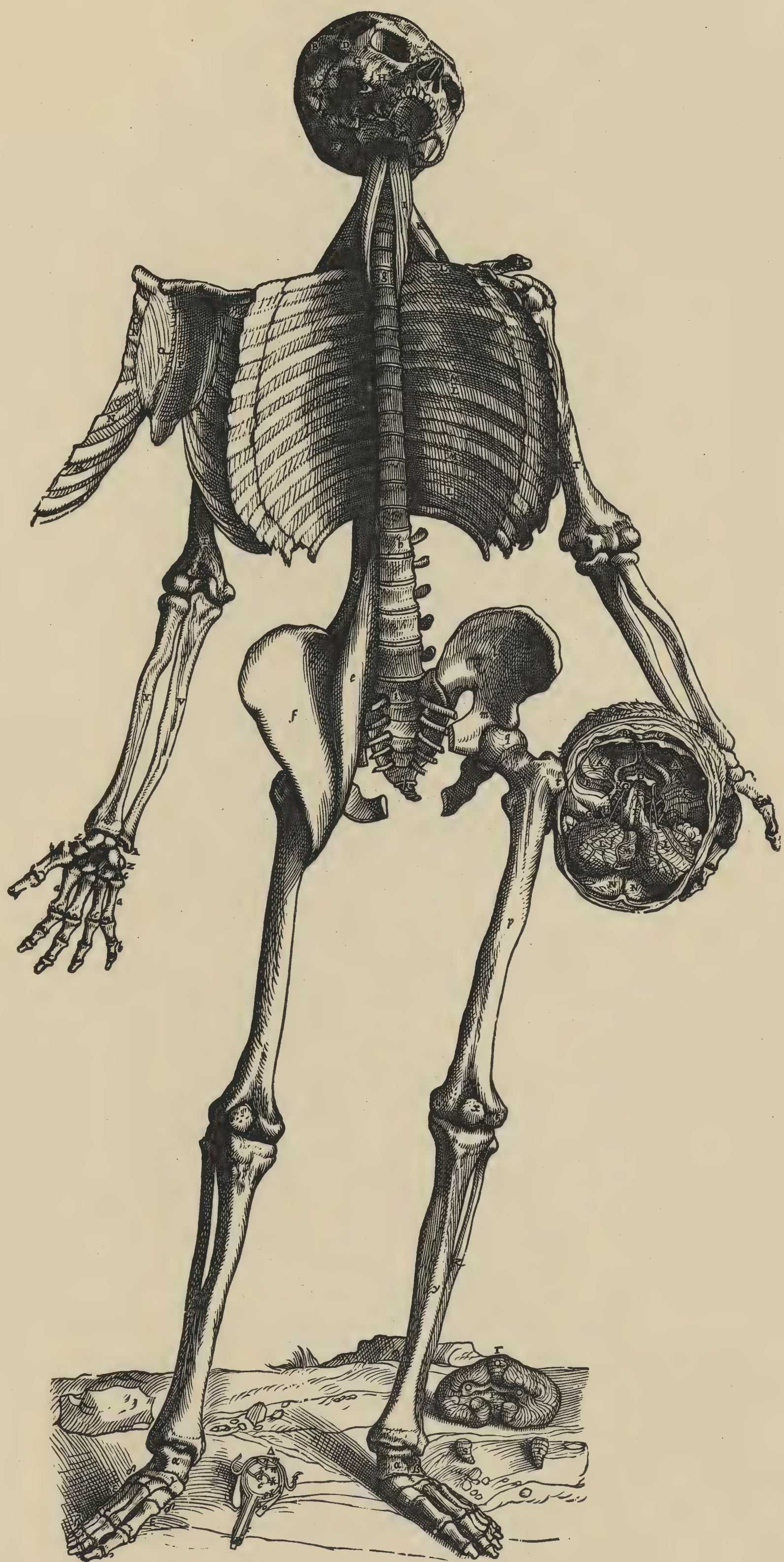

*SOLVITUR OMNE DECUS LETO / NIVEOSQUE PER ARTUS
IT STYGIUS COLOR / ET FORMÆ POPULATUR HONORES*

ANDREAE VESALII SUORUM DE HUMANI CORPORIS FABRICA LIBRORUM EPITOME. INDICES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM.

LECTORI

QUOD modo damus librorum de Humani corporis fabrica Compendium, in duas partes dissectum est. quarum una sex capitibus complexa, succinctissimam omnium partium historiam complectitur: altera in pluribus tabulis earundem delineationem simul cum characterum quibus insigniuntur indice proponit. Quare tuo ipsius arbitratu nostrum ordinem (quem ex vario ad impressionis formam, compingendique rationem commodissimum selegimus) tanti quanti visum erit pendens, aut partium descriptionem, aut designationem, notarumque indicem primum aggredieris, quem omnino a figuris nudas viri mulierisque imagines proponentibus auspicabere, ubi externarum sedium appellationes, ceu illarum imaginum index, occurrent. Integram ossium compagem offert figura a viri tergo impressa: quanquam et figurae ad viri illius proportionem delineatae, ac velut musculorum tabulae inscriptae, etiam sectionis serie ossa proponant, et praecipue earum quarta et quinta. Musculorum etenim ligamentorumque delineatio petenda est primum ab illa quam e regione figurae omnia ossa exprimentis locamus, ob idque prima musculorum figura inscribitur: cui succedit quae tertia nominatur, dein quarta et quinta. Nutritionis quae cibo potuque fit organa, et dein cor partesque ipsius muniis subservientes, simul cum nervorum serie proponuntur figuris nudam mulieris imaginem subsequentibus, ubi et mulierum generationis spectantur instrumenta, perinde ac virorum organa occurrunt in figura quintae musculorum tabulae agglutinata. Eorum quae calvaria complectuntur imaginem, praeter tabulam nervis commonstrandis paratam, musculorum figurae satis absolute referunt. ac primum quidem caput primae figurae, dein secundae, mox quartae, simul cum imaginibus quas eius figurae manus amplexantur, et has subsequitur quae in sinistra quintae figurae manu est obvia, aliaque inibi praeter oculi partium effigiem humi decumbens.

Vale, et nostris conatibus candide (uti offeruntur) utere.

I.

FIGURA HUIC CHARTAE IMPRESSA,

cuique alia variis formata partibus agglutinatur, ordine figurarum musculos ostendentium quinta numerari potest. eos enim proponit, qui ex omnibus in anteriori facie videndi sunt reliqui. Verum quum hi paucissimi sint, non mirum est, praesentem figuram magna ex parte, uti et praecedentem, nuda ossa proponere. Cerebri figura, quae sinistra continetur manu, illi succedit quae quartae figurae sinistra amplectitur, et praesenti illa quae humi (ubi oculi media occurrit pars) iacet. quod vero in calvariae amplitudine spectandum est reliqui, illis videndum est figuris, quae mulieri subiiciuntur. Ubi etiam figura cum suis partibus explicatur, quam praesenti figurae agglutinata cernis, si modo organa viris peculiaria exceperis, praesenti pagina etiam indicanda.

Figurae huic chartae impressae characterum Index, una cum eorum characterum explicatione, qui organis generationi famulantibus in figura praesenti chartae agglutinata inscribuntur.

A Frontis ossis portio.	B Verticis ossis dextri portio.
C Dextri temporis os.	D Cuneum imitans os.
E Iugale os.	F Occipitii os.
G Primum superioris maxillae os.	
H Quartum maxillae superioris os. Verum haec, ut neque foramina in hac calvaria notanda veniunt prolixius, sed magis in figura sunt spectanda, omnia simul ossa exprimente.	
I Alter primi paris musculorum dorsum moventium.	
K Alter secundi paris dorsum moventium.	
L, L Costarum sunt ossa.	
M, M Intercostalium musculorum in costarum ossibus repositorum, interiorumque species. atque iidem in spuriarum costarum cartilaginum notantur intervallis.	
N, N Costarum verarum cartilagines.	
O, O Musculorum intercostalium in dictis nuper cartilaginibus positarum, eorundemque interiorum imago.	
P Pectoris ossis interior posterior've superficies. est enim id una cum cartilaginibus huc in dextrum reflexum, quasi illo cor et pulmonem apte integere posses.	
Q Sextus thoracem moventium.	
R Summus humerus.	
S Interior scapulae processus.	
T Brachii os.	V Ulna.
X Stylum referens processus.	Y Radius.
Z, Z Octo brachialis ossa.	a, a Quatuor postbrachialis ossa.
b, b, b Quindecim digitorum ossa.	c, c, c Ossicula sesamo comparata notantur.
d Dorsum moventium quinti paris alter.	e Sextus femur moventium.
f Septimus femur moventium.	g Primae thoracis vertebrae corpus.
h Primae lumborum vertebrae corpus.	i Primum os sacri ossis.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quinta musculos ostendentium figura)

- k Primum os ossis coccygis: atque hic etiam radices anteriorum nervorum e sacro osse prosilientium notantur.
l Ilium os. m Coxendicis os.
n n in agglutinata ad coxendicis os chartula, ut et o obvium, pubis os indicatur.
o Cartilago pubis ossium commissuram interveniens.
p Femoris os. q Supremum femoris caput.
r Maior exterior've femoris rotator. s Interior rotator.
t, u Duo inferiora femoris capita. x Patella.
y Tibiae os. z Fibula.
a Talus. β Calcis ossis portio.
γ Naviforme os. α, α Quatuor tarsi ossa, quorum extimum cubum refert.
ε, ε Quinque pedii ossa. ζ, ζ Quatuordecim pedis digitorum ossa.
CEREBRI figura, quae sinistra manu continetur, cerebellum a sua sede deorsum habet involutum, ac quae modo subiungam, proponit.
A, A Sedes calvariae qua cerebellum retinetur, adhuc dura membrana succincta.
B, B Primus durae membranae sinus adaptus. C, C Secundus durae membranae sinus.
D Foramen occipitii ossis, quo dorsalis medulla elabitur. E Dorsalis medulla.
F Sinus dorsalis medullae cum cerebelli sinu, quartum constituens cerebri ventriculum.
G, G Venae cerebelli tenuem membranam petentes. H Quinti nervorum cerebri paris alter.
I Sexti paris alter. K Septimi paris alter.
L, L, M Cerebellum tenui adhuc investitum membrana. Verum M mediam ipsius sedem vermis modo involutam indicat.
N, N Cerebri adhuc relicta portio.
I HIC humi decumbens figura inferiorem cerebelli sedem commonstrat, quae dorsalis medullae committebatur initio.
O, O Sedes quibus cerebellum dorsali continuabatur medullae.
P Sinus cerebelli cum sinu dorsalis medullae, quartum cerebri efformans ventriculum.
Q, R Apices mediae partis cerebelli, quae vermis modo involuitur. atque hos apices privatim a cerebello resectos, hic humi
S, T. prostratos effinximus, S et T insignitos.
Δ PORRO figura humi adhuc reliqua, ac Δ notata, mediam oculi partem a priori in posteriora transversim ab alia divi-
sam oculis subiicit, ad hunc modum oculi partes indicatura.
a Crystallinus humor.
b Tunica cepae pelliculae non absimilis, ac anteriori crystallini humoris sedi obvoluta.
c Vitreus humor. d Visorii nervi substantia.
e Tenuis cerebri membranae portio, visorium induens.
f Durae cerebri membranae portio, visorium quoque investiens.
g Tunica reti assimilata. h Tunica uveae folliculo comparata.
i Pupilla. k Tunica palpebrarum pilos seu cilia imagine referens.
l Dura oculi tunica. m Cornea oculi tunica.
n, n Aqueus humor. o, o Musculi durae oculi tunicae inserti.
p Adhaerens oculi tunica.
CAETERUM notae in figura huic basi affixa apparentes inter mulieris tabularum notas explicabuntur: si modo eas exceperis, quibus organa viro ad generationem peculiariora indicantur, quae habent fere in hunc modum.
v, v Meatus urinam e renibus in vesicam deducentes.
α Sinistra seminalis vena.
ε Dextra seminalis vena.
ζ Arteriarum seminalium ortus.
η Sinistrae seminalis venae cum sinistra arteria congressus.
θ Ramuli ad membranas deducti, venam seminalem et arteriam peritoneo nectentes.
ι, ι Sinistrum testem una cum tunica adhuc ipsi propria, atque a peritoneo pronata, et ι, ι notata delineavimus: ita tamen hic est dissecta aperta, ut nihil quo minus apte cernatur impediatur. imo etiam musculum illi innatum com-
monstrat, x indicatum.
λ Hac vena et arteria peritonei amplitudinem egrediuntur.
μ Varicosum corpus, ipsaque adeo venae arteriae varia et nurabilis implicatio.
ν Sinister testis tunica ipsi proxima obtectus.
ξ, ξ Vasis semen deferentis ad testem revolutio.
o, o Vasis semen deferentis ascensus ad pubis os.
ω Sinistri vasis semen deferentis ad pubis ossis posteriora inflexus.
ς Dextri vasis semen deferentis reflexus.
τ Dextri sinistrique vasorum semen deferentium coitus.
φ Vasorum semen deferentium insertio.
χ, χ Glandulosum corpus vasorum semen deferentium insertionem excipiens.
ψ, ψ Meatus urinae seminique communis.
ω, ω Musculus orbiculatim dicto iam meatui obductus. ae, ae Penis, atque adeo ipsius corpora.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

2.

QUARTA MUSCULOS COMMONSTRANTIUM FIGURA,

omnes in posteriori corporis sede sub illis qui secundae figurae sinistro latere exprimuntur reconditos proponit musculos, dextro quidem latere eos qui primum occurrunt, sinistro autem qui sub ipsis adhuc conduntur, quibus ostendendis pes et caput humi collocata pariter iuvant. Tres vero in hac figura conspicuae cerebri partium imagines invicem sectionis ordine subsequuntur, ac harum prima in integri hominis consistens capite, sinistro lateri secundae figurae capitis succedit, primam autem excipit quae dextra manu hic continetur: illa quae sinistra complectitur, ultimum locum sibi vendicante.

SINISTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A Capitis processus mamillam referens.
- B Tertii paris caput moventium alter.
- C Alter quinti paris caput agentium.
- D Alter sexti paris caput agentium.
- E Secundi paris dorsum moventium alter.
- F Quarti paris dorsum moventium alter.
- G Octavi paris dorsum moventium alter.
- H Septimi paris dorsum moventium alter.
- I Quinti paris dorsum moventium alter. Costarum vero ossa, ipsique intercostalium musculorum externi, etiam citra characterum operam conspiciuntur.
- K Scapula prorsus nuda conspicitur.
- L Brachii os.
- M Ulna.
- N Radius.
- CAETERUM cerebri figura hac manu complexa, cerebri pars cerebello incumbens ablata est, una cum tanta cerebri portione, ut bases dextri sinistrique ventriculorum cerebri resectae videantur. Dein durae membranae pars cerebrum
- O, P. ac cerebellum intercedens, ac O et P notata, in sua sede relicta est. at eius sinus adaperti sese, uti modo subiungam, offerunt.
- Q Cerebelli dura membrana non obtecti portio.
- R Dexter primus'ue durae membranae sinus.
- S Sinister secundus'ue durae membranae sinus.
- T Dextri sinistrique durae membranae sinuum concursus, atque adeo tertii sinus initium.
- V Quartus durae membranae sinus.
- X Vas a quarto durae membranae sinu in tertium cerebri ventriculum pertinens, hic sursum refleximus.
- Y Alter cerebri testis.
- Z Glandula pinei nucem turbinatamque figuram exprimens.
- f Cerebri portio.
- g Soporale arteriae portio, quae secundum humiliorem sinistri ventriculi sedem ad plexus secundinae forma efficti constitutionem ascendens.
- h Tertii cerebri ventriculi, seu communis dextri sinistrique ventriculorum cavitatis portio. Verum orificium in anteriori sede h conspicuum, eius meatus est qui hinc pituitam defert. id autem quod in posteriori h sede apparet, eius meatus est orificium qui ex tertio ventriculo in quartum ducitur.
- i Os sinistro sacri ossis lateri commissum, excarne modo prorsus est.
- k Membrana pubis ossis foramen occupans.
- l Femoris os.
- m Noni femur moventium portio.
- n Propendet hic cum suis portionibus decimus femur moventium, a, b, c suos indicans tendines.
- o Ab insertione dependet in poplite latitans musculus.
- p Tibiae os hic nudum modo cernitur.
- q Fibula et hic quoque iam nuda est.
- r, r Quintus pedem moventium.
- ∫ Septimus pedem moventium.
- t Octavi pedem moventium portio.
- u, u Carnea haec moles flexui primorum articularum pedis digitorum praeficitur.
- x Huius musculi ab insertione pendens beneficio quatuor pedis digiti pollicis adducuntur.
- y Secundus pedis digitos moventium ab insertione hic prosternitur.
- z Tertius quoque digitos pedis moventium humi decumbit.
- α Commixtio tendinis tertii musculi cum secundo.
- Caput hoc, cui sinister pes innititur, nudum exprimit occipitium, una cum duabus supremis vertebrae, ut tertium
- β, γ. caput moventium par β et γ notatum in conspectum veniret.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Quarta musculos commonstrantium figura)

DEXTRI LATERIS NOTARUM INDEX

- IN hac cerebrum exprimente figura tantum cerebri ablatum est, quantum elatius calloso corpore consistit: ipsum vero callosum corpus in posteriora, hicque deorsum est revolutum.
- A, A Dextra cerebri pars adhuc reliqua.
 B, B Sinistra cerebri pars adhuc reliqua.
 C Dexter ventriculus.
 D Magna plexus secundinam referentis portio.
 E, F, G Corporis instar camerae testudinis'ue efformati superior sedes.
 H Eversum hic in posteriora est callosum corpus.
 I, K Linea ab I ad G, et rursus ab I ad K pertingens, duorum primorum cerebri ventriculorum septum indicat disruptum.
 L, M, N, O. His musculosis partibus alter secundi paris musculus constituitur caput moventium.
 P Tertiis paris dorsum moventium alter.
 Q Quarti paris dorsum moventium alterius musculi portio.
 R Thoracis motorum quartus, a, b, c, d circumscribitur.
 S Sexti paris dorsum moventium alter, a, b circumscribitur.
 T Octavi paris dorsum moventium alterius portio.
 V Scapulam moventium tertius.
 X Thoracis motorum tertius, ab insertione hic dependet.
 Y Scapulae gibbum musculis modo liberum conspicitur.
 Z Tertium articuli humeri peculiare ligamentum.
 f Brachium moventium tertius.
 g Thoracem moventium secundi portio.
 h, h Costarum ossa.
 i, i Costarum intervalla, atque adeo exteriores intercostales musculi.
 k Transversi abdominis musculi portio.
 l Brachii os iam hic ex carne conspicitur.
 m Primus cubitum extendentium.
 n Secundi brachium extendentium hic adhuc asservata est portio.
 o Tertiis brachium extendentium exortus.
 p, p Radius.
 q Ulna.
 r Secundus radius in pronum ducentium.
 / Ligamentum radius ulnae qua haec invicem dehiscunt nectens. Quoniam autem tendines externam manus sedem perrepentes rescuimus, extremae manus ossa ligamenti adhuc contenta occurrunt. Cerebri vero figura hac manu amplexa, sectionis serie superiorem subsequitur.
 t Corporis camerae modo extructi inferior cavaque superficies.
 u Sub u vas spectatur a quarto durae membranae sinu in tertium cerebri excurrentem ventriculum.
 x In dextro ventriculo cerebri plexus secundum referens notatur, atque eadem sinistri lateris est ratio.
 y Meatus a tertio cerebri ventriculo pituitam ad glandem huic excipiendae idoneam deferentis orificium.
 z Magna ex parte ilium ossis dorsum modo nudum conspicitur.
 a Tertius femur moventium.
 β Coxendicis articulus.
 γ Decimus femur moventium.
 δ, δ Decimus femur moventium concomitantes carnae musculosaeque partes.
 ε Ligamentum ab osse sacro in coxendicis os pertinens.
 ζ Magnus exteriorque femoris processus.
 H, θ, ι, ι Quintus femur moventium. verum singuli characteres singulas indicant portiones.
 η Septimi tibiam moventium portio.
 λ, λ Octavi tibiam moventium portio.
 μ Musculus in poplite latitans.
 ν Septimus pedem moventium.
 ξ Octavi pedem moventium portio.
 o Secundus pedis digitos moventium. Verum huius tendines in pede hic humi prostrato in suo situ indicantur, eodem caractere insigniti.
 ω, ϑ Portio tertiis pedis digitos moventium, cuius tendo in pede humi prostrato etiam ϑ et ϑ indicatur.
 ς Tendo est trium primorum pedem moventium.
 τ, υ Tendines secundi pedis digitos moventium, a sua sede distracti, utque eorum perforatio in conspectum veniret adhuc asservati.
 φ, φ Musculi digitos pollicis adducentium portiones, qui tendinibus secundi pedis digitos moventis exporriguntur.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

3.

TERTIA MUSCULOS OSTENDENTIUM FIGURA,

primam et secundam sequitur, musculos illis quos ipsae sinistris lateribus referebant proxime succumbentes, dextro latere in anteriori facie proponens, dein sinistro latere illos referens qui dextri lateris subsunt musculis. praeter linguae et laryngis musculos, et cartilagine hic humi repositas. Cerebri vero partium hic nihil propter capitis in posterior reflexum occurrit.

DEXTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A Palatum sua adhuc obductum tunica.
 B Gargareo.
 C Tertius inferiorem maxillam moventium. est enim hic maxilla ad summum mentum dissecta, et utrinque ad latera ducta.
 D Dextra pars inferioris maxillae.
 E, F, G Duo quarti maxillam moventium musculi ventres. G Nervea sedes inter eos ventres consistens.
 H Laryngis operculum.
 I Altera tonsilla.
 K Lingua.
 L Quintus linguae musculus.
 N, N Dexter v referens os ad latera trahentium.
 O Dexter duorum a pectoris osse in scuti imaginem exprimentem laryngis cartilagine insertorum.
 P Asperae arteriae caudex.
 Q Dexter primi paris dorsum agentium.
 R Dexter secundi paris dorsum agentium.
 S Portio secundi paris caput moventium.
 T Portio tertii scapulam moventium.
 V Series nervorum axillam petentium.
 X Pectoris os.
 Y, Y Costarum ossa.
 g, g Costarum cartilagine.
 h, h Intercostalium exteriorum series in ossium intervallis.
 i, i Intercostalium exteriorum series in cartilaginum intervallis.
 k, k Secundus thoracem moventium.
 l Cartilaginis in quam pectoris os exacuitur sedes.
 m Rectus abdominis musculus a, b, c, d circumscriptus.
 o Transversi abdominis musculi magna portio.
 q Penis corporum hic conspicitur substantia.
 f Septimus brachium moventium.
 u Interior scapulae processus.
 x Brachii os.
 α Quarti brachium moventium insertionis portio.
 β Primus cubitum extendentium.
 α Primus radius in primum agentium.
 β Primus radius in supinum ducentium.
 θ Tertius digitos manus moventium, cuius tendo a indicatur.
 ι Minor primorum duorum pollicis os flectentium.
 λ, μ, ν, ξ Quatuor musculi quatuor digitos pollicis adducentes.
 ω Ilium ossis spina hic excarnis modo visitur.
 ζ Septimi femur moventium portio.
 v Octavus femur moventium.
 χ Maior exterior' ve femoris processus.
 ψ Septimus tibiā moventium, a, b, c circumscriptus.
 ω Octavus tibiā moventium, d, e, f etiam insignitus, magnaue adhuc portione sub septimo latitans.
 Γ Tendo noni tibiā moventium.
 Δ, Δ Tibiae ossis excarnis pars.
 Θ Decimus quintus digitos pedis moventium.
 Λ Portio septimi pedem moventium.
 Ξ Decimus sextus digitos moventium.
 Π Tendo tertii pedem moventium.
 Ψ Hic tendo primi et secundi pedem moventium quarto connascitur uniturque musculo, estque hic praesectus.
 Ω Portio secundi pedis digitos moventium.
 2, 2 Portiones sunt transversorum harum sedium ligamentorum.
- n Umbilici relictā portio.
 p Seminalia vasa hic sunt praesecta.
 r Meatus urinae ac semini communis.
 t Quintus brachium moventium.
 y Tertius brachium moventium.
 γ Posterior cubitum flectentium.
 ε Insertio anterioris cubitum extendentium.
 η Secundus digitos moventium, a, b, c circumscriptus.
 o Exterior duorum primum parvi digiti os flectentium.
 g Portio tertii femur moventium.
 τ Sexti femur moventium portio.
 φ Quinti femur moventium portio.
 Σ, Σ Quartus pedem moventium.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Tertia musculos ostendentium figura)

SINISTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A Propago minoris radice tertii paris nervorum cerebri, quae cuti frontis offertur.
 B Dictae radice propago, narium amplitudinem petens.
 C Propago dictae radice, superiorem accedens maxillam.
 D Quarti paris nervorum cerebri series in palati tunicam.
 E Maioris tertii paris radice propago, instar capreoli involuta.
 F Dictae radice portio linguam petens.
 G Dictae radice portio inferiori maxillae distributa.
 H Dictae iam portione soboles inferiori labro deprompta. atque hic notatur sinistra inferioris maxillae pars.
 I Portio secundi paris caput moventium.
 K Glandula sinistro lateri laryngis subnata.
 L Sinister primi paris caput moventium.
 M Sinister secundi paris caput moventium.
 N Tertius scapulam moventium.
 O Clavicula sinistro lateris. P Summus humerus.
 Q Interior scapulae processus. R Secundus thoracem moventium.
 S Vena ac arteria sinistro pectoris ossi exporrectae.
 T Sinistri lateris transversus abdominis musculus, a, b, c circumscribitur.
 V Brachii os hic prorsus nudum conspicitur.
 X Primus cubitum extendentium.
 Y Primus radium in pronum ducentium.
 f Secundus radium in pronum agentium.
 g Radius. h Ulna.
 i Ligamentum radium ulnae inibi committens, ubi haec ossa invicem dehiscunt.
 k Tendo primi brachiale moventium.
 l, m, n Tres secundum pollicis internodium flectentes. Qui autem hic in vola sunt reliqui, octo illi censentur, quibus prima quatuor digitorum ossa flectuntur.
 o, o Transversa digitorum ligamenta indicantur, quibus primi et secundi digitos moventium tendines obducebantur.
 p Septimi femur moventis portio.
 q Sexti femur moventis portio.
 r, r Pubis os sinistrum.
 f Nonus femur moventium.
 t Exterior maiorve femoris processus.
 u Octavus tibiam moventium, qui universum quasi femoris os proxime ambit.
 x Portio tendinis septimi femur moventium.
 y Tendo noni tibiam moventium. z, z Tibiae os.
 α Fibula. β Ligamentum membraneum fibulam tibiae colligans.
 γ Septimus pedem moventium.
 δ Octavus pedem moventium. Superior autem pedis sedes omnino iam excarnis est, ipsiusque ossa ligamentis adhuc obducta conspiciuntur.
 Posterior tibiae sedes hic dextro cruri respondet.

EORUM QUAE HUMI IACENT CHARACTERUM INDEX

- ε Hic linguam cum suis dextri lateris musculis delineavimus, ac ζ et ζ primum notat, η tertium, θ quintum, ι septimum, κ nonum.
 λ Hic dextrum laryngis latus cum osse v referente, et μ notato delineatur, et stomachi portione ν indicata. ξ musculi ab osse v referente in laryngis operculum inserti.
 ω Dexter ab osse v referente in primam cartilaginem insertorum.
 ς Portio dextri a pectoris osse in primam cartilaginem insertorum.
 τ Dexter a stomacho ad primam cartilaginem pertinentium.
 υ Anterior laryngis sedes, ipsiusque primae cartilaginis imago.
 φ Laryngis operculum.
 χ, ψ χ exterior dextri lateris, ψ interior sinistro lateris quatuor secundam cartilaginem primae iungentium.
 ω, ω Posterior facies primae cartilaginis.
 2, 3 Duo dextri lateris tertiam secundae iungentium.
 4 Dexter duorum in basi tertiae cartilaginis positorum.
 5, 6 Dexter duorum tertiam primae neccentium. sinistro autem portio 6 insignitur.
 7 Haec figura laryngem ita prostratam, atque a reliquo asperae arteriae caudice absectam ostendit, ut ipsius rimula seu
 8. lingula in conspectum hic veniat, 8 notata.
 9 Secunda laryngis cartilago, ex latere dextro expressa. 10 Tertia cartilago, ex latere quoque dextro delineata.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

4.

SECUNDA COMMONSTRANDIS MUSCULIS PARATARUM FIGURA,

posteriorem corporis sedem ita proponit, ut prima anteriorem. In dextro enim latere musculos ostendit cuti subtenso, in sinistro autem latere eos qui illis sectionis serie subiiciuntur. Praeterea caput etiam sectionis ordine primae figurae capiti pulchre succedit.

SINISTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- Γ, Γ* Hic sinistrae cerebri partis tanta portio ablata est, ut sinistra callosi corporis relicta portione, sinister cerebri ventriculus appareat. notatur enim *Γ* et *Γ* cerebri substantia.
- Δ* Callosi corporis sinistra pars.
- Θ* Sinister cerebri ventriculus dextro omni ex parte respondens.
- Α* Sinistri ventriculi plexus, extimo foetus involucri comparatus.
- A* Temporalis musculi portio.
- B* Masseter, seu maxillam moventium in altero latere secundus.
- C* Iugalis ossis sedes.
- D* Portio alterius musculi septimi paris caput moventium.
- E* Alter primi paris caput moventium.
- F, F* Alterius secundi paris caput moventium portio.
- G* Scapulam moventium tertius.
- H* Alterius os *v* referens deorsum ad latera vellentium portio.
- I* Clavicula.
- K* Alterius secundi paris dorsum moventium portio.
- L* Portio tertii thoracem moventium, qui figura quinto thoracem moventium, ac *Y* notando respondet.
- M* Septimus brachium moventium.
- N* Sextus brachium moventium, a, b, c circumscriptus.
- O* Scapulam moventium quartus, b, c, d, e circumscriptus.
- P* Brachium moventium tertius.
- Q* Secundi thoracem moventium portio.
- R* Quarti thoracem moventium portio.
- S* Sexti paris dorsum moventium alterius portio.
- T* Octavi paris dorsum moventium alterius portio.
- V, V* Costarum ossa.
- X, X* Costarum intervalla.
- Y* Quintus thoracem moventium.
- f, g* Hic portio conspicitur abdominis musculi suas fibras oblique sursum exporrigentis, et interdum a transversis lumborum vertebrarum processibus initium sumentis.
- h* Primi cubitum extendentium origo.
- i* Secundi cubitum extendentium origo.
- k* Sedes qua duo primi cubitum extendentium musculi coeunt.
- l* Brachii os.
- m* Caput exterius anterioris cubitum flectentium.
- n* Posterioris cubitum flectentium portio.
- o* Portio primi radium in supinum agentium.
- p* Tertius brachiale moventium, cuius tendinum insertionem a et b indicant.
- q* Secundus radium in supinum agentium.
- r, r* Ulnae os hic nudum conspicitur.
- ∫* Musculus digitos moventium vigesimus secundus, cuius pars tendinem ossi brachialis pollicem sustinenti inserens a insignitur, reliquae ipsius partes b et c indicantur.
- t* Musculus digitos moventium vigesimus primus.
- u* Digitos moventium decimus nonus.
- x, x* Hic brachialis ossa ligamentis obducta oculis subiiciuntur, una cum postbrachialis ossibus, et musculis illorum intervalla opplentibus.
- α* Secundus femur moventium, a, b, c circumscriptus.
- β* Quartus femur moventium.
- γ* Decimus femur moventium.
- δ, ε* Duo carnae partes seu musculi, decimum qua hic ad coxendicis os reflectitur concomitantes.
- ζ* Ligamentum ab osse sacro in coxendicis ossis acutum processum pertinens.
- η* Ligamentum ab osse sacro in coxendicis ossis appendicem insertum.
- θ* Magnus seu exterior femoris processus.
- ι, κ* Quinti femur moventium portio.
- λ* Secundus tibiam moventium.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Secunda commonstrandis musculis paratarum figura)

μ Tertius tibiam moventium. ξ Quartus tibiam moventium. ω Primi tibiam moventium portio. ς Tertius pedem moventium. τ Musculi in poplite latitantis portio. v, v Quartus pedem moventium. φ Hic primi et secundi pedem moventium tendo a quarto pedem moventium resectus est. χ Interior malleolus. ψ Septimi pedem moventium portio. ω Octavi pedem moventium portio. $*$ Exterior malleolus.	v, v Quintus tibiam moventium. o Septimus tibiam moventium. g Octavi tibiam moventium portio.
- E, II IN pede hic humi prostrato pedis visitur planta, ac E musculum primum notat pedis digitos moventium, II vero tendinem secundum pollicis os flectentem.

DEXTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A, A, B Cerebrum sectionis serie a tenui ipsius membrana detectum. ac A et A dextrae cerebri partis superficiem notant, quae calvariam spectat. B vero eam quae sinistram cerebri partem sectionis ordine abscissam respiciebat.
- C Durae membranae pars, dextram et sinistram cerebri partes intercedens, et ab octavo calvariae osse hic dirempta, sursumque reflexa.
- D Tenuis membrana a cerebro divulsa.
- E, F Secundus scapulam moventium, a, b, c, d, e circumscriptus.
- G Secundus brachium moventium, posteriori sua sede hic apparens, et a, b, c circumscriptus.
- H Portio sexti brachium moventium.
- I Tertii brachium moventium portio.
- K Quartus brachium moventium, hic a, b, c circumscriptus.
- L Musculi abdominis oblique deorsum suas exporrigentis fibras portio.
- M Primi cubitum extendentium portio.
- N Secundi cubitum extendentium portio.
- O Posterioris cubitum flectentium portio.
- P Initium primi radium in supinum moventium.
- Q Brachiale moventium tertius, a, b, c etiam notatus.
- R Excarnis ulnae pars.
- S Decimus septimus digitos moventium.
- T Decimus octavus digitos moventium.
- V, V Notatur varia tendinum commixtio ad quatuor digitorum radices.
- X Quartus brachiale moventium.
- Y Secundus brachiale moventium.
- f, g, h Musculus digitos moventium vigesimus secundus. verum f partem notat, tendinem ossi pollicem sustinenti inserentem. g vero et h partes sunt, tendines pollicis offerentes.
- i Vigesimali primi digitos moventium portio.
- k Vigesimalis digitos moventium.
- l Vigesimalis quartus digitos moventium.
- m Secundi femur motorum portio.
- n Sextus tibiam moventium, cuius tendo tam tenuis est, ut subiectorum musculorum inspectionem non praepediat. est enim hic a, b septimus tibiam moventium.
- o Primus femur moventium, a, b, c, d circumscriptus.
- p Secundi tibiam moventium portio.
- q Testis sua obductus tunica hic propendet.
- r Tertius tibiam moventium.
- $\int$ Quartus tibiam moventium.
- t, t Quintus tibiam moventium.
- u Primus pedem moventium.
- x Secundus pedem moventium.
- y Tertii pedem moventium carnea pars.
- α Septimus pedem moventium.
- β Octavi pedem moventium pars.
- γ Excarnis fibulae pars, exterior'ue malleolus.
- δ Tendo noni pedem moventium.
- ϵ Aliquot tendines decimi quarti digitos pedis moventium.
- ζ Decimus septimus pedis digitos moventium.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

5.

PRIMA FIGURA EARUM QUAS OSTENDENDIS MUSCULIS POTISSIMUM PARAVIMUS, in cuius dextro latere musculi mox sub cute reconditi, anteriori in facie conspiciuntur: in sinistro autem illis resectis obvii sunt, qui in dextro latere apparentibus proxime succumbunt. Ut vero praesens figura redderetur copiosior, eorum quae calvaria complectitur imaginem, sectionis ordine proponere incepimus, humi oculi musculos, uti characterum index docebit, delineantes.

DEXTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A, A Dura cerebri membrana ita apparens, uti inter secundum calvariae superiori parte sectionis ordine ablata, occurrit.
 B, B Durae membranae vasa secundum ipsius latera venarum arteriarumque modo digesta.
 C, C Tertius durae membranae sinus hic secundum longitudinem adapertus cernitur.
 D Circulus iste os est calvariae.
 E Musculosa substantia frontis cutem movens.
 F Palpebram superiorem attollens musculus.
 G Musculus eandem palpebram deorsum ducens.
 H Hic duo musculi nuper dicti sese contingunt.
 I Temporalis musculi sedes.
 K Musculus una portione a insignita in nasi alam, altera vero b indicata in superius labrum insertus.
 L Cartilago ab altero nasi osse producta.
 M Dextra nasi ala.
 N Musculus a malis in superius labrum insertus.
 O Musculus ex carnea constitutus membrana, et labra et buccas movens, et a, b, c, d circumscriptus. verum d privatim sedem notat in altero latere secundi maxillam inferiorem moventium musculi.
 P Brachium moventium secundus hic anteriori sua sede a, b, c circumscriptus.
 Q Brachii motorum primus, a, b, c, d circumscriptus.
 R Portio est quarti brachium moventium.
 S, S Sedes S, S insignita, et inter illos characteres media musculi thoracem moventium secundi est portio.
 T Deorsum oblique in anteriora fibras suas ducens abdominis musculus, a, b, c, d, e circumscriptus.
 V Testis una cum seminalibus vasis tunica, quam ipsi peritoneum offert, adhuc obductus.
 X Prior cubitum flectentium.
 Y, Y Posterior cubitum flectentium.
 g Cubitum extendentium primi portio.
 h Radium in pronum agentium primus.
 i Radium in supinum agentium primus.
 k Portio tertii brachiale moventium.
 l Brachiale moventium primus.
 m Latum tendinem sub interna manus cute producens, ac a, b circumscriptus.
 n Brachiale moventium secundus.
 o, o, o His intervallis primus digitos moventium se offert.
 p Digitos moventium vigesimus tertius.
 q Portio maioris primum pollicis os flectentium.
 r Digitos moventium vigesimus.
 s Penis cute ipsius've involucri circumscriptus.
 t Primus tibiam moventium, a, b circumscriptus.
 u Sextus tibiam moventium, a, b, c, d circumscriptus.
 x Glandulae in inguine vasorum distributioni praefectae.
 y Portio septimi femur moventium.
 a Portio quinti femur moventium, cui octavus committitur.
 β Portio secundi tibiam moventium, cuius insertio c insignitur, tertii autem tibiam agentis insertio d notatur.
 γ Portio noni tibiam moventium. δ Portio octavi tibiae motorum.
 ε, ε Nuda excarnisque tibiae ossis sedes.
 ζ Sextus pedem moventium, a, b circumscriptus.
 η Portio decimi quinti digitos pedis moventium.
 θ Portio et tendines decimi quarti digitos pedis moventium.
 ι Tendo noni pedem moventis.
 κ, κ Hac oblique prorepunt tendines decimi sexti digitos moventium.
 λ, λ Ligamentum transversum in tibiae anteriori sede positum hic dissectum cernitur: uti et ligamenta inter internum
 μ, μ. malleolum et calcem conspicua, et μ, μ notata.
 ν Primus pedem moventium. ξ Tendo tertii pedem moventium.
 o Portio quarti pedem moventium. ω Secundi digitos pedis moventium portio.
 ϑ Quinti pedem moventium portio. ς Decimus octavus digitos moventium.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Prima figura earum quas ostendendis musculis potissimum paravimus)

SINISTRI LATERIS CHARACTERUM INDEX

- A, A In hac capitis parte sectionis ordine duram cerebri membranam a tenui removimus, hicque tenuis cerebri notatur
 B, B Vasa in tenuem membranam ex tertio durae membranae sinu deprompta. [membrana.
 C Durae membranae pars deorsum a tenui reflexa.
 D Ductuum instar venae ex vasis per durae membranae latera excurrentibus in tenuem membranam pertinentium unus.
 E Nervus superiori oblatus maxillae, a minore tertii paris nervorum cerebri radice.
 F Musculus in buccis positus, ac buccas labramque moventium in altero latere quartus.
 G Labra moventium tertius. H Primus ossi v referenti propriorum.
 I Septimi paris caput moventium alter. K Portio secundi scapulam moventium.
 L Portio tertii scapulam moventium.
 M Alterius, os v referens deorsum in latera trahentium portio.
 N Clavicula. O Primus thoracis motorum.
 P Hac vasorum nervorumque copia axillam petit.
 Q Pectoris ossis anterior sedes hoc latere detecta cernitur.
 R, R Costarum ossa hic quoque aliqua ex parte nuda visuntur.
 S, S Costarum cartilagine.
 T, T Intercostalium musculorum exteriorum inter ossa costarum sedem obtinentium imago.
 V, V Intercostalium musculorum exteriorum in cartilaginum verarum costarum intervallis consistentium forma.
 X Primus scapulam moventium, a, b, c circumscriptus.
 Y Secundi thoracem moventium portio.
 f Recti abdominis muscoli portio.
 g Oblique sursum suas fibras exporrigens abdominis musculus, a, b, c circumscriptus.
 h Umbilici pars.
 i Testis intimo ipsius involucri obductus.
 k Venae arteriaeque seminalium anteaquam testi inseruntur implexus.
 l Vas semen a teste deferens. m Testis musculus.
 n Ligamentum ab interno scapulae processu ad summum pertinens humerum.
 o Interior scapulae processus.
 p Primum ligamentum humeri articulo propriorum. q Brachii os.
 r Cubitum flectentium anterior, cuius capita a et b notantur: tendo autem c.
 s, s Cubitum flectentium posterior.
 t Cubitum extendentium primi portio.
 u Radium in pronum ducentium primus.
 x Radium in supinum motus autorum primus.
 y Portio tertii brachiale moventium.
 a Primus digitos manus moventium, a, b, c, d quatuor ipsius indicantur tendines.
 β Secundi digitos moventium portio. γ Ulnae portio.
 α Tertii digitos moventium portio.
 ε Pars vigesimi secundi digitos moventium, quae tendinem inserit brachialis ossi pollicem sustentem.
 3, n Duae portiones sunt alterius vigesimi secundi musculi partis, quae singulae tendinem pollicis offerunt.
 θ, θ Ligamentum transversum in brachialis interna sede positum, hic dissectum visitur.
 ι Maior duorum qui primum pollicis os flectunt.
 κ, κ Tendines secundi digitos moventium musculi.
 λ Alter est musculus parvi digiti primum os flectentium.
 μ Illud os hic excarne est propter oblique descendentem abdominis musculum inibi resectum.
 ν Secundi femur moventium portio. ξ Septimi femur moventium portio.
 o Sexti femur moventium portio. ω Nonus tibiae motorum.
 ϑ Septimi tibiae moventium portio.
 ς Quinti femur moventium portio, cui octavus committitur.
 τ Secundus tibiae moventium, cuius insertionem a notat.
 υ Octavi tibiae moventium portio. φ Quarti tibiae moventium portio.
 χ, χ Excarnis tibiae ossis pars.
 ψ Hic sextus pedem moventium musculus a tibiae osse est resectus.
 ω Decimus quartus digitos moventium, cuius aliquot tendines a, b insigniuntur.
 Γ Digitos moventium decimus quintus.
 Δ Nonus pedem moventium.
 Θ Sextus pedem moventium. Reliqua in hoc crure cum dextro conveniunt.
 Λ Oculi simul cum ipsius musculis adhuc integris a sua sede erutus, hic humi iacet.
 E Sex primi oculi musculi hic ab exortu ad insertionem usque sunt liberati, septimo in suo loco relicto, et nervo visorio
 II. II in utroque oculo insignito.

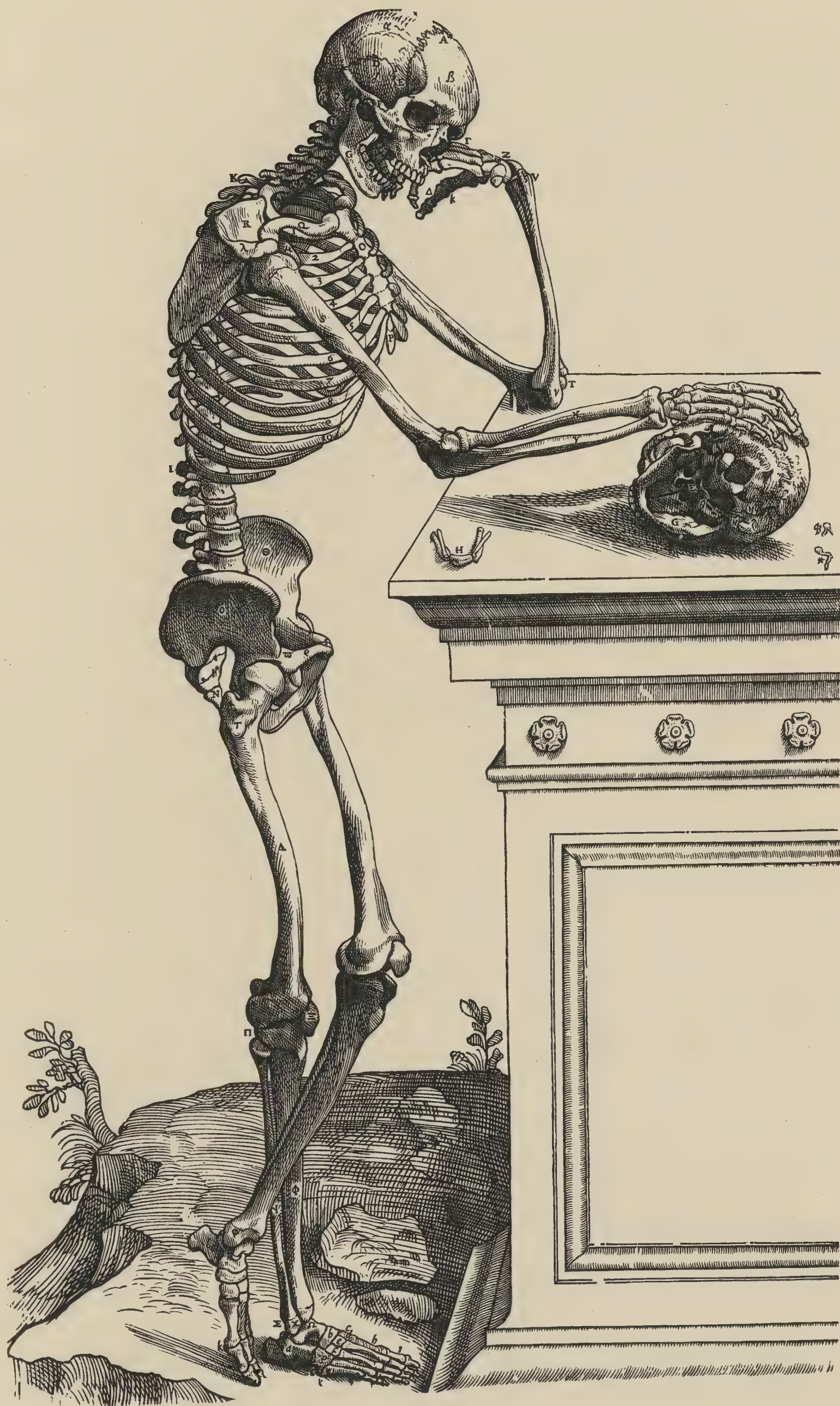

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

OMNIUM HUMANI CORPORIS OSSIUM

simul sua sede commissorum, omnibusque partibus quas stabiliunt, quaeque illis adnascuntur, aut ab ipsis prodeunt liberorum integra delineatio.

(pertinens ad figuras 6 et 7, vide etiam figuram I, 98)

Characterum huius omnium ossium imaginem ostendentis figurae Index.

ETSI in figuris ad praesentem de humani corporis fabrica Epitomen paratis, et ad proportionem viri mulierisque, quae modo subsequuntur, imaginum delineatis, ossa occurrant: quum tamen id passim fiat, neque eadem figura simul omnia commissis illis partibus nuda detectaque spectentur, non abs re fuerit, in hanc paginam alioquin vacantem, ex primo libro huc imaginem reicere, quae ex tribus illic omnia ossa simul exprimentibus figuris, haec magis et anteriori ac posteriori sede proponit. Praeterquam quod hac figura etiam calvariae, cui sinistra manus incumbit, basim una cum osse *v* imaginem referente et auditus organi ossiculis spectandam offerat. Uti characterum Index modo enarrabit.

- A Suturarum capitis quae transversim feruntur anterior, coronalisque dicta.
- B Sedes alterius transversae suturae, quae *A* imaginem proponit, et a cuius vertice alia ad coronalem, et raro hinc ad nasi summum fertur, quam a recto ductu sagittalem nuncupamus.
- D In temporibus obvia instar duarum squamarum quae invicem incumbunt, commissura, cui ab imagine nomen inditum est. Reliquis vero calvariae superiorisque maxillae suturis, quae nominibus propriis destituuntur, nullus adhibitus [est character.
- α* Alterum verticis os.
- β* Frontis os nunquam geminum, nisi quum rarissime a coronalis suturae medio ad summum usque nasi sutura quae-piam pertingit. In huius basi in interna calvariae amplitudine os spectatur, quod capitis octavum appello.
- γ* Occipitis os, in grandioribus natu similiter unum.
- δ, ε* Dextri temporis os, cuius processus styli aut acus aut galli calcaris imagini comparatus, *ε* insignitur: is vero qui *ζ*. uberis papillae confertur, *ζ* inscriptum ostendit.
- η, η* Haec calvariae sedes ab imagine et duritia quam cum praerupta rupe similem gerit, nomen obtinet, quod permultis temporum duntaxat ossibus ascribitur.
- Ε, θ* Os cuneo a dissectionis proceribus comparatum. Huius processus, quos alis assimilamus, *θ* insigniuntur.
- F Haec calvariae sedes duorum ossium efformata processibus, perinde ac si peculiare os esset, iugale os nominatur. Superioris autem maxillae ossa nubi duodenario numero comprehensa, quum nominibus careant, hac exigua tabella characteribus non obruenda putavi.
- G Inferior maxilla, similiter ac superior sedecim dentibus ut plurimum decorata.
- H Os *v* imaginem exprimens, unitatisque nomine, etsi pluribus constet ossiculis, donatum.
- q, ** E regione dicti ossis hic iuxta calvariae basim duo occurrunt auditus organi ossicula, quorum alterum *q* insignitum molari denti duabus tantum radicibus donato, aut incudi comparamus: alterum vero *** indicatum, malleo cuiuspiam, aut magna ex parte femoris ossi.
- I, K, L, M, N. His characteribus dorsi ossium seu vertebrarum notatur series, quarum septem ab I ad K pertinentes collum efformant. duodecim a K ad L numeratae, thoracem. quinque ab L ad regionem M succedentes, lumbos. a regione M, quo ossis sacri in quinta musculorum tabula apparentis, sedes indicatur, ad N sacrum os sex extractum ossibus consistit, cui coccyx os subiicitur.
- O Pectoris os pluribus conformatum ossibus. P Mucronata cartilago, in quam pectoris os gladii modo exacuitur.
- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Numeri characteribus duodecim costae indicantur, quarum septem superiores et vertebrae et pectoris ossi articulantur, hinc verae nuncupatae: inferiores autem quinque spuriae dictae, ad solas vertebrae articulationem [moliuntur.
- Q Clavicula.
- R, *λ* Scapula, cuius superior processus, quem summum humerum dicimus, *λ* insignitur. interior autem, qui anchorae *μ*. imagini confertur, *μ*.
- S Brachii os, multis humerus appellatum.
- T, V, Y. A T ad V sedes metitur, quam cubitum vocamus, duabus constructa ossibus, quorum longius inferiusque, ac Y insignitum, cubitus privatim et ulna appellantur. Huius posterior, iuxta illius cum brachii osse articulationem processus *ν, ξ*. *ν* insignitur. Processus autem illius acutus iuxta brachiale conspicuus, *ξ* inscribitur. Porro superius in cubito os, radius X. appellatum, X notatur.
- Z Octo brachialis ossa, duplici ordine digesta.
- Γ Quatuor postbrachialis ossa. Δ Quindecim digitorum ossa.
- Θ Hoc caractere sinistrum os eorum quae sacri ossis lateribus committuntur obvium est: quod in tres sedes, perinde ac o. si tribus peculiaribus ossibus constitueretur, nomine dividimus, quae dextrum os characteribus notata refert. o nanque *ω, ϑ, ς*. ilium os, *ω* coxendicis, *ϑ* pubis indicat, *ς* vero cartilaginem pubis ossium coalitum intervenientem.
- Α, τ Femur, cuius exterior maiorque rotator *τ* indicatur, interiori et minori interim hic nusquam conspicuo.
- Ξ Os scuti patellaeque instar, genu articulo praepositum.
- Π, Σ. A Π ad Σ sedes metitur, quam tibiam nuncupamus, quaeque duobus constat ossibus, uno interiori et crassiori, ac Φ, Ψ. tibia appellato, ac Φ insignito: altero graciliori exteriorique, quod Ψ inscriptum fibulae nomen obtinuit.
- Φ, X Inferiorum appendicum ossium quae tibiam constituunt processus, quos malleolos appellare consuevimus.
- Ω Talus tibiae subditus, calcique instratus.
- a Calcis os, tibiae rectitudinem longe excedens. b Os cymbae imagini a dissectionum peritis comparatum.
- c, c, d Quatuor tarsi ossa, quae singulis characteribus d, e, f, et g indicantur. ut sic interiora tria quae nominibus carent, ab e, f, g. extimo, quod g insignitur, et tesserae et cubo confertur, distinguere queas.
- h Quinque ossa tarsum sequentia, pedionque constituentia. i Quatuordecim pedis digitorum ossa.
- k Pluribus locis hac figura k occurrit, ossicula indicaturum quae a sesami semine nomen invenerunt.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

6; 7.

EXTERNARUM HUMANI CORPORIS SEDIUM PARTIUMVE CITRA DISSECTIONEM OCCURRENTIUM APPELLATIONES

HIC non prolixior nominum externas hominis sedes loca'ue indicantium enumeratio instituitur, quam commode imaginum virilis muliebrisque corporis superficiem exprimentium marginibus adhiberi potest. Quanquam succinctam eorum descriptionem, ac velut praesentium figurarum indicem duntaxat proponere nihil obstat, quum eadem fere nomina externis corporis sedibus ac ossibus, partibusque externae sedi subditis, accommodentur, quorum praecipua, ab iisque qui rectius dissecandi rationem aggressi fuerunt instituta, iam prius in orationis contextu, quantum proposita nobis Epitome requirit, recensuimus. Solet itaque universa corporis superficies ab illius nominum institutoribus primum in magnas sedes dividi, ac dein illarum partes rursus variis nomenclaturis donari. Atque ita Aegyptii medici corpus in Caput (*κεφαλή*), Thoracem (*θώραξ*), Manus (*χεῖρες*), et Crura (*σκέλη*) dividebant: Thoracem, perinde ac Aristoteles, nominantes, universum corporis truncum (*ἄλμος*), a iugulo aut collo claviculis'ue ad inguina et pubem, aut magis ad femorum usque superiora pertinentem: non autem tantum, ut Galenus, nonnullique Anatomicorum primarii, corporis sedem costis septam. Alii facultatum corpus universum dispensantium, animarumque sedibus mentem adhibentes, quadrifariam quidem similiter ac Aegyptii corporis superficiem discernunt, verum secus quam illi corporis truncum in duas sedes primum distinguentes, manus et crura unius partis loco prima hac divisione enumerant, illa quae Artus (*ἄλλα*) proprie vocatos constituunt, extremorum nomine complectentes. Ac in corporis trunco duas praecipuas locant sedes, secundum duas cavitates secantibus inibi obvias: quarum inferior ab elatiori, interventu septi transversi seiuncta, iecur naturalis altricis'ue animae sedem sanguificationisque officinam, ac insuper huic subministrantia organa complectitur, partibus quoque generationi famulantibus parata. Superior cavitas cordi irascibilis animae fomiti vitalisque spiritus fonti, illique subservientibus organis ascribitur. Caeterum tertia corporis cavitas capiti tribuitur, cerebroque potissimum principis animae sedi, animalisque spiritus promptuario sacratur. Corpore in hunc modum obiter diviso, singularum partium superficies ita rursus distinguuntur, ut capitis totius pars anterior superciliis superposita, ac crinibus (*τρίχες*) nuda, lineasque (*στολίδες*, et *ἀμαρναί*) quasdam proponens, Frons (*μέτωπον*) nominetur. Hac superior et versus capitis medium vergens, Sinciput (*βρέγμα*). Utrinque ad sincipitis latus, supraque Aurem (*οὖς*), cui Auditorius meatus (*ἀκουστικὸς πόρος*) inest, consistens, Tempus (*κρόταφος*, et *κόρσος*). Media capitis sedes sinciput versus posteriora superans, Vertex (*κορυφή*), qui veluti centrum est circuli (*περίοδος*, et *στεφάνη*, et *περίδρομος*) crinium originem circumscribentis. Post verticem usque ad musculorum qui utrinque in cervicis summo prominentes, in medio foveam ostendunt, ac plerisque Tendines (*τένοντες*) dicuntur, elatissimam sedem Occiput (*ὀπίον*) spectatur. Prior autem capitis pars a fronte ad mentum usque protensa, Facies (*πρόσωπον*). Inferior enim frontis pars, Superciliis (*ὄφρες*) veluti eminentibus, pilisque consitis terminis, eorundemque medio (*μεσόφρυον*) circumscribitur. His subsunt Oculi (*ὀφθαλμοί*), inferius et superius Palpebris (*βλέφαρα*) intecti: quarum sedes ubi invicem connivent, et erectis ordinataeque, ut in navibus remos spectamus, serie positus pilis, quos Cilia (*βλεφαρίδες*) nuncupamus, ornatur, quodammodoque cartilagineae sunt, Tarsi (*τάρσοι*) habentur. Commissionis huius termini, Anguli (*ᾠανθοί*) sunt: quorum maior nasum, minor tempus spectat. In disiunctarum palpebrarum medio praeter Carunculam (*ἐγκανθίς*) in maiori angulo conspicuam, Album (*λευκόν*) candidum'ue oculorum apparet: in cuius medio duo se offerunt circuli, quorum amplior Iris et Corona (*ἱρίς*, et *στεφάνη*) est, minor Pupilla (*κόρη*). Nasus (*ῥίς*) oculos interiacet, cuius foramina Nares (*μνητήρες*, vel *μνηστῆρες*) vocantur: quarum externa latera nasi Pinnulis seu Alis (*πτέρυγία*), interna vero Intersepto (*διάφραγμα*) nasi constituuntur. Sedes ad nasi latera mali in modum prominulae ac rubentes, Malae (*μήλα*), et quibusdam Genae vocantur. Sedes inter nasum et malas mediae nonnullis Concava (*κοῖλα*) dicuntur, quo nomine alii totam oculorum sedem (*γλήνη*) a palpebris ad malas metitam vocarunt. Faciei pars quam inflamus Bucca (*γνάθος*) est. tota vero ipsius pars a superciliis ad elatiorem usque dentium seriem pertinens, Superior maxilla (*ἡ ἄνω γένυς*) nominatur, reliqua autem quae in viris Barba (*πάγων*) decoratur, Inferior (*ἡ κάτω γένυς*). cuius anterius extremum, Mentum (*γένειον*) nonnunquam fovea (*τύπος*, vel *νόμφη*) ornatum educit, sub Labri inferioris (*τὸ κάτω χεῖλος*) rubore consistens. Elatioris labri (*τὸ ἄνω χεῖλος*) sedes naso subdita, Sulculoque (*φίλτρον*) donata, Mustax (*μύσταξ*, aut *ὀπήνη*) censetur. Quod labris circumscribitur et continetur, Os (*στόμα*), quo hiant Lingua (*γλῶσσα*), Palatum (*ὀπερώα*), Gargaeon (*γαργαεὼν*, vel *σταφυλή*), Dentes (*ὀδόντες*), Gingivae (*οἶλα*), internaue Faucium (*φάρυγξ*) sedes occurrit. Quod caput ad claviculas usque aut thoracem excipit, Collum et Cervix (*τράχηλος*, et *ἀντήν*) est, etsi posterius nomen magis posteriori parti accommodetur, uti et anteriorem qua aspera arteria, et potissimum ipsius caput (*ἀκρωγέ*) tangentibus occurrit, Guttur dictam legimus. Humerus (*ὤμος*) veteribus vocabatur brachii ossis cum scapula articulus, unde et partem maxime ad colli radicem thoracisque latera eminentem, Summum humerum (*ἀκρόμιον*) dixerunt. Quod ab illo prorsum versus Iugulum (*σφαγή*) foveam'ue in colli radice obvium vergit, Clavicula (*κλέις*) est. Quod autem ab ipso ad extremam digitorum aciem protenditur, Manus (*χεῖρ*): cuius prima pars (sub qua cavitas Axilla (*μασχάλη*) aut Ala appellata, et musculis quos Tendines (*τένοντες*) permulti illic vocant septa, consistit) ad proximum usque articulum Cubiti'ue (*ἀγκών*) flexum producta, Brachium (*βραχίον*), et Latinorum quibusdam Humerus dicitur. Posterior flexus illius sedes Gibberus (*ὠλέκρανον*, et *κορωνόν*) est. Pars ab hoc ad conterminum articulum ducta, Cubitus (*πῆχυς*), et Latinorum quibusdam Brachium et Ulna (*ὠλένη*). Ad cubiti extremum Summa manus (*ἀκρόχειρ*) incipit, cuius pars a cubito ad quatuor digitorum radices porrecta, in duas sedes partitur: ac cubito propinquior Brachiale (*κάρπος*) est, alia Postbrachiale (*μετακάρπος*), quae a constructionis specie cum pectore etiam Pectus (*στῆθος*), a quibusdam Palma nuncupatur. Huius interior sedes cava ac variis monticulis septa, multisque lineis interstincta, Volam (*θέναρ*) efficit. Reliqua summae manus pars, Digiti

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Externarum humani corporis sedium partiumve citra dissectionem occurrentium appellationes)

(δάκτυλοι) sunt, singuli ternis partibus (συνταλίδες, et φάλαγγες) tanquam in acie locatis efformati, et exterius Unguibus (ὄνυχες) ornatī. Horum maior aliisque actione oppositus Pollex (ἀντίχειρ) est, illi proximus Index (λίχανός), dein Medius (μέσος) seu Impudicus, cui proximus est Medicus et Anularis (παράμεσος, et ἱατρικός). Extimam vero sedem occupat Parvus (μικρός), Auricularis' ve. Thoracem (θώραξ) hic nominamus corporis trunci partem Costis (πλευραί) septam, maximamque sedem Laterum (πλευρά) efformantem: cuius anterior sedes Pectus (στῆθος) est, quam Mamillae (μαστοί), atque in illarum medio Papillae (θηλή) cum obfusco ipsas ambiente circulo (φῶς) occupant. Reliqua anterior trunci sedes Abdomen (ὕπογάστριον) constituit, cuius regio pectoris ossis cartilagini et costarum cartilaginibus illa humilioribus proxima, perinde Subcartilaginea (δποχόνδρια) nuncupatur, ac viscera cartilaginibus illis complexa. Sic quibus septum transversum praecordia appellatur, sedes in quam id cartilaginibus inseritur, Praecordiorum nomen obtinuit. quanquam rursus alii ita etiam thoracis anteriorem sedem nuncupent. Quod sub infimis costis et ilium ossis spina (quae mulieribus multo magis quam viris educitur) ossibus destituitur, tangentibusque cedit, Inania (κενεῶνες) sunt et Ilia (λαγόνες). in quorum veluti medio Umbilicus (ὄμφαλος) cernitur, sub quo mox Sumen (ἵτρον), cuius infima sedes trunci termino proxima, Aqualiculus (ἐφήβειον, et ἐπίσιον) nuncupatur. Terminus autem ubi hic Pudenda (αἰδοῖα) et Naturalia consistunt, Pubes (ἡβη) est et Pecten, ad cuius latera in femorum flexu Inguina (βουβῶνες) recensemus. Maris pudendi pars citra sectionem conspicua, Penis et Coles (καῶλος) vocatur: cuius summitas magis quam reliqua longitudo crassescens, Glandem (βάλλανος) efformat, in cuius medio meatus urinae seminique communis conspicitur. Huius involucrium Praeputium (ποσθή) est, licet aliis tota penis summitas ita nuncupetur. In involucrio reliquaque ad anum cute protuberantem suturae modo lineam vocamus Suturam (ῥαφή), et totam hac exporrectam extuberantemque ad anum usque penis partem Taurum (ταῦρος). Uti et sedem inter testium involucrium (quod ex cute paratum Scortum (δόρκεον) dicitur) et anum conspicuam, Interfeminium (περιναῖον, et διχάλα) nuncupamus. Muliebris pudendi rima, quae uteri cervicis est orificium, Sinus (κόλπος, et κτείς) vocatur, quem Alae (πτερυγώματα) et Colles utrinque prominentes, et cuticularis in ipsius summo apparens caro (νυμφή) ornant. Recti intestini orificium per sedem prodiens, a figura Anulus (δακτύλιος), et ab officio Strictor (σφιγκτήρ) appellatur. Posterior trunci corporis pars, Dorsum (νῶτον) aut Tergum fere nuncupatur, cuius latera in elatiori posteriorique thoracis sede Scapulis (ὠμοπλάται) constituuntur. Inter ipsas vero medium et dorsi sedes hinc ad infimas usque costas (μετάφρεον), aut ubi id maxime in flexu protuberat (ἄκνηστις), pertinens, thoraci ascribitur, ac post septum transversum consistit. Sedes vero hanc ad nates usque sequens, Lumbos (δόφός) complectitur. Sunt autem Nates (γλοντοί) carnea et globosae sedes, ilium ossium occupantes dorsum, in quarum medio sacri ossis et coccygis posteriores processus velut excarnes ad anum usque occurrunt. Ubi articulus femoris percipitur, magnusque Rotator (τροχαντήρ) extuberat, Coxendix (ἰσχίον) est, aut Coxa, quod nomen alii Femori (μῆρον) asscribunt, ab inguinibus ad Genu (γόνυ) pertinenti: cuius posterior sedes et flexus Poples (ἰγνός) nuncupatur. Genu ad proximum usque articulum pedis' ve initium Tibia (κνήμη) subsequitur, quae nonnullis Crus nominatur, etsi plures id nomen simul tibiae femorique velint esse commune. Anterior tibiae (ἀντικνήμιον, et ἰφέα) sedes ossea tangentibus occurrit, posterior autem ubi ipsius Venter (γαστροκνήμη) seu Sura cernitur, carnea. Tubera ad tibiae imum utrinque velut ossea tangentibus obvia, Malleoli (σφυρά), neutiquam vero Talus (ἄστρογάλος) illis exceptus reconditusque nominantur. Postica pedis pars extra tibiae rectitudinem retrorsum prominens, Calx (πτέρνα) appellatur. Reliquae vero pedis superficiariae sedes prorsus ossium nomenclaturam assumunt, potissimum autem Tarsi (τάρσος), Pedii (πεδίον) seu Pectoris (στῆθος), quod digiti hic etiam unguibus ornatī sequuntur. Quanquam ubi de integro pede sermo instituitur, infima sedes qua calcamus plerumque Planta, et Vestigium (τέλμα), ipsiusque internum latius Concavum (κοῖλον), superior vero Tarsus nuncupetur.

(erratum: linea 34 lege κρέα pro ἰφέα.)

9-22.

FIGURAE AD PROXIMAM PAGINAM AGGLUTINATAE, multisque partibus extractae, characterum Index.

QUONIAM figura hic e regione a capite ad proximam paginam glutinata, ac omnem venarum arteriarumque seriem una cum organis tunica costas succingente et peritoneae obductis commonstrans, pluribus insignienda venit characteribus, non abs re fuerit, primum praecipuas ipsius partes maiusculis latinis literis indicare, ac dein singula uti casus offeret, aliis characteribus exprimere.

- A, A, A Septum transversum hic conspicitur, qua a costarum et pectoris ossis cartilaginibus rescissum est, et dein qua iecoris et lienis posteriora subit.
- B Cordis involucri est portio inibi relicta, qua id septo magna amplitudine continuatur.
- C Cor tam apte atque hac simplici figura licuit in sua sede expressum, et sua vasa auresque ostendens. Huic cordis figurae alias subiecissem, quae ipsius ventriculos, orificia, et ipsi praefectas ostendissent membranas, si modo id una atque altera chartula fieri potuisset.
- D, D, D, D Pulmonis quatuor notantur lobi seu fibrae. Verum ut cor manifestius unica hac figura pingeretur, thoracem intersepientes membranas omisimus, ac pulmonem velut in latera recidentem delineavimus.
- E Asperae arteriae caudex simul cum larynge, ipsique annexis glandibus.
- F, F, G Iecoris gibbi magna superficies. tota enim cava iecoris sedes sub hac, atque adeo ventriculo delineatur, G et G privatim [insignita.
- H Bilem flavam excipiens vesicula.
- I Ventriculus suis vasis ac nervis, et dein stomacho et superiori membrana omenti, et inferioris etiam humiliori portione ornatus.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

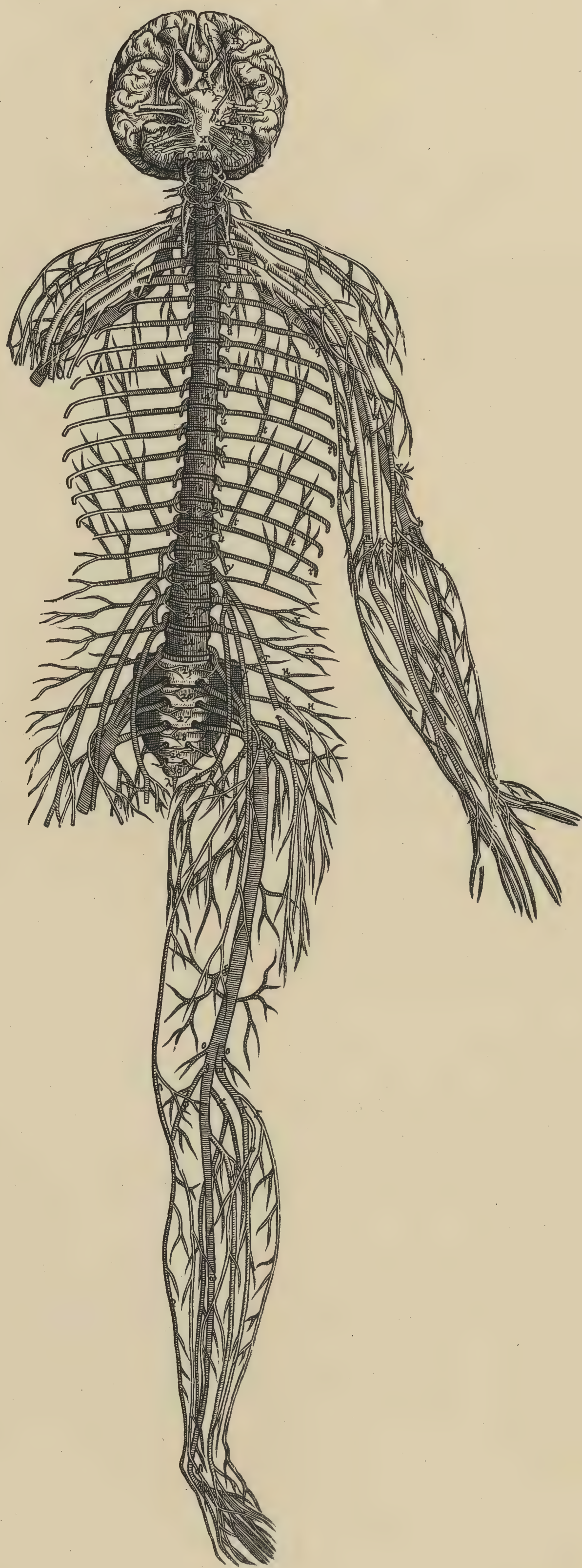
(Figurae ad proximam paginam agglutinatae, multisque partibus extractae)

- K Superior omenti membrana.
- L Inferioris membranae omenti portio, quae velut a colo intestino initium ducit.
- M Intestina ad unum omnia.
- N, N Inferioris omenti membranae portio ventriculo subdita, et colum intestinum qua ventriculo exporrigitur, dorso colligans: atque hic organorum per ipsam distributorum delineatur series, ut et vasorum distributio per mesenterium in intestina excurrrens.
- O Lien ex cava ipsius facie potissimum expressus.
- P Dexter ren.
- Q Sinister ren.
- R Uterus simul cum suis testibus vasisque delineatus.
- S Mulieris vesica simul cum meatuum urinam a renibus deferentium portione, ac dein cum umbilici vasis expressa. Verum animum modo adhibe notis supra septum positis.
- T Venae cavae caudex, qua inter cor et iecur consistit.
- V, X Cordis basis, atque adeo vasa id coronarum ritu succingentia.
- Y Cordis mucro.
- Z Venae sunt ac arteriae per cordis corpus digestae.
- a Sedes, qua cavae caudex in cordis dextrum sinum dehiscit.
- b Dextra cerebri auricula.
- c Sinistrae auriculae apex.
- d Venae arterialis caudex. Venalis autem arteriae initium quia in sinistro cordis latere (ut hic cavae orificium in dextro)
- e, e. consistit, conspici hac figura nequit. Notant tamen e et e venalis arteriae et venae arterialis in dextram pulmonis partem progressus, nondum pulmonis substantia undique circumdatos.
- f Magnae arteriae caudex.
- g Magnae arteriae truncus, partes cordi subditas petens.
- h Superiora petentis magnae arteriae trunci portio, sinistro brachio potissimum oblata.
- i Dicti modo trunci insignior portio, atque adeo ipsius in duos impares ramos distributio, quorum alter sinistra est
- k, l. soporalis k notata. grandior vero dextram format soporalem l insignitam, et arteriam potissimum in dextrum
- m. brachium excurrentem, et m notatam.
- n, n Hac excurrunt septi transversi nervi, quorum initium in figura cui illa cuius indicem prosequimur, firmatur,
- P. P insignitur.
- o Venae pari destitutae initium, ipsius vero series in praesentis figurae tergo est conspicua.
- p Cavae in iugulo bipartitio, ac utrinque ad p latera exortus apparent venarum pectoris ossi propriarum, ac ad umbilici
- *, q. usque regionem excurrentium. Harum altera simul cum coniuge sibi arteria * insignita, in uno latere q notatur.
- r Venae superior aliquot costarum intervalla adeuntis initium.
- f, f, t, t Vena per transversos cervicis vertebrarum processus calvariam petens, atque in secundum durae membranae sinum
- u, u, x, x, y. simul cum coniuge arteria absumpta. Notatur enim primus sinus t, t. secundus u, u. tertius x, x. quarti initium y.
- z, a Axillam petens vena, quae in sinistro latere humerariam a indicatam promit. In dextro autem latere illius initium hic ab externa pendet iugulari.
- β, γ Hic abtruncatae propagines illae sunt, quae ab axillam petente vena in thoracis anteriora, posteriora et latera digeruntur.
- δ Interior iugularis.
- ε Interioris iugularis in duas venas distributio, quarum altera secundum durae membranae petit sinum, altera in latus sinistrum durae membranae excurrit.
- ζ Exterior iugularis.
- η, θ, ι Exterioris iugularis ad fauces distributio. θ ipsius pars post aures ad occipitum excurrrens notatur, ι ad tempus et
- κ, λ, μ. verticem, κ ad faciem et frontem, λ ad secundum durae membranae sinum. μ vero duo ipsius rami indicantur, quorum alter per octavum capitis os calvariam petit, alter per secundi paris nervorum cerebri foramen.
- ν Aliquot subsequentes characteres in dextro ponuntur latere, soporalis arteriae seriem indicantes. Atque hic ν arteriae portionem indicat calvariam petentem, postquam ramum a se diffudit, cum externa iugulari ad faciem, et ad tempus, et post aurem digestum.
- ξ Soporalis ramus primum durae membranae petens sinum.
- ο Praecipua soporalis portio per privatum foramen calvariam petens.
- ω Versus narium amplitudinem exporrectus ramus.
- ρ Ramus in dextrum latus durae membranae excurrrens.
- ς, τ Rami soporalis praecipui, qui plexum reticularem efformare perperam creduntur.
- υ Ramus oculos petens.
- φ Ramus tenuem adiens membranam cerebri basi obvolutam.
- χ Plexus, quem extimo foetus involucro comparamus.
- ψ Sexti paris nervorum cerebri dexter nervus, illic abscissus qua secundum laryngis latus deorsum fertur.
- ω, ω Dexter recurrens nervus.
- 1 Sexti paris nervorum cerebri truncus sinister.
- 2, 2 Recurrens nervus sinister.

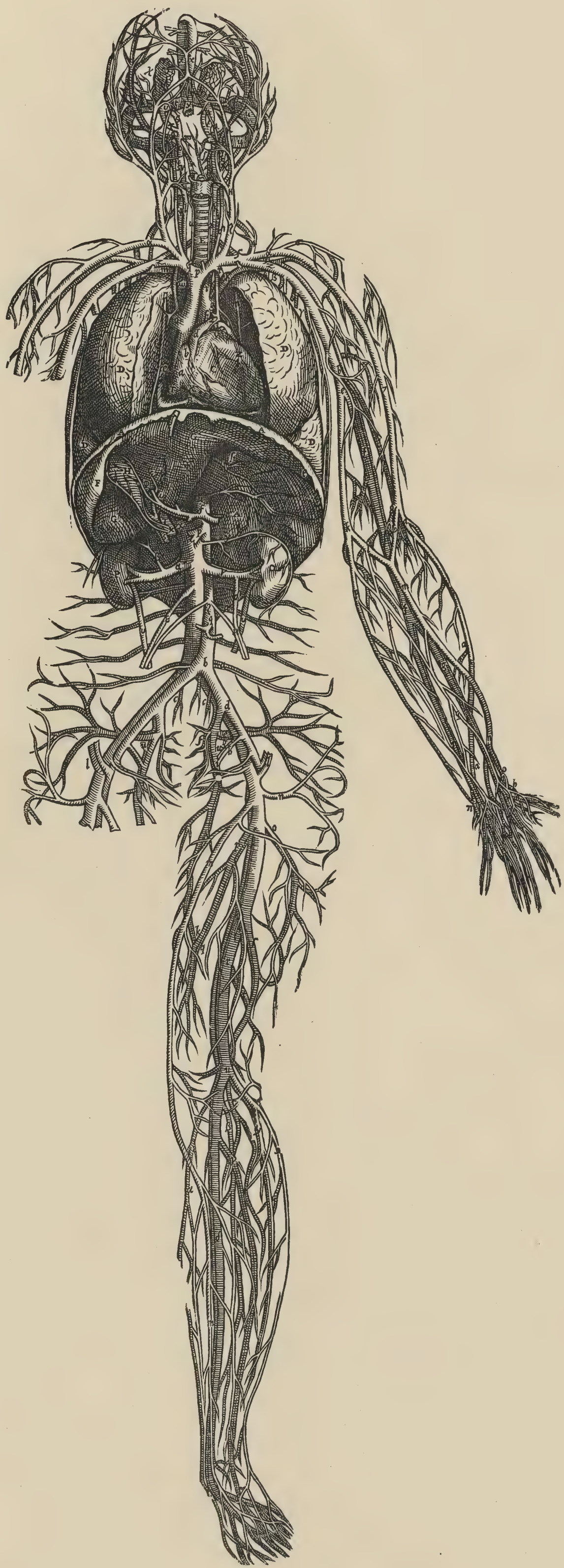

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Figurae ad proximam paginam agglutinatae multisque partibus extractae)

- 3 Nervulus cordis basim accedens.
- 4 Posteriora cervicis et occipitium adiens vena.
- 5 Scapulae posteriora petens vena. Verum etsi posthac arteriam privatim non insigniamus, prompte ex delineatione liquet, cui nam venae arteria exporrigatur.
- 6 Ad cutem qua summus humerus integitur.
- 7 Humeralia qua cutem subit, cubitumque adit.
- 8 Humeraliae ramus altiora cubiti articuli interdum petens.
- 9 Ramus ab humeralia ad communis venae constitutionem repens. Verum modo conduxerit potius minores latinos characteres assumere, ne quum arithmetici characteres geminandi essent, plura ipsis oblitterentur.
- a, a Humeraliae ramus per radium cubitique exteriora ad ulnae appendicem et brachiale properans, axillarisque ramo p
- π . notando, illic ubi π visitur, aucta, et parvum digitum, deinde et anularem praecipue accedens.
- b Axillaris ramus, cuti anteriorem interioremque brachii sedem investienti dispensatus.
- c Ad musculos cubitum extendentes.
- d Ramus quartum brachii nervum ad cubiti usque exteriora concomitans.
- e Axillaris in duos truncos partitio.
- f, f Truncus in alto latitans, et arteria undique concomitatus, et per cubiti flexum in cubitum tendens.
- g Dicti trunci ramus radio exporrectus, et surculos pollici, indici et medio exhibens.
- h Arteriae dictum ramum concomitantis soboles, externam manus sedem inter indicem ac pollicem accedens.
- i Reconditi illius trunci ramus ulnae exporrectus, et parvo digito, anulari et medio soboles depromens.
- k Sub cute excurrentis axillaris trunci iuxta cubiti articulum divisio.
- l Axillaris ramus communem constituens.
- m Communis vena.
- n Communis venae instar Y divisio, atque dein ipsius per externam manus sedem series.
- o Surculus communis internam manus adiens sedem, et hic aliis commixtus ramulis.
- p Axillaris ramus ulnae exporrectus, varietate in cutem dissectus, et suo extremo cum quodam humeraliae ramo coiens, ubi π posuimus.
- q, q Series venarum internam cubiti cutem et volam implicantium.
- r Umbilici portio.
- $\int, \int, \int$ Vena ab umbilico in iecur exporrecta.
- t Meatus urinam foetus inter secundum ipsius involucrum et intimum deferens.
- u, u, u, u Arteriae foetui peculiares.
- x Vesicae cervix.
- y Vesicae cervicis musculus.
- a, a Superius ventriculi orificium, cui stomachus a tergo agglutinatae figurae continuatur, atque hic etiam notatur vena et arteria coronae modo id orificium succingens.
- β Stomachi initium cui tonsillae adhuc affirmantur.
- γ Inflexus stomachi ad dextrum latus, ipsique peculiares glandes.
- δ Nervorum sexti paris ad stomachum series.
- ϵ Vena et item arteria et nervus ab elatiori orificio ventriculi ad inferius excurrentes. Verum nervus ille iecur adiens, in iecoris cavo etiam ϵ indicatur.
- ζ Inferius ventriculi orificium, et duodeni intestini initium.
- H, H Venae et arteriae huc ab illis deductae, quae lienis cavo inseruntur.
- θ, θ Vasa dextram sedem fundi ventriculi implicantes.
- ι, ι Vasa sinistram sedem fundi ventriculi intextentia, et superiori membranae omenti, ut et nuper dicta vasa, surculos depromentia.
- κ Musculus rectum intestinum orbiculatim ambiens.
- λ, λ Musculi rectum intestinum post egestionem sursum trahentes.
- μ Sedes qua colum intestinum recto continuatur, atque ideo intervallum a κ ad μ rectum est intestinum.
- ν, ν, ν, ν Colum intestinum.
- ξ Caecum intestinum.
- o, o, o Omnes isti anfractus ilei seu volvuli, intestini et ieiuni censentur.
- ζ, ϖ A ϖ usque ad ζ duodeni intestini maxima est portio.
- ϱ Glandium duodeno intestino, ut et ieiuni initio adnatum.
- ς, ς Meatus bilis vesiculae duodeno insertus.
- τ Venae portae caudex.
- υ Iecori inserta arteria, et nervus quoque illi exporrectus arteriae.
- φ Bilis vesiculam adiens arteria et nervus.
- χ Venae bilis vesiculam adeuntes.
- ψ Vena et item arteria posteriorem ventriculi sedem iuxta ipsius inferius orificium accedentes.
- ω Vena ventriculorum petens, qua gibbum ipsius dextram dorsi sedem spectat.
- a Vena, arteria, nervus, dextram fundi ventriculi sedem implicantes.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Figurae ad proximam paginam agglutinatae, multisque partibus extractae)

- b Minor portae maximae distributionis truncus.
- c Grandior truncus maximae partitionis venae portae.
- d Vena et arteria duodeno intestino potissimum exporrectae, et ipsis attenso corpore glanduloso suffultae.
- e Vena cum coniuge arteria dextram sedem adiens inferioris membranae omenti.
- f, f Radix arteriae in iecur, ventriculum, lienem et omentum, et bilis vesiculam digestae.
- g Vena cum coniuge arteria superius ventriculi orificium coronae modo tandem cingens, atque in ventriculi figura inter *a* et *a* occurrens.
- h Vena et arteria praecipuam inferioris membranae omenti sedem petens, et colon qua ventriculo exporrigitur implicans.
- i, i Glandulosum corpus vasorum distributioni hic praefectum.
- k Inferioris omenti membranae sinistram sedem accedens vena.
- l, l Vasorum series ad lienem.
- m, m, n Vasa ab illis quae lieni inseruntur sinistram ventriculi sedem adeuntia. Verum praecipua n indicantur, quae sinistram sedem fundi ventriculi implicant.
- o, o, o Series est venarum et item arteriarum intestinis propriarum.
- p, p Radix praecipuae arteriae intestina petentis.
- q, q Minor arteria intestinis propria.
- r, r Glandulae in mesenterio positae, et nuper narratos vasorum diductus corroborantes.
- ∫ Foramen septi transversi stomachum transmittens, atque adeo sinus iecoris stomacho cedens.
- t Iecoris ligamentum, quo sinistra ipsius pars septo nectitur.
- u Magna arteria septum permeans, atque adeo ipsius ramus in dextram septi partem excurrens.
- x Cavae venae caudex.
- y Vena sinistri renis pinguem accedens tunicam.
- α Vena et arteria reni dextro oblatae.
- β Vena dextri renis pinguem tunicam intexens.
- γ Sinistrum renem accedens vena et arteria.
- δ Sinistra seminalis vena.
- ε Dextra seminalis vena.
- ζ Arteriarum seminalium ortus.
- h, h Sinistrae seminalis venae et arteriae congressus.
- θ Ramuli a vena et arteria in membranam excurrentes, qua peritoneae committuntur.
- ι Portio venae et arteriae testem adeuntium, superiorem fundi uteri sedem petens.
- κ Commixtio venae et arteriae seminalium, quae instar pyramidis est, et varicibus assimilatur.
- λ Testis sinister.
- μ, μ Vas semen a teste in uterum deferens.
- ν Obtusus uteri fundi angulus, in quem vas semen deferens insertionem molitur.
- ξ Hac sede fundus uteri in cervicem terminatur, hacque regione ipsius consistit orificium.
- o, ω Uteri cervix.
- g Hic vesicae cervix in uteri cervicem producit ac desinit.
- ς Vasa sunt inferiorem uteri fundi sedem et cervicem implicantia.
- τ, τ Cervicis uteri oris colliculi.
- v, v, v Meatus urinam e renibus in vesicam deducentes.
- a, a Venae et arteriae lumborum vertebris ipsisque adnatis musculis, et abdominis lateribus exporrectae.
- b Venae cavae et arteriae super os sacrum partitio.
- c, c Arteriolae sunt sacri ossis foramina petentes.
- d Sinistri partitionis dictae trunci divisio.
- e Interioris rami dictae divisionis propago, nates et coxendicis ossi adnexa petens.
- f Dicti rami propago tandem vesicae et utero digesta.
- g Pars est arteriae foetui peculiaris, quam antea ad vesicae latera u, uti et hic quoque in maiori figurae portione, notavimus.
- h Portiuncula exterioris rami dictae antea divisionis ad reliquum accedens interioris rami.
- i Reliquum interioris rami per pubis ossis foramen in musculos interiorem femoris sedem occupantes distributum.
- k Sedes qua soboles dicti reliqui alteri venae commiscetur. Verum hic ex tabula prompte animadvertis, quando et arteriae subaudiendum est, quum scilicet venae arteriam attendi cernis.
- l Exterioris rami propago, abdominis inferiorem sedem ad umbilicum usque perrepens.
- m, m Vena per femoris et tibiae interiora sub cute ad digitos usque pedis distributa, et in progressu varios edens surculos.
- n Coxendicis anteriora petens, sub cute tamen.
- o Musculos et cutem femoris exteriorem sedem occupantes intertexens.
- p Musculis anteriorem sedem femoris occupantibus digesta.
- q Dictae modo venae congressus cum ea quae per pubis ossis foramen femur adit.
- r Hac praecipua femur petens vena secundum femoris os reflectitur.
- s, t Propagines musculos posteriorem femoris sedem occupantes, et cutem huius sedis ad suram usque accedentes.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

(Figurae ad proximam paginam agglutinatae, multisque partibus extractae)

- u Divisio in poplite, atque adeo ramī in musculos a femoris capitibus hic pronascentes distributi.
- x Maioris dictae divisionis trunci vena, externam tibiae cutem ad summum usque pedem implicans.
- y Vena et arteria (quanquam id non additum oportuit) fibulae exporrecta, ac inter musculos latitans.
- α Maioris dictae divisionis trunci ramus, cutem internam tibiae sedem integentem, ad digitos usque varie subiens.
- β Ramus dicti trunci suram ad calcem usque petens.
- γ Propago grandioris trunci inter musculos tibiae anteriorem sedem occupantes, ad pedis usque superiora et digitos digesta.
- δ Trunci grandioris reliquum inter musculos posteriorem tibiae sedem sibi vendicantes deorsum repens, et inter tibiam et calcem pedem subiens, ramulos digitorum inferiori sedi communicans.

8.

VENARUM, ARTERIARUM, NERVORUMQUE OMNIUM INTEGRA DELINEATIO,

simul cum nutritionis quae cibo potuque fit organorum, et cordis pulmonisque ac demum muliebrium generationi sub servientium instrumentorum imaginibus.

Figurae huic chartae impressae, cuique alia agglutinatur, ac quae peculiariter nervis ostendendis parata est, characterum Index.

CEREBRUM una cum cerebello cerebrique exortibus eum in modum hic delineavimus, quasi a calvaria enudatum in ipsius basi ita conspiceretur, ut apparet si quis erectus caput in posteriora quam maxime flecteret, sursum retrorsumque oculos acturus. Caeterum quoniam utriusque lateris eadem nervorum in praesenti figura est ratio, suffecerit uni tantum lateri characteres adhibere.

- A, B, C Cerebri ex altero latere basis notatur, ac A indicat partem ipsius ad narium summum prominulam, nonnullisque mamillarem processum nuncupatam. B vero cerebri partem insinuat, amplum calvariae sinum subeuntem, qui ad latus sinus consistit, quo glans cerebri pituitam excipiens reponitur. C autem maxime posticam cerebri sedem notat.
- D, D Cerebellum.
- E Sinister cerebri processus, organo olfactus subministrans.
- F Nervi visorii sinistri ortus.
- G Nervorum visoriorum coitus.
- H Tunica, in quam visorius nervus exolvitur, degenerat'ue.
- I Secundum nervorum cerebri par.
- K, K Minor radix tertii paris.
- L Crassior radix tertii paris.
- M Quartum par.
- N Quinti paris gracilior radix.
- O Quinti paris insignior radix.
- P Membrana, in quam quintum par in auditus organo praecipue exolvitur.
- Q, R Maioris quinti paris radices propagines, quorum haec per caecum elabitur foramen, illa vero per aliud sibi proprium.
- S Sextum nervorum par.
- T Septimum nervorum cerebri par. atque horum nervorum progressus hic non delineari potuere, quamvis interim magna ex parte in aliis huius compendii figuris passim, praecipue vero in huic superposita, et tertia ad musculos ostendendos praecipue paratarum occurrant.
- V Dorsalis medullae ex cerebri basis medio initium.
- O Dorsalis medullae sedes qua calvariam egreditur.
- 1, 2, etc. Numeri characteres septem cervicis, duodecim thoracis, quinque lumborum, et sex sacri ossis indicant vertebrae, atque adeo triginta nervorum a dorsali medulla prosilientium paria, quorum seriem quam potui accuratissime et simplicissime in hac tabella meo marte delineata expressi. Verum quia hic locus exiguum characterum declarationem admittit, non omnes nervorum soboles literis insigniturus sum.
- P Septi transversus sinister nervus, quem citra aliam characterum operam ex quarti, quinti et sexti parium propaginibus efformari conspicias. promptum enim est delineationem intelligere, si prius descripta nervorum series hic picturae accommodetur.
- Q Nervus a quinto pari cuti summum humerum investienti, et dein musculo brachium moventi praecipue distributus.
- R Primus brachii nervus, ipsiusque propagines hic in cutem excurrentes.
- S Secundus brachii nervus, ipsiusque in anteriorem cubitum flectentium musculum soboles.
- T Tertius brachii nervus, ipsiusque propago cuti anteriorem brachii sedem induenti oblata.
- V Tertii nervi propago ad musculum posteriorem cubitum flectentium.
- X Secundi nervi portio tertium accedens.
- Y Ramus secundi caput adiens longioris radium in pronum moventis musculi.
- Z Secundi distributio in duos impares ramos.
- a Minor ramus secundum radium cuti ad pollicem usque exporrectus.
- b Crassior ramus mox in duas propagines divisus, quarum series in conspicuo est.
- c Tertii nervi soboles in musculos internam cubiti sedem occupantes digestae.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

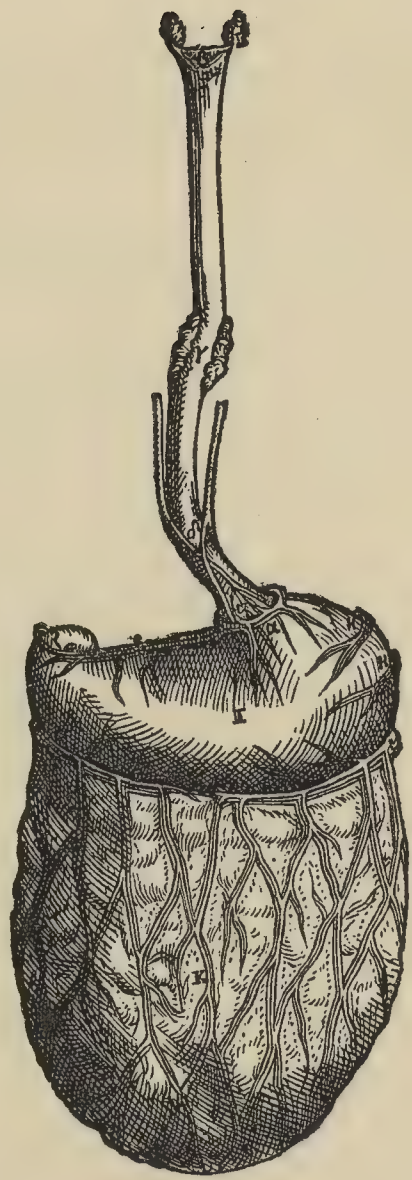
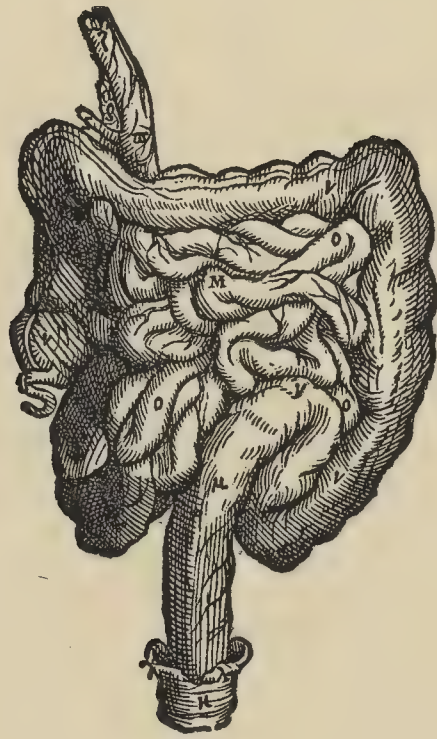
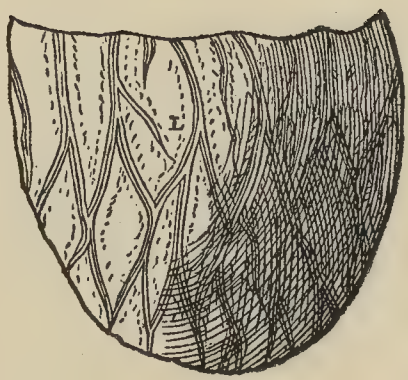
(Venarum, arteriarum, nervorumque omnium integra delineatio)

- d Tertii ramus radio exporrectus, ac dein pollicis et indici et medio surculos offerens.
- e, e Quartus brachii nervus. atque inferius e ramos notat musculus cubitum extendentibus depromptos.
- f Quarti ramus internam brachii cutem adiens.
- g Quarti ramus externam et posteriorem brachii accedens cutem.
- h, h Quarti ramus cuti externae cubiti digestus.
- i Quarti praecipua distributio ad ingressum cubiti.
- k, k Quarti ramus radio exporrectus, et externae sedi pollicis, indicis, et medii soboles offerens.
- l, l Quarti ramus ulnae exporrectus, et musculus ab externa ipsius sede initium ducentibus ramulos exhibens, ac ante brachiale cessans.
- m Quintus brachii nervus.
- n Quinti nervi series in musculos ab interno brachii ossis tubere pronatos.
- o, o Quinti nervi ramus ulnae exporrectus, et internae sedi parvi digiti et anularis, aliquando et medii ramusculos dispergens.
- p Dicti modo rami soboles in externam manus sedem reflexae, ac externae parvi digiti sedi et anularis et medii surculos dispensans.
- q, q Sextus brachii nervus, ipsiusque sub cute tantum ducta series. Quis vero brachii nervorum sit exortus, principiorumque plexus, absque notis prompte dignoscitur.
- r, r, r Nervi sunt intercostales, illic praecisi, qua cum costis antrorsum reflectuntur.
- s, s Rami in posteriora deducti, hic etiam undique obvii.
- t, t Huiusmodi serie nervi musculos adeunt thoracis ossibus instratos.
- u, u Propagines indicantur, sexti paris nervorum cerebri ramum costarum radicibus exporrectum augentes.
- x, x Propagines nervorum ex lumborum vertebrae exilientium, quae abdominis et huius sedis musculus et cuti dispensantur.
- y Nervulus testem frequenter petens, hinc resectus.
- z Propagines sextum femur moventium adeuntes musculum.
- ♂ Primus femur petens nervus.
- α Primi nervi propago cuti oblata.
- β Primi nervi propago altius inter musculos assumpta.
- γ Secundus femur petens nervus.
- δ, δ Secundi nervi soboles per internam femoris et tibiae sedem ad pedis usque superiora sub cute excurrentes.
- ε Secundi nervi propago musculus anteriorem femoris sedem occupantibus deprompta.
- ζ Tertius femoris nervus.
- η Tertii propago, internam femoris cutem implicans.
- θ Tertii propago musculos adiens.
- ι, ι Quartus femoris nervus, cuius exortus aequae atque trium superiorum est conspicuus.
- κ, κ Series anteriorum propaginum inferiorum parium e sacro osse prodeuntium.
- λ Dorsalis medullae extremum.
- μ Quarti femur petentis nervi propagines ad capita musculorum a coxendicis ossis appendice prodeuntium sparsae.
- ν Quarti nervi soboles in posteriorem femoris cutem ad medium usque longitudinis femoris excurrentes.
- ξ Propago praecipue in quartum tibiā moventium musculum, ac dein in reliquam posteriorem femoris cutem iuxta genu digesta.
- ο Soboles in musculos ab inferioribus femoris capitibus pronatos.
- ω, ϑ Quarti nervi in duos truncos distributio. ac ω quidem minorem, ϑ vero insigniorem notat.
- ς Minoris trunci propago, externae tibiae cuti ad parvi digiti usque extremum diffusa.
- τ Propago fibulae inter musculos exporrecta.
- υ Ramulus anteriorem tibiae cutem implicans.
- φ, φ Grandioris trunci ramus internae cuti tibiae ad pollicem usque digestus.
- χ Grandioris trunci ramus, posteriori tibiae seu surae cuti exporrectus.
- ψ Grandioris trunci ramus, ligamentum penetrans fibulam tibiae qua haec ossa invicem dehiscunt committens, ac dein ad digitorum usque superiora excurrentes.
- ω Praecipua grandioris trunci portio, inter tibiae os et calcem pedis inferiora petens, singulisque digitis surculos offerens.

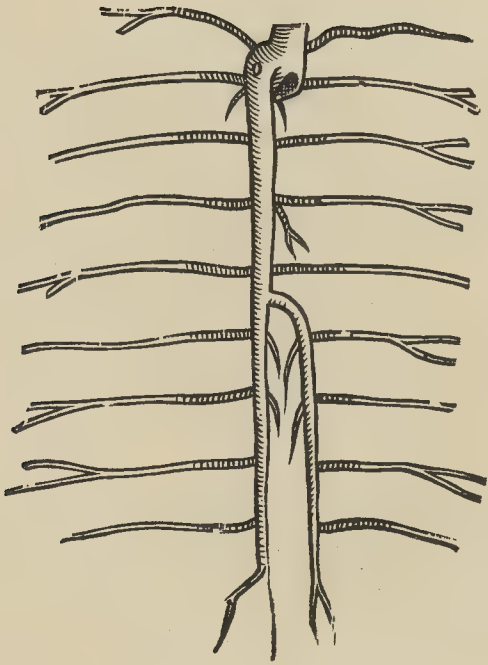
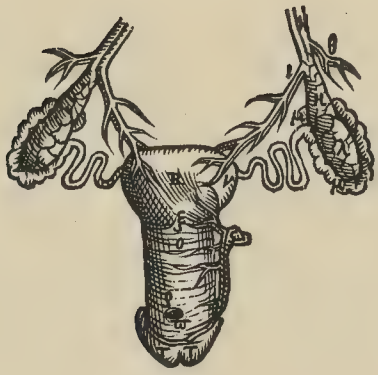
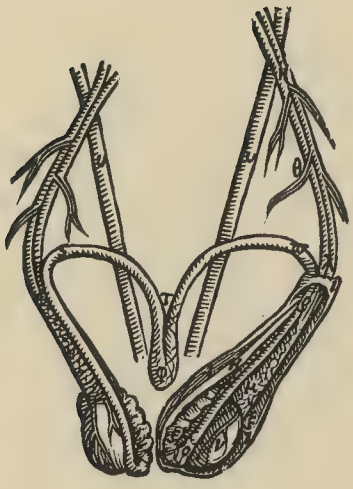

10 15
11 12
13 14

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

9-13; 15; 16; 18-20.

CHARTA, EX QUA FIGURAM PARARE CONVENIT,

illi quae nervorum seriem exprimit appendendam.

OMNES figurae hac charta impressae simul ad unam spectant, quae ex capite, aut utut commodius duxeris, illi figurae agglutinanda venit, quae nervorum seriem proponit, ac in folio in inscripto, seu omnium ultimo spectatur. Quod eos admonitos voluimus, qui in imparata incident exemplaria, suoque Marte ac industria haec sibi concinnabunt: in quo opere tum in glutinando et singulis a superflua papyro rescindendis, tum coloribus si visum erit adhibendis, quisque quantum volet praestabit. Dein ut robori consulatur, toti huic chartae non inutiliter membrana subglutinabitur, priusquam tota charta in tot frusta quot figuras complectitur, dividatur. quibus numerum in hoc ascribam, ut quo quaeque loco committenda sit, explicem, quantumque in me est studiosorum labori consulam.

9.

PRIMAM caeterorum praecipuam, ac velut aliarum omnium basim ex figurae nudam mulieris imaginem exprimentis proportionem, uti et caeteras omnes hic obvias delineavimus, quae primum undecunque in ambitu proxime ad delineationem a reliqua charta est resecanda, interim latiuscula reservata in capitis vertice portione, a qua postmodum glutinari queat, simulatque reliquae partes ipsi fuerint commissae.

13.

SECUNDAE figurae stomachum et anteriorem ventriculi sedem simul cum superiori membrana omenti, harumque partium vasis et nervis proponenti, aliquot aliae, priusquam primae committatur, veniunt agglutinandae.

11.

TERTIA enim, quae posteriorem regionem exprimit, totius inferioris membranae sedis quae sub colo intestino consistit, qua id ventriculo exporrigitur, ita ex proportionem superiori membranae omenti glutinanda est, ut omentum sacculi imaginem referat.

12.

QUARTA dein, quae intestinorum imaginem spectandam offert, tertiae figurae tergo ea sede est committenda, qua inferius ventriculi orificium intestinorum principio continuatur. Sedem hanc $\int$ in secunda figura et quarta positum indicabit. Quum tamen quartam committis, conduxerit utrinque ad $\int$ latera chartae portionem asservare, illamque tertiae figurae, ut quarta validius haereat, agglutinare. Nunc secundam primae nexurus, transversam sectionem in prima inibi duces, ubi $\int$ in humiliori septi transversa sede occurrit, iecoris sinum indicans, quo id stomacho hac trans-eunti cedit. Per hoc foramen stomachum ita transmittes, ut asperae arteriae subiiciatur, ventriculusque sua sede consistat. Nexum vero ad primae figurae tergum iuxta nuper dictum foramen molieris.

10.

QUINTA figura inferioris omenti membranae portionem exprimit, quae posteriori ventriculi subiicitur sedi, ac venae portae distributionem simul cum arteriis nervisque hac excurrentibus sustinet. Insuper praeter eiusmodi vasa, hic etiam lien cum venis ac arteriis per mesenterium diffusis spectatur, totaque figura ad primam in iecoris cavo ita est glutinanda, ut v , φ , τ , ς in utrisque figuris occurrentia invicem respondeant.

15.

SEXTA figura uterum cum testibus seminalibusque vasis proponens, postquam caeterarum modo circuncisa erit, primae inibi in dextro latere et sinistro iungetur, ubi vena arteriaque seminales simul coeunt, et κ in sinistro latere in prima figura et sexta spectatur. Quum hanc iungis, etiam

16.

SEPTIMA, quae vesicam ac umbilici vasa simul cum meatuum urinam e renibus deferentium portione, eadem sede ad primam ita est conglutinanda, ut meatus illi seminariis vasis subglutinentur, ipsa autem vesica utero incumbat, proportionem quam possis optimam hic observans, quam partium delineatio ac continuas facile commonstrant.

19.

OCTAVA iecoris gibbae sedis eam portionem delineatam continens, quae in anteriori corporis regione spectanti occurrit, etiam iecoris fissum refert, cui vena ab umbilico ducta inseritur. Hanc itaque veluti ex puncto tantum, illic iecori in prima figura committes, ubi A inter F et $\int$ spectatur.

20.

NONA venae pari carentis seriem ostendens, ad primae figurae tergum est committenda, ubi cauae caudex venam illam sine coniuge promit. atque id fiet prompte, si ad o in ambabus figuris animum adhibueris.

18.

DECIMA, quae duas partes, ubi a superflua papyro resecta erit, constituet, superiori sede venam ac arteriam dextri lateris delineatas continet: quae sub pectoris osse deorsum repentes, superiorem abdominis sedem petunt. Haec suo caractere q in iugulo ad primae figurae q glutinabitur. * autem ad ramum primae figurae, qui ad dextrum latus z et m resectus conspicitur. Humilior decimae figurae pars vasa ostendit in inferiorem abdominis sedem excurrentia, quae inibi ad primam figuram sunt committenda, ubi in dextro latere l iuxta vasa crus petentia obvium est, illorumque vasorum apparent initia. Nunc primam figuram chartae committes, quae nervorum seriem proponit, et levi negotio observabis quo situ singula sint locanda, si modo characterum indicem partiumque descriptionem operi adhibueris.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM CHARACTERUM INDICES

10-14; 17-22.

FIGURAE AD TABULAM APTANDAM PARATAE,

illi agglutinandam, quae figurarum musculis ostendendis paratarum ultima seu quinta inscribitur.

AD figuram nervorum seriem in ultima totius Epitomes charta proponentem, figura multis extracta partibus glutinatur, quae praeter venarum arteriarumque seriem, et nutritionis quae cibo potuque fit organorum, et cor partiumque ipsi subministrantium imagines, generationis in mulieribus instrumenta proponit. Verum quia viri alicubi spectanda erant, praesentem chartam paravimus, quae ab illa quae figuram ultimae chartae committendam continet, nulla ex parte differt, praeterquam in generationis organis. Licet itaque pleraeque in hac charta impressae figurae illis respondeant quae in nuper dicta proponuntur charta, neitiqum obfuerit, ex his omnibus unam parare tabulam, quam quintae musculorum figurae affiges. Toti itaque chartae membranam subglutinabis, omnesque figuras a superflua papyro circuncindes, nisi quod in prima quae caeterarum est praecipua, ac veluti aliarum basis, supra caput portionculam servari convenit, a qua tota agglutinata pendeat. Dein venae ac arteriae ad vesicam et pudenda excurrentes, ab abundanti papyro non sunt resecandae, ut

12.

QUARTA figura quae intestina proponit ipsi conglutinari illic queat, ubi $\propto$ inscriptum habet nisi forte illam

13.

SECUNDAE (quae ventriculorum, stomachum et omenti superiorem membranam proponit) tergo iungere velles, ut utriusque figurae $\int$ responderet.

11.

TERTIA humilioris membranae, qua sub coli intestini parte ventriculo exporrecta consistit, omenti posteriorem faciem ostendens, ad secundam ita nectetur, ut K opponatur L, ac sacculi imago consurgat. Nunc secundam ad primam nexurus, in septo transverso ubi $\int$ occurrit, iecurque stomacho cedit, foramen molieris, per quod stomachum ita traicies, ut asperae arteriae succumbat, nexusque ad foraminis tergum fiat.

10.

QUINTA humilioris membranae omenti portionem ventriculi posteriori sedi subditam cum liene et portae venae illique attensis arteriis distributione commonstrans, cavae iecoris sedi in prima figura glutinabitur, ubi in ambabus figuris v , φ , χ , ζ occurrunt.

14.

SEXTA, quae meatuum urinam e renibus in vesicam deferentium portionem exprimit, et seminalium vasorum cum testibus ipsorumque involucris commonstrat, illic primae est iungenda, ubi venae et arteriae seminales urinariis meatibus incumbere videntur, aut ubi in sinistro latere in utraque figura $\propto$ spectatur.

21.

SEPTIMA figura inferiorem penis corporum sedem et meatum urinae seminiqum communem cum ipsum ambiente musculo ostendens, ex proportionem sub octava est conglutinanda, ut ae , ae , ψ , ω invicem respondeant.

17.

OCTAVA autem vesicam, umbilicum, cum ipsius vasis et glanduloso corpore vesicae cervici adnato et pene commonstrans, ad sextam illic est committenda ubi φ [haec nota ligno laeso est omissa] spectatur, ut scilicet φ septimae figurae ad φ sextae committatur, ac dein penem instar S literae complices.

19.

NONA portionem gibbae sedis iecoris proponens, non inutiliter veluti ex puncto illic glutinabitur, ubi A inter $\int$ et F maioris seu primae figurae consistit.

20.

DECIMA, quae venae pari carentis distributionem proponit, magnae figurae tergo illic venit committenda, ubi cavae caudex eam venam promit, ac o in utrisque figuris scriptum spectatur.

18.

UNDECIMA, ubi a redundanti papyro circuncisa erit, duas partes constituet, quarum superior venam arteriamque dextri lateris exprimit, sub pectoris osse superiorem abdominis sedem petentes. Huius itaque partis q ad magnae figurae q figetur, et * ad ramum qui ad dextrum latus z et m in magna figura occurrit. Caeterum humilior pars venam arteriamque exprimens, quae inferiorem abdominis sedem explicant, illic est iungenda, ubi earum radices iuxta l in dextro latere spectantur.

22.

Figura quae DUODECIMA inscribitur, etsi huic chartae impressa sit, non ad primam figuram est committenda, verum ad illam quae quinta musculorum tabula vocatur. Hic enim pubis ossium anterior sedes cum cartilagine ossium illorum coalitum interveniente, delineatur. Qui autem glutinanda sit, promptissime observabis, quum illam a superflua charta recisam, altera ex parte quintae musculorum tabulae committere studebis, ubi pubis ossa ab illa vides adempta.

EPITOMES FIGURARUM ET EARUNDEM INDICUM FINIS

ANDREAE VESALII
EPISTOLA DOCENS VENAM
AXILLAREM DEXTRI CUBITI IN
DOLORE LATERALI SECANDAM

TABULA AD EDITIONEM SIMULATA
ANNI MDXXXIX

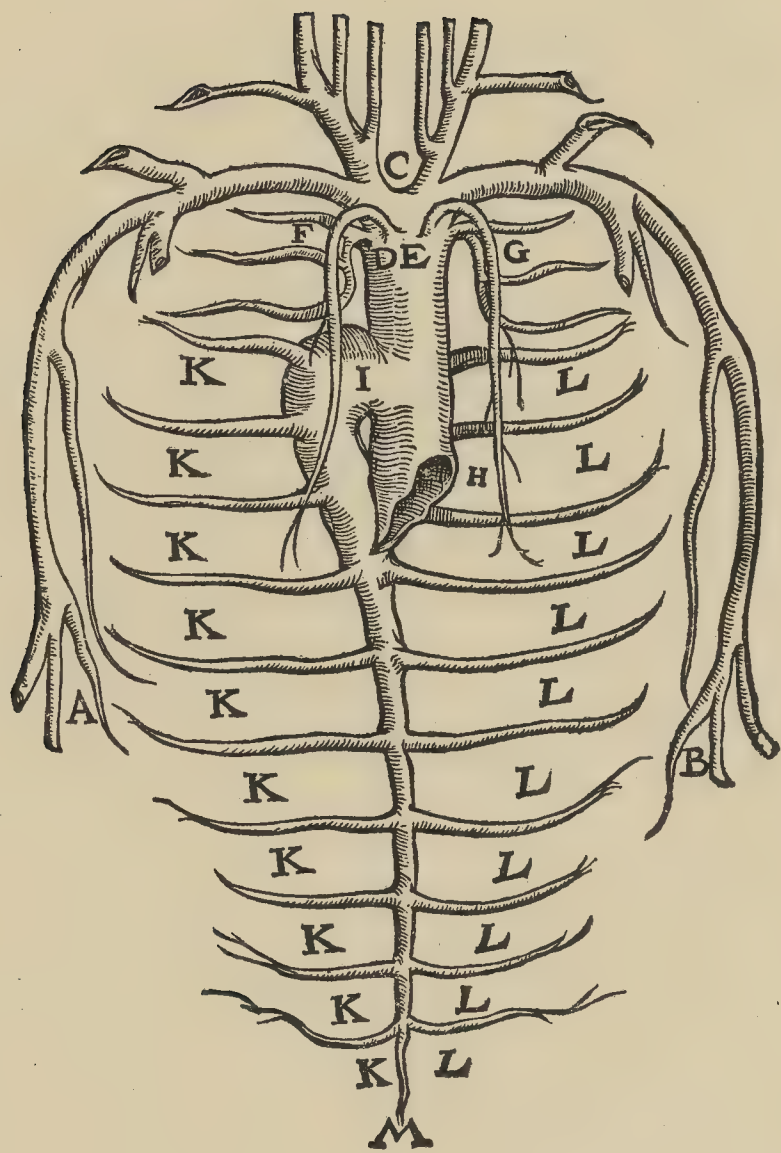

VENAE THORACEM NUTRIENTES

IN hac vera, quamvis rudiori figura, A litera significabit nobis venam axillarem dextri brachii, ad cubitum usque deductam, ibique abtruncatam: B sinistram axillarem, C magnam in glandio aut iugulo bifurcationem denotabit. D et E ambas venas ad anteriora thoracis sub pectoris osse perreptantes. F venulam nutrientem tres costas superiores lateris dextri. G venam alentem tres elatiores costas sinistras. H venae cavae truncum plane dissectum, ubi dextram cordis auriculam cava tangit, atque in cordis sinum dextrum ingreditur. I venam sine pari ex cava natam. K, K, etc. novem ramos venae absque pari, nutrientes novem costas dextras. L, L, etc. soboles eiusdem venae novem humilioribus costis sinistris alimentum suppeditantes indicant. M vero, dictae nunc venae finem, qui per inferius septi foramen, per quod arteria delabatur, ad lumborum vertebrae usque excurrit.

ANDREAE VESALII
TABULAE ANATOMICAE
AD EDITIONEM ANNI MDXXXVIII
SIMULATAE

✠ PRAESTANTISSIMO CLARISSIMOQUE VIRO DOMINO D. NARCISSO PARTHENOPEO, CAESARIAE MAIESTATIS MEDICO PRIMARIO.

Domino suo et patrono, Andreas Vesalius Bruxellensis S.D.

ON ita pridem, Narcisse doctissime, quum Patavii ad medicinæ chirurgicæ lectionem delectus, inflammationis curationem pertractarem, diui Hippocratis & Galeni de reuulsione ac deriuatione sententiam explicaturus, uenas obiter in charta delineavi, ita ratus quid per κατ'ἔξω Hippocrates intellexisset: facile posse demonstrari. Nosti namque quantum hac tempestate, ea dictio dissentionum atque contentionum, etiam inter eruditos, de uena secunda concitauerit, dum alii fibrarum consensum ac rectitudinem, alii aliud nescio quid, indicasse Hippocratem affirmant. Verum illa uenarum delineatio tantoperè medicis professoribus studio sisque omnibus arrisit, ut arteriarum quoque & neruorum descriptionem, à me obnixè contenderent. Quia uerò ad meam pertinebat professionem Anatomes ad ministratio, ipsis deesse non debui, potissimum quum scirem eiusmodi lineamenta, his qui secanti adfuisse, non mediocriter commodum allatura. Aliàs siquidem auz partium corporis, aut simplicium pharmacorum cognitionem ex solis picturis, seu formulis uelle assequi, ut arduum, sic quoque uanum ac impossibile omnino arbitror: sed ad memoriam rerum confirmandam apprimè conducere, nemo negauerit. Ceterum cum plurimi hæc frustra imitari conarentur, rem prælo comisi, atque illis tabellis, alias adiunximus, quibus meum σκέλετος nuper in studioforum gratiam constructum, Ioannes Stephanus, insignis nostri sæculi pictor, tribus partibus appositissimè expressit, magno sanè usu eorum, qui non modo honestum, auz pulchrum, sed etiam uile ac necessarium iudicant summi opificis solertiam artificiumque contemplari, & domicilium illud animæ (ut Plato ait) introspicere. Præterea singulis partibus, quâquam id in præsentî negotio non admodum ex sententia confici potuit, sua nomina ascripsimus, barbaris, quæ etiam peritiores in plurimorum libris subinde remorari solent, minimè prætermisiss. Quod autem ad rei ueritatem attinet, nullum hic apicem ductum puta, quem Patavini studiosi in huius anni confectione, à me demonstratum non attestabuntur: ut interim sileam de Parisinis præceptoribus meis longe doctissimis & Louaniensibus medicis, apud quos non semel Anatomem publicè administravi. Porro ut nouus hic noster conatus, alicuius patrocini commendator in lucem auspicio prodeat, & ancipitem iudiciorum aleam securius experiatur, celebrati illum nominis tui nuncupare uisum est: partim quod præter incomparabilem uariarum linguarum cognitionem, eximiam quandam singularémque Anatomes, sicuti etiam medicis & philosophis, scientiam adeptus sis: adeo ut meritò apud nationes omnes, tanquam præcipuum peritissimorum medicorum & literatorum hominum, decus ac ornamentum ab eruditissimis quibuscque prædiceris: deinde quod inter clarissimos uiros ea polleas animi prudentia, integritate, mira erga omnes naturæ mansuetudine & gratia: ut CARO LV S QVINTVS Inuictissimus Romanorum Imperator semper Augustus, acerrimus ingeniorum estimator, non suæ dumtaxat sanitatis tuendæ, aut amissæ recuperandæ præcipuum tibi locum concediderit: uerum etiam te uniuersis Regni Hispaniæ ac Neopolitani medicis pharmacopolarumque officinis, in flore etiam ætatis tuæ, ceu fidissimum censorem præfecerit, compluribusque honoribus & muneribus, inter tot præclaros alioquin uiros, amplissimè illustrauerit. Suscipe itaque Vir ornatissime, hoc chartaceum munusculum, ea humanitate, qua me quondam excepisti, dum non exiguis beneuolentiæ signis, animum erga me tuum peculiariter declarasti: quod si gratum tibi ac studiosis fore intellexero, aliquando maiora adiciam. Vale Patavii Cal. Apri. An. salutis. M. D. XXXVIII.

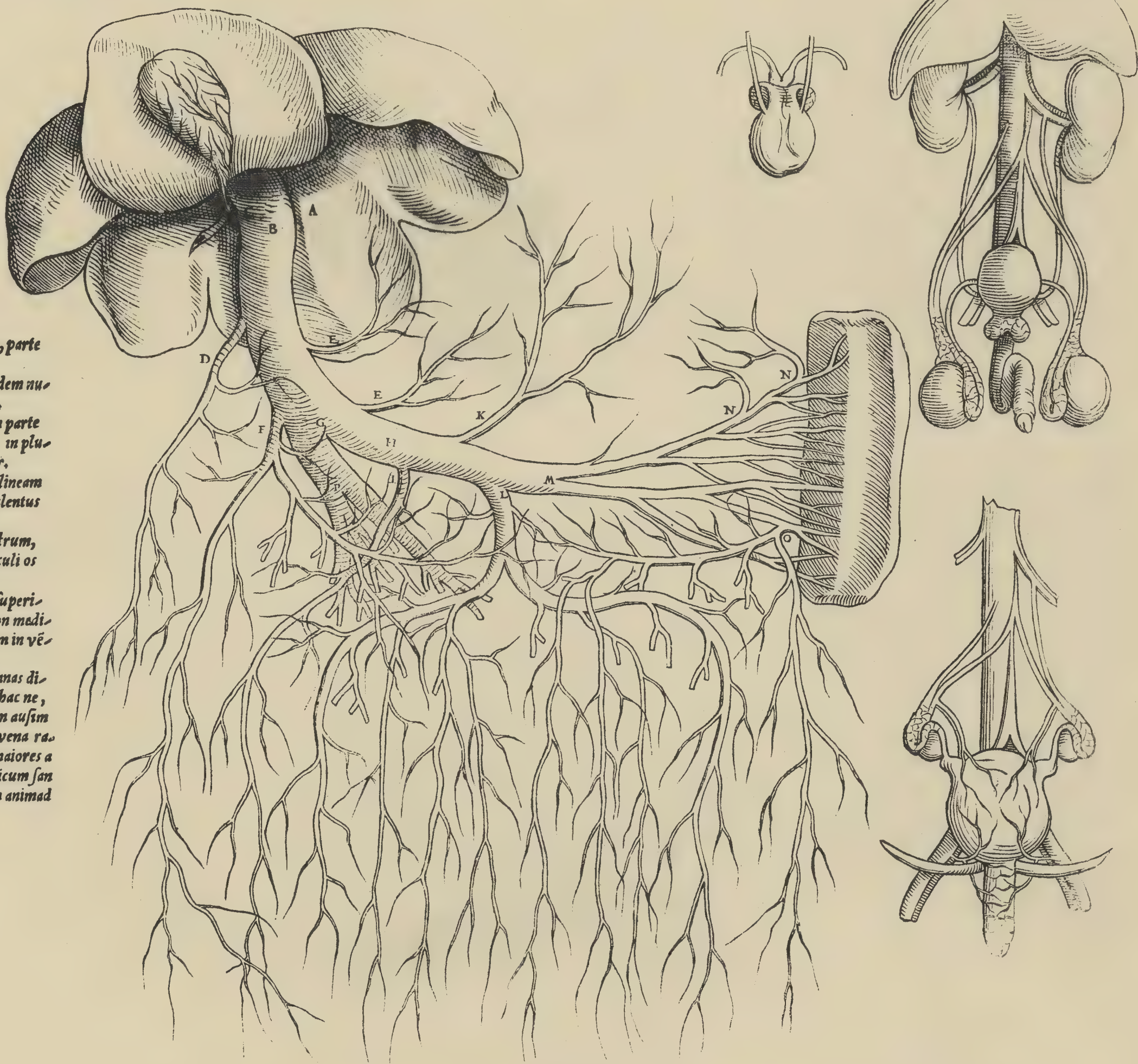
✠ IECVR SANGVIFICATIONIS OFFICINA, PER VENAM PORTAM, QVÆ GRAECIS

σελεχια, Arabibus uero *وادي* uariâ hæc appellatur, ex ventriculo et intestinis chylum transsumit, ac in lienem melancholicum succum expurgat.

GENERATIONIS ORGANA, SVPERIVS VIRI, INFERIVS MVLIERIS.

Tertia figura semen deferentium uasorum implantationem refert.

- A Cauum, seu sinum iecoris.
- B Vena porta, iecoris manus.
- C Ramuli in flauæ bilis uesiculâ.
- D Ad pancreas et ephysim, seu duodenum intestinum.
- E Ad dextrum gibbi ventriculi.
- F Ad dextrum fundi ventriculi et superiorem omenti membranam.
- G Portæ bifurcatio maxima.
- H Per omenti inferiorem membranam et pancreas delata, uariè diffunditur.
- I In omenti membranam inferiorem, parte dextra.
- K Per ventriculi cauum, eius os tandem numerosis propaginibus amplectens.
- L In membranam omenti inferiorem parte media, quæ primum in duas, deinde in plurimas exiguas venulas diuiscitur.
- M Multifariam diuisa, per rectam lineam lienis jmo implantatur: hac feculentus sanguis in lienem transmittitur.
- N Vtrique ad ventriculi gibbi sinistram, et secunda satis obscure ad ventriculi os procedit.
- O In sinistram fundi ventriculi, et superiorem omenti membranam: hac non mediocrem excrementi lienis portionem in ventriculum excerni putauerim.
- P Numerose inter mesarum membranas distributa in intestina excurrit: ab hac ne, an a causa, hæmorrhoides sint: non ausim certo affirmare. Nam ex utraque uena ramus in eam partem ptinet, et etiâ maiores a porta: nec per portam melancholicum sanguinem expurgari, fortè alienum animaduertenti, apparebit.

GALENVS VENAE PORTAE RAMOS PRAECIPVOS SEPTEM ENVMERAT.

VENÆ CAVÆ, IECORARIÆ, ΚΟΙΛΗΣ, האורטן הא=

NABVB DESCRIPTIO, QVA SANGVIS OMNIUM PARTIUM NVTRIMENTVM PER

UNIVERSVM CORPVS DIFFVNDITVR.

- A Vena post aures, et ad tempora.
- B Ad nares, frontem et superiorem maxillam.
- C Ad linguam, laryngem, fauces et palatum.
- D Internæ iugulares, Apopletica, Profunda.
- E Iugulares externæ, Guidæ, quas etiam Apople-
ticas vocant.
- F Ad colli musculos posteriores.
- G Per transversos vertebrarum cervicis processus,
in spinalem medullam et cerebrum excurrunt.
- K Ad scapularum gibbum et loca contermina.
- L Humeraria, cubiti exterior, Chepalica, Capitis.
- M Ad anteriora pectoris et mamillas.
- N Ad musculos thoracis superiores.

Quemadmodum iugularis interna, ac ea quæ per
transversos vertebrarum cervicis processus propaga-
tur, in cerebrum eiusq; membranas et ventriculos
excurrunt, hic delineari nequit.

Hæc venæ in glandio bifurcatio, nonnunquam paulo
inferius apparet, sic ut ab altero ramo axillari, quem
admodum modo humeraria deduci videatur. Preterea
pectoris venæ quæ ad mamillas quoque diffunduntur
ab axillaribus interdum propagatæ apparent. Adde
externas etiâ iugularias subinde geminas utrimque
in collo conspici.

- O Axillaris, cubiti interior: dextra iecoris, fini-
stra lienis dicitur, Basilica.
- P Ramus ab humerali ad mediam.
- Q Ramus ad axillari ad mediam.
- R Ad cubiti articulum ab humeraria.
- S Ad cubiti articulum ab axillari.
- T Media, communis, Mediana, Nigra, Funis bra-
chij, Mater. Hæc interdum ad cubiti articulum
incipit, et aliquando paulo inferius.
- V Varia in extrema manu venarum propagatio.
- A Ad superiores quatuor costas, nonnunquam tres.
- B Ad octo inferiores costas, Græcis αἵνες hoc est
paris expers dicta. Cōsidera ex dextra parte venæ
caus hanc produci.
- C Portio causæ in dextrum cordis sinum producta.
- D Coronalis vena αἰσθητικὴ vocata, quæ interdum
gemina, quemadmodum coronales arteria apparet.
- E Septi transversæ venæ, quæ aliquando tres vi-
suntur.

- G Ad spinæ musculos et loca lienis vicina.
- H Ad renem adiposam membranam.

- I Sanguinem serosum in renes deferentes Emul-
gentes appellata.
- K Seminalis sinistra, quæ interdum ramulum à ca-
ua assumit, qui una cum ipsa coit.
- L Seminalis vena dextra.
- M Ad singulas lumborum vertebrae.

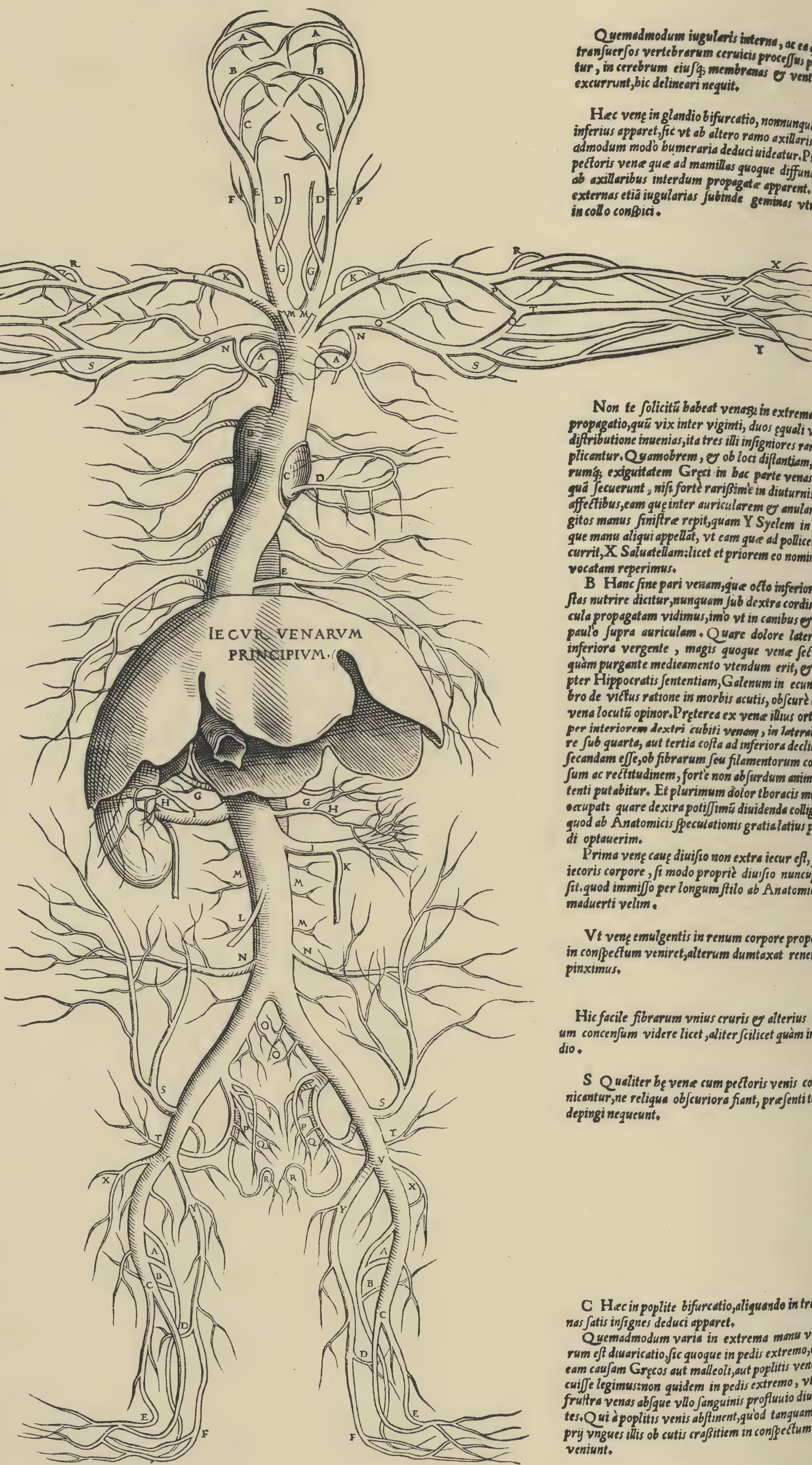
- N Ad lumborum musculos, et transversos obli-
quosque abdominis.

- O Ad ossis sacri foramina.
- P Ad rectum intestinum et loca circumiacentia.
- Q Ad vesicam et uterum.
- R Ad penem, seu vulvæ collum et fundum.
- S Ad pubem, et transversos abdominis musculos,
et magna huius pars ad rectos musculos pro-
ducta cum pectoris venis coit.

- T Ad coxendicis exteriores musculos.
- V Per fæmur in extremum usque pedem.
- X Ad coxendicis articulum et exteriora fæmoris.
- Y Per interiora fæmoris sub cute in extremum us-
que pedem excurrit.

- A Hi duo rami à maiori vena ad fæmoris medium
enati poplitæ venam constituunt.
- B A poplitæ vena, in exteriorem fæmoris cutem.
- C In poplite latitans diuisio.
- D Ad suræ cutem, in qua vena et in poplitæ venis va-
rices oboriri solent.

- E Exteriorem malleolum perreptans, et in exteri-
orem pedis partem diffusa: Scliatica, quod coxen-
dici medetur appellata.
- F Interiorem malleolum perreptans et deinde pedis
interiora, Matricis vena quod uteri malis abigen-
dis faciat dicta, Saphena.

Non te sollicitū habeat venarum in extrema manu
propagatio, quæ vix inter viginti, duos equali venarum
distributione inuenias, ita tres illi insigniores rami im-
plicantur. Quamobrem, et ob loci distantiam, venarum
exiguitatem Græci in hac parte venas nun-
quā secuerunt, nisi forte rarissime in diuturnis lienis
affectibus, eam quæ inter auricularem et anularem di-
gitos manus sinistrae repit, quam Y Syalem in utrâ-
que manu aliqui appellant, ut eam quæ ad pollicem ex-
currit, X Saluatellam: licet et priorem eo nomine etiâ
vocatam reperimus.

B Hanc sine pari venam, quæ octo inferiores co-
stas nutrire dicitur, nunquam sub dextra cordis auri-
cula propagatam vidimus, imò ut in canibus et similibus
paulo supra auriculam. Quare dolore laterali ad
inferiora vergente, magis quoque venæ sectione,
quàm purgante medicamento utendum erit, et pro-
pter Hippocratis sententiam, Galenum in eundo li-
bro de victus ratione in morbis acutis, obscure de hac
vena locuti opinor. Preterea ex venæ illius ortu sem-
per interiorem dextræ cubiti venam, in laterali dolo-
re sub quarta, aut tertia costa ad inferiora declinante,
secundam esse, ob fibrarum seu filamentorum consen-
sum ac reſtitutionem, forte non absurdum animadu-
vertenti putabitur. Et plurimum dolor thoracis medium
occupat: quare dextra potissimè diuidenda colligitur,
quod ab Anatomicis speculationis gratia latius perpen-
di optauerim.

Prima venæ causæ diuisio non extra iecur est, sed in
iecoris corpore, si modo propriè diuisio nuncupanda
sit, quod immisso per longum stilo ab Anatomicis ani-
maduerti velim.

Vt venæ emulgentis in renem corpore propagatio
in conspectum veniret, alterum dumtaxat renem de-
pinximus.

Hic facile fibrarum vnus cruris et alterius mutu-
um consensum videre licet, aliter scilicet quàm in glan-
dio.

S Qualiter hæc venæ cum pectoris venis commu-
nicantur, ne reliqua obscuriora fiant, præsentī tabulæ
depingi nequeunt.

C Hæc in poplite bifurcatio, aliquando in tres ve-
nas satis insignes deduci apparet.

Quemadmodum varia in extrema manu vena-
rum est diuicatio, sic quoque in pedis extremo, et ob
eam causam Græcos aut malleoli, aut poplitæ venas se-
cuisse legimus: non quidem in pedis extremo, ut alij
frustra venas absque vilo sanguinis profluvio diuiden-
tes. Qui à poplitæ venis abstinent, quod tanquam pro-
prij vngues illis ob cutis crassitiem in conspectum, non
veniunt.

ALIQVI VENÆ CAVÆ RAMOS INSIGNIORES CENTVM ET SEXAGINTA OCTO POSVERVNT.

ARTERIA MAGNA, AOPH, הַנְּבוֹי HAORTI EX SINISTRO CORDIS SIN ORIENS, ET VITALEM SPIRITUM TOTI CORPORI DEFERENS, NATV. RALEMQUE CALOREM PER CONTRACTIONEM ET DILATATIONEM TEMPERANS.

- A Plexus choriformis in cerebri anterioribus ventriculis ex arterijs et venis constitutum.
 B Plexus reticularis ad cerebri basim, Rete mirabile, in quo vitalis spiritus ad animalē preparatur.
 C Post aures, et ad tempora, et faciem arterie.
 D Ad linguam, laryngem et fauces.
 E Arterij *αποπληγες* id est soporarij, Apoplectici, Subectici, *הנרדמים* banirdamim.
 F Ad transversos vertebrarum cervicis processus ad cerebrum usque excurrentes.

Sinistram carotidem, aliquando ab ea quę in sinistram brachium fertur, deductam vidimus. sicut etiā ambas pectoris, ab ea quę in dextram manum propagatur diuicatas reperimus.

- G Ad pectoris os et mamillas, quę cū illis quę in rectis musculis sunt, communicantur.
 H Ad humeri musculos et gibba scapularū.
 I Ad supercostales musculos et mamillas.
 K Sub axillari vena in brachium excurrit.
 L Ad cubiti articulum utrimque vna.
 M In interna parte manus, et ramulus ad partem exteriorem pollicis.
 N Ad superiores thoracis costas.
 O Divisio maxima, cuius maior ramus ad inferiorem corporis partem diffunditur, a quo mox in singulas costas propaggines diuicantur.
 P Vena caua in dextrum cordis sinum aperta.
 Q Arteria venalis in sinistram sinum arem ex pulmonibus deferens.
 R Vena arterialis ex dextro sinu sanguinem pulmonibus communicans.
 S Septi transversj arterie satis insignes.
 T In lienis sinu, pro visceris ratione maxime.
 V Ad iecoris cauum, et bilis vesicam.
 X Ad ventriculum, et omentum.
 Y In mesenterium par te superiori.
 A Ad renes, Emulgentes dictę, venis ipsis minoribus.

Arterie magnę inęqualis diuisio, aliquando cordi vicinissima visitur, aliquando vero nonnihil a corde paululū remota, quemadmodum hic delineauimus.

Coronales arterie, in suo ortu demonstrari pręserti tabula nequeunt, latitāt enim post membranulas spiritum ex magna arteria in cor referri prohibentes.

Arterie quę in iecur, lienem, ventriculum, omentum et mesenterium diffunduntur nonnunquam binas quemadmodum hic, sortiuntur radices, interdū tres, et aliquando (licet in hominibus varius) vnā. Verum semper propemodum ad hunc modum in transversa ferri inuenimus.

Seminales arterias utraq; postquam primū animaduerti, semper ab arterie magnę corpore, aliter scilicet quam venas seminarias enatas inueni. licet etiam sinistram semel certissimē deesse repererim.

Hanc arteriam ad medium tibie usque indiuisam ferri aliquando obseruauimus.

Hęc in extremo pede ac malleolo, sicuti etiam in extrema manu arteriarum distributio subinde variari conueuit. Verum quemadmodum saepius nobis apparuit, hic detraximus.

- B Arterie seminales: utrimque vna.
 C Per mesenterium ad intestina usque diffusa.
 D Ad lumborum vertebrae, musculos abdominis transversos et obliquos.
 F Ad foramina ossis sacri, quas nonnulli pro venis hemorrhoidibus male demonstrare solēt.
 G Ad vesicā, in viris ad penē, in mulieribus ad vuluę fundum et collum.
 H Arterie per quas fœtui spiritus in vtero comunicatur, quę interdum in maiores truncos implantatę conuiciuntur.
 I Ad rectos abdominis musculos, cum pectoris arterijs cocuntes, per quas vtero cum mamillis communio est.

- K Ad coxendicis articulum, et fœmoris exteriorem regionem.

- L In poplite bifurcatio in alto latens.

- M Ad interiorem pedis partem latitans.
 N Exteriorem pedis partem (licet profunda) perreptans, a quibus minimi rami in pedis superiorem partem excurriunt, ramulum tamen manifestum ad exteriora pollicis diffundunt.

NOTATV DIGNAE ARTERIAE MAGNAE SOBOLES CENTVM ET QVADRAGINTA SEPTVM APPARENT

HVMANI CORPORIS OSSA PARTE ANTERIO. RIEXPRESSA.

Foramina quæ in harum triū chartarum delineatione conspici possunt, sunt in temporum osse auditorius meatus: post mamillarem processum vnum, per quod interna iugularis in cerebrum mergit: in facie circa oculorum sedem quatuor, primum ad frontem, secundum ad nares, tertium ad maxillam superiorem, quartum ad temporalem musculū: duo quoque in maxilla inferiori. Et per hæc singula ramulus tertij paris nervorum excidit.

Οδόντες, dentes, δοντις scintillæ, plurimum triginta duo. τομῆς, incisori, δοντις mechatbchim, esto: κυνόδοντες, canini, δοντις calbim quatuor, μύλεται, molares, maxillares, δοντις thochnim viginti, omnes disparibus radicibus suos alveolos subeunt.

- B Claviculæ, κλειδεῶς, claves, iugula, דוקר תבאקוה, Furculæ: vtrumque os literam. s. refert, figura inæquabili.
- C Αγκώμιον, summus humerus, processus superior scapulæ, à Galeno in lib. de usu par. κορακοειδής ad rostri coruini similitudinem nominatus, דוקר תבאקוה al' zegam charton, huius appendix cuius principio claves per arthrodian dearticulantur, propriè κατακλειδῶν quasi ad claviculas dicitur, Rostrum porcinum.
- D Processus scapulæ inferior inferiorque ab anchoræ similitudine ἀγκυροειδής dictus, et hunc sæpe κορακοειδής et sigmoide Gale. vocavit. δοντις תבאקוה hacatbeph, Oculus scapulæ.
- E Pectoris os, στήθιον, דוקר תבאקוה hechafeh, Cassos, septem constat ossibus, sicuti costæ quæ illi alligantur, per unionem potius, quam per coarticulationem, parte inferiori iunctus id ab utroque latere lunatum est.
- F Cartilago ξιφοειδής, ensiformis, quo nomine totum os quoque dicitur, דוקר תבאקוה al' changri, Ensi-foidis, Malum granatum, Epiglottalis cartilago.
- G Βραχίον, brachium, humerus Celso et Cesari, דוקר Zeroach, Adiutorium brachij, Aseth: hoc tibiæ osse minus est.
- H Sinus, humeri caput veluti in duo tubercula diuidens.
- I Humeri orbita trochleis similis.

K Cubitus, κόρυς, דוקר תבאקוה bakaneb, Asaid, quibus nominibus etiam tota hæc pars dicitur, vlna. Facile maius, דוקר תבאקוה zenad elion. huius acutus processus ad brachiale συλκοειδής nominatur.

L Radius, κερκίς, דוקר תבאקוה zenad thachibon, Facile minus brachij.

N Brachiale, κερκίς, דוקר תבאקוה refeg, Rafeta, Rafcha, ossibus disparibus octo et duplici ordine distinctis constat, in superiori tribus, in inferiori quatuor: hæc simul figuram intrinsecus cavam, extrinsecus gibbā constituent: istorum cum Celso non incertus numerus est.

O Μετοκάρπιον, palma, περτεν, דוקר תבאקוה masrek, Postbrachiale ossibus quatuor Galeno, non quinque, ut alijs conplurimis, conformatum est.

P Δάκτυλοι, digiti, δάκτυλοι esbaoth, singuli ex ternis ossibus conformantur, priori semper interno dio in subsequenti sinum subeunte.

Q Μύλα, ἐμυοειδής, patella, rotula genu, דוקר תבאקוה magen hacubach, scutum genu, Arefatus: os rotundum brevis scuti instar.

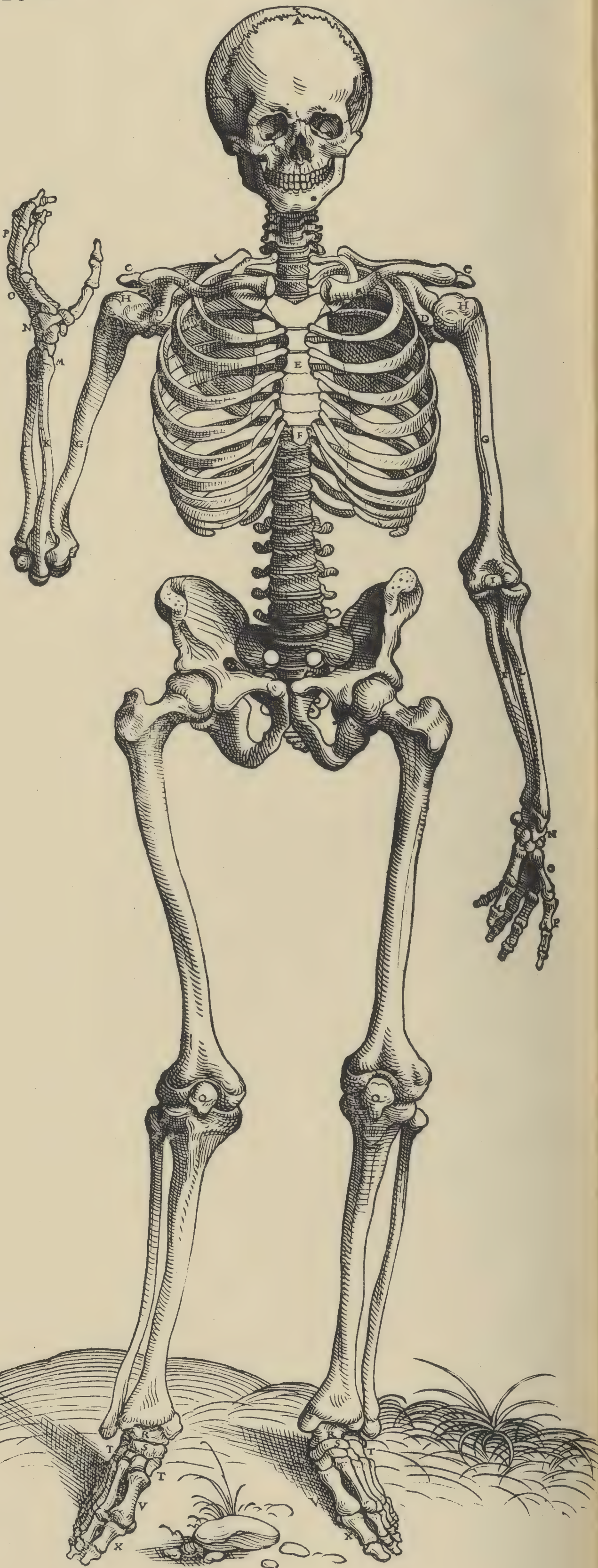
R Ασφάλος, talus, דוקר תבאקוה karful, Balista os, Cauilla, Chahab, Alfochi: aliqui malleolum bodie malè vertunt.

S Nauiforme, ναυοειδής, naviculare, דוקר תבאקוה zorki.

T Τάφος, דוקר תבאקוה refeg, Rafeta pedis, quatuor ossibus constat, quorum maximum extrinsecus situm à cubi figura dicitur κερκίς, tessera os, דוקר תבאקוה thardij, Exagonon, Grandinosum, Nardi. Reliqua tria nominibus carent, sed κερκίς nonnullis nominantur. Bis vidimus dextrum pedem vno abundare.

V Planta, planum, πῆλον, περτεν, דוקר תבאקוה masrek, ossibus quinque constructum est, cui succedunt pedis digiti, X qui omnes ex ternis internodijs constant, magno tantū excepto, qui inter alios ex duplici osse constructus est.

Osseolum illud quod ad primum pollicis articulum apparet, vnum ex sesaminis ossibus est: et in illo duntaxat loco duo in utroque pede obseruauimus.

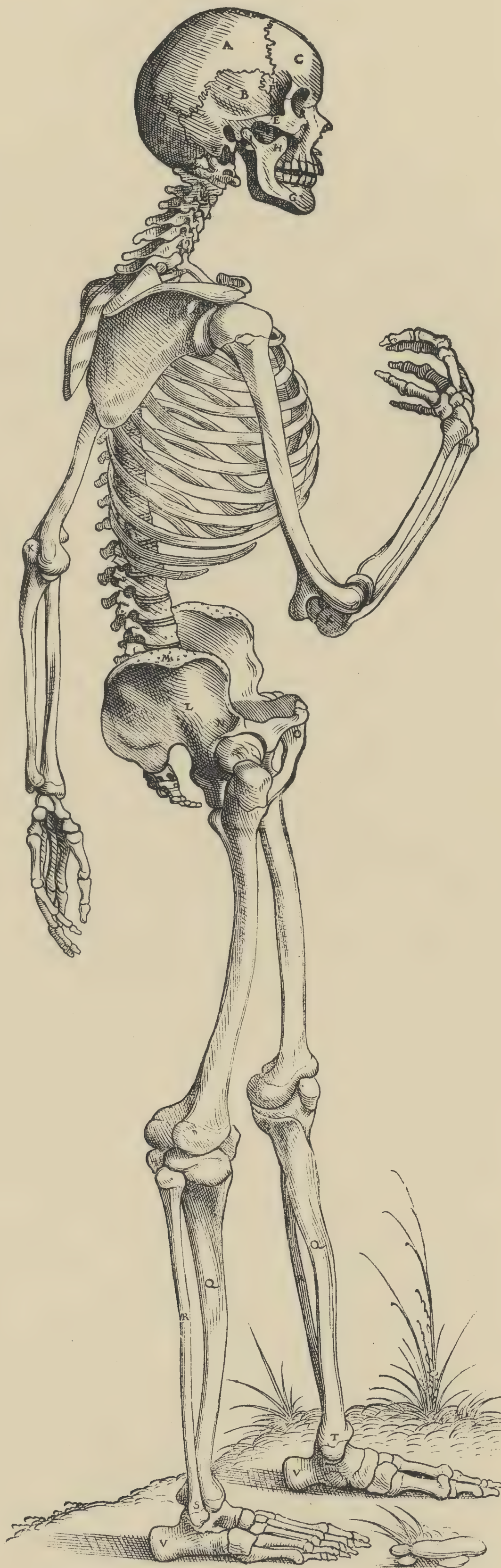
HVMANI CORPORIS OSSA NONNVLII IN DVCENTA QUADRAGINTA OCTO, ALIQVI VERO, in alium numerum redigunt, ego excepto hyoide quod integrum fere ex sex ossiculis per syncondrosim vnitis conformatur, et sesaminis ducenta et quadraginta sex putauerim sequentis tabellæ disticho comprehensa.

LATERALIS ΣΚΕΛΕΤΟΥ FIGVRÆ DESIG- NATIO.

Ossa κεφαλῆς, calvaria, capitis ossis, κροτῆρ kadroth bamuah, Olla ca-
pitis, Afo an.

- A Ossa duo βρεγματικοί, κρομφῆς, sincipitis, verticis, Parietalia. Locus hic apud Auicēnā
in arabico et latino exemplari falsus est.
- B Ossa duo ad vtrāq; aurem κροταφῶν, temporum, Aurium: Singulorum βελονοειδῆς
id est acui, aut telo similis et mamillaris, et ad os iugale processus, partes existunt.
- C Os μετόπion, frontis, κροτῆρ hametzah, Coronale: interdū ob protensam ad na-
sum vsque rectam suturam, geminum apparet, quod nonnulli in omnibus mulieribus esse
falso putarunt.
- D Os vnum ὀπίον, occipitis, κροτῆρ, cuneiformen maximum inest per quod spinalis me-
dulla excidit.
- E Ossa ζυγωματικά, iugalia, aut ζυγοειδῆ, αὐτοζογ, Pars: vtriusque vnum ex duorum
ostium constantia processibus: quamobrem propria circumscriptione carent.
- F Os σφαγεοειδῆς, cuneiforme, basilare, aliquando d. multiplici forma πολυμορφον, πρὸς τὸν
moschab hamoach, Colatory, Cavilla, Hoc inter maxillae superioris ossa decimū quintū
numerari consuevit. Sunt enim sex quae ad radicem oculorum subeunt: duo maxima
malas ac molarium dentium alveolos continentia: narium duo: incisivos dentes susci-
pientia duo: ad finem palati circa narium foramina duo, et ante haec omnia nuper dictum
os cuneiforme. Nisi fortassis octo, aut ex aliquorum Graecorum sententia duodecim, hic
ossa enumerare mauis, prout scilicet exiguae suturas, commissuras et harmonias aut
numeras, aut preteris.
- G Ossa duo maxillae inferioris, parte anteriori per coalitum firmissimē annexae: nec sat scio,
an male cum Celso in hominibus vnum dicere possimus, nam quauis etiam decoctione
separari haudquaquam posse obseruauimus, et si ipsa cultro dirimenda sit, nullibi difficilius quā
in medio illam diuides.
- H κροτωνόν.
- I Maxilla inferioris tuberculum et ceruix. haec sola in omnibus animantibus praeterquam
crocodilo mobilis dicitur.
- K Duo cubiti processus, quorum posteriorem ὠλεκράνον nominant. Hi in medio sinum ha-
bent antiquae Graece literae C, aut nostrae C similem.
- Costae, πλευραὶ πρὸς τὰς κροτῆρας, viris et mulieribus viginti quatuor vtriusque latere duodecim.
Ex his septem cum metaphreni seu thoracis vertebrae cunctae ossa pectoris vtriusque coeunt,
quae vere et perfecte dicuntur. Ceterae quinque posteriori parte spinę duntaxat adue-
stutur, ex quibus tres priores antica parte, suis cartilaginibus, veris coherēt, alię duę inui-
cem debiscunt. haec spuriae et notae et falsae vocantur. sola autem duodecima vnica arti-
culatione duodecimę vertebrae iungitur.
- L Ossa validissima, quae ossi sacro committuntur, κροτῆρ αὐτοζογ herua. Superne λαχόνων, illū
ossa, κροτῆρ alzar gepha, Anchae. ad femoris ingressum ἰσχίον, coxendicis, κροτῆρ
exem haiarech, Pixis coxae, κροτῆρ caput haiarech, Althauorat. O Parte anteriori qua
tenuia ac forata mutuoque inter se per synchondrosim connexa sunt, ἡβασ, pubis, pesti-
nis, altaiga, Penis dicuntur. Totū os, Celso coxae os, quemadmodum auctori introducto-
rij seu medici ἰσχίον, appellatum est. Nonnulli falso putarunt haec ossa in viris ad pubem
non esse per cartilaginem alligata.

- Q Tibia, κνήμη, κροτῆρ πρὸς τὸν αὐτοζογ haseok, quibus nominibus tota haec pars nominatur ἰντροπῆρ cane-
gadot, Canna maior, Facile cruris maior. Huius pars anterior excarnis et tenuis crea
nominatur, huic tantummodo quoque femur annectitur: praeterea facile tibiae sinus qui
bus femoris capita recipit, apparent.
- R Fibula, sura, os minus tibiae, κροτῆρ πρὸς τὸν αὐτοζογ katon, Cāna et arundo minor. Hoc os ti-
bię crassitudine admodum cedit, nec ita protenditur, ut genu ipsum contingat: verum
supra infraque tibiae per synarthrosim coarticulatur. Tota haec pars Celso crus no-
minatur.
- S, T Malleoli, σφυρα, κροτῆρ arcuboth, Clauiculae extremitates tibiae suaeque processuum
partes sunt.
- V Omnium pedis maximum os, κροτῆρ πρὸς τὸν αὐτοζογ πῆγρον, calcis os, κροτῆρ aekef. huius pars po-
sterior tibiae rectitudinem longē excedit.

DISTICHON OSSIVM NVMERVM COMPLECTENS.

Addē quater dentis his centum senaque, habebis
Quam sis multiplici conditus osse, semel.

Naturalis capitis figurę, ad oblongę spherę similis
 ἑαφαί, future, תחבורים mechubarim, Complosa.

- A** Per fincipit τερματισμός, coronalis quod coronari solcat, ἡ αὐτὸς cethari: in alia figura apparens.
- B** Per occiput, à littere Α figura λαβδσδδ'σ, ἡ αὐτὸς hateth, Laude.
- C** A medio posterioris future per verticem ad anteriorem: ὀβσδδ'σ, quod telum refert dicta, ἡ αὐτὸς hachets, Sagitalis, Nervalis. Hec aliquando frontē ipsam secans inter supercilia finitur, quod omnibus mulieribus et nullis viris accidere, falsum est.
- H** Tres future in tribus non naturalibus capitis figuris pro perditarum, aut remanentium eminentiarum ratione, variant.
- D** Ad tempora διὰ τοῦ κεφαλῆς, temporales, Corticales, λεμβδδ'σ, squammiformes, ἡ αὐτὸς scbecbusi, commissure potius quàm future nuncupandę.
- R**eligue potius harmonię quàm future sunt, vna à λαβδδ'σ, altera a coronali viri quod ad os cuneiforme protense ab huius extremo per medias oculorum sedes ad nasi summum vsque vna: ex cauis temporum per inferiorem oculorū ambitum vna, à qua rursus in oculi cauo tres exigue: tres narium ossa discernentes. Que verò ad caninos dentes a Galeno deferri scribūtur, hactenus parte exteriori mihi visę non sunt. Vna que per medium palatum procedit, alięque transuersę idem palatū ad narium foramina secans, hic delineari nequeunt.
- E** Lapidosa, petrosa, λιθοειδ'σ, ossa, nullā propriam circumscriptionem habent sed illa pars que ad calvarię basim est quā spinalis medulla excidit, ita proprie nominatur: licet nonnulli temporum ossa eo nomine significauerint.
- F** Scapula, ὦμος, ὠμοπλάτη, Latinis aliquando humerus, scoptulum opertum, scoptula, ἡ αὐτὸς cathep, Spatula.
- G** Cervix seu collum scapulę in acetabulum desinens.
- P**αχ'σ, spina dorsi, σπῆν, scbedra, σπονδυλ'σ, vertebri, ἡ αὐτὸς chuiotb viginti quatuor constat: ἡ αὐτὸς λου, collū, ἡ αὐτὸς megaron septem: νοπίου, dorsi, metapbren, thoracis, ἡ αὐτὸς bagab duodeci: ὀφείος, lumborum, ἡ αὐτὸς heatze, Renū, Alcatinū quinque. Hactenus dorsi vndeicimam, non decimam vidi vtrinq̃ue suscipi, et posteriores processus quas spinas et Simenia vocant sub decima obscure admodū, aut potius non ascendere, solam quod duodecimā (quod et Arabibus placuit) transuerso processu desinit.
- H** Os ἱερὸν, sacrum, πλατύ, latum, amplum, ἡ αὐτὸς alagas, Osanium, Alcbauis, Hagit, lumborum vertebri subiectum, tribus vertebri in libro de ossibus, quatuor verò in libro de vsu partium Galenus conformari prodidit.
- I** Coccygis, σπῆν hakaton, Caudę, Albosos, tribus Galeno ossibus constituitur, eius in li. de vsu partium non meminit, sicut in lib. de administrationibus anatomicis et libro de ossibus. Verum Galeni Medicinę principis descriptiones etiam parū sibi constantes, his duobus ossibus non conuenire subinde obseruauimus, reperimus enim nouem ossa, paucioraque quàm scribit foramina.
- K** Μυρόν, sætur, sæmen, ἡ αὐτὸς παβδδ'σ haisarecb, Os coxę: omnium corporis ossiū maximum. L superius caput. M cervix. N. N inferiora capita quibus tibię determinatur. O ῥοχαντῆς magnus, quę et γλοῦτον appellant, Malum granatum testiculorum, P ῥοχαντῆς paruus et interior.

Imprimebat Vene-
tyjs B. Vitalis Ve-
netus sumptibus
Ioannis Stephani
Calcarensis. Pro-
stant verò in offi-
cina D. Bernardi.
A. 1538.

Delineatio in Bibliotheca Universitatis Glasgoviensis asservata.

Delineatio in Museo Nationali Stoccolmiae asservata.

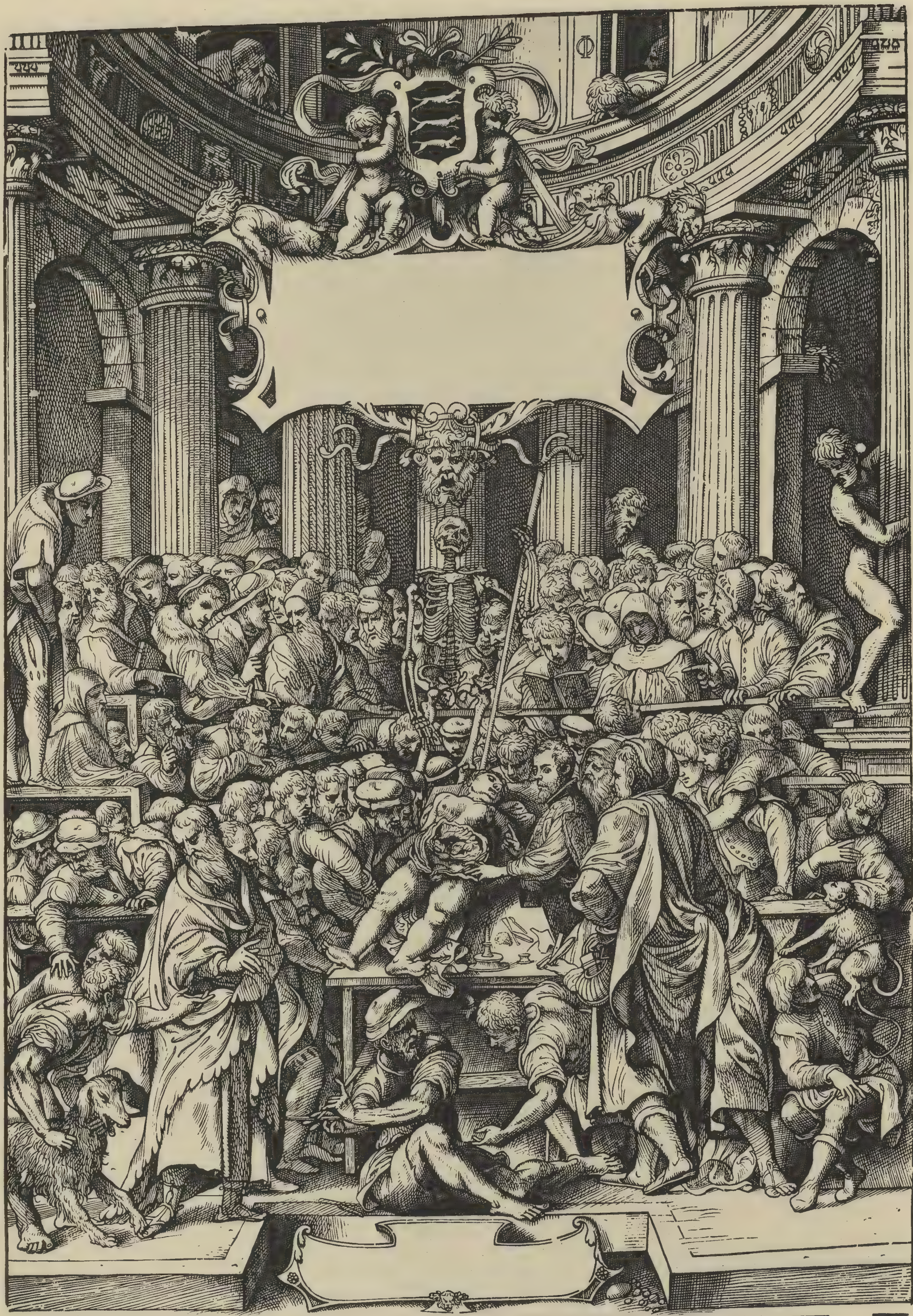
Jean Calcar

1675

Tabula tituli editionum anni 1543 e contrario impressa.

Delineatio in thesauro quondam LeRoy Crummer in Los Angeles asservata.

DELINEATIONES TRES
TITULI HISTORIAE DE
HUMANI CORPORIS FABRICA
ANDREAE VESALII

INDEX TABULARUM

CONCORDANTIIS SUBSEQUENTIBUS PERSPICITUR, QUAE QUOQUE LOCO IN SINGULIS editionibus figurae ipsae sint impressae, quae ad Vesalii de Humani corporis fabrica Libros septem et suorum de Humani corporis fabrica librorum Epitomen adornandos ligno sunt incisae. Hae in nostra editione denuo perfectissime in lucem prodeunt, cum ligna sculpta ipsa mirum in modum integra usque ad hunc diem asservata sint et his temporibus in Bibliotheca Universitatis Monacensis reponantur.

Breviter strictimque in concordantiis singulae editiones, quae his ipsis lignis usae sunt, nomine notaque indicantur hoc modo:

- Andreae Vesalii Bruxellensis, Scholae medicorum Patavinae professoris, de Humani corporis fabrica Libri septem. Basileae, Ex Officina Joannis Oporini, Anno salutis reparatae 1543. Mense Junio ..... 1543 Fabrica
- Andreae Vesalii Bruxellensis, Invictissimi Caroli V. Imperatoris medici, de Humani corporis fabrica Libri septem. Basileae, Ex Officina Joannis Oporini, Anno Salutis per Christum partae 1555. Mense Augusto ..... 1555 Fabrica
- Andreae Vesalii Bruxellensis, Scholae medicorum Patavinae professoris, suorum de Humani corporis fabrica librorum Epitome. Basileae, Ex Officina Joannis Oporini, Anno 1543. Mense Junio ..... 1543 Epitome
- Von des menschen cörpers Anatomy, ein kurtzer, aber vast nützer ausszug, auss D. Andree Vesalii von Brussel bücheren, von ihm selbs inn Latein beschriben, unnd durch D. Albanum Torinum verdolmetscht. Gedruckt zu Basel, bey Johann Herpst, genant Oporino, unnd vollendet am neüntem tag des Augstmonat, nach der geburt Christi imm 1543 Jar ..... 1543 Anatomy
- Andreae Vesalii Bruxellensis, Dess Ersten, Besten Anatomici, Zergliederung Dess Menschlichen Cörpers. Auf Mahlerey und Bildhauer-Kunst gericht. Die Figuren von Titian gezeichnet. Augspurg, gedruckt und verlegt durch Andreas Maschenbauer, 1706 ..... 1706 Maschenbauer
- Andreae Vesalii Bruxellensis, Dess Ersten und Besten Anatomici, Zergliederung Dess Menschlichen Cörpers, Oder Verfass Der Anatomiae, In so fern dieselbe Mahlern und Bildhauern, Ja insgemein allen und jeden Künstlern, welche nach der Natur, und von Bildern was aufzureissen und zu zeichnen haben; Ingleichen auch denen der Medicin und Chirurgie Zugethanen sehr dienlich und erwünscht ist. Diese Figuren sind von dem berühmten Mahler Titian gezeichnet. Augspurg, gedruckt und verlegt durch Andreas Maschenbauer, 1723 ..... 1723 Maschenbauer
- Heinrich Palmaz Leveling der Weltweisheit und Arzneylehrtheit Doktors, ... an der hohen Schule zu Ingolstadt öffentlichen Lehrers der Zergliederungs- und Wundarzneykunst, wie auch der medicinischen Institutionen. Mitgliedes der Kaiserlichen Akademie der Naturforscher, der Kurfürstlichen Akademie der Wissenschaften in München... anatomische Erklärung der Original-Figuren von Andreas Vesal, samt einer Anwendung der Winslowischen Zergliederungslehre in sieben Büchern. Ingolstadt, Zu finden bey Anton Attenkhauer, der hohen Schule Buchbinder. 1783 ..... 1783 Leveling

Indicis tabularum columnae primae verba, quibus ligna sculpta describuntur, decerpta sunt partim ex oratione et indice utriusque editionis Fabricae anno 1543 et anno 1555 emissae simulque ex Epitome anni 1543, partim secundum sermonem Vesalii composita.

Indicis tabularum columna, quae indicatur "haec editio", enumerat ligna sculpta secundum ordinem numerorum, qui in interiore foliorum margine iuxta ligna positi sunt. Latinae numeri notae spectant ad Libros, Arabicae autem notae enumerant intra Libros seriem tabularum. Si complures figurae uni eidemque ligno sunt incisae, significantur literis additis "a, b, c...". Eae tabulae, quae lignis deperditis ex editionibus lucis ope promptae sunt, asterisco notantur. In quarum numero etiam Vesalii effigiem esse valde dolemus.

Ubi paginarum vel foliorum numeri deerant, uncis angulatis inclusi suppleti sunt. Cum in Fabricae editione, quae anno 1543 in lucem prodiit, ordo numerorum paginarum interdum perturbatus sit, in columna, quae inscribitur "1543 Fabrica", veris paginarum numeris falsae uncis inclusae adiciuntur.

Effigies Andreae Vesalii ligno incisa invenitur etiam in libro, qui inscribitur "Andreae Vesalii... Epistola rationem modumque propinandi radices Chynae decocti, quo nuper invictissimus Carolus V. Imperator usus est, pertractans... Basileae 1546." Praeterea haec effigies singulis membranis mandata est anno 1575, quorum exemplar in Museo Monacensi, quod dicitur "Staatliche Graphische Sammlung" asservatur.

Editionis anni 1555 tituli, in quo Vesalii theatrum anatomicum cernitur, tabula sculpta, quam Bibliotheca Universitatis Lovaniensis nobis benigne imprimendam mandavit, post Vesalium nemo adhuc usus est nisi M. H. Spielmann in appendice libri anno 1925 Londini editi, qui inscribitur "The Iconography of Andreas Vesalius."

Tabula, cui in hac editione numerus V,33 apponitur, iam in libro gratulatorio, qui inscribitur "Alte und neue Gynaekologie, Herrn Geheimrat Dr. Franz Ritter von Winckel zur Feier seines 70. Geburtsfestes überreicht... Herausgegeben... von Gustav Klein, München 1907" ligno ipso impressa est.

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrīca	1555 Fabrīca	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
	folium	folium	folium	folium	folium	folium	folium	folium
Andreae Vesalii effigies*	[iii] recto	[*6] verso	[a 6] verso	G recto	[1] verso	-	-	-
theatrum anatomicum editionis 1555	[iv] verso	-	[a 1] recto	-	-	-	-	-
theatrum anatomicum editionis 1543	[v] recto	[*1] recto	-	A recto	[1] recto	-	-	[1] recto

TABULAE LIBRI PRIMI

	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
Aliquot ossium, femoris, ilium ossis, maxillae delineatio	I, 1	5	6	-	-	-	-	2
humeri ossis secundum longitudinem dissecti figura	I, 2	2	2	-	-	-	-	[1]
suturarum compositionem expri- mentes quatuor tabellae	I, 3	16	18	-	-	-	-	-
cardinis delineatio	I, 4*	14; 67	-	-	-	-	-	-
cardinum duarum figurae	I, 5*	-	17	-	-	-	-	-
capitis structurae figurae	I, 6 a-e	18	21	-	-	frontisp.	O verso	4
capitis suturae fabricam ostendens figura	I, 7	20	25	-	-	G recto	O verso	4
calvariae portionis figura	I, 8	20	25	-	-	-	-	5
calvariae integrae figura	I, 9	20	26	-	-	G recto	O verso	5
calvariae sinistro lateri incumbentis figura	I, 10	21	26	-	-	-	-	5
suturarum capitis rudis delineatio ..	I, 11	23	29	-	-	G recto	O verso	8
calvariae basim palatumque expri- mens figura	I, 12	22; 38	28; 48	-	-	G recto	-	7; 13
internam calvariae basis sedem com- monstrans figura	I, 13	24 (4); 48	29; 60	-	-	-	-	9; 16
cuneiformis ossis figura	I, 14	25	31	-	-	-	-	10
calvariae internae sedis partem supe- riorem commonstrans figura	I, 15; VII, 2	24 (4); 49	30; 61; 755	-	-	-	-	9; 17
calvariae humanae et caninae fi- gura	I, 16	36; 47	46; 59	-	-	-	-	11; 15
auditus organi ossicula exprimens figura	I, 17	33	43	-	-	-	-	10
calvariae basim palatumque propo- nens figura	I, 18	48	60	-	-	G recto	-	16
maxillae inferioris binae figurae	I, 19 a-b	43	54	-	-	-	-	14
cartilaginis in maxillarum articulo peculiaris effigies	I, 20	44	55	-	-	-	-	-
dentium utriusque maxillae figurae ..	I, 21	45	56	-	-	-	-	15
foraminis dextrae oculi sedis effigies	I, 22*	50	62	-	-	-	-	-
foraminis maximo sinistrae sopora- lis arteriae ramo parati effigies	I, 23	52	65	-	-	-	-	-
glandulae cui cerebri pituita influit, una cum pelvi et quatuor ducti- bus a glande pituitam deducen- tibus effigies	I, 24*; VII, 20*	51; 621	64; 772	-	-	-	-	-
foraminum auditus organi ductus rudis figura	I, 25*	52	-	-	-	-	-	-
altera figura	I, 26*	-	66	-	-	-	-	-
foraminis occipitis ossi et temporis ossi communis figura	I, 27	53	66	-	-	-	-	-
hyoidis ossis figura anteriorem fa- ciem exprimens	I, 28	55	69	-	-	-	-	20
hyoidis ossis figura posteriorem re- gionem commonstrans	I, 29	55	69	-	-	-	-	20
universi dorsi ossa ex latere exprimens figura	I, 30	57	71	-	-	-	-	21
occipitis ossis partem ab aliis ossibus liberam proponens figura	I, 31*	60	74	-	-	-	-	22

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrīca	1555 Fabrīca	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri primi)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
primae cervicis vertebrae anterior superiorque facies	I, 32	60	74	-	-	-	-	22
primae cervicis vertebrae superior posteriorque facies	I, 33	60	74	-	-	-	-	22
primae cervicis vertebrae inferior posteriorque facies	I, 34	60	75	-	-	-	-	22
secundae cervicis vertebrae anterior facies	I, 35	60	75	-	-	-	-	22
secundam et tertiam cervicis vertebrae varia facie spectandas offerens tabula	I, 36 a-d	60	75	-	-	-	-	22
peculiarem utriusque lateris cartilaginem ostendens delineatio	I, 37	66	79	-	-	-	-	-
trium primarum cervicis vertebrae compaginis anterior facies ...	I, 38	60	75	-	-	-	-	23
trium primarum cervicis vertebrae contextus posterior facies	I, 39	60	75	-	-	-	-	23
cervicis primam secundamque vertebrae cum earundem ligamentis proponens figura	I, 40; II, 21	66; 279	80; 332	-	-	-	-	25
unius ex mediis thoracis vertebrae anterior posteriorque ac thoracis undecimae vertebrae posterior facies ..	I, 41 a-c	71	87	-	-	-	-	26
duodecimae thoracis vertebrae posterior facies	I, 42	71	88	-	-	-	-	26
lumborum vertebrae anterior facies et lateris	I, 43 a-b	77	94	-	-	-	-	27
lumborum vertebrae posterior effigies simiae caudatae lumborum vertebrae figura dextram faciem exprimens ..	I, 44*	77	94	-	-	-	-	27
simiae ossis sacri et coccygis figurae anteriorem posterioremque sedem explicantes	I, 45	77	95	-	-	-	-	28
sacri ossis et coccygis figurae variis partibus delineatae	I, 46 a-b	80	99	-	-	-	-	30
thoracis ossium integrae compaginis anterior facies	I, 47 a-c	79	98	-	-	-	-	28
thoracis ossium integrae compaginis posterior effigies	I, 48	86	107	-	-	-	-	30
pectoris ossis a cartilaginibus costarum liberi anterior posteriorque effigies	I, 49	86	108	-	-	-	-	31
costarum osseae substantiae delineatio	I, 50 a-b	87	109	-	-	-	-	32
costarum osseae substantiae delineatio	I, 51	87	108	-	-	-	-	31
costarum osseae substantiae delineatio	I, 52*	87	108	-	-	-	-	31
arteriae magnae seu arterialis venae radices figura	I, 53*	93	116	-	-	-	-	-
connexus quo arteria magna et arterialis vena suis orbibus simul nascuntur figura	I, 54	94	117	-	-	-	-	-
utrimque mediarum vertebrae thoracis, una cum media costa, figura ..	I, 55	87	108	-	-	-	-	31
scapulae dextrae anteriorem posterioremque sedem ostendentes figurae	I, 56 a-b	94	117	-	-	-	-	33
sinum gibbae exteriorisque scapulae sedis proponens figura	I, 57	94	117	-	-	-	-	33
cartilaginis scapulae sinum adaugentis figura	I, 58*	-	121	-	-	-	-	-
claviculae capituli, quod pectoris ossi articulatur, figura	I, 59*	101	125	-	-	-	-	-

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri primi)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
canis scapulae figura	I, 60	96	118	-	-	-	-	35
dextri lateris claviculam varia facie exprimens tabula	I, 61 a-c	101	124	-	-	-	-	35
cartilaginis peculiaris claviculae cum superiori scapulae processu arti- culi figura	I, 62	99; 101; 250	123; 125	-	-	-	-	36
cartilaginis peculiaris claviculae cum pectoris osse articulo figura	I, 63*	101	125	-	-	-	-	36
dextri humeri anterior facies	I, 64	104	128	-	-	-	-	36
dextri humeri posterior effigies	I, 65	104	128	-	-	-	-	36
utriusque sinistri cubiti ossis exterior facies ac radii et ulnae interna ex- ternaque sedes	I, 66 a-e	108	133	-	-	-	-	38
utriusque sinistri cubiti ossis figura anteriori facie delineata	I, 67	108	132	-	-	-	-	38
sinistri radii inferioris portionis figura inferioris radii portionis, superioris radii portiunculae, inferioris ulnae portiunculae, superioris ulnae par- tis figurae	I, 68	109	133	-	-	-	-	39
manus ossium internae sedis figura ..	I, 69 a-d	109	133	-	-	-	-	39
manus ossium externa facies	I, 70	115	141	-	-	-	-	41
octo brachialis ossium figurae variam faciem commonstrantes	I, 71	115	141	-	-	-	-	41
brachialis ossium figura infernam sedem ostendens	I, 72 a-c	115	141	-	-	-	-	42
ossiculorum, quae sesamo semini comparantur, effigies	I, 73	115	141	-	-	-	-	42
digitorum manus ossium delineatio ..	I, 74*	125	152	-	-	-	-	43
sacri ossis variam faciem exprimens tabula	I, 75 a-c	121	148	-	-	-	-	44
dextri femoris ossis posterior ante- riorque facies	I, 76 a-c	127	154	-	-	-	-	44
utriusque in tibia locati ossis ac tibiae ossis anteriorem posterioremque faciem exprimens tabula	I, 77 a-b	133	161	-	-	-	-	46
tibiae ossis superioris sedis ac dua- rum cartilaginum sinus tibiae ossis adaugentium figurae	I, 78 a-d	136	165	-	-	-	-	47
fibulae anterior posteriorque effigies	I, 79 a-b	136	166	-	-	-	-	48
imae tibiae ossis et fibulae sedis an- terior pars ac solius tibiae ossis infimae sedis effigies	I, 80 a-b	136	166	-	-	-	-	48
inferioris fibulae sedis interni lateris figura	I, 81 a-b	136	166	-	-	-	-	48
patellae anterior posteriorque effigies	I, 82*	136	166	-	-	-	-	48
dextri pedis ossium integrae struis superior et inferior facies	I, 83 a-b	141	171	-	-	-	-	50
calcis ossis septem figurae variis la- teribus delineatae	I, 84 a-b	142	173	-	-	-	-	51
cymbam referentis ossis per medium dissecti figura	I, 85 a-g	142	173	-	-	-	-	51
quatuor tarsi ossium simul nexo- rum anterior posteriorque facies ..	I, 86 a-b	143	173	-	-	-	-	51
asperae arteriae anterior facies	I, 87 a-b	143	174	-	-	-	-	51
asperae arteriae caudicis posterior facies	I, 88	151	184	-	-	-	-	55
primae secundaeque laryngis carti- laginum ex tribus lateribus depi- ctarum tabula	I, 89	151	184	-	-	-	-	55
	I, 90 a-f	152	184	-	-	-	-	55

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri primi)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
tertiam laryngis cartilaginem ex dex- tro anterioreque latere proponens tabula	I, 91 a-b	152	185	-	-	-	-	55
tertia laryngis cartilaginis posterior facies ac laryngis operculi inferior superiorque sedes	I, 92* a-c	152	185	-	-	-	-	55
unius asperae arteriae trunci cartila- ginis anterior posteriorque facies..	I, 93 a-b	152	185	-	-	-	-	55
anuli, quo Turcae sagittantes utuntur, effigies	I, 94*	154	187	-	-	-	-	-
unguis tabula internam regionem et gibbum ostendens	I, 95 a-b	149	181	-	-	-	-	54
superioris inferiorisque palpebrae cartilaginis figura	I, 96	150	182	-	-	-	-	54
humani corporis ossium simul com- pactorum anterior facies	I, 97	163	203	-	-	A 2 recto	D recto	57
humani corporis ossium ex latere de- lineatio	I, 98; ad Ep. 6 et 7	164	204	K recto	N recto	B recto	E recto	58
humani corporis ossa posteriori facie proposita	I, 99	165	205	-	-	A 2 verso	D verso	59

TABULAE LIBRI SECUNDI

Prima musculorum tabula	II, 1	170	210	-	-	B 2 recto	F recto	97
secunda musculorum tabula	II, 2	174	214	-	-	C recto	G recto	101
tertia musculorum tabula	II, 3	178	218	-	-	C 2 recto	H recto	105
quarta musculorum tabula	II, 4	181	221	-	-	-	-	109
quinta musculorum tabula	II, 5	184	224	-	-	-	-	113
sexta musculorum tabula	II, 6	187	228	-	-	-	-	118
septima musculorum tabula	II, 7	190	230	-	-	-	-	123
octava musculorum tabula	II, 8*	192	232	-	-	-	-	126
nona musculorum tabula	II, 9	194	234	-	-	D 2 recto	K recto	130
decima musculorum tabula	II, 10	197	238	-	-	-	-	134
undecima musculorum tabula	II, 11	200	240	-	-	-	-	138
duodecima musculorum tabula	II, 12	203	244	-	-	-	-	142
decima tertia musculorum tabula ...	II, 13	206	246	-	-	-	-	145
decima quarta musculorum tabula ..	II, 14	208	248	-	-	-	-	149
pedis digitos moventium musculo- rum delineatio	II, 15 a-b	211	251	-	-	-	-	153
sinistri femoris, tibiae, pedisque mu- sculorum interna facies	II, 16	212	252	-	-	-	-	155
musculi structurae delineatio	II, 17	218	259	-	-	-	-	158
femoris ossis figura una cum tibiae osse et fibula	II, 18	214	254	-	-	-	-	156
musculorum humeri seu brachii os et cubiti ossa ambientium fibras commonstrans figura	II, 19	219	259	-	-	-	-	159
musculi brachium moventium secun- di delineatio	II, 20*	201	241	-	-	-	-	139
cervicis primam secundamque ver- tebras cum earundem ligamentis proponens figura	II, 21; I, 40	279; 66	332; 80	-	-	-	-	25
duas e thorace vertebrae anteriori facie ex puerili corpore depingens figura	II, 22	300	360	-	-	-	-	-
recti intestini portionis cum muscu- lis a corpore resectae delineatio	II, 23	328 (228)	396	-	-	-	-	167
palpebras musculorum moventium delineatio	II, 24	238	283	-	-	-	-	-

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epítome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri secundi)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
oculi musculorum duae figurae.....	II, 25 a-b	239	285	-	-	-	-	160
linguam moventium musculorum figurae	II, 26 a-b	252	300	-	-	-	-	161
linguae fibrarum delineatio	II, 27	253	300	-	-	-	-	161
laryngis et asperae arteriae caudicis sedem una cum musculis ex dex- tro latere commonstrans figura ...	II, 28	256	304	-	-	-	-	162
laryngis posterior facies	II, 29	256	304	-	-	-	-	162
laryngis et asperae arteriae caudicis anteriorem sedem una cum mu- sculis commonstrans figura	II, 30	256	304	-	-	-	-	162
laryngis cum portione caudicis aspe- rae arteriae anteriorem sedem pro- ponens figura	II, 31	256	304	-	-	-	-	162
laryngis facies ex sinistro latere	II, 32	256	304	-	-	-	-	162
laryngis a reliquo asperae arteriae caudicis liberatae posterior facies musculos spectandos exhibens	II, 33	259	-	-	-	-	-	-
altera figura	II, 34	-	307	-	-	-	-	-
laryngis a reliquo asperae arteriae cau- dicis liberatae varia latera com- monstrantes tabellae	II, 35 a-c	256	304	-	-	-	-	163
laryngem ex dextro latere exprimens figura	II, 36	256	304	-	-	-	-	163
laryngis anteriorem sedem common- strans figura	II, 37	256	304	-	-	-	-	163
laryngis superior rimam ostendens facies	II, 38*	256	304	-	-	-	-	163
laryngis inferior rimam ostendens facies	II, 39*	256	304	-	-	-	-	163
laryngis inferior rimam magis coarcta- tam oclusamve repraesentans facies	II, 40	256	304	-	-	-	-	163
penis fabricae totius delineatio	II, 41 a-d	325 (225)	392	-	-	-	-	166
musculi secundi scapulam moven- tium rudis delineatio	II, 42* a-b	273 (175)	324	-	-	-	-	-
tertii et quarti dorsum moventium musculorum figura ruditer fibra- rum naturam et seriem ac latera delineans	II, 43*	296	354	-	-	-	-	-
nonum musculus et decimum dor- sum moventium aliquo pacto cir- cumscribens figura	II, 44	297 (287)	356	-	-	-	-	-
figura quae demonstrat ligamen- torum varium usum	II, 45	215	255	-	-	-	-	168
instrumenti figura quo duriora ossa levi negotio perforantur	II, 46*	-	196	-	-	-	-	-
suem asseri, quem vivis sectionibus administrandis parare solemus, al- ligatam commonstrans figura	II, 47	661	822	-	-	-	-	199
instrumentorum anatomicorum de- lineatio	II, 48	235 (237)	200	-	-	-	-	[62]
TABULAE LIBRI TERTII								
Venae portae integra delineatio	III, 1	362 (262)	444	-	-	-	-	[169]
venae cauae liberae ab omnibus par- tibus integra delineatio	III, 2	368 (268)	450	-	-	-	-	172
arteriae magnae per univrsum cor- pus delineata distributio	III, 3	395 (295)	483	-	-	-	-	180

INDEX TABULARUM

	1934 Hæc editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri tertii)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
arteriae magnae portionis hic disse- ctae apertaeque delineatio, ut arte- riae conspicerentur tunicae	III, 4	359 (259)	439	-	-	-	-	-
fibrarum rudis delineatio	III, 5	358 (258)	437	-	-	-	-	-
venae cauae portionis figura fibrarum in venarum corpore naturam com- monstrans	III, 6*	358 (258)	438	-	-	-	-	-
venae cauae seriem delineans figura ..	III, 7	375 (275)	456	-	-	-	-	-
geminas venae pari carentis series exprimentes tabellae	III, 8 a-b	380 (280)	462	-	-	-	-	179
cavae nuda prima delineatio distribu- tionis externae jugularis venae seriem exprimens	III, 9*	384 (284)	468	-	-	-	-	-
cavae nuda secunda delineatio distri- butionis externae jugularis venae seriem commonstrans	III, 10*	384 (284)	468	-	-	-	-	-
cavae nuda tertia delineatio distribu- tionis externae jugularis venae seriem oculis subiiciens	III, 11	384 (284)	468	-	-	-	-	179
venulae in sinistram sedem inferioris membranae omenti distributae seriem exprimens figura	III, 12*	363 (263)	443	-	-	-	-	-
venarum ad renes pertinentium ac seminarium venarum seriem pro- ponens figura	III, 13	389 (289)	474	-	-	-	-	179
venae cauae portionem posteriori iecoris sedi exporrectam et longa sectione ducta dissectam common- strans figura	III, 14*	377 (277)	458	-	-	-	-	178
iecoris gibbae posteriorisque sedis delineatio una cum cauae venae caudicis portione	III, 15*; V, 20*	377 (277); 469 (369)	458; 571	-	-	-	-	178; 247
umbilici venae nuda delineatio	III, 16	393 (293)	-	-	-	-	-	-
venarum arteriarumque cerebri seriem unius lateris commonstrans figura	III, 17	405 (305)	494	-	-	-	-	188
venae arteriosae nuda delineatio	III, 18	411 (311)	502	-	-	-	-	190
venalis arteriae nuda delineatio	III, 19	411 (311)	502	-	-	-	-	191
arteriae magnae portionis figura a tergo	III, 20	401 (301)	489	-	-	-	-	188
utriusque trianguli varia facies	III, 21 a-b	407 (307)	496	-	-	-	-	-
utriusque trianguli facies sinuum ca- vitatem durae membranae ruditer exprimens	III, 22* a-b	408 (308)	498	-	-	-	-	-
arteriae magnae soporariae utriusque delineatio	III, 23	397 (297)	484	-	-	-	-	184

TABULAE LIBRI QUARTI

Integri cerebri ac cerebelli dextrum latus proponens figura	IV, 1	419 (319)	512	-	-	-	-	202
triginta parium nervorum quae a dor- sali medulla dorsi ossibus contenta originem ducunt nuda delineatio ..	IV, 2	432 (232)	527	-	-	-	-	216
ossium dorsi contextum posteriori facie et universam dorsalis medul- lae nervorum seriem common- strans figura	IV, 3	433 (333)	528	-	-	-	-	217
totius cerebri et cerebelli basim com- monstrans figura	IV, 4	418 (318)	511	-	-	-	-	201

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epítome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri quarti)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
cerebri dextri sinistrique ventriculo- rum ductus delineatio	IV,5*	423 (323)	516	-	-	-	-	-
sexti paris nervorum seriem una cum arteriae magnae et asperae partibus commonstrans figura	IV,6	428 (328)	523	-	-	-	-	208
nervorum a dorsali medulla prod- euntium nudam seriem ostendens figura	IV,7*	431 (331)	526	-	-	-	-	214
primi paris nervorum a cerebro ori- ginem ducentium ductus figura ..	IV,8	425 (325)	518	-	-	-	-	-
sexti paris nervorum dorsalis medul- lae rami anterior facies	IV,9*	435 (335)	530	-	-	-	-	-
nervorum brachium accedentium plexum nudum exprimens figura..	IV,10	444 (344)	540	-	-	-	-	224

TABULAE LIBRI QUINTI

Abdominis sectionis serie prima fi- gura anteriorem peritonaei sedem ostendens	V,1	455 (355)	555	-	-	-	-	[229]
abdominis sectionis serie secunda figura peritonaeum recta linea a pectoris ossis mucronata cartila- gine usque ad pubis os divisum delineans	V,2	456 (356)	556	-	-	-	-	231
abdominis sectionis serie tertia figura humiliorem omenti membranam a superiori divulsam laceratamque gerens	V,3	457 (357)	558	-	-	-	-	233
amenti integram constructionem commonstrans figura	V,4	458 (358)	559	-	-	-	-	234
alia omenti figura	V,5*	-	560	-	-	-	-	-
abdominis sectionis serie quarta fi- gura intestinorum sedem expri- mens	V,6	460 (360)	561	-	-	-	-	236
intestinorum tunicas aliquo pacto commonstrans figura	V,7*	462 (362)	563	-	-	-	-	239
intestinorum tenuium ductus deli- neatio	V,8	461 (361)	562	-	-	-	-	236
intestini caeci, coli, rectique imago et ductus	V,9	461 (361)	562	-	-	-	-	236
abdominis sectionis serie quinta fi- gura mesenterii situm oculis subii- ciens	V,10	463 (363)	564	-	-	-	-	239
mesenterii e corpore exempti delinea- tio	V,11	464 (364)	565	-	M verso	-	-	240
bilis vesiculae eiusdemque meatuum nuda delineatio	V,12	465 (365)	567	-	-	-	-	242
abdominis sectionis serie sexta figura universum iecoris cavum et alia intestina delineans	V,13	465 (365)	566	-	-	-	-	241
integrí ventriculi et stomachi anterior facies	V,14	467 (367)	568	-	-	-	-	244
integrí ventriculi et stomachi posterior facies	V,15	467 (367)	569	-	-	-	-	244
interiorem ventriculi sedem com- monstrans figura	V,16	468 (368)	570	-	-	-	-	246
ventriculi tunicarum seriem expri- mens figura	V,17	468 (368)	570	-	-	-	-	246

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri quinti)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
abdominis sectionis serie septima fi- gura lienem renesque aliaque com- monstrans	V,18	470 (370)	572	-	-	-	-	248
lienis anteriorem faciem una cum omentī portione et lienis cavam regionem nuda exprimens figura ..	V,19 a-b	469 (369)	571	-	-	-	-	247
iecoris gibbae posteriorisque sedis de- lineatio una cum cauae venae cau- dicis portione	V,20*; III, 15*	469 (369); 377 (277)	571; 458	-	-	-	-	247; 178
lienis gibbum et lienis substantiam conformationemque oculis subi- ciens tabella	V,21 a-b	469 (369)	571	-	-	-	-	247
renis secundī sinus universi tabella sectione per gibbum ipsius in- ducta	V,22	471 (371)	574	-	-	-	-	250
dextrī renis anteriorem partem po- sterioremque significans tabella ...	V,23*	471 (371)	574	-	-	-	-	250
renis primī sinus seu membranei corporis ramos omnes insinuans tabella	V,24	471 (371)	574	-	-	-	-	250
renis dissecti duae figurae	V,25 a-b	515	632	-	-	-	-	-
abdominis sectionis serie octava fi- gura renes, vesicam et seminalia organa ostendens	V,26	472 (372)	575	-	-	-	-	251
renes, vesicam et seminalia organa cum venae cauae et arteriae por- tionibus e corpore exsecta com- monstrans tabula	V,27 a-f	474 (374)	577	-	-	-	-	254
testis et deferentis semen vasis portio- nis variam faciem ostendentes fi- gurae	V,28 a-e	474 (374)	577	-	-	-	-	254
muliebris corporis peritonei adaperti figura, ut uteri et vesicae positum ostenderet	V,29	477 (377)	579	-	K verso	-	-	257
uteri muliebris a corpore exempti et fundī per medium dissecti figura ..	V,30*	481 (381)	584	-	N recto	-	-	263
canini uteri delineatio	V,31	482 (382)	585	-	-	-	-	264
vaccini uteri fundum et ipsius cervi- cis portionem delineans figura	V,32	482 (382)	586	-	-	-	-	264
muliebris corporis adaperti figura vasa seminis materiam testibus deferentia et alia semen a testibus utero deducuntia commonstrans ..	V,33	478 (378)	581	-	M recto	-	-	259
uteri una cum illum peritoneo alli- gantibus membranīs a corpore ex- secti delineatio	V,34	480 (380)	583	-	K recto	-	-	262
uterum masculino foetu turgidum et foetus involucrorum variam faciem commonstrans tabula	V,35 a-d	482 (382)	-	-	H recto	-	-	265
uterum masculino foetu turgidum et foetus involucrorum variam fa- ciem commonstrans tabula altera alio ordine digesta	V,36* a-d	-	586	-	-	-	-	-
membraneam vesicam foetus urinam sibi in utero asservantem expri- mens figura	V,37*	-	674	-	-	-	-	-
foetus canini exterioris involucri de- lineatio	V,38*	-	588	-	-	-	-	-
foetus bubali involucrorum figura ..	V,39*	-	588	-	-	-	-	-

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
TABULAE LIBRI SEXTI	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
Thoracis sectionis serie secunda figura thoracis internam superficiem et membranarum earum fabricam exprimens.....	VI,1	560	699	-	-	-	-	268
thoracis sectionis serie prima figura thoracis cavitatem hancque inter- sepientes membranas et pulmonem reliquaque commonstrans.....	VI,2	559	698	-	-	-	-	[267]
cordis cum suo involucrio et pulmone delineatio	VI,3	561	700	-	-	-	-	271
cor et cordis vasa anteriori ipsorum sede detegens figura	VI,4	562	701	-	-	-	-	272
cordis ab ipsius involucriis prorsus liberi delineatio	VI,5	563	702	-	-	-	-	273
arteriae venalis ad cordis basim et pulmonem connexae delineatio....	VI,6	564	702	-	-	-	-	273
cordis a pulmone liberi et dextri eius- dem ventriculi aperti delineatio	VI,7	565	703	-	H verso	-	-	275
cordis dextri ventriculi aperti de- lineatio membranas ipsius apte commonstrans.....	VI,8*	565	704	-	H verso	-	-	276
cordis sinistri ventriculi aperti deli- neatio	VI,9	566	705	-	H verso	-	-	276
cordis sinistri ventriculi aperti sub- stantiam commonstrans figura ...	VI,10	567	705	-	H verso	-	-	277
cordis per transversum dissecti deli- neatio	VI,11	567	706	-	-	-	-	278
pulmonis anteriorem sedem expri- mens figura.....	VI,12	568	707	-	-	-	-	279
pulmonis posteriorem sedem exhi- bens figura.....	VI,13	568	707	-	-	-	-	280
TABULAE LIBRI SEPTIMI								
Calvariae sectionis serie prima figura duramcerebrimembranamreferens	VII,1	605	755	-	-	-	-	[281]
calvariae internae sedis partem su- periolem commonstrans figura ...	VII,2; I,15	24 (4); 49	755; 30; 61	-	-	-	-	9; 17
calvariae sectionis serie secunda fi- gura tenuem cerebri membranam et vasorum ipsius seriem com- monstrans	VII,3	606	757	-	-	-	-	283
calvariae sectionis serie tertia figura callosi corporis superiolem sedem offerens	VII,4	607	758	-	-	-	-	284
calvariae sectionis serie quarta figura dextrum cerebri ventriculum et sinistrum exprimens	VII,5	608	759	-	-	-	-	286
calvariae sectionis serie quinta figura corporis instar testudinis extracti superiolem superficiem ob oculos ponens	VII,6	609	760	-	-	-	-	287
calvariae sectionis serie sexta figura corporis testudinis modo fabri- cati inferiolem superficiem com- monstrans	VII,7	610	761	-	-	-	-	289
cerebri testes ac nates ac glandem pineae nucis imaginem referentem exprimens figura	VII,8	615	766	-	-	-	-	296

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
(Tabulae libri septimi)	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
calvariae sectionis serie septima figura communis dextri sinistriue ven- triculorum concavitatis sedem una cum eius cavitatis meatibus ex- primens	VII,9	611	762	-	-	-	-	291
calvariae sectionis serie octava figura cerebelli faciem proponens	VII,10	613	764	-	-	-	-	293
cerebelli humiliorem sedem common- strans figura	VII,11	616	767	-	-	-	-	297
calvariae sectionis serie nona figura cerebelli regionem calvariae alias contiguam et dorsalis medullae cavitatem exprimens	VII,12	614	765	-	-	-	-	294
calvariae sectionis serie decima figura cerebri processus, forma nervis non absimiles, et olfactui submini- strantes referens	VII,13	617	767	-	-	-	-	297
calvariae sectionis serie undecima fi- gura olfactus organa et coitum viseriorum nervorum et maximos soporalis arteriae ramos common- strans	VII,14	618	768	-	-	-	-	299
calvariae sectionis serie duodecima fi- gura cerebri dorsalisque medullae portionem ostendens, ut cerebri nervorum pares in conspectum venirent	VII,15	619	769	-	-	-	-	300
cavitatis calvariae figura dura cerebri membrana succinctam portionem una cum variis organis expri- mens	VII,16	620	770	-	-	-	-	301
reticularem plexum delineans figura glandem qua cerebri pituita excipi- tur una cum pelvi quo pituita huc deferetur exprimens figura	VII,17	621	771	-	-	-	-	-
arteriarum ad glandis cerebri pitui- tam admittentis latus reptantium seriem depingens figura quam in ovium ac boum capitibus fere ob- servamus	VII,18*	621	771	-	-	-	-	-
glandulae cui cerebri pituita influit, una cum pelvi et quatuor ductibus a glande pituitam deducuntibus effigies	VII,19	621	771	-	-	-	-	-
alteram oculi partem una sectione ab anteriori sede per posteriorem atque ita per nervum visorium divisi commonstrans figura	VII,20*;I,24*	621; 51	772; 64	-	-	-	-	-
crystallinum humorem et vitreum varia facie exprimentes figurae	VII,21	643	798	-	-	-	-	301
aqueum humorem et tunicas varias commonstrans tabula	VII,22 a-e	644	799	-	-	-	-	302
oculi varias tunicas et nervum viso- rium ostendentes tabellae	VII,23 a-e	644	799	-	-	-	-	302
oculum integrum una cum dura tu- nica et nervo visorio et musculis varia facie commonstrans tabula ..	VII,24 a-d	644	799	-	-	-	-	302
humoris crystallini rudis delineatio ..	VII,25 a-d	644	799	-	-	-	-	303
humoris crystallini rudis delineatio ..	VII,26*	646	801	-	-	-	-	-
humoris crystallini rudis delineatio ..	VII,27*	646	801	-	-	-	-	-

INDEX TABULARUM

	1934 Haec editio	1543 Fabrica	1555 Fabrica	1543 Epitome	1543 Anato- mey	1706 Maschen- bauer	1723 Maschen- bauer	1783 Leveling
TABULAE EPITOMES	numerus	pagina	pagina	folium	folium	folium	folium	pagina
Quinta ordine figurarum musculos ostendentium cuique alia variis formata partibus agglutinatur tabula	1	-	-	G verso	G verso	-	-	-
quarta musculos commonstrantium figura	2	-	-	H recto	I recto	F recto	N recto	-
tertia musculos ostendentium figura	3	-	-	H verso	I verso	E recto	[L] recto	-
secunda commonstrandis musculis paratarum figura	4	-	-	I recto	L recto	E2 recto	M recto	-
prima ostendendis musculis potissimum paratarum figura	5	-	-	I verso	L verso	D recto	I recto	-
omnium humani corporis ossium delineatio	ad 6 et 7; 1, 98	164	204	K recto	N recto	B recto	E recto	58
externarum virilis corporis sedium partiumve imago	6	-	-	K verso	N verso	F verso	N verso	ad pag. 307
externarum muliebris corporis sedium partiumve imago	7	-	-	L recto	O recto	F 2 recto	O recto	ad pag. 307
septem parium nervorum, qui a cerebro et dorsalis medullae initio pronascuntur, ortus, distributionem seriemque proponens figura	8	[453-454]	553-554	M recto	P[2] recto	-	-	ad pag. 226
venarum et item arteriarum omnium integra absolutaue delineatio	9	413 (313)	-	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	ad pag. 193
omenti inferioris membranae portionem ac venae portae distributionem exprimens figura	10	-	[505]	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	200
omenti inferioris membranae sedis figura	11*	-	-	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	-
intestinorum imago	12*	-	-	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	-
stomachum et anteriorem ventriculi sedem simul cum superiori membrana omenti delineans figura	13*	-	-	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	-
meatuum urinam e renibus in vesicam deferentium portionem et seminalium vasorum cum testibus commonstrans figura	14	-	[505]	[App. II]	[App. II]	-	-	200
uterum cum testibus seminalibusque vasis proponens figura	15	414 (313)	-	[App. I]	[App. I]	-	-	-
vesicam ac umbilici vasa simul cum meatuum urinam e renibus deferentium portione exprimens figura	16	-	[505]	[App. I]	[App. I]	-	-	200
vesicam, umbilicum cum ipsius vasis et glanduloso corpore et pene commonstrans figura	17	-	[505]	[App. II]	[App. II]	-	-	200
duarum partium figura quarum superior pars venam et arteriam superiorem abdominis sedem petentes ostendit, humilior autem vasa in inferiorem abdominis sedem excurrentia	18	-	[505]	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	200
iecoris gibbae sedis portionem et iecoris fissum referens figura	19*	-	[505]	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	-
venae pari carentis distributionem proponens figura	20	-	[505]	[App. I; II]	[App. I; II]	-	-	200
inferiorem penis corporum sedem et meatum urinae seminique communem ostendens figura	21	-	[505]	[App. II]	[App. II]	-	-	200
pubis ossium anterior sedes	22*	-	-	[App. II]	[App. II]	-	-	-

INDICIS TABULARUM FINIS

AD LECTOREM

ANDREAE VESALII ICONES ANATOMICAS EMITTENDI ACADEMIA MEDICINAE NOVAE Eboracensis auctor erat et adiutrix una cum Bibliotheca Universitatis Monacensis, quae ligna sculpta asservata figurarum in nostra editione impressarum possidet. Editae sunt eo consilio, ut hae tabulae nuperrime repertae, quae temporibus et cura Vesalii sculptae sunt, arte nostra imprimendi perfectissima ob oculos obicerentur specie, qua nihil esset pulchrius, simulque ut medico et viro docto, amanti rerum praeteritarum et studioso bonarum artium traderentur ad unam omnes figurae ligno incisae et in praeclaris Vesalii libris expressae. Quo modo et claritas Vesalii singulari ingenio praediti, qui princeps constitutionem structuramque corporis humani patefecit sectionisque seriem proposuit, demonstratur et perfectio figurarum summo artificio subtilissimoque opere depictarum, quibus a Venetis artificibus elegantiores neque ante neque post ligno incisae sunt.

IN NUMERO lignorum in Bibliotheca Universitatis Monacensis depositorum omnia fere habentur, quae et in septem libris "de Humani corporis fabrica" primum anno 1543, iterum ab anno 1552 usque ad annum 1555 impressis et in eis anno 1543 emissis editionibus, quae inscribuntur Vesalii "suorum de Humani corporis fabrica librorum Epitome" et "von des menschen körpers Anatomey", in lucem prodierunt. Valde dolemus, quod non sunt in numero asservatorum maiorum harum editionum lignorum neque pulcherrima Vesalii effigies neque octava musculorum tabula secundi ex septem libris, qui docent Humani corporis fabricam et posthac breviter strictimque nomine "Fabrica" indicantur. Parvarum formarum operum trium anno 1543 editorum undequadraginta perditae sunt.

Forte oblata opportunitate et prompta humanitate Bibliothecae Universitatis Lovaniensis, quae tituli tabulam sculptam secundae editionis ab illustrissimo huius Universitatis discipulo et cive Bruxellensi compositae possidet, effici potuit, ut hoc lignum una cum illa tabula primae editionis ad comparandum alterum titulum cum altero imprimeretur. Editores gratiam habent quam maximam iis qui praesunt Bibliothecae Lovaniensi. Lignum sculptum ibi asservatum esse Doctor Archibald Malloch, custos Bibliothecae Academiae Medicinae Novae-Eboracensis, auxilio amicorum repperit.

Decem aliarum minorum tabularum, quae ad Fabricam anno 1555 edendam Basileae opera Joannis Oporini incisae esse videntur, unum lignum (II, 34) in Bibliotheca Universitatis Monacensis deponitur, reliquae tabulae et litterae utriusque editionis grandes figuris ornatae sunt amissae. Fieri potuit, ut Oporino anno 1568 mortuo heredes in possessionem horum lignorum venirent, formas autem Venetiae sumptibus Vesalii ligno incisae librorum anno 1543 emissorum posterius Vesalii anno 1564 mortui traditas haberent. Fortasse propter hanc distributionem figuris Basileae ligno incisis non eadem mira sors fuit, quae ligna Veneta servavit.

UBI ligna Veneta, quae Vesalius in epistola ad Oporinum in primo loco nostrae editionis collocata refert mense Augusto anni 1542 una cum scripturis Fabricae et Epitomes Basileam ad Joannem Oporinum perlata esse, editionibus anno 1543 emissis et Fabrica iterum anno 1555 deprompta, usque ad nostram aetatem conservarentur, adhuc non plane perspicere potuit. Alter a Vesalio Felix Plater in prooemio editionis anno 1583 a se curatae refert ligna sculpta illo tempore Basileae venalia proposita esse. Saeculo duodevicesimo ineunte tabulae Augustae Vindellicorum comparent, qua in urbe Andreas Maschenbauer nonnullis earum usus est, ut contractam editionem anno 1706 iterumque anno 1723 curaret. Eis fortasse, qui futuri sunt studiosi doctrinae operumque Vesalii, continget, ut ostendant tabulas iam exeunte decimo sexto saeculo Augustam Vindellicorum allatas esse. Vesalius enim, Invictissimi Caroli V. Imperatoris medicus, conciliis annis 1547 et 1550 Augustam Vindellicorum a Carolo V. convocatis aderat et hospitio huius urbis usus inter eos, qui humanitatis studia profitebantur, unius et alterius amicitiam sibi comparaverat. Haud scio an hi amici summa ope enisi sint, ut civis aliquis ligna pulcherrima, quae et medico et artium intelligenti viro singularem offerunt copiam, ab heredibus eius emeret.

Ligna per duodevicesimum saeculum Augustae Vindellicorum asservata esse videntur. Circa autem annum 1770 ab illustrissimo viro et protomedico de Woltter Ingolstadtum portata sunt, qua in urbe Henricus Palmatius Leveling anno 1783 tabulis Fabricae et nonnullis lignis Epitomes usus est ad edendum librum, quem appellavit "anatomische Erklärung der Original-Figuren von Andreas Vesal". Levelingi magistri Universitatis opera ligna in possessionem Bibliothecae Universitatis Ingolstadiensis venisse videntur. Quae Bibliotheca anno 1800 una cum Universitate Landeshutum, deinde anno 1826 Monachium translata est. In Bibliotheca Universitatis Monacensis altera pars lignorum sculptorum a Doctore Hans Schnorr de Carolsfeld anno 1893, altera pars, quae imprimis magnas tabulas continebat, anno 1932 reperta est, cum Doctor Samuel W. Lambert Novus-Eboracensis auctore Leonardo L. Mackall impetraret, ut ab Officina Bremensi quae est ad Monachos litterae grandes figuris ornatae utriusque Fabricae editionis inquirerentur. Quas explorari non potuisse valde dolemus. Lignis sculptis repertis Officina Bremensis una cum Doctore Adolfo Hilsenbeck, praefecto Bibliothecae Universitatis Monacensis, Academiae Medicinae Novae-Eboracensis proposuit hanc editionem perficere.

DUCENTAE viginti septem Bibliothecae Universitatis Monacensis tabulae diligentissime sculptae et illud unum Bibliothecae Universitatis Lovaniensis lignum, cui titulus Fabricae incisus est, integra fere conservata sunt. Nulla ex parte ligna ipsa commutata vel in melius resecta, sed qualia erant in nostra editione impressa sunt. Solum in ligno illius Epitomes figurae, quae nominatur octava, sinistra manus laesa completa est. Ligneae formae prelo, quod manuum labore movetur, plagulis madefactis ex fibris maxime idoneis canabinis fabricatis cum diligentia mandatae sunt, qua maior ad conservandum pretiosissimum opus clarissimis aetatibus factum et ad illam praeclaram et eximiam speciem pulchritudinemque arte imprimendi demonstrandam adhiberi non potest.

Quotiescunque in Fabrica anno 1555 edita tabulae denuo sculptae pro eis anno 1543 expressis adhibebantur, figurae utriusque editionis effingebantur. Quinquagesimum secundum lignum primi Fabricae libri, quod in primis editionibus contrariam faciem monstrat, in hac editione recta ratione impressum est, ut nunc notae

appositae in locis essent. Illae quinquaginta tabulae, quae etiam Vesalii effigiem et octavam musculorum tabulam comprehendunt et deperditae vel deletae esse videntur, lucis ope ex exemplaribus Fabricae et Epitomes, ut ad unum omnia ligna redderentur, expressae et asterisco insignitae sunt.

EPISTOLA Andreae Vesalii ad Joannem Oporinum in primo loco nostrae editionis collocata, qua Vesalius exponit, quo ordine quaque dispositione tabulae sculptae imprimendae sint, ex editione anni 1543 decerpta et duobus exiguis locis aucta est editionis anni 1555, quae hanc epistolam in nonnullis locis mutatam continet.

Scriptura, quae characterum, qui in tabulis sculptis occurrunt, explicationem praebet ob idque figurarum et earundem characterum index appellatur, in nostra editione accommodata est libris septem de Humani corporis fabrica anni 1555 et eorundem Epitome anni 1543 locis additis editionis Fabricae anni 1543, qui ad proprias huius editionis figuras spectant. Ad eas figuras, quae in utraque Fabricae editione continuum orationis contextum interrumpentes iniectae sunt, scripturae pars figuram explicans addita et his signis „..." signata est.

Oratio auxilio erratorum in fine Fabricae anno 1555 impressae enumeratorum emendata est. In paginis undetricesima et tricesima et tricesima prima characterum indicis, qui ad tres universum skeleton exprimentes figuras primi libri pertinent, Doctor Alexander Marx Novus-Eboracensis errata manifesta, quae erant in Hebraeis vocabulis, correxit exemplari usus editionis Avicennae, unde Vesalius illa aetate appellationes Hebraeas recepit. Cuncta nostrae editionis oratio est deprompta ex exemplaribus in Bibliotheca Universitatis Monacensis asservatis et primae et secundae Fabricae editionis, scriptura autem Epitomes ex exemplari, quod est in Bibliotheca Rei Publicae Bavariae. Praeterea exemplaria utriusque Fabricae editionis et exemplar Epitomes, quae sunt in Bibliotheca Academiae Medicinae Novae-Eboracensis, ad corrigendas plagulas typis exscriptas adhibebantur. Apparuit exemplaria Epitomes nonnullis paucis locis inter se differre. In oratione Epitomes Monacensis, ut exemplum afferatur, legitur in verso folii G signati, in versu 57 dextrae columnae "apparentes" (pag. 113.13 nostrae editionis). In alio autem exemplari Epitomes scriptum est "proprie". Quantus lectionum variarum numerus sit, non constat, cum exemplaria neque Epitomes neque Fabricae cum studio inter se comparata sint.

EXTRA ordinem tabularum lignis sculptis impressarum sequitur figura venas thoracem nutriendas communstrans ex Andreae Vesalii libello Basileae anno 1539 impresso, qui appellatur "Epistola, docens venam axillarem dextri cubiti in dolore laterali secandam: et melancholicum succum ex venae portae ramis ad sedem pertinentibus, purgari." Quae figura lucis ope expressa et ex exemplari Bibliothecae Rei Publicae Bavariae deprompta est.

Deinde allatae sunt phototypice effictae, quae vocantur "Tabulae Anatomicae", forma et specie exemplar anno 1538 Venetiae impressum ibidemque in Bibliotheca Marciana asservatum imitantes. Huius editionis rarissimae alterum servatum exemplar in possessione Bibliothecae Universitatis Glasgoviensis est. Unum folium Tabularum Anatomiarum professor Victor Putti Bononiensis possidet. Duplex est in exemplari Veneto folium, quod vocatur: "σκελετόν a tergo delineatum". Quod folium alterum affictum est in ultimo loco et ab altero discedit non comprehendens haec: "Imprimebat Venetiis B. Vitalis Venetus sumptibus Joannis Stephani Calcarensis Prostrant vero in officina D. Bernardi. A. 1538". In exprimendis imitatione exemplaris Veneti Tabulis Anatomicis conati sumus eas in pristinum restituere amotis locis manu ascriptis maculisque deletis. Erratum lineae proximae ab ultima ultimae paginae (Maistatis), quod verbum et in exemplari Glasgoviensi et in afficto illo folio exemplaris Veneti recte impressum est (Maistatis), correctum non est. In tertia figura phototypice expressa littera X in exemplari Veneto ad nihilum recisa secundum exemplar Glasgoviense completa est.

Postremum appositae sunt phototypice expressae tres delineationes tituli Fabricae, quae sunt in Museo Nationali Stoccolmiae, in Bibliotheca Universitatis Glasgoviensis, in thesauro quondam LeRoy Crummer in Los Angeles. Quae figurae ab artifice ipso delineatae habentur. Allata est his delineationibus tituli tabula e contrario impressa Fabricae anno 1543 editae, ut picturae lineares cum figura ligno incisa comparari possent.

PROOEMIUM libri commemorati, qui vocatur "Tabulae Anatomicae" et Vesalii primum opus et praenuntius Fabricae est, narrat tria omnium humani corporis ossium lineamenta huius editionis a Joanne Stephano Calcarensi picta esse. "Caeterum", scribit Vesalius, "cum plurimi haec frustra imitari conarentur, rem praelo commisi, atque illis tabellis, alias adiunximus, quibus meum σκελετόν nuper in studiosorum gratiam constructum, Joannes Stephanus, insignis nostri saeculi pictor, tribus partibus appositissime expressit". In Fabrica et in Epitome Vesalius artificem non appellat. In perficiendis his orationibus Vesalius indicans opus illud inclitum anatomicum in Epistola illa anni 1539 memoriae prodidit: "Quamobrem si corporum dabitur opportunitas, et suam operam Joannes Stephanus insignis nostrae aetatis pictor non denegaverit, nequaquam ego eum laborem subterfugero" (pag. 66). Vasarius, qui erat aequalis et vitam artificum illorum temporum exponebat, in libro illo clarissimo, Florentiae anno 1568 emissio, qui appellatur "Le vite de' piu eccellenti pittori, scultori, e architettori" scripsit: "Come furono anco gl'undici pezzi di carte grandi di Notomia, che furono fatte da Andrea Vessalio, e diseguate da Giovanni di Calcare Fiamingo, pittore Eccellentissimo..." (pars III, 1, pag. 319 (lege 309)). Deinde: "E stato con esso lui [Tiziano] fra gli altri un Giovanni Fiamingho... Furono di man di costui (ilche gli doverà in tutti i tempi essere d'honore) i disegni dell' Anatomie, che fece intagliare, e mandar fuori con la sua opera, l'eccellentissimo Andrea Vessalio" (pars III, 2, pag. 818). Postremum: "Conobbi ancora in Napoli, e fu mio amicissimo, l'anno 1545 Giovanni di Calker pittore Fiammingo... il quale disegnò la sua Notomia al Vessalio" (pars III, 2, pag. 858).

Nostra aetate Joannes Stephanus Calcarensis ab omnibus artifex figurarum in Fabrica et Epitome impressarum putatur, illarum tabularum, quae ingenio Vesalii inbutae primae existimandae sunt, quae ad studia scientiae anatomicae pertinent. Praeterea demonstrant constitutionem structuramque corporis humani specie, qua nihil artificiosius in posterum depictum est. Ex singulari viri doctissimi et artificis aequae magni coniunctione opus ortum est, quod non minus litterarum quam artis monumentum est perenne.

ACADEMIA MEDICINAE NOVA-EBORACENSIS/BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS MONACENSIS

HAEC EDITIO ANDREAE VESALII ICONUM ANATOMICARUM AB ACADEMIA MEDICINAE Nova-Eboracensi una cum Bibliotheca Universitatis Monacensis emissa est. Continet omnes figuras ad ornanda Vesalii opera anatomica delineatas et ligno incisas adhibens ligna sculpta magna ex parte integra in Bibliotheca Universitatis Monacensis deposita. Addita est oratio quae in editionibus ipsis Vesalii de Humani corporis fabrica Librorum septem et suorum de Humani corporis fabrica librorum Epitomes ad characteres qui in tabulis sculptis occurrunt explicandos impressa est. Quae verba vocantur Characterum Indices. Confecta est editio ab anno 1932 usque ad annum 1935 cura et studio officinae Bremensis quae est ad Monachos quaeque etiam ordinem ac dispositionem lignorum scripturaeque peregit et titulos editionis adumbravit. Formae lignae ab officina Bremensi prelo quod manuum labore movetur mandatae et plagulis ex fibris maxime idoneis canabinis ab ea ipsa manibus fabricatis impressae sunt. Oratio ab officina Bremensi typis propriis descripta et ab J. Deschler Monacensi in plagulis ab J. W. Zanders in Bergisch Gladbach factis impressa est. Tabulas Anatomicas et delineationes Theatri Anatomici societas Monacensis quae nominatur F. Bruckmann AG. phototypice expressit. Emissa sunt sescenta quindecim exemplaria numeris 1-615 notata, quae a primo usque ad quadringentesimum exemplar destinata sunt usui Academiae Medicinae Novae-Eboracensis, a quadringentesimo primo usque ad quadringentesimum tricesimum usui Bibliothecae Universitatis Monacensis, a quadringentesimo tricesimo primo usque ad quadringentesimum sexagesimum quintum receptis officiis persolvendis. Exemplaria quae numerantur a quadringentesimo sexagesimo sexto usque ad sescentimum decimum quintum divenduntur nusquam alibi nisi in Europa. Praeterea impressa sunt exemplaria centum decem quae continent figuras solas neque Characterum Indices. Haec exemplaria usui Europaeo destinata signantur i-cx.

Hoc exemplar habet numerum

252

SERIEI HISTORIAE MEDICINAE

auspiciis Bibliothecae Academiae Medicinae Novae-Eboracensis emissae
volumen tertium.

*

270-
polyt. g
f

